ΒΕΡΟΙΑΣ
2

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ
Άριθ. εἰς 7492/69
Ἐξ ἀγορᾶς Δωρεά
Ἐμμ. Ζάχου

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ * 1953 *

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Εμμ. Σ. Λάχος.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
19

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝΕ,

Μεταγλωττισθεῖσα ἐλεύθερως ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

ὑπὸ

Ι. Μ. ΡΑΠΤΑΡΧΟΥ.

Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον

Ὑπὸ **ΔΗΜ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ.**

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

Τυπογραφεῖον Ἑπταλόφου, Ὁδὸς Πεμπτοπαζάρου Ἀριθ. 25.

1871.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ.

Ἕνεκα τῶν γνωστῶν θλιβερῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ὁ ἀτυχὴς Ἰωάννης Ῥαπτάρχης ἀνηρπάγη ἐκ μέσου ἡμῶν, μόλις τὰ δύω τρίτα ἐκ τοῦ ἀνὰ χεῖρας συγγράμματος εἶχον ἐκδοθῆ· ἐθεωρήσαμεν ὅμως ἐκ τῶν ἱερωτάτων καθηκόντων καὶ οἱονεὶ ἐκπλήρωσιν ὑστάτης ἐπιθυμίας τοῦ μακαρίτου, ν' ἀποτελειώσωμεν τὴν ἔκδοσιν, τὸ μὲν, ὅπως μὴ ἀφεθῇ ἀτελὲς τὸ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις περιεργότατον τοῦτο σύγγραμμα, τὸ δὲ, ὅπως τιμήσωμεν ἐφάπαξ ἔτι τὴν μνήμην τοῦ πολυκλαύστου ἐκείνου νέου, ὅστις διὰ τοσούτῳ σκληροῦ θανάτου ἀνηρπάγη ἀπὸ τῶν ἀγκαλῶν ἡμῶν. Εὔελπις καὶ ἀκμαῖος ἔζη ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, μόνον μέλημα ἔχων τὴν θεραπείαν τῶν Μουσῶν, καὶ εἰς τὸν ἔρωτά του τοῦτον πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἐθυσίαζε νύκτας καὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους· ἐπλούτισε τὸ ἔθνος διὰ ποικίλων πονημάτων, καὶ ἐσκέπτετο νὰ πλουτίσῃ ἔτι αὐτὸ διὰ σειρᾶς πολλῶν ἄλλων, ὡς κορωνίδα ἐπιθέτων τὸν «Γήϊνον Κόσμον», ὑπὸ τὴν σκέψιν δὲ ταύτην ἡτοίμαζε καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς «Ἀποθήκης τῶν ὠφελίμων καὶ τερπνῶν γνώσεων», ἧς ἔναρξιν προὐτίθετο νὰ ποιήσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας συγγραμματίου, ὡς τοῦτο σημειοῖ καὶ ἐν τῷ ἀμέσως ἑπομένῳ προλόγῳ αὐτοῦ. Πάντα ὅμως ταῦτα ἀνέτρεψεν ὁ σκληρὸς καὶ ἄωρος θάνατός του.

Ἐκδίδοντες ἤδη εἰς φῶς τὸ ἔργον τοῦτο, φρονοῦμεν ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσει πάντας τε τοὺς πολυαρίθμους φίλους καὶ γνωρίμους τοῦ Ἰωάννου Ῥαπτάρχου, τοὺς συμπενθήσαντας ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, ἐν γένει δὲ τὸ ὁμογενὲς δημόσιον, ὅπερ ἐν τῇ περιέργῳ ταύτῃ διηγήσει τοῦ «Ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Σελήνην» ταξειδίου ἀπείρους θέλει ἀρυσθῇ γνώσεις ὑπὸ τὸν ῥομαντικὸν πέπλον τοῦ τερπνοῦ καὶ τῆς χαριέσσης διηγήσεως.

Ὁ ἐκδότης

Δ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ.

Πολὺς γίνεται κατὰ τὴν ἐποχὴν ἡμῶν λόγος περὶ ἁπλοποιήσεως τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, θεωρουμένης ὡς τῆς δυσχερεστέρας τῶν ἐπιχειρήσεων. Οἱ τὴν ἐπιστήμην πειρώμενοι ν' ἁπλοποιήσωσι δυστυχῶς φαίνονται πάσχοντες ἀξιολύπητόν τινα στείρωσιν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ νὰ μεταδώσωσι κατὰ ψυχία εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀναγκαιοῦσαν αὐτῷ δόσιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας, εἰς τρόπον ὥστε καὶ εὐχαρίστως ν' ἀποδεχθῇ καὶ εὐκόλως νὰ χωνεύσῃ αὐτὴν ἡ ἀμάθεια ἢ ἡ ἔμφυτος τοῖς ἁπλουστέροις ἀδιαφορία.

Πόθεν δὲ ἄλλοθεν προέρχεται ἡ πτωχεία αὕτη τῆς διαδόσεως τῆς ἐπιστήμης εἰμὴ ἐκ τῆς ἀφορήτου οἰήσεως τῶν χθὲς μόλις καταλιπόντων τὰ σχολικὰ αὐτῶν βάθρα σοφῶν, οἵτινες, τὸ μὲν πνεῦμα ἔχοντες πεπληρωμένον ἀλγεβραϊκῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἀφῃρημένων ὅρων, τὴν δὲ γλῶσσαν ἐξωκειωμένην εἰς ὑψηλὰς καὶ δυσλήπτους θεωρίας, ἀδυνατοῦσι νὰ μεταδώσωσιν εἰς τοὺς νεοφύτους τῆς ἐπιστήμης τὰς στοιχειώδεις αὐτῆς γνώσεις ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς ἀκαταλήπτου ἐκείνης βαττολογίας καὶ τοῦ μυστικισμοῦ, ὅστις μετεκενώθη εἰς τὰς φλέβας αὐτῶν ὑπὸ τῶν τυπικωτάτων διδασκάλων των.

Εἰς τὰ πνεύματα τὰ διψῶντα μάθησιν ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ καταστῶσιν αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι ἐπαγωγόν τι καὶ ὅσον ἔνεστιν εὔληπτον θέμα. Τοῦτο δὲ οὐδαμῶς ἄλλως ἐπιτευχθήσεται εἰμὴ διὰ τῆς ἁπλοποιήσεως τῆς ἐπιστήμης μέχρι βαθμοῦ μυθιστορίας, καὶ τῆς διαδόσεως τῶν εὐαρίθμων ἐκείνων τερπνῶν πονημάτων, ἅτινα σκοποῦσι νὰ δαδουχήσωσι δι' ἰδίας μεθόδου τοὺς ἁπλουστέρους τῶν ἀναγνωστῶν εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν μεγάλων μυστηρίων τῆς φύσεως.

Ἐν τῶν τῆς τάξεως ταύτης πονημάτων δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ καὶ τὸ ἀνὰ χεῖρας εὐφυέστατον καὶ πλῆρες χάριτος σύγγραμμα, τοῦ ὁποίου τὴν μεταγλώττισιν ἐθεωρήσαμεν λίαν ἀναγκαίαν διὰ τοὺς εἰθισμένους νὰ ἀποδέχωνται τὰς ὑψηλὰς τῆς ἐπιστήμης θεωρίας ἀπηλλαγμένας ἀλγεβραϊκῶν ὅρων καὶ ἐξισώσεων.

Εὐτυχεῖς θέλομεν λογισθῆ ἂν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἀνὰ χεῖρας πονήματος διεγείρῃ τὸν πόθον τῶν πάσης τάξεως ἀναγνωστῶν πρὸς μελέτην καὶ τῶν λοιπῶν ἔργων, δι' ὧν σκοπεύομεν νὰ κοσμήσωμεν τὴν παρ' ἡμῶν προκηρυχθεῖσαν «Βιβλιοθήκην τῶν ὠφελίμων καὶ τερπνῶν γνώσεων».

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐμμ. Λ. Γάϊος.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ 1933

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Α'.

Ο ΤΗΛΕΒΟΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Διαρκοῦντος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μεταξὺ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, συνέστη ἐν τῇ πόλει Βαλτιμόρῃ τῆς ἐπαρχίας Μαρυλάνδης Σύλλογός τις, μεγάλως ἐπιδράσας ἐπὶ τῶν μαχίμων πνευμάτων τοῦ νέου κόσμου. Γνωστόν ἐστι μετὰ πόσης ἐνεργητικότητος ἀνεπτύχθη τὸ στρατιωτικὸν αἴσθημα παρὰ τῷ λαῷ τούτῳ, τῷ ἀπαρτιζομένῳ ἐξ ἐφοπλιστῶν, κολλυβιστῶν καὶ μηχανικῶν. Ἁπλοῖ ἔμποροι ἐγκατέλιπον τὰ γραφεῖα αὐτῶν καὶ μετεσχηματίσθησαν εἰς αὐτασχεδίους λοχαγοὺς, συνταγματάρχας καὶ στρατηγοὺς, χωρὶς ποτε νὰ ὑπερβῶσι τὴν φλιὰν τῆς στρατιωτικῆς Σχολῆς· καὶ ὅμως ὑπερηκόντισαν κατὰ τὴν τέχνην τοῦ πολέμου τοὺς συναδέλφους αὐτῶν τοῦ παλαιοῦ κόσμου, καὶ ἐκέρδαινον πλειοτέρας μάχας παρ' ἐκεῖνοι, καθὸ δαπανῶντες ἀφειδῶς σφαίρας, ἑκατομμύρια καὶ ἄνδρας.

Ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφάνησαν ἐξόχως ὑπέρτεροι τῶν Εὐρωπαίων κατὰ τὴν βελοστατικὴν ἢ σφαιροβολικὴν ἐπιστήμην, οὐχὶ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ συστήματος τῶν ὅπλων, ὅσον διὰ τῆς ἀσυνήθους μεγεθύνσεως τῶν διαστάσεων αὐτῶν, ἧς τινος συνέπεια ὑπῆρξεν ἡ ἄγνωστος μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς αὔξησις τῆς δυνάμεως τῆς ῥιπῆς. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν εὐθυβολίαν, τὴν κατ' ἀρέσκειαν διεύθυνσιν τῆς βολῆς, τὴν διασταύρωσιν τῶν πυρῶν καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἀλλεπαλληλίαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν ὑποβρυχίων βλημάτων, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Πρῶτσοι ἦσαν πολλῷ ὑπέρτεροι· πλὴν τὰ τηλεβόλα, τὰ ὀβούζια καὶ οἱ ὅλμοι αὐτῶν ἦσαν ἁπλᾶ πιστόλια τοῦ κόλπου, παραβαλλόμενα πρὸς τὰς φοβερὰς βαρυσυλκοὺς μηχανὰς τοῦ Ἀμερικανικοῦ πυροβολικοῦ.

Τὸ πρᾶγμα ἐννοεῖται εὐκόλως. Ὁ Γανκαῖος (*) εἶναι ὁ πρῶτος μηχανικὸς τοῦ κόσμου, ὅπως ὁ Ἰταλὸς εἶναι μουσικὸς καὶ ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος, τουτέστιν ἐκ γενετῆς· φυσικώτατον ἦν ἄρα νὰ μεταφέρῃ ἅπασαν τὴν τολμηρὰν αὐτοῦ εὐφυΐαν εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς σφαιροβολίας. Ἐκ τούτου δὲ παρήχθησαν τὰ γιγάντεια ἐκεῖνα τηλεβόλα, ἧττον μὲν ὠφέλιμα τῶν μηχανῶν τῆς ῥαπτικῆς, ἀλλ' ἐντοσούτῳ κινοῦντα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο προϊὸν τῆς μηχανικῆς τὴν ἔκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν. Γνωστά εἰσι τὰ θαυμάσια τοῦ εἴδους τούτου μηχανουργήματα, τὰ φέροντα τὰ τρομερὰ ὀνόματα τοῦ Δαλγκρὲν, τοῦ Παρώτου καὶ τοῦ Ῥόδμαν, καὶ ἐνώπιον τῶν ὁποίων προσκλίνουσι μετὰ ταπεινώσεως τὰ Ἀρμστρόγκεια τηλεβόλα.

Καθ' ἣν ἐποχὴν λοιπὸν διεδραματίζετο ἡ αἱματηρὰ ἐκείνη πάλη μεταξὺ τῶν νοτείων καὶ τῶν βορείων, οἱ πυροβολισταὶ ἔχαιρον μεγάλην ὑπόληψιν. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Συμπολιτείας ἐνεκωμίαζον μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἐφευρέσεις αὐτῶν, καὶ οἱ πάντες, μηδ' αὐτοῦ τοῦ εὐτελεστέρου μικρεμπόρου καὶ τοῦ ἠλιθιωτέρου χάσχακος ἐξαιρουμένων, ἐβασάνιζον νυχθημερὸν τὰ κρανία αὐτῶν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν παρατολμοτέρων παραβολικῶν γραμμῶν.

Ὅθεν, ὅταν Ἀμερικανός τις συλλάβῃ μίαν ἰδέαν, ζητεῖ δεύτερον Ἀμερικανὸν ἵνα συμμεριστῇ αὐτήν· ἅμα δὲ γίνωσι τρεῖς, ὁ μὲν εἷς προχειρίζεται εἰς πρόεδρον, οἱ δ' ἕτεροι δύο εἰς γραμματεῖς. Ὅταν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν αὐξήσῃ μέχρι τεσσάρων, ὀνομάζουσι τὸν τέταρτον τοῦτον ἀρχειοφύλακα, καὶ τὸ γραφεῖον ἄρχεται ἀμέσως τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ· ὅταν δὲ μέχρι τῶν πέντε, συγκαλοῦσι γενικὴν συνεδρίασιν, καὶ ὁ Σύλλογος ἐγκαθιδρύεται ὁριστικῶς. Τοιοῦτό τι συνέβη ἐν Βαλτιμόρῃ· ὁ πρῶτος ἀνακαλύψας νέον σύστημα τηλεβόλου συνεταιρίσθη μετὰ τοῦ πρώτου χύτου καὶ τοῦ πρώτου τορευτοῦ, οἱ δὲ τρεῖς οὗτοι ἐφευρεταὶ ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου (Gun-Club), ὅστις μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἠρίθμει χίλια ὀκτακόσια τριάκοντα

(*) Yankee σκωπτικὴ παρωνυμία τῶν Ἀμερικανῶν τῆς ἀρκτώας Συμπολιτείας, διδομένη αὐτοῖς παρὰ τῶν Ἄγγλων, ὃν τρόπον καὶ οὗτοι ἀντιφιλοδωροῦσι τοὺς Ἄγγλους διὰ τοῦ ἐπίσης χλευαστικοῦ παρατσούκλιου John bull.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τρία τακτικὰ καὶ τριάκοντα χιλιάδας πεντακόσια ἑβδομήκοντα πέντε ἀντεπιστέλλοντα μέλη.

Ὅπως ἐγγραφῇ τις τακτικὸν μέλος τοῦ Συλλόγου τούτου, ὤφειλε νὰ ἐπινοήσῃ ἢ τοὐλάχιστον νὰ τελειοποιήσῃ τηλεβόλον τι, εἴτε αἰονδήποτε ἕτερον πυροβόλον ὅπλον. Καὶ ἐντοσούτῳ οἱ ἐφευρεταὶ τῶν τελειοτέρων πολυκρότων (revolvers), τῶν ὀπισθογεμῶν καραβινῶν ἢ τῶν πιστολοφόρων σπαθῶν, δὲν ἔχαιρον τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν, οἵαν οἱ κατασκευασταὶ τῶν τηλεβόλων. « Ἡ φήμη καὶ ἡ τιμή, ὧν ἀξιοῦνται οἱ τελευταῖοι οὗτοι, (εἶπεν ἡμέραν τινὰ εἷς τῶν σοφῶν ἀγορευτῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου,) εἶναι σχετικὴ πρὸς τὸν ὄγκον τῶν τηλεβόλων αὐτῶν, καὶ κατ' εὐθὺν λόγον τοῦ τετραγώνου τῶν ὑπὸ τῶν βολῶν αὐτῶν διανυομένων ἀποστάσεων. » Μικρὸν ἔτι, καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ Νεύτωνος νόμος ἐπὶ τῆς παγκοσμίου ἕλξεως θὰ μετεφέρετο καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν διάταξιν ἀντιστρόφως.

Τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἅπαξ συστηθέντος, εὐκόλως κατανοεῖ ἕκαστος ὁποῖον εὐρὺ στάδιον ἠνοίχθη εἰς τὸ ἐφευρετικὸν πνεῦμα τῶν Ἀμερικανῶν. Τὰ τοῦ πολέμου ὄργανα προσεκτήσαντο κολοσσιαίας διαστάσεις, αἱ δὲ βολαὶ αὐτῶν, ὑπερπηδῶσαι τὰ διαγεγραμμένα ὅρια, κατέφθανον καὶ ἐδιχοτόμουν πολλάκις τοὺς πολὺ μακρὰν ἀνυπόπτως περιδιαβάζοντας ἀθώους. Ἀπέναντι τῶν ἐφευρέσεων τούτων οὐδὲν ἐσήμαινον τὰ δειλὰ ὄργανα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πυροβολικοῦ, αὐτόχρημα νάνοι ἐνώπιον γιγάντων, ὡς γίνεται τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς ὑπολογισμῶν.

Ἄλλοτε, κατὰ τοὺς καλοὺς χρόνους, σφαῖρα τῶν τριάκοντα ἓξ, βαλλομένη εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων ποδῶν, διεπέρα τριάκοντα ἓξ ἵππους κατὰ πλευρὰν τεθειμένους καὶ ἑξήκοντα ὀκτὼ ἀνθρώπους. Τοῦτο δὲ ἦν ἡ νηπιακὴ ἡλικία τῆς τέχνης, καθότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ βλήματα διεπράξαντο τεραστίας προόδους. Τὸ τηλεβόλον τοῦ Ῥόδμαν, βάλλον εἰς ἑπτὰ μιλίων ἀπόστασιν σφαῖραν ζυγίζουσαν ἥμισυν τόννον ἢ πεντακόσια χιλιόγραμμα, ἠδύνατο νὰ θερίσῃ εὐχερῶς ἑκατὸν πεντήκοντα ἵππους καὶ τριακοσίους ἀνθρώπους. Προετάθη μάλιστα εἰς τὸν Σύλλογον νὰ γίνῃ δοκιμὴ τοῦ πειράματος τούτου· πλήν, καίτοι οἱ ἵπποι συγκατένευσαν νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς αὐτό, οἱ ἄνθρωποι ὅμως κατὰ δυστυχίαν ἀπέσχον.

Ὁπωσδήποτε τὰ ἀποτελέσματα τῶν τηλεβόλων τούτων ἦσαν ὀλεθριώτατα, εἰς ἑκάστην δὲ ἐκκένωσιν αὐτῶν οἱ ἀγωνισταὶ ἔπιπτον ὡς οἱ στάχεις ὑπὸ τὸ δρέπανον τοῦ θεριστοῦ. Ἀπέναντι τοιούτων τεραστίων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βλημάτων ποίαν σημασίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ περίφημος ἐκείνη σφαῖρα, ἥτις ἐν ἔτει 1587 κατέστησεν εἰς Κουτρὰς εἰκοσιπέντε ἄνδρας ἐκτὸς μάχης; καὶ ἡ ἄλλη ἐκείνη τοῦ Ζόρνδωφ, ἡ φονεύσασα τῷ 1758 τεσσαράκοντα στρατιώτας; εἴτε αὐτὸ τὸ περίφημον Αὐστριακὸν τηλεβόλον τοῦ Κέσσελσδορφ, οὗτινος ἑκάστη βολὴ ἐθανάτωνεν ἑβδομήκοντα ἐχθρούς; Τί ἦσαν τὰ ἱστορικὰ ἐκεῖνα πυρὰ τῆς Ἰένης καὶ τοῦ Ὥξερλιτς, ἅτινα ἀπεφάσιζον περὶ τῆς τύχης τῆς μάχης, ἀπέναντι τῶν ὄντως καταπληκτικῶν βλημάτων τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ πολέμου; Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Γέτισβουργ, κωνικὴ σφαῖρα, ἐκσφενδονισθεῖσα ὑπὸ ῥαβδωτοῦ τηλεβόλου, προσέβαλεν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς στρατιώτας τῆς Ὁμοσπονδίας· κατὰ δὲ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ Ποτόμακ, μία σφαῖρα Ῥόδμαν ἔπεμψε διακοσίους δεκαπέντε νοτίους εἰς ἄλλον ἀφεύκτως καλλήτερον κόσμον. Πλὴν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ ἀναφέρωμεν καὶ περὶ φοβεροῦ τινος ὅλμου, ἐπινοηθέντος ὑπὸ τοῦ Τζὼν Μάστωνος, διακεκριμένου μέλους καὶ ἰσοβίου γραμματέως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, οὗτινος τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν ἀλλεοτρόπως θανατηφόρα, καθότι διαῤῥαγεὶς ἐνῷ ἐδοκιμάζετο, ἔπεμψεν εἰς πέταυρον ἅδου τριακόσια τριάκοντα ἑπτὰ ἄτομα, ἀδιάφορον ἂν δὲν ἦσαν ἐχθροί.

Τί δύναταί τις νὰ ἀντιπαραθέσῃ εἰς τοιούτους ἀριθμοὺς, τοσούτῳ εὐγλώττως λαλοῦντας; οὐδέν. Ὥστε ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ἄνευ ἀντιλογίας τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ στατιστικισοῦ Πιτκέρνου, ὅστις, διαιρέσας τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν βληθέντων θυμάτων μετὰ τοῦ τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, εὗρεν, ὅτι ἕκαστον τῶν μελῶν τούτων ἐφόνευσε διὰ λογαριασμόν του, κατὰ μέσον ὅρον, δύο χιλιάδας τριακοσίους ἑβδομήκοντα πέντε ἀνθρώπους καὶ ἓν κλάσμα.

Ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν ποσῶν τούτων κατάδηλον γίνεται, ὅτι κυριωτέρα ἐνασχόλησις τοῦ σοφοῦ τούτου σωματείου ἦν ἡ καταστροφὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καλυπτομένη ὑπὸ φιλανθρωπικὸν σκοπὸν, καὶ ἡ τελειοποίησις τῶν ὅπλων τοῦ πολέμου, θεωρουμένων ὡς ὀργάνων προόδου. Ἦτο λεγεὼν ἀγγέλων ὀλέθρου, συνεταιρισθέντων ὅπως καταστρέψωσι τοὺς υἱοὺς τῆς γῆς.

Ἐν τούτοις ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι οἱ Γιανκαῖοι οὗτοι, φύσει ῥιψοκίνδυνοι καὶ τολμηροὶ εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν, δὲν περιωρίζοντο μόνον εἰς ἁπλᾶς συζητήσεις καὶ εἰς ἀβλαβεῖς διατυπώσεις, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ ἐπλήρωνον καὶ διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς. Ὥστε μεταξὺ τούτων ἠριθμοῦντο ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ, λοχαγοὶ ἢ στρατηγοὶ, στρατιωτικοὶ πάσης ἡλικίας, οἱ μὲν ποιοῦντες τὸ πρῶτον αὐτῶν βῆμα εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ στάδιον τῶν ὅπλων, οἱ δὲ γηράσαντες ἤδη ἐπὶ τοῦ κιλλίβαντος τῶν τηλεβόλων. Πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἔπεσον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ τῶν τοιούτων ἡρώων τὰ ὀνόματα διέπρεπον εἰς τὸ βιβλίον τῆς τιμῆς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου· ἐκ δὲ τῶν ἐπανελθόντων οἱ πλεῖστοι ἔφερον ἐπὶ τοῦ σώματος τὰ σημεῖα τῆς ἀδιαφιλονεικήτου αὐτῶν ἀνδρίας. Βακτηρίαι, ξύλιναι κνῆμαι, τεχνητοὶ βραχίονες, ἀγκιστροειδεῖς χεῖρες, σιαγόνες ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος (caoutchouc), κρανία ἐξ ἀργύρου, ῥῖνες ἐκ πλατίνης, οὐδὲν ἔλειπε πρὸς καταρτισμὸν τελείας ἀνθρωπολογικῆς συλλογῆς, καὶ ὁ προμνημονευθεὶς Πιτκέρνος ὑπελόγισεν, ὅτι ἐν τῷ Τηλεβολικῷ Συλλόγῳ μόλις εἷς βραχίων ἀναλογεῖ διὰ τέσσαρα ἄτομα, καὶ δύο μόνον κνῆμαι δι' ἕξ.

Ἀλλ' οἱ γενναῖοι οὗτοι τηλεβολισταὶ δὲν ἐφρόντιζον περὶ τοσούτῳ ἀναξίων λόγου πραγμάτων, καὶ ἠσθάνοντο δικαίως κορυφουμένην τὴν ὑπερηφάνειάν των, ὅταν τὸ δελτίον μάχης τινὸς ἀπεκάλυπτεν ἀριθμὸν θυμάτων δεκαπλάσιον τῆς ποσότητος τῶν δαπανηθεισῶν σφαιρῶν.

Ἐν τούτοις ἀνέτειλε μία ἡμέρα, ἡμέρα ἀποφρὰς καὶ ἐπάρατος, καθ' ἣν ἡ εἰρήνη ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν ἐπιζησάντων πολεμιστῶν, καὶ τότε ὁ τῶν μαχῶν κρότος ἔπαυσε κατὰ μικρόν, οἱ ὅλμοι ἐσίγησαν, τὰ ἐπ' ἀόριστον ἐπιστομισθέντα τηλεβόλα καὶ ὀβουζοβόλα εἰσῆλθον κεκλιμένην ἔχοντα τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ὁπλοστάσια, αἱ σφαῖραι ἐπεσωρεύθησαν εἰς τὰς ἀποθήκας, τὰ αἱματηρὰ ἐπεισόδια ἐλησμονήθησαν, ὁ ἄναξ βάμβαξ ἐφύετο μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῶν ἀφθόνως παχυνθεισῶν πεδιάδων, τὰ πένθιμα ἐνδύματα ἐπαλαιώθησαν μετὰ τῶν θλίψεων, ὁ δὲ Τηλεβολικὸς Σύλλογος διετέλει βεβυθισμένος εἰς βαθεῖαν ἀπραξίαν.

Φιλόπονοί τινες καὶ ἀνένδοτοι ἐργοδιῶκται ἐνησχολοῦντο εἰσέτι εἰς βελοστατικοὺς ὑπολογισμούς, καὶ ὠνειροπόλουν διηνεκῶς γιγαντώδεις βόμβας καὶ ἀπαραμίλλους ὅλμους· πλὴν κατὰ τί ἠδύναντο νὰ ὠφελήσωσιν αἱμάταιαι θεωρίαι ἄνευ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς; Ὥστε αἱ αἴθουσαι τοῦ Συλλόγου ἠρημώθησαν, οἱ ὑπηρέται ἐκοιμῶντο εἰς τοὺς ἀντιθαλάμους, αἱ ἐφημερίδες εὐρωτίων ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, τὰ δὲ ἀξιότιμα μέλη, ἄλλοτε τοσούτῳ ζωηρὰ καὶ θορυβώδη, ἤδη δὲ σιωπηλὰ καὶ νυσταλέα ἕνεκα τῆς καταράτου εἰρήνης, παρεδίδοντο εἰς τὰ ὀνειροπολήματα τῆς πλατωνικῆς σφαιροβολίας.

« Ἀπελπισία! ἀνέκραξε μίαν ἑσπέραν ὁ γενναῖος Τὸμ Χοῦντερ, ἐνῷ αἱ ξύλιναι αὐτοῦ κνῆμαι ἀπηνθρακοῦντο ἐν τῇ θερμάστρᾳ τοῦ συλλαλητηρίου τοῦ Συλλόγου. Ὁποία καταστρεπτικὴ ἀπραξία! ὁποία ἀ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νυπόφορος ὕπαρξις! Ποῦ εἶνε οἱ καιροί, καθ' οὓς τὸ τηλεβόλον μᾶς ἐξύπνιζεν ἑκάστην πρωΐαν διὰ τῶν χαρμοσύνων ἐκπυρσοκροτήσεών του;

— Οἱ χρόνοι οὗτοι παρῆλθον ἀνεπιστρεπτί, ὑπέλαβεν ὁ ζωηρὸς Βίλσβυ, προσπαθῶν νὰ τανύσῃ τοὺς βραχίονας, οἵτινες τῷ ἔλειπον. Ὦ! πόσον εἰμεθα τότε εὐδαίμονες! Ἕκαστος ἐπενόει τὸ ὀβουζοβόλον του, καὶ, μόλις αὐτὸ ἐχύνετο, ἔτρεχε νὰ τὸ δοκιμάσῃ κατέναντι τῶν ἐχθρῶν· ἐπανερχόμενος δὲ ἐν θριάμβῳ, ἠξιοῦτο συγχαριτηρίου παρὰ τοῦ Σέρμαν ἢ χειραψίας παρὰ τοῦ Μακ-κλέλλαν! Ἐνῷ σήμερον οἱ ἀξιωματικοὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ γραφεῖά των, καὶ ἀντὶ βολῶν στέλλουσιν εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἀβλαβεῖς σφαίρας βάμβακος. Ἄ! μὰ τὴν γενειάδα τοῦ γερο-Σατάν, τὸ μέλλον τοῦ πυροβολικοῦ ἀπώλετο διὰ τὴν Ἀμερικήν!

— Ναί, Βίλσβυ, ἔκραξεν ὁ ἐπίσης ἄχειρ συνταγματάρχης Βλομσβερῦ· εἴμεθα τὸ παίγνιον σκληρᾶς ἀπάτης! Ἡμέραν τινὰ παραιτοῦμεν τὰς ἡσύχους ἕξεις μας, γυμναζόμεθα εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ὅπλων, ἀρτίνομεν τὴν Βαλτιμόρην καὶ σπεύδομεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἀναδεικνυόμεθα ἥρωες, μόλις δὲ παρέρχονται δύο ἢ τρία ἔτη, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἀναγκαζόμενοι νὰ ἀπολέσωμεν τοὺς καρποὺς τοσούτων πόνων καὶ μόχθων, νὰ ἀποναρκωθῶμεν ἀπὸ ἀξιοθρήνητον ἀργίαν, καὶ νὰ κρύπτωμεν τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά μας.»

Ἐν τούτοις, μεθ' ὅλην τὴν ὁρμὴν τῶν λόγων του, ὁ γενναῖος συνταγματάρχης ἀπέσχε τοῦ νὰ παραζήσῃ δι' ἀναλόγου σχήματος τὴν ἀργίαν, εἰς ἣν ἦτο καταδεδικασμένος, ὄχι βεβαίως διότι τῷ ἔλειπον τὰ θυλάκια.

« Καὶ οὐδεμία ἐλπὶς πολέμου! εἶπε τότε ὁ περίφημος Τζὼν Μάσων, ξέων διὰ τοῦ σιδηροῦ ἀγκίστρου του τὸ ἐκ γκουτταπέρκης κρανίον του. Οὐδ' ἐλάχιστον νέφος εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ τοῦτο, ἐνῷ τοσαῦτα ἔτι λείπονται εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ πυροβολικοῦ! Ἐγώ, ὁ ὁποῖος σᾶς ὁμιλῶ, ἐτελείωσα σήμερον τὸ πρωῒ ἓν νέον σχέδιον ὅλμου, προωρισμένου νὰ μεταβάλῃ τοὺς νόμους τοῦ πολέμου!

— Ἀληθινά; ὑπέλαβεν ὁ Τὸμ Χούντερ, ἀναπολῶν ἀκουσίως τὴν τελευταίαν δοκιμὴν τοῦ ἐντίμου Τζὼν Μάστωνος.

— Ναί, βέβαια, ἀπήντησεν οὗτος. Πλὴν εἰς τί θὰ χρησιμεύσωσι τοσαῦται ἐπιτυχεῖς μελέται, τοσαῦται κατανικηθεῖσαι δυσχέρειαι; Δὲν εἶναι αὐτόχρημα ματαιοπονία καὶ ἀπώλεια χρόνου; Οἱ λαοὶ τοῦ νέου κόσμου φαίνεται ὅτι συνεφώνησαν νὰ ζήσωσι τοῦ λοιποῦ ἐνειρήνῃ, καίτοι ἡ ἡμετέρα λίαν φιλοπόλεμος ἐφημερὶς Τὸ Βῆμα προμαντεύει προσεχεῖς καταστροφάς, ὡς ἀφεύκτους συνεπείας τῆς σκανδαλώδους αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἐντοσούτῳ, Μάστων, ἐπανέλαβεν ὁ συνταγματάρχης Βλομσβερρύ, ἐξακολουθοῦν νὰ σφάζωνται εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνικοτήτων!

— Αἴ, καὶ τί μὲ τοῦτο;

— Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ ἐπιχειρισθῶμεν μίαν ἀπόπειραν ἀποστολῆς ἐκεῖ κάτω, καὶ ἐὰν δεχθῶσι τὰς ὑπηρεσίας μας...

— Καὶ νομίζεις, ἔκραξεν ὁ Βίλσβυ, ὅτι εἶναι εὐχάριστον νὰ κατασκευάζῃ τις ὅπλα ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ξένων;

— Προτιμότερον τοῦτο, παρὰ νὰ μὴ κατασκευάζῃ ὅλως διόλου.

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων, εἶναι καλήτερον τοῦτο· πλὴν οὔτε κἂν πρέπει νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοιαύτης ἀποστολῆς.

— Καὶ ὁ λόγος; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης;

— Διότι εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον ἔχουσι πάντῃ ἀλλοκότους ἰδέας περὶ προόδου, αἵτινες θέλουν συγχύσει τὰς Ἀμερικανικὰς ἕξεις μας. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τις ἀρχιστράτηγος πρὶν ἢ ὑπηρετήσῃ ὡς ἀνθυπολοχαγὸς, τὸ ὁποῖον καταντᾷ τὸ αὐτὸ ὡς νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναί τις καλὸς πυροβολιστὴς ἂν δὲν ἔχυσεν ὁ ἴδιος τὸ πυροβόλον του! Αὐτὸ δὰ εἶναι ὀρθὰ κοφτά...

— Παραλογισμός! διέκοψεν ὁ Τὸμ Χούντερ, χαράττων διὰ μαχαιριδίου ἐντομὰς εἰς τὸν ἀγκῶνα τοῦ θρονίου του· καὶ ἀφοῦ ἔφθασε τὸ πρᾶγμα ἕως ἐδῶ, βλέπω ὅτι ἄλλο δὲν μένει πλέον παρὰ νὰ ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὴν φυτείαν τοῦ ταμβάκου, ἢ εἰς τὸ καθάρισμα τοῦ ἐλαίου τῆς φαλαίνης!

— Πῶς! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς· λοιπὸν δὲν θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀφιερώσωμεν τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου μας εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν πυροβόλων ὅπλων! Λοιπὸν δὲν θέλει παρουσιασθῇ νέα περίστασις διὰ νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ὁρμὴν τῶν βολῶν μας, καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα δὲν θέλει ποτὲ σελαγισθῇ ἀπὸ τὰς ἀστραπὰς τῶν τηλεβόλων μας! Δὲν θὰ ἐπισυμβῇ ἄρά γε καμμία ἀλληλεθνὴς δυσχέρεια, ἥτις νὰ μᾶς βιάσῃ νὰ κηρύξωμεν τὸν πόλεμον ἐναντίον ὑπερατλαντείου τινὸς Δυνάμεως! Οἱ Γάλλοι δὲν θὰ βυθίσωσι κανὲν πλοῖόν μας, ἢ οἱ Ἄγγλοι δὲν θὰ κρεμάσωσιν, ἐναντίον τοῦ δικαίου, τρεῖς ἢ τέσσαρας ὁμοεθνεῖς μας!

— Ὄχι, Μάστων, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης Βλομσβερρύ, τοιαύτην εὐδαιμονίαν δὲν θὰ τὴν ἀξιωθῶμεν ποτέ! Κανὲν ἐκ τῶν περιστατικῶν τούτων δὲν θὰ ἐπισυμβῇ, καὶ ἂν συμβῇ ἀκόμη, ἡμεῖς δὲν θὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὠφεληθῶμεν ἐξ αὐτοῦ. Τὸ εὐερέθιστον τῶν Ἀμερικανῶν ἐλαττοῦται ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἀπωλέσαμεν τὴν γοητείαν μας!

— Ναί, ταπεινούμεθα! ὑπέλαβεν ὁ Βίλσβυ.

— Καὶ μᾶς ἐξευτελίζουν! ἀνταπήντησεν ὁ Τὸμ Χοῦντερ.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ, ἀνέκραξε μετὰ νέας ὁρμῆς ὁ Τζὼν Μάστων. Ἠμποροῦν νὰ εὑρεθῶσι χίλιαι ἀφορμαὶ πολέμου εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἐντοσούτῳ δὲν πολεμοῦν! Κάμνουν οἰκονομίαν βραχιόνων καὶ κνημῶν, καὶ τοῦτο πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες εὑρίσκονται εἰς ἀπορίαν πῶς νὰ ἐπασχολήσωσι τὰ μέλη ταῦτα τοῦ σώματός των. Ἰδοὺ μία ἀφορμὴ πολέμου, χωρὶς νὰ ζητήσωμεν ἄλλας τόσον μακράν: ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ δὲν ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἀγγλους;

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθη ὁ Τὸμ Χοῦντερ, ἀνακινῶν μετ' ὀργῆς τὸ πῦρ διὰ τῆς ἄκρας τῆς βακτηρίας του.

— Αἴ, λοιπόν! διατί καὶ ἡ Ἀγγλία αὐτὴ νὰ μὴ ἀνήκῃ εἰς τοὺς Ἀμερικανούς;

— Τοῦτο εἶναι δίκαιον, ὑπέλαβεν ὁ συνταγματάρχης Βλομσβερρύ.

— Ὑπάγετε ἐν τούτοις νὰ προτείνητε τοιοῦτό τι εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, καὶ θέλετε ἰδεῖ πῶς θὰ σᾶς ὑποδεχθῇ.

— Θὰ μᾶς δεχθῇ κακῶς, ἐψιθύρισεν ὁ Βίλσβυ μεταξὺ τῶν τεσσάρων ὀδόντων, τοὺς ὁποίους ἔσωσεν ἐκ τῆς μάχης.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς τίποτε ἂς μὴ περιμένῃ ἀπὸ τὴν ψῆφόν μου!

— Οὔτε ἀπὸ τὰς ἰδικάς μας! ἀπήντησαν ἐκ συμφώνου οἱ ἀρειμάνιοι οὗτοι ἀπόμαχοι.

— Καὶ διὰ νὰ τελειώσω μιὰ καὶ καλή, ὁρκίζομαι ὅτι, ἂν δὲν μοὶ χορηγηθῇ συντόμως ἡ εὐκαιρία τοῦ νὰ δοκιμάσω τὸν νέον ὅλμον μου εἰς πραγματικὸν πεδίον μάχης, δίδω τὴν παραίτησίν μου ὡς μέλος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ ὑπάγω νὰ παραχωλῶ εἰς τὰς σαβάνας τοῦ Ἀρκανσάς!

— Σὲ ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς! » ἔκραξαν ἐν χορῷ οἱ θιασῶται τοῦ τολμηροῦ Μάστωνος.

Εἰς τοιοῦτο λοιπὸν σημειον διετέλουν τὰ πράγματα, τὰ πνεύματα ἐξήπτοντο ἐπὶ μᾶλλον, ὁ δὲ Σύλλογος ἐπαπειλεῖτο ὑπὸ ἐντελοῦς διαλύσεως, ὅταν ἀπρόοπτόν τι συμβεβηκὸς ἦλθεν, ὡς ἐκ μηχανῆς θεός, ἵνα ἀποτρέψῃ τὴν λυπηρὰν ταύτην καταστροφήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τὴν ἐπαύριον τῆς συνομιλίας ταύτης, ἕκαστον μέλος τοῦ Συλλόγου ἐλάμβανεν ἐγκύκλιον, περιέχουσαν τάδε:

Ἐν Βαλτιμόρῃ, τῇ 3 Ὀκτωβρίου.

« Ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ » γνωστοποιήσῃ εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ, ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν » τῆς 5ης ἐνεστῶτος θέλει ἐκθέσει ἀνακοίνωσίν τινα σπουδαιοτάτην καὶ » λίαν ἐνδιαφέρουσαν. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὰ ἔντιμα μέλη ὅπως, μετὰ » τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, εὐαρεστηθῶσι νὰ παρευρεθῶσιν εἰς » τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων. »

Ὁ πρόθυμος συνάδελφος
ΙΜΠΕΪ ΒΑΡΒΙΚΑΝ Π. Τ. Σ.

Β'.

Η ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΑΡΒΙΚΑΝ.

Τὴν 5ην Ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν ὀγδόην ἑσπερινὴν ὥραν, πλῆθος ἄμετρον συνέῤῥεεν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καθότι οὐ μόνον ἅπαντα τὰ ἐν Βαλτιμόρῃ διαμένοντα μέλη προσῆλθον εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ προέδρου αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν κατέφθασαν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀπεβιβάζοντο κατὰ ἑκατοστύας εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως· ὥστε, μεθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μέγεθος, ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων ἐφαίνετο ἀνεπαρκὴς ὅπως περιλάβῃ ἅπασαν ἐκείνην τὴν λεγεῶνα τῶν σοφῶν. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐπλημμύριζον οὗτοι εἰς τὰς γειτνιαζούσας αἰθούσας, εἰς τὰ βάθη τῶν διαδρόμων, καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν ἐξωτερικῶν αὐλῶν, ὅπου ἀνεμιγνύοντο μετὰ τοῦ ἁπλοῦ λαοῦ παρὰ τὰς θύρας τοῦ καταστήματος· καὶ ἐπειδὴ ἕκαστος ἐπροσπάθει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰς πρώτας τάξεις, οἱ πάντες δὲ ἐφαίνοντο διψῶντες νὰ μάθωσι τὴν σπουδαίαν ἀνακοίνωσιν τοῦ Βαρβικὰν, ὤθουν ἀλλήλους, συνωστίζοντο καὶ ἀνετρέποντο πολλάκις, μετὰ τῆς ἰδιαζούσης ἐκείνης ἐλευθερίας εἰς τοὺς λαούς, τοὺς ἀνατραφέντας ἐν ταῖς ἰδέαις τῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ἀδύνατον ἦν εἰς τὸν τυχὸν εὑρεθέντα τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο ἐν Βαλτιμόρῃ ξένον νὰ κατορθώσῃ, καὶ ἐπὶ τιμῇ χρυσίου ἀκόμη, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἥτις ἦτο ἀποκλειστικῶς ὡρισμένη διὰ τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τακτικὰ καὶ ἀντεπιστέλλοντα μέλη· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πρόκριτοι τοῦ ἄστεως καὶ οἱ προΐχοντες τοῦ συμβουλίου τῶν ἐπιμελητῶν τῆς πόλεως, μὴ δυνάμενοι νὰ τοποθετηθῶσιν ἐν αὐτῇ, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναμιχθῶσι μετὰ τοῦ πλήθους, ἵνα κατορθώσωσι νὰ ὑποκλέψωσιν ὁπωσδήποτε τὰ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ νέα.

Ἐν τούτοις ἡ διασκευὴ καὶ ἡ διάταξις τῆς ἀπεράντου ἐκείνης αἰθούσης παρεῖχε λίαν περίεργον ἄποψιν, τὸ δὲ σύνολον ἐφαίνετο θαυμασίως συνδυαζόμενον πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς. Ὑψηλοὶ κίονες, ἀποτελούμενοι ἐκ τηλεβόλων ἐπιτεθειμένων καὶ ἐρειδόμενοι ἐπὶ βάσεων ἐκ πυκνῶν ὅλμων, ὑπεβάσταζον τὸν λεπτουργημένον ὁπλισμὸν τοῦ θόλου, ἀληθὲς πελώριον τρίχαπτον ἐκ χυτοῦ σιδήρου τεχνηέντως σφυρηλατημένου. Πανοπλίαι ἐκ πλατυστόμων τυφεκίων, πυροβόλων, καραβινῶν, καὶ παντὸς ἀρχαίου ἢ νεωτέρου ὅπλου ἐκάλυπτον τοὺς τοίχους, ἀποτελοῦσαι ποικίλα συμπλέγματα. Τὸ φωταέριον ἐξέπεμπε τὰς φλόγας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ στόματος χιλιάδων πολυκρότων πιστολίων, συνηρμοσμένων ἐν σχήματι πολυελαίου, ἐνῷ λυχνίαι πολύφωτοι συγκεκροτημέναι ἐκ καραβινῶν καὶ λυχνοστάται ἐκ τυφεκίων ἡρμοσμένων εἰς ὁπλοπυραμίδα καὶ φλόγας ἐρευγομένων, συνεπλήρουν τὸν λαμπρὸν τοῦτον φωτισμόν. Σχέδια τηλεβόλων, δείγματα ὀρειχάλκου, ξοχαστῆρες πυροβόλων κατατετρυπημένοι, πλᾶκες συντριβεῖσαι ἢ πιεσθεῖσαι ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν σφαιρῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, πληθὺς πιέσεων καὶ μάκτρων τῶν τηλεβόλων, κομβολόγια ἐκ βομβῶν, περιδέραια ἐκ βλημάτων, ἀνθοδέσμαι ἐξ ὀβουζίων, ἅπαντα ἐν συντομίᾳ τὰ ὄργανα τοῦ πυροβολικοῦ ἐξέπληττον τὸ ὄμμα ἕνεκα τῆς καταπληκτικῆς αὐτῶν διατάξεως, καὶ διήγειρον παντοίας ἰδέας ἐν τῷ πνεύματι τοῦ παρατηρητοῦ ὡς ἐκ τῆς παραδόξου ἀντικαταστάσεως τῆς φύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ὅσις ἀπὸ θανατηφόρου μετετρέπετο εἰς καλλωπιστικόν.

Παρὰ τὴν θέσιν τῆς τιμῆς διεκρίνετο, εὐσεβάστως διατηρούμενον ἐντὸς λαμπροῦ ὑελώματος, τεμάχιον κωλάθρας συντριβείσης καὶ λυγισθείσης ἐκ τῆς βιαίας ἐπαφῆς τῆς πυρίτιδος, πολύτιμον λείψανον τοῦ τηλεβόλου τοῦ Τζὼν Μάστωνος, ὅπερ, βρέφος ἔτι ἀρτίτοκον, ἐξετέλεσε θαυμασίως τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, πέμψαν εἰς Ἅδου διὰ τῆς πρώτης καὶ τελευταίας πυρᾶς του τοσούτους θνητούς, ὅσους ἴσως δὲν ἔπεμψαν ἕτερα λεῖα καὶ στιλπνὰ συνάδελφα τηλεβόλα, γηράσαντα ἤδη ἐν ταῖς πλατείαις τῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ ἐν τοῖς περιβόλοις τῶν ἀνακτόρων.

Ὁ πρόεδρος, ἔχων παρ' αὐτῷ τέσσαρας γραμματεῖς, ἐκάθητο ἐπὶ εὐρέος βάθρου, κειμένου ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς αἰθούσης· τὸ θρονίον αὐτοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑψούμενον ἐπὶ γλυπτοῦ κιλλίβαντος, ἀπεμιμεῖτο τὸ σχῆμα ὄλμου τῶν τριάκοντα δύο, ἦτο δὲ διηυθετημένον ὑπὸ γωνίαν ἐννενήκοντα βαθμῶν καὶ ἀνηρτημένον ἐπὶ στροφέων, εἰς τρόπον ὥστε ὁ πρόεδρος ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὸ κατ' ἀρέσκειαν ταλάντευτιν, λίαν εὐάρεστον κατὰ τὰς θερμὰς ἰδίως ὥρας. Ἐπὶ τοῦ γραφείου, γιγάντειον πλάκα ἐξ ἐλάσματος σιδήρου ὑποβαστάζομένην ὑπὸ ἓξ κοντοχόνδρων κανονίων, ἔκειτο μέγα μελανοδοχεῖον, γεγλυμμένον πολυτελῶς καὶ ἀπομιμούμενον παραδόξως βυτκαϊανὸν πολυβόλον· πρὸς δὲ, κώδων μηχανικὸς, ὅστις ἐν ἀνάγκῃ ἐπυροκρότει ἰσχυρῶς ὡς πυροβόλον. Ὅταν αἱ συζητήσεις καθίσταντο σφοδραὶ, ὁ πρωτοφανὴς οὗτος κώδων μόλις ἴσχυε νὰ καλύψῃ τὰς φωνὰς τῆς λεγεῶνος ἐκείνης τῶν ὑπερρεθιτμένων τηλεβολιστῶν.

Πρὸ τοῦ γραφείου, καθίσματα ἑλικοειδῶς διατεταγμένα, ὡς οἱ ἐπιτειχισμοὶ χαρακώματος, παρίστων ἀπέναντον διαδοχὴν προμαχώνων καὶ μεταπυργίων, ἐν οἷς ἐτοποθετοῦντο τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ τὴν ἑσπέραν ταύτην ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι πραγματικῶς ἦτο κόσμος εἰς τὰ ὀχυρώματα. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένοι, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ λίαν σπουδαίου ζητήματος, καθόσον ἐγνώριζον καλῶς τὰς ἀρχὰς τοῦ προέδρου αὐτῶν, ὅστις δὲν θὰ ἀνησύχει τοὺς συναδέλφους του διὰ τοῦ ψύλλου τὸ πήδημα.

Ὁ Ἴμπεϋ Βαρβικὰν, τεσσαρακοντούτης περίπου, ἦν φύσει ἀτάραχος, ψυχρὸς, αὐστηρὸς, πεπροικισμένος δὲ διὰ πνεύματος ἐξόχως σπουδαίου καὶ περιεκτικοῦ· ἀκριβὴς ὡς χρονόμετρον, δοκιμώτατος τὸ ἦθος, τὸν δὲ χαρακτῆρα σταθερὸς καὶ ἀκλόνητος, καίτοι ἧττον ἱπποτικὸς, ἐν τούτοις ἦν ῥιψοκίνδυνος καὶ ἐφήρμοζε τὰς πρακτικὰς αὐτοῦ γνώσεις μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον παρατόλμων ἐπιχειρήσεων. Ἓν γένει δ' εἰπεῖν, ἦν ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος τῆς Νέας Ἀγγλίας, ὁ ἀποικιστὴς τοῦ βορρᾶ, ὁ ἀπόγονος τῶν τοσούτῳ ὀλεθρίων ἀποβάντων εἰς τοὺς Στουάρτας Στρογγυλοκεφάλων (*) καὶ ὁ ἀδυσώπητος ἐχθρὸς τῶν εὐπατριδῶν τοῦ νότου, τῶν ἀρχαίων τούτων ἱπποτῶν τῆς μητρὸς πατρίδος· ἐν μιᾷ λέξει, εἷς Γιαγκαῖος λαξευθεὶς ἀπὸ ὁλότμητον τεμάχιον βράχου.

Ὁ Βαρβικὰν ἠξίωσε μεγάλως τὴν περιουσίαν του εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς ξυλείας. Ἐκλεχθεὶς διευθυντὴς τοῦ πυροβολικοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου, ἐπεδείξατο νοῦν γονιμώτατον εἰς ἐφευρέσεις· ὧν δὲ φύσει μεγαλεπήβολος, συνετέλεσεν ἐνεργῶς εἰς τὴν πρόοδον τοῦ κλάδου

(*) Têtes-rondes ὀπαδοὶ τοῦ Κρομβέλλου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τούτου τοῦ πολέμου, καὶ ἐξέτεινε μετ' ἀπεριγράπτου ὁρμῆς τὸν τέως στενὸν κύκλον τῶν πειραματικῶν ἐρευνῶν.

Μέτριος τὸ ἀνάστημα, εἶχε, κατὰ σπανίαν ἐξαίρεσιν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέλη ἀνέπαφα· τὰ ἐκφραστικὰ αὐτοῦ χαρακτηριστικὰ ἐφαίνοντο ὡσεὶ χαραχθέντα ὑπὸ τοῦ γνώμονος καὶ τοῦ διαβήτου, καὶ ἐὰν ἔχηται ἀληθείας ὅτι, ἵνα μαντεύσωμεν τὰς διαθέσεις ἑνὸς ἀνθρώπου, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸν κατὰ κρόταφον, τὸ πρόσωπον τοῦ Βαρβικὰν ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως παρεῖχε τὰ βεβαιότερα δείγματα τῆς ἐνεργείας, τῆς τόλμης καὶ τῆς ἀπαθείας.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔμενεν ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ θρονίου του, ἄφωνος καὶ ἀτηρημένος, ἔχων τὸ βλέμμα ἀπλανὲς καὶ ἐπισκιαζόμενον ὑπὸ τοῦ εὐρέος πίλου του, τοῦ ἐκ μέλανος μεταξωτοῦ ὑψηλοῦ κυλίνδρου τούτου, ὅστις φαίνεται τρόπον τινὰ καρφωμένος ἐπὶ τῶν Ἀμερικανικῶν κρανίων. Οἱ συνάδελφοι συνδιελέγοντο βομβωδῶς περὶ αὐτὸν, μηδόλως ἰσχύοντες νὰ τὸν ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τῶν ῥεμβασμῶν του· προέτεινον ἀλλήλοις μυρίας ἐρωτήσεις, ἐρρίπτοντο εἰς τὸ στάδιον τῶν εἰκασιῶν, ἐξέταζον τὴν ἀπαθῆ φυσιογνωμίαν τοῦ προέδρου αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν ἐπὶ ματαίῳ νὰ ἐμβατεύσωσιν εἰς τὰ ἄδυτα τῶν συλλογισμῶν του.

Ὅταν τὸ βαρύγδουπον ὡρολόγιον τῆς μεγάλης αἰθούσης ἐσήμανε τὴν ὀγδόην ὥραν, ὁ Βαρβικὰν, ὡσεὶ ὑπὸ ἐλατηρίου κινηθείς, ἀνεκάθησε μετὰ ζωηρότητος. Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ ὁ ῥήτωρ ἔλαβε τὸν λόγον διὰ τόνου λίαν ἐμφαντικοῦ:

« Γενναῖοι συνάδελφοι! Ἀπό τινων ἤδη ἐτῶν ἡ ἄγονος εἰρήνη ἐπελθοῦσα κατεδίκασεν εἰς δυσάρεστον ἀεργίαν τὰ μέλη τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου. Κατόπιν χρονικῆς περιόδου τοσούτῳ πλήρους σπουδαίων συμβεβηκότων, ἐδέησε νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς ἐργασίας μας, καὶ νὰ παρεμποδισθῶμεν ἀποτόμως ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου. Ναί, δὲν διστάζω νὰ κηρύξω ὑψηλοφώνως, ὅτι πᾶς πόλεμος, ὅστις ἤθελε μᾶς βιάσει νὰ λάβωμεν τὰ ὅπλα, ὁθενδήποτε καὶ ἂν προέλθῃ, ἔστω εὐλογητός...

— Ζήτω ὁ πόλεμος! ἔκραξεν ὁ ὁρμητικὸς Τζὼν Μάστων, ἐνῷ πανταχόθεν τῆς αἰθούσης ἀντήχουν αἱ φωναί: Ἀκούετε! ἀκούετε!

— Ἀλλ' ὁ πόλεμος, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, ὁ πόλεμος εἶναι ἀνέφικτος κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, καὶ, μεθ' ὅλας τὰς ἐλπίδας τοῦ διακόψαντός με ἐντίμου συναδέλφου, πολλὰ θέλουν παρέλθει ἔτη πρὶν ἢ τὰ τηλεβόλα ἡμῶν κροτήσωσιν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Πρέπει λοιπὸν νὰ σκεφθῶμεν ὡρίμως περὶ τῶν συμφερόντων ἡμῶν, ζητοῦν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τες τροφὴν διὰ τὴν καταβιβρώσκουσαν ἡμᾶς ἐνεργητικότητα εἰς ἄλλας σφαίρας ἰδεῶν. »

Τὸ ἀκροατήριον, αἰσθανόμενον ὅτι ὁ πρόεδρος ἔμελλε νὰ θίξῃ τὴν μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν αὐτὸ χορδὴν, ἐδιπλασίασε τὴν προσοχήν του.

« Ἀπό τινων μηνῶν, γενναῖοι συνάδελφοι, (ἐξηκολούθησεν οὗτος,) δὲν ἔπαυσα σκεπτόμενος πῶς εἶναι δυνατὸν, μηδαμῶς ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἡμετέρας εἰδικότητος, νὰ ἐπιληρθῶμεν μεγάλης τινὸς ἐπιχειρήσεως ἀξίας τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, καὶ ἐὰν αἱ πρόοδοι τῆς σφαιροβολικῆς δὲν ἐπιτρέπωσιν ἡμῖν νὰ προάξωμεν τὴν τέχνην ταύτην εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης. Εἰργάσθην λοιπὸν, ἠρεύνησα, ὑπελόγισα, καὶ ἐκ τῶν μελετῶν μου ἔσχον τὴν πεποίθησιν, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπιδοθῶμεν ἐπιτυχῶς εἰς ἐπιχείρησιν, ἥτις θέλει φανῇ ἀκατόρθωτος εἰς πάντα ἄλλον τόπον. Τὸ σχέδιον τοῦτο, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως βασανισθέν, ἔσεται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνακοινώσεώς μου· εἶναι δὲ κατὰ πάντα ἄξιον ὑμῶν, ἄξιον τοῦ παρελθόντος τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θέλει προξενήσει μ. έγαν κρότον εἰς τὸν κόσμον!

— Μέγαν κρότον; ἀνέκραξεν ἐμμανής τις πυροβολιστής.

— Ναί, μέγαν κρότον, ὑπὸ τὴν κυριωτέραν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Μὴ διακόπτετε! ἐπανέλαβον πολλαὶ φωναί.

— Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν, γενναῖοί μου συνάδελφοι, νὰ μοὶ χορηγήσητε τὴν σύντονον προσοχήν σας. »

Παλμὸς συγκινήσεως διέδραμεν ἅπασαν τὴν ὁμήγυριν. Τότε ὁ Βαρβικὰν, στερεώτας διὰ ταχείας χειρονομίας τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἐξηκολούθησεν ἠρέμα καὶ διὰ φωνῆς γαληνιαίας :

« Δὲν πιστεύω, γενναῖοι συνάδελφοι, νὰ ὑπάρχῃ τις μεταξὺ ὑμῶν, ὅστις νὰ μὴ παρετήρησεν ἐπὶ ζωῆς του τὴν Σελήνην, ἢ τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἤκουσε νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῆς. Μὴ ἐκπλήττεσθε ἐὰν ἐπιχειρίζωμαι νὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ τοῦ φωσφόρου τῶν νυκτῶν. Ἴσως ἐπεφυλάχθη εἰς ἡμᾶς πρώτους νὰ γίνωμεν οἱ Κολόμβοι τοῦ ἀγνώστου τούτου κόσμου. Ἀκούσατέ με λοιπὸν, βοηθήσατέ με δι' ἁπάσης τῆς ὑμετέρας δυνάμεως, καὶ ὑπόσχομαι νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὴν κατάκτησιν αὐτῆς, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου τὸ ὄνομα τοῦ φωστῆρος τῆς νυκτὸς νὰ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ ὀνόματος τῶν τριάκοντα καὶ ἓξ πολιτειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν μεγάλην ἡμῶν Ὁμοσπονδίαν!

— Οὐρρά! Ζήτω ἡ Σελήνη! ἔκραξεν ὡς δι' ἑνὸς στόματος πᾶς ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Πολλοὶ ἐνησχολήθησαν περὶ τὴν σπουδὴν τῆς Σελήνης, ἐπανέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ὁ ὄγκος, ἡ πυκνότης, τὸ βάρος, τὸ μέγεθος, ἡ διασκευή, αἱ κινήσεις, ἡ ἀπόστασις, αἱ λειτουργίαι τοῦ πλανήτου τούτου ἐν τῷ ἡλιακῷ συστήματι, πάντα ταῦτα ὡρίσθησαν μετὰ λεπτομερείας. Οἱ ἀκάματοι οὐρανοσκόποι συνέταξαν σεληνογραφικοὺς πίνακας τοσούτῳ ἐντελεῖς, ὥστε πολλάκις ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τοὺς ἡμετέρους γεωγραφικούς· ἐπίσης διὰ τῆς φωτογραφίας ἀνεπαρεστάθησαν μετ' ἀμιμήτου ἐπιτυχίας καὶ φυσικότητος δείγματα τῶν καλλονῶν τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου. Ἐν συντόμῳ, γνωρίζομεν περὶ τῆς Σελήνης πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθησαν νὰ ἀποκαλύψωσιν ἡμῖν αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, ἡ ἀστρονομία, ἡ γεωλογία καὶ ἡ ὀπτική· πλὴν μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἐπετεύχθη ἄμεσος μετ' αὐτῆς συγκοινωνία.»

Ζωηρά τις κίνησις ἐνδιαφέροντος καὶ ἐκπλήξεως ὑπεδέξατο τὴν φράσιν ταύτην τοῦ ῥήτορος, ὅστις ἐξηκολούθησε λέγων:

« Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ὑπομνήσω εἰς ὑμᾶς ἐν βραχυλογίᾳ τίνι τρόπῳ τολμηρά τινα πνεύματα, διὰ φαντασιωδῶν ταξειδίων, ἐπίστευσαν ὅτι ἐνεβάτευσαν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου. Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, κάποιος Δαβὶδ Φαβρίκιος ἐκαυχήθη, ὅτι εἶδεν ἰδίοις ὄμμασι τοὺς κατοίκους τῆς Σελήνης. Ἐν ἔτει 1649, Γάλλος τις, Ἰωάννης Βοδουῖνος καλούμενος, ἐδημοσίευσε τὸ εἰς τὸν κόσμον τῆς Σελήνης ἐπιχειρισθὲν ταξείδιον ὑπὸ Δομινίκου Γονζαλὲς, τοῦ τολμηροῦ Ἱσπανοῦ περιηγητοῦ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, Κυράνος ὁ ἐκ Βεργεράκ ἐγνωστοποίησε τὴν περίφημον ἐκείνην ἐκδρομήν του εἰς τὸν σεληνιακὸν κόσμον, ἥτις ἐπροξένησε τοσοῦτον κρότον καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν. Ἀργότερα ἕτερος Γάλλος (βλέπετε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐνασχολοῦνται πολὺ εἰς τὰ τῆς Σελήνης,) ὁ καλούμενος Φοντενέλλος, ἔγραψε τὰς περὶ Πληθύος τῶν Κόσμων Μελέτας, τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς ἐποχῆς του· ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη προβαίνουσα συντρίβει καὶ αὐτὰ τὰ ἀριστουργήματα! Περὶ τὸ ἔτος 1835, διατριβή τις, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ τῆς «Ἐφημερίδος τοῦ Νεοβοράκου» διηγεῖτο ὅτι ὁ Ἰωάννης Ἥρσχελλος, μεταβὰς εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος πρὸς ἐκτέλεσιν ἀστρονομικῶν καταμετρήσεων, κατόρθωσε νὰ φέρῃ τὴν Σελήνην εἰς ἀπόστασιν ὀγδοήκοντα ὑαρδῶν διὰ τηλεσκοπίου τελειοποιηθέντος δι' ἐσωτερικοῦ τινος φωτισμοῦ. Τότε δὲ παρετήρησεν ἐναργῶς σπήλαια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔζων ἱπποπόταμοι, πρασινόχροα ὄρη οἷον κεκοσμημένα διὰ κροσσῶν καὶ χρυσῶν τριχάπτων, πρόβατα μὲ κέρατα ἐξ ἐλεφαντίνου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὄστοῦ, λευκὰς δορκάδας, κατοίκους τέλος πάντων ἔχοντας μεμβρανώδη πτερὰ ὡς τὰ τῶν νυκτερίδων· τὸ φυλλάδιον τοῦτο, γραφὲν ὑπὸ Ἀμερικανοῦ τινος καλουμένου Λόκκε, διεδόθη πανταχοῦ καὶ ἰδίως εἰς Γαλλίαν μετ' ἐπιτυχίας· πλὴν μετ' ὀλίγον ἐγνώσθη ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ ἦσαν ἐπιστημονικὸς φενακισμός, καὶ πρῶτοι οἱ Γάλλοι ἤρχησαν νὰ γελῶσι.

— Ἐγέλασαν δι' ἕνα Ἀμερικανόν! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων· ἀλλ' ἰδοὺ μία ἀφορμὴ πολέμου!...

— Μὴ βιάζεσαι, σεβαστέ μου φίλε. Μάθε ὅτι οἱ Γάλλοι, πρὶν ἢ γελάσωσιν, ἐξηπατήθησαν λίαν γελοίως παρὰ τοῦ ἡμετέρου συμπατριώτου.—Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ταχείας ταύτης ἱστορικῆς ἐπιθεωρήσεως, θέλω προσθέσει, ὅτι ὁ Ὁλλανδὸς Χὰνς Πφάαλ, διαπλεύσας τὴν ἀτμοσφαῖραν ἐπὶ ἀεροστάτου, πεπληρωμένου ὑπὸ ἀερίου τινὸς ἐξαχθέντος ἐκ τοῦ ἀζώτου, καὶ τριάκοντα καὶ ἑπτάκις ἐλαφροτέρου τοῦ ὑδρογόνου, ἔφθασεν εἰς τὴν Σελήνην μετὰ δεκαεννέα ἡμερῶν ὁδοιπορίαν. Τὸ ταξείδιον τοῦτο ἦν τῆς αὐτῆς μετὰ τῶν προηγησαμένων φύσεως, τουτέστι καθαρῶς φαντασιῶδες· ὀφείλετε δὲ νὰ μὴ ἀγνοεῖτε ὅτι ὑπῆρξεν ἔργον συγγραφέως, χαίροντος μεγάλην δημοτικότητα ἐν Ἀμερικῇ καὶ πεπροικισμένου διὰ παραδόξου καὶ σκεπτικοῦ πνεύματος, τοῦ Ἐδγάρδου Ποέ!

— Οὐρρὰ διὰ τὸν Ἐδγάρδον Ποέ! ἔκραξεν ἡ ὁμήγυρις, ἠλεκτρισθεῖσα ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ προέδρου.

— Ἐνταῦθα, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν, λήγει ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, αἵτινες κατ' ἐμὲ ἔχουσι μόνον ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, εἰσὶ δὲ ἐντελῶς ἀνεπαρκεῖς πρὸς σύστασιν σπουδαίων σχέσεων μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ φωστῆρος τῶν νυκτῶν. Ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι πρακτικοί τινες νόες ἀπεπειράθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τῆς Σελήνης. Οὕτω πρό τινων ἐτῶν Γερμανός τις γεωμέτρης ἐπρότεινε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ σύλλογος σοφῶν εἰς τὰς στέπας τῆς Σιβηρίας, ἐκεῖ δὲ νὰ κατασκευάσωσιν ἐξ ὕλης ἀντανακλώσης εὐκόλως τὸ φῶς ὑπερμεγέθη γεωμετρικὰ σχήματα, καὶ ἰδίως τὸ περιώνυμον τετράγωνον τῆς ὑποτεινούσης, τὸ ὁποῖον οἱ Γάλλοι ἀπεκάλεσαν κοινῶς γέφυραν τῶν ὄνων. «Ἂν ὂν πεπροικισμένον ὑπὸ διανοίας ὤφειλε, κατὰ τὸν γεωμέτρην τοῦτον, νὰ ἐννοῇ τὸν ἐπιστημονικὸν προορισμὸν τοῦ ἐν λόγῳ σχήματος· ἂν ὑπάρχωσι λοιπὸν κάτοικοι ἐπὶ τῆς Σελήνης, θέλουν ἀνταπαντήσει δι' ὁμοίου σχήματος, καὶ, τῆς συγκοινωνίας ἅπαξ ἀποκατασταθείσης, θὰ κατορθωθῇ ἡ ἐφεύρεσις ἀλφαβήτου, δι' οὗ νὰ συνδιαλεγώμεθα μετὰ τῶν Σεληνιτῶν.» Οὕτως ἐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φρόνει ὁ Γερμανὸς γεωμέτρης· πλὴν τὸ σχέδιον αὐτοῦ δὲν ἐπραγματοποιήθη, καὶ μέχρι τῆς σήμερον οὐδεμία ἄμεσος συνάφεια ἀποκατέστη μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Γῆς καὶ τοῦ δορυφόρου αὐτῆς. Ἀλλ' εἰς τὸ πρακτικὸν πνεῦμα τῶν Ἀμερικανῶν ἀπόκειται νὰ συνδέσῃ σχέσεις μετὰ τοῦ ἀστρώου κόσμου· τὸ δὲ μέσον, δι' οὗ ἐπιτευχθήσεται ὁ ἄθλος οὗτος, εἶνε ἁπλοῦν, εὔκολον, βέβαιον, ἀσφαλές, καὶ ἔσεται τὸ ἀντικείμενον τῆς προτάσεώς μου.»

Ἀλαλαγμός, ἢ μᾶλλον τρικυμία ἐπιφωνημάτων ὑπεδέξατο τοὺς λόγους τούτους. Οὐδεὶς ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων ὁ μὴ συγκινηθείς, παραφερθεὶς καὶ ἐνθουσιασθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ῥήτορος.

« Ἀκούετε! ἀκούετε! Σιωπὴ λοιπόν!» ἔκραξαν πανταχόθεν.

Ὅτε ὁ θόρυβος κατέπαυσεν, ὁ Βαρβικὰν ἐπανέλαβε μετὰ σοβαρωτέρου ὕφους:

« Γνωρίζετε ὁποίας προόδους διεπράξατο ἀπό τινων ἐτῶν ἡ σφαιροβολική, καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν τελειοποιήσεως ἤθελον προαχθῆ τὰ πυροβόλα ὅπλα, ἂν ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει εἰσέτι. Πρὸς τούτοις δὲν ἀγνοεῖτε, ὅτι ἥ τε ἰσχὺς τῆς ἀντιστάσεως τῶν τηλεβόλων ὡς καὶ ἡ προωθητικὴ δύναμις τῆς πυρίτιδος εἰσὶν ἀπεριόριστοι. Ἐρειδόμενος λοιπὸν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐσυλλογίσθην ἂν διά τινος μηχανισμοῦ ἐπαρκοῦς καὶ συγκεκροτημένου κατὰ τὰς ἀπαιτουμένας συνθήκας τῆς ἀντιστάσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πέμψωμεν εἰς τὴν Σελήνην μίαν σφαῖραν.»

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐπιφώνημα καταπλήξεως ἐξέφυγεν ἀπὸ χιλιάων ἴσως στομάτων, τοῦτο δὲ διεδέχθη σιωπή, παρεμφερὴς πρὸς τὴν βαθεῖαν ἐκείνην γαλήνην, ἥτις προηγεῖται τοῦ κεραυνοῦ. Καὶ ὄντως μετ' ὀλίγον ὁ κεραυνὸς ἐνέσκηψεν, ἀλλὰ κεραυνὸς χειροκροτήσεων καὶ ἐπευφημιῶν, ἐξ ὧν ἔτρεμον οἱ τοῖχοι τῆς αἰθούσης. Μάτην ὁ πρόεδρος ἀπεπειρᾶτο ἐπανειλημμένως νὰ ἐξακολουθήσῃ, μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν κατώρθωσε νὰ ἀκουσθῇ.

« Ἀφήσατέ με νὰ τελειώσω, ἐπανέλαβε μετὰ ψυχρότητος. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνησχολήθην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τὸ ἐμελέτησα μετ' ἐπιμελείας, τὸ ἐξήτασα ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ἐκ δὲ τῶν ἀδιαφιλονεικήτων ὑπολογισμῶν μου ἐπορίσθην τὸ ἑξῆς συμπέρασμα: ὅτι οἱαδήποτε σφαῖρα τηλεβόλου, προωθουμένη ὑπὸ ἀρχικῆς ταχύτητος δώδεκα χιλιάδων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, καὶ σφενδονισθεῖσα πρὸς τὴν Σελήνην, θέλει φθάσει ἀναγκαίως μέχρις αὐτῆς. Λαμβάνω λοιπὸν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς προτείνω, γενναῖοί μου συνάδελφοι, νὰ ἀποτολμήσωμεν τὴν μικρὰν ταύτην δοκιμήν! »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γ'.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΡΒΙΚΑΝ.

Ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐντύπωσιν, ἣν παρήγαγον εἰς τὴν ὁλομέλειαν οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἐντίμου προέδρου. Ὁποῖαι κραυγαί! ὁποῖος κροτοθόρυβος! ὁποία διαδοχὴ τῶν ζήτω, τῶν οὐρά, τῶν χίπ! χίπ! καὶ τοῦ ὁρμαθοῦ τῶν παρεμφερῶν τούτων ὀνοματοποιῶν, τοσούτῳ ἀφθόνων εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν γλῶτταν· ἦτο μία ἐντελὴς ἀναστάτωσις, μία ὀχλοβοὴ ἀκατονόμαστος! τὰ στόματα ἐκραύγαζον, αἱ χεῖρες ἐκρότουν, καὶ οἱ πόδες ἐκλόνιζον τὸ ἔδαφος τῆς αἰθούσης εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε, καὶ ἂν πάντα τὰ ἐν τῷ μουσείῳ ἐκείνῳ τοῦ πυροβολικοῦ συνηγμένα ὅπλα ἐπυροκρότουν ταὐτοχρόνως, δὲν θὰ ἐτάραττον βιαιότερον τὰ ἠχητικὰ κύματα τοῦ ἀέρος. Πλὴν τοῦτο δὲν πρέπει νὰ φανῇ διόλου ἐκπληκτικόν, καθότι ὑπάρχουσι πυροβολισταὶ σχεδὸν ἐπὶ τῆς θορυβώδεις ὅτον τὰ τηλεβόλα αὐτῶν.

Ἐν μέσῳ τῶν κραυγῶν τούτων τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἷς μόνος διετέλει ἀτάραχος, καὶ οὗτος ἦν ὁ Βαρβικάν. Προφανῶς ἐσκόπει εἰσέτι νὰ ἀποτείνῃ τὸν λόγον, διότι αἱ χειρομίαι αὐτοῦ προὐκάλουν τὴν σιωπήν, ὁ δὲ ἠχήεις κώδων ἐπέβαλεν αὐτὴν διὰ τῶν σφοδρῶν ἐκπυρσοκροτήσεών του. Πλὴν οὐδεὶς ἦν ὁ ἀκούων, ὁ δὲ κρότος τοῦ κώδωνος ἀπέβη αὐτόχρημα φωνὴ βοῶσα ἐν μέσῳ λαίλαπος· μετ' ὀλίγον δὲ ἀποσπάσαντες τὸν πρόεδρον ἀπὸ τοῦ θρονίου του, περιήγαγον ἐν θριάμβῳ, ἕως οὗ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν πιστῶν αὐτοῦ συναδέλφων μετέβη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ἐνθουσιῶντος πλήθους.

Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ δυνάμενον νὰ ἐκπλήξῃ τὸν Ἀμερικανόν. Πολλάκις ἐρρέθη ὅτι ἡ λέξις ἀδύνατον δὲν εἶναι Γαλλική, πλὴν φαίνεται ὅτι ἔγεινε σύγχυσις ὡς πρὸς τὸ λεξικόν. Ἐν Ἀμερικῇ τὸ πᾶν εἶναι εὔκολον, τὸ πᾶν εἶναι ἁπλοῦν, καὶ αὐταὶ αἱ μεγαλήτεραι μηχανικαὶ δυσχέρειαι ἀποθνήσκουσι πρὶν ἢ γεννηθῶσι. Μεταξὺ τοῦ σχεδίου τοῦ Βαρβικὰν καὶ τῆς πραγματοποιήσεώς του πᾶς ἀληθὴς Γιανκαῖος οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην διέβλεπε δυσκολίαν. Μόλις προτερθὲν, ἐλογίζετο ἤδη τετελεσμένον. Ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον!

Ἡ θριαμβευτικὴ περιοδὰ τοῦ προέδρου παρετάθη καθ' ὅλην τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ φῶς τῶν ἀρδῶν, ὡς ἀληθὴς λαμπαδοδρομία. Ἰρλανδοί, Γερμανοί, Γάλλοι, Σκῶτοι, ἅπαντα τὰ ἑτερογενῆ στοιχεῖα, ἐξ ὧν σύγκειται ὁ πληθυσμὸς τῆς Μαρυλάνδης, ἐκραύγαζον εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γλῶσσαν, καὶ τὰ ζήτω, τὰ οὐρά, τὰ εὖγε ἐμιγνύοντο μετὰ τῶν θορυβωδῶν ἐνδείξεων ζωηροτάτου ἐνθουσιασμοῦ.

Ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Σελήνη, ὡς εἰ ἐννοήσασα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ αὐτῆς, ἐνεφανίζετο εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ γαληνιαίας μεγαλοπρεπείας, καθιστῶσα διὰ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτῆς ἀνταυγείας ἀφανεῖς τὰς περὶ αὐτὴν οὐρανίους φλογίδας. Πάντες οἱ Γιανκαῖοι ἠτένιζον πρὸς τὸν λαμπρὸν αὐτῆς δίσκον, καὶ οἱ μὲν ἐχαιρέτιζον αὐτὴν διὰ τῶν χειρῶν, οἱ δὲ προσεφώνουν διὰ τῶν συμπαθητικωτέρων ὀνομάτων, ἐνῷ ἕτεροι κατεμέτρουν αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος, καὶ ἄλλοι μικρὸν σπείσαντες τῷ Βάκχῳ τὴν ἠπείλουν διὰ τοῦ γρόνθου· ἀπὸ τῆς ἑνάτης ὥρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ὀπτικός τις ἔκαμε τὴν τύχην του μὲ τὴν ἀσυνήθη πώλησιν τῶν διοπτρῶν. Ἡ ξανθὴ Φοίβη ἀπέβη ὁ σκοπὸς τῶν δι' ὑέλου ὡπλισμένων ὀφθαλμῶν ὥς τις λαίδη ὑψηλῆς περιωπῆς· οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφέροντο πρὸς τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς μετὰ τῆς αὐθάδους οἰκειότητος ἰδιοκτήτου, ὡς ἐὰν ἀνῆκεν ἤδη εἰς τοὺς τολμηροὺς τούτους κατακτητὰς καὶ ἀπετέλει μέρος τῶν γαιῶν τῆς Συμπολιτείας· καὶ ἐν τούτοις ἐπρόκειτο νὰ ἀποστείλωσιν εἰς αὐτὸ μίαν σφαῖραν, τρόπος, ὁμολογητέον, λίαν ἀπότομος πρὸς σύνδεσιν σχέσεων ἔστω καὶ μεθ' ἑνὸς πλανητίσκου δορυφόρου, πλὴν λίαν ἐν χρήσει σήμερον παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσι.

Μεσονύκτιον ἐσήμαινεν ἤδη, καὶ ὁ ἐνθουσιασμός, ἀντὶ νὰ κατευνασθῇ, ἀπ' ἐναντίας ηὔξανε, μεταγγιζόμενος κατ' ἴσας δόσεις εἰς ἁπάσας τὰς κλάσεις τοῦ πληθυσμοῦ· ὁ ἄρχων, ὁ σοφός, ὁ ἔμπορος, ὁ γεωργός, ὁ ἀχθοφόρος, οἵτε νουνεχεῖς ὡς καὶ οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ἠσθάνοντο ἀνεξήγητόν τινα παλμὸν κινοῦντα τὸ πλέον εὐαίσθητον μέρος τῆς καρδίας των, καθόσον ἐπρόκειτο περὶ ἐθνικῆς ἐπιχειρήσεως· οὕτω λοιπὸν ἡ ἄνω καὶ ἡ κάτω πόλις, τὰ ὑπὸ τοῦ Πατάπσκου διαβρεχόμενα παρόχθια, τὰ ἐν ταῖς δεξαμεναῖς ἠγμαλωτισμένα πλοῖα, τὰ πάντα ἐπλημμύρουν ἀπὸ πλήθους βεβακχευμένου ἐκ τῆς χαρᾶς, τοῦ ρουμίου καὶ τοῦ ῥακίου. Πᾶς τις συνδιελέγετο, ἐδημηγόρει, ἐφιλονείκει, συνεζήτει, ἐπεδοκίμαζεν, ἐπευφήμει, ἀπὸ τοῦ νωχελῶς ἐξηπλωμένου εὐπατρίδου ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τῶν πλουσίων καφενείων, μέχρι τοῦ ἀγοραίου, ὅστις ἐζήτει τὴν διάχυτιν εἰς τὰ πενιχρὰ καπηλεῖα καὶ εἰς τὰ φοβερώτερα τῶν οἰνοπνευμάτων.

Μόλις περὶ τὴν δευτέραν ὥραν ἡ συγκίνησις ἐμετριάσθη ὀλίγον, καὶ ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν κατώρθωσε νὰ ἀποτυρθῇ εἰς τὸ οἰκημά του, ἠθικῶς καταβεβλημένος καὶ ὑλικῶς συντεθλασμένος· διότι καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κλῆς ἀμφίβολον ἂν θὰ ἠδύνατο ν' ἀνθέξῃ εἰς τοσαύτας ζωηρὰς ἐνδείξεις ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ πλῆθος ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεσύρθη ἐκ τῶν πλατειῶν καὶ τῶν ὁδῶν, αἱ δὲ τέσσαρες σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ τοῦ Ὄχίου, τῆς Σουσκεχάνας, τῆς Φιλαδελφείας καὶ τῆς Βασιγκτῶνος, αἵτινες καταλήγουσιν εἰς τὴν Βαλτιμόρην, ἐκένωσαν τὸ ἑτερογενὲς στοιχεῖον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, καὶ ἡ πόλις ἀπηλλάγη ἐντελῶς τοῦ ζορύβου.

Πλὴν μὴ νομίσῃ τις ὅτι μόνη ἡ πόλις τῆς Βαλτιμόρης διετέλεσε τεταραγμένη κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἑσπέραν. Πᾶσαι αἱ μεγαλοπόλεις τῆς Ὁμοαθινδίνης, τὸ Νεοβόρακον, ἡ Βοστώνη, ἡ Ἀλβάνη, ἡ Βασιγκτών, ἡ Ῥιχμόνδη, ἡ νέα Ὀρλεάνη, ἡ Καρλεστώνη, ἡ Μοβίλη, καὶ ἐν γένει ἀπὸ τοῦ Τεξὰς μέχρι τῆς Μασσαχουσέτης, ἀπὸ τῆς Μιχιγάνης μέχρι τῆς Φλωρίδος, πᾶσαι μετέσχον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τούτου· καὶ ὄντως, τὰ τριακοντάκις χίλια ἀντεπιστέλλοντα μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου διετέλουν ἐν γνώσει τῆς ἐπιστολῆς τοῦ προέδρου αὐτῶν, καὶ ἀναμένον μετ' ἴσης ἀνυπομονησίας τὴν περίφημον ἀνακοίνωσιν τῆς 5ης ὀκτωβρίου· ὥστε κατ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἑσπέραν, εὐθὺς ἅμα αἱ λέξεις διέφευγον ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ ῥήτορος, διέτρεχον ἐπὶ τῶν ἠλεκτρικῶν συρμάτων τὰς ἐπαρχίας τῆς ὁμοσπονδίας μετὰ ταχύτητος διακοσίων τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδων τετρακοσίων τεσσαράκοντα ἑπτὰ μιλίων (1) ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ βεβαιώσωμεν μετὰ θετικότητος τὸν ἀναγνώστην, ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, καίτοι δεκάκις μεγαλήτεραι τῆς Γαλλίας, ἐξέπεμψαν τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἓν μόνον οὐρά! καὶ ὅτι εἰκοσιπέντε ἑκατομμύρια καρδιῶν, ἐξωγκωμένων ἐξ ὑπερηφανείας, ἠσθάνθησαν τὸν αὐτὸν παλμόν.

Τῇ ἐπαύριον πεντακόσιαι ἐφημερίδες καὶ διάφορα ἑβδομαδιαῖα εἴτε μηνιαῖα φύλλα ἐπελήφθησαν μετὰ σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος, ὅπερ ἐξήταζον ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἀπόψεις, τουτέστι τὴν φυσικὴν, μετεωρολογικὴν, οἰκονομολογικὴν καὶ ἠθικὴν, καὶ ὑπ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἔποψιν τῆς πολιτικῆς ὑπεροχῆς εἴτε τοῦ εὐγενισμοῦ. Διάφορα προὐβάλοντο ζητήματα περὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου, τουτέστιν ἂν ἡ Σελήνη εἶναι κόσμος, οὗτινος ἡ δημιουργία συνεπληρώθη ἤδη καὶ δὲν μέλλει νὰ ὑποστῇ οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν, ἂν ὁμοιάζῃ τὸν ἡμέτερον πλανήτην, τὴν

(1) Εἴτε 100,000 λευγῶν· τοιαύτη ἡ ταχύτης τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, μηδόλως ἐλαττουμένη τῆς τοῦ φωτὸς ἐπίσης καταπληκτικῆς ταχύτητος, καθότι καὶ ἡ οὐσία αὕτη ἐν διαστήματι δευτερολέπτου διανύει 77,000 λευγῶν. Πρὸς εὐχερεστέραν κατάληψιν τῶν ἀποστάσεων, σημειωτέον ὅτι ἕκαστον μίλιον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 1609 μέτρα καὶ 31 ἑκατοστὰ, τουτέστι πρὸς τρεῖς περίπου λεύγας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γῆν, καθ' ἣν ἐποχὴν αὕτη ἐστερεῖτο ἀτμοσφαίρας, ὁποία τίς ἐστιν ἡ φυσικὴ σύστασις τοῦ ἀοράτου διὰ τὸν ἡμέτερον κόσμον ἡμισφαιρίου αὐτῆς, κτλ. Καίτοι ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῆς ἀποστολῆς μιᾶς σφαίρας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φωστῆρος τούτου τῆς νυκτός, οὐχ ἧττον πάντες διεώρων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ τὴν ἀφετηρίαν ὁλοκλήρου σειρᾶς πειραμάτων· πάντες ἤλπιζον, ὅτι ἡμέραν τινὰ ἡ Ἀμερικὴ θέλει εἰσδύσει εἰς τὰ ἀπόκρυφα τοῦ μυστηριώδους τούτου δίσκου, καί τινες μάλιστα ἐφαίνοντο ἀνησυχοῦντες μήπως ἡ κατάκτησις τοῦ κόσμου τούτου ἔμελλε νὰ διαταράξῃ ἐπαισθητῶς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἰσορροπίαν.

Μετὰ τὰς ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου συζητήσεις, οὐδὲν φύλλον εὑρέθη δηλοῦν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ· τὰ διάφορα περιοδικά, αἱ διατριβαί, αἱ ἐπιστολίδες, αἱ ὑπὸ τῶν διαφόρων ἑταιριῶν τῶν σοφῶν, τῶν φιλολόγων καὶ αὐτῶν τῶν θεολογούντων δημοσιευόμεναι Ἀποθῆκαι κατέδειξαν τὰς ἐξ αὐτῆς προσδοκωμένας ὠφελείας· ἰδίως δὲ ἡ ἐν Βοστῶνι Ἑταιρία τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἡ ἐν Ἀλβάνῃ Ἀμερικανικὴ ἑταιρία τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ὁ τοῦ Νεοβοράκου τῆς Γεωγραφίας καὶ τῆς στατιστικῆς Σύλλογος, ὁ ἐν Φιλαδελφίᾳ Ἀμερικανικὸς Φιλοσοφικὸς Σύλλογος, καὶ ἡ ἐν Βασιγκτῶνι Σμιθσόνειος Σχολή, ἀπέστειλαν διὰ χιλίων ἐπιστολῶν τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν εἰς τὸν Τηλεβολικὸν Σύλλογον, ὑποσχόμενοι καὶ τὴν προσφορὰν τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν αὐτῶν συνεργασιῶν.

Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ποτὲ πρότασις δὲν ἠξιώθη τοσούτων θιασωτῶν· περὶ δὲ ἀμφιβολιῶν, δισταγμῶν καὶ ἀνησυχιῶν οὔτε λόγος κἂν ἐγίνετο. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς γελοιογραφίας, τὰ σκώμματα καὶ τὰ εἴρωνα ἄσματα, δι' ὧν ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, ὑπεδέξαντο τὴν ἰδέαν τῆς ἀποστολῆς σφαίρας εἰς τὴν Σελήνην, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη προτοχὴ ἐδίδετο εἰς αὐτάς. Τί μόνον; ἐάν τις τῶν εὐφυῶν τούτων μώμων περιέπιπτεν εἰς χεῖρας τῶν Γιγκαίων, ἀκριβὰ θὰ ἐπλήρωνε τὴν φιλοσκωμμοσύνην του, καὶ ὅλα τὰ πολύκροτα τοῦ κόσμου δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ τὸν ἐξασφαλίσωσιν ἐναντίον τῆς κοινῆς ἀγανακτήσεως. Ὑπάρχουσι πράγματά τινα, περὶ ὧν δὲν ἐπιτρέπουσι τὸν ἐλάχιστον ἀστεϊσμὸν οἱ τοῦ νέου κόσμου κάτοικοι.

Ἀπὸ ταύτης λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὁ Ἰμπεὺ Βαρβικὰν ἐγένετο εἷς τῶν μεγαλητέρων πολιτῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας, περίπου ὁ Βάσιγκτων τῆς ἐπιστήμης· ἓν δὲ περιστατικὸν μεταξὺ τῶν ἄλλων θέλει καταδείξει μέχρι τίνος ἐξικνεῖτο ἡ αἰφνίδιος αὕτη ὑπόληψις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν πολύκροτον συνεδρίασιν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὁ διευθυντὴς ἀγγλικῆς τινος θεατρικῆς ἑταιρίας ἀνήγγειλε τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Βαλτιμόρης παράστασιν τῆς γνωστῆς κωμῳδίας τοῦ Σαιξπήρου Μέγας θόρυβος διὰ τὸ μηδέν. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ἐκλαβόντες ὅτι ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὑπεκρύπτετο ἀλληγορία προσβάλλουσα τὰ σχέδια τοῦ προέδρου Βαρβικὰν, εἰσώρμησαν εἰς τὴν αἴθουσαν, συνέτριψαν τὰ θρανία καὶ ὑπεχρέωσαν τὸν ταλαίπωρον διευθυντὴν νὰ μεταβάλῃ τὸ πρόγραμμά του· οὗτος δὲ, καλὸς εὐρυθμὴς, μὴ δυνάμενος νὰ πράξῃ ἄλλως ἢ νὰ προσκλίνῃ ἐνώπιον τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, ἀντικατέστησε τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην κωμῳδίαν δι' ἑτέρας τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἐπιγραφομένης Ὅπως θέλετε· καὶ ὅμως ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας αἱ εἰσπράξεις του ἦσαν φαινομενικαί.

Δ'.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΝΤΑΒΡΙΓΙΑΣ.

Ἐν τούτοις ὁ Βαρβικὰν δὲν ἐματαιοπόνει ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν, τῶν ὁποίων ἀπέβη τὸ ἀντικείμενον. Πρώτη αὐτοῦ φροντὶς ἦν νὰ συγκαλέσῃ τοὺς συναδέλφους του ὅπως θέσωσι τὰς βάσεις τῆς τεραστίας ταύτης ἐπιχειρήσεως. Μετὰ πολλὰς δὲ συνδιασκέψεις καὶ συζητήσεις, ἀπεφασίσθη νὰ συμβουλευθῶσι τοὺς οὐρανοσκόπους καθότου ἀφορᾷ τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἀφοῦ οὗτοι ἀποφανθῶσι, τότε νὰ συζητήσωσι περὶ τῶν καταλλήλων μηχανικῶν μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοπουμένου.

Συνετάχθη λοιπὸν καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῆς ἐν Μασσαχουσέτῃ Καντάβριγίας ἀκριβεστάτη σημείωσις τῶν κυριωτέρων εἰδικῶν ζητημάτων. Ἡ πόλις αὕτη, ἐν ᾗ ἱδρύθη τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δικαίως ἐφημίσθη διὰ τὸ Ἀστεροσκοπεῖόν της· ἐν αὐτῷ διδάσκουσιν οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι καὶ σοφοὶ οὐρανοσκόποι, καὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ ἵσταται τὸ ἰσχυρότατον τηλεσκόπιον, δι' οὗ ὁ ἀστρονόμος Ὁλὸδ κατώρθωσε νὰ διαλύσῃ εἰς ἀστέρας τὸν νεφελοειδῆ τῆς Ἀνδρομέδας καὶ ὁ Κλὰρκ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν δορυφόρον τοῦ Σειρίου. Τὸ περιώνυμον λοιπὸν τοῦτο τέμενος τῆς Οὐρανίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐδικαίου ὑφ' ἁπάσας τὰς ἐπόψεις τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Οὕτω μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν ὁ Πρόεδρος Βαρβικὰν ἐλάμβανε τὴν τοσούτῳ ἀνυπομόνως περιμενομένην ἀπάντησιν τοῦ Καθιδρύματος τούτου, περιλαμβάνουσαν τὰ ἑξῆς :

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Ἐν Καταβριγίᾳ, τῇ 7 ὀκτωβρίου.

« Ἅμα τῇ παραλαβῇ τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ης ἐνεστῶτος ἐριτίμου ὑμῶν ἐπιστολῆς, ἀπευθυνομένης πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας ἐξ ὀνόματος τῶν μελῶν τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, συνελθόντες ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀπαντήσωμεν ὡς ἑξῆς :

« Τὰ προταθέντα ἡμῖν ζητήματα ἔχουσιν οὕτω :

« Α'. Εἶναι δυνατὸν νὰ ῥιφθῇ ἐντεῦθεν σφαῖρα τηλεβόλου ἐπὶ τῆς Σελήνης ;

« Β'. Ποία εἶναι ἀκριβῶς ἡ μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ τοῦ ὁρυφόρου αὐτῆς ἀπόστασις ;

« Γ'. Πόσον χρονικὸν διάστημα ἀπαιτεῖται ὥστε ἡ σφαῖρα, περὶ ἧς ὁ λόγος, ὠθουμένη ὑπὸ τῆς ἀναγκαιούσης ἀρχικῆς ταχύτητος, να φθάσῃ εἰς τὸν σκοπόν της, καὶ κατὰ ποίαν στιγμὴν πρέπει νὰ σφενδονισθῇ διὰ νὰ συναντήσῃ τὴν Σελήνην εἰς δεδομένον τι σημεῖον ;

« Δ'. Κατὰ ποίαν ἀκριβῶς ἐποχὴν ἡ Σελήνη εὑρεθήσεται εἰς τὴν εὐνοϊκωτέραν θέσιν ὥστε νὰ συναντηθῇ μετὰ τῆς ῥιφθησομένης σφαίρας ;

« Ε'. Ποῖον σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ πρέπει νὰ σκοπεύσῃ τις διὰ τοῦ περιέχοντος τὴν ἐν λόγῳ σφαῖραν τηλεβόλου ;

« Ϛ'. Ὁποίαν θέσιν πρέπει νὰ κατέχῃ ἐν τῷ οὐρανῷ ἡ Σελήνη τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν γενήσεται ἡ ἐκπυρσοκρότησις ;

« Ἀρχόμεθα λοιπὸν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐρωτήσεως, τουτέστιν ἐὰν ἦναι δυνατὸν νὰ πεμφθῇ σφαῖρα τηλεβόλου ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Σελήνην.

« Μάλιστα, εἶναι δυνατὸν νὰ σφαιροβολήσωμεν τὴν Σελήνην, ἂν κατορθωθῇ νὰ ἐμψυχώσωμεν τὸ βλῆμα τοῦτο δι' ἀρχικῆς ταχύτητος δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, καὶ καθὰ ἐξ ἀκριβεστάτου μαθηματικοῦ ὑπολογισμοῦ ἀποδεικνύται, ἡ ταχύτης αὕτη εἶναι ἐπαρκής. Ἐφ' ὅσον σῶμά τι ἀπομακρύνεται τῆς γηΐνης ἐπιφανείας, ἡ βαρύτης αὐτοῦ ἐλαττοῦται κατὰ λόγον ἀντίστροφον τοῦ τετραγώνου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν ἀποστάσεων, τουτέστι δι' ἀπόστασιν τριπλασίως μεγαλητέραν ἡ βαρύτης εἶναι ἐννέα φορὰς ἀσθενεστέρα. Κατὰ συνέπειαν τοῦ φυσικοῦ τούτου νόμου, ἡ βαρύτης τῆς σφενδονισθησομένης σφαίρας ἐλαττωθήσεται βαθμολογικῶς πλὴν μετὰ ταχύτητος, μέχρις οὗ μηδενισθῇ ἐντελῶς κατὰ τὸ σημεῖον, καθ' ὃ ἡ ἕλξις τῆς Σελήνης ἰσοσταθμίζει πρὸς τὴν τῆς Γῆς· τότε ἡ σφαῖρα δὲν θὰ ἔχει οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον βάρος, καὶ ἀφοῦ ἅπαξ ὑπερβῇ τὸ σημεῖον τοῦτο, θέλει πέσει ἐπὶ τῆς Σελήνης ἐκ τῆς ἐπενεργείας μόνον τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως. Ἡ θεωρητικὴ λοιπὸν πιθανότης τοῦ πειράματος ἀποδεικνύεται ἀπολύτως δυνατὴ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐπιστήμης· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, τοῦτο ἐξαρτᾶται ὁλοσχερῶς ἐκ τῆς ἰσχύος τῆς πρώτης κινητικῆς δυνάμεως.

« Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, ποία εἶναι ἡ μεταξὺ Γῆς καὶ Σελήνης ἀκριβὴς ἀπόστασις, ἀπαντῶμεν ὡς ἑξῆς.

« Ἡ Σελήνη στρέφεται, ὡς γνωστὸν, περὶ τὴν Γῆν οὐχὶ ἐν κυκλοτερεῖ τροχιᾷ, ἀλλὰ διαγράφει σχῆμα ἐλλείψεως, μίαν τῶν ἑστιῶν τῆς ὁποίας κατέχει ἡ ἡμετέρα σφαῖρα· φυσικὴ συνέπεια τῶν θέσεων τούτων εἶναι, ὁτὲ μὲν ἡ Σελήνη νὰ εὑρίσκηται πλησιέστερον τῆς Γῆς, ὁτὲ δὲ νὰ ἀπομακρύνηται ἀπ' αὐτῆς, ἤ, κατὰ τὰς ἀστρονομικὰς ἐκφράσεις, ὁτὲ μὲν νὰ ἦναι ἀπόγειος, ὁτὲ δὲ περίγειος. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἕπεται ὅτι ἡ μεταξὺ τῆς μεγαλητέρας καὶ τῆς βραχυτέρας αὐτῆς ἀποστάσεως διαφορὰ εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὴ, καὶ ὀφείλει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν προκειμένης τοιαύτης ἐπιχειρήσεως. Καὶ ὄντως, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀπόγειον αὐτῆς θέσιν ἡ Σελήνη ἀπέχει τῆς Γῆς 247,552 μίλια, κατὰ τὴν περιγειότητα αὐτῆς ἀφίσταται μόνον 218,657 μίλια, ἐξ οὗ προκύπτει διαφορὰ 28,895 μιλίων, εἴτε πλέον τοῦ ἐννάτου τῆς ὅλης ἀποστάσεως. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν, ἡ περίγειος ἀπόστασις τῆς Σελήνης πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις εἰς τοὺς ὑμετέρους ὑπολογισμούς.

« Ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐρωτήματος, πόσος χρόνος ἀπαιτεῖται ὅπως σφαῖρα τηλεβόλου, ἐμψυχουμένη ὑπὸ ἀρχικῆς τινος ταχύτητος, φθάσῃ ἐπὶ τῆς Σελήνης, καὶ κατὰ συνέπειαν κατὰ ποίαν ἐποχὴν πρέπει νὰ ἐκσφενδονισθῇ, ἵνα συναντήσῃ τὴν Σελήνην εἰς ὡρισμένον τι σημεῖον, ἰδοὺ τί συνεπέρανε τὸ Ἀστεροσκοπεῖον.

« Ἂν ἡ ἐν λόγῳ σφαῖρα διετήρει ἀπαραμείωτον τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τῶν δωδεκακισχιλίων λευγῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ἐννέα μόνον ὧραι ἤρκουν ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ταχύτης αὕτη ἐλαττοῦται βαθμολογικῶς, ὑπελογίσθη ὅτι ἀπαιτοῦνται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

300,000 δευτερολέπτων, εἴτε ὀγδοήκοντα τρεῖς ὧραι καὶ εἴκοσι λεπτὰ ἵνα φθάσῃ ἡ σφαῖρα εἰς τὸ σημεῖον ὅπου αἱ ἕλξεις τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ἔρχονται εἰς ἰσορροπίαν, ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου τούτου καταφαίνεται ὅτι ἀρκοῦσι πεντήκοντα χιλιάδες δευτερολέπτων, εἴτε δεκατρεῖς ὧραι, πεντήκοντα τρία πρῶτα καὶ εἴκοσι δευτερόλεπτα ἵνα πέσῃ ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ἀνάγκη λοιπὸν ὅπως τὸ βλῆμα ἀφεθῇ ἑννενήκοντα ἑπτὰ ὥρας, δεκατρία πρῶτα καὶ εἴκοσι δευτερόλεπτα πρὶν ἢ ἡ Σελήνη φθάσῃ εἰς τὸ σκοπευθὲν σημεῖον.

« Ἡ τετάρτη ἐρώτησις, κατὰ ποίαν ἀκριβῶς στιγμὴν ἡ Σελήνη εὑρεθήσεται εἰς θέσιν κατάλληλον, ὥστε νὰ πέσῃ τὸ βλῆμα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, ἰδοὺ τί ἔχομεν νὰ ἀπαντήσωμεν :

« Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, πρῶτον πάντων πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἡ Σελήνη εὑρίσκεται εἰς τὴν περιγειότητά της, ταὐτοχρόνως δὲ ἡ στιγμή, καθ' ἣν θέλει διέλθει διὰ τοῦ ζενίθ, ἐξ οὗ προκύψει ἐλάττωσις τῆς ἀποστάσεως κατὰ μίαν γηΐνην ἀκτῖνα, εἴτε κατὰ τρεῖς χιλιάδας ἐννεακόσια δεκαεννέα μίλια· εἰς τρόπον ὥστε τὸ διανυθησόμενον διάστημα ἔσεται 214, 976 μιλίων. Καίτοι δὲ καθέκαστον μὴ α ἡ Σελήνη διέρχεται διὰ τοῦ περιγείου αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως δὲν εὑρίσκεται πάντοτε κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν καὶ εἰς τὸ ζενίθ, ἀπαιτεῖται δὲ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα ὅπως ἐκπληρώσῃ ταὐτοχρόνως ἀμφοτέρας τὰς συνθήκας ταύτας. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἀναμένῃ ὁ Σύλλογος τὴν σύμπτωσιν τῆς διαβάσεως τοῦ δορυφόρου ἡμῶν ἀπό τε τοῦ περιγείου καὶ τοῦ ζενίθ, κατ' εὐτυχῆ δὲ συγκυρίαν ἀμφότεραι αἱ συνθῆκαι αὗται ἐκτελεσθήσονται τὴν 4ην δεκεμβρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους· κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Σελήνη εὑρεθήσεται εἰς τὸ περίγειον αὐτῆς, τουτέστιν εἰς τὴν βραχυτέραν ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασιν, ταὐτοχρόνως δὲ θέλει διέλθει διὰ τοῦ ζενίθ.

« Εἰς τὴν πέμπτην ἐρώτησιν, ὁποῖον σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ πρέπει νὰ σκοπευθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκσφενδονίσοντος τὸ βλῆμα τηλεβόλου, ἀπαντῶμεν ὡς ἑξῆς :

« Τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων παραδεκτῶν γενομένων, τὸ τηλεβόλον θέλει διευθυνθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀτενίζῃ τὸ ζενὶθ τοῦ τόπου· οὕτω δὲ ἡ ῥιπὴ ἔσεται κάθετος ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὸ βλῆμα ἀπαλλαχθήσεται ταχύτερον τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς γηΐνης ἕλξεως. Πλήν, διὰ νὰ φθάσῃ ἡ Σελήνη τὸ ζενὶθ ἑνὸς τόπου, ἀπαιτεῖται ὥστε τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τοῦ τόπου τούτου νὰ μὴ ἦναι ὑψηλότερον τῆς ἀποκλίσεως αὐτῆς, ἄλλαις λέξεσι, νὰ περιλαμβάνηται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεταξὺ 0° καὶ τοῦ 28ου βορείου ἢ νοτίου πλάτους. (1) Εἰς πᾶν ἄλλο μέρος ἡ ῥιπὴ ἔσεται ἀναγκαίως καμπύλη, ὅπερ παραβλάψει τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πειράματος.

« Τέλος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕκτον ζήτημα, τοίαν θέσιν πρέπει νὰ κατέχῃ ἐν τῷ οὐρανῷ ἡ Σελήνη καθ' ἣν στιγμὴν ἀφεθήσεται ἡ βολή, ἀποφαινόμεθα :

« Καθ' ἣν στιγμὴν σφενδονισθῇ εἰς τὸ διάστημα ἡ σφαῖρα, ἡ Σελήνη, ἥτις προχωρεῖ καθημερινῶς δεκατρεῖς βαθμοὺς, δέκα πρῶτα καὶ τριάκοντα πέντε δευτερόλεπτα, ὀφείλει νὰ εὑρεθῇ μεμακρυσμένη ἀπὸ τοῦ κατακορύφου σημείου τετράκις τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, εἴτε πεντήκοντα δύο βαθμοὺς, τεσσαράκοντα δύο πρῶτα καὶ εἴκοσι δευτερόλεπτα, διάστημα, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ὁδὸν, ἣν θέλει διανύσει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας τοῦ βλήματος. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρέπει νὰ ληφθῇ ἐπίσης ὑπ' ὄψιν ἡ παρατροπὴ εἴτε ἀποπλάνησις, ἣν ὑποστήσεται τὸ βλῆμα συνεπείᾳ τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς Γῆς, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο θέλει φθάσει εἰς τὴν Σελήνην παρεκκλῖναν κατὰ διάστημα ἴσον πρὸς δεκαὲξ γήϊνας ἀκτῖνας, αἵτινες, ὑπολογιζόμεναι εἰς τὴν τροχιὰν τῆς Σελήνης, ἀποτελοῦσι περίπου ἕνδεκα βαθμοὺς, πρέπει νὰ προστεθῶσιν οἱ βαθμοὶ οὗτοι μετὰ τῶν παριστώντων τὴν ἤδη μνημονευθεῖσαν βραδύτητα τῆς Σελήνης, τουτέστιν ἀκριβῶς ἑξήκοντα τέσσαρες τὸ ὅλον βαθμοί. Οὕτω λοιπὸν ἐν καιρῷ τῆς ῥιπῆς, ἡ πρὸς τὴν Σελήνην ἀπευθυνομένη ὀπτικὴ ἀκτὶς ὀφείλει νὰ ἀποτελῇ μετὰ τοῦ καθέτου τοῦ τόπου γωνίαν 64 βαθμῶν.

« Τοιαῦταί εἰσιν αἱ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας ἀπαντήσεις εἰς τὰ προταθέντα ζητήματα παρὰ τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

« Συγκεφαλαιοῦντες τὰ ἀνωτέρω παρατηροῦμεν :

« Α'. Ὅτι τὸ τηλεβόλον πρέπει νὰ στηθῇ εἰς τόπον κείμενον μεταξὺ 0° καὶ 28ου βορείου εἴτε νοτείου πλάτους.

« Β'. Ὅτι πρέπει νὰ διευθυνθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀφορᾷ πρὸς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τοῦ τόπου.

« Γ'. Ὅτι τὸ ἐκσφενδονιζόμενον βλῆμα ἀνάγκη νὰ ὠθῆται ὑπὸ

(1) Γεωγραφικὸν πλάτος τόπου τινὸς καλεῖται τὸ μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ πόλου διάστημα· καὶ ὄντως μόνον εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου παραλλήλου περιλαμβανομένας χώρας τῆς Γῆς ἡ μεγίστη ὕψωσις τῆς Σελήνης ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ ζενίθ Πέραν τῆς 28ης μοίρας, ἡ Σελήνη ἀφίσταται ἐπὶ μᾶλλον τοῦ ζενίθ, καθόσον προχωρεῖ τις πρὸς τοὺς πόλους. Σ. Μ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀρχικῆς ταχύτητος δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον.

« Δ'. Ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῇ τὴν 1ην δεκεμβρίου προσεχοῦς ἔτους, κατὰ τὴν 8ην ὥραν, μεῖον δεκατριῶν πρώτων καὶ εἴκοσι δευτερολέπτων.

« Ε'. Ὅτι θέλει συναντήσει τὴν Σελήνην τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, τουτέστι τὴν 4ην Δεκεμβρίου, ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη διέρχεται τὸ ζενίθ.

« Τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ὀφείλουν νὰ ἐπιληφθῶσιν ἄνευ ἀργοπορίας τῶν ἀπαιτουμένων ἐργασιῶν πρὸς ἐπιτυχίαν τοιαύτης ἐπιχειρήσεως, καὶ νὰ ὦσιν ἕτοιμα ὅπως ἐκτελέσωσι τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν ἀκριβῶς τὴν ὁρισθεῖσαν ἐποχήν· διότι, ἐὰν ἀφήσωσι νὰ παρέλθῃ ἡ εὐκαιρία τῆς 4ης Δεκεμβρίου, δὲν θέλει εἶσθαι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωσι πλέον τὴν Σελήνην εἰς τὰς αὐτὰς συνθήκας τῆς περιγειότητος καὶ τοῦ ζενίθ, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν δεκαοκτὼ ἐτῶν καὶ ἕνδεκα ἡμερῶν.

« Τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας προσφέρεται ἑτοίμως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τῆς θεωρητικῆς ἀστρονομίας, καὶ δράττεται τῆς εὐκαιρίας τοῦ νὰ συνενώσῃ τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ μετὰ τῶν τῆς Ἀμερικῆς ὁλοκλήρου.

Ι. Μ. ΒΕΛΦΑΣΤ,
Διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας. »

Ε'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

Ἐὰν παρατηρητὴς, ἔχων ἀπείρως διαπεραστικὴν τὴν ὅρασιν, ἐτίθετο κατὰ τὴν χαωτικὴν ἐποχὴν τοῦ σύμπαντος ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου τούτου κέντρου, περὶ τὸ ὁποῖον συστρέφεται ταλαντευόμενος σύμπας ὁ ὁρατὸς κόσμος, θὰ παρετήρει μυριάδας μυριάδων ἀτόμων πληρούσας τὸ διάστημα. Βαθμηδὸν ὅμως, κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν αἰώνων, ἐπετελέσθη μεταβολή τις, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπαφῇ τῆς ὕλης ἐξεδηλώθη ὁ νόμος τῆς ἕλξεως, ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ ὁποίου καθυπεβλήθησαν τὰ τέως τῇδε κἀκεῖσε ἀνωμάλως περιπλανώμενα ἄτομα. Εἶτα δὲ τὰ ἄτομα ταῦτα ὑπέστησαν χημικήν τινα συνένωσιν ἀναλόγως τῆς ὁμοιότητος καὶ τῆς συγγενείας αὐτῶν, μετεβλήθησαν εἰς μόρια καὶ ἀπετέλεσαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὰς νεφελώδεις ἐκείνας συστάδας, ἐξ ὧν εἰσιν ἐγκατεσπαρμένα τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ.

Ἅμα σχηματισθεῖσαι αἱ συστάδες αὗται, ἐνεψυχώθησαν ὑπὸ περιστροφικῆς τινος κινήσεως περὶ τὸν κεντρικὸν αὐτῶν πυρῆνα, ὅστις ἐπίσης ἐξηκολούθει περιστρεφόμενος περὶ ἑαυτὸν καὶ βαθμηδὸν συμπυκνούμενος. Καὶ, κατὰ τοὺς ἀπαρεγκλίτους νόμους τῆς μηχανικῆς, καθόσον ὁ ὄγκος αὐτοῦ ἠλαττοῦτο ὑπὸ τῆς συμπυκνώσεως, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ἐπεταχύνετο ἡ περιστροφικὴ αὐτοῦ κίνησις, συνεπείᾳ δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἐνεργειῶν τούτων ἐσχηματίσθη ὁ πρῶτος ἀστὴρ, πυρὴν καὶ κέντρον τῆς νεφελότητος.

Ἐξακολουθῶν νὰ ἀτενίζῃ μετὰ προσοχῆς εἰς τὰ περὶ αὐτὸν συμβαίνοντα, ὁ παρατηρητὴς θὰ διέκρινε τὰ λοιπὰ μόρια τῆς συστάδος ὑφιστάμενα τοὺς αὐτοὺς μετασχηματισμοὺς τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρος, καὶ ὡς αὐτὸν συμπυκνούμενα διὰ περιστροφικῆς κινήσεως βαθμηδὸν ἐπιταχυνομένης, ἐπὶ τέλους δὲ περιαγόμενα πέριξ αὐτοῦ ὑπὸ τὸ σχῆμα ἀπειραρίθμων ἀστέρων.

Οὕτω λοιπὸν ἐξεκκολάφθησαν τὰ πολυσχημάτιστα πλήθη τῶν νεφελοτήτων, ἐξ ὧν ἡ ἐπιστήμη ἠδυνήθη νὰ ἀριθμήσῃ περὶ τὰς πενταχισχιλίας. Μεταξὺ δὲ τούτων ὑπάρχει μία ἰδίως κυκλοτερὴς, ἣν οἱ ἄνθρωποι ἀπεκάλεσαν Γαλαξίαν, καὶ ἥτις ἐγκλείει περὶ τὰ δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια ἀστέρων, ὧν ἕκαστος διατελεῖ τὸ κέντρον ἰδίου ἡλιακοῦ συστήματος.

Ἐὰν ὁ παρατηρητὴς ἔρριπτεν ἐπαστικὸν βλέμμα ἐν μέσῳ τῆς λεγεῶνος ταύτης τῶν δεκαοκτὼ ἑκατομμυρίων ἀστέρων, τῶν ἀποτελούντων τὸν ἡμέτερον Γαλαξίαν, θὰ διέκρινεν ἰδίως ἓν ἄστρον μετρίου μεγέθους καὶ σχετικῶς ἧττον λαμπρὸν (1), ὅπερ ὑπερηφάνως ἀποκαλοῦμεν Ἥλιον. Πάντα δὲ τὰ φαινόμενα, εἰς ἃ ὀφείλεται ὁ σχηματισμὸς τοῦ παντὸς, θὰ ἐξετελοῦντο ἀλληλοδιαδόχως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀφανοῦς τούτου μορίου τῆς φλογερᾶς ταύτης κόνεως.

Καὶ ὄντως τὸν Ἥλιον τοῦτον, εἰσέτι εἰς ἀτμώδη διατελοῦντα κατάστασιν καὶ συγκείμενον ἐκ κινητῶν μορίων, θὰ παρετήρει στρεφόμενον περὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἄξονα, ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἐργασία τῆς συμπυ-

(1) Ἡ διάμετρος τοῦ Σειρίου, κατὰ τὸν Βολαστῶνα, ἰσοδυναμεῖ πρὸς δώδεκα φορὰς τὴν τοῦ Ἡλίου· ὥστε ὁ ἀστὴρ οὗτος δύναται νὰ ἐκληφθῇ σχεδὸν διπλάσιος τοῦ Ἡλίου, ὅστις ὑπερτερεῖ τὴν Γῆν, κατὰ 1,400,000 φοράς! Οἷον μέγεθος! οἵα σωρεία ὕλης!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κνώτεως. Ἡ κίνησις δὲ αὕτη, ἑπομένη ἀκριβῶς εἰς τοὺς νόμους τῆς μηχανικῆς, θὰ καθίστατο ταχυτέρα καθ' ὅσον ἠλαττοῦτο ὁ ὄγκος τοῦ ἀστέρος, θὰ ἐπήρχετο δὲ στιγμή, καθ' ἣν ἡ κεντρόφυξ δύναμις θὰ κατενίκα τὴν κεντρόμολον, τείνουσα νὰ ἀπωθήσῃ τὰ μόρια πρὸς τὸ κέντρον.

Τότε ἕτερον φαινόμενον ἤθελεν ἐκτελεσθῆ ἐνώπιον τοῦ θεατοῦ τούτου· τὰ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἰσημερινοῦ κείμενα μόρια, ἐκφυγόντα μεθ' ὁρμῆς ὡς ὁ λίθος σφενδόνης, ἧς συνετρίβη αἴφνης τὸ σχοινίον, θὰ ἐσχημάτιζον περὶ τὸν Ἥλιον πλείστους ὅσους ὁμοκέντρους δακτύλους, παρεμφερεῖς πρὸς τοὺς τοῦ πλανήτου Κρόνου. Εἶναι δὲ καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐκ κοσμικῆς ὕλης συγκείμενοι δακτύλιοι, ἐμψυχωθέντες ὑπὸ περιστροφικῆς κινήσεως περὶ τὸν κεντρικὸν αὐτῶν ἀστέρα, θὰ συνετρίβοντο καὶ θὰ ἀποσυνετίθεντο εἰς δευτερευούσας νεφελότητας, τουτέστιν εἰς πλανήτας.

Ἂν ὁ παρατηρητὴς ἤθελεν ἐπιστήσει τότε ἅπασαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν πλανητῶν τούτων, θὰ παρετήρει αὐτοὺς μετασχηματιζομένους ἀκριβῶς ὡς τὸν Ἥλιον, καὶ παρέχοντας γέννησιν εἰς ἕνα ἢ καὶ πλειοτέρους κοσμικοὺς δακτυλίους, πρωτογενεῖς αἰτίας τῶν κατωτέρας τάξεως ἀστέρων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους οἱ ἀστρονόμοι ἀπεκάλεσαν δορυφόρους ἢ σελήνας.

Οὕτω λοιπόν, προβαίνοντες ἀπὸ τοῦ ἀτόμου εἰς τὸ μόριον, ἀπὸ τοῦ μορίου εἰς τὴν νεφελότητα, ἀπὸ τῆς νεφελότητος εἰς τὴν ἀστρῴαν συστάδα, ἀπὸ ταύτης εἰς τὸν κεντρικὸν πυρῆνα, ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρος εἰς τὸν Ἥλιον, ἀπὸ τοῦ Ἡλίου εἰς τὸν πλανήτην, καὶ ἀπὸ τοῦ πλανήτου εἰς τὸν δορυφόρον, ἔχομεν πᾶσαν τὴν σειρὰν τῶν μετασχηματισμῶν, οὓς τινας ὑπέστησαν τὰ οὐράνια σώματα ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου.

Παρατηροῦμεν δὲ καὶ παράξοόν τινα ὁμοιότητα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν κόσμων πρὸς τὸν σχηματισμὸν εἴτε τὴν γέννησιν καὶ τὴν φθορὰν τοῦ ἀνθρώπου, ἐξ ὧν καταδεικνύεται ἡ ἀξιοθαύμαστος ἑνότης τῆς φύσεως ἐν τῇ φαινομένῃ αὐτῆς ποικιλίᾳ· αἱ πρῶται μορφωθεῖσαι διὰ τοῦ σπέρματος, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ αἰθέρος νεφελότητες δύνανται νὰ ἀναπαραστήσωσι τὰ ἔμβρυα τῶν πλανητικῶν κόσμων· οἱ ἐκ διακεχυμένης μὲν ὕλης συγκείμενοι ἀλλὰ κάπως μᾶλλον συστηματοποιημένοι κομῆται εἰσὶ τὰ βρέφη τοῦ οὐρανίου κόσμου, ἅτινα τοῦ χρόνου προϊόντος μεταβάλλονται εἰς παῖδας εἴτε ἀκμαίους νεανίας, πλήρεις ζωῆς καὶ πυρός· καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἥλιοι· τὴν νεανικὴν παρακολουθεῖ ἡ ἀνδρικὴ ἡλι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κία, καθ' ἣν τὸ πῦρ τῆς καρδίας ὑποχωρεῖ εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐγκλείεται ἐν τοῖς σπλάγχνοις, ἀπαραλλάκτως ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς πλανήτας, εἴτε τὰς ἤδη ἐσχηματισμένας γαίας· αἱ σελῆναι, τουτέστιν οἱ κόσμοι οὗτοι, ὧν ἐξητμίσθη τὸ κεντρικὸν πῦρ, εἰσὶ κατὰ πάντα παρεμφερεῖς πρὸς τοὺς ἑτοιμοθανάτους εἴτε θανόντας ἤδη γέροντας, ὧν ἀπέπτη ἡ ζωὴ καὶ ἐτάκη τὸ αἷμα· τέλος ἐπέρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς διαλύσεως τοῦ πτώματος εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, καὶ εἰκόνα τοῦ ἀπαρατρέπτου τούτου νόμου τῆς φύσεως παρέχουσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἐπιστήμονος παρατηρητοῦ τὰ ἀνάριθμα πλήθη τῶν ἀερολίθων, συντρίμματα προφανῶς προϋπαρξάντων καὶ πεπληρωμένων ζωῆς καὶ ἐνεργείας κόσμων.

Ὁ Ἥλιος, καίτοι κατὰ τὰ φαινόμενα διατελεῖ μεμονωμένος εἰς τὰ ἄμετρα βάθη τοῦ ἀστρώου κόσμου, ἐν τούτοις προστεθέθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων θεωριῶν τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν ἀστρώαν συστάδα τοῦ Γαλαξίου. Κέντρον ἰδίου συστήματος εἴτε κόσμου, καίτοι φαινόμενος τοσοῦτῳ μικρὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν αἰθερίων χωρῶν, οὐχ ἧττον εἶναι ὑπερμεγέθης, καθότι ὁ ὄγκος αὐτοῦ ὑπερτερεῖ κατὰ ἓν ἑκατομμύριον καὶ τετρακοσίας χιλιάδας φορὰς τὸν τῆς Γῆς. Πέριξ αὐτοῦ συστρέφονται, ὡς αἱ φῶς διῳῶσαι χρυσαλλίδες περὶ τὸν λύχνον, ὀκτὼ πλανῆται, ἐκσφενδονισθέντες ἀπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἐποχὴν τῆς δημιουργίας. Τὰ τέκνα ταῦτα τοῦ πατρὸς Ἡλίου, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ πλησιεστέρου πρὸς αὐτὸν καὶ προβαίνοντες μέχρι τοῦ μᾶλλον ἀφεστῶτος, φέρουσι τὰ ἑξῆς ὀνόματα τῆς μυθολογίας: Ἑρμῆς, Ἀφροδίτη, Γῆ ἢ Κυβέλη, Ἄρης, Ζεύς, Κρόνος, Οὐρανὸς καὶ Ποσειδῶν. Περιπλέον δὲ, μεταξὺ Ἄρεως καὶ Διὸς περιδινοῦνται ἐν ἀπαραμειώτῳ τάξει πληθὺς μικρῶν σωμάτων, πιθανῶς λειψάνων πελωρίου πλανήτου, συντριβέντος ποτὲ εἰς πλεῖστα τεμάχια, ἐξ ὧν τὸ ἄργειον ὅμμα τῶν ἀστρονόμων κατώρθωσε νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ σημειώσῃ μέχρι τῆς σήμερον περὶ τοὺς ἑκατὸν καὶ δέκα.

Ἐκ τῶν θεραπόντων τούτων, οὓς ὁ μέγας Ἥλιος διατηρεῖ κινουμένους περὶ αὐτὸν ἐν ἐλλειψοειδεῖ τροχιᾷ διὰ τοῦ ζωμασίου νόμου τῆς ἕλξεως, τινὲς κέκτηνται ἐπίσης εὐάριθμον ὑπαλληλίαν. Οὕτως ὁ Οὐρανὸς καὶ ὁ Κρόνος ἔχουσιν ἕκαστος ἀνὰ ὀκτὼ δορυφόρους, ὁ Ζεὺς ἔχει τέσσαρας, ὁ Ποσειδῶν πιθανῶς τρεῖς καὶ ἡ Γῆ ἕνα· ὁ τελευταῖος οὗτος, ὁ ἀφανέστερος τῶν δορυφόρων τοῦ ἡλιακοῦ κόσμου, καλεῖται Σελήνη, καὶ τούτου τὴν κατάκτησιν ἐπεδίωκεν ἡ τολμηρὰ εὐφυία τῶν Ἀμερικανῶν.

Ὁ φωστὴρ τῆς νυκτὸς, ἕνεκα τῆς σχετικῶς μικρᾶς αὐτοῦ ἀποστά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σεως ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ τοῦ θεάματος τῶν ταχέως καὶ ἀλλεπαλλήλως ἀνανεουμένων ποικίλων αὐτοῦ φάσεων, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν κατοίκων τῆς Γῆς μετὰ τὸν φωστῆρα τῆς ἡμέρας. Καὶ ὅμως ὁ Ἥλιος προσβάλλει ἀποτόμως τὴν ὅρασιν, καὶ ἡ λάμψις τοῦ φωτὸς αὐτοῦ ἐκβιάζει τοὺς ἀτενίζοντας εἰς αὐτὸν αὐθάδεις ὀφθαλμοὺς νὰ νεύωσι χαμαί, ἐνῷ ἡ ξανθὴ Ἄρτεμις, μᾶλλον ἁβρόφρων καὶ φιλάρεσκος, ἐπιτρέπει ἐλευθέρως τὴν θεωρίαν τῆς μετρίας αὐτῆς καλλονῆς· καὶ ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἀδελφοῦ της, αὐτὴ νεύει χαμαὶ τοὺς ὀφθαλμούς· καίτοι δὲ προσιτὴ εἰς πᾶν βλέμμα καὶ ἧττον ὑπερήφανος, ἐν τοσούτῳ τολμᾷ ἐνίοτε νὰ ἀποκρύψῃ τὸν ἀδελφόν της, τὸν ἀκτινοβόλον Ἀπόλλωνα, χωρὶς ποτε νὰ ἀποκρύπτηται ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ Μωαμεθανοὶ διαιώνισαν τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν πιστὴν ταύτην σύντροφον τῆς Γῆς, κανονίσαντες τοὺς μῆνας αὐτῶν ἐπὶ τῆς περιστροφῆς της καὶ κοσμήσαντες τὰς σημαίας των διὰ τοῦ συμβόλου αὐτῆς, ὡς ἔπραξαν τοῦτο πρὸ αὐτῶν οἱ Βυζαντινοί.

Οἱ πρῶτοι λαοὶ τῆς Γῆς ἀπέδωκαν ἰδιάζουσαν λατρείαν πρὸς τὴν ἁγνὴν ταύτην θεάν. Οἱ Αἰγύπτιοι ἀπεκάλεσαν αὐτὴν Ἶσιδα, οἱ Φοίνικες Ἀστάρτην, οἱ Ἕλληνες τὴν ἐλάτρευσαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Φοίβου, θυγατρὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διός, καὶ ἐξήγουν τὰς ἐκλείψεις αὐτῆς διὰ τῶν μυστηριωδῶν ἐπισκέψεών της πρὸς τὸν ὡραῖον Ἐνδυμίωνα. Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ συναξαρίου τῆς μυθολογίας, ὁ λέων τῆς Νεμέας διέτρεξε τὰς πεδιάδας τῆς Σελήνης πρὶν ἡ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς Γῆς, καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου μνημονευόμενος ποιητὴς Ἀγησιάναξ ἀπηθανάτισε διὰ τῶν στίχων αὐτοῦ τοὺς γλυκεῖς ἐκείνους ὀφθαλμούς, τὴν θελκτικὴν ῥῖνα καὶ τὸ ἐπαγωγὸν στόμα, τὰ σχηματιζόμενα ὑπὸ τοῦ σκιεροῦ μέρους τῆς ἀξιεράστου Ἑκάτης.

Ἀλλὰ καίτοι οἱ ἀρχαῖοι ἐνόησαν καλῶς τὸν χαρακτῆρα, τὴν κρᾶσιν, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τὰς ἠθικὰς ἰδιότητας τῆς Σελήνης ὑπὸ τὴν μυθολογικὴν ἔποψιν, οἱ σοφώτεροι ὅμως μεταξὺ αὐτῶν διετέλεσαν ἐντελῶς ἀγνοοῦντες τὴν κυρίως σεληνογραφίαν. Ἐν τούτοις τινὲς τῶν ἀστρονόμων τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς κατώρθωσαν ν' ἀνακαλύψωσι μερικότητάς τινας, ἐπιβεβαιουμένας σήμερον ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ἂν οἱ Ἀρκάδες διετείνοντο ὅτι κατῴκησαν τὴν Γῆν ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἡ Σελήνη δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι, ἂν ὁ Συμπλίνιος ὑπέλαβεν αὐτὴν ἀκινητοῦσαν καὶ προσηλωμένην εἰς τὸν κρυστάλλινον θόλον, ἂν ὁ Τάτιος ἐθεώρει αὐτὴν ὡς τεμάχιον ἀποσπασθὲν ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου, ἂν Κλέαρχος ὁ τοῦ Ἀριστοτέλους μαθητὴς παρέστησεν αὐτὴν ὡς στιλπνὸν κάτοπτρον, ἐφ' οὗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀντανακλᾶται ἡ εἰκὼν τοῦ ὠκεανοῦ, ἂν ἄλλοι τέλος πάντων διεῖδον ἐν αὐτῇ συμφόρασιν ἀτμῶν ἐκπεμπομένων ἀπὸ τῆς Γῆς, ἢ σφαῖραν κατὰ τὸ ἥμισυ πεπυρακτωμένην, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ πεπηγμένην, εὑρέθησαν καί τινες σοφοί, οἵτινες δι' εὐφυῶν παρατηρήσεων, καίτοι στερούμενοι ὀργάνων ὀπτικῆς, ὑπωπτεύθησαν τοὺς πλειοτέρους νόμους, τοὺς διέποντας τὸ μέγα ἄστρον τῆς νυκτός.

Οὕτω Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ζήσας περὶ τὸ 460 πρ. Χρ., πρῶτος ἐξέφερε τὴν γνώμην, ὅτι ἡ Σελήνη ἐφωτίζετο ὑπὸ τοῦ Ἡλίου. Ἀρίσαρχος ὁ Σάμιος ἔδωκε τὴν ἀληθῆ ἐξήγησιν τῶν φάσεων αὐτῆς· ὁ Κλεομένης ἐδίδαξεν, ὅτι ἡ Σελήνη ἠκτινοβόλει ὑπὸ φωτὸς ἀνταναλωμένου ἐπ' αὐτῆς. Ὁ Χαλδαῖος Βηρωσὸς ἀνεκάλυψεν, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς περιστροφικῆς αὐτῆς κινήσεως ἦν ἰσόχρονος πρὸς τὴν περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα, καὶ διὰ τοῦ φαινομένου τούτου ἐξήγησε τὴν ἀνεξήγητον ἐπιμονὴν τῆς Σελήνης, τοῦ νὰ δεικνύῃ πάντοτε εἰς τὴν γῆν τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ἐπιφανείας της. Τέλος ὁ Ἵππαρχος, ἀκμάσας δύο αἰῶνας πρὸ τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς, ἐξηκρίβωσεν ἀνισότητάς τινας εἰς τὰς φαινομένας κινήσεις τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς.

Αἱ διάφοροι αὗται παρατηρήσεις ἐπεβεβαιώθησαν διὰ μεταγενεστέρων παρατηρήσεων καὶ ἀπέβησαν λίαν ὠφέλιμοι εἰς τοὺς νεωτέρους ἀστρονόμους. Ὁ κατὰ τὸν 6' αἰῶνα μετὰ Χριστὸν ζήσας Πτολεμαῖος καὶ ὁ Ἄραψ Ἀμπουλβέφας κατὰ τὸν δέκατον, συνεπλήρωσαν τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἱππάρχου ἐπὶ τῶν ἀνωμαλιῶν, ἄστινας ὑφίσταται ἡ Σελήνη διατρέχουσα τὴν κυματοειδῆ γραμμὴν τῆς τροχιᾶς της ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς τοῦ Ἡλίου ἕλξεως· εἶτα ὁ Κοπέρνικος, κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, καὶ ὁ Τυχοβράχης, κατὰ τὸν ΙΣΤ', κατανοήσαντες τὸ ἀληθὲς σύστημα τοῦ κόσμου, ἐξήρησαν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς Σελήνης ἐν τῷ συνόλῳ τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Καίτοι δὲ αἱ κινήσεις αὐτῆς προσδιωρίσθησαν περίπου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς ἐπιστημονικῆς παλιγγενεσίας, ὀλίγιστα ὅμως ἐγνωρίζοντο περὶ τῆς φυσικῆς αὐτῆς συστάσεως, ἕως οὗ ἐλθὼν ὁ Γαλιλαῖος ἐξήγησε τὰ παρατηρούμενα εἴς τινας φάσεις φαινόμενα τοῦ φωτὸς ὡς ἀποδεικνύοντα τὴν ὕπαρξιν ὀρέων, εἰς ἃ ἔδωκε μεσαῖον ὕψος τεσσάρων χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ὀργυιῶν. Μετὰ τοῦτον, ὁ Ἑβέλιος ἠλάττωσε τὸ μέγιστον ὕψος τῶν σεληνιακῶν ὀρέων εἰς δύο χιλιάδας ἑξακοσίας ὀργυιάς, ἀλλ' ὁ συνάδελφός του Ῥικκιόλης ἀνεβίβασεν αὐτὰς εἰς ἑπτακισχιλίας.

Ὁ Ἔρσχελος περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἰσχυροῦ αὐτοῦ τηλεσκοπίου, περιώρισε παραδόξως τὰς τέως ὑπολογισθείσας καταμετρήσεις, ὁρίσας εἰς ἐννεακοσίας ὀργυιὰς τὸ ὕψος τῶν μεγαλειτέρων ὀρέων τῆς Σελήνης, καὶ ἐπαναγαγὼν τὸν μεσαῖον ὅρον τῶν διαφόρων ὑψωμάτων αὐτῆς εἰς μόνον τετρακοσίας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐρσχελος ἠπατᾶτο, ἀπητοῦντο δὲ αἱ παρατηρήσεις τοῦ Σχρέδερ τοῦ Λουβίλη, τοῦ Χάλλεϋ, τοῦ Νασμίθ, τοῦ Βιανκίνη, τοῦ Παστόρφ, τοῦ Λόρμαν, τοῦ Γρουιθοϋίζεν, καὶ ἰδίως αἱ πολυετεῖς καὶ ἐπίμονοι μελέται τῶν Κ. Βέερ καὶ Μαίδλερ, ἵνα λυθῇ τὸ ζήτημα ὁριστικῶς· χάρις εἰς τοὺς σοφοὺς τούτους οὐρανοσκόπους, τὸ ὕψος τῶν ὀρέων τῆς Σελήνης εἶναι ἐντελῶς γνωστὸν σήμερον· οἱ δύο τελευταῖοι οὗτοι παρατηρηταὶ κατεμέτρησαν χίλια ἐννεακόσια πέντε ὑψώματα, ἐξ ὧν ἓξ εὑρέθησαν ὑπερτεροῦντα τὰς δύο χιλιάδας ἑξακοσίας ὀργυιὰς, καὶ εἰκοσιδύο τὰς δύο χιλιάδας τετρακοσίας. Ἡ ὑψηλοτέρα αὐτῶν κορυφὴ ἐξικνεῖται μέχρι τριῶν χιλιάδων ὀκτακοσίων καὶ μιᾶς ὀργυιῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συνεπληροῦντο καὶ αἱ ἐπὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως τῆς Σελήνης γνώσεις· ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς ἐφάνη εἰς τὸν ἰσχυρὸν φακὸν τῶν ἀστρονομικῶν διοπτήρων, ὡς κατηροτριωμένη ὑπὸ ἡφαιστείων ἐκρήξεων, ἑκάστη δὲ παρατήρησις ἐπεβεβαίου τὴν ἡφαιστογενῆ αὐτῆς φύσιν. Ἕνεκα τῆς μὴ παραγωγῆς τοῦ φαινομένου τῆς ἀνταναπλάσεως τῶν κρυπτομένων ὄπισθεν τοῦ δίσκου αὐτῆς ἀστέρων συνεπέραναν ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα ἔλειπεν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς σχεδὸν ὁλοτελῶς, καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη τοῦ ἀέρος συνεπήγαγε φυσικῷ τῷ λόγῳ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὕδατος. Ἐκ τούτου λοιπὸν ὑπετέθη ὅτι, ἵνα ὑπάρξωσι κάτοικοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, καὶ ὅπως ζήσωσιν ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς τοιαύτης φυσικῆς αὐτῆς καταστάσεως, ὤφειλον νὰ ἔχωσιν εἰδικὸν διοργανισμὸν πάντῃ ἀνάλογον πρὸς τὴν διασκευὴν τοῦ πλανήτου αὐτῶν, καὶ οὐτιωσῶς διαφέροντα τῶν κατοίκων τῆς Γῆς.

Τέλος, χάρις εἰς τὰς νέας μεθόδους, ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης ἀνιχνεύθη ἀνενδότως ὑπὸ τῶν τελειοποιηθέντων τηλεσκόπων ὀργάνων, χωρὶς οὐδὲ ἐλάχιστον μέρος τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς νὰ μείνῃ ἀνεξερεύνητον, καίτοι ἡ διάμετρος αὐτῆς εἶναι δύο χιλιάδων ἑκατὸν πεντήκοντα μιλίων, τουτέστιν ὀλίγον τι ὑπερτέρα τῆς γηΐνης ἀκτῖνος, καίτοι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι ἴση πρὸς τὸ δέκατον τρίτον μέρος τῆς γηΐνης ἐπιφανείας, καὶ ὁ ὄγκος της ἀποτελεῖ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔνατον μέρος τοῦ ὄγκου τοῦ γηΐνου σφαιροειδοῦς. Ἐν τούτοις οὐδὲν τῶν μυστηρίων αὐτῆς διέφυγε τὸ ἄργειον ὄμμα τῶν ἀστρονόμων, καὶ οἱ σοφοὶ καὶ ἐπι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τήδειοι οὐρανοσκόποι προεξέτειναν τὸν κύκλον τῶν θαυμασίων αὐτῶν παρατηρήσεων πέραν τῶν ὁρίων τῆς πιθανότητος.

Οὕτω λοιπὸν παρετήρησαν ὅτι, κατὰ μὲν τὴν ἐποχὴν τῆς πανσελήνου, ὁ σεληνιακὸς δίσκος ἐφαίνετο εἴς τινα αὐτοῦ μέρη κεχαραγμένος ὑπὸ λευκαζουσῶν γραμμῶν, κατὰ δὲ τὰς φάσεις αὐτῆς, ὑπὸ μελαίνων. Ἐγκύψαντες μετὰ πλειοτέρας προσοχῆς εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν σημείων τούτων, ἐπέτυχον νὰ ἐννοήσωσι τὴν φύσιν τῶν τοιούτων γραμμῶν εἴτε ῥαβδώσεων, αἵτινες εἰσὶν ἐπιμήκεις καὶ στεναὶ αὔλακες, ἐσκαμμέναι μεταξὺ παραλλήλων ὀχθῶν, λήγουσαι δ' ἐν γένει πέριξ τῶν κρατήρων. Τὸ μῆκος αὐτῶν περιλαμβάνεται μεταξὺ δέκα καὶ ἑκατοντακισχιλίων, τὸ δὲ πλάτος μεταξὺ πεντακοσίων καὶ ὀκτακοσίων ὀργυιῶν. Οἱ Ἀστρονόμοι ἀπεκάλεσαν αὐτὰς ἐντομάς, πλὴν ὅ,τι ἠδύναντο νὰ πράξωσι περὶ αὐτῶν ἦτο νὰ τὰς ὀνομάσωσιν οὕτω.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἐντομαὶ αὗται εἰσὶν αἱ κοῖται ἀρχαίων ποταμῶν ἀποξηρανθέντων ἢ ἄλλο τι ἑτέρας φύσεως φαινόμενον, δὲν ἐπετεύχθη ἡ ὁριστικὴ αὐτοῦ λύσις. Ὥστε οἱ Ἀμερικανοὶ ἤλπιζον νὰ ἐξακριβώσωσι μίαν ἡμέραν τὸ γεωλογικὸν τοῦτο φαινόμενον τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου, καθὼς καὶ νὰ γνωρίσωσι τὴν φύσιν τῆς σειρᾶς ἐκείνης τῶν παραλλήλων προτειχισμάτων, ἅτινα πρῶτος παρετήρησεν ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ὁ ἐν Μονάχῳ σοφὸς καθηγητὴς Γρουιθουίζεν, ὅστις ὑπέλαβεν αὐτὰ ὡς σύστημα ὀχυρωμάτων, κατασκευασθέντων ὑπὸ τῶν Σεληνιτῶν μηχανικῶν. Τὰ δύο ταῦτα εἰσέτι σκοτεινὰ ζητήματα καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀναμφιβόλως δὲν ἠδύναντο νὰ καταισθῶσιν ὁριστικῶς, εἰμὴ μετὰ τὴν ἄμεσον συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Σελήνης.

Ὡς πρὸς τὴν ἔνταξιν τοῦ σεληνιακοῦ φωτὸς οὐδὲν νεώτερον ἐπρόκειτο νὰ ἀνακαλυφθῇ, καθόσον ἦτο ἤδη γνωστὸν ὅτι τοῦτο ἦν τριακοσίας χιλιάδας φορὰς ἀσθενέστερον τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς Σελήνης ἐκπεμπομένη θερμότης δὲν δύναται νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων θερμομέτρων. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ κοινῶς γνωστὸν φαινόμενον ὑπὸ τὸ ὄνομα σποδόχρουν φῶς, ὅπερ φαίνεται συμπληροῦν τὸν σεληνιακὸν δίσκον κατὰ τὰς μηνοειδεῖς αὐτοῦ φάσεις, ἐξηγεῖται φυσικῶς ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ὑπὸ τῆς Γῆς πρὸς τὴν Σελήνην ἀντανακλωμένων ἡλιακῶν ἀκτίνων· καθότι κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν τοῦ τεταρτημορίου ὁ ὡραῖος ἡμῶν πλανήτης στίλβει πλησιφαὴς ἐπὶ τοῦ σεληνιακοῦ οὐρανοῦ ὡς πελώριον ἄστρον τῆς νυκτὸς, καὶ φωτίζει δι' ἰσχυροῦ φωτὸς τὰς κοιλάδας καὶ τὰ ὄρη τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου.

Τοιαῦται ἦταν αἱ περὶ τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς κυριώτεραι γνώσεις,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἄρτινας ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος προὐτίθετο νὰ ἐπαυξήσῃ καὶ νὰ σύμπληρώσῃ ὑφ' ἁπάσας τὰς ἐπόψεις, τουτέστι κοσμογραφικὰς, γεωλογικὰς, πολιτικὰς καὶ ἠθικάς.

ΣΤ'.

Ο,ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΑΓΝΩΣΙ ΚΑΙ Ο,ΤΙ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΩΣΙΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Ἡ τοῦ Βαρβικὰν πρότασις ἔσχεν ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὸ νὰ διεγείρῃ τὸν πόθον πρὸς ἔρευναν τῶν ἀστρονομικῶν θεωριῶν, τῶν ἀναγομένων εἰς τὸν φωστῆρα τῆς νυκτός. Ἕκαστος ἤρξατο νὰ ἐγκύπτῃ ἐπιμελῶς εἰς τὴν μελέτην αὐτῶν, ἕκαστος ἠτένιζε μετὰ προσοχῆς τὴν Σελήνην, ὡς εἰ αὕτη πρῶτον ἤδη ἐπεφαίνετο ἐν τῷ στερεώματι. Καὶ λοιπὸν ἀπέβη τὸ ἀντικείμενον τοῦ συρμοῦ, ὁ σκοπὸς τῶν συνομιλιῶν, ἡ ἐνασχόλησις τῶν αἰθουσῶν, τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Αἱ ἐφημερίδες ἐξέθαψαν τὰ παλαιὰ ἀνέκδοτα, ἐν οἷς τὸ κλασικὸν φεγγάρι παίζει σημαντικὸν πρόσωπον· παρέστησον τὴν ἐπιβροήν, ἣν ἀπέδωκε πρὸς τὸ οὐράνιον τοῦτο σῶμα ἡ ἀμάθεια τῶν ἀρχαίων χρόνων, καὶ ἔψαλλον αὐτὸ καθ' ἅπαντας τοὺς τόνους· ὀλίγον ἀκόμη καὶ θὰ ἐδημοσίευον τὰ ἀποφθέγματά του. Ἠθελέτις στοιχηματίσει, ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἀμερικὴ κατελήφθη ὑπὸ σεληνομανίας.

Ἀφ' ἑτέρου τὰ ἐπιστημονικὰ Περιοδικὰ Συγγράμματα καὶ αἱ Ἐπιθεωρήσεις ἐπραγματεύθησαν εἰδικώτερον τὰ ἀφορῶντα ζητήματα τὴν ἐπιχείρισιν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου· ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας ἐδημοσιεύθη παρ' αὐτῶν, σχολιασθεῖσα καὶ ἐπιδοκιμασθεῖσα ἄνευ ἐπιφυλάξεως.

Ἐν συντόμῳ, δὲν ἦτο συγκεχωρημένον οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν πλέον ἀγράμματον Γαγκαῖον νὰ ἀγνοῇ οὐδὲν ἐκ τῶν ἀφορώντων τὸν ἡμέτερον δορυφόρον, οὔτε εἰς τὸ πλέον προληπτικὸν γεροντοκόριτσον νὰ παραδέχηται εἰσέτι δεισιδαίμονας πλάνας περὶ τοῦ ἄστρου τῆς νυκτός· ἡ ἐπιστήμη ἐπλημμύριζε πανταχόθεν καὶ ὑπὸ πάντα τὰ σχήματα, διήργετο διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὤτων πάντων, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κατοικίδιοι κύνες κατήντησαν νὰ γίνωσι κἄπως ἐγκρατεῖς τῆς Ἀστρονομίας.

Μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς πολλοὶ ἠγνόουν τίνι τρόπῳ κατωρθώθη νὰ ὑπολογισθῇ ἡ μεταξὺ Γῆς καὶ Σελήνης ἀπόστασις· οἱ δὲ μᾶλλον προκεχωρημένοι εἰς τὴν ἐπιστήμην ἐπωφελήθησαν τῆς περιστάσεως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅπως διδάξωσιν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποστάσεως ταύτης ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς καταμετρήσεως τῆς παραλλάξεως τῆς Σελήνης. Ἐὰν δὲ ἡ λέξις παράλλαξις ἐξέπληττέ τινας ἐξ αὐτῶν ὡς Κινεζικὴ ἢ Σανσκριτικὴ, τοῖς ἐξήγουν τότε ὅτι οὕτως ὀνομάζεται ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς ἐπιστήμης τῶν ἄστρων ἡ σχηματιζομένη γωνία ὑπὸ δύο εὐθειῶν γραμμῶν, ἀγομένων ἀφ' ἑκάστης ἄκρας τῆς γηΐνης ἀκτῖνος μέχρι τῆς Σελήνης.

Δι' ἐκείνους, ὅτοι δὲν ἦσαν ἐξοικειωμένοι μετὰ τῶν κινήσεων τῆς Σελήνης, αἱ ἐφημερίδες ἐπανελάμβανον καθεκάστην, ὅτι τὸ οὐράνιον τοῦτο σῶμα κέκτηται δύο διακεκριμένας κινήσεις, τὴν μίαν περὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἄξονα, τὴν δ' ἑτέραν περὶ τὴν Γῆν, καὶ ὅτι ἀμφότεραι αἱ κινήσεις αὗται συμπληροῦνται ἐν ἰσοχρόνῳ διαστήματι, τουτέστιν εἰς εἰκοσιεπτὰ ἡμέρας καὶ ἓν τριτημόριον.

Ἡ περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα κίνησις παράγει διὰ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας τὸ φαινόμενον τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ πλανήτῃ, μὲ μόνην ταύτην τὴν διαφοράν, ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ σεληνιακοῦ μηνὸς μία μόνη ἡμέρα καὶ μία νὺξ ὑπάρχει, διαρκοῦσα ἑκάστη τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ὥρας καὶ ἓν τριτημόριον. Πλὴν, εὐτυχῶς διὰ τὸν παράδοξον τοῦτον κόσμον, τὸ πρὸς τὴν γηΐνην σφαῖραν ἐσταμένον ἡμισφαίριον αὐτοῦ φωτίζεται ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου κόσμου μὲ ἔντασιν λάμψεως ἴσης πρὸς τὸ φῶς δεκατεσσάρων Σεληνῶν, ἐνῷ τὸ ἕτερον ἡμισφαίριον, τὸ πάντῃ ἀόρατον εἰς ἡμᾶς, καλύπτεται φυσικῷ τῷ λόγῳ ὑπὸ σκοτεινότατης καὶ παγερᾶς νυκτὸς, διαρκούσης δεκαπέντε περίπου ἡμέρας. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μερικότητα ταύτην, ὅτι ἀμφότεραι αἱ κινήσεις τῆς Σελήνης ἐκτελοῦνται ταυτοχρόνως φαινόμενον, ἰδιάζον εἰς πάντας τοὺς δορυφόρους τῶν πλανητῶν τοῦ ἡμετέρου συστήματος.

Πνεύματά τινα φιλοπερίεργα πλὴν ὀλίγον βραδέα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι πῶς, ἐνῷ ἡ Σελήνη κατὰ τὴν περὶ τὴν Γῆν περιφοράν της δεικνύει ἀμεταβλήτως τὴν αὐτὴν ἐπιφάνειαν, ἐκτελεῖ ταυτοχρόνως περιστροφικὴν κίνησιν περὶ τὸν ἴδιόν της ἄξονα. Εἰς τοὺς τοιούτους ἀναστρονομήτους καὶ ἀγεωμετρήτους ἀπεκρίνοντο διὰ τῆς ἑξῆς παρομοιώσεως: « Μετάβητε εἰς τὸ ἑστιατόριόν σας καὶ στραφῆτε περὶ τὴν τράπεζαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀτενίζητε διαρκῶς πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς· ὅταν ὁ κυκλοτερὴς περίπατός σας συμπληρωθῇ, ἐξετελέσατε ἤδη ὁλόκληρον περιστροφὴν περὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν σας, καθότι ὁ ὀφθαλμός σας διέτρεξε διαδοχικῶς ἅπαντα τὰ σημεῖα τῆς αἰθούσης. Λοιπὸν ἡ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μὲν αἴθουσα εἶναι ὁ οὐρανός, ἡ τράπεζα ἡ Γῆ, καὶ ὑμεῖς ἡ Σελήνη!» καὶ ἀπήρχοντο γοητευμένοι ἐκ τῆς παρομοιώσεως.

Οὕτω λοιπὸν ἡ Σελήνη δεικνύει ἀκαταπαύστως εἰς τὴν Γῆν τὸ αὐτὸ πρόσωπον, κρύπτει δ' ἀφ' ἡμῶν ζηλοτύπως τὸ ἕτερον ἡμισύ της. Ἐν τούτοις, διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι καὶ ἐνταὐτῷ ἀκριβεῖς, ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι, κατὰ συνέπειαν ἐλαφρᾶς τινος μετακινήσεως ἐξ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, ἥτις ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ καλεῖται τ α λ ά ν τ ω σ ι ς, καθίσταται ὁρατὸν πλέον τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἑτέρου αὐτῆς δίσκου, εἴτε περίπου τὸ πεντηκοστὸν ἕβδομον τοῦ ὅλου.

Ὅταν οἱ ἀμαθεῖς ἐγνώριταν τοσαῦτα περὶ τῆς διττῆς κινήσεως τῆς Σελήνης, ὅσα καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ἤρχησαν ν' ἀνησυχῶσι μεγάλως περὶ τῆς ἀνακυκλήσεώς της περὶ τὴν Γῆν, καὶ τότε εἴκοσιν ἐπιστημονικαὶ ἐπιθεωρήσεις ἐξεδόθησαν ἐπὶ σκοπῷ ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὰς ὀλίγας αὐτῶν ἐπιστημονικὰς γνώσεις. Ἐδιδάσκοντο λοιπὸν ἐντὸς ὀλίγου, ὅτι τὸ στερέωμα μετὰ τῆς πληθύος τῶν ἀστέρων δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εὐρύχωρος πλὰξ ὡρολογίου, ἐφ' ἧς περιέρχεται ἡ Σελήνη, δεικνύουσα τὸν ἀληθῆ χρόνον εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς· ὅτι, κατὰ τὴν κίνησίν του ταύτην, τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς ἐκτελεῖ τὰς διαφόρους αὐτοῦ φάσεις· ὅτι ἡ Σελήνη εἶναι πλησιφαής, ὅταν εὑρίσκηται εἰς θέσιν ἀντίθετον πρὸς τὸν Ἥλιον, τουτέστιν ὅταν τὰ δύο ταῦτα οὐράνια σώματα συναντῶνται ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἔχοντα ἐν μέσῳ αὐτῶν τὴν Γῆν· ὅτι ἡ Σελήνη γίνεται νέα ὅταν εὑρίσκηται εἰς σύνοδον μετὰ τοῦ Ἡλίου, τουτέστιν ὅταν κῆται μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ αὐτοῦ, καὶ τέλος ὅτι ἡ Σελήνη εἰσέρχεται εἰς τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον αὐτῆς τεταρτημόριον, ὅταν ἀποτελῇ μετὰ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Γῆς ὀρθὴν γωνίαν, ἧς τινος αὕτη κατέχει τὴν κορυφήν.

Τινὲς ὀξυδερκεῖς Γιανκαῖοι ἐξήγαγον ἐκ τῶν φαινομένων τούτων ὡς φυσικὴν συνέπειαν, ὅτι αἱ ἐκλείψεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῶσιν εἰμὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συνόδου καὶ τῆς ἀντιθέσεως, καὶ ἔδιδον τὸν λόγον τοῦ φαινομένου τούτου. Κατὰ τὰς συνόδους ἢ συζυγίας αὐτῆς, ἡ Σελήνη δύναται νὰ ἀποκρύψῃ τὸν Ἥλιον, ἐνῷ κατὰ τὰς ἀντιθέσεις ἀπ' ἐναντίας ἡ Γῆ ἀποκρύπτει αὐτόν· καὶ ἐὰν αἱ ἐκλείψεις αὗται δὲν συμβαίνωσι δὶς εἰς ἑκάστην σεληνιακὴν περίοδον, αἰτία τούτου εἶναι διότι τὸ ἐπίπεδον, ἐφ' οὗ κινεῖται ἡ Σελήνη, εἶναι κεκλιμένον ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου, ἐφ' οὗ κινεῖται ἡ Γῆ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ φθάσῃ τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κανταβριγίας ἀπεράνθη εὐκρινέστατα. Ὥστε οὐδεὶς ἦν ὁ ἀγνοῶν, ὅτι τὸ ὕψος τοῦτο ἦν μεταβλητὸν ἀναλόγως τοῦ τόπου, ἀφ' οὗ ἐγίνοντο αἱ παρατηρήσεις, καὶ ὅτι αἱ μόναι ζῶναι τῆς σφαίρας, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Σελήνη διέρχεται ἀπὸ τοῦ ζενίθ, τουτέστι τίθεται ἀκριβῶς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῶν παρατηρητῶν, εἰσὶν ἀναγκαίως αἱ μεταξὺ τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου παραλλήλου καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ περιλαμβανόμεναι χῶραι. Ἐντεῦθεν ἡ οὐσιώδης αὕτη σύστασις τοῦ Ἀστεροσκοπείου, τοῦ νὰ ἐπιχειρισθῶσι τὸ πείραμα ἐπὶ οἱουδήποτε σημείου τοῦ μέρους τούτου τῆς γηίνης σφαίρας, ὥστε ἡ βολὴ νὰ σφενδονισθῇ καθέτως, καὶ οὕτω νὰ ἀπαλλαχθῇ ὅσον ἔνεστι ταχύτερον τῆς ἐπενεργείας τῆς βαρύτητος· συνθήκη λίαν οὐσιώδης καὶ ἀπαραίτητος πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Σελήνη ἀκολουθεῖ κατὰ τὴν περὶ τὴν Γῆν περιφοράν της, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας κατέστησεν ἀρκούντως γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀμαθεῖς, ὅτι ἡ γραμμὴ αὕτη εἶναι καμπύλη εἰσέχουσα, οὐχὶ ἐντελὴς κύκλος ἀλλὰ μᾶλλον ἔλλειψις, ἧς τὸ ἕν ἡ Γῆ κατέχει μίαν ἑστίαν. Αἱ ἐλλειπτικαὶ αὗται τροχιαὶ ἰδιάζουσιν εἰς πάντας τοὺς πλανήτας ὡς καὶ εἰς τοὺς δορυφόρους αὐτῶν, καὶ ἡ πειραματικὴ μηχανικὴ ἀποδεικνύει ἐλλόγως, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν τὰ οὐράνια σώματα νὰ λάβωσι διάφορον τούτου σχῆμα. Εὐκόλως λοιπὸν ἐνοήθη τότε διατί ἡ Σελήνη ἄλλοτε εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀπόγειον αὐτῆς, τουτέστι μεμακρυσμένη τῆς Γῆς, καὶ ἄλλοτε πάλιν προσεγγίζει εἰς αὐτὴν, εἴτε διατελεῖ εἰς τὴν περιγειότητά της. Προσδιωρίσθη δὲ ἀκριβῶς καὶ ἡ μεσαία αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἀπόστασις, ὑπολογισθεῖσα εἰς διακοσίας τριάκοντα τέσσαρας χιλιάδας καὶ τριακόσια τεσσαράκοντα ἑπτὰ μίλια.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅ,τι ἕκαστος Ἀμερικανὸς ἐκὼν ἀέκων ἐγνώριζε, καὶ ὅ,τι εἰς οὐδένα ἐσυγχωρεῖτο νὰ ἀγνοῇ. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν κατέστησαν κοιναὶ ἐν ὀλιγοχρονίῳ διαστήματι αἱ ἀληθεῖς αὗται γνώσεις, ἐν τούτοις ἀρκετὰ δυσχερὲς ἀπέβη νὰ κατανικηθῶσι φαντασιώδεις τινὲς φόβοι.

Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὑπῆρχον τινὲς οἱ διατεινόμενοι ὅτι ἡ Σελήνη ἦτο ἀρχαῖός τις κομήτης, ὅστις, διατρέχων τὴν ἐπιμήκη αὐτοῦ τροχιὰν πέριξ τοῦ Ἡλίου, συνέπεσε νὰ διέλθῃ πλησιέστερον τῆς Γῆς, καὶ οὕτως ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτῆς ἕλξεως. Οἱ ἀστρονόμοι οὗτοι τῆς αἰθούσης ἐνόμιζον, ὅτι ἐξήγουν οὕτω τὴν πυρίκαυστον ἐπιφάνειαν τῆς Σελήνης, τὸ ἀνεπανόρθωτον τοῦτο δυστύχημα, ὅπερ ἀπέδιδον εἰς τὴν φλογοβόλον ἐπενέργειαν τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας. Ὅταν δέ τις πα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρετήρει αὐτοῖς, ὅτι οἱ κομῆται ἔχουσιν ἀτμοσφαίρας καὶ ὅτι ἡ Σελήνη δὲν εἶχε ποσῶς, ἠπόρουν τί ν' ἀπαντήσωσι.

Ἕτεροι, ἀνήκοντες εἰς τὴν γενεὰν τῶν τρεμόντων, ἐβλουν φόβους τινὰς περὶ τῆς Σελήνης. Ἤκουσάν ποτε ὅτι, ἀπὸ τῶν γενομένων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Καλιφῶν παρατηρήσεων, ἡ περιστροφικὴ κίνησις τῆς Σελήνης ἐπεταχύνετο βαθμολογικῶς· ἐκ τούτου δὲ συνεπέρανον, λίαν λογικῶς ἄλλως τε, ὅτι φυσικὴ συνέπεια τῆς αὐξήσεως τῆς ταχύτητος ἦν ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀποστάσεως τῶν δύο οὐρανίων σωμάτων, καὶ ὅτι, τοῦ διπλοῦ τούτου ἀποτελέσματος ἐπεκτεινομένου ἐπ' ἄπειρον, ἡ Σελήνη θὰ πέσῃ μίαν τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἐν τούτοις ἤρκεσεν ὅπως περιστείλῃ τὸν φόβον αὐτῶν καὶ ἐξασφαλίσῃ τὰς μελλούσας γενεὰς ἡ διαβεβαίωσις τοῦ ἐνδόξου Λαπλὰς, Γάλλου μαθηματικοῦ, ὅτι ἡ ἐπιτάχυνσις αὕτη τῆς κινήσεως περιστέλλεται ἐντὸς λίαν στενῶν ὁρίων, καὶ ὅτι δὲν θέλει ἀργήσει νὰ διαδεχθῇ αὐτὴν ἀνάλογος ἐλάττωσις· οὕτω λοιπὸν ἡ ἰσορροπία τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαταραχθῇ κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν αἰώνων.

Τελευταία ἤρχετο ἡ προληπτικὴ τάξις τῶν ἀμαθῶν, οἵτινες, μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἄγνοιάν των, παραδέχονται πᾶν τὸ ἀνύπαρκτον, καὶ μάλιστα θέλουν νὰ φαίνωνται παντογνῶσται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σελήνην. Καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐξελάμβανον τὸν σεληνιακὸν δίσκον ὡς στιλπνὸν κάτοπτρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ βλέπωσι τὰ διάφορα σημεῖα τῆς Γῆς· (*) τινὲς δὲ διεπίστουν ὅτι, ἐπὶ χιλίων παρατηρηθεισῶν νέων σεληνῶν, ἐννεακόσιαι πεντήκοντα ἐπήνεγκον εἰς τὸν ἡμέτερον πλανήτην ἀξιοσημειώτους μεταβολὰς, οἷον κατακλυσμοὺς, σεισμοὺς, πλημμύρας ἐπαναστάσεις, κτλ. Ἐπίστευον λοιπὸν εἰς τὴν μυστηριώδη ἐπενέργειαν τοῦ ἄστρου τῶν νυκτῶν ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ἐθεώρουν αὐτὸ ὡς τὸ ἀληθὲς ἀντίβροπον τῆς ὑπάρξεως. Παρεδέχοντο, ὅτι ἕκαστος Σεληνίτης ἦν συνδεδεμένος διὰ συμπαθητικοῦ τινος δεσμοῦ μετά τινος τῶν κατοίκων τοῦ γηΐνου κόσμου· ὑπεστήριζον, ὅτι τὸ ζωϊκὸν σύστημα ὑπέκειτο εἰς αὐτὴν ὁλοσχερῶς, ἐφ' ᾧ τὰ μὲν ἄρρενα

(*) Καὶ ὅμως ἡ πρόοδος τῆς νεωτέρας μετεωρολογίας ὀφείλεται εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν μεταβολῶν τοῦ πρασινωπομελανθέντος σποδόχρου φωτὸς, ἤτοι τοῦ φωτὸς, ὅπερ ἀνταυγάζει ἡ Γῆ ἐπὶ τῆς Σελήνης κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς τετραγωνισμόν. Ἡ ἐπαλήθευσις πλείστων ὅσων διαταράξεων τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας καὶ αἱ προρρήσεις διαφόρων μετεωρολογικῶν ἀνωμαλιῶν ὀφείλονται εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ οὐρανίου τούτου κατόπτρου, ὅπερ μέγα ὑπόσχεται μέλλον εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐπιστήμης. Σ. Μ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐγεννῶντο πρὸ πάντων ἐν καιρῷ νέας Σελήνης, τὰ δὲ θήλεα κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτῆς τετραγωνισμόν, κτλ. κτλ.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐδέησε νὰ ἀποπτύσωμεν τὰς χυδαίας ταύτας πλάνας, καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν μόνην ἀλήθειαν. Καὶ ἐὰν ἡ Σελήνη, ἀπογυμνωθεῖσα τῆς ἐπιῤῥοῆς αὐτῆς, ἀπώλεσεν ἐν τῷ πνεύματι τινῶν θιασωτῶν αὐτῆς τὸ γόητρόν της, ἐὰν νῶτά τινα τῇ ἐστράφησαν, ἀφ' ἑτέρου ἡ πλειονοψηφία ἐξεφράσθη ὑπὲρ αὐτῆς. Ὥστε κύριον μέλημα τῶν Ὑγκαίων καὶ πρωτίστη αὐτῶν φιλοδοξία κατέστη τὸ νὰ λάβωσι τὸ ταχύτερον ὑπὸ τὴν ἑαυτῶν κατοχὴν τὴν νέαν ταύτην ἤπειρον τοῦ αἰθέρος, καὶ νὰ ἀνυψώσωσιν ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τῶν ὀρέων αὐτῆς τὴν ἀστεροκέντητον σημαίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ζ'.

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας, ἐν τῇ ἀξιομνημονεύτῳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ τῆς 7ης Ὀκτωβρίου, εἶχε πραγματευθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὴν ἀστρονομικὴν ἔποψιν· τοὐντεῦθεν ἐπρόκειτο νὰ λυθῇ μηχανικῶς. Καὶ ἐνῷ εἰς πάντα ἄλλον τόπον αἱ πρακτικαὶ δυσχέρειαι τοιαύτης τινὸς ἐπιχειρήσεως θὰ ἐφαίνοντο ἀνυπέρβλητοι, ἐν Ἀμερικῇ ἀπ' ἐναντίας ἐθεωροῦντο ὡς παίγνιον.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, μὴ θέλων νὰ ἀσωτεύῃ τὸν καιρόν, διώρισεν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐπιτροπήν, ἥτις ἔμελλε νὰ λύσῃ ἐν τρισὶ συνεδριάσεσι τὰ τρία μεγάλα ζητήματα περὶ τοῦ τηλεβόλου, τοῦ βλήματος καὶ τῆς πυρίτιδος. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνέκειτο ἐκ τεσσάρων μελῶν λίαν σοφῶν καὶ εἰδημόνων· τοῦ Βαρβικὰν μὲ ψῆφον ὑπερισχύουσαν ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, τοῦ στρατηγοῦ Μόργαν, τοῦ ταγματάρχου Ἑλφιστῶνος, καὶ τέλος τοῦ ἀναποῤῥύκτου Τζὼν Μάστωνος, εἰς ὃν ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα τοῦ εἰσηγητοῦ.

Τὴν 8ην Ὀκτωβρίου ἡ Ἐπιτροπὴ συνῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προέδρου Βαρβικάν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο λίαν ἐνδιαφέρον ὁ στόμαχος νὰ μὴ ταράξῃ διὰ τῶν κραυγῶν αὐτοῦ μίαν τοσούτῳ σπουδαίαν συζήτησιν, τὰ τέσσαρα μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐτοποθετήθησαν ἐνώπιον τραπέζης κεκαλυμμένης ὑπὸ παροψίδων βουτύρου καὶ πλακουντίων καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τεϋοδοχείων. Πάραυτα ὁ Τζὼν Μάστων προτήρμοσε τὸν κάλαμον ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς αὐτοῦ ἁρπάγης, καὶ ἡ συνεδρίασις ἤρξατο.

Ὁ Βαρβικὰν ἔλαβε πρῶτος τὸν λόγον:

« Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι! Πρόκειται νὰ λύσωμεν ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων τῆς σφαιροβολικῆς, τῆς ἐξόχου ταύτης ἐπιστήμης, ἥτις πραγματεύεται περὶ τῆς κινήσεως τῶν βλημάτων, τουτέστι τῶν εἰς τὸ διάστημα ἐκσφενδονιζομένων σωμάτων ὑφ' οἱασδήποτε ὠθητικῆς δυνάμεως, εἶτα δὲ ἐγκαταλειπομένων εἰς τὴν ἰδίαν βαρύτητα.

— Ὦ! ἡ σφαιροβολική! ἡ σφαιροβολική! ἔκραξε μετὰ συγκινητικοῦ τόνου ὁ Τζὼν Μάστων.

— Λογικώτερον ἴσως θὰ ἦτο, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, νὰ ἀφιερώσωμεν τὴν πρώτην ταύτην συνεδρίασιν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ τηλεβόλου . . .

— Ναὶ, τῷόντι, ὑπέλαβεν ὁ στρατηγὸς Μόργαν.

— Ἀλλὰ μετὰ ὥριμον σύσκεψιν, μοὶ ἐφάνη εὔλογον τὸ ζήτημα τοῦ βλήματος νὰ προηγηθῇ τοῦ ζητήματος τοῦ τηλεβόλου, καθόσον αἱ διαστάσεις τούτου ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοῦ μεγέθους ἐκείνου.

— Ζητῶ τὸν λόγον!» ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων.

Καὶ ὁ λόγος παρεχωρήθη αὐτῷ μετὰ τῆς προθυμίας, ἧς ἦν ἄξιον τὸ ἔνδοξον αὐτοῦ παρελθόν.

« Γενναῖοί μου φίλοι! εἶπεν οὗτος μὲ τόνον ἱεροφάντου· ὁ ἡμέτερος πρόεδρος ἔχει δίκαιον νὰ δίδῃ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ βλήματος τὴν προτίμησιν ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν ζητημάτων· ἡ σφαῖρα αὕτη, τὴν ὁποίαν προτιθέμεθα νὰ ῥίψωμεν εἰς τὴν Σελήνην, εἶναι ὁ ἡμέτερος ἀπόστολος, ὁ μεσίτης, ὁ πρέσβυς, καὶ ἐξαιτοῦμαι τὴν ἄδειαν νὰ τὴν θεωρήσω ὑπὸ καθαρῶς ἠθικὴν ἔποψιν. »

Ἡ νέα αὕτη μέθοδος τῆς θεωρίας ἑνὸς βλήματος ἠρέθισε τὴν περιέργειαν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου, καὶ πάντες παρέσχον σύντονον προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μάστωνος, ὅστις ἐξηκολούθησεν οὕτως:

« Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι! θέλω προσπαθήσει νὰ εἶμαι σύντομος· θέλω ἀφήσει κατὰ μέρος τὴν φυσικὴν σφαῖραν, τὴν σφαῖραν, ἥτις φονεύει, ἵνα ἐπιστήσω τὴν προσοχήν μου εἰς τὴν μαθηματικὴν, τὴν ἠθικὴν σφαῖραν. Ἐγὼ θεωρῶ τὴν σφαῖραν ὡς τὴν περικλεεστέραν ἐνδειξιν τῆς ἀνθρωπίνης ἰσχύος, ἥτις ὁλόκληρος ἀντιπροσωπεύεται δι' αὐτῆς καὶ συνοψίζεται ἐν αὐτῇ· δημιουργῶν ταύτην ὁ ἄνθρωπος προσήγγισε πλειότερον πρὸς τὸν μέγαν Δημιουργόν.

— Ἄριστα! εἶπεν ὁ ταγματάρχης Ἔλφιστων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Καὶ ὄντως, ἐξηκολούθησεν ὁ ῥήτωρ· ἐὰν ὁ Θεὸς ἔπλασε τοὺς ἀστέρας καὶ τοὺς πλανήτας, ὁ ἄνθρωπος ἐδημιούργησε τὴν σφαῖραν, τὸ κριτήριον τοῦτο τῆς γηΐνης ταχύτητος, τὴν μικρογραφίαν ταύτην τῶν ἐν τῷ διαστήματι πλανωμένων ἀστέρων, οἵτινες ἀληθῶς εἰπεῖν εἰσὶ τοσαῦται σφαῖραι! Ὁ Θεὸς παρήγαγε τὴν ταχύτητα τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τὴν ταχύτητα τοῦ φωτὸς, τὴν ταχύτητα τῶν ἀστέρων, τὴν ταχύτητα τῶν κομητῶν, τὴν ταχύτητα τῶν πλανητῶν, τὴν ταχύτητα τῶν δορυφόρων, τὴν ταχύτητα τοῦ ἤχου, τὴν ταχύτητα τοῦ ἀνέμου· ἀλλ' ἡμεῖς ἐμηχανεύθημεν τὴν ταχύτητα τῆς σφαίρας, ἑκατοντάκις ὑπερτέραν τῆς ταχύτητος τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ὁρμητικωτέρων ἵππων!»

Ὁ Τζὼν Μάστων βαθμηδὸν ἐγένετο ἔνθους, καὶ τὸ ὕφος του προσεκτᾶτο λυρικὸν τόνον, καθόσον ἔψαλλε τὸν ἱερὸν τοῦτον ὕμνον τῆς σφαίρας.

« Ἐπιθυμεῖτε ἀριθμούς; Ἰδοὺ πληθὺς ἐκ τῶν εὐγλωττοτέρων. Λάβετε τὴν μετρίαν σφαῖραν τῶν εἰκοσιτεσσάρων λιτρῶν· καίτοι τρέχουσα αὕτη μεθ' ὁρμῆς ὀκτακοσίας χιλιάδας φορὰς ὑποδεεστέρας τῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἑξακοσίας τεσσαράκοντα χιλιάδας φορὰς τῆς τοῦ φωτὸς, καὶ ἑβδομήκοντα ἓξ φορὰς τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς Γῆς, ἐν τούτοις, κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τηλεβόλου ἔξοδον αὐτῆς, ὑπερτερεῖ τὴν ταχύτητα τοῦ ἤχου, (*) διανύει διακοσίας ὀργυιὰς ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, δύο χιλιάδας ὀργυιῶν εἰς δέκα δευτερόλεπτα, δεκατέσσαρα μίλια εἰς ἓν λεπτὸν, ὀκτακόσια τεσσαράκοντα μίλια ἑκάστην ὥραν, εἴκοσι χιλιάδας ἑκατὸν μίλια ἑκάστην ἡμέραν, (τουτέστι τὴν ταχύτητα τῶν σημείων τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ τὴν περιστροφικὴν ἀνακύκλησιν τῆς σφαίρας,) καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια τριακοσίας τριάκοντα ἓξ χιλιάδας καὶ πεντακόσια μίλια ἀνὰ πᾶν ἔτος. Ὥστε θὰ ἐδαπάνα ἕνδεκα ἡμέρας ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν Σελήνην, δώδεκα ἔτη διὰ νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸν Ἥλιον, καὶ τριακόσια ἑξήκοντα ἔτη διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ποσειδῶνα, τὸν ἔσχατον πλανήτην τοῦ ἡμετέρου ἡλιακοῦ συστήματος. Ἰδοὺ τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ἡ μετρία αὕτη σφαῖρα, τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν! Φαντασθῆτε λοιπὸν ὁποῖα ἔσονται τὰ καταπληκτικὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα ὅταν, εἰκοσαπλασιάσαντες τὴν ταχύτητα ταύτην, ἐκσφενδονίσωμεν τὴν σφαῖράν μας μεθ' ὁρμῆς ἑπτὰ μιλίων καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον! Ὦ θαυμασία σφαῖρα, βλῆμα ἔξοχον καὶ μεγαλοπρεπές! κολακεύομαι νὰ

(*) Διὰ τοῦτο, ὅταν τις ἀκούσῃ τὴν ἐκπυροκρότησιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προφθληθῇ θανατηφόρως ὑπὸ τῆς σφαίρας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐλπίσω ὅτι θέλεις γίνει δεκτὴ ἐκεῖ ἐπάνω μὲ τὰς ὀφειλομένας τιμὰς εἰς ἕνα γήϊνον ἀπεσταλμένον!»

Ζωηραὶ ἐπευφημίαι ὑπεδέξαντο τὸν πομπώδη τοῦτον ἐπίλογον, καὶ ὁ Τζὼν Μάστων ὅλος συγκεκινημένος κατέλαβε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγχαρητηρίων τῶν συναδέλφων του.

« Καὶ ἤδη, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἀφοῦ προσεφέραμεν τὸν φόρον ἡμῶν εἰς τὴν ποίησιν, ἂς ἐπιληφθῶμεν ἀμέσως τοῦ ζητήματος.

— Εἴμεθα ἕτοιμοι! ἀπεκρίθησαν τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καταβροχθίζοντα ἕκαστον ἡμίσειαν δωδεκάδα πλακουντίων.

— Γνωρίζετε βεβαίως ποῖον εἶναι τὸ ὑπὸ λύσιν κείμενον ζήτημα, ἐπανέλαβεν ὁ πρόεδρος. Πρόκειται νὰ χορηγήσωμεν εἰς ἓν βλῆμα δύναμιν δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ἐλπίζω δὲ ὅτι θέλομεν κατορθώσει τοῦτο. Πλὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς ἐξετάσωμεν τὰς μέχρι τῆς σήμερον ἐπιτευχθείσας ταχύτητας· ὁ στρατηγὸς Μόργαν δύναται νὰ μᾶς διαφωτίσῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

— Εὐχαρίστως, καθ' ὅσον μάλιστα, ὑπέλαβεν ὁ στρατηγός, ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου ἤμην μέλος τῆς ἐπὶ τῶν δοκιμῶν ἐπιτροπῆς. Σᾶς λέγω λοιπόν, ὅτι τὰ Δαλγκρέεια τηλεβόλα τῶν ἑκατόν, ἅτινα ἔβαλον εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ὀργυιῶν, ἐχορήγουν εἰς τὰ βλήματα αὐτῶν ἀρχικὴν ταχύτητα πεντακοσίων ὑαρδῶν κατὰ δευτερόλεπτον.

— Καλῶς· καὶ ἡ βαρυοπλακὸς τοῦ Ῥόδμαν; ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος.

— Αὕτη, δοκιμασθεῖσα εἰς τὸ φρούριον τοῦ Χαμιλτῶνος παρὰ τὸ Νεοβόρακον, ἐξεσφενδόνισε σφαῖραν ζυγίζουσαν ἥμισυν τόνον εἰς ἀπόστασιν ἓξ μιλίων, μετὰ ταχύτητος ὀκτακοσίων ὑαρδῶν καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον· ἀποτέλεσμα, ὅπερ ποτὲ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτύχωσι τὰ τοῦ Ἄρμστρογ καὶ Πάλλιζερ βαρέα τηλεβόλα ἐν Ἀγγλίᾳ.

— Ὦ! οἱ Ἄγγλοι! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, στρέφων πρὸς ἀνατολὰς τὴν τρομερὰν ἀγκιστρωτὴν χεῖρά του.

— Ὥστε, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, αἱ ὀκτακόσιαι αὗται ὑάρδαι εἰσὶν ὁ μέγιστος ὅρος τῆς ταχύτητος, ὁ ἐπιτευχθεὶς μέχρι τῆς σήμερον;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Μόργαν.

— Καὶ ὅμως διατείνομαι, ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, ὅτι, ἐὰν ὁ ὅλμος μου δὲν ἐξερράγνυτο...

— Ναί, πλὴν διερράγη, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν μετ' εὐγενοῦς χειρονομίας, καὶ ἂς ἀφήσωμεν αὐτὸν νὰ κεῖται ἐν εἰρήνῃ. Λάβωμεν λοιπὸν ὡς ἀφετηρίαν τὴν ταχύτητα ταύτην τῶν ὀκτακοσίων ὑαρδῶν, καὶ ἴδω-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν εἰκοσαπλασιάσωμεν. Ἐν τούτοις ἀναβάλλων εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τὴν συζήτησιν τῶν καταλλήλων μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς μεγάλης ταύτης ταχύτητος, ἔρχομαι νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν συναδέλφων μου ἐπὶ τῶν διαστάσεων, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὴν σφαῖράν μας· ἐννοεῖτε καλῶς, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ βλημάτων ζυγίζόντων ἥμισυ τόνου.

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Διότι, ἀπεκρίθη μετὰ ζωηρότητος ὁ Τζὼν Μάστων, ἡ σφαῖρα, περὶ ἧς ὁ λόγος, πρέπει νὰ ἦναι ἀρκετὰ μεγάλη, ὥστε νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῶν κατοίκων τῆς Σελήνης, ἐὰν, ἐννοεῖται, ὑπάρχωσι τοιοῦτοι.

— Ναί, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν· καὶ δι' ἕτερον μᾶλλον ἐνδιαφέροντα λόγον.

— Τί ἐννοεῖς, Βαρβικάν; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Λέγω, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ πέμψωμεν εἰς τὴν Σελήνην ἓν βλῆμα, χωρὶς νὰ φροντίσωμεν πλέον περὶ αὐτοῦ· ἀπ' ἐναντίας, πρέπει νὰ παρακολουθήσωμεν αὐτὸ κατὰ τὴν πορείαν του μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἤθελεν ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ.»

Ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ ταγματάρχης ἐξέπεμψαν ἐπιφώνημα δηλωτικὸν ἐκπλήξεως καὶ ἀπορίας ἐνταὐτῷ διὰ τὸ τολμηρὸν τῆς προτάσεως.

«Ἀναμφιβόλως, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν ὡς ἄνθρωπος ἔχων πλήρη πεποίθησιν εἰς ἑαυτόν· ἄλλως, ἡ ἐπιχείρησίς μας οὐδὲν ἀποτέλεσμα θὰ παράξῃ.

— Τότε λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης, πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸ βλῆμα τοῦτο ὑπέρογκον μέγεθος.

— Ὄχι, καὶ λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ ἀκούσητε. Γνωστὸν ὅτι τὰ ὄργανα τῆς ὀπτικῆς ἐτελειοποιήθησαν ἐπ' ἐσχάτων μεγάλως· διά τινων τηλεσκοπίων κατωρθώθη νὰ μεγεθύνωμεν τὰ ἀντικείμενα κατὰ ἓξ χιλιάδας φοράς, καὶ νὰ προσεγγίσωμεν τὴν Σελήνην κατὰ τεσσαράκοντα περίπου μίλια εἴτε δεκαέξ λεύγας, καθ' ἣν ἀπόστασιν ἀποβαίνουσιν ἐντελῶς ὁρατὰ τὰ ἀντικείμενα τὰ ἔχοντα περίμετρον ἑξήκοντα ποδῶν. Ἂν οἱ ἐπιστήμονες ἀπέσχον τοῦ νὰ αὐξήσωσιν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὀπτικὴν δύναμιν τῶν τηλεσκοπικῶν ὀργάνων, αἰτία τούτου ἦν ὅτι ἡ αὔξησις τῆς ἐντάσεως παραβλάπτει τὴν διαύγειαν αὐτῶν, καὶ ἡ Σελήνη, ἥτις εἶναι ἁπλῶς ἀνταυγαστικὸν κάτοπτρον, δὲν ἐκπέμπει ἀρκετὰ ἰσχυρὸν φῶς ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ αὐξήσωσι πλειότερον τὴν μεγεθυντικὴν δύναμιν τοῦ φακοῦ.

— Αἴ λοιπὸν, τί σκοπεύεις νὰ πράξῃς; ἠρώτησεν ὁ στρατηγός,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Μήπως ἔχεις κατὰ νοῦν νὰ δώσῃς εἰς τὸ βλῆμα διάμετρον ἑξήκοντα ποδῶν;

— Ὄχι.

— Τότε δὲν μένει ἄλλος τρόπος, ἢ νὰ καταστήσωμεν πλειότερον φωτεινὴν τὴν Σελήνην.

— Βεβαίως.

— Ἰδοὺ μία δυσχέρεια! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ἀπ' ἐναντίας, εἶναι τὸ ἁπλούστερον πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Ἀρκεῖ νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν πυκνότητα τῆς ἀτμοσφαίρας, δι' ἧς εἰσδύει τὸ σεληνιακὸν φῶς, καὶ δίδομεν πλειοτέραν ἔντασιν εἰς τὸ φῶς τοῦτο.

— Βεβαιότατα.

— Λοιπόν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ θέσωμεν τὸ τηλεσκόπιόν μας ἐπί τινος ὅσον ἔνεστιν ὑψηλοῦ ὄρους· πρᾶγμα εὐκολοκατόρθωτον.

— Πείθομαι, πείθομαι! ἔκραξεν ὁ ταγματάρχης. Βαρβικάν, φίλε μου, ἔχεις ἕνα θαυμάσιον τρόπον τοῦ ἁπλοποιεῖν τὰ πράγματα!.... Καὶ ποίαν αὔξησιν ἐλπίζεται νὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τοῦ μέσου τούτου;

— Αὔξησιν κατὰ τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας φοράς, ἥτις θέλει προσεγγίσει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν τὴν Σελήνην κατὰ πέντε μόνον μίλια· καὶ τότε, διὰ νὰ ἀποβῶσιν ὁρατὰ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀντικείμενα, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωσι μόνον ἐννέα ποδῶν διάμετρον.

— Κάλλιστα! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων· λοιπὸν ἡ σφαῖρά μας θὰ ἔχῃ διάμετρον ἐννέα ποδῶν;

— Ἀκριβῶς.

— Ἐπιτρέψατέ μοι ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσω, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης Ἔλφιστων, ὅτι τὸ βάρος τοῦτο εἶναι τόσον μέγα, ὥστε...

— Ὦ ταγματάρχα! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν· πρὶν ἢ φιλονεικήσωμεν περὶ τοῦ βάρους τοῦ βλήματος, ἄφετε νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν ἔκαμνον θαύματα εἰς τὸ εἶδος τοῦτο. Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἰσχυρισθῶ, ὅτι ἡ σφαιροβολικὴ δὲν διεπράξατο εἰς τὰς ἡμέρας μας μεγάλας προόδους· πλὴν δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ μεσαιῶνος ἀκόμη τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἦσαν ἐκπληκτικὰ καί, τολμῶ νὰ προσθέτω, ἐκπληκτικώτερα τῶν ἡμετέρων.

— Παραδείγματος χάριν! ὑπέλαβεν ὁ Μόργαν.

— Ἐπιθυμῶ νὰ ἀποδειχθῶσι ταῦτα! ἔκραξε μετὰ ζωηρότητος ὁ Τζὼν Μάστων.

— Οὐδὲν ἁπλούστερον τούτου, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν· ἔχω πλεῖ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στα ὅσα παραδείγματα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λεγομένων μου. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β' ἐν ἔτει 1543, ἐρρίπτοντο λίθιναι σφαῖραι ζυγίζουσαι χιλίας ἐννεακοσίας λίτρας, καὶ αἵτινες θὰ ἦσαν βεβαίως πελώριαι τὸ μέγεθος.

— Ὦ! ὦ! ἔκραξεν ὁ ταγματάρχης· χίλιαι ἐννεακόσιαι λίτραι! ἰδοὺ τῳόντι τεράστιον βάρος.

— Ἐν Μελίτῃ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἱπποτῶν, τηλεβόλον τι τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἔλμου ἐξεσφενδόνιζε βλήματα ζυγίζοντα δισχιλίας πεντακοσίας λίτρας.

— Ἀδύνατον!

— Τέλος πάντων, Γάλλος τις ἱστορικὸς διηγεῖται, ὅτι ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' ὅλμος τις ἐξηκόντισε βόμβαν, ἔχουσαν μὲν πεντακοσίων μόνον λιτρῶν βάρος, ἀλλ' ἡ παράδοξος καὶ ἱστορικὴ αὕτη βόμβα, ῥιφθεῖσα ἀπὸ τῆς Βαστίλλης, καταστήματος, ἐν ᾧ οἱ τρελοὶ ἔκλειον τοὺς φρονίμους, ἔπεσεν εἰς τὸ Σάρεντον, μέρος ὅπου οἱ φρόνιμοι ἔκλειον τοὺς τρελούς.

— Κάλλιστα! ἐπεῖπεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τί βλέπομεν; Τὰ Ἀρμστρόγκεια τηλεβόλα ἐκσφενδονίζοντα σφαίρας πεντακοσίων λιτρῶν, καὶ τὰ τοῦ Ῥόδμαν ῥίπτοντα βλήματα ἡμίσεως τόνου! Φαίνεται λοιπὸν ἐκ τούτων, ὅτι, ἂν τὰ βλήματα ἐκερδήθησαν ὡς πρὸς τὸ μῆκος τῆς βολῆς, ἔχασαν ὅμως σημαντικὰ ὡς πρὸς τὴν βαρύτητα. Ὅθεν ἐὰν στρέψωμεν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἰδιότητα, δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης ὁ δεκαπλασιασμὸς τοῦ βάρους τῶν σφαιρῶν Μωάμεθ τοῦ Β' καὶ τῶν Ἱπποτῶν τῆς Μελίτης.

— Ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης· πλὴν ποίου εἴδους μέταλλον σκοπεύετε νὰ μεταχειρισθῆτε πρὸς κατασκευὴν τοῦ βλήματος;

— Ἁπλῆν διάλυσιν σιδήρου, εἶπεν ὁ στρατηγὸς Μόργαν.

— Οὔφ! σίδηρον! ἔκραξεν ὁ Μάστων μετὰ βαθείας ἀποστροφῆς· εἶναι πολὺ κοινὸν πρᾶγμα διὰ μίαν σφαῖραν προωρισμένην νὰ ἐγγίσῃ τὴν Σελήνην.

— Μὴ ὑπερβολάς, σεβαστέ μοι φίλε! ἀντεῖπεν ὁ Μόργαν· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατασκευάσωμεν αὐτὴν ἐκ χρυσοῦ.

— Τότε λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης Ἔλφιστων, ἐπειδὴ ἡ δύναμις τῆς σφαίρας εἶναι σχετικὴ πρὸς τὸν ὄγκον αὐτῆς, βλῆμα ἔχον διάμετρον ἐννέα ποδῶν θὰ εἶναι καταπληκτικοῦ βάρους.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Μάλιστα, ἐὰν ἦναι πλῆρες· ὄχι, ἐὰν ἦναι κοῖλον, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν.

— Κοῖλον! Θὰ ἦναι λοιπὸν ὀβούζιον;

— Ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ ἦναι δυνατὸν νὰ τεθῶσιν ἐπιστολαὶ καὶ δείγματα τῶν γηΐνων προϊόντων, ἀπήντησεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ναὶ, ὀβούζιον, προσέθετο ὁ Βαρβικάν· εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον τοῦτο, καθότι πλήρης σφαῖρα ἑκατὸν ὀκτὼ δακτύλων θὰ ζυγίζῃ ἄνω τῶν διακοσίων χιλιάδων λιτρῶν, βάρος ἀναντιῤῥήτως ὑπερβολικόν. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ πρόκειται νὰ χορηγηθῇ στερεότης τις εἰς τὸ ἡμέτερον βλῆμα, προτείνω νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸ βάρος εἴκοσι χιλιάδων λιτρῶν.

— Καὶ ποῖον λοιπὸν θὰ ἦναι τὸ πάχος τῶν κοιλωμάτων αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Ἂν πρέπῃ ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν κανονικὴν ἀναλογίαν, ἀπήντησεν ὁ Μόργαν, διάμετρος ἑκατὸν ὀκτὼ δακτύλων ἀπαιτεῖ πάχος κοιλώματος τοὐλάχιστον δύο ποδῶν.

— Εἶναι λίαν ὑπερβολικὸν τὸ πάχος τοῦτο, διέκοψεν ὁ Βαρβικάν. Σημειώσατε καλῶς ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς κατασκευῆς σφαίρας, προωρισμένης πρὸς καταπολέμησιν τῶν σιδηρῶν πλακῶν· ὥστε ἀρκεῖ νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν τοσοῦτο πάχος, ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν πίεσιν τῶν ἀερίων τῆς πυρίτιδος. Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς πρέπει νὰ τεθῇ τὸ πρόβλημα: ὁποίαν πυκνότητα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὀβούζιον σιδηρόχυτον διὰ νὰ βαρύνῃ εἰκοσακισχιλίας λίτρας; Ὁ ἡμέτερος ἐπιδέξιος ὑπολογιστὴς, ὁ γενναῖος Μάστων, θέλει γνωστοποιήσει ἡμῖν τοῦτο, διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως.

— Τίποτε εὐκολώτερον,» ἀπήντησεν ὁ ἔντιμος γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς.

Καὶ ἤρχησε νὰ καταστρώνῃ ἐπὶ τοῦ παρ' αὐτὸν χάρτου ἀλγεβρικούς τινας ὑπολογισμούς, καὶ ἔβλεπον ἀναπηδῶντα ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ καλάμου αὐτοῦ τὰ π καὶ τὰ χ ὑψωμένα εἰς δευτέραν δύναμιν· ἐφάνη μάλιστα ἐπί τινας στιγμὰς ἀναζητῶν διὰ τῆς μνήμης κυβικήν τινα ῥίζαν, εἶτα δὲ εἶπε:

« Τὰ κοιλώματα τοῦ βλήματος πρέπει νὰ ἔχωσι πάχος δύο μόνον δακτύλων.

— Ἀλλ' εἶναι ἆρά γε ἀρκετὸν τὸ πάχος τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης μὲ ἦθος ἀμφιβολίας.

— Ὄχι βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τότε λοιπὸν τί πρέπει νὰ γίνῃ; ὑπέλαβεν ὁ Ἔλφιστων μετά τινος ἀμηχανίας.

— Νὰ μεταχειρισθῶμεν ἄλλο παρὰ τὸν σίδηρον μέταλλον.

— Τὸν χαλκόν; εἶπεν ὁ Μόργαν.

— Ὄχι, διότι εἶναι βαρύτερος· θέλω σᾶς προτείνει ἄλλο καταλληλότερον τούτου μέταλλον.

— Τὸ ποῖον; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Τὴν λευκαργιλλίτιδα (aluminium), ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Λευκαργιλλίτιδα! ἔκραξαν καὶ οἱ τρεῖς συνάδελφοι τοῦ προέδρου.

— Ἀναμφιβόλως, φίλοι μου. Γνωρίζετε ὅτι ἔνδοξός τις Γάλλος χημικὸς, ὁ Ἑρρῖκος Σαιντηλαὶρ Δεβίλ, ἐπέτυχε κατὰ τὸ 1854 νὰ κατασκευάσῃ λευκαργιλλίτιδα εἰς συμπαγῆ ὄγκον. Τὸ πολύτιμον τοῦτο μέταλλον ἔχει τὴν λευκότητα τοῦ ἀργύρου, τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ χρυσοῦ, τὸ κολλῶδες τοῦ σιδήρου, τὸ εὔτηκτον τοῦ χαλκοῦ καὶ τὸ ἐλαφρὸν τῆς ὕαλου. Δυνατὸν νὰ ἐπεξεργασθῇ εὐκόλως, εἶναι ἀφθόνως διακεχυμένον εἰς τὴν φύσιν, καθότι ἡ λευκάργιλλος, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν πλειοτέρων βράχων· εἶναι τρεῖς φορὰς ἐλαφρότερον τοῦ σιδήρου, καὶ φαίνεται ὅτι ἐδημιουργήθη ἐπίτηδες διὰ νὰ χορηγήσῃ τὴν ὕλην τοῦ βλήματός μας.

— Ψηφίζω ὑπὲρ τῆς λευκαργιλλίτιδος! ἔκραξεν ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς, συνήθως θορυβώδης κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

— Πλὴν, φίλτατε πρόεδρε, παρετήρησεν ὁ ταγματάρχης· ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ τιμὴ τοῦ μετάλλου τούτου εἶναι ὑπέρογκος.

— Ἦτο, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν· κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἀνακαλύψεώς της, μία λίτρα λευκαργιλλίτιδος ἐτιμᾶτο διακοσίων ἑξήκοντα μέχρι διακοσίων ὀγδοήκοντα δολλαρίων· (1) ἀργότερον ἐξέπεσεν εἰς τὴν τιμὴν τῶν εἰκοσιεπτά, σήμερον δὲ τιμᾶται ἐννέα μόνον δολλαρίων.

— Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ σημερινὴ τιμὴ εἶναι ὑπερβολικὴ, ἐπεῖπεν ὁ ταγματάρχης, ὅστις ἐσυνείθιζε νὰ μὴ ὑποχωρῇ εὐκόλως.

— Βεβαίως, φίλτατε ταγματάρχα, πλὴν οὐχὶ καὶ ἀνέφικτος.

— Ποῖον θὰ ἦναι λοιπὸν τὸ βάρος τοῦ βλήματος; ἠρώτησεν ὁ Μόργαν.

— Ἰδοὺ τί προκύπτει ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν μου, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Σφαῖρα, ἔχουσα διάμετρον ἑκατὸν ὀκτὼ καὶ πάχος δώδεκα δα-

---

(1) Περίπου χιλίων πεντακοσίων φράγκων. Ἕκαστον δολλάριον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 5 φράγκα καὶ 42 ἑκατοστά. Σ. Μ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κτύλων, θὰ ἐζύγιζεν, ἂν συνέκειτο ἐκ χυτοῦ σιδήρου, ἑξήκοντα ἑπτὰ χιλιάδας τετρακοσίας τεσσαράκοντα λίτρας· ἐνῷ ἂν κατασκευασθῇ ἐκ χωνεύματος λευκαργιλλίτιδος, τὸ βάρος αὐτῆς θέλει περιορισθῇ εἰς μόνον δεκαεννέα χιλιάδας διακοσίας πεντήκοντα λίτρας.

— Σωστότατον! ἔκραξεν ὁ Μάστων· ἰδοὺ ὅ,τι συμφωνεῖ μὲ τὸ πρόγραμμά μας.

— Πλὴν λησμονεῖτε, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης, ὅτι πρὸς δεκαοκτὼ δολλάρια τὴν λίτραν τὸ βλῆμα τοῦτο θὰ στοιχίσῃ...

— Ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς χιλιάδας καὶ διακόσια πεντήκοντα δολλάρια· τὸ γνωρίζω κάλλιστα. Πλὴν μὴ φοβεῖσθε, φίλοι μου· τὰ χρήματα δὲν θέλουν λείψει ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεώς μας, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι.

— Θὰ βρέξῃ χρυσὸν εἰς τὸ ταμεῖόν μας, ἐπεῖπεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Αἴ λοιπόν! τί φρονεῖτε περὶ τῆς λευκαργιλλίτιδος; ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος.

— Παραδεκτόν! ἀπήντησαν ὁμοφώνως τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

— Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα τῆς σφαίρας, προσέθετο ὁ Βαρβικὰν, ὀλίγον μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἅμα ὑπερβὰν τὸ βλῆμα τὴν ἀτμοσφαῖραν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὸ κενόν, προτείνω νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ τὸ στρογγύλον σχῆμα, ὥστε νὰ ἐκτελῇ ἐλευθέρως τὴν περὶ ἑαυτὸ ἀνακύκλησιν καὶ νὰ κινῆται κατ' ἀρέσκειαν.»

Οὕτως ἐπερατώθη ἡ πρώτη συνεδρίασις τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἐλύθη ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τῆς σφαίρας. Ὁ δὲ θερμουργὸς Τζὼν Μάστων ἔχαιρε μεγάλως, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποστείλῃ εἰς τοὺς Σεληνίτας σφαῖραν ἐκ λευκαργιλλίτιδος, «τοῦ ὁποίου θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἀρρενωπὸν ἰδέαν περὶ τῶν κατοίκων τῆς Γῆς.»

Η'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΒΟΛΟΥ.

Αἱ κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ληφθεῖσαι ἀποφάσεις παρήγαγον τὴν ζωηροτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἔξω κόσμον. Οἱ δειλότεροι ἠσθάνοντο μικράν τινα ἀνησυχίαν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ σφαίρας εἰκοσακισχιλίων λιτρῶν βάρους ῥιπτομένης εἰς τὸ ἄπειρον διάστημα, ἐξέφραζον δὲ τὴν ἀπορίαν περὶ τοῦ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ τηλεβόλον, δυνάμενον νὰ μεταδώσῃ εἰς τοιοῦτον ὄγκον ἀρχικὴν δύναμιν ἐπαρκοῦσαν ὅπως βιάζῃ αὐτὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ αἰθέριον ταξείδιόν της. Τὰ πρακτικὰ τῆς δευ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέρας συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἔμελλον ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἐπαύριον τὰ τέσσαρα μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐτοποθετοῦντο ἐνώπιον νέων ὀρέων ἐκ βουτυρωμένων πλακουντίων, καὶ παρὰ τὰς ὄχθας ἀληθοῦς ὠκεανοῦ ἐκ τείου. Ἡ συζήτησις ἔλαβε πάραυτα τὸν ῥοῦν αὐτῆς, καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἄνευ προοιμίου.

« Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· μέλλομεν νὰ ἐνασχοληθῶμεν σήμερον περὶ τοῦ μήκους, τοῦ σχήματος, τῆς συνθέσεως καὶ τοῦ βάρους τοῦ κατασκευασθησομένου τηλεβόλου, τὸ ὁποῖον ἐπιτραπήτω μοι νὰ βαπτίσω διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Κολομβιάδος (Columbiad). Πιθανὸν ν' ἀναγκασθῶμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Κολομβιάδα μας κολοσσιαίας διαστάσεις· πλὴν ὁσονδήποτε μεγάλαι καὶ ἂν ἤθελον προκύψει ἐκ τούτου δυσχέρειαι, πιστεύω ὅτι τὸ βιομηχανικὸν ἡμῶν πνεῦμα θέλει ὑπερνικήσει αὐτάς. Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν νὰ μὲ ἀκούσητε, καὶ μὴ φεισθῆτε οἱασδήποτε ἐξ ἐφόδου ἀντιῤῥήσεως· εἰμὶ ἕτοιμος ν' ἀπαντήσω εἰς πᾶσαν παρατήρησίν σας. »

Ψιθυρισμὸς ἐπιδοκιμασίας ὑπεδέξατο τὴν διακήρυξιν ταύτην.

« Μὴ λησμονῶμεν, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν, εἰς ποῖον σημεῖον ἔφερεν ἡμᾶς ἡ χθεσινὴ συζήτησις. Ἤδη τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν ἑξῆς μορφήν: πρόκειται νὰ δώσωμεν ἀρχικὴν ταχύτητα δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν κατὰ δευτερόλεπτον εἰς ὀβούζιον διαμέτρου ἑκατὸν ὀκτὼ δακτύλων, καὶ εἴκοσι χιλιάδων λιτρῶν βάρους.

— Τῳόντι, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης Ἐλφιστων, εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον εὑρίσκεται τὸ πρόβλημα.

— Ἐξακολουθῶ λοιπόν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Ὅταν βλῆμά τι ῥιφθῇ εἰς τὸ διάστημα, τί συμβαίνει; ἐπηρεάζεται ὑπὸ τριῶν διακεκριμένων καὶ ἀνεξαρτήτων δυνάμεων: τῆς ἀντιστάσεως τοῦ χώρου, τὸν ὁποῖον διατρέχει, τῆς ἕλξεως τῆς Γῆς καὶ τῆς ὠθητικῆς δυνάμεως. Ἡ ἀντίστασις τοῦ διανυομένου διαστήματος, τουτέστι τοῦ ἀέρος, εἶναι τὸ ἧττον ἐνδιαφέρον ἡμᾶς, διότι ἡ γηΐνη ἀτμοσφαῖρα μόλις ἔχει τεσσαράκοντα μιλίων ἢ δεκαὲξ λευγῶν πάχος· ὅθεν τὸ βλῆμα, κινούμενον μεθ' ὁρμῆς δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν, θέλει διέλθει αὐτὴν ἐν διαστήματι πέντε δευτερολέπτων, καὶ ὁ χρόνος οὗτος εἶναι ἀρκετὰ βραχὺς ὥστε ἡ ἀντίστασις τοῦ χώρου νὰ θεωρηθῇ ὡς σημαντικὸν παρακώλυμα. Μεταβῶμεν εἰς τὴν ἕλξιν τῆς Γῆς, τουτέστιν εἰς τὴν βαρύτητα τοῦ ὀβουζίου. Γνωρίζομεν ὅτι ἡ βαρύτης αὕτη θέλει ἐλαττοῦται κατ' ἀντίστροφον λόγον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων· καὶ τῳόντι ἰδοὺ τί μᾶς διδάσκει ἡ φυσικὴ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὡς πρὸς τοῦτο. Ὅταν σῶμά τι, ἀφεθὲν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κίνησιν, πέσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς, ἡ πτῶσις αὐτοῦ εἶναι δεκαπέντε ποδῶν (4 μέτρων καὶ 90 ἑκατοστῶν) κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον· καὶ ἐὰν τὸ σῶμα τοῦτο μετεφέρετο εἰς τὴν ἀπόστασιν διακοσίων πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδων πεντακοσίων τεσσαράκοντα δύο μιλίων, δηλαδὴ εἰς ἣν ἀπόστασιν διατελεῖ ἡ Σελήνη, ἡ πτῶσις αὐτοῦ θὰ κατήντα εἰς ἡμίσειαν περίπου γραμμὴν κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον, τουτέστι σχεδὸν θὰ ἦν ἀκίνητον. Πρόκειται λοιπὸν νὰ καταικήσωμεν βαθμολογικῶς τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς βαρύτητος, ὅπερ θέλομεν κατορθώσει διὰ τῆς προωθητικῆς δυνάμεως.

— Ἰδοὺ ἡ δυσκολία, παρετήρησεν ὁ ταγματάρχης.

— Ὑπάρχει τωόντι δυσκολία τις εἰς τοῦτο, ἐπεῖπεν ὁ πρόεδρος, πλὴν ἐλπίζω ὅτι θέλομεν κατανικήσει αὐτήν, καθότι ἡ ἀναγκαιοῦσα ἡμῖν ὠθητικὴ αὕτη δύναμις θέλει ἀναπτυχθῇ ἐκ τοῦ μήκους τοῦ τηλεβόλου καὶ τῆς ποιότητος τῆς πυρίτιδος. Ἂς ἐνασχοληθῶμεν λοιπὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς διαστάσεις τοῦ τηλεβόλου· ἐννοεῖται δέ, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν ἐπ' ἄπειρον τὰς συνθήκας τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ, ἀφοῦ ὁ προορισμός του ἔσεται νὰ μένῃ διαρκῶς ἀκινητοῦν.

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ στρατηγός.

— Μέχρι τοῦδε, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, τὸ μεγαλήτερον μῆκος τῶν ὀγκωδεστέρων τηλεβόλων μας δὲν ὑπερέβη τοὺς εἰκοσιπέντε πόδας· ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς βλέπω ὅτι θέλομεν κινήσει τὴν ἔκπληξιν τοῦ κόσμου ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων, τὰς ὁποίας εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ παραδεχθῶμεν διὰ τὸ νέον μηχανούργημά μας.

— Ἀναμφιβόλως! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων. Ἐγὼ εἶμαι γνώμης νὰ δώσωμεν εἰς τὸ τηλεβόλον μας τοὐλάχιστον ἡμίσεως μιλίου μῆκος.

— Ἡμίσεως μιλίου! ἔκραξαν ὅ τε ταγματάρχης καὶ ὁ στρατηγός.

— Ναὶ, ἡμίσεως μιλίου· καὶ ἐντοσούτῳ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετόν.

— Φίλε μου Μάστων, εἶπεν ὁ Μόργαν, εἶσαι ὑπερβολικός.

— Ποσῶς· καὶ ἀπορῶ τῇ ἀληθείᾳ ποῦ βασίζόμενοι μὲ κατηγορεῖτε ἐπὶ ὑπερβολῇ.

— Διότι τρέχεις πολὺ μακράν.

— Μάθετε, Κύριοι, ὑπέλαβεν ὁ ὁρμητικὸς γραμματεὺς, μάθετε ὅτι ὁ ἀληθὴς πυροβολιστὴς ὁμοιάζει κατὰ τὴν ὁρμὴν πρὸς τὴν σφαῖραν· δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀλλιεοτρόπως, εἰμὴ νὰ τρέχῃ πάντοτε, καὶ νὰ τρέχῃ ὅσον τὸ δυνατὸν μακράν!»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ φιλονεικία θὰ μετετρέπετο εἰς ἀτομικότητας ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ προέδρου.

« Ἡσυχάσατε, φίλοι μου, εἶπεν οὗτος, καὶ ἂς σκεφθῶμεν μετὰ λογικότητος. Ἀναμφιβόλως ἔχομεν ἀνάγκην τηλεβόλου μεγάλης ὁλκῆς, διότι ἀπὸ τοῦ μήκους αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ αὔξησις τῶν ὑπὸ τὸ βλῆμα συστωρευθησομένων ἀερίων· πλὴν εἶναι ἀνωφελὲς νὰ ὑπερβῶμεν τὰ ὅρια τοῦ ἐφικτοῦ.

— Σύμφημι, εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

— Ποῖοι λοιπὸν εἶναι οἱ ἐν χρήσει κατὰ τοιαύτας περιστάσεις κανόνες; Συνήθως τὸ μῆκος ἑνὸς τηλεβόλου εἶναι ἴσον πρὸς εἴκοσι μέχρις εἰκοσιπέντε φορὰς τὴν διάμετρον τῆς σφαίρας, ζυγίζει δὲ ἀπὸ διακοσίας τριάκοντα πέντε ἕως διακοσίας τεσσαράκοντα φορὰς τὸ βάρος αὐτῆς.

— Δὲν εἶναι ἀρκετόν, ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων μετὰ προπετείας.

— Παραδέχομαι τὴν γνώμην σου, ἀκριβέ μου φίλε· καὶ τῳόντι, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναλογίαν, δι' ἓν βλῆμα, ἔχον διάμετρον ἐννέα ποδῶν καὶ ζυγίζον τριάκοντα χιλιάδας λιτρῶν, θὰ ἀπῃτεῖτο τηλεβόλον μήκους διακοσίων εἰκοσιπέντε ποδῶν, καὶ βάρους ἑπτὰ ἑκατομμυρίων διακοσίων χιλιάδων λιτρῶν.

— Γελοῖον μέγεθος! ὑπέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων μετὰ πεισμονῆς· εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ λάβωμεν ἓν πιστόλιον.

— Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἔχω καὶ ἐγώ, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν· διὰ τοῦτο προτείνω νὰ τετραπλασιάσωμεν τὸ μῆκος τοῦτο, καὶ νὰ κατασκευάσωμεν τηλεβόλον μήκους ἐννεακοσίων ποδῶν. »

Ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ ταγματάρχης ἠθέλησαν νὰ ἐπενέγκωσιν ἀντιρρήσεις τινάς· ἀλλ' ἡ πρότασις, ζωηρῶς ὑποστηριχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀνενδότου γραμματέως τοῦ Συλλόγου, ἐγένετο ἐν τέλει παραδεκτή.

« Καὶ ἤδη, εἶπεν ὁ Ἔλφιστων, ποῖον πάχος πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὰ κοιλώματα;

— Τοὐλάχιστον ἓξ ποδῶν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Πλὴν πρέπει νὰ ἀπελπισθῆτε τοῦ νὰ στήσητε ἕνα τοιοῦτον ὄγκον ἐπὶ ὑποστάτου, παρετήρησεν ὁ ταγματάρχης.

— Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἔξοχον! ἐπεῖπεν ὁ Τζὼν Μόσων.

— Ἀλλὰ καὶ ἀκατόρθωτον, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ἐγὼ φρονῶ, ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ χύσωμεν τὸ τηλεβόλον μας ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους, ἀφοῦ περικλείσωμεν αὐτὸ διὰ στερεῶν κύκλων ἐκ σφυρηλατημένου σιδήρου, καὶ περιτριγυρίσωμεν διὰ στερεοῦ περιτειχίσματος ἐκ λίθων καὶ ἀσβέστου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποβῇ ἓν σῶμα μετὰ τοῦ πε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρικυκλοῦντος αὐτὸ ἐδάφους καὶ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν κλονισμὸν τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως. Ἀφοῦ ἅπαξ τὸ τηλεβόλον χυθῇ, ὁ μυχὸς τοῦ αὐλοῦ θέλει διανοιχθῇ καὶ περιλειανθῇ μετὰ προσοχῆς, εἰς τρόπον ὥστε ἡ σφαῖρα νὰ προσαρμόζηται καλῶς· οὕτω δὲ οὐδ' ἐλάχιστον μέρος τῶν ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῆς πυρίτιδος παραχθησομένων ἀερίων θέλει δυνηθῇ νὰ διαφύγῃ ἐκ τοῦ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ἐσωτερικῶν χειλέων διαστήματος, ἀλλ' ἅπασα ἡ διασταλτικὴ δύναμις τῆς πυρίτιδος θέλει χρησιμοποιηθῇ πρὸς ὥθησιν τῆς σφαίρας.

— Οὐρρά! οὐρρά! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων· ἔχομεν τὸ τηλεβόλον μας!

— Ὄχι ἀκόμη· ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν, καθησυχάζων διὰ χειρονομίας τὸν ἀνυπόμονον φίλον του.

— Καὶ διατί;

— Διότι δὲν συνεζητήσαμεν τὸ σχῆμά του. Θὰ ἦναι καννόνιον, ὀβούζιον ἢ ὅλμος;

— Καννόνιον, ἔκραξεν ὁ Μόργαν.

— Ὀβούζιον, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης.

— Ὅλμος!» ἐπεῖπεν ὁ τῶν ὅλμων ἐφευρετὴς Τζὼν Μάστων.

Νέα φιλονεικία ἀρκετὰ ζωηρὰ προηγγέλλετο ἤδη, ἑκάστου ἐκθειάζοντος τὸ ὅπλον τῆς ἀρεσκείας του, ὅτε ἡ ἐπέμβασις τοῦ προέδρου ἔθηκε τέρμα εἰς αὐτήν.

«Φίλοι μου, εἶπεν οὗτος, ἔρχομαι νὰ συμβιβάσω καὶ τῶν τριῶν τὰς ἰδέας, καθόσον ἡ πυροβόλος μηχανὴ ἡμῶν θὰ μετέχῃ τοῦ σχήματος καὶ τῶν τριῶν τούτων ὅπλων. Θὰ ἦναι καννόνιον, καθόσον ὁ τὴν πυρίτιδα περικλείων θάλαμος θὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν διάμετρον μετὰ τοῦ λοιποῦ σωλῆνος. Θὰ ἦναι ὀβούζιον, διότι θέλει ἐκσφενδονίσει μίαν βόμβαν· καὶ τέλος θὰ ἦναι ὅλμος, καθότι θέλει διευθετηθῇ ὑπὸ γωνίαν ἐννενήκοντα βαθμῶν, καὶ, καθὸ ἀδιασείστως προπηλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, θέλει διαδώσει εἰς τὸ βλῆμα ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἀναποδισμοῦ ὅλην τὴν εἰς τὰς πλευρὰς συσσωρευθεῖσαν δύναμιν τῆς προωθήσεως.

— Παραδεκτόν! παραδεκτόν! ἔκραξαν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

— Μίαν παρατήρησιν, εἶπεν ὁ Ἔλφιστων· τὸ καννονο-ολμο-οβούζιον τοῦτο θὰ γίνῃ ῥαβδωτόν;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν· ἔχομεν ἀνάγκην ἰσχυροτάτης προωθητικῆς δυνάμεως, καὶ γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι ἡ σφαῖρα ἐξέρχεται μετ' ὀλιγωτέρας ὁρμῆς ἀπὸ τῶν χαρακωτῶν τηλεβόλων ἢ ἀπὸ τῶν λείων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τῳόντι.

— Τέλος πάντων αὐτὴν τὴν φορὰν ἔχομεν τὸ τηλεβόλον μας! ἐπανέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ὄχι ὅλως διόλου ἀκόμη, ὑπέλαβεν ὁ πρόεδρος.

— Πῶς ὄχι;

— Διότι δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι ἐκ τίνος μετάλλου θέλει κατασκευασθῇ.

— Ἂς ἀποφασίσωμεν λοιπὸν ἀμέσως καὶ περὶ τούτου.

— Τοῦτο ἴσα ἴσα ἔρχομαι νὰ σᾶς προτείνω.»

Ἕκαστον τῶν τεσσάρων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κατεβρόχθισεν ἀνὰ μίαν δωδεκάδα πλακουντίων παρακολουθουμένην ὑπὸ κύμβης τείου, καὶ ἡ συζήτησις ἐπανελήφθη μετὰ νέας ζωηρότητος.

«Γενναῖοί μου συνάδελφοι, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἐν πρώτοις τὸ τηλεβόλον μας ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ ἔχῃ μεγάλην στερεότητα, νὰ ἦναι ἄτηκτον ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἀδιάλυτον δὲ καὶ μὴ ὀξυδιούμενον ὑπὸ τῆς διαβρωτικῆς ἐνεργείας τῶν ὀξέων.

— Περὶ τούτου οὐδεὶς ὁ ἀμφιβάλλων, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης· καὶ ἐπειδὴ πρόκειται νὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ σημαντικὴν ποσότητα μετάλλων, δὲν πιστεύω νὰ δυσκολευθῶμεν περὶ τὴν ἐκλογήν.

— Τότε λοιπόν, εἶπεν ὁ Μόργαν, προτείνω τὸ καλήτερον τῶν ἄχρι τῆς σήμερον ἐγνωσμένων μιγμάτων, τουτέστιν ἑκατὸν μέρη χαλκοῦ, δώδεκα κασσιτέρου καὶ ἓξ ὀρειχάλκου.

— Παραδέχομαι, φίλοι μου, ἀντεῖπεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ συνδυασμὸς οὗτος δύναται νὰ παραγάγῃ τὰ ἀξιολογώτερα ἀποτελέσματα· πλὴν διὰ τὴν ἐπιχείρησίν μας θέλει στοιχίσει ὑπερβολικά, καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἔσεται λίαν δυσχερής. Εἶμαι λοιπὸν τῆς ἰδέας, ὅτι πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν ἀξιόλογόν τινα ὕλην ἀλλ' ἐνταὐτῷ εὐθηνήν, καὶ ὡς τοιαύτην εὑρίσκω τὸν χυτὸν σίδηρον. Δὲν συμφωνεῖτε, ταγματάρχα;

— Ἐντελῶς, ἀπήντησεν ὁ Ἔλφιστων.

— Καὶ τῳόντι, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ὁ χυτὸς σίδηρος στοιχίζει δεκάκις ὀλιγώτερον τοῦ ὀρειχάλκου, ἀναλύεται εὐκόλως, χύνεται ἀπαρεμποδίστως εἰς τὴν ἐξ ἄμμου μήτραν, κατεργάζεται δὲ ταχύτατα διὰ τῆς χειρός· ὥστε ἔχομεν ταὐτοχρόνως οἰκονομίαν χρημάτων καὶ χρόνου. Ἄλλως τε δὲ, ἡ ὕλη αὕτη εἶναι ἐξαίρετος, καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀτλάντης, τὰ ἐκ χυτοῦ σιδήρου τηλεβόλα ἔρριπτον χιλίας βολὰς ἐν διαστήματι εἴκοσι λεπτῶν χωρὶς ποσῶς νὰ πάθωσι.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἐν τοσούτῳ ὁ χυτὸς σίδηρος εἶναι λίαν εὔθραυστος, παρετήρησεν ὁ Μόργαν.

— Ναί, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης μεγάλη· ἄλλως τε δὲ, σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι δὲν ὑπάρχει φόβος ἐκρήξεως.

— Ἠμπορεῖ νὰ διαῤῥαγῇ τις, καὶ ὅμως νὰ μὴ παύσῃ τοῦ νὰ ᾖναι τίμιος, ὑπέλαβεν ἀποφθεγματικῶς ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ἀναμφιβόλως, ἐπεῖπεν ὁ Βαρβικάν. Παρακαλῶ λοιπὸν τὸν ἐντιμον ἡμῶν γραμματέα νὰ ὑπολογίσῃ τὸ βάρος τηλεβόλου ἐκ χυτοῦ σιδήρου, ἔχοντος μῆκος ἐννεακοσίων ποδῶν, ἐσωτερικὴν διάμετρον ἐννέα καὶ πάχος κατὰ τὰ κοιλώματα ἓξ ποδῶν.»

Ὁ Τζὼν Μάστων ἐῤῥίφθη μετὰ προθυμίας ἐπὶ τοῦ σημειωματαρίου του, καὶ, ὅπως κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν, κατέστρωσε μετὰ θαυμαστῆς εὐχερείας τοὺς μαθηματικοὺς ὑπολογισμούς του· μετὰ δέ τινων λεπτῶν παρέλευσιν εἶπε:

«Τὸ τηλεβόλον μας θέλει ζυγίζει ἑξήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας καὶ τεσσαράκοντα τόννους, εἴτε ἑξήκοντα ὀκτὼ ἑκατομμύρια καὶ τεσσαράκοντα χιλιόγραμμα.

— Καὶ πρὸς δέκα ἑκατοστὰ τὴν λίτραν θέλει στοιχίσει;...

— Δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας δέκα χιλιάδας ἑπτακόσια καὶ ἓν δολλάρια.»

Ὁ Τζὼν Μάστων, ὁ ταγματάρχης καὶ ὁ στρατηγὸς ἐνητένησαν τὸν πρόεδρον μετ' ἀνηυχίας.

«Αἴ λοιπόν! Κύριοι, εἶπεν οὗτος· ἐπαναλαμβάνω ὅ,τι σᾶς ἔλεγον χθές· μείνατε ἥσυχοι, καὶ τὰ ἑκατομμύρια δὲν θὰ μᾶς λείψωσι.»

Ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει ταύτῃ τοῦ προέδρου ἡ Ἐπιτροπὴ διελύθη, ἀναβάλλουσα διὰ τὴν ἐπαύριον τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν αὐτῆς συνεδρίασιν.

Θ'.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΥΡΙΤΙΔΟΣ.

Ἔμενε νὰ καθυποβληθῇ ὑπὸ συζήτησιν τὸ ζήτημα τῆς πυρίτιδος, τὸ δὲ κοινὸν περιέμενε μετ' ἀγωνίας τὴν τελευταίαν καὶ σπουδαίαν ταύτην ἀπόφασιν. Δοθέντος τοῦ ὄγκου τοῦ βλήματος καὶ τοῦ μήκους τοῦ τηλεβόλου, ὁποία τις ὤφειλε νὰ ᾖναι ἡ ποσότης τῆς πυροκόνεως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρὸς παραγωγὴν τῆς προωθήσεως; Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη δύναμις, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ κατ' ἀρέσκειαν ὁ ἄνθρωπος, προσεκαλεῖτο διὰ πρώτην φορὰν νὰ παραστήσῃ μέγα μέρος καὶ κατὰ συνθήκας ἀσυνήθεις.

Πολλοὶ γνωρίζουσιν ἐκ στήθους καὶ ἐπαναλαμβάνουσι μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τῆς πυροκόνεως ὀφείλεται εἰς τὸν Βερτόλδον Σχβάρτς, μοναχὸν σχοινοβάστου τῆς Φριβούργης, ζῶντα κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, ὅστις ἐπλήρωσε τὴν μεγάλην ταύτην ἀνακάλυψιν διὰ τῆς ζωῆς του· πλὴν σήμερον εἶναι σχεδὸν ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἱστορία αὕτη πρέπει νὰ συγκαταλεχθῇ μεταξὺ τῶν συναξαρίων τοῦ μεσαιῶνος. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὰ εὔφλεκτα μίγματα ἦσαν ἐν χρήσει ὡς μέσα προσβολῆς ἢ ὑπερασπίσεως. Ἡ πυρῖτις λοιπὸν παρ' οὐδενὸς ἀνεκαλύφθη, ἀλλ' εἶναι ἔργον συνηνωμένων αἰώνων, προέρχεται δὲ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ γρηγοριανοῦ ἢ ὑγροῦ πυρός, ὅπερ σύγκειται ὡς αὐτὴν ἐκ θείου καὶ νίτρου· μὲ μόνην ταύτην τὴν διαφορὰν ὅτι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ πυροβολικὰ αὐτῆς μίγματα τροποποιηθέντα μετεβλήθησαν εἰς ἐκπυρσοκροτικά.

Ἀλλ' ἐὰν οἱ πολυμαθεῖς γνωρίζωσιν ἐντελῶς τὴν ψευδῆ ἱστορίαν τῆς πυροκόνεως, ὀλίγοι εἰσὶν οἱ σκεπτόμενοι περὶ τῆς μηχανικῆς αὐτῆς δυνάμεως. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐπὶ τούτου, ἵνα ἐννοηθῇ ἡ σπουδαιότης τοῦ καθυποβληθέντος τῇ Ἐπιτροπῇ ζητήματος.

Οὕτω μία λίτρα πυροκόνεως ζυγίζει περίπου ἐννεακόσια γραμμάρια, ἀναφλεγομένη δὲ παράγει τετρακοσίας λίτρας ἀερίου· τὰ ἀέρια ταῦτα, ἀφεθέντα ἐλεύθερα καὶ διαστελλόμενα ὑπὸ θερμότητος δύο χιλιάδων τετρακοσίων βαθμῶν, καταλαμβάνουσι διάστημα τετρακισχιλίων λιτρῶν. Ὅθεν ὁ ὄγκος τῆς πυρίτιδος εἶναι πρὸς τὸν ὄγκον τῶν παραγομένων ὑπὸ τῆς ἀναφλέξεως αὐτῆς ἀερίων ὡς ἓν πρὸς τετρακισχίλια. Ἂς ἀναλογισθῇ τις ἤδη περὶ τῆς καταπληκτικῆς προωθήσεως τῶν ἀερίων τούτων, ὅταν εὑρεθῶσι περικεκλεισμένα ἐντὸς κοιλώματος κατὰ τέσσαρας χιλιάδας φορὰς συνεσταλμένου. Ἡ αἰφνιδία λοιπὸν αὕτη μετατροπὴ τῆς πυρίτιδος εἰς ἀέρια, κατέχοντα μέγαν ὄγκον, παράγει τὰ ἰσχυρὰ μηχανικὰ ἀποτελέσματα, τὰ συνοδεύοντα τὴν ἐκπυρσοκρότησιν αὐτῆς.

Ἰδοὺ ὅ,τι ἐγνώριζον ἐντελῶς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτε τὴν ἐπαύριον συνῆλθον εἰς σύσκεψιν. Ὁ Βαρβικὰν παρεχώρησε τὸν λόγον εἰς τὸν ταγματάρχην Ἐλφιστῶνα, καθὸ διατελέσαντα διευθυντὴν τῶν πυριτιδοποιείων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου.

«Προσφιλεῖς συνάδελφοι, εἶπεν ὁ διακεκριμένος οὗτος χημικός· ἄρ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χομαι τῆς ἐκθέσεώς μου δι' ἀριθμῶν ἀνεπιδέκτων ἀντιρρήσεως, καὶ οἵτινες χρησιμεύσουσιν ἡμῖν ὡς βάσις. Ἡ σφαῖρα τῶν εἰκοσιτεσσάρων, περὶ ἧς ὡμίλει προχθὲς διὰ τοσούτων ποιητικῶν ἐκφράσεων ὁ ἔντιμος Κ. Τζὼν Μάστων, προωθεῖται μόνον ὑπὸ δεκαὲξ λιτρῶν πυρίτιδος.

— Εἶσθε βέβαιος περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Βεβαιότατος, ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης. Τὰ Ἀρμστρόγκεια τηλεβόλα δαπανῶσιν ἑβδομήκοντα πέντε λίτρας πυροκόνεως πρὸς ἐξώθησιν βλήματος βάρους ὀκτακοσίων λιτρῶν, ἡ δὲ βαρυουλκὸς τοῦ Ῥόδμαν ἀπαιτεῖ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα λίτρας πυροκόνεως διὰ νὰ ἀποστείλῃ εἰς ἓξ μιλίων μῆκος τὴν ἥμισυν τόννον ζυγίζουσαν σφαῖράν της. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους, καθόσον ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ πυροβολικοῦ.

— Ἀξιόλογα! ἐκραξεν ὁ στρατηγός.

— Αἱ λοιπὸν, ἐπανέλαβεν ὁ ταγματάρχης, τὸ συμπέρασμα, ὅπερ δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων εἶναι, ὅτι ἡ ποσότης τῆς πυρίτιδος δὲν αὐξάνει ἀναλόγως τοῦ βάρους τοῦ βλήματος. Κατωτέρω ἂν ἀπαιτῶνται δεκαὲξ λίτραι πυροκόνεως διὰ σφαῖραν τῶν εἰκοσιτεσσάρων, μὲ ἄλλας λέξεις, ἂν εἰς τὰ συνήθη τηλεβόλα μεταχειρίζωνται ποσότητα πυρίτιδος ζυγίζουσαν τὰ δύο τρίτα τοῦ βάρους τοῦ βλήματος, ἡ ἀναλογία αὕτη δὲν εἶναι πάντοτε ἀκριβής. Ὑπολογίσατε καὶ θέλετε ἰδεῖ, ὅτι διὰ μίαν σφαῖραν ἡμίσεως τόννου ἀντὶ νὰ γίνῃ ἀνάγκη πυροκόνεως τριακοσίων τριάκοντα τριῶν λιτρῶν, ἡ ποσότης αὕτη περιστέλλεται εἰς μόνον ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα λίτρας.

— Ποῦ θέλετε νὰ καταλήξητε; ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος.

— Ἐὰν ἐξακολουθῇς, ἀγαπητέ μου ταγματάρχα, εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων, νὰ προεκτείνῃς τὴν θεωρίαν σου μέχρις ὑπερβολῆς, θὰ καταντήσῃς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ὅταν ἡ σφαῖρα ἦναι ἀρκετὰ βαρεῖα, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ ποσῶς ἐντὸς τοῦ τηλεβόλου πυρῖτις.

— Ὁ φίλος μου Μάστων ἀγαπᾷ νὰ παίζῃ καὶ μὲ τὰ σπουδαιότερα, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης· πλὴν ἂς μὴ ἀνησυχῇ μήπως ἀφαιρεθῇ ὁλοσχερῶς ἡ πυρῖτις, καθότι ἔρχομαι νὰ προτείνω ποσότητας, αἵ ὁποῖαι θέλουν εὐχαριστήσει τὴν φιλαυτίαν του ὡς πυροβολιστοῦ. Τοῦτο μόνον ἐπιθυμῶ νὰ σημειωθῇ καλῶς, ὅτι, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, εἰς τὰ μεγαλήτερα τῶν τηλεβόλων τὸ βάρος τῆς πυρίτιδος ἠλαττώθη, μετὰ πολλὰς δοκιμὰς, εἰς τὸ δέκατον τοῦ βάρους τῆς σφαίρας.

— Οὐδὲν ἀκριβέστερον τούτου, εἶπεν ὁ Μόργαν. Ἀλλ' ὅμως πρὶν ἢ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀποφασισθῇ ἡ ποσότης τῆς πυροκόνεως, ἡ ἀπαραιτήτως ἀναγκαιοῦσα πρὸς παραγωγὴν μεγάλης προωθήσεως, νομίζω ὅτι εἶναι καλὸν νὰ συνεννοηθῶμεν ἐπὶ τῆς φύσεως αὐτῆς.

— Θέλομεν μεταχειρισθῆ πυρίτιδα εἰς χονδροὺς κόκκους, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης, καθότι αὕτη ἀναφλέγεται ταχύτερον τῆς πυροκόνεως.

— Ἀναμφιβόλως, ἐπεῖπεν ὁ Μόργαν, ἀλλ' αἱ ἰδιότητες αὐτῆς εἶναι λίαν καταστρεπτικαί, καὶ παραβλάπτεται τὸ λεῖον τοῦ κοιλώματος τῶν τηλεβόλων.

— Σύμφημι· πλὴν ὅ,τι εἶναι βλαβερὸν εἰς τηλεβόλον προωρισμένον διὰ μεγάλην καὶ διαρκῆ ὑπηρεσίαν, δὲν ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῇ τοιοῦτο καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν Κολομβιάδα. Ἀφοῦ οὐδένα κίνδυνον ἐκπυρσοκροτήσεως ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν, εἶναι ἀνάγκη ὥστε ἡ πυρῖτις ν' ἀναφλεχθῇ στιγμηδὸν, διὰ νὰ ἀποδῇ τέλειον τὸ μηχανικὸν αὐτῆς ἀποτέλεσμα.

— Δυνάμεθα ἐν ἀνάγκῃ ν' ἀνοίξωμεν πλείστας ὁπὰς, εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ θέσωμεν τὸ πῦρ εἰς διάφορα μέρη ταὐτοχρόνως.

— Πλὴν τοῦτο θέλει καταστήσει τὴν διαχείρησιν λίαν δυσχερῆ, ἀπήντησεν ὁ Ἔλφιστων· ἐπανέρχομαι λοιπὸν εἰς τὴν κοκκωτὴν πυρίτιδά μου, ἥτις ἀφαιρεῖ ἁπάσας τὰς δυσκολίας ταύτας.

— Ἔστω, ὑπέλαβεν ὁ στρατηγός.

— Ὁ Ῥόδμαν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ μέγα τηλεβόλον του, ἐπανέλαβεν ὁ ταγματάρχης, μετεχειρίζετο πυρίτιδα, ἕκαστος κόκκος τῆς ὁποίας εἶχε μέγεθος καστάνου, καὶ ἥτις κατεσκευάζετο ἐξ ἄνθρακος ἰτέας φρυγομένης ἐντὸς λεβήτων, χρησιμευόντων πρὸς ἀνάλυσιν τῶν μετάλλων. Ἡ πυρῖτις αὕτη ἦν σκληρὰ καὶ στιλπνὴ, μὴ ἀφίνουσα τὸ ἐλάχιστον ἴχνος εἰς τὴν χεῖρα, περιελάμβανεν εἰς μεγάλην ἀναλογίαν ὑδρογόνον καὶ ὀξυγόνον, ἀνεφλέγετο στιγμιαίως, καίτοι δὲ λίαν καταστρεπτικὴ, πλὴν δὲν ἔβλαπτεν ἐπαισθητῶς τὰ πυροβόλα.

— Λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων, νομίζω ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ἀφορμὰς δισταγμοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἐκλογή μας εἶναι τετελεσμένη.

— Ἐκτὸς ἐὰν προτιμᾶτε τὴν χρυσόκονιν,» προσέθετο γελῶν ὁ ταγματάρχης· τὸν δ' ἀστεϊσμὸν αὐτοῦ ὑπεδέξατο ἀπειλητικὸν κίνημα τῆς ἁρπάγης τοῦ εὐερεθίστου φίλου του Μάστωνος.

Μέχρις ἐκείνου ὁ Βαρβικὰν διετέλει οὐδέτερος εἰς τὴν συζήτησιν· ἄφινε τοὺς ἄλλους νὰ λέγωσι, καὶ ἐφαίνετο ἀκούων αὐτούς. Βεβαίως θὰ εἶχε τὴν ἰδέαν του· οὕτω λοιπὸν ἠρκέσθη νὰ εἴπῃ ἁπλῶς:

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« Λοιπόν, φίλοι μου, ποίαν ποσότητα πυροκόνεως ἀποφασίζετε νὰ μεταχειρισθῶμεν;»

Τὰ τρία μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἀντέβλεψαν ἄλληλα ἐπί τινας στιγμάς.

« Διακοσίας χιλιάδας λιτρῶν, εἶπεν ὁ Μόργαν.

— Πεντακοσίας χιλιάδας, προσέθετο ὁ ταγματάρχης.

— Ὀκτακοσίας χιλιάδας!» ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Ἔλφιστων δὲν ἐτόλμησε νὰ κατηγορήσῃ τὸν συνάδελφόν του ἐπὶ ὑπερβολῇ· τῳόντι ἐπρόκειτο νὰ πέμψωσι μέχρι τῆς Σελήνης σφαῖραν ζυγίζουσαν εἴκοσι χιλιάδας λιτρῶν, καὶ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν ἀρχικὴν δύναμιν δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Στιγμὴ λοιπὸν σιωπῆς ἐπηκολούθησε τὴν τριπλῆν πρότασιν, τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν τριῶν συναδέλφων.

Τότε ὁ Βαρβικὰν, λαβὼν τὸν λόγον, διέλυσε τὴν σιωπήν, καὶ διὰ φωνῆς ἡσύχου εἶπε :

« Γενναῖοί μου συνάδελφοι! λαμβάνων ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὅτι ἡ ἀντίστασις τοῦ ἡμετέρου τηλεβόλου, τοῦ κατασκευασθησομένου κατὰ τὰς ὁρισθείσας συνθήκας, εἶναι ἀπεριόριστος, ἔρχομαι νὰ ἐκπλήξω τὸν ἔντιμον Μάστωνα, λέγων αὐτῷ ὅτι ὑπῆρξε δειλὸς εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του, καὶ προτείνω νὰ διπλασιασθῶσιν αἱ παρ' αὐτοῦ προταθεῖσαι ὀκτακόσιαι χιλιάδες λίτραι τῆς πυρίτιδος.

— Ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑξακόσιαι χιλιάδες λίτραι! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, ἀναπηδῶν ἐπὶ τοῦ καθίσματός του.

— Σωστότατον.

— Πλὴν τότε πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ εἰς τὸ μῆκος τὸ ὁποῖον ἐπρότεινα διὰ τὸ τηλεβόλον, δηλαδὴ ἥμισυ μίλιον.

— Φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἐπεῖπεν ὁ ταγματάρχης.

— Ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑξακόσιαι χιλιάδες λίτραι πυρίτιδος, ἐπανέλαβεν ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς, θέλουν καθέξει διάστημα περίπου εἰκοσιδύο χιλιάδων κυβικῶν ποδῶν. Ὅθεν ἐπειδὴ τὸ τηλεβόλον σας ἔχει χωρητικότητα πεντήκοντα τεσσάρων χιλιάδων κυβικῶν ποδῶν, θέλει πληρωθῆ κατὰ τὸ ἥμισυ, καὶ ὁ δεχόμενος τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν σφαῖραν μυχὸς τοῦ αὐλοῦ δὲν θέλει ἔχει ἀρκετὸν μῆκος, ὥστε ἡ ἄνεσις τῶν ἀερίων νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸ βλῆμα τὴν ἀπαιτουμένην ὥθησιν.»

Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ Μάστωνος, καθὸ ὀρθοτάτη, οὐδεμίαν ἐπεδέχετο ἀντίρρησιν. Ὅθεν πάντες ἠτένισαν τὸν Βαρβικὰν, ὅστις ἀπήντησε μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῷ γαληνιαίου ὕφους:

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« Ἐν τούτοις, Κύριοι, ἐπιμένω εἰς τὴν ποσότητα ταύτην τῆς πυροκόνεως. Σκέφθητε ὅτι ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑξακόσιαι χιλιάδες λίτραι πυρίτιδος θέλουν παράξει ἓξ δισεκατομμυρίων λιτρῶν ἀέρια. Ἠκούσατε καλῶς; ἓξ δισεκατομμύρια λιτρῶν!

— Τότε λοιπὸν τί πρέπει νὰ γίνῃ; ἠρώτησεν ὁ στρατηγός.

— Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον· ἀνάγκη νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν καταπληκτικὴν ταύτην ποσότητα τῆς πυροκόνεως, χωρὶς ποσῶς νὰ σμικρύνωμεν τὴν μηχανικὴν αὐτῆς δύναμιν.

— Καλῶς, πλὴν διὰ ποίου μέσου;

— Θέλω σᾶς ὑποδείξει τὸν τρόπον, ἀπήντησε μετ' ἀφελείας ὁ Βαρβικάν, ἐνῷ οἱ διακόψαντες αὐτὸν τὸν κατέτρωγον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Καὶ τωόντι οὐδὲν εὐκολώτερον τοῦ νὰ περιστείλωμεν τὸ μέγα τοῦτο ποσὸν τῆς πυροκόνεως, ὥστε νὰ ἀποβῇ τετράκις σμικρότερον κατὰ τὸν ὄγκον. Γνωρίζετε βεβαίως πάντες τὴν παράδοξον ἐκείνην ὕλην, ἥτις ἀποτελεῖ τὰ οὐσιωδέστερα συστατικὰ τῶν φυτῶν, καὶ τὴν ὁποίαν ἀποκαλοῦσιν οἱ βοτανολόγοι κυψέλωσιν ἢ κυτταρίνην.

— Ἄ! σὲ ἐννοῶ, φίλτατέ μοι Βαρβικάν! ἔκραξεν ὁ ταγματάρχης.

— Ἡ χημικὴ αὕτη οὐσία ἀπαντᾶται εἰς τὴν καθαρωτέραν αὐτῆς κατάστασιν εἰς διάφορα σώματα, καὶ ἰδίως εἰς τὸν βάμβακα, ὅστις οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ ὁ χνοῦς τῶν καρπῶν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ θάμνου. Ὁ βάμβαξ λοιπόν, ἀναμιγνυόμενος μετὰ πυκνοῦ νιτρικοῦ ὀξέως, μεταβάλλεται εἰς οὐσίαν ἐξαιρέτως ἀδιάλυτον, ἐξόχως εὔφλεκτον καὶ ὑπερβαλλόντως ἐκκροτητικήν. Τὴν οὐσίαν ταύτην ἀνεκάλυψε πρό τινων ἐτῶν τῷ 1832, Γάλλος τις χημικός, ὁ Βρακονώ, καὶ ἀπεκάλεσεν αὐτὴν ξυλοϊδίνην. Ἕτερος Γάλλος, ὁ Πελουζ, ἐσπούδασε τῷ 1838 τὰς διαφόρους αὐτῆς ἰδιότητας, καὶ τέλος τῷ 1846 ὁ ἐν Βασιλείᾳ καθηγητὴς τῆς χημείας Σχονβάϊν προέτεινεν αὐτὴν ὡς πυρόκονιν. Καὶ ἡ κόνις αὕτη εἶναι ὁ νιτρικὸς βάμβαξ..

— Ἢ ἡ πυροξυλίνη, ὑπέλαβεν ὁ Ἕλφιστων.

— Ἢ ἡ βαμβακοπυρῖτις, προσέθετο ὁ Μόργαν.

— Πλὴν δὲν ὑπάρχει κεκρυμμένον τὸ ὄνομα Ἀμερικανοῦ τινος ὄπισθεν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης; ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, κυριευθεὶς ὑπὸ ζωηροῦ αἰσθήματος ἐθνικῆς φιλαυτίας.

— Ὄχι κατὰ δυστυχίαν, ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης.

— Ἐν τούτοις, διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Μάστωνα, ὑπέλαβεν ὁ πρόεδρος, θέλω προσθέσει, ὅτι εἷς τῶν ἡμετέρων συμπατριωτῶν εἰργάσθη σπουδαίως ἐπὶ τῆς μελέτης τῆς κυτταρίνης, καθότι τὸ κολ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λώδιον, ὅπερ ἐστὶν ἓν τῶν πρωτίστων συστατικῶν τῆς φωτογραφίας, εἶναι ἁπλῶς πυροξυλίνη διαλελυμένη εἰς αἰθέρα μεμιγμένον μετ' οἰνοπνεύματος, ἀνεκαλύφθη δὲ ὑπὸ τοῦ Μαϋνάρδου, σπουδάζοντος κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολὴν τῆς Βοστώνης.

— Λοιπὸν οὐρρὰ διὰ τὸν Μαϋνάρδον καὶ διὰ τὴν βαμβακοπυρίτιδα! ἔκραξεν ὁ θορυβώδης γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

— Ἐπανέρχομαι εἰς τὴν βαμβακοπυρίτιδα, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν. Γνωρίζετε τὰς ἰδιότητας αὐτῆς, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὴν λίαν πολύτιμον πρὸς τὸν σκοπόν μας, καθόσον παρασκευάζεται μετὰ τῆς μεγαλητέρας εὐκολίας· ἁπλοῦς βάμβαξ ἐμβαπτόμενος ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς ἀτμίζον ἀζωτικὸν ὀξύ, (1) εἶτα δὲ πλυνόμενος δι' ἀφθόνου ὕδατος, καὶ μετὰ τοῦτο ξηραινόμενος· ἰδοὺ ἅπασα ἡ συσκευή.

— Τίποτε ἁπλούστερον τωόντι, εἶπεν ὁ Μόργαν.

— Περιπλέον δὲ, ἡ βαμβακοπυρῖτις εἶναι ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, ἰδιότης πολύτιμος δι' ἡμᾶς, καθόσον ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν ἡμερῶν διὰ νὰ πληρώσωμεν τὸ τηλεβόλον μας· καθίσταται εὔφλεκτος κατὰ τοὺς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα βαθμοὺς ἀντὶ τῶν διακοσίων τεσσαράκοντα, καὶ ἡ ἀνάφλεξις αὐτῆς εἶναι τοσούτῳ ἀκαριαία, ὥστε δύναταί τις νὰ ἀναφλέξῃ αὐτὴν ἐπὶ στρώματος συνήθους πυρίτιδος, χωρὶς αὕτη νὰ λάβῃ τὸν καιρὸν νὰ πυρποληθῇ.

— Κάλλιστα! ἔκραξεν ὁ ταγματάρχης.

— Τὸ μόνον ἐλάττωμα αὐτῆς εἶναι, ὅτι ἀποβαίνει δαπανηροτέρα τῆς κοινῆς πυροκόνεως.

— Ἀδιάφορον! εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Τέλος μεταδίδει εἰς τὰ βλήματα ταχύτητα τετράκις μεγαλητέραν τῆς πυροκόνεως, καὶ μάλιστα ἂν ἀναμίξῃ τις κατὰ τὰ ὀκτὼ δέκατα τοῦ βάρους της νιτρικὸν ἅλας, ἡ διαχυτικὴ αὐτῆς δύναμις αὐξάνεται μεγάλως.

— Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ἀνάμιξιν ταύτην; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Δὲν πιστεύω, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Οὕτω λοιπὸν ἀντὶ τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἑξακοσίων χιλιάδων λιτρῶν πυρίτιδος, θὰ λάβωμεν χρείαν μόνον τετρακοσίων χιλιάδων λιτρῶν βαμβακοπυρίτιδος· καὶ ἐπειδὴ εἶναι δυνατὸν νὰ περικλείσῃ τις πεντακοσίας λίτρας βάμβακος ἐν-

(1) Οὕτω καλεῖται ἡ οὐσία αὕτη, καθότι εἰς τὴν ἐλαχίστην ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ὑγροῦ ἀέρος διαχέει πυκνὸν ὑπέρυθρον καπνόν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸς εἰκοσιεπτὰ κυβικῶν ποδῶν, ἡ ὕλη αὕτη θέλει καταλάβει ὕψος τριάκοντα ὀργυιῶν ἐντὸς τοῦ ἡμετέρου τηλεβόλου. Εἰς τρόπον ὥστε ἡ σφαῖρα θὰ ἔχῃ νὰ διατρέξῃ πλέον τῶν ἑκατὸν ὀργυιῶν κοιλώματος ὑπὸ τὴν πίεσιν ἓξ δισεκατομμυρίων λιτρῶν ἀερίου, πρὶν ἢ ἐπιχειρισθῇ τὴν πτῆσιν αὐτῆς πρὸς τὸν φωστῆρα τῆς νυκτός.»

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ Τζὼν Μάστων δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν του· καὶ λοιπὸν ἐρρίφθη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ φίλου του μεθ' ὁρμῆς σφαίρας, καὶ θὰ ἀνέτρεπεν αὐτὸν, ἐὰν ὁ Βαρβικὰν δὲν ἦτο φύσει ἀκλόνητος καὶ κατ' αὐτὴν τὴν προσβολὴν τῆς σφαίρας.

Οὕτω δὲ ἔληξεν ἡ τρίτη συνεδρίασις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ τολμηροὶ αὐτοῦ συνάδελφοι, εἰς οὓς οὐδὲν ἐφαίνετο ἀδύνατον, ἔλυσαν ἤδη τὰ τοσούτῳ περίπλοκα ζητήματα τοῦ βλήματος, τοῦ τηλεβόλου καὶ τῆς πυροκόνεως. Μετὰ τὴν κατάστρωσιν τοῦ σχεδίου ὑπελείπετο ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ, ἥτις, κατὰ τὸν Τζὼν Μάστωνα, ἦτο ἓν ἁπλούστατον παιγνίδιον!

Γ'.

ΕΙΣ ΕΧΘΡΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΦΙΛΩΝ.

Τὸ Ἀμερικανικὸν κοινὸν διεώρα ἰσχυρόν τι ἐνδιαφέρον καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου· ὅθεν ἠκολούθει ἑκάστην ἡμέραν τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς. Αἱ δὲ ἁπλούστεραι προετοιμασίαι τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιχειρήσεως, τὰ ἑκάστοτε ἀναφυόμενα ζητήματα τῶν ὑπολογισμῶν, αἱ πρὸς λύσιν κείμεναι μηχανικαὶ δυσχέρειαι, ἐν γένει δ' εἰπεῖν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας ἐπὶ τῆς πράξεως, ταῦτα πάντα ἀπησχόλουν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν.

Ὑπὲρ τὸ ἓν ἔτος ὤφειλε νὰ παρέλθῃ μεταξὺ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς συντελείας αὐτῶν, πλὴν τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα δὲν ἔμελλε νὰ ἦναι ἐστερημένον συγκινήσεων. Ἡ ἐκλεχθησομένη τοποθεσία πρὸς διάτρησιν καὶ κατασκευὴν τῆς μήτρας, ἡ τῆξις τοῦ μετάλλου καὶ ἡ χώνευσις τοῦ τηλεβόλου, ἡ λίαν ἐπικίνδυνος γόμωσις αὐτοῦ, ταῦτα πάντα ἦσαν πλέον παρ' ὅ,τι ἀπῃτεῖτο πρὸς διέγερσιν τῆς κοι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νῆς περιεργείας. Ἡ σφαῖρα, ἅμα ἀφεθεῖσα, ἔμελλε νὰ ἀποκρυβῇ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων εἰς ὀλίγιστα δευτερόλεπτα· πλὴν τί θὰ ἐγίνετο μετὰ ταῦτα; τίνι τρόπῳ θὰ διέτρεχε τὸ διάστημα; πῶς θὰ προσήγγιζεν εἰς τὴν Σελήνην; Ἡ λύσις τῶν ζητημάτων τούτων ἐπεφυλάσσετο εἰς προνομιούχους τινάς, οἵτινες θὰ ἔβλεπον πάντα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὀφθαλμῶν. Οὕτω λοιπὸν αἱ προετοιμασίαι καὶ αἱ ἀκριβεῖς λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως ἀπετέλουν τὸ ἀληθὲς ἐνδιαφέρον τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιχειρήσεως.

Ἐν τούτοις τὸ καθαρῶς ἐπιστημονικὸν θέλγητρον τοῦ τεραστίου τούτου ἔργου ἐπηρεάσθη πάραυτα ὑπὸ ἀπροόπτου τινὸς συμβεβηκότος.

Γνωστὸν εἶναι ὁποίους λεγεῶνας θαυμαστῶν καὶ θιασωτῶν ἐδωροφόρησεν εἰς τὸν ἐπινοητήν του τὸ παράτολμον σχέδιον τοῦ Βαρβικάν· καὶ ὅμως ἡ ὁμοφροσύνη αὕτη, ὅσον ἔντιμος καὶ ἀσυνήθης ἂν ἦτο, δὲν ἀπετέλει τὴν παγκόσμιον πλειονοψηφίαν. Εἷς ἄνθρωπος, εἷς καὶ μόνος καθ' ἅπασαν τὴν Ὁμοσπονδίαν, διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, προσέβαλε δὲ αὐτὴν πανταχοῦ καὶ πάντοτε μετὰ βίας· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἔχει παραδόξους ἀδυναμίας, εἰς τὸν Βαρβικὰν ἐπροξένησε πλειοτέραν αἴσθησιν ἡ ἀντιπολίτευσις αὕτη τοῦ ἑνὸς ἀτόμου, παρ' αἱ ἐπευφημίαι πάντων τῶν λοιπῶν.

Καὶ ἐντοσούτῳ ἐγνώριζε καλῶς τὰ αἴτια τῆς ἀντιπαθείας ταύτης· ἐγνώριζε πόθεν προήρχετο ἡ μόνη αὕτη ἔχθρα, διατί ἦτο ἀτομικὴ καὶ ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ πολλοῦ, καὶ τέλος ὁποία ζηλοτυπία καὶ φιλαυτία παρέσχε γέννησιν εἰς αὐτήν. Τὸν ἀσπονδον τοῦτον ἐχθρὸν ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου οὐδέποτε εἶδε κατ' εὐτυχίαν, διότι ἡ συνάντησις τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων θὰ παρηκολουθεῖτο ἀναμφιβόλως ὑπὸ λυπηροτάτων συνεπειῶν. Ὁ ἀντίπαλος οὗτος ἦτο ἐπίσης στοχὸς, φύσις ἀγέρωχος, προπετὴς, ἐπίμονος, βιαία, εἷς γνήσιος Γιγκαῖος· ἐκαλεῖτο ὁ στρατηγὸς Νίχωλ, καὶ ἦν κάτοικος τῆς Φιλαδελφείας.

Οὐδεὶς ὁ ἀγνοῶν ὁποία παράδοξος πάλη ἠγέρθη ἐν καιρῷ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ πολέμου μεταξὺ τῶν βλημάτων καὶ τῶν προκαλυμμάτων τῶν θωρηκτῶν πλοίων, ἐκείνων μὲν προωρισμένων ὅπως διαρρήξωσι ταῦτα, τούτων δὲ ἀγωνιζομένων ὅπως μὴ διαρρηχθῶσιν. Ἐντεῦθεν προῆλθε ῥιζική τις μεταβολὴ τοῦ ναυτικοῦ τῶν Κρατῶν ἀμφοτέρων τῶν ἠπείρων. Ἡ σφαῖρα καὶ ὁ θώραξ ἐπολέμησαν μετ' ἀπαραμίλλου λύσσης, τῆς μὲν αὐξανομένης κατ' ὄγκον, τοῦ δὲ παχυνομένου κατ' ἐκπληκτικὰς διαστάσεις. Πλοῖα, ὡπλισμένα διὰ γιγαντείων τηλεβόλων ἐχώρουν κατὰ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ἀτρώτου αὐτῶν θώρακ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κός. Τὰ Μέρριμακ, οἱ Μονίτορες καὶ τὰ πλήθη τῶν λοιπῶν σκαφῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ ναυτικοῦ, ἐξεσφενδόνιζον κολλοσσιαῖα βλήματα, περιφρονοῦντα τὰς κατ' αὐτῶν ριπτομένας σφαίρας. Ἔπραττον εἰς τὸν ἄλλον ὅ,τι δὲν ἤθελον νὰ πράξωσιν ἄλλοι εἰς αὐτά· ἀρχὴ ἄνευ ἠθικῆς, ἐφ' ἧς ἐρείδεται ἅπασα ἡ τοῦ πολέμου τέχνη.

Καθὼς λοιπὸν ὁ Βαρβικὰν ἦν μέγας χύτης βλημάτων, ἐπίσης καὶ ὁ Νίχωλ ἦν μέγας κατασκευαστὴς σιδηρῶν πλακῶν. Ὁ μὲν ἀνέλυε τὸν σίδηρον ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν Βαλτιμόρῃ, ὁ δ' ἕτερος ἐσφυρηλάτει τὸν σίδηρον ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν Φιλαδελφείᾳ· ἕκαστος ἠκολούθει ῥοῦν ἰδεῶν οὐσιωδῶς ἀντίθετον.

Ἅμα ὁ Βαρβικὰν ἀνεκάλυπτε νέαν σφαῖραν, ὁ Νίχωλ ἐφεύρισκε νέον θώρακα. Ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου διήρχετο τὸν βίον αὐτοῦ ἀνοίγων ὀπάς, ὁ δὲ στρατηγὸς ἐμποδίζων τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν· ἐντεῦθεν διηνεκὴς ἀντιζηλία, ἥτις κατήντησε μέχρις ἀτομικοτήτων. Ὁ Νίχωλ ἐνεφανίζετο εἰς τὰ ὄνειρα τοῦ Βαρβικὰν ὑπὸ τὸ σχῆμα ἀδιαπεράστου θώρακος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου οὗτος συνετρίβετο· ὁ δὲ Βαρβικὰν ἐτάραττε τὸν ὕπνον τοῦ Νίχωλ, ἐμφανιζόμενος ὡς βόμβα, ἥτις διεπέρα αὐτὸν διαμπάξ.

Ἀλλὰ καίτοι οἱ δύο οὗτοι σοφοὶ ἠκολούθουν δύο ἀντιθέτους γραμμάς, οὐχ ἧττον ἔμελλον ἐν τέλει νὰ συγκρουσθῶσι, πρὸς πεῖσμα πάντων τῶν ἀξιωμάτων τῆς γεωμετρίας, ἀδιάφορον ἂν τὸ πεδίον, ἐφ' οὗ ἔμελλον νὰ συναντηθῶσιν, ἦτο τὸ τῆς μονομαχίας. Πρὸ πολλοῦ δὲ θὰ ἐγίνετο ἡ φοβερὰ αὕτη σύγκρουσις, ἂν, κατ' εὐτυχίαν ἀμφοτέρων τῶν ἀξίων τούτων καὶ τοσούτῳ ὠφελίμων εἰς τὴν πατρίδα των πολιτῶν, δὲν ἐχώριζεν αὐτοὺς ἀπόστασις πεντήκοντα μέχρις ἑξήκοντα μιλίων, καὶ ἂν οἱ φίλοι αὐτῶν δὲν ἤγειρον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοιαῦτα προσκόμματα, ὥστε νὰ καταστῇ ἡ συνάντησις αὐτῶν ἀδύνατος.

Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τίς τῶν ἐφευρετῶν τούτων ἐφάνη ὑπέρτερος τοῦ ἑτέρου, καθόσον τὰ ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων αὐτῶν προκύψαντα ἀποτελέσματα ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε καθίστων δυσχερῆ πᾶσαν δικαίαν ἐκτίμησιν. Καίτοι δὲ πρόδηλον ἦν, ὅτι ὁ θώραξ ἔμελλε νὰ ὑποχωρήσῃ ἐν τέλει εἰς τὴν σφαῖραν, οὐχ ἧττον μεγάλαι διηγέρθησαν ἀμφιβολίαι μεταξὺ τῶν ἁρμοδίων νὰ κρίνωσι περὶ τούτου. Κατὰ τὰς τελευταίας ἀποπείρας, τὰ κυλινδροκωνικὰ βλήματα τοῦ Βαρβικὰν ἐνεπήχθησαν ὡς καρφίδες ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ Νίχωλ, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ σιδηρουργὸς τῆς Φιλαδελφίας ἐπαιάνισε τὴν νίκην, καὶ ἠγνόει ποίου εἴδους περιφρόνησιν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν ἀντίπαλόν του· ἀλλ' ὅτε οὗτος ἀντικα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέστησεν ἀργότερον τὰς κωνικὰς σφαίρας δι' ἁπλῶν ὀβουζίων τῶν ἑξακοσίων λιτρῶν, ὁ στρατηγὸς ἠναγκάσθη νὰ ταπεινωθῇ. Καὶ τῳόντι μολονότι τὰ βλήματα ταῦτα ἐνισχύοντο ὑπὸ μετρίας δυνάμεως, οὐχ ἧττον συνέτριψαν, κατετρύπησαν καὶ κατέαξαν εἰς τεμάχια τὰς ἐκ σερεωτέρου μετάλλου πλάκας.

Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ σημεῖον εὑρίσκοντο τὰ πράγματα, καὶ ἡ νίκη ἐφαίνετο κλίνουσα ὑπὲρ τῆς σφαίρας, ὅτε ὁ πόλεμος ἔπαυσε τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Νίχωλ ἐτελείωνε νέον θώρακα ἐκ σφυρηλατημένου χάλυβος. Ἡ θαυμασία αὕτη πλάξ, ἀριζούργημα εἰς τὸ εἶδός της, ἠδύνατο νὰ περιφρονήσῃ ἅπαντα τὰ βλήματα τοῦ κόσμου. Ὁ στρατηγὸς, μετακομίσας αὐτὴν εἰς τὸ πολύγωνον τῆς Βασιγκτῶνος, προεκάλει τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἵνα συντρίψῃ αὐτήν· ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν ἀπέσχε τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ πειράματος, καθότι ἡ εἰρήνη εἶχεν ἀποκατασταθῇ ἐντελῶς.

Τότε ὁ Νίχωλ, μανιώδης ὑπὸ ἀγανακτήσεως, συγκατένευσε νὰ ἐκθέσῃ τὴν πλάκα αὐτοῦ εἰς τὴν προσβολὴν τῶν μᾶλλον κολοσσιαίων σφαιρῶν, πεπληρωμένων ἢ κοίλων, στρογγύλων ἢ κωνικῶν. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, μὴ θέλων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ διακυβεύσῃ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπιτυχίαν, ἠρνήθη. Παροξυνθεὶς ὁ Νίχωλ ὑπὸ τῆς ἀνεξηγήτου ταύτης ἰσχυρογνωμοσύνης, ἠθέλησε νὰ διερεθίσῃ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Βαρβικὰν, παραχωρῶν αὐτῷ πᾶσαν πιθανότητα ἐπιτυχίας· συγκατένευσε νὰ στήσῃ τὴν πλάκα του εἰς ἀπόστασιν διακοσίων ὑαρδῶν ἀπὸ τοῦ τηλεβόλου, ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν ἐπέμενεν ἀρνούμενος. Αἱ ὑάρδαι ὑπεβιβάσθησαν εἰς ἑκατὸν, εἶτα εἰς ἑβδομήκοντα πέντε· ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἀντιπάλου ἐξηκολούθει.

« Τότε θέτω τὴν πλάκα μου εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα μόνον ὑαρδῶν! » ἐκραξεν ὁ στρατηγὸς διὰ τῆς φωνῆς τῶν ἐφημερίδων· βλέπων δὲ, ὅτι ὁ πρόεδρος δὲν ἦτο διατεθειμένος νὰ συγκαταβῇ, κατήντησε νὰ προτείνῃ εἰκοσιπέντε ὑαρδῶν ἀπόστασιν, καὶ ἐν τέλει νὰ σταθῇ καὶ ὁ ἴδιος ὄπισθεν τῆς πλακός! Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν ἀπήντησεν ὅτι, « καὶ ἐὰν αὐτὸς οὗτος ὁ στρατηγὸς Νίχωλ συγκατετίθετο νὰ τεθῇ ὡς σκοπὸς ἀπέναντι τοῦ τηλεβόλου του, πάλιν δὲν θὰ ἐπυροβόλει. »

Ὁ Νίχωλ εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ. Κατῆλθε λοιπὸν εἰς τὸ στάδιον τῶν ἀτομικοτήτων, ὑπῃνίχθη ὅτι ἡ ἀνανδρία ἦν τὸ κύριον ἐλατήριον τῆς ἀρνήσεως ταύτης, ὅτι ὁ ἀποποιούμενος ἕνα πυροβολισμὸν ἔδιδε λαβὴν εἰς τὴν ὑποψίαν δειλίας, καὶ τέλος ὅτι γενναιότερος εἶναι ὁ τολμῶν νὰ περιμείνῃ ἡσύχως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μίαν σφαῖραν ὄπισθεν πλακὸς, παρ' ὁ πέμπων αὐτὴν, ἔστω καὶ καθ' ἅπαντας τοὺς κανόνας τῆς τέχνης· ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν οὐδὲν ἀπήντησεν εἰς τοὺς ὑπαινιγμοὺς τούτους, καὶ ἴσως μάλιστα δὲν ἔλαβε γνῶσιν αὐτῶν, καθότι μία ἐνασχόλησις κατεῖχεν ἤδη ὁλοσχερῶς τὸ πνεῦμά του, οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως.

Ὅταν ἡ περίφημος ἀνακοίνωσις τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐγένετο γνωστὴ εἰς πάντας, ἡ ἀγανάκτησις τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον, καθόσον μάλιστα ἀνεμιγνύετο μετ' αὐτῆς μεγάλη δόσις ζηλοτυπίας καὶ ἀπόλυτόν τι αἴσθημα ἀδυναμίας. Πῶς νὰ ἐπινοήσῃ κἄτι τι καλήτερον τοῦ τηλεβόλου τούτου τῶν ἐννεακοσίων ποδῶν; Ποῖος θώραξ θὰ ἦτό ποτε δυνατὸν νὰ ἀνθέξῃ εἰς σφαῖραν βάρους τριάκοντα χιλιάδων λιτρῶν;

Ὁ Νίχωλ διετέλεσε τὸ πρῶτον καταβεβλημένος, ἐξουδενημένος, συντετριμμένος ὑπὸ τοῦ κανονοβολισμοῦ τούτου· πλὴν μετ' ὀλίγον ἀνηγέρθη, καὶ ἀπεφάσισε νὰ συνθλάσῃ τὴν τολμηρὰν πρότασιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐπιχειρημάτων του. Ὅθεν προσέβαλε λίαν ἀποτόμως τὰς ἐργασίας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, δημοσιεύσας πληθὺν ἐπιστολῶν, ἄρτιναι αἱ ἐφημερίδες δὲν ἀπηξίωσαν νὰ καταχωρίσωσιν. Ἀπεπειράθη νὰ καταστρέψῃ ἐπιστημονικῶς τὸ ἔργον τοῦ Βαρβικάν· ἅπαξ δὲ τοῦ πολέμου κηρυχθέντος, ἔλαβεν εἰς βοήθειάν του διάφορα ἐπιχειρήματα, πλὴν, ἀληθῶς εἰπεῖν, τὰ πλεῖστα ἐπιτετηδευμένα καὶ ἀδόκιμα.

Καὶ εὐθὺς μὲν ἐξ ἀρχῆς ὁ Βαρβικὰν προσεβλήθη ἀποτόμως κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς του. Ὁ Νίχωλ ἀπεπειράθη νὰ ἀποδείξῃ διὰ τοῦ α † β τὸ πλημμελὲς τῶν ἀριθμῶν τούτων, καὶ κατηγόρησε τὸν Βαρβικὰν ὡς ἀγνοοῦντα τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τῆς σφαιροβολικῆς· μεταξὺ δὲ ἄλλων ἐθεώρει ὡς αὐτόχρημα πλάνην, ὡς ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπιβληθῇ εἰς οἱονδήποτε σῶμα ταχύτης δωδεκακισχιλίων ὑαρδῶν ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Ὑπεστήριζε μὲ τὴν ἄλγεβραν εἰς χεῖρας ὅτι, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ ὅτι ἤθελεν ἐπιτευχθῇ ἡ ταχύτης αὕτη, ποτὲ τοσούτῳ βαρὺ βλῆμα δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰ ὅρια τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας. Προέβαινε δὲ περιπλέον, ἀποφαινόμενος ὅτι, καὶ ἐὰν ἡ ταχύτης αὕτη ἦν ἀρκοῦσα, τὸ βλῆμα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν πίεσιν τῶν ἀναπτυχθησομένων ἀερίων ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τοσούτου ποσοῦ πυρίτιδος, ἢ καὶ ἂν ἀνθίστατο ἐπί τινας στιγμὰς, ἅμα ἐξελθὸν τοῦ στομίου τοῦ τηλεβόλου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ πλειότερον τοιαύτην θερμοκρασίαν, ἀλλ' ἀναλυόμενον τὰ καθέρρεεν ὥς τις πεπυρακτωμένη βροχὴ ἐπὶ τῶν κρανίων τοῦ παρισταμένου ἀσυνέτου πλήθους τῶν θεατῶν.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, οὐδόλως ἐπηρεασθεὶς ὑπὸ τῶν προσβολῶν τούτων, ἐξηκολούθει τὸ ἔργον του. Τότε ὁ Νίχωλ ἤρχησε νὰ ἐξετάζῃ τὸ ζήτημα ὑπ' ἄλλην φάσιν· χωρὶς νὰ καταδείξῃ τὸ ἀνωφελὲς τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ παντοίας ἐπόψεις, ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς λίαν ἐπικίνδυνον καὶ διὰ τοὺς πολίτας, οἵτινες ἤθελον ἐνθαρρύνει διὰ τῆς ἑαυτῶν παρουσίας ἐν τοσούτῳ ἀξιοκατάκριτον θέαμα, καὶ διὰ τὰς γειτνιαζούσας πόλεις εἰς τὸ ὀλέθριον τοῦτο τηλεβόλον. Ἐπίσης παρετήρησεν ὅτι, ἂν τὸ βλῆμα δὲν ἐπετύγχανε τοῦ σκοποῦ του, ὅπερ ἦν ἐκ τῶν προτέρων βέβαιον, θὰ ἐπανέπιπτεν ἀφεύκτως ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ δὲ πτῶσις τοιούτου τινὸς ὄγκου, πολλαπλασιαζομένη ὑπὸ τοῦ τετραγώνου τῆς ταχύτητός του, θὰ ἔβλαπτε καιρίως μέρος τι τῆς γηΐνης ἐπιφανείας. Συνεπέρανε δὲ, ὅτι εἰς παρομοίας περιπτώσεις, χωρὶς ποσῶς νὰ προσβληθῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ ἐλευθέρου πολίτου, ἡ ἐπέμβασις τῆς ἀστυνομίας ἀπέβαινεν ἀναγκαία, καὶ δὲν ἦτο φρονήσεως ἔργον νὰ διακινδυνευθῇ ἡ ἀσφάλεια τῶν πολλῶν ἕνεκα τῆς εὐχαριστήσεως ἑνὸς ἀτόμου.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων κατάδηλον γίνεται εἰς ποίας ὑπερβολὰς παρεξετρέπετο ὁ στρατηγὸς Νίχωλ· ἀλλ' ἔμεινε μόνος εἰς τὴν ἰδέαν του ταύτην, οὔτε ἔλαβέ τις ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπαιτίας προῤῥήσεις του. Ἀφῆκαν λοιπὸν αὐτὸν νὰ φωνάζῃ ὅσον ἤθελε, καὶ μέχρι διαῤῥήξεως τῶν πνευμόνων του, ὡς ἥρμοζεν αὐτῷ. Ἔχανεν εἰς μάτην τοὺς λόγους του· τὸν ἤκουον, ἀλλὰ δὲν παρεδέχοντο τὰς παρατηρήσεις του, καὶ δὲν κατώρθωσε νὰ προσηλυτίσῃ οὔτε ἕνα ἐκ τῶν θαυμαστῶν τοῦ προέδρου τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὅστις δὲν κατεδέχθη νὰ ἀναιρέσῃ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ λυσσώδους ἀντιπάλου του.

Ὁ Νίχωλ, στενοχωρημένος ἐντὸς τῶν τελευταίων αὐτοῦ ὀχυρωμάτων, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ὑπόθεσίν του καὶ μὲ θυσίαν ἀκόμη τοῦ αἵματός του, ἀπεφάσισε νὰ νικήσῃ μὲ θυσίαν τοῦ ἀργυρίου του. Ἐδημοσίευσε λοιπὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς Ῥιχμόνδης σειρὰν στοιχημάτων, περιλαμβανομένων ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους καὶ κατ' αὐξουσαν ἀναλογίαν.

Ἐστοιχημάτισε τὰς ἑξῆς ποσότητας:

Α'. Χίλια δολλάρια, ὅτι οὐδέποτε θέλουν εἰσπραχθῇ τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Β'. Δύο χιλιάδας δολλαρίων, ὅτι ἡ χύσις τηλεβόλου ἐννεακοσίων ποδῶν ἦν ἀκατόρθωτος, καὶ δὲν θὰ ἐπετύγχανε ποσῶς.

Γ'. Τρισχίλια δολλάρια, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ ἡ γόμω-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σις, καὶ ὅτι ἡ βαμβακοπυρῖτις θὰ ἀνεφλέγετο ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ βλήματος.

Δ'. Τετρακισχίλια δολλάρια, ὅτι τὸ τηλεβόλον θὰ συνετρίβετο κατὰ τὸν πρῶτον πυροβολισμόν.

Ε'. Πεντακισχίλια δολλάρια, ὅτι ἡ σφαῖρα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ διανύσῃ οὔτε ἓξ μίλια, καὶ ὅτι θὰ ἐπανέπιπτε μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων δευτερολέπτων ἀπὸ τῆς σφενδονίσεώς της.

Ὡς βλέπουσιν οἱ ἀναγνῶσαι, ὁ ἐπίμονος στρατηγὸς ἐρριψοκινδύνευεν ἐν τῇ ἀκαταμαχήτῳ αὐτοῦ ἰσχυρογνωμοσύνῃ τὴν σημαντικὴν ποσότητα τῶν δεκαπέντε χιλιάδων δολλαρίων. Πλὴν μεθ' ὅλην τὴν σπουδαιότητα τοῦ στοιχήματος, τὴν 19 Μαΐου ἐνεχειρίσθη αὐτῷ ἐσφραγισμένον πτυχίον, θαυμασίως λακωνικὸν καὶ περιέχον τὰ ἑξῆς:

« Ἐν Βαλτιμόρῃ, τῇ 18 Ὀκτωβρίου.

« Δέχομαι.

ΒΑΡΒΙΚΑΝ.»

ΙΑ'.

ΦΛΩΡΙΣ ΚΑΙ ΤΕΞΑΣ.

Ἐν τούτοις ὑπῆρχεν εἰσέτι ζήτημά τι ἀναμένον τὴν λύσιν του: ἡ ἐκλογὴ καταλλήλου τόπου πρὸς τοποθέτησιν τοῦ τηλεβόλου. Κατὰ τὰς συστάσεις τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ἡ ῥιπὴ ὤφειλε νὰ διευθυνθῇ καθέτως πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ὁρίζοντος, τουτέστι πρὸς τὸ ζενίθ· καὶ ἐπειδὴ ἡ Σελήνη διέρχεται διὰ τοῦ ζενίθ μόνον εἰς τοὺς περιλαμβανομένους τόπους μεταξὺ 0^0 καὶ 28^0 γεωγραφικοῦ πλάτους, ἐπρόκειτο νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μέρος τῆς γηΐνης ἐπιφανείας, ἐφ' οὗ ἤθελε χυθῇ τὸ πελώριον τηλεβόλον τῆς Κολομβιάδος.

Τὴν 20 Ὀκτωβρίου ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος συνήρχετο εἰς γενικὴν συνεδρίασιν. Ὁ Βαρβικὰν παρουσιάζετο ἤδη ἐπὶ τοῦ βάθρου του, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ὡραῖον χάρτην τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀποδιπλώσῃ αὐτὸν, ὁ Τζὼν Μάστων ἐζήτησε τὸν λόγον μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ὁρμητικότητος, καὶ ὡμίλησεν ὡς ἑξῆς:

« Ἔντιμοι συνάδελφοι! τὸ ζήτημα, ὅπερ πρόκειται σήμερον νὰ τεθῇ ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἔχει πολὺ τὸ πράγματι ἐθνικὸν ἐνδιαφέρον, καὶ μέλλει νὰ παράσχῃ εἰς ἡμᾶς τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἐκτελέσωμεν μέγα ἔργον πατριωτισμοῦ.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου παρετηρήθησαν ἀμοιβαίως, μὴ ἐννοοῦντα ποῦ ἔμελλε νὰ καταλήξῃ ὁ ῥήτωρ.

«Οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν βεβαίως σκέπτεται νὰ ὑποχωρήσῃ ἀπέναντι τοῦ καθήκοντος τῆς δόξης τῆς πατρίδος του, καὶ ἂν ὑπάρχῃ δικαίωμά τι, ὅπερ δύναται νὰ ἀντιποιηθῇ ἡ Ὁμοσπονδία, εἶναι τὸ νὰ δεχθῇ εἰς τὰ σπλάγχνα αὐτῆς τὸ μέγα πυροβόλον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Ὅθεν, εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις...

— Γενναῖε Μάστων!... εἶπεν ὁ πρόεδρος.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀναπτύξω τὴν ἰδέαν μου, ἐπανέλαβεν ὁ ῥήτωρ. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ πείραμα καθ' ὁλοκληρίαν, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἐκλέξωμεν τόπον τινὰ ἀρκούντως προσεγγίζοντα εἰς τὸν ἰσημερινόν.

— Πλὴν εἶναι καλήτερον... διέκοψεν ὁ Βαρβικάν.

— Μὴ μὲ διακόπτετε! ἡ συναλλαγὴ τῶν ἰδεῶν εἶναι ἐλευθέρα! ἐπανέλαβεν ὁ ῥέκτης Μάστων· ἔρχομαι λοιπὸν νὰ διαταθῶ ὅτι τὸ ἔδαφος, ἀφ' οὗ μέλλει νὰ ἐκσφενδονισθῇ τὸ ἔνδοξον ἡμῶν βλῆμα, ὀφείλει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν ἡμετέραν Ὁμοσπονδίαν.

— Ἀναμφιβόλως! ἀπήντησαν τινὰ τῶν μελῶν.

— Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ ὅριά μας δὲν εἶναι ἀρκούντως ἐκτεταμένα, ἐπειδὴ ἀφ' ἑτέρου ὁ Ὠκεανὸς ἀντιτάσσει πρὸς μεσημβρίαν ἀνυπέρβλητον φραγμόν, καὶ ἐπειδὴ ἀναγκαζόμεθα νὰ ζητήσωμεν τὸν εἰκοστὸν ὄγδοον τοῦτον παράλληλον πέραν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ εἰς γειτνιάζουσαν χώραν, ἰδοὺ μία νόμιμος ἀφορμὴ πολέμου. Προτείνω λοιπὸν νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας ταύτης, καὶ νὰ κηρύξωμεν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Μεξικοῦ.

— Ὄχι! ὄχι! ἔκραξαν πανταχόθεν.

— Ὄχι! ὑπέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων. Ἰδοὺ μία λέξις, τὴν ὁποίαν μὲ ἀπορίαν μεγάλην ἀκούω προφερομένην εἰς τὸν περίβολον τοῦτον!

— Πλὴν ἄφετε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ ὁ πρόεδρος...

— Ποτέ! ποτέ! ἔκραξεν ὁ θυελλώδης ῥήτωρ. Ἀφοῦ ἀργὰ ἢ ὀγλίγωρα ὁ πόλεμος οὗτος πρόκειται νὰ συμβῇ, ζητῶ ὥστε νὰ κηρυχθῇ σήμερον.

— Μάστων! ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν, πιέζων μεθ' ὁρμῆς τὸν πολύκροτον αὐτοῦ κώδωνα, σοῦ ἀφαιρῶ τὸν λόγον!»

Ὁ Μάστων ἀπεπειράθη νὰ ἀνταπαντήσῃ, ἀλλὰ τινὲς τῶν συναδέλφων ἐπεμβάντες κατώρθωσαν νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτόν.

«Συμφωνῶ μεθ' ὑμῶν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἡμῶν πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ὁμοσπονδίας. Ἀλλ' ἐὰν ὁ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀνυπόμονος φίλος μου μὲ ἄφινε νὰ ὁμιλήσω, ἐὰν ἔβριπτεν ἁπλοῦν βλέμμα ἐπί τινος τοπογραφικοῦ χάρτου, θὰ ἐπείθετο ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀνωφελὲς νὰ κηρύξωμεν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν γειτόνων ἡμῶν, διότι τινὲς τῶν ὁροθετικῶν γραμμῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐκτείνονται πέραν τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου παραλλήλου. Παρατηρήσατε, Κύριοι· ἔχομεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὅλον τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Τεξὰς καὶ τῆς Φλωρίδος.»

Ἡ ἀποκάλυψις αὕτη ἐπήνεγκε τὴν ποθουμένην ἠρεμίαν, καίτοι ὁ ἀρειμάνιος Τζὼν Μάστων ἐφαίνετο παραδεχόμενος αὐτὴν οὐχὶ ἄνευ λύπης. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ὥστε ἡ Κολομβιὰς νὰ χυθῇ εἴτε εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ Τεξὰς, εἴτε εἰς τὸ τῆς Φλωρίδος. Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔμελλε νὰ διεγείρῃ ἀπαράμιλλον ἀντιζηλίαν μεταξὺ τῶν πόλεων ἀμφοτέρων τῶν ἐπαρχιῶν τούτων.

Ὁ εἰκοστὸς ὄγδοος παράλληλος, κατὰ τὴν συνάντησιν αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀκτῆς, διέρχεται τὴν χερσόνησον τῆς Φλωρίδος, τὴν ὁποίαν διαιρεῖ εἰς δύο σχεδὸν ἴσα μέρη· εἶτα, ὑπερβαίνων τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, ὑποτείνει τὸ τόξον τὸ ἀποτελούμενον ὑπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀλαβάμα, τοῦ Μισσισιπῆ καὶ τῆς Λουϊζιάνης. Τότε προσεγγίζων εἰς τὸ Τεξὰς, οὗτινος τέμνει μίαν γωνίαν, προεκτείνεται διὰ τοῦ Μεξικοῦ, ὑπερπηδᾷ τὴν Σονόρην, διασχελίζει τὴν παλαιὰν Καλιφορνίαν, καὶ χάνεται εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Ὥστε οἱ μόνοι καταλλήλως κείμενοι τόποι, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας δοθείσας συνθήκας, τουτέστιν ὑπὸ τὸν εἰκοστὸν ὄγδοον παράλληλον, ἦσαν αἱ μερίδες αὗται τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Τεξὰς καὶ τῆς Φλωρίδος.

Κατὰ τὸ μεσημβρινὸν τῆς Φλωρίδος δὲν ἀπαντῶνται ἄξιαι λόγου πόλεις, εἰμὴ πληθὺς φρουρίων, προφυλαττόντων αὐτὴν κατὰ τῶν πλανήτων Ἰνδῶν. Μία μόνον πόλις τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἡ Τάμπα-Τόβνη, ἠδύνατο νὰ διεκδικήσῃ δικαιώματα προτιμήσεως, συνεπείᾳ τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς θέσεως. Ἀπ' ἐναντίας, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τεξὰς αἱ πόλεις εἰσὶ πολυπληθέστεραι καὶ σημαντικαί, ἰδίως δὲ ἅπασαι αἱ ἐπὶ τῶν ποταμῶν τοῦ Ῥίου Μπράβου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου κείμεναι πόλεις ἠδύναντο νὰ ἐγείρωσι σπουδαῖον κώλυμα κατὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Φλωρίδος.

Οὕτω λοιπὸν, μόλις γνωσθείσης τῆς ἀποφάσεως, ἀπεσταλμένοι ἐξ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐπαρχιῶν ἔφθασαν διὰ τῆς πρώτης ταχυδρομικῆς εὐκαιρίας εἰς Βαλτιμόρην, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὅ τε πρόε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὄρος Βαρβικὰν καὶ τὰ ἐξασκοῦντα ὁπωσδήποτε ἐπιρροὴν μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου κατεπολιορκοῦντο ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὑπὸ ἐντόνων ἀπαιτήσεων. Ἐὰν ἑπτὰ πόλεις τῆς Ἑλλάδος διεφιλονείκησαν πρὸς ἀλλήλας τὴν τιμὴν τοῦ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἱ κοιτίδες τοῦ Ὁμήρου, δύο ὁλόκληροι Ἐπικράτειαι ἠπείλουν ἵνὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας ἕνεκα ἑνὸς τηλεβόλου.

Τότε οἱ ἄγριοι οὗτοι ἀδελφοὶ ἐθεάθησαν περιφερόμενοι εἰς τὰς ἀγυιὰς τῆς πόλεως ἔνοπλοι, εἰς ἑκάστην δὲ συνάντησιν αὐτῶν ἐπηπειλεῖτο ῥῆξις, ἥτις θὰ εἶχε λίαν σπουδαίας καὶ λυπηρὰς συνεπείας, ἂν κατ' εὐτυχίαν ἡ φρόνησις καὶ ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ προέδρου Βαρβικὰν δὲν ἴσχυον ν' ἀποτρέψωσι τὸν κίνδυνον τοῦτον. Αἱ ἀτομικαὶ διαδηλώσεις εὗρον ὑποστήριξιν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν διαφόρων Πολιτειῶν. Οὕτως ὁ μὲν Κήρυξ τοῦ Νεοεβοράκου καὶ τὸ Βῆμα ὑπεστήριζον τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τεξὰς, ἐνῷ ὁ Χρόνος καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐπιθεώρησις ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Φλωρίδος· εἰς τρόπον ὥστε τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἠπόρουν ποῖον νὰ ἀκούσωσι.

Τὸ Τεξὰς, ἐπιδεικνύον ἀγερώχως τὰς εἰκοσιὲξ κομητείας αὐτοῦ, ἐφαίνετο πρόπου τινὰ προβάλλον αὐτὰς ὡς καννιοστοιχίας. Ἀλλ' ἡ Φλωρὶς διετείνετο, ὅτι δώδεκα κομητεῖαι ἤξιζον πλειότερον τῶν εἰκοσιὲξ εἰς τόπον ἓξ φορὰς μικρότερον. Τὸ Τεξὰς ἐπαίρετο μεγάλως διὰ τὰς τριακοσίας τριάκοντα χιλιάδας αὐτόχθονάς του· ἀλλ' ἡ ἧττον εὐρύχωρος Φλωρὶς ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶναι μᾶλλον κατῳκημένη μὲ τὰς πεντήκοντα καὶ ἓξ χιλιάδας τῶν κατοίκων της. Ἐκ περισσοῦ δὲ κατηγόρει τὸ Τεξὰς διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν κιτρίνων αὐτοῦ πυρετῶν, οἵτινες ἓν ἔτος μὲ τὸ ἄλλο ἔκοπτον τὸ νῆμα τῆς ζωῆς πολλῶν χιλιάδων ἐκ τῶν κατοίκων αὐτοῦ· καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον.

Ἀφ' ἑτέρου τὸ Τεξὰς διετείνετο ὅτι, καθόσον ἀφώρα τὸν πυρετὸν, πᾶσα ἄλλη Ἐπικράτεια παρὰ ἡ τῆς Φλωρίδος ἐδικαιοῦτο νὰ μεμφθῇ αὐτὸ, καὶ ὅτι ἦτο ἀναισθησία, ἂν ὄχι τι χειρότερον, νὰ ἀποκαλῇ τις τὸν ἄλλον ψωραλέον, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων· καὶ εἶχεν ἐπίσης δίκαιον, καθότι ἡ Φλωρὶς διετήρει εἰς χρονικὴν κατάστασιν τὴν χολερικὴν ἐπιδημίαν τοῦ μέλανος ἐμέτου.

«Ἄλλως τε δὲ, προσέθετον οἱ Τεξαῖοι διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ αὐτῶν ὀργάνου, ἀπαιτεῖται τιμὴ καὶ προτίμησις πρὸς μίαν Ἐπικράτειαν, ἐν ᾗ φύεται ὁ ὡραιότερος βάμβαξ τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις παράγει τὸ καταλληλότερον πρὸς ναυπηγίαν σιδηρόξυλον, καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἔξοχα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γαιανθρακωρυχεῖα καὶ τὰ μεταλλεῖα τοῦ σιδήρου ἀποτελοῦσι τὸν ἐπίφθονον τῆς Ἐπικρατείας πλοῦτον.» Εἰς ταῦτα τὸ ὄργανον τῶν ἐναντίων ἀντέτασσεν, « ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Φλωρίδος, καίτοι μὴ ὂν τοσοῦτῳ πλούσιον, παρεῖχεν ὅμως τὰς καλητέρας συνθήκας διὰ τὴν τῆξιν καὶ τὴν χώνευσιν τῆς Κολομβιάδος, καθότι συνέκειτο ἐξ ἄμμου καὶ ἐξ ἀργιλλίτιδος. »

« Ἐν τούτοις, ἀντεπαρετήρουν οἱ Τεξαῖοι, πρὶν ἡ ἐπιχειρήσῃ τις νὰ τήξῃ οἱονδήποτε μέταλλον εἰς ἕνα τόπον, ὀφείλει πρῶτον νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ ὅμως ἡ μετὰ τῆς Φλωρίδος συγκοινωνία ἦν λίαν δυσχερὴς, ἐνῷ ἡ ἀκτὴ τοῦ Τεξὰς ἐκοσμεῖτο ὑπὸ τοῦ ὅρμου τοῦ Κάλβεστων, ὅστις, ἔχων περιτρέρειαν δεκατεσσάρων λευγῶν, ἠδύνατο νὰ φιλοξενήσῃ τοὺς στόλους ὅλου τοῦ κόσμου. »

— Κάλλιστα! ἀπήντων αἱ ἀφωσιωμέναι εἰς τὴν Φλωρίδα ἐφημερίδες· μᾶς κοπανίζετε αἰωνίως τὸν ὅρμον σας τοῦ Κάλβεστων, κείμενον ἐπέκεινα τοῦ εἰκοστοῦ ἐννάτου παραλλήλου, ὡς νὰ μὴ ἔχωμεν ἡμεῖς τὸν ὅρμον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀνοιγόμενον ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς εἰκοστῆς ὀγδόης μοίρας γεωγραφικοῦ πλάτους, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα φθάνουσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Τάμπα-Τόβνην.

— Ὡραῖος ὅρμος! ἀπεκρίνετο τὸ Τεξάς· ὁ ἥμισυς εἶναι κεχωσμένος ὑπὸ τῆς ἄμμου.

— Ἀμμόχωστος εἶναι ὁ ἰδικός σας! ἔκραζεν ἡ Φλωρίς. Ὀλίγον ἀκόμη, καὶ θὰ μᾶς παραστήσητε ὡς τόπον ἀγρίων.

— Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν θὰ ἔχομεν ἄδικον, διότι οἱ Σεμινόλαι διατρέχουσιν εἰσέτι τὰς πεδιάδας σας.

— Καὶ οἱ Ἀπάχαι σας, καὶ οἱ Κομάγχαι σας; μήπως θέλετε νὰ μᾶς τοὺς μεταμορφώσητε εἰς ἐξηυγενισμένους;»

Ὁ διὰ τοῦ χάρτου καὶ τοῦ μέλανος οὗτος πόλεμος διετηρεῖτο τοιουτοτρόπως ἀπό τινων ἡμερῶν, ὅτε ἡ Φλωρὶς ἐσκέφθη νὰ σύρῃ τὸν ἀντίπαλόν της ἐπὶ διαφορετικοῦ ἐδάφους· πρωΐαν τινὰ λοιπὸν ὁ Χρόνος ὑπῆρξθη ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐπιχείρησις ἦν οὐσιωδῶς Ἀμερικανικὴ, ὤφειλε νὰ τελεσθῇ ἐπὶ ἐδάφους οὐσιωδῶς Ἀμερικανικοῦ.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ ἀγανάκτησις τῶν Τεξαίων ἐκορυφώθη. «Καὶ πῶς! ἔκραξαν· μήπως δὲν εἴμεθα Ἀμερικανοὶ ὡς ὑμεῖς; Τὸ Τεξὰς καὶ ἡ Φλωρὶς δὲν συμπεριελήφθησαν ἀμφότερα εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν κατὰ τὸ ἔτος 1845;

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντα ὁ Χρόνος, πλὴν ἡμεῖς ἀνήκομεν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Συμπολιτείαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1820.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τὸ πιστεύω, προσέθετο τὸ Β ῆ μ α· ἀφοῦ διετελέσατε ἐπὶ διακόσια ἔτη Ἱσπανοὶ ἢ Ἄγγλοι, σᾶς ἐπώλησαν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας διὰ πέντε ἑκατομμύρια δολλαρίων!

— Καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ἐρυθριῶμεν; Μήπως τῷ 1803 δὲν ἠγοράσθη ἡ Λουϊζιάνη παρὰ τοῦ Ναπολέοντος ἀντὶ δεκαὲξ ἑκατομμυρίων δολλαρίων;

— Αἶσχος! ἔκραξαν τότε οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Τεξάς· ἓν ἄθλιον τεμάχιον γῆς, ὡς τὴν Φλωρίδα, νὰ τολμᾷ νὰ παραβάλλεται πρὸς τὸ Τεξὰς, ὅπερ, ἀντὶ νὰ πωληθῇ, ἀνεκτήσατο ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν, ἐδίωξε τοὺς Μεξικανοὺς τὴν 2 Μαρτίου τοῦ 1836, καὶ ἐκηρύχθη ὁμόσπονδος δημοκρατία μετὰ τὴν νίκην, ἣν ἐκέρδησεν ὁ Σαμουὴλ Χούστων παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἁγίου Ἰακίνθου, μαχόμενος κατὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Σάντα Ἄννα· πρὸς ἕνα τόπον τέλος πάντων, ὅστις ἡ ὥθη ἐθελουσίως μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

— Διότι ἐφοβεῖτο τοὺς Μεξικανούς!» ἀπήντων οἱ τῆς Φλωρίδος ἀντιπρόσωποι.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν προεφέρθη ἡ ἀληθῶς προσβλητικὴ λέξις φόβος, ἡ θέσις ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων κατέστη ἀφόρητος. Ἀνεμένετο ἡ μέχρις αἵματος συμπλοκὴ, καὶ ἡ σφαγὴ τῶν δύο μερῶν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Βαλτιμόρης· ὡς ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιτηρῶσιν ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν δύο Ἐπαρχιῶν.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἠγνόει εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο μερίδων νὰ δώσῃ τὴν προτίμησιν. Αἱ σημειώσεις, τὰ ἔγγραφα, αἱ ἀπειλητικαὶ ἐπιστολαὶ ἔπιπτον ὡς βροχὴ εἰς τὸ οἴκημά του· ποῖον μέρος νὰ λάβῃ; Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καταλληλότητος τοῦ ἐδάφους, τῆς εὐκολίας τῶν συγκοινωνιῶν, τῆς ταχύτητος τῆς μεταφορᾶς, ἀμφότεραι αἱ Ἐπικράτειαι αὗται ἔχαιρον ἀληθῶς ἴσα δικαιώματα· καθόσον δὲ ἀπέβλεπε τὰς πολιτικὰς ἀτομικότητας, αὗται ἦσαν ὅλως ἀσχετοι πρὸς τὸ ζήτημα.

Ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀμηχανία αὕτη διήρκει ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, ὅτε ὁ Βαρβικὰν ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὴν ἐκκρεμῆ ἐκείνην κατάστασιν. Συνεκάλεσε λοιπὸν τοὺς συναδέλφους του, καὶ ἡ λύσις, ἣν προέτεινεν, ὑπῆρξε κατὰ βάθος σοφὴ, καθὰ θέλομεν ἰδεῖ ἀμέσως.

«Ἐκ τῶν μεταξὺ Φλωρίδος καὶ Τεξὰς συμβαινόντων δυνάμεθα, εἶπε, νὰ συμπεράνωμεν ὁποῖαι δυσχέρειαι καὶ συνερισμοὶ θέλουν ἀναφανῆ ἐπίσης καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν πόλεων τῆς προτιμηθησομένης Ἐπικρατείας· ἡ ἀντιζηλία θέλει καταβῆ ἀπὸ τοῦ γένους εἰς τὸ εἶδος, ἀπὸ τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κράτους εἰς τὸ ἄστυ, καὶ ἰδοὺ εἷς ἀδιέξοδος κυκεών. Ὅθεν ἐπειδὴ τὸ Τεξὰς ἔχει ἕνδεκα πόλεις, ἐχούσας τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὸν ἡμέτερον σκοπὸν, καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ διαφιλονεικήσωσι πρὸς ἀλλήλας τὴν τιμὴν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ θὰ προξενήσωσιν εἰς ἡμᾶς νέας ἀνησυχίας, ἐνῷ ἡ Φλωρὶς ἔχει μίαν μόνην πόλιν, διὰ ταῦτα προτείνω νὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῆς Φλωρίδος καὶ τῆς Τάμπα-Τόβνης.»

Ἅμα γνωστοποιηθείσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὸν ἔξω κόσμον, οἱ τοῦ Τεξὰς ἀπεσταλμένοι, πλήρης ἐκπλήξεως καὶ ἀπεριγράπτου ὀργῆς, ἀπηύθυναν προσκλήσεις ὀνομαστὶ εἰς τὰ διάφορα μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Τότε αἱ ἀρχαὶ τῆς Βαλτιμόρης ἔλαβον τὸ μόνον μέρος, ὅπερ ἔμενε νὰ λάβωσι, διέταξαν νὰ παρασκευασθῶσιν εἰδικαὶ ἁτμάμαξαι, καὶ ἐπιβιβάσαντες εἰς ταύτας ἑκόντας ἄκοντας τοὺς Τεξαίους, ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν μὲ ταχύτητα τριάκοντα μιλίων ἑκάστην ὥραν.

Πλὴν, ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἀκαριαία ἡ ἀναχώρησις τῶν Τεξαίων, ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ῥίψωσι κατὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν τελευταῖόν τινα καὶ ἀπειλητικὸν σαρκασμόν. Ὑπαινιττόμενοι τὸ μικρὸν πλάτος τῆς Φλωρίδος, στενῆς χερσονήσου συνεσφιγμένης μεταξὺ δύο θαλασσῶν, ἐχαιρεκάκουν ὅτι δὲν θὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν κλόνον τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως, καὶ ὅτι θὰ τιναχθῇ εἰς τὸν ἀέρα μετὰ τῆς βολῆς.

«Ἂς τιναχθῇ!» ἀπήντησαν οἱ τῆς Φλωρίδος ἀπεσταλμένοι μετὰ λακωνισμοῦ ἀξίου τῆς ἀρχαιότητος.

ΙΒ'.

ΤΗ ΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΤΩ ΠΑΝΤΙ.

Μετὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν ἀστρονομικῶν, μηχανικῶν καὶ τοπογραφικῶν δυσχερειῶν, ἤρχετο τὸ ζήτημα τῶν χρημάτων. Ἐπρόκειτο νὰ εὑρεθῇ ἡ ἀναγκαιοῦσα ποσότης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρατόλμου τούτου σχεδίου. Οὐδεὶς ἰδιώτης, οὐδὲν Κράτος ἀκόμη ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο ἑκατομμύρια.

Ὅθεν ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἀπεφάσισε, καίτοι ἡ ἐπιχείρησις ἦν ἰδίως Ἀμερικανικὴ, νὰ περιβάλῃ αὐτὴν μὲ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον, καὶ νὰ ἐξαιτηθῇ παρ' ἑκάστου τῶν λαῶν τὴν χρηματικὴν συνδρομήν του. Ἦτο καθῆκον ἁπάσης τῆς Γῆς νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἀφορῶσαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ταύτην ὑπόθεσιν τὸν δορυφόρον της. Ἡ ἐπὶ τῷ σκοπῷ λοιπὸν τούτῳ ἀποφασισθεῖσα ἐγγραφὴ συνδρομῶν ἐξετάθη ἀπὸ τῆς Βαλτιμόρης εἰς ἅπαντα τὸν ἐξηυγενισμένον κόσμον τῇ πόλει καὶ τῷ παντί (Urbi et orbi).

Ἡ συνεισφορὰ αὕτη ἔμελλε νὰ ὑπερβῇ πᾶσαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας, καίτοι ἐπρόκειτο οὐχὶ περὶ δανεισθησομένων ἀλλὰ περὶ δωρηθησομένων ποσοτήτων, καίτοι αἱ μεθέξεις οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρεῖχον ἐλπίδα συμφέροντος ἢ κέρδους. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ πρόσκλησις τοῦ Βαρβικὰν δὲν ἔσχε τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀλλ' ὑπερβᾶσα τόν τε Ἀτλαντικὸν καὶ τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, κατέκτησε τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ὠκεανίαν. Τὰ Ἀστεροσκοπεῖα τῆς Ὁμοσπονδίας συνῆψαν ἀμέσως σχέσεις μετὰ τῶν ξένων Ἀστεροσκοπείων. Τινὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἰδίως τὰ τῶν Παρισίων, τῆς Πετρουπόλεως, τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, τοῦ Βερολίνου, τῆς Ἀλτόνης, τῆς Στοκχόλμης, τῆς Βαρσοβίας, τοῦ Ἀμβούργου, τῆς Βούδας, τῆς Βολωνίας, τῆς Μελίτης, τῆς Λισσαβῶνος, τοῦ Βεναρὲς, τοῦ Μαδρὰς, τοῦ Πεκίνου, διεβίβασαν εἰς τὸν Τηλεβολικὸν Σύλλογον τὰ συγχαρητήριά των· ἕτερα δὲ ἐτήρησαν ἔμφρονα ἐπιφύλαξιν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Γρεενβίχης, ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ, ἐπιδοκιμασθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν εἰκοσιδύο ἀστρονομικῶν καθιδρυμάτων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ὑπῆρξε σαφὴς καὶ ἄνευ περιστροφῶν. Ἐθεώρει ἀδύνατον τὴν πραγματοποίησιν καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, παρεδέχετο δὲ τὰς θεωρίας τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ. Ὥστε, ἐνῷ διάφοροι σοφαὶ ἑταιρίαι ὑπέσχοντο νὰ πέμψωσιν ἀπεσταλμένους εἰς Ταμπατόβνην, ὁ Σύλλογος τῆς Γρεενβίχης οὔτε κἂν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν τοῦ Βαρβικάν· τοῦθ' ὅπερ ἦν προφανὴς ἀπόδειξις τῆς ἀγγλικῆς ζηλοτυπίας.

Ἀλλ' ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακοινώσεως ὑπῆρξεν ἐξαίρετον εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μετωχετεύθη εἰς τὰ πλήθη, ἅτινα ἐξεθήλωσαν παθητικὸν τωόντι ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ ζητήματος· πρᾶγμα λίαν σπουδαῖον, καθότι τὰ πλήθη ταῦτα ἔμελλον νὰ προσκληθῶσιν ὅπως καλύψωσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς των ἓν τοσούτῳ σημαντικὸν κεφάλαιον.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἐξέδωκε τὴν 8ην Ὀκτωβρίου προκήρυξίν τινα πλήρη ἐνθουσιασμοῦ, ἐν ᾗ ἀπευθύνετο πρὸς τοὺς καλοθελητὰς ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ἥτις, μεταφρασθεῖσα εἰς ἁπάσας τὰς γλώσ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σας, ἐπέτυχε νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν λαῶν. Πάραυτα λοιπὸν ἠνοίχθησαν εἰς τὰς κεντρικωτέρας πόλεις τῆς Ὁμοσπονδίας γραφεῖα συνδρομῶν, κέντρον δὲ ὡρίσθη ἡ Τράπεζα τῆς Βαλτιμόρης· μετὰ τοῦτο ἤρχισαν αἱ ἐγγραφαὶ καὶ εἰς τὰς διαφόρους Ἐπικρατείας τῶν δύο ἠπείρων.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ προέδρου Βαρβικὰν, τέσσαρα ἑκατομμύρια δολλαρίων ἦσαν διατεθειμένα ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ὁμοσπονδίας. Μ' ἓν τοιοῦτο πρόχειρον κεφάλαιον ἐννοεῖται ὅτι ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν προπαρασκευαστικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν.

Πλὴν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἑβδομάδων αἱ τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις ἐγνωστοποίουν εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς, ὅτι αἱ ξέναι ἐγγραφαὶ ηὔξανον μετ' ἀπεριγράπτου ταχύτητος. Χῶραί τινες διεκρίνοντο διὰ τὴν γενναιότητα αὐτῶν, ἐνῷ ἕτεραι ἐπεδείκνυον ὀλιγωτέραν προθυμίαν· τοῦτο ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῶν κατοίκων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀριθμοὶ εἰσὶν εὐγλωττότεροι τῶν λόγων, ἰδοὺ τὸ ἀκριβὲς καταστατικὸν τῶν κεναθειτῶν ποσοτήτων εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐγγραφῶν.

Ἡ Ῥωσσία προσήνεγκε διὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτῇ μέρος τὴν ὑπερογκον ποσότητα τριακοσίων ἑξήκοντα ὀκτὼ χιλιάδων καὶ ἑπτακοσίων τριάκοντα τριῶν ῥουβλίων· ποσότης ἀντιστοιχοῦσα περίπου πρὸς ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον φράγκων. Ὁ ἐκπληττόμενος διὰ τὴν γενναίαν ταύτην προσφορὰν, ἀδικεῖ μεγάλως τὸν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτα τῶν Ῥώσσων, καὶ παραγνωρίζει τὴν πρόοδον ἣν τινα διεπράξαντο ἀπό τινος πρὸς τὰς ἀστρονομικὰς μελέτας, χάριν εἰς τὰ πολυπληθῆ αὐτῶν Ἀστεροσκοπεῖα. Σημειωτέον ὅτι πρὸς κατασκευὴν τοῦ πρωτεύοντος αὐτῶν ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια ῥουβλίων.

Ἡ Γαλλία τὸ πρῶτον ἐγέλασε διὰ τὴν ἰδέαν τῶν Ἀμερικανῶν· ἡ Σελήνη παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς πληθὺν λογοπαιγνίων καὶ σατυρικῶν ἀσματίων, ἐν οἷς ἡ ἀπειροκαλία διηγωνίζετο πρὸς τὴν ἀμάθειαν. Ἀλλὰ καθὼς εἰς ἄλλην ἐποχὴν οἱ καλοὶ Γάλλοι ἐπλήρωναν ἀδρῶς ἀφοῦ ἔψαλον, τοιουτοτρόπως καὶ ἤδη ἐπλήρωσαν ἀφοῦ ἐγέλασαν· εἰς τρόπον ὥστε οἱ κατάλογοι τῆς Γαλλίας ἐκαλύφθησαν μὲ τὸ ἀρκετὰ στρογγύλον ποσὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου διακοσίων πεντήκοντα τριῶν χιλιάδων ἐννεακοσίων τριάκοντα δύο φράγκων καὶ πεντήκοντα ἑπτὰ ἑκατοστῶν. Βεβαίως ἡ σπουδαιότης τοῦ ποσοῦ τούτου παρεῖχε τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς φιλισκώμμονας τούτους κατοίκους τῆς σφαίρας μας τοῦ νὰ εἰρωνευθῶσιν ὀλίγον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ Αὐστρία, καίτοι εἰς οἰκονομολογικοὺς περισπασμοὺς διατελοῦσα, ἐφάνη τὸ ἐπ' αὐτὴν ἀρκετὰ γενναία. Τὸ μέρος αὐτῆς εἰς τὸν κοινὸν ἔρανον ἀντεπροσωπεύθη διὰ τῆς οὐχὶ εὐκαταφρονήτου ποσότητος τῶν διακοσίων δεκαὲξ χιλιάδων φλωρινίων, ὅπερ εἰς καθαρὰ φράγκα παριστᾷ ἥμισυ περίπου ἑκατομμύριον.

Τὸ ἐπιβάλλον τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἔφθασεν εἰς πεντήκοντα δύο χιλιάδας ριξταλήρων, εἴτε τριακοσίας περίπου χιλιάδας φράγκων, ποσότης σχετικῶς ἀξία λόγου ὡς πρὸς τὴν μικρότητα τοῦ τόπου. Ἐπίσης ἡ Πρωσσία ἐδήλωσε τὴν μεγάλην αὐτῆς συγκατάθεσιν ὑπὲρ τοῦ ἔργου διὰ τῆς ἀποστολῆς διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων ταλήρων, εἴτε κατὰ ἑξήκοντα χιλιάδας ἔλαττον τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων. Περιπλέον δὲ τὰ διάφορα αὐτῆς Ἀστεροσκοπεῖα ἐπεδείξαντο μέγαν ζῆλον πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν, καὶ ἔσπευσαν ἐκ τῶν πρώτων νὰ διαβιβάσωσι τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν πρὸς τὸν πρόεδρον Βαρβικάν.

Ἡ Τουρκία ἐπεδείξατο ἀπαράμιλλον γενναιότητα, καίτοι ἦν ἡ μᾶλλον ἐνδιαφερομένη ἀτομικῶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καθόσον ἡ Σελήνη ρυθμίζει τὰ ἔτη αὐτῆς καὶ κανονίζει τὴν νηστείαν τοῦ Ῥαμαζανίου. Διὸ προθύμως ἐκόσμησε τὴν ὑπογραφήν της δι' ἑνὸς ἑκατομμυρίου τριακοσίων ἑβδομήκοντα δύο χιλιάδων ἑξακοσίων τεσσαράκοντα γροσίων, ἅτινα μετατρέπονται εἰς τριακοσίας πεντήκοντα περίπου χιλιάδας φράγκων. Περιπλέον δὲ ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἀποφασίσῃ τὴν κατασκευὴν Ἀστεροσκοπείου, ἀντικαθιστῶσα τοὺς τέως ἐν ὑπολήψει ἀστρολόγους αὐτῆς διὰ πράγματι ἐπιστημόνων.

Ἡ Βελγικὴ διεκρίθη μεταξὺ τῶν δευτέρας τάξεως ἐπικρατειῶν διὰ τῆς προσφορᾶς πεντακοσίων δεκατριῶν χιλιάδων φράγκων, ὅπερ ἀναλογεῖ περίπου πρὸς δώδεκα ἑκατοστὰ δι' ἕκαστον κάτοικον. Ἡ Ὁλλανδία καὶ αἱ ἀποικίαι αὐτῆς ἐφάνησαν ἐπίσης τὰ μέγιστα ἐνδιαφερόμεναι ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου τούτου, καθότι ἀντεπροσωπεύθησαν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν συνεισφορῶν δι' ἑκατὸν δέκα χιλιάδων φλωρινίων· ἐξητήσαντο δὲ ὡς χάριν νὰ παραχωρηθῇ αὐταῖς ἔκπτωσις πέντε τοῖς ἑκατὸν, διότι ἐπλήρωνον εἰς μετρητά.

Ἡ Δανιμαρκία, καίτοι μόλις ἀναπνέουσα ἐντὸς τοῦ στενοχώρου αὐτῆς γηπέδου, ἔδωκεν ἐντοσούτῳ ἐννεακισχίλια μικρὰ δουκάτα, εἴτε ἑκατὸν δεκαεπτὰ χιλιάδας τετρακόσια δεκατέσσαρα φράγκα· τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει τὸν ἔρωτα τῶν Δανῶν πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις.

Ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία προσήνεγκε τριάκοντα τέσσαρας χιλιάδας διακόσια ὀγδοήκοντα πέντε φλωρία. Ἡ δὲ Ἰταλία, καίτοι τὰ οἰ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κονομικὰ αὐτῆς διέκειντο εἰς οὐχὶ ἀνθηρὰν κατάστασιν, ἠδυνήθη ἐν τούτοις νὰ εὕρῃ διακοσίας χιλιάδας λιβρῶν εἰς τὰ θυλάκια τῶν τέκνων της. Ἐπίσης ἡ Πορτογαλλία ἀπέδειξε τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀφοσίωσιν αὐτῆς διὰ τριακοντακισχιλίων κρεὺξαρίων, ἤτοι ἑκατὸν δεκατριῶν χιλιάδων διακοσίων φράγκων.

Διακόσια πεντήκοντα ἑπτὰ φράγκα ὑπῆρξεν ἡ μικρὰ συνεισφορὰ τῆς Ἑλβετίας εἰς τὸ μέγα Ἀμερικανικὸν ἔργον· τοῦτο δὲ, διότι ἡ ἐπικράτεια αὕτη οὐδὲν πρακτικὸν ὄφελος ἐδιώρα εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιχείρησιν. Ἐδυσκολεύετο νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ ἀπόπειρα ἀποστολῆς σφαιρας εἰς τὴν Σελήνην ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ συνδεθῶσι στεναὶ σχέσεις μετὰ τοῦ φωστῆρος τῶν νυκτῶν, καὶ τῇ ἐφαίνετο ἐντελὴς ἀπερισκεψία τὸ νὰ ἀπασχολήσῃ τὰ κεφάλαιά της εἰς μίαν τοσούτῳ παρακεκινδυνευμένην ἐπιχείρησιν. Ἴσως ἔν τινι μέτρῳ εἶχε δίκαιον.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν Ἱσπανίαν, μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατώρθωσε νὰ συναθροίσῃ ἑκατὸν δέκα ῥεάλια, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, πεντήκοντα ἐννέα φράγκα καὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἑκατοστά! Καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν ἐπροφασίσθη ὅτι κατεδαπανήθη πρὸς συντέλεσιν τῶν σιδηροδρόμων της, ἀλλὰ πράγματι ἐκωλύετο ἀπὸ τὸν ὀπισθοδρομισμὸν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἐπιστήμην. Τινὲς τῶν προληπτικωτέρων Ἱσπανῶν, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν ὄγκον τοῦ βλήματος παραβαλλόμενον πρὸς τὸν τῆς Σελήνης, ἐξέφραζον τοὺς φόβους αὐτῶν μήπως διαταραχθῇ ἕνεκα τούτου ἡ τροχιὰ αὐτῆς, καὶ, ἀπολέσασα τὴν ἰσορροπίαν της, πέσῃ ἐπὶ τῆς γηΐνης ἐπιφανείας. Διὰ πᾶν λοιπὸν ἐνδεχόμενον τοιαύτης φύσεως ἐθεώρησαν φρονιμώτερον νὰ ἀπέχωσιν οἱασδήποτε συνδρομῆς, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο δι' ὀλίγιστα ῥεάλια.

Τοῦ Μεξικοῦ ἡ συνδρομὴ ὑπῆρξεν αὐτόχρημα ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας, διότι, μεθ' ὅλην τὴν καλὴν αὐτοῦ διάθεσιν, μόλις κατώρθωσε νὰ ἀποστείλῃ ὀγδοήκοντα καὶ ἓξ γροσάκια, τουτέστι χίλια ἑπτακόσια εἰκοσιεπτὰ φράγκα· ἀλλὰ τὰ ἀρτιπαγῆ Κράτη εἰσὶ πάντοτε ἐμπερίστατα.

Δύο μόνον ἐκ τῶν δευτερευόντων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ἀπέσχον τοῦ νὰ συνεισενέγκωσι τὸ δηνάριον αὐτῶν εἰς τὴν παγκόσμιον ταύτην συνδρομήν: ἡ Ποντιφικὴ Ἐπικράτεια καὶ ἡ μικρὰ Ἑλλάς· ἡ μὲν πρώτη ἕνεκα τοῦ πατροπαραδότου αὐτῆς μίσους πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν, ὡς ἀνατρεπτικῶν ὅθεν τῶν προμεσαιωνικῶν αὐτῆς δοξασιῶν· ἡ δὲ δευτέρα, μεθ' ὅλον τὸν ζῆλον αὐτῆς, ἠναγκάσθη ν' ἀπαντήσῃ διὰ τοῦ μενιππείου οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος! καίτοι εἷς ἱστορικὸς λόφος παρὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς κοσμεῖται διὰ κομψοῦ ναϊδρίου τῆς τῶν ἄστρων ἐπιστήμης.

Ἔμενεν ἡ Ἀγγλία. Γνωστὴ ἐγένετο ἤδη ἡ περιφρονητικὴ ἀντιπάθεια, μεθ' ἧς ἡ ὑπερήφανος Ἀλβιὼν ὑπεδέξατο τὴν τοῦ Βαρβικὰν πρότασιν. Οἱ Ἄγγλοι ἔχουσι μίαν καὶ μόνην ψυχὴν διανεμημένην εἰς τὰ εἰκοσιπέντε ἑκατομμύρια κατοίκων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸν πληθυσμὸν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Ἔδοσαν λοιπὸν νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἀντέβαινεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς οὐδετερότητος, καὶ ἀπηξίωσαν νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν συνδρομῶν οὔτε δι' ἓν φαρθίνιον.

Πληροφορηθεὶς ταῦτα ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος, ἠρκέσθη νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὤμους, καὶ ἐνησχολήθη μετὰ περισσοτέρου ζήλου εἰς τὴν ὑπόθεσίν του. Ὅταν δὲ ἡ Νότιος Ἀμερική, τουτέστιν ἡ Περουβία, ἡ Χιλή, ἡ Βραζιλία, αἱ ἐπαρχίαι τῆς Πλάτας, καὶ ἡ Κολομβία ἔχυσαν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον διὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐταῖς τὴν ποσότητα τῶν τριακοσίων χιλιάδων δολλαρίων, ὁ Σύλλογος εὑρέθη ἔχων ὑπὸ τὴν διάθεσίν του οὐκ εὐκαταφρόνητον χρηματικὸν κεφάλαιον, οὗτινος ἰδοὺ ἡ ἀνάλυσις:

Συνεισφορὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν	4,000,000	δολλαρίων.
Συνεισφοραὶ τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν	1,446,675	—
Ὁλικὸν ποσὸν	5,446,675	δολλάρια.

Ὥστε ἡ τῷ Κόσμῳ καὶ τῷ Παντὶ ἀπευθυνθεῖσα πρόσκλησις τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἀπέφερεν ἐν ὀλιγοχρονίῳ διαστήματι περὶ τὰ τριάκοντα ἑκατομμύρια φράγκων!

Καὶ μή τις ἐκπλαγῇ διὰ τὸ ὑπέρογκον τῆς ποσότητος ταύτης, καθότι αἱ δαπάναι τῶν ἐργασιῶν τῆς τήξεως τοῦ μετάλλου, τῆς διατρήσεως τοῦ ἐδάφους, τῆς προμηθείας τῆς ξυλικῆς, τῆς μεταφορᾶς τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ ἀποικισμοῦ αὐτῶν εἰς χώραν σχεδὸν ἀκατοίκητον, τῆς ἀνεγέρσεως τῶν χωνευτηρίων κλιβάνων καὶ τῶν λοιπῶν οἰκοδομημάτων, τοῦ καταρτισμοῦ τῶν μηχανῶν τοῦ σιδηρουργείου, τῆς πυροκόνεως, τοῦ βλήματος καὶ τῶν λοιπῶν ἐκτάκτων, ἔμελλον, κατὰ τοὺς προϋπολογισμούς, νὰ ἀπορροφήσωσι σχεδὸν τὸ ποσὸν τοῦτο. Οἱ πυροβολισμοὶ τηλεβόλων τινῶν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ πολέμου ἐστοίχισαν χίλια δολλάρια· διόλου λοιπὸν παράξενον ἂν ὁ τοῦ προκειμένου τηλεβόλου, καθὸ μοναδικοῦ εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ πυροβολικοῦ, ἐστοίχιζε πέντε χιλιάδας φορὰς περισσότερον.

Τὴν 20 Ὀκτωβρίου ὑπεγράφη τὸ καταλληλον συμβόλαιον μετὰ τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιδηρουργείου Γόλδσπριγκ, πλησίον τοῦ Νεοεβοράκου, ὅπερ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου, ἐπρομήθευεν εἰς τὸν Παρῶτον τὰ καλήτερά του κανόνια. Διωμολογήθη δὲ μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κατάστημα ὑπεχρεοῦτο νὰ μετακομίσῃ εἰς τὴν πόλιν Τάμπα-Τόβνην, ἐν τῇ μεσημβρινῇ Φλωρίδι, τὸ ἀπαιτούμενον ὑλικὸν πρὸς χύσιν τοῦ μεγάλου τηλεβόλου τῆς Κολομβιάδος.

Ἡ ἐργασία ὤφειλε νὰ συμπληρωθῇ μέχρι τῆς 15ης προσεχοῦς Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ τηλεβόλον νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν Σύλλογον ἐν καλῇ καταστάσει, ἐπὶ ποινῇ προστίμου ἑκατὸν δολλαρίων ἑκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Σελήνη ἤθελεν ἐπιφανῇ κατὰ τὰς αὐτὰς συνθήκας, τουτέστι μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη καὶ ἕνδεκα ἡμέρας. Ἡ ἐκμίσθωσις τῶν ἐργατῶν, ἡ πληρωμὴ αὐτῶν καὶ αἱ ἀναγκαιοῦσαι δαπάναι τῆς μετακομίσεως ἔμενον εἰς βάρος τῆς ἑταιρίας τοῦ Γόλδσπριγκ.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, γενόμενον ἐν διπλῷ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένην τυπικὴν διάταξιν, ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἴμπεϋ Βαρβικὰν, προέδρου τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Μουρφισῶνος, Διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου Γόλδσπριγκ, οἵτινες ἐπεβεβαίωσαν ἑκατέρωθεν τοὺς τίτλους καὶ τὰς ὑπογραφὰς αὐτῶν.

ΙΓ'.

Ο ΛΟΦΟΣ ΤΩΝ ΠΕΤΡΩΝ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς Φλωρίδος, ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Τεξὰς, πᾶς τις ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου ἡ ἀνάγνωσις εἶναι κοινὴ καὶ ἀπαραίτητος ὡς ἡ ἡμερησία τροφὴ, ἐθεώρησε καθῆκον αὐτοῦ νὰ σπουδάσῃ τὴν γεωγραφίαν τῆς Φλωρίδος. Οὐδέποτε τὰ βιβλιοπωλεῖα ἐξέδοσαν τοσαύτας Πραγματείας περιηγήσεως εἰς τὰ βορειοδυτικὰ καὶ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Φλωρίδος, τοσαῦτα Ἱστορικὰ δοκίμια περὶ Φλωρίδος, τοσαῦτα Γεωπονικὰ ἐγχειρίδια περὶ Φλωρίδος, ὅσον κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας. Ἐδέησε νὰ ἀνατυπώσωσι νέας ἐκδόσεις κατὰ μυριάδας ἀντιτύπων.

Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν εἶχε καλήτερόν τι νὰ πράξῃ, παρὰ νὰ καταγίνεται εἰς ἀναγνώσεις ἀγόνους· ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασι καὶ νὰ ὁρίσῃ τὴν κοιτίδα τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ Κολομβιάδος. Ὅθεν, χωρὶς οὔτε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στιγμὴν νὰ ἀπολέσῃ, ἔθεσεν ἐν πρώτοις ὑπὸ τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς κατασκευὴν γιγαντείου τηλεσκοπείου, καὶ ἀκολούθως διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ ἐν Ἀλβάνῃ καταστήματος Βραίδβιλ καὶ Σ^α^ τὴν ἐξ ἀργιλλίτιδος κατασκευὴν τοῦ βλήματος. Μετὰ ταῦτα ἐγκατέλιπε τὴν Βαλτιμόρην, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τζὼν Μάστωνος, τοῦ ταγματάρχου Ἐλφιστῶνος καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐργοστασίου τοῦ Γόλδσπριγκ.

Τὴν ἐπαύριον ἡ τετρὰς τῶν συνοδοιπόρων ἔφθασεν εἰς Νέαν Ὀρλεάνην, ἀφ' ὅπου ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ Ταμπίκου, προσκόπου τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ ναυτικοῦ, ὅπερ ἡ κυβέρνησις ἔθεσεν ὑπὸ τὴν διάθεσίν των. Μετ' ὀλίγον, ἅμα οἱ τροχοὶ τοῦ ἀτμοπλόου ἤρχησαν νὰ πλήττωσι τὰ ὕδατα διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν πτερυγίων, αἱ ἀκταὶ τῆς Λουϊζιάνης ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν των.

Ὁ πλοῦς ἦν βραχύς. Δύο ἡμέρας μετὰ τὸν ἀπόπλουν αὐτοῦ τὸ Ταμπῖκον, διανύσαν τετρακόσια ὀγδοήκοντα μίλια, ἀνεκάλυπτε τὰς ἀκτὰς τῆς Φλωρίδος. Ὅτε προσήγγισαν ἀρκούντως, ὁ Βαρβικὰν παρετήρησεν ἐκτεινομένην πρὸ αὐτοῦ χαμηλήν τινα καὶ ἐπίπεδον ἀρκετὰ δὲ ἄγονον γῆν· ἀφοῦ δὲ παρέπλευσαν σειρὰν κολπίσκων, ἀφθονούντων εἰς ὄστρακα καὶ εἰς ἀστακούς, εἰσέπλευσαν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διαιρούμενον εἰς δύο ἐπιμήκεις ὅρμους, τὸν τοῦ Τάμπα καὶ τὸν τοῦ Χιλλισβόρου. Μετ' ὀλίγον τὸ φρούριον Βροὺκ διεγράφη ἐνώπιον αὐτῶν μετὰ τῶν ἐπιψαυουσῶν τὴν θάλασσαν καννονιοστοιχιῶν του, εἶτα δὲ ἐφάνη ἡ πόλις τῆς Τάμπα-Τόβνης, νωχελῶς ἐξηπλωμένη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ φυσικοῦ κολπίσκου, τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ Χιλλισβόρου.

Ἐντεῦθα ἠγκυροβόλησε τὸ ταχύπλουν, τὴν 22αν Ὀκτωβρίου κατὰ τὴν ἑβδόμην ἑσπερινὴν ὥραν, πάραυτα δὲ οἱ τέσσαρες αὐτοῦ ἐπιβάται ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηράν. Ὁ Βαρβικὰν, ἅμα πατήσας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Φλωρίδος, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν αὐτοῦ βιαίως πάλλουσαν· ἐφαίνετο τρόπον τινὰ ψηλαφῶν αὐτὸ διὰ τοῦ ποδὸς, ὡς πράττει ὁ ἀρχιτέκτων ὅταν πρόκηται νὰ δοκιμάσῃ τὴν στερεότητα οἰκοδομῆς τινος. Ἐπίσης ὁ ἀνυπόμονος Τζὼν Μάστων ἔξεε τὴν γῆν διὰ τοῦ σιδηροῦ αὐτοῦ ἀγκίστρου.

« Κύριοι, εἶπε τότε ὁ Βαρβικὰν, ὁ χρόνος εἶναι πολύτιμος, καὶ ἅμα ἐξημερώσῃ θέλομεν ἀπέλθει ἔφιπποι πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ σπουδὴν τοῦ τόπου. »

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Βαρβικὰν ἀπεβιβάζετο, οἱ τρισχίλιοι κάτοικοι τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τάμπα-Τόβνης ἐξῆλθον εἰς προϋπάντησίν του, τιμὴ δικαίως ὀφειλομένη εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὅστις ηὐνόησεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἐκλογῆς του, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτὸν διὰ ζωηροτάτων ἐπευφημιῶν· ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν ὑπεξέφυγε πᾶσαν προπομπήν, ἐκλείσθη εἰς ἕνα τῶν θαλάμων τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Φραγκλίνου, καὶ ἀπεποιήθη νὰ δεχθῇ τινά.

Τὴν ἐπαύριον, 23ην Ὀκτωβρίου, οἱ ζητηθέντες ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἵπποι, ἐκ τοῦ γένους τῶν μικρῶν ἐκείνων Ἱσπανικῶν, οἵτινες εἰσὶ πλήρης ῥώμης καὶ πυρὸς, ἐκρότουν ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ ξενοδοχείου· πλὴν, ἀντὶ τῶν παραγγελθέντων τεσσάρων, συνέρρευσαν πεντήκοντα μετὰ τῶν ἱππέων αὐτῶν. Ὁ Βαρβικὰν κατῆλθεν ἐν συνοδίᾳ τῶν τριῶν αὐτοῦ συνοδοιπόρων, καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐξεπλάγη βλέπων ἑαυτὸν ἐν μέσῳ τοσούτῳ πολυπληθοῦς συνοδίας· παρετήρησε δὲ, ὅτι ἕκαστος τῶν ἱππέων ἔφερε καραβίναν ἀνηρτημένην διὰ τελαμῶνος ἀπὸ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ πιστόλια εἰς τὰς θήκας τοῦ ἐφιππίου. Ὁ λόγος τῆς ἀναπτύξεως τοσαύτης δυνάμεως ἐδόθη αὐτῷ ὑπό τινος νέου ἐγχωρίου, ὅστις, προσελθὼν μετὰ σεβασμοῦ, εἶπε:

« Κύριε, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἑτοιμασίαι εἶναι διὰ τοὺς Σεμινόλους.

— Ποίους Σεμινόλους;

— Τοὺς ἀγρίους, οἵτινες διέρχονται τὰς πεδιάδας, καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν ὁποίων εἶνε ἔργον φρονήσεως νὰ δεχθῆτε νὰ σᾶς συνοδεύσωμεν.

— Οὔφ! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων, ἀναῤῥιχώμενος ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου του.

— Τέλος πάντων, ὑπέλαβεν ὁ νέος, ἡ προφύλαξις δὲν εἶναι κακὸν πρᾶγμα.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν στραφεὶς πρὸς τὸν ὅμιλον τῶν ὁπλοφόρων, σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρόνοιάν σας. Καὶ τώρα ἂς κινήσωμεν! »

Πάραυτα τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἱππικὸν ἐτέθη εἰς κίνησιν, καὶ μετὰ μικρὸν ἐγένετο ἄφαντον ἐν μέσῳ νέφους κονιορτοῦ. Ἦν ἡ πέμπτη ὥρα τῆς πρωΐας, καὶ ὁ ἥλιος ἠκτινοβόλει ἐν τῷ στερεώματι, τὸ δὲ θερμόμετρον ἐσημείου 28 βαθμούς· ἀλλὰ ὁροσερὰ αὔρα, πνέουσα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἐμετρίαζεν ἀρκούντως τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην θερμοκρασίαν.

Ἡ συνοδία, ἀπομακρυνθεῖσα τῆς πόλεως, κατῆλθε πρὸς μεσημβρίαν, ἀκολουθοῦσα τὴν ἀκτὴν, μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ποτάμιον Ἀλίφια, ὅπερ ἐκβάλλει εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Χιλιοσβόρου δώδεκα μίλια ἄνω τῆς Τάμπα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τόβνης· εἶτα δὲ παρηκολούθησε τὴν δεξιὰν τοῦ ποταμίου τούτου ὄχθην, ἀνερχομένη πρὸς ἀνατολάς. Μετ' ὀλίγον τὰ κύματα τοῦ ὅρμου ἐγένοντο ἀφανῆ, κρυβέντα ὄπισθεν πτυχῆς τινος τοῦ ἐδάφους, ἐξετείνοντο δὲ πρὸ τῶν ὀδοιπόρων μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ ὁρίζοντος αἱ φλωριδιαναὶ πεδιάδες.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Φλωρίδος διαιρεῖται εἰς δύο μέρη: τὸ μὲν, κείμενον πρὸς βοῤῥᾶν, μᾶλλον δὲ πολυάνθρωπον καὶ καλλιεργημένον, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Ταλχασσῆν, καὶ ἕνα τῶν πρωτίστων ναυστάθμων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τὴν Πενσακόλαν· τὸ δ' ἕτερον, συμπιεζόμενον μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, ὅστις περισφίγγει αὐτὸ διὰ τῶν ὑδάτων του, εἶναι λεπτὴ χερσόνησος, περικειρομένη ὑπὸ τοῦ μεγάλου ὠκεανείου ῥεύματος, καὶ χρησιμεύουσα ὡς πρόσκοπος τοῦ κόλπου τῶν μεγάλων τρικυμιῶν. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἐπικρατείας ταύτης σύγκειται ἐκ δεκαπέντε ἑκατομμυρίων τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε χιλιάδων καὶ τετρακοσίων τεσσαράκοντα ἑκταρίων, (1) μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπρόκειτο νὰ ἐκλέξωσιν ἓν, κείμενον ἐντὸς τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου παραλλήλου καὶ λίαν κατάλληλον πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν. Οὕτω λοιπὸν ὁ Βαρβικὰν ἐλαύνων ἐξήταζε μετὰ προσοχῆς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν μερικὴν αὐτοῦ διάταξιν.

Ἡ Φλωρὶς, ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ζουὰν Πόνσου δὲ Λεὼν, ἐν ἔτει **1512**, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Βαΐων, ἐκλήθη τὸ πρῶτον Ἄ ν θ ο ς π α σ χ α λ έ α ς, καίτοι διόλου ἢ ἥκιστα ἦσαν ἄξιαι τῆς θελκτικῆς ταύτης κλήσεως αἱ ξηραὶ καὶ κεκαυμέναι αὐτῆς ἀκταί. Πλὴν μίλιά τινα ἀπὸ τῆς παραλίας πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους μεταβάλλεται βαθμηδὸν, καὶ ὁ τόπος καθίσταται ἄξιος τοῦ ὀνόματός του. Τὸ ἔδαφος διατρίζεται ὑπὸ συμπλεγμάτων ποταμίων, αὐλακίων, ὑδροστασίων, λιμνίσκων, ἅτινα πάντα ἐνθυμίζουσιν εἰς τὸν περιηγητὴν τὸ ἔδαφος τῆς Ὁλλανδίας. Ἡ πεδιὰς ὑψοῦται ἐπαισθητῶς καὶ ἀποκαλύπτει τοὺς καλλιεργημένους αὐτῆς ἀγροὺς, ἐν οἷς προκόπτουσι πάντα τὰ φυτικὰ προϊόντα τοῦ βοῤῥᾶ καὶ τῆς μεσημβρίας, τὰς ἀπεράντους κοιλάδας, ὧν ἡ φυτεία προάγεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῶν τροπικῶν καὶ τῶν διατηρουμένων ὑδάτων ἐν τῷ ἀργίλλῳ τοῦ ἐδάφους, καὶ τέλος τοὺς λειμῶνας τοῦ ἀνανασίου, τοῦ ἰγνάμου, τοῦ καπνοχόρτου, τοῦ ὀρυζίου, τοῦ βάμ-

(1) Μέτρον ἐπιφανείας, τὸ ἄλλως μυριόμετρον λεγόμενον, καθὸ περιέχον δεκακισχίλια τετραγωνικὰ μέτρα, εἴτε τριάκοντα περίπου στρέμματα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βακος καὶ τοῦ σακχαροκαλάμου, ἐκτεινομένους ἐπ' ἄπειρον καὶ ἐπιδεικνύοντας τὰ πλούτη αὐτῶν μετ' ἀφροντιδός τινος δαψιλείας.

Ὁ Βαρβικὰν ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος καθ'ὅσον παρετήρει τὴν βαθμολογικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἐδάφους, καὶ ὅταν ὁ Τζὼν Μάστων τῷ ἀπηύθυνεν ἐρωτήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀπεκρίθη·

«Τὸ συμφέρον ἡμῶν, φίλτατε, ἀπαιτεῖ νὰ χύσωμεν τὴν Κολομβιάδα μας ἐπάνω ὑψώματος γῆς.

— Διὰ νὰ εἴμεθα πλησιέστερα εἰς τὴν Σελήνην;

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν μειδιῶν· τί σημαίνουσιν ὀργυιαί τινες περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἀπέναντι τῆς μεγάλης ἀποστάσεως τοῦ οὐρανίου τούτου σώματος; Ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν ὑψωμάτων αἱ ἐργασίαι ἡμῶν θέλουν προάγεσθαι μετὰ μεγαλητέρας εὐκολίας· καὶ πρῶτον δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ ἀγωνισθῶμεν πρὸς τὰ ὕδατα, ὅπερ ἤθελε μᾶς ἀποτρέψει τοῦ νὰ μεταχειρισθῶμεν ἐπιμήκεις καὶ δαπανηρὰς ὑδραντλίας· τοῦτο δὲ σημαίνει πολὺ, προκειμένου τοῦ νὰ σκαφῇ φρέαρ κατὰ ἐννεακοσίους πόδας βαθύ.

— Ἔχετε δίκαιον, ὑπέλαβεν ὁ μηχανικὸς Μούρχισων, εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἀποφεύγῃ τις τὸ ὕδωρ κατὰ τὴν διατρύπησιν τοῦ ἐδάφους· πλὴν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θὰ ἀπαντήσωμεν κατὰ τὴν ἐργασίαν μας πηγὰς ὕδατος, μήπως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαντλήσωμεν αὐτὰς ἢ νὰ στρέψωμεν τὸν ῥοῦν αὐτῶν διὰ τῶν ἰσχυρῶν μηχανῶν μας; Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς διορύξεως ἀρτεσιανοῦ φρέατος, στενοῦ καὶ σκοτεινοῦ, ὅπου τὸ κοχλιοτρύπανον, ἡ σφύρα, ὁ καθετὴρ, καὶ ἐν γένει ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα ἐργάζονται τυφλῶς· ὄχι! ἡμεῖς θέλομεν ἐργάζεσθαι ὑπὸ οὐρανὸν ἀναπεπταμένον, ἐν πλήρει φωτὶ, μὲ τὴν ἀξίνην ἢ τὴν σκαπάνην ἀνὰ χεῖρας, καὶ τῇ συνεργείᾳ τῶν ὑπονόμων θέλομεν φθάσει ταχέως εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐργασίας μας.

— Ἐν τοσούτῳ, παρετήρησεν ὁ Βαρβικὰν, ἂν διὰ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἐδάφους εἴτε τῆς φυσικῆς αὐτοῦ συστάσεως κατορθώσωμεν νὰ ἀποφύγωμεν πᾶσαν πάλην μετὰ τῶν ὑπογείων ὑδάτων, ἡ ἐργασία θέλει ἐκτελεσθῇ ταχύτερον καὶ ἐντελέστερον. Ἂς προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ χαράξωμεν τὸ ὄρυγμα ἡμῶν ἐπὶ ἐδάφους ἐξυψουμένου ἑκατοντάδας τινὰς ὀργυιῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

— Ἔχετε δίκαιον, Κύριε Βαρβικὰν, καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι, πιστεύω νὰ ἐπιτύχωμεν μετ' ὀλίγον τοποθεσίαν κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπόν μας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὦ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ δώσω τὸ πρῶτον κτύπημα τῆς ἀξίνης! ἔκραξεν ὁ πρόεδρος.

— Καὶ ἐγὼ τὸ τελευταῖον! ὑπέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων μετὰ παραφορᾶς.

— Θὰ ἐπιτύχετε ἀμφότεροι τοῦ σκοποῦ σας, ἀπήντησεν ὁ μηχανικὸς, καὶ πιστεύσατέ με, ἡ ἑταιρία Γόλδσπριγκ δὲν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν Σύλλογον τὸ πρόστιμον τῆς ἀργοπορίας.

— Μὰ τὴν γενειάδα τοῦ Σατὰν, ὁ Μουρχισὼν ἔχει δίκαιον! ὑπέλαβεν ὁ Μάστων· ἑκατὸν δολλάρια καθ' ἡμέραν μέχρις οὗ ἡ Σελήνη εὑρεθῇ εἰς τὰς αὐτὰς συνθήκας, τουτέστιν ἐπὶ δεκαοκτὼ ἔτη καὶ ἕνδεκα ἡμέρας, ἠξεύρετε ὅτι φέρουν σωστὰ ἑξακοσίας πεντήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας καὶ ἑκατὸν δολλάρια;

— Ὄχι, Κύριε, δὲν τὸ ἠξεύρομεν, ἀπεκρίθη ὁ μηχανικὸς, οὔτε ἔχομεν ἀνάγκην νὰ τὸ μάθωμεν.»

Περὶ τὴν δεκάτην τῆς πρωΐας ἡ μικρὰ συνοδία εἶχεν ἤδη διανύσει δωδεκάδα μιλίων, καὶ τότε τὰς γονίμους πεδιάδας ἤρξατο νὰ διαδέχηται ἡ ζώνη τῶν δασῶν. Ἐνταῦθα ἡ βλάστησις ἐλάμβανε ποικιλίαν καὶ δαψίλειαν ἰδιάζουσαν εἰς τοὺς τροπικούς· τὰ σχεδὸν ἀδιάβατα δάση ἀπετέλουν βοιαί, πορτοκαλλέαι, λεμονέαι, συκαῖ, ἐλαῖαι, βανανέαι, μέγιστα κλήματα ἀμπέλου, ὧν πάντων οἱ καρποὶ καὶ τὰ ἄνθη ἡμιλλῶντο κατά τε τὸν χρωματισμὸν καὶ τὸ ἄρωμα. Ὑπὸ τὸ εὐῶδες καὶ κατάσκιον φύλλωμα τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων δένδρων ἐκελάδουν καὶ ἐπτερύγιζον ὁλόκληροι λεγεῶνες πτηνῶν ποικιλοπτέρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεῖχον διὰ τοῦ ἐξόχου αὐτῶν πτερώματος οἱ καρκινοφάγοι, τῶν ὁποίων αἱ φωλεαὶ θὰ ἦνε βεβαίως ἀδαμαντοθῆκαι ἄξιαι τῶν πτερωτῶν τούτων ἀδαμάντων.

Ὁ Τζὼν Μάστων καὶ ὁ ταγματάρχης δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσωσι τὰς ἐνδείξεις τῆς συγκινήσεως καὶ τοῦ δικαίου αὐτῶν θαυμασμοῦ ἀπέναντι τῶν μεγαλοπρεπῶν καλλονῶν τῆς πλουσίας καὶ εὐδαίμονος ταύτης φύσεως. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, σχεδὸν ἀναίσθητος πρὸς τὰ θαυμάσια ταῦτα, ἔσπευδε νὰ προχωρήσῃ· ὁ οὕτωσὶ γόνιμος οὗτος τόπος ἀπήρεσκεν εἰς αὐτὸν ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς γονιμότητός του, καὶ, αἰσθανόμενος οὕτως εἰπεῖν τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἐφαίνετο ζητῶν μετ' ἀνυπομονησίας τὰ σημεῖα ἀναμφισβητήτου ἀνυδρίας.

Ἐν τούτοις ὅλοι ἐπροχώρουν· ἐνίοτε ἠναγκάζοντο νὰ διέλθωσι πλείστους ποταμοὺς, οὐχὶ ἄνευ κινδύνου, καθότι ἦσαν πλήρεις κροκοδείλων,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐχόντων ἀπὸ δεκαπέντε μέχρι δεκαοκτὼ ποδῶν μῆκος. Ὁ Τζὼν Μάστων ἠπείλησεν αὐτοὺς διὰ τοῦ φοβεροῦ ἀγκίστρου του, πλὴν δὲν κατώρθωσε νὰ πτοήσῃ εἰμὴ τοὺς πελεκάνους, τὰς κερκιβαλλίδας καὶ τοὺς φαίθοντας, ἀγρίους κατοίκους τῶν χωρῶν τούτων, ἐνῷ μεγάλοι φοινικόπτεροι ἠτένιζον αὐτὸν ἀπαθῶς καὶ μετά τινος ἠλιθιότητος.

Μετ' ὀλίγον οἱ ζένοι οὗτοι τῶν ὑγρῶν χωρῶν ἐξηφανίσθησαν· λεπτά τινα δένδρα ἤρχισαν ν' ἀναφαίνωνται συγκροτοῦντα ἀραιὰ δάση, ἐνῷ ἕτερα ἀπετέλουν μεμονωμένα συμπλέγματα, ἐσπαρμένα τῇδε κἀκεῖσε κατὰ τὴν ἀπέραντον ἐκείνην πεδιάδα, καὶ χρησιμεύοντα ὡς κρησφύγετα εἰς τὰς κατεπτοημένας δορκάδας.

« Τέλος πάντων, ἔκραξεν ὁ Βαρβικὰν, ἀνορθούμενος ἐπὶ τῶν ἀναβολέων, ἰδοὺ ἡ χώρα τῶν πευκῶν!

— Καὶ τῶν ἀγρίων, » ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης.

Τῳόντι Σεμινόλαι τινὲς ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν ὁρίζοντα, κινούμενοι μετὰ ταραχῆς ἐπὶ τῶν ὁρμητικῶν αὐτῶν ἵππων, ἐπιτείνοντες μακρὰς λόγχας, ἢ κενώοντες τὰ ὑποκώφως κροτοῦντα πυροβόλα των· ἀλλ' εὐτυχῶς περιωρίσθησαν εἰς τὰς ἐχθρικὰς ταύτας διαθηλώσεις, χωρὶς ν' ἀνησυχήσωσι περιπλέον τὸν Βαρβικὰν καὶ τοὺς συντρόφους του.

Οἱ ὁδοιπόροι ἡμῶν εὑρίσκοντο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐν τῷ μέσῳ χαλικώδους τινὸς κοιλάδος, λίαν εὐρυχώρου καὶ προσβαλλομένης ἀποτόμως ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑψοῦτο μέγιστον ἐξόγκωμα γῆς ἐν σχήματι λόφου, ὅστις ἐφαίνετο παρέχων εἰς τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἁπάσας τὰς ἀπαιτουμένας συνθήκας πρὸς ἐγκατάστασιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ τηλεβόλου των.

« Στῆτε! ἔκραξεν ὁ Βαρβικὰν, κρατῶν τὸν ἵππον αὐτοῦ· πῶς ὀνομάζεται τὸ μέρος τοῦτο;

— Ὁ λόφος τῶν πετρῶν, » ἀπήντησεν εἷς τῶν ὀπαδῶν του.

Τότε ὁ Βαρβικὰν ἐπέζευσε, καὶ χωρὶς οὔτε λέξιν νὰ προφέρῃ, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰ ἐργαλειά του, καὶ ἤρχισε νὰ ἰχνογραφῇ μετ' ἀκριβείας τὴν τοποθεσίαν ἐκείνην, ἐνῷ ἡ μικρὰ αὐτοῦ στρατιὰ, περικυκλώσασα αὐτὸν, παρηκολούθει μετὰ βαθείας σιωπῆς τὴν ἐργασίαν του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἥλιος διήρχετο ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ. Ὁ Βαρβικὰν, μετά τινων στιγμῶν παρέλευσιν, ἤρχισε νὰ ὑπολογίζῃ δι' ἀριθμῶν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεών του, καὶ εἶπε:

« Τὸ ἔδαφος τῆς τοποθεσίας ταύτης κεῖται τριακοσίας ὀργυιὰς ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἰς 27 μοιρῶν καὶ ἑπτὰ λεπτῶν γεω-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γραφικὸν πλάτος καὶ 5 μοιρῶν καὶ 7 λεπτῶν νότιον μῆκος· ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι παρέχει εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῶν ἁπάσας τὰς ἀπαιτουμένας συνθήκας διά τε τὴν θέσιν καὶ τὴν ξηρὰν καὶ χαλικώδη αὐτοῦ φύσιν. Ἐλᾶ λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν πεδιάδα θέλομεν ἀνεγείρει τὰ καθιδρύματά μας, τὰς ἀποθήκας μας, τὰς καμίνους μας, τὰς καλύβας τῶν ἐργατῶν μας, καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ναί, ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ἐπανέλαβε, τύπτων διὰ τοῦ ποδὸς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τῶν πετρῶν, ἡ σφαῖρά μας θέλει ἀναλάβει τὴν τολμηρὰν αὐτῆς πτῆσιν πρὸς τὰ αἰθέρια διαστήματα τοῦ ἡλιακοῦ κόσμου!»

ΙΔ'.

ΣΚΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΜΥΣΤΡΟΝ.

Τὸ αὐτὸ ἑσπέρας ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ εἰσήρχοντο εἰς τὴν Τάμπα-Τόβνην, ὁ δὲ μηχανικὸς Μούργισων ἐπεβιβάζετο ἐπὶ τοῦ Ταμπίκου, κατευθυνόμενος εἰς Νέαν Ὀρλεάνην, ὅπου ἔμελλε νὰ ἐκμισθώσῃ ὁλόκληρον στρατὸν ἐργατῶν, καὶ νὰ πραμηθευθῇ μέγα μέρος τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὑλικοῦ· τὰ δὲ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔμειναν εἰς Τάμπα-Τόβνην, ἵνα διοργανίσωσι τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐγχωρίων.

Τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, τὸ Ταμπῖκον ἐπανήρχετο εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀγ. Πνεύματος ἐν συνοδίᾳ στολίσκου ἐξ ἀτμοπλόων. Ὁ Μούργισων κατώρθωσε νὰ συλλέξῃ χιλίους πεντακοσίους ἐργάτας, θὰ ἔχανε δὲ εἰς μάτην τοὺς κόπους καὶ τὰς προσπαθείας του ἂν ἐπεχείρει τοιοῦτό τι κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δουλείας· ἀφ' ὅτου ὅμως ἡ Ἀμερικὴ, ὁ κατ' ἐξοχὴν τόπος τῆς ἐλευθερίας, περιελάμβανεν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς ἐλευθέρους ἄνδρας, οὗτοι ἔσπευδον παντοχοῦ ὅπου προσεκάλει αὐτοὺς ἐργασία ἀψευδῶς ἀμειβομένη. Ἐπειδὴ δὲ τὸ χρηματικὸν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἦν ἄφθονον, χάρις εἰς τὰς γενναίας συνεισφορὰς τῶν ἁπανταχοῦ φιλεπιστημόνων καὶ φιλοπροόδων, οὐ μόνον ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τούτων ἦτο ἀξιόλογος, ἀλλ' ὡρίσθησαν ἐκ περισσοῦ καὶ οὐκ εὐκαταφρόνητοι καὶ ἀνάλογοι τῆς ἱκανότητος ἑκάστου ἀμοιβαί.

Ὁ διὰ τὴν Φλωρίδα ἐκμισθούμενος ἐργάτης ἠδύνατο, μετὰ τὴν ἀ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προπεράτωσιν τῆς ἐργασίας, νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν του κεφάλαιόν τι, παρακατατεθὲν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Βαλτιμόρης· ὥστε ὁ Μούργισων μόνην δυσκολίαν εἶχε τὴν τῆς ἐκλογῆς, καὶ προσεπάθει νὰ φανῇ αὐστηρὸς εἰς πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν ἐργατῶν του. Διόλου λοιπὸν παράδοξον ἂν κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ τὴν ἐργατικὴν αὐτοῦ λεγεῶνα ἐκ τοῦ ἄνθους τῶν μηχανικῶν, τῶν θερμαστῶν, τῶν χωνευτῶν, τῶν ἀσβεστοποιῶν, τῶν σκαπανέων, τῶν πλινθουργῶν καὶ τῶν παντὸς εἴδους χειρωνακτῶν, λευκῶν εἴτε μελαίνων, ἄνευ διακρίσεως χρώματος. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνωδεύοντο καὶ ὑπὸ τῶν οἰκογενειῶν των· ὥστε ἦτο ἀληθὴς μετανάστασις.

Τὴν 31ην Ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς πρωΐας, τὸ πλῆθος τοῦτο ἀπεβιβάζετο εἰς τὰ παρόχθια τῆς Τάμπα-Τόβνης· ἕκαστος ἐνόει τὴν κίνησιν καὶ τὴν ζωηρότητα, ἣν προσέκτα ἡ μικρὰ αὕτη πόλις, τῆς ὁποίας ἐδιπλασιάζετο σχεδὸν ὁ πληθυσμὸς εἰς μίαν ἡμέραν. Καὶ ὄντως ἡ Τάμπα-Τόβνη ἔμελλε νὰ ὠφεληθῇ ὑπερβαλλόντως ἐκ τῆς πρωτοβουλίας ταύτης τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὄχι τόσον ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν, οἵτινες διευθύνθησαν ἀμέσως εἰς τὸν λόφον τῶν πετρῶν, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν συρροὴν τῶν περιέργων, οἵτινες ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπλημμύρησαν ἐκ πασῶν τῶν γωνιῶν τῆς ὑδρογείου σφαῖρας τὴν χερσόνησον τῆς Φλωρίδος.

Καὶ κατὰ μὲν τὰς πρώτας ἡμέρας ἐνησχολήθησαν περὶ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐν τοῖς ἀτμοπλόοις ἐργαλείων, τῶν μηχανῶν, ζωοτροφιῶν, ὡς ἐπίσης τῶν πολυαρίθμων ἐξ ἐλάσματος σιδήρου οἰκίσκων, ἀποτελουμένων ἐκ τεμαχίων ἠριθμημένων, ἅτινα συνηρμόζοντο καὶ ἀποσυνετίθεντο κατ' ἀρέσκειαν· ταὐτοχρόνως ὁ Βαρβικὰν ἐτοποθέτει τὰς πρώτας γραμμὰς σιδηροδρόμου, δεκαπέντε μιλίων τὸ μῆκος, καὶ προωρισμένου νὰ ἑνώσῃ τὴν Τάμπα-Τόβνην μετὰ τοῦ λόφου τῶν πετρῶν.

Γνωστόν ἐστι τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα περὶ τὴν διάταξιν τῶν ἀμερικανικῶν σιδηροδρόμων. Αἱ ἀτμάμαξαι, ἀκολουθοῦσαι τοὺς ἰδιοτρόπους ἐξελιγμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰς τολμηρὰς ἀνωφερείας καὶ κατωφερείας, ὁτὲ μὲν φαίνονται ἀναρριχώμεναι εἰς τοὺς λόφους, ὁτὲ δὲ κατακυλιόμεναι εἰς τὰς πεδιάδας, ἀείποτε δὲ περιφρονοῦσι τὰ δρύφρακτα καὶ τὰ παντοίου εἴδους ἔρκη, ἀκολουθοῦσιν ὡς τυφλαὶ καὶ μετ' ἀκαταλήπτου ἀδιαφορίας τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, χωρὶς νὰ φροντίζωσιν ἂν κινδυνεύουν νὰ παρεκκλίνωσι καὶ νὰ ἀνατραπῶσιν. Ἡ μεταξὺ Τάμπα-Τόβνης καὶ τοῦ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λόφου τῶν πετρῶν σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἦν ἁπλούστατον διὰ τοὺς μηχανικοὺς παίγνιον, καὶ οὔτε χρόνον πολὺν οὔτε μεγάλας δαπάνας ἀπήτει.

Ψυχὴ ὅλου ἐκείνου τοῦ πλήθους ἦν ὁ Βαρβικὰν, ὁ παντοδύναμος οὗτος ῥέκτης, εἰς οὗ τὴν πρόσκλησιν ὑπήκουσαν τοσαῦτα ἑκατομμύρια ὄντων· διὸ ἐφαίνετο τρέχων πανταχοῦ, ἐμψυχῶν τοὺς πάντας καὶ ἐμπνέων εἰς αὐτοὺς μέρος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς προθυμίας του. Ἐσπευδε προθύμως ὅπου ἐκάλει αὐτὸν ἡ σπουδαιότης τῶν ἐργασιῶν, ὡς ἐὰν ἦτο ἀεικίνητος μηχανὴ, παρηκολουθεῖτο δὲ πάντοτε ὑπὸ τοῦ Τζὼν Μάστωνος, τῆς διηνεκῶς περὶ αὐτὸν περιβομβούσης ταύτης μυίας. Τὸ πρακτικὸν πνεῦμά του ἐσοφίζετο μυρίας ἐπινοήσεις. Δι' αὐτὸν οὐδὲν ὑφίστατο ἐμπόδιον, οὐδεμία δυσκολία, οὐδεὶς φραγμός· ἦτο σκαπανεὺς, τέκτων, μηχανικὸς, ὡς ἦτο πυροβολιστὴς, εἶχε δὲ προχείρους ἀπαντήσεις διὰ πᾶσαν ἐρώτησιν καὶ ἑτοίμους λύσεις διὰ πᾶν πρόβλημα. Ἀνταπεκρίνετο εὐχερῶς καὶ δραστικῶς μετὰ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, εἴτε μετὰ τοῦ χυτηρίου τοῦ Γόλδσπριγκ, ὁ δὲ Τ α μ π ῖ κ ο ς, ἀνημμένα ἔχων τὰ πυρά του ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ τὸν ἀτμὸν ἕτοιμον, περιέμενε τὰς διαταγὰς αὐτοῦ εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Χίλλιτβόρου.

Τὴν 1ην Νοεμβρίου ὁ Βαρβικὰν ἐγκατέλιπε τὴν Τάμπα-Τόβνην μετ' ἀποσπάσματος ἐργατῶν, καὶ τὴν ἐπαύριον ὁλόκληρος πολίχνη ἐκ μηχανικῶν οἰκίσκων ἀνηγείρετο ὡς διὰ θαύματος περὶ τὸν λόφον τῶν πετρῶν. Μία τῶν πρωτίστων φροντίδων τῆς ἀποικίας ἦν νὰ περικυκλώσωσιν αὐτὴν διὰ χαρακωμάτων· ἕνεκα δὲ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωηρότητος αὐτῆς, ἐξελαμβάνετο δικαίως ὡς μία τῶν μεγάλων πόλεων τῆς Συμπολιτείας. Ὁ βίος ἐν αὐτῇ ἐκανονίσθη πειθαρχικῶς, καὶ αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο μετ' ἐντελοῦς τάξεως.

Δοκιμασίαι, ἐκτελεσθεῖσαι ἐπιμελῶς διὰ τοῦ καθετῆρος, κατέστησαν ἐντὸς ὀλίγου γνωστὴν τὴν φυσικὴν σύστασιν τοῦ ἐδάφους· ὥστε ἀπὸ τῆς 4ης Νοεμβρίου ἤρχησεν ἡ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Βαρβικὰν, συγκαλέσας τοὺς ἐπιστάτας καὶ τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐργαστασίων, εἶπεν εἰς αὐτούς:

« Γνωρίζετε βεβαίως, φίλοι μου, τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν προσεκλήθητε εἰς τὴν ἀγρίαν ταύτην χώραν τῆς Φλωρίδος. Πρόκειται νὰ κατασκευασθῇ τηλεβόλον, ἔχον ἐννέα ποδῶν ἐσωτερικὴν διάμετρον, ἓξ ποδῶν πάχος κατὰ τὰ κοιλώματα αὐτοῦ, καὶ δεκαεννέα ποδῶν καὶ ἡμίσεως ἐξωτερικὴν διάμετρον, συμπεριλαμβανομένου τοῦ λιθίνου αὐτοῦ περιβλήματος. Ἐν συνόλῳ, πρόκειται νὰ ἀνασκαφῇ φρέαρ ἑξήκοντα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πόδας πλατὺ, καὶ ἐννεακοσίους βαθύ. Ὅλη δὲ ἡ σημαντικὴ αὕτη ἐργασία εἶναι ἐπάναγκες νὰ συμπληρωθῇ ἐν διαστήματι ὀκτὼ μηνῶν· ἔξθεν ἔχετε νὰ ἐξορύξητε δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας τεσσαράκοντα τρεῖς χιλιάδας τετρακοσίους κυβικοὺς πόδας γῆς ἐν διαστήματι διακοσίων πεντήκοντα πέντε ἡμερῶν, ὅπερ ἐστὶ, δέκα χιλιάδας κυβικῶν ποδῶν καθεκάστην ἡμέραν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔργον τοῦτο δύνανται νὰ ἐκτελέσωσιν εὐκόλως χίλιοι ἐργάται ἐργαζόμενοι ἐν ἀνέσει, ἐλπίζω πολλὰ ἀπὸ τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητά σας.»

Κατὰ τὴν 8ην ὥραν τῆς πρωΐας ἀντήχητε τὸ πρῶτον κτύπημα σκαπάνης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Φλωρίδος, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ ἀνένδοτον ἐργαλεῖον δὲν ἔμεινεν ἠρεμοῦν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἀντικαθίσταντο ἀνὰ πᾶσαν ἕκτην ὥραν.

Ἐν τούτοις ὅσον κολοσσιαῖον καὶ ἂν ὑπετίθετο τὸ ἔργον, δὲν ὑπερέβαινεν ὅμως τὰ ὅρια τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων. Πόσαι μέχρι τοῦδε κατωρθώθησαν δυσχερέστεραι ταύτης ἐργασίαι, καθ' ἃς ἐπρόκειτο νὰ καταπολεμηθῶσιν ἀπ' εὐθείας τὰ στοιχεῖα! καὶ ὡς παράδειγμα ἐργασιῶν τῆς αὐτῆς φύσεως ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο φρέαρ τοῦ Ἰακὼβ, ἀνορυχθὲν πλησίον τοῦ Καΐρου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σαλαδίνου εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν αἱ μηχαναὶ δὲν ὑπῆρχον ὅπως ἑκατονταπλασιάζωσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ ὁποῖον κατέρχεται μέχρις αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τοῦ Νείλου εἰς βάθος τριακοσίων ποδῶν! Καὶ τὸ ἕτερον ἐκεῖνο φρέαρ, σκαφὲν ἐν Κοβλεντίᾳ ὑπὸ τοῦ μαργράβου Ἰωάννου τοῦ ἐκ Βάδης εἰς βάθος ἑξακοσίων ποδῶν! Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἐπρόκειτο ἁπλῶς νὰ τριπλασιασθῇ τὸ βάθος τοῦτο, νὰ δεκαπλασιασθῇ δὲ ἀναλόγως τὸ πλάτος; τοῦθ' ὅπερ καθίστα τὴν διάτρησιν εὐκολωτέραν. Ὅθεν οὐδὲ εἷς ἐργάτης ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου, ὅστις νὰ ἔτρεφεν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐργασίας ταύτης.

Ἐν τούτοις ὁ μηχανικὸς Μούρχισων, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν, συνέλαβε σπουδαίαν τινὰ ἀπόφασιν, ἐξ ἧς ἐπεταχύνετο μεγάλως ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν. Κατά τι ἄρθρον τοῦ συμβολαίου, ἡ Κολομβιὰς ὤφειλε νὰ περιτριγυρισθῇ δι' ἰσχυρᾶς στεφάνης ἐκ σφυρηλατημένου σιδήρου· πολυτέλεια ἀνωφελὴς, καθ' ὅσον τὸ πάχος τοῦ τηλεβόλου ἦν τοιοῦτον, ὥστε οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ὑπῆρχεν ἀνάγκη τοιαύτης προφυλάξεως. Ὅθεν παρητήθησαν τῆς πολυδαπάνου κατασκευῆς τῶν πελωρίων τούτων δακτυλίων, ἐξ οὗ προέκυψε μεγίστη οἰκονομία χρόνου, διότι ἠδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ νέον σύστημα, ὅπερ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐστὶ σήμερον ἐν χρήσει εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν φρεάτων, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ἐσωτερικὸν περικάλυμμα κατασκευάζεται ταὐτοχρόνως μετὰ τοῦ ὀρύγματος. Χάρις εἰς τὴν ἁπλουστάτην ταύτην μέθοδον, δὲν ἀναγκάζονται πλέον νὰ στηρίξωσι τὰς γαίας δι' ἀντερεισμάτων, καθότι τὸ ταὐτοχρόνως κτιζόμενον τοῦτο τεῖχος, κατακαθήμενον διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βάρους, συγκρατεῖ τὰ χώματα μετ' ἀκλονήτου ἰσχύος. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἔμελλε ν' ἀρχήσῃ, ἅμα ὡς ἡ σκαπάνη προσέκρουεν εἰς τὸ στερεὸν στρῶμα τοῦ ἐδάφους.

Τὴν 4ην λοιπὸν Νοεμβρίου πεντήκοντα ἐργάται εἶχον σκάψει εἰς τὸ κέντρον τοῦ καταφράκτου περιβόλου, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους τοῦ λόφου τῶν πετρῶν, κυκλοτερῆ τινα ὀπὴν ἑξήκοντα πόδας πλατεῖαν. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ σκαπάνη συνήντησεν εἶδος τι μέλανος χώματος πάχους ἓξ ποδῶν, τὸ ὁποῖον ἀφήρεσαν εὐκόλως· τοῦτο διεδέχθησαν δύο πόδες λεπτῆς ἄμμου, ἥτις διετηρήθη μετ' ἐπιμελείας, καθότι ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ τύπου εἴτε τοῦ χοάνου. Μετὰ ταύτην ἐπεφάνη εἶδος λευκῆς ἀργίλλου ἀρκετὰ συμπαγοῦς, παρεμφεροῦς δὲ πρὸς τὴν ἀγγλικὴν ἀργιλλοτίτανον, καὶ ἥτις ἐπεξετείνετο εἰς βάθος τεσσάρων ποδῶν. Εἶτα δὲ ὁ σίδηρος τῶν ἐργαλείων ἐσπινθηροβόλησεν ἐπὶ τοῦ σκληροῦ στρώματος τοῦ ἐδάφους, εἴδους βράχου ἀποτελουμένου ἐξ ἀπολιθωμένων καὶ σκληροτάτων ὀστρακοδέρμων, καὶ προεκτεινομένου μέχρι τοῦ τελευταίου σημείου τοῦ ὀρύγματος ἄνευ διακοπῆς. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ὄρυγμα ἔφθασεν εἰς βάθος ἓξ ποδῶν καὶ ἡμίσεως, καὶ τότε ἤρχησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐσωτερικοῦ περιτειχίσματος.

Καὶ πρῶτον εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρύγματος κατεσκεύασαν τροχόν τινα ἐκ ξύλου δρυὸς, εἴδος δίσκου ἰσχυρῶς ἐσφηνωμένου καὶ δεδοκιμασμένης στερεότητος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ἠνοίγετο ὀπή, ἔχουσα διάμετρον ἴσην πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν διάμετρον τῆς Κολομβιάδος. Ἐπὶ τοῦ παχέος τούτου κυκλοτεροῦς σανιδώματος ἐπεστηρίχθησαν τὰ πρῶτα στρώματα τοῦ τείχους, οὗτινος ἡ ἐν τῷ ὕδατι πηγνυομένη ἀμμοκονία συνεκόλλα τὰς πέτρας ἀναποσπάστως. Ἀφοῦ οἱ ἐργάται ἔκτισαν ἀπὸ τῆς περιφερείας μέχρι τοῦ κέντρου, εὑρέθησαν περικεκλεισμένοι ἐντὸς φρέατος πλάτους εἴκοσι καὶ ἑνὸς ποδός.

Ἀφοῦ τὸ μύδρον ἐπεράτωσε προσωρινῶς τὴν ἐργασίαν του, οἱ σκαπανεῖς ἔλαβον αὖθις ἀνὰ χεῖρας τὴν σκαπάνην καὶ τὴν ἀξίνην, καὶ ἤρξαντο νὰ σκάπτωσι τὸν βράχον ὑπ' αὐτὸ τὸ σανίδωμα, φροντίζοντες νὰ ὑποβαστάζωσιν αὐτὸ καθ' ἅπασαν τὴν περιφέρειάν του δι' ἰσχυρο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τάτων ὑποστηριγμάτων. Ὁσάκις ἡ ὀπὴ ἔφθανεν εἰς δύο ποδῶν βάθος, ἀπέσυρον ἀλληλοδιαδόχως τὰ ὑποστηρίγματα ταῦτα, καὶ τότε τὸ σανίδωμα κατήρχετο κατὰ μικρὸν, μετ' αὐτοῦ δὲ τὸ σύνολον τοῦ κυκλοτεροῦς περιτειχίσματος, ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου στρώματος τοῦ ὁποίου οἱ κτίσται εἰργάζοντο ἀδιακόπως, προνοοῦντες νὰ ἀφίωσι τὰς ἀπαιτουμένας ὀπὰς, δι' ὧν νὰ ἐξέρχεται τὸ ἀναφαινόμενον ἀέριον κατὰ τὴν ἐργασίαν.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας ἀπήτει μεγίστην ἐπιτηδειότητα καὶ ἄκραν προσοχήν. Τινὲς, σκάπτοντες ὑπὸ τὸ σανίδωμα, ἐπληγώθησαν ἐπικινδύνως καὶ θανασίμως μάλιστα ὑπὸ τῶν καταδύσεων τοῦ λίθου· ἀλλ' ὁ ζῆλος δὲν ἐξέλιπεν οὔτ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἡμέραν τε καὶ νύκτα· τὴν ἡμέραν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας ἡλίου, ῥίπτοντος ἐπὶ τῶν ἀσβεστοποιηθεισῶν τούτων πεδιάδων θερμότητα τεσσαράκοντα βαθμῶν, τὴν δὲ νύκτα, ὑπὸ τὴν λευκάζουσαν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός. Ὁ κρότος τῶν πληττόντων τὸν βράχον ἐργαλείων, ἡ ἐκπυρσοκρότησις τῶν ὑπονόμων, ὁ τρυγμὸς τῶν μηχανῶν, τὰ στροβιλίζοντα εἰς τὸν ἀέρα νέφη καπνοῦ, ἐχάραττον περὶ τὸν λόφον τῶν πετρῶν καταπληκτικόν τι ἔρκος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτόλμων νὰ ὑπερπηδήσωσιν οὔτε τὰ ποίμνια τῶν βονάσων οὔτε αἱ συνοδίαι τῶν Σεμινόλων.

Ἐν τούτοις αἱ ἐργασίαι προέβαινον τακτικώτατα, αἱ ἀνελκυστικαὶ ἀτμομηχαναὶ εἰργάζοντο δραστηρίως πρὸς μετατόπισιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὑλικοῦ· καὶ περὶ μὲν τῶν ἀπροόπτων κωλυμάτων οὔτε ἤθελον νὰ σκεφθῶσι, κατενίκων δὲ τὰς προβλεπομένας δυσχερείας μετ' ἐπιδεξιότητος.

Κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου μηνὸς, τὸ φρέαρ ἔφθασεν εἰς τὸ ὑπολογισθὲν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα βάθος, τουτέστιν εἰς ἑκατὸν δώδεκα πόδας· τὸν Δεκέμβριον, τὸ βάθος τοῦτο ἐδιπλασιάσθη, τὸν δὲ Ἰανουάριον ἐτριπλασιάσθη. Κατὰ τὸν Φεβρουάριον, οἱ ἐργάται ἠναγκάσθησαν νὰ παλαίσωσιν ἐναντίον πηγῆς ὕδατος ἀναβλυσάσης ἐκ τῶν ὑπογείων στρωμάτων· ἐδέησε λοιπὸν πρὸς ἐξάντλησιν τοῦ ὕδατος νὰ μεταχειρισθῶσιν ἰσχυρὰς ἀντλίας, ὡς καὶ ἑτέρας μηχανὰς διὰ πεπιεσμένου ἀέρος κινουμένας, ὅπως ἐμφράξωσι τὴν ὀπὴν τῆς πηγῆς, ὡς ἐμφράττουσι τὸ εἰς τὸ πλοῖον εἰσορμοῦν θαλάσσιον ῥεῦμα.

Τέλος πάντων μετὰ πολλὰς προσπαθείας κατώρθωσαν νὰ ὑπερνικήσωσι τὰ ἐπίκρατα ταῦτα ὕδατα. Ἀλλ' αἴφνης, ὑποχωρήσαντος μέρους τινὸς τοῦ ἐδάφους ἕνεκα τῆς μαλακότητος τῆς γῆς, τὸ σανίδωμα κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους, συμπαρασύραν μέρος τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὠ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κοδομημένου τοίχου· ἂς φαντασθῇ τις ὁποίαν καταπληκτικὴν πίεσιν ἐπροξένησεν ἡ κλίσις τοῦ δίσκου τούτου, τοῦ ὑποβαστάζοντος τοῖχον ἑβδομήκοντα πέντε ὀργυιῶν! Πλῆθος ἐργατῶν ἐτάφη ὑπὸ τὸ παμμέγιστον ἐκεῖνο βάρος, τρεῖς δὲ ἑβδομάδες ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ ἀνεγείρωσι τὸ ὑποχωρῆσαν μέρος τοῦ σωμάτωματος, καὶ νὰ ἀποκαταστήσωσιν αὐτὸ εἰς τὴν προτέραν στάσιν του διὰ στερεωτέρων ὑποστηριγμάτων, καὶ τοῦτο, χάρις εἰς τὴν εὐφυίαν τῶν μηχανικῶν καὶ εἰς τὴν δύναμιν τῶν μηχανῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ὀρύγματος, αἱ ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν μετὰ ὀραστηριότητος καὶ ἄνευ ἀπευκταίου. Ὥστε τὴν 10ην Ἰουνίου, τουτέστιν εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὑπὸ τοῦ Βαρβικὰν ὁρισθείσης προθεσμίας, τὸ φρέαρ ἔφθασεν εἰς βάθος ἐννεακοσίων ποδῶν, ἐντελῶς περιενδεδυμένον τὸ λίθινον αὐτοῦ περικάλυμμα. Καὶ εἰς μὲν τὸν πυθμένα τοῦ φρέατος ὁ τοῖχος οὗτος ἐπεστηρίζετο ἐπὶ στερεοτάτου κύβου, πάχους τριάκοντα ποδῶν· κατὰ δὲ τὸ ἀνώτατον αὐτοῦ μέρος, ἐπέψαυε τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου συνεχάρησαν ἐγκαρδίως τὸν μηχανικὸν Μουρχιτῶνα, ἰδίως διότι τὸ κυκλώπειον αὐτοῦ ἔργον συνεπληρώθη μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος.

Καθ' ὅλον τὸ ὀκτάμηνον τοῦτο διάστημα, ὁ Βαρβικὰν οὔτ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοῦ λάκκου τῶν πετρῶν, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἐργασίας τοῦ ὀρύγματος, ἐνδιεφέρετο καὶ ἐμερίμνει διαρκῶς περὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐργατῶν του· ὑπῆρξε δὲ ἀρκετὰ εὐτυχὴς, ἀποφυγὼν τὰς ἐπιζημιὰς ἐκείνας ἀσθενείας, τὰς συνήθως ἀναπτυσσομένας εἰς τὰς μεγάλας συσσωρεύσεις ἀνθρώπων κατὰ τὰς τροπικὰς ταύτας χώρας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὐκ ὀλίγοι ἐργάται ἀπέτισαν διὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν τὰς συμφυεῖς εἰς τοιαῦτα ἐπικίνδυνα ἔργα ἀπερισκεψίας· ἀλλὰ τὰ ἀλγεινὰ ταῦτα δυστυχήματα εἶσιν ἀναπόφευκτα, ἄλλως τε δὲ οἱ Ἀμερικανοὶ πολλὰ ὀλίγον μεριμνῶσι περὶ τῶν τοιούτων. Πλειότερον ἐνδιαφέρονται περὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει, ἢ περὶ τοῦ ἀτόμου. Ἐν τούτοις ὁ Βαρβικὰν ἐπρέσβευεν ὅλως ἀντιθέτους ἀρχὰς, τὰς ὁποίας καὶ ἐφήρμοζεν εἰς τὴν ἐλαχίστην περίπτωσιν· οὕτω, χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν, εἰς τὴν εὐφυίαν, εἰς τὴν πολύτιμόν του ἐπέμβασιν κατὰ τὰς κρισίμους περιστάσεις, εἰς τὴν τεραστίαν καὶ ὑπεράνθρωπον πολλάκις ὀξύνοιάν του, ὁ μέσος ὅρος τῶν δυστυχημάτων δὲν ὑπερέβη τὴν ἐπαινουμένην ὑπὸ τὰς πολυτελεῖς αὐτῆς προφυλάξεις Εὐρώπην, καὶ ἰδίως τὴν Γαλ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λίαν, ὅπου ὑπολογίζεται περίπου ἓν δυστύχημα ἐπὶ διακοσίων χιλιάδων φράγκων ἐργασίας.

ΙΕ'.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΓΧΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΛΛΟΥ.

Κατὰ τὸ ὀκτάμηνον διάστημα τῆς κατασκευῆς τοῦ ὀρύγματος, αἱ προπαρακευαστικαὶ ἐργασίαι τῆς χωνεύσεως τοῦ μετάλλου προήγοντο θραστηρίως καὶ μετὰ ταχύτητος· ὁ εἰς τὸν λόφον τῶν πετρῶν ἀφικνούμενος ξένος ἐξεπλήσσετο μεγάλως ἐκ τοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀνελισσομένου θεάματος.

Εἰς ἀπόστασιν ἑξακοσίων ὑαρδῶν ἀπὸ τοῦ φρέατος, κυκλοτερῶς διατεταγμένοι ὑψοῦντο χίλιοι διακόσιοι κλίβανοι, ὧν ἕκαστος, ἔχων πλάτος ἓξ ποδῶν, ἀπεῖχε τοῦ ἑτέρου ἡμίσειαν ὀργυιάν, ἡ δὲ ὅλη ἔκτασις, ἣν κατεῖχον οἱ κλίβανοι οὗτοι προεξετείνετο εἰς μῆκος δύο μιλίων. Κατεσκευασμένοι κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον μετὰ τῆς ὑψηλῆς τετραγώνου αὐτῶν καπνοδόχης, παρεῖχον λίαν παράδοξον τὴν ἄποψιν. Ὁ Τζὼν Μάςων εὗρισκεν ἔξοχον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν αὐτῶν διάταξιν, ἔλεγε δὲ ὅτι τῷ ὑπεμίμνησκον τὰ μνημεῖα τῆς Βασιγκτώνης, καὶ ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχεν ὡραιότερον τούτων καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν ὅμως, ἔλεγε, δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῆ εἰσέτι.

Ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης ὅτε ἡ ἐπιτροπὴ, κατὰ τὴν τρίτην αὐτῆς συνεδρίασιν, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς κατασκευὴν τῆς Κολομβιάδος τὸν χωνευτὸν σίδηρον, καὶ ἰδίως τὸν λευκόφαιον σίδηρον· τὸ μέταλλον τοῦτο, ἐξόχως ἐλαστικὸν καὶ εὐήλατον, μαλακώτερον καὶ εὐκόλως λιαινόμενον, εἶναι καταλληλότατον πρὸς πάσας τὰς ἐργασίας τῆς χωνεύσεως, ἀναμιγνυόμενον δὲ μετ' ἄνθρακος ἀποκτᾷ ἰδιάζουσαν κολλητικὴν δύναμιν, καὶ ἀποβαίνει κατάλληλον πρὸς χώνευσιν μηχανουργημάτων ἀπαιτούντων ἰσχυρὰν ἀντίστασιν, οἷον τηλεβόλων μεγάλης ὁλκῆς, κυλίνδρων ἀτμομηχανῆς, ὑδραυλικῶν πιεστηρίων, κτλ. ἀλλ' ὅπως ἀποβῇ ὅσον ἔνεστιν ὁμογενὲς τὸ μίγμα τοῦτο, ἀνάγκη νὰ ὑποστῇ καὶ δευτέραν τῆξιν, δι' ἧς ἀποκαθαίρεται καὶ ἀποβάλλει τὰ τελευταῖα γήϊνα αὐτοῦ μόρια.

Οὕτω λοιπὸν ὁ μεταλλοῦχος οὗτος βῶλος, πρὶν ἢ ἀποσταλῇ εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τάμπα-Τόβνην, ἐμιγνύετο μετὰ χαλικίνης (cilicium) καὶ ἄνθρακος, καὶ μετεσχηματίζετο εἰς χωνευτὸν σίδηρον εἰς τὰ μεγάλα χωνευτήρια τοῦ Γόλδσπριγκ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἑταιρία ὑπελόγισεν, ὅτι αἱ δαπάναι τῆς διὰ σιδηροδρόμου μεταφορᾶς ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ ἑκατομμυρίων λιτρῶν σιδήρου θὰ ὑπερβῶσι διπλασίως τὴν τιμὴν τοῦ ὑλικοῦ, ἐπροτίμησε νὰ μετακομίσῃ τὸν εἰς ῥάβδους μεταβεβλημένον τοῦτον σίδηρον διὰ πλοίων· ἐδέησε δὲ νὰ ναυλωθῶσιν ἑξήκοντα ὀκτὼ πλοῖα τῶν χιλίων τόννων. Ὁ πραγματικὸς οὗτος στόλος, ἐκπλεύσας τὴν 3ην Μαΐου ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Νεοβοράκου, ἀνήχθη εἰς τὸν Ὠκεανόν, παρέπλευσε τὴν ἀμερικανικὴν ἀκτήν, διέπλευσεν εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Βαχάμης, ἔκαμψε τὸ ἀκρωτήριον τῆς Φλωρίδος, καὶ τὴν δεκάτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰσπλεύσας εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἠγκυροβόλησεν ἄνευ βλάβης εἰς τὸν λιμένα τῆς Τάμπα-Τόβνης. Ἐκεῖ τὰ πλοῖα ἀπεφόρτωσαν τὸν φορτὸν ἐκεῖνον μεταλλικὸν ὄγκον, ὅστις μόλις περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰανουαρίου μετηνέχθη εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον διὰ τοῦ μικροῦ σιδηροδρόμου τοῦ λόφου τῶν πετρῶν.

Καὶ ἤδη κατανοεῖ ἕκαστος ὅτι μόλις ἐπήρκουν χίλιοι διακόσιοι κλίβανοι χωνευτηρίων, ἵνα ἀναλύσωσι ταὐτοχρόνως τὰς ἑξήκοντα ταύτας χιλιάδας τόννων σιδήρου. Ἕκαστος τῶν κλιβάνων τούτων ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ περίπου ἑκατὸν δεκατέσσαρας χιλιάδας λίτρας μετάλλου· κατεσκευάσθησαν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον τῶν χρησιμευσάντων πρὸς χώνευσιν τοῦ καννονίου Ῥόδμαν, τουτέστιν ἦσαν τραπεζοειδεῖς τὸ σχῆμα καὶ λίαν χαμηλοί· ἡ θερμάστρα καὶ ἡ καπνοδόχη κατεῖχον τὰ δύο ἄκρα τοῦ χωνευτηρίου τοιουτοτρόπως, ὥστε ἡ θερμότης μετεδίδετο ταὐτοχρόνως καθ' ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν. Οἱ κλίβανοι οὗτοι, κατεσκευασμένοι ἐκ πλίνθων δυστήκτων, ἀπηρτίζοντο ὑπὸ μιᾶς μόνης πυρεστίας πρὸς καῦσιν γαιανθράκων καὶ μιᾶς ἐσχάρας, ἐφ' ἧς ἐτίθεντο αἱ σιδηραῖ ῥάβδοι, καὶ ἥτις κεκλιμένη οὖσα ἐπέτρεπεν εἰς τὸ μέταλλον νὰ χύνεται ἐλευθέρως εἰς τὴν δεξαμενήν, ἀφ' ἧς ἔμελλε νὰ διωχετευθῇ διὰ χιλίων διακοσίων ὁμοκέντρων σωλήνων εἰς τὸ μέγα φρέαρ.

Εὐθὺς ἅμα ἐπερατώθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ ὀρύγματος καὶ τοῦ τοιχίνου περικαλύμματος, ὁ Βαρβικὰν προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ χοάνου. Ἐπρόκειτο νὰ ἀνυψώσωσιν ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ φρέατος, καὶ παρακολουθοῦντες τὸν ἄξονα αὐτοῦ, πελώριον κύλινδρον μήκους ἐννεακοσίων καὶ πάχους ἐννέα ποδῶν, ὅστις ἐπλήρου ἀκριβῶς τὸ προωρισμένον διάστημα διὰ τὸ κοίλωμα τῆς Κολομβιάδος· ἔμελλε δὲ νὰ κατασκευασθῇ ἐκ μίγματος ἀργιλλίτιδος γῆς καὶ ἄμμου συνη-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νωμένου μετὰ χόρτου καὶ ἀχύρου. Τὸ μεταξὺ τοῦ χοάνου καὶ τοῦ τειχίσματος μένον κενὸν διάστημα ἔμελλε νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τοῦ ἀναλελυμένου μετάλλου, ὅπερ θὰ ἐσχημάτιζεν οὕτω κοίλωμα ἓξ ποδῶν πυκνότητος. Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ καὶ ἰσορροπίαν τοῦ κυλίνδρου τούτου κατεσκευάσθησαν ἰσχυρὰ σιδηρώματα, ἅτινα ἔμελλον νὰ ἐμπηχθῶσι κατὰ πυκνὰ διαστήματα εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ τειχίσματος, καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν χώνευσιν τοῦ μετάλλου θὰ ἀνέλυον καὶ θὰ ἀνεμιγνύοντο μετ' αὐτοῦ.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ πελωρίου τούτου κίονος συνεπληρώθη τὴν 8ην Ἰουλίου, καὶ ἡ μετὰ ταύτην ὡρίσθη ὡς ἡμέρα τῆς ἐγχύσεως τοῦ μετάλλου.

«Θὰ ἦναι πραγματικὴ ἑορτὴ ἡ ἡμέρα τῆς ἐγχύσεως τοῦ μετάλλου, εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων πρὸς τὸν φίλον του Βαρβικάν.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν οὗτος, πλὴν ὄχι καὶ ἑορτὴ κοινή.

— Πῶς! δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ ἀνοίξητε τὰς θύρας τοῦ περιβόλου εἰς τὸν τυχόντα;

— Ὄχι, Μάστων· ἡ ἔγχυσις τῆς Κολομβιάδος εἶναι λίαν ἀκροσφαλὴς ἐργασία, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἐπικίνδυνος, καὶ προτιμῶ νὰ ἐκτελεσθῇ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως, ἑορτάζομεν τότε ἂν θέλετε· πρὸ ταύτης ὅμως ὄχι.»

Ὁ πρόεδρος εἶχε δίκαιον. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐγχύσεως τοιούτου ποσοῦ φλογερωτάτης λάβης ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ ἀπροόπτους κινδύνους, τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἀπέφευγεν ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους· ἄλλως τε δὲ, ἦτο ἐπάναγκες ὥστε αἱ κινήσεις τῶν ἐργατῶν νὰ ἐξετελοῦντο ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ, καὶ νὰ μὴ παρεμποδίζοντο ὑπὸ τῆς συρροῆς τῶν περιέργων. Οὐδεὶς λοιπὸν ἐγένετο δεκτὸς ἐντὸς τοῦ περιβόλου, ἐκτὸς ἐπιτροπῆς τινος τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἥτις ἐστάλη ἐπὶ τούτῳ εἰς Τάμπα-Τόβνην, καὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ὁποίας διεκρίνοντο ὁ ζωηρὸς Βίλσβυ, ὁ Τὸμ Χούντερ, ὁ συνταγματάρχης Βλομσβερῦ, ὁ ταγματάρχης Ἔλφιστων, ὁ στρατηγὸς Μόργαν καὶ πάντες ὅσοι εὕρισκον ἀτομικόν τι συμφέρον εἰς τὴν ἔγχυσιν τῆς Κολομβιάδος. Ὁ Τζὼν Μάστων ἐξετέλει παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ χρέη ὁδηγοῦ· οὐδεμίαν παρέτρεχε λεπτομέρειαν, οὐδὲν παρέλιπε μέρος, εἰς ὃ νὰ μὴ ὁδηγήσῃ τοὺς συναδέλφους του: εἰς τὰς ἀποθήκας, εἰς τὰ ἐργοστάσια, ἐν τῷ μέσῳ τῶν μηχανῶν, ἐν τέλει δὲ ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ τοὺς χιλίους διακοσίους κλιβάνους τὸν ἕνα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ μόλις ἠσθάνθη τὴν κόπωσίν της κατὰ τὴν χιλιοστὴν διακοσιοστὴν ἐπίσκεψιν.

Ἡ ἔγχυσις ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν. Τὴν προτεραίαν ἕκαστος κλίβανος ἐφωδιάσθη δι' ἑκατὸν δεκατεσσάρων χιλιάδων λιτρῶν μετάλλου εἰς ῥάβδους, διατεταγμένας ἐν σχήματι σταυρωτῶν πυραμίδων, διὰ νὰ ἀποβῇ ὅσον ἔνεστι ἐλευθέρα ἡ ἀναμέσον αὐτῶν κυκλοφορία τοῦ θερμοῦ ἀέρος. Ἀπὸ πρωΐας αἱ χίλιαι διακόσιαι καπνοδόχαι ἐξέπεμπον εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν χειμάῤῥους φλογῶν, τὸ δὲ ἔδαφος ἐταράσσετο ὑπὸ κρότων ὑποκώφων. Ὅσαι λίτραι μετάλλου ἐπρόκειντο ν' ἀναλυθῶσι, τοσαῦται λίτραι γαιάνθρακος ἐκαίοντο· ὥστε ἅπας ὁ ὑπὲρ τὸν λόφον τῶν πετρῶν οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνοῦ παραπετάσματος ἐκ μέλανος καπνοῦ, ὁ δὲ ἡλιακὸς δίσκος ἀπεκρύβη ἐντελῶς ὡς εἰς ἔκλειψιν.

Μετ' ὀλίγον ἡ θερμότης κατήντησεν ἀνυπόφορος εἰς τὸν μέγαν τοῦτον κύκλον τῶν κλιβάνων, ὧν ἡ βοὴ ἦν παρεμφερὴς πρὸς τὸν κεραύνειον βόμβον. Πελώριοι ἀεριστῆρες ἐμετρίαζον τὸ καῦμα διὰ τῆς ἐξακολουθητικῆς πνοῆς των, καὶ ἐπλήρουν ὀξυγόνου πάσας τὰς φλογοβόλους ταύτας ἑστίας.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἐργασία τῆς ἐγχύσεως, ὤφειλε νὰ ἐκτελεσθῇ ὅσον ἔνεστι τάχιον καὶ ταὐτοχρόνως. Εἰς τὸ πρῶτον διὰ καννονοβολισμοῦ σύνθημα ἕκαστος κλίβανος ὤφειλε νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέραν δίοδον εἰς τὸν ἀναλελυμένον σίδηρον καὶ νὰ κενωθῇ ἐξ ὁλοκλήρου.

Μετὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἕκαστος τῶν ἐργατῶν ἀνέμενε τὴν ὁρισθεῖσαν στιγμὴν μετ' ἀνυπομονησίας οὐχὶ ἀμίκτου συγκινήσεώς τινος. Ἤδη ὁ περίβολος ἐκενώθη ὁλοσχερῶς, ἕκαστος δὲ χύτης εὑρίσκετο εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν παρὰ τὴν ὀπὴν τῆς ἐκροῆς, ἐνῷ ὁ Βαρβικὰν ἵστατο μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων ἐπὶ γειτνιάζοντος ὑψώματος, ἔχων πρὸ αὐτοῦ τηλεβόλον, ἕτοιμον νὰ ἐκπυρσοκροτήσῃ εἰς τὸ πρῶτον σύνθημα τοῦ μηχανικοῦ.

Λεπτά τινα πρὸ τῆς μεσημβρίας ἤρχισαν νὰ καταῤῥέωσιν αἱ πρῶται σταγόνες τοῦ ἤδη ἀναλυθέντος μετάλλου, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπληρώθησαν αἱ δεξαμεναὶ ἐκ τῆς φλογερᾶς ταύτης ὕλης· ὅτε δὲ κατέστη ἐντελῶς ῥευστόν, ἀφῆκαν αὐτὸ ἐπί τινας στιγμὰς ἐν ἠρεμίᾳ ἵνα διευκολύνωσι τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν ξένων οὐσιῶν.

Τὸ σήμασμα τῆς μεσημβρίας παρηκολούθησεν αἰφνίδιος καννονοβολισμός, εἰς τὸν κρότον τοῦ ὁποίου ἠνοίγησαν πάραυτα αἱ χίλιαι διακόσιαι ὀπαὶ τῆς ἐκροῆς, καὶ ἰσάριθμοι πύρινοι ὄφεις ἐξώρμησαν πρὸς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ ἐν τῷ κέντρῳ κείμενον φρέαρ διὰ τῶν φλογωδῶν αὐτῶν συσπειρώσεων, ἐκεῖθεν δὲ ἐρρίπτοντο μετὰ καταπληκτικοῦ κρότου εἰς βάθος ἐννεακοσίων ποδῶν. Τὸ θέαμα ἦν ἐπιβλητικὸν καὶ μεγαλοπρεπές· τὸ ἔδαφος ἔτρεμεν, ἐνῷ τὰ κύματα ἐκεῖνα τὰ πύρινα, ἐκπέμποντα πρὸς τὸν οὐρανὸν στροβίλους καπνοῦ, ἐξήτμιζον ταὐτοχρόνως τὴν ὑγρασίαν τοῦ χοάνου καὶ ἀπώθουν αὐτὴν διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ τειχίνου περικαλύμματος ὑπὸ τὸ σχῆμα πυκνοτάτου ἀτμοῦ· τὰ τεχνητὰ ταῦτα νέφη ἀνέπτυσσον τὰς παχείας αὐτῶν σπείρας, ἐξορμῶντα πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰς ὕψος πεντακοσίων ὀργυιῶν.

Ἂν ἄγριός τις περιεπλανᾶτο κατ' ἐκείνην τὴν ζιγμὴν εἰς τὰς ἐσχατιὰς τοῦ ὁρίζοντος, θὰ ἐξελάμβανε βεβαίως τὸ φαινόμενον τοῦτο ὡς σχηματισμὸν νέου ἡφαιστείου ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Φλωρίδος· καὶ ὅμως οὔτε ἔκρηξις ἡφαιστείου ἦν τὸ συμβαῖνον, οὔτε σχηματισμὸς κρατῆρος, οὔτε σίφων, οὔτε λαῖλαψ, οὔτε πάλη στοιχείων, οὔτε κανὲν ἐκ τῶν τρομερῶν ἐκείνων φαινομένων, ἅτινα ἡ φύσις δύναται νὰ παράξῃ. Ὄχι! μόνος ὁ ἄνθρωπος ἦν ὁ δημιουργὸς τῶν ὑπερύθρων ἐκείνων ἀτμῶν, τῶν γιγαντωδῶν ἐκείνων φλογῶν, ἀξίων ἑνὸς ἡφαιστείου, τῶν θορυβωδῶν κρότων, τῶν παρεμφερῶν πρὸς τὰς δονήσεις σεισμοῦ, καὶ τῶν μυκηθμῶν ἐκείνων, τῶν ἐφαμίλλων πρὸς τὰς θυέλλας καὶ τὰς τρικυμίας, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατεκρήμνιζεν εἰς ἄβυσσον σκαφεῖσαν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ὁλόκληρον Νιαγάραν ἀναλελυμένου μετάλλου.

ΙΣΤ'.

Η ΚΟΛΟΜΒΙΑΣ.

Πλεῖσται ὅσαι εἰκασίαι παρηκολούθησαν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐγχύσεως· ἐπεθύμουν νὰ πληροφορηθῶσιν ἂν ἡ ἐργασία ἐπέτυχε καθ' ὁλοκληρίαν, καίτοι πολλὰ ὑπῆρχον τὰ πρὸς τοῦτο διδόμενα, καὶ ἰδίως διότι τὸ χόανον εἶχεν ἀποβροφήσει ὁλόκληρον τὸν ὄγκον τοῦ ἀναλελυμένου μετάλλου. Ὁπωσδήποτε ὅμως πολὺς ἀπῃτεῖτο χρόνος ἵνα πεισθῶσιν ἀπ' εὐθείας περὶ τούτου.

Καὶ τῳόντι ὅταν ὁ Ῥόλμαν ἔχυσε τὸ ἑκατὸν ἑξήκοντα χιλιάδων λι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τρῶν τηλεβόλου του, ἐχρειάσθησαν δεκαπέντε ἡμέραι ἵνα ἀποψυχθῇ ἐντελῶς. Πόσον δὲ χρόνον ἀπήτει ἡ γιγαντώδης Κολομβιάς, ἡ ἐστερεωμένη ὑπὸ τῶν ἀτμῶν αὐτῆς στροβίλων καὶ φλεγομένη ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς θερμότητος, διὰ νὰ καταστῇ προστὶ εἰς τοὺς περιέργους θαυμαστάς της, δύσκολον ἦν νὰ ὑπολογισθῇ.

Ἡ ἀνυπομονησία τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ὑπέστη καθ' ὅλον τοῦτο τὸ χρονικὸν διάστημα σκληρὰς δοκιμασίας· πλὴν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως, ἔπρεπε νὰ περιμείνωσιν. Ὁ Τζὼν Μάστων μικροῦ ἐδέησε νὰ ἀναλυθῇ ἐκ τῆς ἀποτιώσεώς του. Ἤδη ἀνέτελλεν ἡ δεκάτη πέμπτη ἡμέρα ἀπὸ τῆς χύσεως τοῦ μετάλλου, καὶ ἐν τοσούτῳ ὁ ὑπὲρ τὸ ἄνοιγμα τοῦ τηλεβόλου οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνοῦ περικαλύμματος καπνοῦ, τὸ δὲ ἔδαφος διετέλει πεπυρακτωμένον εἰς ἀκτῖνα διακοσίων ποδῶν περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τῶν πετρῶν.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, αἱ ἑβδομάδες διεδέχοντο ἀλλήλας, καὶ ὅμως ὁ μέγας ἐκεῖνος κύλινδρος οὐδόλως ἀπεψύχετο· ἀδύνατον νὰ πλησιάσῃ τις. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀναμείνωσι, καὶ τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου κατέτρωγον τοὺς ὄνυχάς των ἐξ ἀνυπομονησίας.

« Σήμερον ἔχομεν δεκάτην Αὐγούστου, ἔκραξε πρωΐαν τινὰ ὁ Τζὼν Μάστων. Μόλις τέσσαρες μῆνες μᾶς ἀποχωρίζουσιν ἀπὸ τῆς πρώτης Δεκεμβρίου, καὶ ἐντοσούτῳ ἀμφιβάλλω ἂν ἕως τότε θὰ εἴμεθα κατὰ πάντα ἕτοιμοι· μένουν εἰσέτι τόσα πράγματα νὰ ἐκτελεσθῶσι, τουτέστι νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ χάνιον, νὰ χορηγηθῇ ἡ πρόσφορος διάμετρος εἰς τὸν αὐλόν, νὰ λειανθῇ ἐσωτερικῶς καὶ νὰ γομωθῇ· καὶ ὅμως οὔτε νὰ πλησιάσωμεν δυνάμεθα! Μήπως δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ ἀποψυχθῇ ποτε; Ἰδοὺ εἷς σκληρὸς ἐμπαιγμός! »

Μάτην ἐπροσπάθουν νὰ καθησυχάσωσι τὸν ἀνυπόμονον γραμματέα· ὁ Βαρβικὰν διετέλει σιωπηρός, ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὕτη ὑπέκρυπτεν ὑπόκωφόν τινα ἀγανάκτησιν. Σκληρὸν ἦν διὰ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου νὰ κρατηθῶσιν ὑπὸ ἀπροόπτου κωλύματος, τὸ ὁποῖον μόνος ὁ χρόνος ἠδύνατο νὰ κατανικήσῃ, καὶ νὰ εὑρεθῶσιν ὑπὸ τὴν διάκρισιν ἀκαταμαχήτου ἐχθροῦ.

Ἐν τούτοις ἐκ τῶν καθημερινῶς γενομένων παρατηρήσεων ἐξεδηλώθη μεταβολή τις εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐδάφους, κατὰ τὴν 15ην δὲ Αὐγούστου οἱ ἀπὸ τοῦ ζομίου τῆς Κολομβιάδος ἐκπεμπόμενοι ἀτμοὶ ἠλαττώθησαν ἐπαισθητῶς κατά τε ἔκτασιν καὶ πυκνότητα. Μετά τινας ἡμέρας τὸ ἔδαφος ἀνέδιδεν ἐλαφράν τινα ὑπόφαιον ἐξάτμισιν, ἥτις ἦν ἡ τελευταία πνοὴ τοῦ ἐντὸς πετρώδους φερέτρου κεκλεισμένου θηρίου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Μετὰ μικρὸν οἱ δονισμοὶ τοῦ ἐδάφους ἔπαυσαν, καὶ ὁ κύκλος τῆς πυροβολήσεως περιεστάλη· τότε δὲ οἱ τολμηρότεροι καὶ οἱ μᾶλλον ἀνυπόμονοι προσήγγισαν. Τὴν ἐπαύριον προυχώρησαν δύο ὀργυιάς, τὴν μετὰ ταύτην τέσσαρας, καὶ τὴν 22αν Αὐγούστου ὁ Βαρβικὰν μετὰ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ συναδέλφων καὶ τοῦ μηχανικοῦ κατώρθωσαν νὰ ἀναβῶσιν ἐπὶ τοῦ ἐκ χωνευτοῦ μετάλλου στρώματος, τοῦ καλύπτοντος τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τῶν πετρῶν, στρώματος λίαν ὑγιεινοῦ, καθότον δὲν ἠσθάνοντο ψῦχος εἰς τοὺς πόδας.

«Τέλος πάντων!» ἔκραξεν ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου μετὰ στεναγμοῦ εὐφροσύνης.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι. Καὶ πρῶτον ἐπελήφθησαν τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ χοάνου, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τὸ κοίλωμα τοῦ τηλεβόλου. Ἡ σκαπάνη, ἡ σφῦρα καὶ ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς διατρυπήσεως διετέλουν εἰς ἀένναον κίνησιν, καθόσον ἡ ἀργιλλῖτις καὶ ἡ ἄμμος ἀπεσκηρύνθησαν μεγάλως ὡς ἐκ τῆς ἐπενεργείας τῆς θερμότητος· ἀλλὰ, τῇ βοηθείᾳ τῶν μηχανῶν, κατώρθωσαν νὰ ἀπαλλαγῶσι συντόμως τοῦ μίγματος τούτου, εἰσέτι ὑποθέρμου κατὰ τὰ μέρη τῆς ἐπαφῆς αὐτοῦ μετὰ τῶν χειλέων τοῦ μετάλλου. Τὸ ἐξαγόμενον ὑλικὸν μετεκομίζετο μακρὰν ἐπὶ ὀχημάτων, καπνουμένων διὰ τοῦ ἀτμοῦ· τοσοῦτον δὲ ζῆλον κατέβαλον περὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τοσούτῳ ἀποτελεσματικὴ ἦν ἡ παρουσία τοῦ Βαρβικὰν καὶ αἱ θελήσεις αὐτοῦ τοσούτῳ ἰσχυρῶς ἐξεδηλοῦντο ὑπὸ τὴν μορφὴν δολλαρίων, ὥστε τὴν 3ην Σεπτεμβρίου οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος τοῦ χοάνου ἔμενεν.

Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἤρχησεν ἡ ἐργασία τῆς λειάνσεως. Αἱ πρὸς τοῦτο κατάλληλοι μηχαναὶ ἐγκατεστάθησαν ἄνευ ἀργοπορίας, καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ ὀξέα αὐτῶν ἀναστομωτήρια περιέξεον ἐπιτυχῶς τὰς τραχύτητας καὶ ἀνωμαλίας τοῦ σιδήρου. Ἐν διαστήματι ὀλίγων ἑβδομάδων ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀπεράντου σωλῆνος κατέστη ἐντελῶς κυλινδρικὴ, καὶ τὰ κοιλώματα τοῦ τηλεβόλου ἀπέκτησαν τὴν ἀπαιτουμένην στιλπνότητα.

Τέλος τὴν 22αν Σεπτεμβρίου, τουτέστιν ἕνδεκα μῆνας μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Βαρβικὰν, τὸ πελώριον τηλεβόλον ἦν ἕτοιμον κατὰ πάντα· δὲν ἔλειπεν εἰμὴ ἡ Σελήνη, πλὴν ἦσαν βέβαιοι ὅτι θὰ ἦτο πιστὴ εἰς τὴν συνάντησιν. Ἡ χαρὰ τοῦ Τζὼν Μάστωνος ἦτο ἀπερίγραπτος, καὶ μικροῦ ἐδέησε νὰ ὑποστῇ δεινὴν πτῶσιν ἐνῷ προσεπάθει νὰ βυθίσῃ τὰ βλέμματα αὐτοῦ εἰς τὸν σωλῆνα τοῦτον τῶν ἐννεακοσίων ποδῶν, ἄνευ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τοῦ Βλομσβεῤῥύ, τοῦ περιστωθέντος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατ' εὐτυχίαν του, ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου θὰ εὕρι-σκε βέβαιον θάνατον εἰς τὸν πυθμένα τῆς Κολομβιάδος.

Τὸ τηλεβόλον λοιπὸν συνετελέσθη, καὶ οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ· ὥστε τὴν 6ην Ὀκτωβρίου ὁ στρατηγὸς Νίχωλ ἐκὼν ἀέκων καθυπεβλήθη εἰς τὸν πρῶτον ὅρον τοῦ μετὰ τοῦ Βαρβικὰν στοιχήματός του, οὗτος δὲ ἐνέγραψεν εἰς τὴν στήλην τῶν εἰσπράξεών του τὴν ποσότητα δισχιλίων δολλαρίων. Πᾶς τις ἐννοεῖ, ὅτι ἡ ἀγανάκτησις τοῦ στρατηγοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψιστον αὐτῆς σημεῖον, συνεπείᾳ δὲ ταύτης ὑπέστη ἐλαφράν τινα ἀσθένειαν· ἀλλ' ἔμενον εἰσέτι τρία στοιχήματα ἐκ τριῶν, τεσσάρων καὶ πέντε χιλιάδων δολλαρίων, καὶ ἂν μόνον δύο ἐξ αὐτῶν ἐκέρδαινε, θὰ ἦν ἀρκετὰ ἱκανοποιημένος. Ἀλλὰ περὶ χρημάτων οὐδαμῶς ἐφρόντιζεν ὁ γεννάδας, καὶ ἡ πρώτη λαμπρὰ ἐπιτυχία τοῦ ἀντιπάλου του, κατορθώσαντος νὰ χύσῃ τηλεβόλον, καθ' οὗ ἀδύνατον ἦν ν' ἀνθέξωσι καὶ αὐταὶ αἱ δέκα ὀργυιῶν πάχος ἔχουσαι πλάκες, ἐξηγρίωνε καὶ καθίστα αὐτὸν παράφορον.

Ἀπὸ τῆς 23ης Σεπτεμβρίου τὸ περίφραγμα τοῦ λόφου τῶν πετρῶν ἀφέθη ἐλεύθερον εἰς τὸ δημόσιον, καὶ δυσκόλως δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τὴν συρροὴν τῶν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ τηλεβόλου ἐρχομένων ξένων. Πανταχόθεν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀπεβιβάζοντο εἰς τὴν Φλωρίδα, ἀπὸ δὲ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τουτέστιν ἐν ἐνδεκαμήνῳ διαστήματι, ἡ πόλις τῆς Τάμπα-Τόβνης κατήντησε νὰ μεταβληθῇ εἰς δευτερεύουσαν πόλιν, καθόσον ἠρίθμει πληθυσμὸν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων. Ἅπασαι αἱ περὶ τὸ φρούριον τοῦ Βρουκ πλατεῖαι μετετράπησαν εἰς σύμπλεγμα ὁδῶν, προεξετάθησαν δὲ μέχρι τῆς γήινης γλώσσης, τῆς χωριζούσης τοὺς δύο ὅρμους τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Ἐπὶ τῶν τέως ἐρήμων ἐκείνων ὀχθῶν, τῶν κατακαιομένων ὑπὸ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἡλίου, ἀνηγέρθησαν νέαι συνοικίαι, εὐρεῖαι πλατεῖαι, δενδροκάλυπτοι ὁδοί, καὶ ὁλόκληρον δάσος οἰκιῶν· ἑταιρίαι ἐσυστήθησαν πρὸς οἰκοδομὴν ἐκκλησιῶν, σχολείων, καὶ λοιπῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν καθιδρυμάτων, καὶ εἰς τοσοῦτῳ ὀλιγοχρόνιον διάστημα ἡ πόλις ἐδεκαπλασιάσθη ὡς διὰ μαγείας.

Γνωστόν ἐστιν ὅτι οἱ Γιανκαῖοι γεννῶνται ἔμποροι· παντοῦ ὅπου ἤθελε ῥίψει αὐτοὺς ἡ τύχη, ἀπὸ τῆς πεπηγμένης μέχρι τῆς κατακεκαυμένης ζώνης, ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιῶσι τὸ ἐμπορικὸν αὐτῶν ἔνστικτον. Ἐφ' ᾧ καὶ οἱ χάριν περιεργείας τὸ πρῶτον ἐλθόντες εἰς τὴν Φλωρίδα καὶ ἵνα παρακολουθήσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἐργασίας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἅμα ἀποκατασταθέντες εἰς Τάμπα-Τόβνην, πα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρεσύρθησαν εἰς τὸν χείμαρρον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Τὰ ἐκμισθούμενα πλοῖα πρὸς μετακόμισιν τοῦ ὑλικοῦ καὶ τῶν ἐργατῶν παρέσχον ἀσυνήθη καὶ ἀπαράμιλλον ζωηρότητα εἰς τὸν λιμένα, ταῦτα δὲ παρηκολούθησαν μετ' ὀλίγον ἕτερα, παντοίου σχήματος καὶ παντοίας χωρητικότητος, κομίζοντα φορτία ζωοτροφιῶν, προμηθειῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Ὥστε ὁ λιμὴν διηυλακίζετο καθ' ἁπάσας αὐτοῦ τὰς διευθύνσεις, δάση ἱστῶν ἐκάλυπτον ἀμφοτέρους τοὺς ὅρμους, εὐρύχωρα δὲ λογιστήρια ἐφοπλιστῶν, γραφεῖα ναυλομεσιτῶν καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα ἀπηντῶντο πανταχοῦ, καὶ ἡ Ναυτικὴ Ἐφημερὶς τῆς πόλεως ἐσημείου καθημερινῶς νέους κατάπλους.

Ἐνῷ αἱ ὁδοὶ ἐπολλαπλασιάζοντο περὶ τὴν πόλιν, αὕτη, ὡς ἐκ τῆς θαυμασίας αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ ἐμπορίου της, συνεδέετο διὰ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μετὰ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Συμπολιτείας. Ἰδιαιτέρα γραμμὴ συνήνωσε τὴν Μοβίλην μετὰ τῆς Πενσακόλης, τοῦ μεγάλου τούτου ναυστάθμου τῆς μεσημβρίας, ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου τούτου διηυθύνθη πρὸς τὴν Ταλαχασέην. Ἐνταῦθα ὑφίστατο τότε τεμάχιον σιδηροδρόμου, εἴκοσι καὶ ἑνὸς μιλίων τὸ μῆκος, δι' οὗ ἡ τελευταία αὕτη πόλις συνεκοινώνει μετὰ τῆς παραλίου τοῦ Ἁγ. Μάρκου· τὸ ἄκρον λοιπὸν τῆς σιδηροδρομικῆς ταύτης γραμμῆς ἦν τὸ προεκταθὲν μέχρι τῆς Τάμπα-Τόβνης, ζωογονοῦν κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ τὰς νεκρὰς εἴτε νεναρκωμένας χώρας τῆς κεντρικῆς Φλωρίδος. Ὥστε ἡ Τάμπα-Τόβνη, χάρις εἰς τὰ θαυμάσια ταῦτα τῆς βιομηχανίας, τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὴν ἐκκολαφθεῖσαν μίαν τῶν ἡμερῶν ἰδέαν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἀνθρώπου τινός, κατέκτησε τὰ δικαιώματα μεγάλης καὶ σημαντικῆς πόλεως· ἐπωνομάσθη δὲ Σεληνόπολις, καὶ ἀπέναντι ταύτης ἡ πρωτεύουσα τῆς Φλωρίδος ὑφίστατο ὁλικὴν ἔκλειψιν, ὁρατὴν ἐκ πάντων τῶν σημείων τοῦ κόσμου.

Ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ἤδη διατί ὑπῆρξε τοσοῦτῳ μέγας ὁ μεταξὺ Τεξὰς καὶ Φλωρίδος συναγωνισμός, καὶ διὰ ποῖον λόγον παρωργίσθησαν οἱ Τεξᾶνοι ὅταν εἶδον τὴν πολιτείαν αὐτῶν παραγκωνισθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Ἐν τῇ προοραtικῇ αὐτῶν συνέσει ἐνόησαν πόσον ἠδύνατο νὰ ὠφεληθῇ χώρα τις ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ Βαρβικὰν, καὶ πόσα ἀγαθὰ ἤθελε συνεπιφέρει εἰς τοιοῦτος ἀσυνήθης κανονοβολισμός. Ἡ Τεξὰς ἠδικεῖτο πολὺ ἐκ τῆς προτιμήσεως ταύτης τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῆς Φλωρίδος, καθ' ὅσον ἔπαυε τοῦ νὰ ἦναι εὐρύχωρον κέντρον ἐμπορίου καὶ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, παρεμποδίζετο δὲ ἐπαισθητῶς ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ της· πάν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τα δὲ ταῦτα τὰ ὠφελήματα ἀπελάμβανεν ἡ ἀθλία αὕτη Φλωρινδικὴ χερσόνησος, ἡ παρεμβεβλημένη ὡς τις σὴν μεταξὺ τῶν ὑδάτων τοῦ κόλπου καὶ τῶν κυμάτων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ὥστε ὁ Βαρβικὰν δικαίως ἀπέβη ἀντικείμενον μίσους καὶ ἀντιπαθείας ἐκ μέρους τῶν Τεξαίων.

Ἐν τοσούτῳ καίτοι οἱ νεοϊκάτοικοι τῆς Τάμπα-Τόβνης παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐμπορικὴν αὐτῶν μανίαν καὶ εἰς τὸν βιομηχανικὸν οἶστρόν των, οὐχ ἧττον δὲν ἀπηξίουν προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος τὰς προόδους τῶν ἐργασιῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Αἱ παραμικρότεραι λεπτομέρειαι τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ἐλάχιστος κτύπος τῆς σκαπάνης συνεκίνουν αὐτούς. Ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὸν λόφον τῶν πετρῶν διάβασις ἦν δυνεκὴς καὶ ἀκατάπαυστος· μία πομπώδης, οὕτως εἰπεῖν, λιτανεία, μία ἀληθὴς ἐκστρατεία.

Εὔκολον ἦν νὰ προίδῃ τις, ὅτι, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως, οἱ θεαταὶ θὰ ἠριθμοῦντο κατὰ ἑκατομμύρια, καθόσον πρὸ πολλοῦ ἐκ πάντων τῶν σημείων τῆς ὑδρογείου σφαίρας τὸ πλῆθος συνέῤῥεεν ἐπὶ τῆς στενῆς ταύτης χερσονήσου. Ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ Εὐρώπη μετηνάστευεν εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἄχρις ἐκείνης τῆς ὥρας λίαν μετρίως ἱκανοποιήθη ἡ περιέργεια τῶν πολυαρίθμων ξένων, καθότι ἐνῷ πάντες περιέμενον ἀνυπομόνως τὸ θέαμα τῆς ἐγχύσεως τοῦ μετάλλου, μόλις ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι μακρόθεν τὸν καπνὸν αὐτοῦ. Οἱ ἀκόρεστοι ὀφθαλμοὶ εὗρισκον τοῦτο ὀλίγον, καὶ ὑπελάμβανον ὅτι ὁ Βαρβικὰν ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὸ τοῦ Εὐαγγελίου «Πολλοὶ μέν εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.» Ἐντεῦθεν δυσαρέσκειαι, ψιθυρισμοὶ ἀγανακτήσεως καὶ ἀποδοκιμασίας, καὶ ἐπὶ τέλους βλασφημίαι. Ἐκάκιζον τὸν πρόεδρον ὡς ἀπολυτόφρονα, ὡς αὐθαίρετον, καὶ ἡ πρᾶξίς του αὕτη ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἧττον Ἀμερικανική· θὰ παρηκολούθει δὲ τὰς ἠθικὰς ταύτας διαδηλώσεις καὶ ἀληθὴς στάσις, ἂν ὁ Βαρβικὰν δὲν συνεκίρνα τὸ ἀκλόνητον τῶν ἀποφάσεών αὐτοῦ μετὰ τῆς μεγαλητέρας διπλωματικῆς ἐπιδεξιότητος.

Ἐν τοσούτῳ ὅτε ἡ Κολομβιὰς συνεπληρώθη ὁλοσχερῶς, ἀδύνατον ἀπέβαινε νὰ διατηρηθῇ πλέον ὁ φραγμὸς, πᾶσα δὲ περαιτέρω ἀπαγόρευσις θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς κακὴ διάθεσις, καὶ θὰ εἶχε δεινὰς συνεπείας. Ὅθεν ὁ Βαρβικὰν ἤνοιξε μὲν τὰς θύρας εἰς πάντας, ἀλλ' ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ πρακτικοῦ αὐτοῦ νοὸς, ἀπεφάσισε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς γενικῆς ταύτης φιλοπεριεργείας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἦτο πρᾶγμα λίαν σημαντικὸν διὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἡ ἐπίσκεψις τῆς πελωρίου Κολομβιάδος, ἀλλ' ὅ,τι ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς ὡς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς εὐδαιμονίας ἦν ἡ εἰς τὰ βάθη αὐτῆς κατάβασις· ὅθεν οὐδὲ εἷς ἐκ τῶν θεατῶν εὑρέθη ὁ μὴ ἐκδηλώσας τὸν διακαῆ αὐτοῦ πόθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν σπλάγχνων τῆς μεταλλίνης ταύτης ἀβύσσου. Κάλαθοι παμμέγιστοι, ἀνηρτημένοι ἀπὸ ἀτμοκινήτων τροχαλιῶν, ἐπέτρεπον εἰς τοὺς θεατὰς νὰ εὐχαριστήσωσι τὴν ὑψαλέαν περιέργειάν των· οἱ πάντες δὲ, μηδ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν, τῶν παιδίων καὶ τῶν γερόντων ἐξαιρουμένων, συνωθοῦντο περὶ τὸ κολοσσιαῖον τηλεβόλον, προθυμοποιούμενοι τίς πρῶτος νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ μυστήρια αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ἡ διατίμησις τῆς καταβάσεως ὡρίσθη εἰς τὸ ἀρκετὰ σημαντικὸν ποσὸν τῶν πέντε δολλαρίων κατ' ἄτομον, ἀλλ' ὅμως καθ' ὅλον τὸ προηγηθὲν τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως δίμηνον διάστημα τὸ ταμεῖον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ὠφελήθη ἐκ τῶν εἰσπράξεων πεντακοσίας χιλιάδας δολλαρίων.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ πρῶτοι κατελθόντες εἰς τὰ ἀνήλια βάθη τῆς Κολομβιάδος καὶ ἐπισκεφθέντες ὡσεὰν ἅπαντα τὰ μέρη αὐτῆς ἦσαν τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, δικαίωμα, ὅπερ ὠφείλετο εἰς τὴν ἔνδοξον ταύτην ὁμήγυριν. Ἡ πάνδημος αὕτη τελετὴ ἐγένετο τὴν 25ὴν Σεπτεμβρίου. Ἰδιαιτέρα κάλαθος τῆς τιμῆς παρέλαβε τὸν πρόεδρον Βαρβικὰν, τὸν Τζὼν Μάστωνα, τὸν ταγματάρχην Ἐλγιζῶνα, τὸν στρατηγὸν Μόργαν, τὸν συνταγματάρχην Βλομσβερῦ, τὸν μηχανικὸν Μουρχιτῶνα καὶ ἕτερα ἐκ τῶν διακεκριμένων μελῶν τοῦ ἐνδόξου Συλλόγου· ἐν ὅλοις δέκα. Ὑπῆρχεν εἰσέτι ἀρκετὴ θερμότης εἰς τὰ βάθη τοῦ ἐπιμήκους τούτου μεταλλικοῦ φρέατος, ὥστε ὁ ἱδρὼς ἔρρεεν ἀφθόνως, καὶ ἠσθάνοντο οὐκ ὀλίγην στενοχωρίαν. Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἔκπληξις αὐτῶν, ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν πυθμένα! Τράπεζα, πλουσίως παρεσκευασμένη, ἵστατο ἐπὶ τοῦ λιθίνου ἐπιπέδου, τοῦ ὑποβαστάζοντος τὴν Κολομβιάδα. Τὸ ἐμβαδὸν τοῦ πυθμένος ἐφωτίζετο διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς, ἀποτελοῦντος φωτισμὸν παρεμφερῆ πρὸς τὸν τῆς ἡμέρας. Πολυάριθμοι παροψίδες μετ' ἐκλεκτῶν φαγητῶν ἐφαίνοντο οἱονεὶ κατερχόμεναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παρετίθεντο διαδοχικῶς ἐνώπιον τῶν ἑστιαζομένων, ἐνῷ οἱ ὡραιότεροι γαλλικοὶ οἶνοι ἔρρεον ἀφθόνως καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ λαμπροῦ τούτου δείπνου, τοῦ διδομένου ἐννεακοσίους πόδας ὑπὸ τὴν γῆν.

Τὸ συμπόσιον ὑπῆρξε ζωηρότατον καὶ μάλιστα λίαν θορυβῶδες. Πολυάριθμοι προπόσεις ἐγένοντο ὑπὲρ τῆς γηΐνης σφαίρας, ὑπὲρ τοῦ ἔθ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρυφόρου αὐτῆς, ὑπὲρ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὑπὲρ τῆς Συμπολιτείας, ὑπὲρ τῆς Σελήνης, τῆς Φοίβης, τῆς Ἀρτέμιδος, τοῦ φωστῆρος τῶν νυκτῶν, τοῦ εἰρηνικοῦ ταχυδρόμου τοῦ στερεώματος, κλπ. κλπ. αἱ δὲ ζητωκραυγαὶ καὶ αἱ χειροκροτήσεις, φερόμεναι ἐπὶ τῶν ἠχηρῶν κυμάτων τοῦ ἀπεράντου ἀκουστικοῦ ἐκείνου σωλῆνος, ἔφθανον μέχρι τῆς ἄκρας αὐτοῦ ὡς κεραυνός, καὶ τὸ πλῆθος, συνηγμένον περὶ τὸν λόφον, συνήνωνε τὰς κραυγὰς αὐτοῦ μετὰ τῶν εἰς τὸ βάθος τῆς γιγαντώδους Κολομβιάδος βυθισμένων συμποτῶν.

Ὁ Τζὼν Μάστων δὲν ἦτο πλέον κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἀσυγκρίτως πλειότερον ἐκραύγασε καὶ ἐχειρονόμησε, παρ' ὅσον ἔφαγε καὶ ἔπιεν. Ἔλεγε δὲ μεταξὺ ἄλλων, ὅτι δὲν θὰ ἀντήλλασσε τὴν θέσιν αὐτοῦ οὐδὲ μὲ ἓν βασίλειον, καὶ ἂν ἀκόμη τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ τηλεβόλον ἦν κατὰ πάντα ἕτοιμον καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις αὐτοῦ ἔμελλε νὰ τὸν ἐκσφενδονίσῃ κατὰ μυριάδας τεμαχίων εἰς τὰ αἰθέρια διαστήματα. Πλὴν εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἴσως ἦτο κατάλληλον νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν: «Λόγοι συμποσίου, ἔπεα πτερόεντα.»

ΙΖ'.

ΤΟ ΑΠΡΟΟΠΤΟΝ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου σχεδὸν ἐπερατώθησαν, καὶ ὅμως δύο ὁλόκληροι μῆνες ἔμελλον νὰ παρέλθωσι μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ σφενδονισθῇ ἡ σφαῖρα πρὸς τὴν Σελήνην· δύο μῆνες πανδήμου ἀγωνίας καὶ ἀνυπομονησίας, οἵτινες ἔμελλον νὰ φανῶσι μακροὶ ὡς αἰῶνες.

Ἄχρις ὥρας αἱ παραμικρότεραι λεπτομέρειαι τῆς τεραστίου ταύτης ἐργασίας ἐδημοσιεύοντο καθημερινῶς ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων, τὰς ὁποίας οἱ νεολόγοι κατέτρωγον, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τοῦ ἀπλήστου βλέμματός των· πλὴν ὑπῆρχε φόβος μήπως τὸ γόητρον ἐλαττωθῇ τοὐντεῦθεν ἐπαισθητῶς, ἕκαστος δὲ ἀνησύχει, ἀναλογιζόμενος ὅτι θὰ ἔπαυεν ὢν μέτοχος τῶν ἡμερησίων συγκινήσεων.

Καὶ ὅμως οὐδεὶς τῶν φόβων τούτων ἐπραγματοποιήθη. Συμβεβηκός

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τι ἀνέλπιστον, παράδοξον, ἀπίστευτον, ἀπίθανον, ἦλθε νὰ ἐνθουσιάσῃ ἐκ νέου τὰ ἀνησυχοῦντα πνεύματα, καὶ νὰ ἐμβάλῃ ὁλόκληρον τὸν κόσμον εἰς δεινὸν ὑπερερεθισμόν.

Τὴν 30ην Σεπτεμβρίου, ἀκριβῶς τὴν τρίτην ἑσπερινὴν ὥραν καὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ λεπτὰ, τηλεγράφημά τι, διαβιβασθὲν διὰ τοῦ μεταξὺ Βαλεντίας ἐν Ἰρλανδίᾳ, Νέας Γῆς καὶ τῆς ἀμερικανικῆς ἀκτῆς ὑποβρυχίου κάλω, ἔφθασεν εἰς Τάμπα-Τόβνην, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Ὁ Βαρβικὰν ἔσχισε τὸ περικάλυμμα τοῦ τηλεγραφήματος, ἀνέγνω τὸ περιεχόμενον, καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἰσχύν, ἣν ἐφ' ἑαυτοῦ ἐξήσκει, τὰ χείλη του ὠχρίασαν, οἱ ὀφθαλμοί του ἐθαμβώθησαν, καὶ μικροῦ δεῖν ὁ χάρτης διέφευγε τὰς χεῖράς του.

Ἰδοὺ τί διελάμβανε τὸ λακωνικὸν ἐκεῖνο ἔγγραφον, ὅπερ διαπρέπει ἤδη ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου:

ΓΑΛΛΙΑ, Παρίσιοι.

30 Σεπτεμβρίου, 4 ὥραι πρωΐας.

Βαρβικὰν, Τάμπα, Φλωρίς.

Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι.

Ἀντικαταστήσατε σφαιροειδὲς ὀβούζιον διὰ κυλινδροκωνικοῦ βλήματος. Θὰ εἰσέλθω ἐντὸς αὐτοῦ. Περιμείνατέ με. Ἔρχομαι μὲ τὸ ἀτμόπλοιον Ἄτλας.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΔΑΝ.

ΙΗ'.

Ο ΕΠΙΒΑΤΗΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΟΣ.

Ἐὰν ἡ κεραυνοβόλος αὕτη εἴδησις, ἀντὶ ταχύπτερος διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν συρμάτων νὰ μεταβιβασθῇ, ἔφθανεν ἁπλῶς διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐντὸς ἐσφραγισμένου φακέλλου, οἱ δὲ Γάλλοι, Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοὶ ὑπάλληλοι δὲν εἶχον γνῶσιν τοῦ τηλεγραφήματος, ὁ Βαρβικὰν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν θὰ ἐδίσταζεν, ἀλλὰ φρονίμως ποιῶν θὰ ἐσιώπα, ἵνα μὴ καταστρέψῃ τὸ ἔργον του. Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, καθὸ ἐκ Γάλλου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προερχόμενον, θὰ ὑπέκρυπτεν ἀναμφιβόλως ἀπάτην τινὰ χάριν ἐμπαιγμοῦ. Ὁποία ἔνδειξις τῆς θρασύτητος οἱουδήποτε ἀνδρὸς, τολμήσαντος νὰ συλλάβῃ μόνον τὴν ἰδέαν τοιούτου ταξειδίου! Καὶ ἂν τοιοῦτος ἄνθρωπος ἔζη, δὲν ἦτο πρέπον ἐντὸς φρενοκομείου καὶ οὐχὶ ἐντὸς βλήματος νὰ ἐγκλεισθῇ;

Ἐν τούτοις τὸ περιχόμενον τοῦ τηλεγραφήματος ἐγνώσθη ἕνεκα τῆς φυσικῆς ἀδιακρισίας τοῦ τηλεγράφου, ἡ δὲ πρότασις τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διεδίδετο εἰς ὅλα τὰ κράτη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Οὕτως ὁ Βαρβικὰν οὐδένα λόγον εἶχεν ἵνα ἐπὶ πλέον σιωπᾷ. Συνήθροισε λοιπὸν πάντας τοὺς ἐν Τάμπα-Τάουν παρόντας συναδέλφους αὐτοῦ, καὶ, ἄνευ προηγουμένης σκέψεως καὶ συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἀξιοπίστου τοῦ τηλεγραφήματος, ἀνέγνω ψυχρῶς τὸ λακωνικὸν αὐτοῦ περιεχόμενον.

« Ἀδύνατον! — Ἀπίθανον! — Καθαρὸς ἀστεϊσμός! — Μᾶς ἐνέπαιξαν! — Γελοῖον! — Ἀνόητον! » Καὶ ἅπασαι αἱ ἐκφράσεις, αἱ ἐκδηλοῦσαι τὴν ἀμφιβολίαν, τὴν ἀπιστίαν, τὴν εὐήθειαν, τὴν τρέλλαν, ἠκούοντο ἐπί τινα λεπτὰ, συνοδευόμεναι καὶ ὑπὸ τῶν εἰς παρομοίας περιστάσεις συνήθων χειρονομιῶν. Ἕκαστος ὑπεμειδία, ἐμειδία, ὕψωνε τοὺς ὤμους ἢ διερρήγνυτο εἰς γέλωτα, ἀναλόγως τῆς διαθέσεως αὐτοῦ. Μόνος ὁ Τζὼν Μάστων εἶπε λόγον ἄριστον, ἀνακράξας:

«Εἶναι ἰδέα καὶ τοῦτο!

— Ναὶ, ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης· ἀλλ' ἐὰν τοιαύτας ἰδέας ἐπιτρέπηται νὰ συλλαμβάνωμεν κἄποτε, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ μὴ σκεπτώμεθα κἂν περὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.

— Καὶ διατί ὄχι;» ἀντεῖπε ζωηρῶς ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, πρόθυμος ὢν εἰς συζήτησιν. Ἀλλ' οἱ λόγοι δὲν παρετάθησαν ἐπὶ πλέον.

Ἐν τούτοις τὸ ὄνομα τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐκυκλοφόρει εἰς τὴν πόλιν τῆς Τάμπας. Οἱ ξένοι καὶ οἱ ἐντόπιοι ἐβλέποντο, ἀπέτεινον ἐρωτήσεις πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐνέπαιζον οὐχὶ τὸν Εὐρωπαῖον,—τὸν μυθολογικὸν καὶ χιμαιρικὸν τοῦτον ἄνδρα,—ἀλλὰ τὸν πιστεύσαντα εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ προτώπου τούτου, τὸν Τζὼν Μάστωνα. Ὅτε ὁ Βαρβικὰν ἐπρότεινε ν' ἀποστείλωσι σφαῖραν εἰς τὴν Σελήνην, ἕκαστος ἐθεώρησε τὴν ἐπιχείρησιν φυσικὴν, εὐκατόρθωτον καὶ ἀφορῶσαν καθαρῶς τὴν σφαιροβολικήν· ἀλλὰ ὂν λογικὸν νὰ ταξειδεύσῃ ἐντὸς τοῦ βλήματος, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἀπίθανον τοῦτο ταξείδιον, ἦν φαντασιώδης πρότασις, εἰρωνεία, ἐμπαιγμὸς καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀπάτη!

Ὁ περίγελως διήρκεσεν ἄνευ διακοπῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας· δυνά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεθα δὲ νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καθ' ὁλοκληρίαν κατελήφθησαν ὑπὸ ἀκαθέκτου γέλωτος, ὅπερ λίαν ἀσύνηθές ἐστιν εἰς χώραν, ἔνθα αἱ μᾶλλον ἀδύνατοι ἐπιχειρήσεις τυγχάνουσιν αὐτοπροαιρέτων ἐκθειαστῶν, ὀπαδῶν καὶ θιασωτῶν. Ἀλλ' ἡ πρότασις τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὡς πᾶσα νέα ἰδέα, κατώρθωσε νὰ διαταράξῃ καὶ πνεύματά τινα, τὸ δὲ παράδοξον καὶ πρωτάκουστον αὐτῆς ἐπηρέασεν, ὡς εἰκὸς, τὸν ῥοῦν τῶν συνήθων συγκινήσεων· ὅθεν ἤρχησαν νὰ σκέπτωνται σπουδαίως ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης. Πόσα πράγματα, θεωρούμενα ἀδύνατα, ἐπραγματοποιήθησαν ἐντὸς μιᾶς μόνον ἡμέρας! διατί λοιπὸν καὶ τὸ ταξείδιον τοῦτο νὰ μὴ ἐκτελεσθῇ ἀργὰ ἢ ὀγλήγωρα; Οἱ πάντες ὅμως συνεφώνουν εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ βιβλιοκηδευτὴς ἄνθρωπος θὰ ἦτο παράφρων· καὶ ἐπειδὴ ἐξ ἅπαντος τὸ σχέδιον αὐτοῦ δὲν θὰ ἐλαμβάνετο ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν, κάλλιον θὰ ἐποίει σιωπῶν ἢ ταράττων ὁλόκληρον ἔθνος διὰ τῶν γελοίων μωρολογιῶν του.

Ἐν πρώτοις μέγα ζήτημα διηγέρθη, ἂν τὸ πρόσωπον τοῦτο πράγματι ὑφίστατο. Ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἦτο γνωστὸς ἐν Ἀμερικῇ Εὐρωπαῖός τις, παροιμιώδης διὰ τὰς παρατόλμους ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ. Εἶτα τὸ διὰ τῶν βαθῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἐκτοξευθὲν τηλεγράφημα, τὸ ὄνομα τοῦ ἀτμοπλόου, ἐφ' οὗ ὁ Γάλλος ἔλεγεν ὅτι ἐπεβιβάσθη, ἡ προσδιορισθεῖσα ἡμέρα τῆς προσεχοῦς αὐτοῦ ἀφίξεως, πᾶσαι αἱ περιπτώσεις αὗται ἀπέδιδον χαρακτῆρα πιθανότητος εἰς τὴν πρότασιν. Ἐν τούτοις τὸ ζήτημα ἔπρεπε νὰ σαφηνισθῇ διὰ νὰ καθησυχάσωσι τὰ πνεύματα. Πάραυτα οἱ πρότερον διεσκορπισμένοι ἄνθρωποι συνήγοντο κατὰ ὁμάδας, αἱ ὁμάδες συνεπυκνοῦντο ἕνεκα τῆς περιεργείας, ὡς τὰ ἄτομα ἕνεκα τῆς ἕλξεως, καὶ τέλος συνέστη συμπαγὴς σωρὸς διευθυνόμενος πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ προέδρου Βαρβικάν.

Οὗτος ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ τηλεγραφήματος οὐδεμίαν ἐπὶ τούτου ἐξέφερε γνώμην, ἀλλ' ἤκουσε τὴν ἰδέαν τοῦ Τζὼν Μάστωνος, χωρὶς νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἢ ν' ἀποδοκιμάσῃ αὐτήν. Μὴ ἔχων δ' ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ κοινοῦ ἤρεμος διετέλει, ἀναμένων τὴν ἔκβασιν τοῦ ζητήματος· διὸ καὶ οὐδόλως ηὐχαριστήθη βλέπων τὸν λαὸν τῆς Τάμπας συναθροιζόμενον ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Πάραυτα οἱ ψιθυρισμοί, αἱ κραυγαί, αἱ φωνασκίαι ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ, καθότι ὡς ἀπελάμβανεν ἁπάσας τὰς τιμὰς τῆς περιωπῆς αὐτοῦ, οὕτως ὑπεχρεοῦτο νὰ ὑφίσταται καὶ ἁπάτας αὐτῆς τὰς ἀνίας.

Ἅμα αὐτοῦ ἐμφανισθέντος, πάντες ἐσίγησαν, εἷς δὲ πολίτης, λαβὼν τὸν λόγον, ἔθεσεν αὐτῷ ξηρῶς τὸ ἑπόμενον ζήτημα: Ἂν πραγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ματικῶς τὸ ἐν τῷ τηλεγραφήματι ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐκδηλούμενον πρόσωπον ἐκίνησε διὰ τὴν Ἀμερικὴν ἢ ὄχι;

« Κύριοι, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν, εὑρίσκομαι εἰς τὴν αὐτὴν μὲ ὑμᾶς ἄγνοιαν.

— Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ τὸ ἠξεύρετε, ἀνέκραξαν ἀνυπόμονοί τινες.

— Ὁ χρόνος θὰ μᾶς διδάξῃ τοῦτο, ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ Βαρβικάν.

— Ὁ χρόνος δὲν δικαιοῦται νὰ κρατῇ μετέωρον χώραν ὁλόκληρον, ἐπανέλαβεν ὁ ῥήτωρ. Ἐτροποποιήσατε τὸ σχέδιον τοῦ βλήματος κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ τηλεγραφήματος;

— Ὄχι εἰσέτι, Κύριοι· ἀλλ' ὀρθῶς λέγετε, πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν ποῦ νὰ στηριχθῶμεν. Αὐτὸς οὗτος ὁ τηλέγραφος, ὁ προξενήσας πᾶσαν τὴν συγκίνησιν ταύτην, θὰ μᾶς δώσῃ ἐντελεστέρας πληροφορίας.

— Εἰς τὸν τηλέγραφον! εἰς τὸν τηλέγραφον!» ἀνέκραξε τὸ πλῆθος.

Ὁ Βαρβικὰν κατῆλθε, καὶ προηγούμενος τῆς πολυπληθοῦς ταύτης συναθροίσεως, διηυθύνθη πρὸς τὰ γραφεῖα τῆς διευθύνσεως.

Λεπτά τινα βραδύτερον, τηλεγράφημα ἀπεστέλλετο πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν μεσιτῶν τῶν πλοίων, εἰς Λιβέρπολιν. Ἤτουν δ' ἀπάντησιν εἰς τὰς ἀκολούθους ἐρωτήσεις:

« Ὁποῖον πλοῖον εἶναι ὁ Ἄτλας;—Πότε ἐγκατέλιπε τὴν Εὐρώπην;—Ἐπέβαινεν αὐτοῦ Γάλλος τις, ὀνόματι Μιχαὴλ Ἀρδάν;»

Μετὰ δύο ὥρας ὁ Βαρβικὰν ἐλάμβανεν ἀκριβεστάτας πληροφορίας, ἀνεπιδέκτους παντὸς δισταγμοῦ.

«Τὸ ταχύπλουν (steamer) Ἄτλας ἀπέπλευσε τὴν 2αν Ὀκτωβρ., διευθυνόμενον εἰς Τάμπα-Τόβνην. Ἐπέβαινε δ' αὐτοῦ Γάλλος τις, σημειούμενος εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἐπιβατῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιχαὴλ Ἀρδάν.»

Μόλις ἐδόθη ἡ διασάφησις αὕτη εἰς τὸ πρῶτον τηλεγράφημα, καὶ ἐν τῷ ἅμα οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ προέδρου ἐξηκόντισαν πῦρ, οἱ γρόνθοι αὐτοῦ βιαίως συνεσφίχθησαν, ἠκούσθη δὲ ψιθυρίζων ταῦτα·

« Λοιπὸν ἀληθεύει! Εἶναι δυνατόν! Ὁ Γάλλος οὗτος ὑπάρχει, καὶ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν θὰ ἦναι ἐδῶ! Ἀλλ' εἶναι τρελλός! δαιμονισμένος!... Ποτὲ ἓν θὰ συγκατατεθῶ!... »

Καὶ ἐν τούτοις τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἔγραψε πρὸς τοὺς κυρίους Βρίδβίλ καὶ Σάν, παρακαλῶν νὰ διακόψωσι μέχρι νέας διαταγῆς τὴν κατασκευὴν τοῦ βλήματος.

Ἤδη ὅλως παράτολμον καὶ ὑπεράνθρωπον θὰ ἦτο ἐὰν ἐπεχειροῦμεν τὴν ἀφήγησιν τῆς συγκινήσεως, ὑφ' ἧς ἅπασα ἡ Ἀμερικὴ κατελήφθη·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πῶς, δηλαδὴ, ἡ ἐκτέλεσις τῆς Βαρβικανείου συγκοινωνίας πολλάκις διεφιλονεικήθη· τί εἶπον αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τίνι τρόπῳ ἀπεδέχθησαν τὴν εἴδησιν, καὶ πῶς ἔψαλον τὴν ἄφιξιν τοῦ ἥρωος τούτου τοῦ παλαιοῦ κόσμου· ἐν οἵᾳ δὲ πυρετώδει ταραχῇ ἔκαζος ἔζη, ἀριθμῶν τὰς ὥρας, τὰ λεπτὰ καὶ τὰ δευτερόλεπτα. Ἀδύνατον εἶναι νὰ δώσωμεν ἰδέαν, ἔστω καὶ ἀσθενῆ, τῆς ὀχληρᾶς πιέσεως τοῦ ἐγκεφάλου πάντων, κυριευθέντων ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς σκέψεως. Οἱ πάντες ἐγκατέλιπον τὰς ἀσχολίας των ἕνεκα μιᾶς μόνον ἐνασχλήσεως, αἱ ἐργασίαι ἔπαυσαν, τὸ ἐμπόριον ἀνεστάλη, τὰ ἕτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν πλοῖα ἠσφαλίσθησαν ἐν τῷ λιμένι διὰ δύο ἀγκυρῶν ἵνα μὴ λείψωσι κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀτλαντος, συνοδίαι πλοίων προσήρχοντο πλήρεις καὶ ἀνεχώρουν κεναί, παντοίου δὲ μεγέθους ταχύπλοα, ἀτμόπλοα, λιβυρνίδες καὶ λέμβοι ἀδιακόπως διέσχιζον τὸν ὅρμον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τέλος, ὁ πληθυσμὸς τῆς Τάμπα-Τόβνης ἐτετραπλασιάσθη ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἕνεκα τῆς ἀφίξεως πολυαρίθμων περιέργων, κατασκηνωσάντων ὑπὸ σκηνάς, ὥσπερ στρατὸς ἐν ἐκστρατείᾳ εὑρισκόμενος.

Τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου οἱ ἐν τῇ σκοπιᾷ τοῦ πορθμοῦ Βαχάμα εὑρισκόμενοι ἀνήγγειλαν ὅτι βλέπουσι πυκνὸν καπνὸν εἰς τὸν ὁρίζοντα. Μετὰ δύο ὥρας μέγα ταχύπλουν ἀντήλλασσε πρὸς αὐτοὺς σημεῖα ἀναγνωρίσεως. Πάραυτα τὸ ὄνομα τοῦ Ἄτλαντος ἀπεστάλη εἰς Τάμπα-Τόβνην. Τὴν τετάρτην ὥραν τὸ ἀγγλικὸν πλοῖον ἔστρεψε τὴν πρῶραν πρὸς τὸν ὅρμον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· τὴν πέμπτην διήρχετο διὰ ἀπάσης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ τὰ στενὰ τοῦ ὅρμου Χιλισβόρου, κατὰ δὲ τὴν ἕκτην ὥραν ἠγκυροβόλει ἐν τῷ λιμένι τῆς Τάμπας.

Ἡ ἄγκυρα εἰσέτι δὲν εἶχε πηχθῇ ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης, ὅτε πεντακόσιαι λέμβοι περιεκύκλωσαν τὸν Ἄτλαντα, καὶ τὸ ταχύπλουν ἐξ ἐφόδου κατελαμβάνετο. Πρῶτος ὁ Βαρβικὰν ὑπερεπήδησε τὸ θωρακεῖον τοῦ πλοίου, καὶ ματαίως προσπαθῶν νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησίν του, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς τεταραγμένης:

«Μιχαὴλ Ἀρδάν!

— Παρών!» ἀπήντησεν ἄνθρωπός τις, ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ ἐπιστέγου τῆς πρώρας.

Ὁ Βαρβικὰν, σταυρώσας τὰς χεῖρας, σιωπηλὸς, δι' ἐταστικοῦ βλέμματος ἀσκαρδαμυκτὶ παρετήρησε τὸν ἐπιβάτην τοῦ Ἄτλαντος. Ἦτο δ' οὗτος ἀνὴρ τεσσαράκοντα καὶ δύο περίπου ἐτῶν, ὑψηλὸς, ἀλλ' ὀλί-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γον κυρτὸς ὡς καρυᾶτις φέρουσα ἐξώστην ἐπὶ τῶν ὤμων. Ἡ ὡς λέοντος ἰσχυρὰ κεφαλὴ αὐτοῦ ἔσειεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν πυρόχρουν κόμην της, ἀληθῆ χαίτην λέοντος. Πρόσωπον βραχύ, πλατυνόμενον κατὰ τοὺς κροτάφους καὶ κοσμούμενον ὑπὸ μύστακος ἀνωρθωμένου ὡς τῆς γαλῆς, καὶ ὑπὸ μικρῶν ὑποκιτρίνων τριχῶν φυομένων κατὰ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν, ὀφθαλμοὶ στρογγύλοι καὶ ὀλίγον τι πεπλανημένοι, τέλος βλέμμα μώωπος συνεπλήρουν τὴν γαλεοειδῆ ταύτην φυσιογνωμίαν. Ἀλλ' ἡ ῥὶς ἐδείκνυεν ἄνδρα τολμηρόν, τὸ στόμα ἦν ἰδιαζόντως ἀνθρώπινον, τὸ μέτωπον ὑψηλόν, ἀγχίνουν καὶ κατηυλακωμένον ὡς ἀγρὸς μηδέποτε ἀποχερσούμενος. Ἐπὶ τέλους κορμὸς λίαν ἀνεπτυγμένος, κάθετος ἐπὶ ὑψηλῶν σκελῶν, βραχίονες μυώδεις ὅμοιοι πρὸς ἰσχυροὺς καὶ καλῶς ἡρμοσμένους μοχλοὺς καὶ βάδισμα ἀποφασιστικόν, ταῦτα πάντα καθίστων τὸν Εὐρωπαῖον τοῦτον ἄνδρα ῥωμαλέον, στερεῶς κατεσκευασμένον, σφυρήλατον μᾶλλον ἢ χυτόν, ἐὰν ἐπιτρέπηται νὰ μεταχειρισθῶμεν ἔκφρασιν τῆς μεταλλουργικῆς τέχνης.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Λαβάτερ ἢ τοῦ Γρατιολὲ θὰ ἀνεύρισκον ἀκόπως ἐπὶ τοῦ κρανίου καὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἀνδρὸς τούτου τὰ ἀναμφισβήτητα σημεῖα τῆς μαχιμότητος, ἤτοι θάρρος ἐν καιρῷ κινδύνου καὶ τάσιν πρὸς τὸ καταπατεῖν τὰ ἐμπόδια· πρὸς τούτοις θὰ διέκρινον καὶ τὰ σημεῖα τῆς εὐμενείας καὶ τοῦ θαυμασμοῦ, ἐνστίκτου καθιστῶντος ἰδιοσυγκρασίας τινὰς ἐμπαθεῖς δι' ὑπεράνθρωπους ἐπιχειρήσεις. Ἀλλ' ὁ ὄγκος, ὁ ἐμφαίνων τὴν διάθεσιν τοῦ ἀποκτᾶν καὶ διαφυλάττειν, ἔλειπεν ὁλοτελῶς.

Ἵνα συμπληρώσωμεν τὸν φυσικὸν τύπον τοῦ ἐπιβάτου τοῦ Ἄτλαντος, πρέπει νὰ περιγράψωμεν τὰ πλατέα καὶ ἀπέριττα ἐνδύματα αὐτοῦ· λέγομεν δὲ πλατέα, διότι ὁ ἐπενδύτης καὶ ἡ περισκελὶς αὐτοῦ τοσοῦτον εἶχον πλάτος, ὥστε ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν αὐτὸς ἑαυτὸν καταστροφέα τοῦ ἐριούχου ἐπωνόμαζεν. Ἔφερε περιλαίμιον χαλαρόν, ὑποκάμιτον εὐρέως ἠνεῳγμένον κατὰ τὸν λαιμὸν καὶ παρέχον δίοδον εἰς ῥωμαλέον τράχηλον, καὶ διαρκῶς ἐκκομβωμένας περιχειρίδας, ὅθεν ἐξήρχοντο πυρέσσουσαι χεῖρες. Προσεγγίζων τις αὐτόν, συνῃσθάνετο ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ κατὰ τοὺς ὁριμυτέρους χειμῶνας καὶ κινδύνους δὲν ἠσθάνετο ψῦχος, οὔτε κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἄλλως τε, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ταχυπλόου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους, ἐπηγαινοήρχετο, οὐδέποτε ἡσυχάζων ἀλλὰ σαλευόμενος ἐπ' ἀγκυρῶν, ὡς ἔλεγον οἱ ναῦται, χειρονομῶν, ὁμιλῶν εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐνικὸν τοὺς πάντας, καὶ κατατρώγων τοὺς ὄνυχάς του μετὰ νευρικῆς ἀπληστίας. Τοιούτους ἰδιοτρόπους πλάττει ἐνίοτε ὁ Θεὸς, εἰς στιγμὰς φαντασιοπληξίας εὑρισκόμενος, ἀλλ' ἀμέσως καταθραύει τὸν τύπον, ἐφ' οὗ κατεσκεύασεν αὐτούς.

Καὶ ὄντως τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν παρεῖχεν εὐρὺ στάδιον σκέψεων εἰς τὸν παρατηρητήν. Ὁ καταπληκτικὸς οὗτος ἀνὴρ, ὢν διαρκῶς ἐπιρρεπὴς πρὸς τὰς ὑπερβολὰς, δὲν εἶχε φθάσει εἰσέτι εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τούτων. Τὰ ἀντικείμενα παρίσταντο εἰς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ ἔχοντα ὑπερμεγέθεις διαστάσεις· ἐντεῦθεν δὲ προήρχετο ἡ συρροὴ γιγαντείων ἰδεῶν. Τὰ πάντα ἔβλεπε μεγάλα, ἐκτὸς τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐπιπλέον ἦν νοῦς γόνιμος, καλλιτέχνης ἐκ φύσεως, νεανίας ἔξυπνος, ὄχι ἐκ τῶν λεγόντων ἀδιακόπως ἀνησίας, ἀλλ' ἐκ τῶν ὁμιλούντων ὀλίγα καὶ ὀρθά. Εἰς τὰς συζητήσεις ὀλίγον περὶ λογικῆς ἐφρόντιζε, μὴ ἀνακαλύψας δὲ τὸν συλλογισμὸν, οὐδόλως εἰς αὐτὸν προσεῖχεν, ἀλλ' ἰδίας μετεχειρίζετο ἐκφράσεις. Ἀληθὴς ταραχοποιὸς ἐξετόξευεν ἀπ' εὐθείας ἐν πλήρει στέρνῳ ἐπιχειρήματα θετικοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἠγάπα νὰ ὑπερασπίζηται ὅλαις δυνάμεσιν ὑποθέσεις σχεδὸν ἀπωλεσμένας.

Μεταξὺ ἄλλων ἰδιοτροπιῶν ἀνεκήρυσσεν ἑαυτὸν, ὡς ὁ Sakspeare, «ἔξοχον ἀμαθῆ»· ἐπρέσβευε δὲ τοὺς σοφοὺς περιφρονητέους ἀφομοιῶν αὐτοὺς «πρὸς τοὺς ἀριθμοῦντας τὰς βολὰς ἐνῷ ἡμεῖς βάλλομεν τὴν σφαῖραν». Ἐν ὀλίγοις ἦτο εἷς πλανώδιος, ἐκ τοῦ τόπου τῶν θαυμάτων καταγόμενος, ῥιψοκίνδυνος καὶ ὄχι τυχοδιώκτης, παράτολμος, Φαέθων κατακρημνίζων τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου, Ἴκαρος μετὰ ψευδῶν πτερύγων. Ἐπὶ τέλους δικαίως ἐκαυχᾶτο περὶ ἑαυτοῦ· τολμηρὸς, ἐρρίπτετο εἰς τρελλὰς ἐπιχειρήσεις, ἐν τῷ κινδύνῳ ἦτο τολμηρότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀγαθοκλέους, καὶ πρόθυμος πάντοτε νὰ θυσιασθῇ, οὐδέποτε παρεξέκλινεν ἀλλ' ἵστατο ὀρθὸς ὡς αἱ μικραὶ ἐξ ἐντεριώνης ἀκταίας πλαγγόνες, δι' ὧν οἱ παῖδες διασκεδάζουν.

Εἶχεν ὡς σύμβολον τὸ «καὶ ἐν τούτοις!» ὁ δ' ἔρως τοῦ ἀδυνάτου ἦτο τὸ «κυριεῦον αὐτοῦ πάθος,» κατὰ τὴν ὡραίαν ἔκφρασιν τοῦ Πώπ.

Ἀλλ' ὁ ἐπιχειρηματίας οὗτος ἀνὴρ εἶχε καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν προτερημάτων του τούτων. Ὁ μὴ διακινδυνεύων τι οὐδὲν ἔχει, λέγει ἡ παροιμία. Ὁ Ἀρδὰν ὅμως διεκινδύνευσε πολλάκις, καὶ ἐν τούτοις οὐδὲν εἶχεν! Ἦτο καταστροφεὺς χρημάτων, ἀληθὴς πίθος Δαναΐδων. Ἀφιλοκερδὴς, πρόθυμος εἰς τὸ βοηθεῖν, ἱπποτικὸς, οὐδέποτε ὑπέγραψε τὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καταδίκην καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀσπονδοτέρου ἐχθροῦ του, καὶ θὰ ἐπωλεῖτο δοῦλος ἵνα ἐξαγοράσῃ ἕνα μαῦρον.

Ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἐν Εὐρώπῃ πάντες ἐγνώριζον τὸν ἔξοχον καὶ θορυβοποιὸν τοῦτον ἄνδρα. Ἀναμφιβόλως περὶ αὐτοῦ ἀκαταπαύστως ὡμίλει ἡ μυριόστομος Φήμη, ἥτις ἐπὶ τέλους καὶ κυνάγχην ἔπαθεν ὑπηρετοῦσα αὐτόν! Ἐὰν μᾶς ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις, θὰ εἴπωμεν ὅτι ἔζη ἐντὸς ὑαλίνου οἴκου, ἔχων ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους κοινωνοὺς τῶν κρυφιωτέρων διαλογισμῶν του. Εἶχε δ' ἐπίσης καὶ ἀπειράριθμον πληθὺν ἐχθρῶν, ἐξ ἐκείνων, οὓς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εἶχεν ἀπωθήσει, πληγώσει, ἢ ἀνατρέψει ἀνηλεῶς, παραγκωνίζων τὸ πλῆθος ἵνα ἀνοίξῃ δίοδον.

Ἐν τούτοις γενικῶς ἠγαπᾶτο, διότι πάντες τὸν ἐθεώρουν ὡς παιδίον χαϊδεμένον. Ἕκαστος ἐνδιεφέρετο εἰς τὰς τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις του, καὶ ἠκολούθει αὐτὸν μετ' ἀνησύχου βλέμματος, διότι ἤξευρεν ὅτι ἦτο παράτολμος μέχρις ἀφροσύνης. Ὅταν φίλος τις ἐπεχείρει νὰ τὸν ἀποτρέψῃ, προλέγων αὐτῷ προσεχῆ καταστροφήν, — τὸ δάσος πυρπολεῖται ἕνεκα τῶν ἰδίων αὐτοῦ δένδρων,— ἀπήντα οὗτος μετὰ χαριεστάτου μειδιάματος, καὶ μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι ἀνέφερε τὴν ὡραιοτέραν τῶν ἀραβικῶν παροιμιῶν.

Τοιοῦτος ἦν ὁ ἐπιβάτης τοῦ Ἄτλαντος, αἰωνίως κινούμενος, αἰωνίως θερμαινόμενος ὑπὸ ἐσωτερικοῦ πυρός, αἰωνίως συγκεκινημένος οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν ἐν Ἀμερικῇ ἀνέλαβε (διότι οὐδόλως περὶ αὐτοῦ ἐσκέπτετο), ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πυρετώδους ὀργανισμοῦ αὐτοῦ. Ἐάν ποτε ὑπῆρξαν ἄνδρες παριστῶντες καταπληκτικὴν ἀντίθεσιν, ἀναμφιβόλως ἦτο ὁ Γάλλος Μιχαὴλ Ἀρδὰν καὶ ὁ Ἰαγκαῖος Βαρβικάν, ἀμφότεροι μὲν ἐπιχειρηματίαι, τολμηροί, θρασεῖς, ἀλλ' ἕκαστος κατ' ἰδιάζοντα τρόπον.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, παραδοθεὶς ὅλος εἰς μελέτας ἐπὶ τοῦ ἀντιπάλου του ἐλθόντος ἵνα καταστρέψῃ τὸ δεύτερον σχέδιον αὐτοῦ, ταχέως διεκόπη ὑπὸ τῶν ο ὐ ρ ά! καὶ τῶν ζ ή τ ω! τοῦ πλήθους. Αἱ κραυγαὶ ὅμως αὗται κατέστησαν τοσοῦτον φρενητιώδεις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τοσοῦτον ἠΰξησεν, ὥστε ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀφοῦ ἔσφιξε χιλιάδας χειρῶν καὶ παρ' ὀλίγον ἀφῃρέθη καὶ τοὺς δέκα δακτύλους του, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ ἐν τῷ κοιτωνίσκῳ αὐτοῦ.

Ὁ Βαρβικὰν τὸν ἠκολούθησε χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν. Ἅμα δ' ἔμειναν μόνοι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Εἶσθε ὁ Βαρβικάν; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὕφους, μεθ' οὗ θ' ἀπετείνετο πρὸς φίλον γνωστὸν αὐτῷ ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν.

— Ναί· ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

— Χαίρετε λοιπόν, κύριε Βαρβικάν. Πῶς ὑπάγει ἡ ὑπόθεσις; ἔχει καλῶς; Ἐμπρός! τόσῳ τὸ καλήτερον! τόσῳ τὸ καλήτερον!

— Λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν ἄνευ οὐδενὸς ἄλλου προοιμίου, θ' ἀναχωρήσητε;

— Σκοπεύω.

— Ἐξ ἀποφάσεως;

— Ἐξ ἅπαντος. Ἀλλ' ἐτροποποιήσατε τὸ βλῆμα καθ' ὃν τρόπον ὑπέδειξα εἰς τὸ τηλεγράφημά μου;

— Περιέμενον τὴν ἄφιξιν ὑμῶν. Πλήν, ἠρώτησεν ὁ Βαρβικὰν ἐπιμένων ἐκ νέου, ἐσκέφθητε καλῶς;

— Ἐὰν ἐσκέφθην! καὶ μήπως πρέπει ν' ἀμφιβάλλω διόλου; Εὑρίσκω κατάλληλον περίστασιν ἵνα ἐπιχειρισθῶ ταξείδιον μέχρι τῆς Σελήνης, καὶ θὰ ἤμην ἀνόητος ἂν δὲν ἐπωφελούμην τῆς περιστάσεως ταύτης. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι σαφές.»

Ὁ Βαρβικὰν κατέτρωγε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὁμιλοῦντα περὶ τοῦ μέλλοντος ταξειδίου του μετὰ μεγίστης ἀφελείας, ἐντελοῦς ἀμεριμνησίας καὶ καταπληκτικῆς ἀφροντισίας.

«Ἀλλὰ τοὐλάχιστον, εἶπεν αὐτῷ, ἔχετε σχέδιόν τι καὶ τρόπους ἐκπληρώσεως τοῦ σχεδίου τούτου;...

— Ἐξαίσια, ἀγαπητέ μοι Βαρβικάν. Ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς κάμω μίαν παρατήρησιν· μοὶ ἀρέσκει νὰ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν μου ἅπαξ διὰ παντὸς εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ οὕτω νὰ ἐκλείψῃ πᾶσα περαιτέρω συζήτησις. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποφεύγομεν καὶ τὴν πολυλογίαν καὶ τὴν παλιλλογίαν. Ἐὰν λοιπὸν δὲν ἔχητε καλήτερόν τι μέσον διὰ νὰ προτείνητε, συγκαλέσατε τοὺς φίλους καὶ συναδέλφους ὑμῶν, τὴν πόλιν ἅπασαν, τὴν Φλωρίδα ἅπασαν, τὴν Ἀμερικὴν ἅπασαν, ἐὰν θέλετε, καὶ αὔριον εἶμαι ἕτοιμος ν' ἀναπτύξω τὰ σχεδιά μου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πλήθους, καὶ ν' ἀπαντήσω εἰς ὅλας τὰς ἐνστάσεις, οἱαιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν. Ἔστε ἥσυχος· θὰ ὑπομείνω στερρῷ τῷ ποδὶ πᾶσαν ἀντίρρησιν. Σᾶς ἀρέσκει ὁ τρόπος οὗτος;

— Μοὶ ἀρέσκει,» ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος ἐξῆλθε τοῦ κοιτωνίσκου, καὶ διεκοίνωσεν εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὸ πλῆθος τὰς προτάσεις τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν· οἱ λόγοι δ' οὗτοι ἐγένοντο δεκτοὶ μετὰ γρυλλισμῶν καὶ σκιρτημάτων χαρᾶς. Τὴν ἐπαύριον ἕκαστος ἀνέτως ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ τὸν Εὐρωπαῖον ἥρωα. Μερικοὶ δ' ἐκ τῶν μᾶλλον ἰσχυρογνωμόνων θεατῶν δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ κατάστρωμα τοῦ Ἄτλαντος, ἀλλὰ διῆλθον τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ πλοίου. Μεταξὺ ἄλλων, ὁ Τζὼν Μάστων τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἐκαρφώθη ἐπὶ τοῦ ἐπιστέγου τῆς πρώρας, ὥστε οὐδὲ ἐργατοκύλινδρος θὰ ἴσχυε νὰ μετακινήσῃ αὐτὸν ἐκεῖθεν.

« Εἶναι ἥρως! εἶναι ἥρως! ἐκραύγαζε μεγαλοφώνως· ἡμεῖς δ' εἴμεθα θηλυδρίαι ἀπέναντι τοῦ Εὐρωπαίου τούτου! »

Ὁ δὲ πρόεδρος, ἀφοῦ προσεκάλεσε τὸ πλῆθος ν' ἀποχωρήσῃ, εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸν κοιτωνίσκον τοῦ ἐπιβάτου, καὶ μόλις ὅτε ὁ κώδων τοῦ Ἄτλαντος ἐσήμαινε μεσονύκτιον καὶ τέταρτον, ἐγκατέλιπεν αὐτόν. Ἀλλὰ τότε οἱ δύο δημοφιλεῖς ἀντίπαλοι ἐνθέρμως ἔσφιγγον τὰς χεῖρας ἀλλήλων, καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ὡμίλει εἰς ἐνικὸν πρόσωπον τὸν πρόεδρον Βαρβικάν.

ΙΘ'.

ΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΙΣ.

Τὴν ἐπαύριον ὁ λαὸς ἀνέμενεν ἀνυπομόνως τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, μεμφόμενος αὐτὸν ὅτι ἐβράδυνε νὰ φωτίσῃ τοιαύτην ἑορτήν. Ὁ Βαρβικάν, φοβούμενος μήπως ἀπερίσκεπτοι ἐρωτήσεις ἀποταθῶσι πρὸς τὸν Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἐπεθύμει ὥστε τὸ ἀκροατήριον νὰ συνίστατο ἐξ εὐαρίθμων τινῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ἐκ τῶν συναδέλφων του, παραδείγματος χάριν. Ἀλλ' ὅμως ἦν ταὐτὸν ὡς εἰ ἐπεχείρει ν' ἀναχαιτίσῃ τὸν Νιαγάραν. Ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ σχέδιά του, τὸν δὲ νέον φίλον του ν' ἀφήσῃ νὰ ὑποστῇ τὰς περιπετείας δημοσίου συναθροίσεως. Ἡ νέα αἴθουσα τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς Τάμπα-Τόβνης, εἰ καὶ κολοσσιαίας ἔχουσα διαστάσεις, ἐκρίθη ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν τελετήν· διότι ἡ μελετωμένη συνάθροισις ἐλάμβανεν ἀναλογίας ἀληθοῦς συνόδου.

Τὸ ἐκλεχθὲν μέρος ἦτο ἀπέραντος κοιλὰς, ἔξω τῆς πόλεως κειμέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νη. Ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν κατώρθωταν νὰ προφυλάξωσιν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, διότι τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα, ἔχοντα ἀφθονίαν ἱστίων καὶ κεραιῶν, παρέσχον τὸ ἀναγκαῖον ὑλικὸν πρὸς κατασκευὴν κολοσσιαίας σκηνῆς. Πάραυτα ἀπέραντος οὐρανὸς πανίων ἡπλώθη ἐπὶ τῆς φλεγομένης ἐκείνης πεδιάδος, καὶ προεφύλαξεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς θερμότητος τῆς ἡμέρας. Τριακόσιαι χιλιάδες ἀνθρώπων ἐτοποθετήθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἠψήφουν τὴν πικρὰν ἀτμοσφαῖραν περιμένοντες τὴν ἄφιξιν τοῦ Γάλλου. Ἐκ τῆς πληθύος ταύτης τῶν θεατῶν, τὸ ἓν τρίτον ἔβλεπε καὶ ἤκουε καλῶς· τὸ δεύτερον τρίτον ἔβλεπε κακῶς καὶ δὲν ἤκουεν· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον τρίτον, οὔτε ἔβλεπεν οὔτε ἤκουεν. Ἐν τούτοις καὶ οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐπροβυμοποιοῦντο, ὡς οἱ πρὸ αὐτῶν ἀκούοντες, νὰ ἐπιβαψιλεύωσιν ἄφθονα χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίας.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν παρουσιάσθη ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν κυριωτέρων μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Εἶχε δεξιόθεν μὲν τὸν πρόεδρον Βαρβικὰν, ἀριστερόθεν δὲ τὸν Τζὼν Μάστωνα, λαμπρότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ μεσουρανοῦντος ἡλίου.

Ὁ Ἀρδὰν ἀνέβη ἐπὶ ὑψώματος, ἀφ' οὗ τὰ βλέμματά του ἐξετείνοντο ἐπὶ ὠκεανοῦ μελαίνων πίλων. Οὐδόλως ἐφαίνετο τεθορυβημένος, οὔτε ἐλάμβανε στάσεις προσποιητάς· τοὐναντίον ἵστατο ἀφελὴς, εὔθυμος, θαρραλέος καὶ ἀξιέραστος. Ἀπήντησε διὰ χαρίεντος χαιρετισμοῦ εἰς τὰς πρὸς ὑποδοχήν του ἐγερθείσας ζητωκραυγὰς, εἶτα δὲ, ἐπιβάλλων σιγὴν διὰ τῆς χειρὸς, ἤρξατο λέγων ταῦτα εἰς καθαρεύουσαν Ἀγγλικήν.

« Κύριοι! ἂν καὶ ὁ καύσων ἦναι ὑπερβολικὸς, θὰ σᾶς ἀπασχολήσω ὅμως ἐπί τινας στιγμὰς, ἵνα παράσχω ὑμῖν τὰς ἀπαιτουμένας ἐξηγήσεις περὶ σχεδίων ἐνδιαφερόντων κατὰ τὰ φαινόμενα τοὺς πάντας. Μὴ ὢν οὔτε ῥήτωρ, οὔτε σοφὸς, οὐδόλως ἐσκόπουν νὰ ὁμιλήσω δημοσίως· ἀλλ' ὁ φίλος μου Βαρβικὰν μοὶ εἶπεν, ὅτι οὕτω ποιῶν θὰ σᾶς ηὐχαρίστουν, ἐγὼ δ' ἀπεφάσισα νὰ ἀγορεύσω. Ἀκούσατε λοιπὸν διὰ τῶν ἑξακοσίων χιλιάδων ὤτων ὑμῶν, καὶ σύγγνωτε τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἀγορευτοῦ.»

Τὸ ἀφελὲς τοῦτο προοίμιον μεγάλως ἤρεσεν εἰς τοὺς παρευρισκομένους, ἐκφράσαντας τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῶν διὰ παρατεταμένου ἐπιδοκιμαστικοῦ ψιθυρίσματος.

« Κύριοι! ἐπανέλαβεν ὁ Ἀρδὰν, οὐδὲν σημεῖον ἐπιδοκιμασίας ἢ ἀ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ποδοκιμασίας ἀπαγορεύεται· τούτου λεχθέντος ἄρχομαι. Καὶ κατὰ πρῶτον, μὴ λησμονεῖτε, ὅτι ὁ ὁμιλῶν πρὸς ὑμᾶς εἶναι ἀμαθής, ἡ δὲ ἀμάθεια αὐτοῦ ὅτι εἶναι τοσαύτη, ὥστε καθιστᾷ αὐτὸν ἀναίσθητον πρὸς τὰς μεγαλητέρας δυσχερείας. Ἐφάνη λοιπὸν εἰς αὐτὸν λίαν ἁπλοῦν, φυσικὸν καὶ εὔκολον νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς βλήματος καὶ ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Σελήνην. Τὸ ταξείδιον τοῦτο θᾶττον ἢ βράδιον ὤφειλε νὰ πραγματοποιηθῇ, μὲ μόνην ταύτην τὴν διαφορὰν ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ παραδεχθὲν μέσον τῆς μεταβιβάσεως ἠκολούθησε τὸν νόμον τῆς προόδου. Ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο ταξειδεύων τετραποδητί, βραδύτερον ἐβάδισεν ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν αὐτοῦ, εἶτα διὰ διτρόχου ἁμαξίου, δι' ὀχήματος, διὰ ταχυδρομικῆς ἁμάξης, καὶ τέλος διὰ σιδηροδρόμου· λοιπόν! τὸ βλῆμα εἶναι ἡ ἅμαξα τοῦ μέλλοντος, ἀληθῶς δ' εἰπεῖν, καὶ αὐτοὶ οἱ πλανῆται εἰσὶ βλήματα, ἁπλαῖ σηλαδὴ σφαῖραι, ἐκτοξευθεῖσαι ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Πλάστου. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἡμέτερον ὄχημα. Τινὲς ἐξ ἡμῶν πιστεύουσιν ὅτι ἡ χορηγηθησομένη αὐτῷ ταχύτης θὰ ἦναι ὑπερβολική, ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι θὰ ἦναι μηδέν· ἅπαντα τὰ ἄστρα ὑπερβάλλουσιν αὐτήν, καὶ ἡ Γῆ δὲ αὐτὴ, ἐν τῇ περὶ τὸν Ἥλιον κινήσει αὐτῆς, συμπαρασύρει ἡμᾶς μετὰ τριπλασίας ταχύτητος. Ἰδοὺ δὲ καὶ παραδείγματά τινα. Σᾶς ζητῶ μόνον τὴν ἄδειαν νὰ ἐκφρασθῶ εἰς λεύγας, διότι τὰ ἀμερικανικὰ μέτρα μοὶ εἶναι ἀσυνήθη, καὶ φοβοῦμαι μήπως συγχυσθῶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μου.»

Ἡ αἴτησις ἦτο ἁπλουστάτη, ὥστε οὐδεμία ἀντετάχθη κατ' αὐτῆς ἔνστασις. Ὁ ῥήτωρ ἐπανέλαβε τὸν λόγον.

« Ἰδού, κύριοι, ἡ ταχύτης διαφόρων πλανητῶν. Ὀφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ ἀμάθειά μου δὲν μὲ ἐμπόδισε τοῦ νὰ γνωρίσω ἀκριβέστατα τὰς ἀστρονομικὰς ταύτας λεπτομερείας· ἀλλὰ πρὸ τῆς παρελεύσεως δύο λεπτῶν σᾶς ἐγγυῶμαι, ὅτι καὶ ὑμεῖς θέλετε ἀποβῆ ἐπίσης σοφοὶ ὡς ἐγώ. Μάθετε λοιπὸν, ὅτι ὁ Ποσειδῶν διατρέχει πέντε χιλιάδας λεύγας καθ' ἑκάστην ὥραν· ὁ Οὐρανὸς, ἑπτὰ χιλιάδας· ὁ Κρόνος, ὀκτὼ χιλιάδας ὀκτακοσίας πεντήκοντα ὀκτώ· ὁ Ζεὺς, ἕνδεκα χιλιάδας ἑξακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε· ὁ Ἄρης, εἰκοσιδύο χιλιάδας ἕνδεκα· ἡ Γῆ, εἴκοσι ἑπτὰ χιλιάδας πεντακοσίας· ἡ Ἀφροδίτη, τριάκοντα δύο χιλιάδας ἑκατὸν ἐννενήκοντα· ὁ Ἑρμῆς, πεντήκοντα δύο χιλιάδας πεντακοσίας εἴκοσι· κομῆται δέ τινες, χιλίας τετρακοσίας χιλιάδας λευγῶν εἰς τὴν περιηλιότητα αὐτῶν! Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀληθῶς ματαιόσχολοι καὶ βραδεῖς, ποτὲ δὲν θὰ ὑπερβῶμεν τὰς ἐννέα χιλιάδας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐννεακοσίας λεύγας· ἡ δὲ ταχύτης αὕτη βαθμηδὸν θὰ ἐπιβραδύνηται! Σᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν ἤδη ἐὰν ἦναι πρέπον νὰ ἐξίσταταί τις, καὶ ἂν δὲν ἦναι λίαν πιθανὸν ἡμέραν τινὰ νὰ παραχθῇ μεγίστη ταχύτης, ἧς τὰ μηχανικὰ αἴτια ἔσονται βεβαίως τὸ φῶς καὶ ὁ ἠλεκτρισμός.»

Οὐδεὶς ἐφάνη ἀπιστῶν εἰς τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

«Ἀγαπητοὶ ἀκροαταὶ, ἐπανέλαβεν οὗτος· ἐὰν πιστεύσωμεν περιωρισμένα τινὰ πνεύματα, (καὶ ὄντως τοιοῦτον ἐπίθετον ἁρμόζει εἰς αὐτὰ,) ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἦναι αἰωνίως κεκλεισμένη ἐντὸς ἀνυπερβλήτου Ποπιλιανοῦ κύκλου, καὶ καταδεδικασμένη νὰ ἕρπῃ ἐπὶ τῆς σφαίρας ταύτης, χωρὶς ποτὲ νὰ δυνηθῇ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ πλανητικὰ διαστήματα! Ψεῦδος! Μετ' ὀλίγον θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Σελήνην, μετὰ καιρὸν δὲ εἰς τοὺς πλανήτας καὶ τοὺς λοιποὺς ἀστέρας, ὅπως τὴν σήμερον ταξειδεύομεν ἀπὸ Λιβερπούλης εἰς Νέαν Ὑόρκην, εὐκόλως, ταχέως, ἀσφαλῶς· ὁ δὲ ἀτμοσφαιρικὸς ὠκεανὸς μετ' οὐ πολὺ θὰ διασχίζηται ὅπως οἱ ὠκεανοὶ τῆς Γῆς! Ἡ ἀπόστασις εἶναι λέξις σχετική· ἐπὶ τέλους θὰ καταστῇ ἴση τῷ μηδενί.»

Ἡ ὁμήγυρις, καίτοι λίαν εὐνοϊκῶς διακειμένη πρὸς τὸν Γάλλον ἥρωα, ἔμεινεν ὅμως ἐκπεπληγμένη ἀπέναντι τῆς παρατόλμου ταύτης θεωρίας. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἐννοήσας τοῦτο,

« Δὲν φαίνεσθε πεπεισμένοι, ἀγαθοί μου ξένοι, ἐπανέλαβε μετὰ χαρίεντος μειδιάματος. Ἔστω· σκεφθῶμεν ἐπ' ὀλίγον. Ἠξεύρετε πόσος καιρὸς ἀναγκαιοῖ εἰς ταχυπόρον ἅμαξαν ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν Σελήνην; Τριακόσιαι ἡμέραι· οὐχὶ περισσότεραι. Τί εἶναι δρόμος 86,410 λευγῶν; οὔτε ἐννεάκις μεῖζων τοῦ γύρου τῆς Γῆς· καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει ναυτικὸς ἢ περιηγητὴς, ὅστις ἐν τῇ ζωῇ του νὰ μὴ διήνυσε μεῖζον διάστημα. Σκέφθητε ὅτι μόνον ἐννενήκοντα ἑπτὰ ὥρας θὰ ταξειδεύσω! Ἄ! φαντάζεσθε ὅτι ἡ Σελήνη ἀπέχει πολὺ ἀφ' ἡμῶν, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ σκεφθῇ τις καὶ ἐκ δευτέρου πρὶν ἀναλάβῃ τοιαύτην ἐπιχείρησιν! Καὶ τί θὰ ἐλέγετε ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ἀφεστῶτα τοῦ Ἡλίου κατὰ χίλια ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ ἑκατομμύρια λευγῶν; Ὀλίγοι βεβαίως ἄνθρωποι ἠθὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιχειρισθῶσι τοιοῦτο ταξείδιον, καὶ πέντε μόνον σολδία κατὰ χιλιόμετρον ἐὰν ἐστοίχιζεν! Αὐτὸς ὁ βαρῶνος Ῥοσχίλδ μετὰ τοῦ δισεκατομμυρίου αὐτοῦ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὸν ναῦλόν του, καὶ ἕνεκα ἐλλείψεως ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἑκατομμυρίων, θὰ ἔμενε καθ' ὁδόν.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ πλήρης πειστικῶν ἐπιχειρημάτων ὁμιλία αὐτη μεγάλως ἤρεσεν εἰς τοὺς ἀκροατάς· ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐνόησεν ὅτι ἀπλήστως ἠκροῶντο αὐτοῦ, καὶ ἐπανέλαβε:

« Καὶ ὅμως, φίλοι μου, ἡ ἀπόστασις τοῦ Ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ Ἡλίου εἶναι μηδὲν, ἐὰν παραβάλωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν τῶν ἀστέρων. Τῳόντι, ἵνα ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀπόστασιν τῶν ἀστέρων τούτων, πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς καταπληκτικοὺς ἀριθμούς, ὧν ὁ μικρότερος σύγκειται ὑπὸ ἐννέα ἀριθμητικῶν χαρακτήρων, καὶ νὰ λάβωμεν τὸ δισεκατομμύριον ὡς μονάδα. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἂν τοσοῦτον ἐπιμένω ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος, ἀλλ' εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον. Ἀκούσατε καὶ κρίνατε. Ὁ Ἄλφα τοῦ Κενταύρου ἀπέχει τοῦ Ἡλίου ὀκτὼ χιλιάδας δισεκατομμυρίων λευγῶν· ὁ Βέγας, πεντήκοντα χιλιάδας δισεκατομμυρίων· ὁ Σείριος, πεντήκοντα χιλιάδας δισεκατομμυρίων· ὁ Ἀρκτοῦρος, πεντήκοντα δύο χιλιάδας δισεκατομμυρίων· ὁ Πολικὸς ἀστὴρ, ἑκατὸν δέκα ἑπτὰ χιλιάδας δισεκατομμυρίων· ἡ Αἴξ, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα χιλιάδας δισεκατομμυρίων· οἱ δὲ λοιποὶ ἀστέρες, κατὰ χιλιάδας καὶ ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων λευγῶν! Καὶ μετὰ ταῦτα θὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν πλανητῶν ἀπὸ τοῦ Ἡλίου! καὶ θὰ ὑποστηρίξωσιν ὅτι ἡ ἀπόστασις αὕτη ὑφίσταται! Πλάνη, ψεῦδος, ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων! Ἠξεύρετε τί φρονῶ περὶ τοῦ κόσμου, τοῦ ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ ἀκτινοβόλου ἄστρου καὶ περατουμένου εἰς τὸν Ποσειδῶνα; Θέλετε νὰ γνωρίσητε τὴν θεωρίαν μου; εἶναι ἁπλουστάτη. Κατ' ἐμὲ, ὁ ἡλιακὸς κόσμος εἶναι σῶμα στερεὸν καὶ ὁμογενές· οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτὸ πλανῆται εἰσὶ συνεσφιγμένοι καὶ συγκεκολλημένοι πρὸς ἀλλήλους, τὸ δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὑφιστάμενον διάστημα ὁμοιοῦται πρὸς τὸ διάστημα τὸ διαχωρίζον τὰ ἄτομα τοῦ συμπαγεστέρου μετάλλου, τοῦ ἀργύρου, ἐπὶ παραδείγματι, ἢ τοῦ σιδήρου, τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ λευκοχρύσου. Δικαιοῦμαι λοιπὸν νὰ βεβαιῶ καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνω μετὰ πεποιθήσεως, βαθέως ἐγχαραχθησομένης καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἀπόστασις εἶναι λέξις κενὴ, διότι ἀπόστασις δὲν ὑφίσταται!

— Ἄριστα! εὖγε! ζήτω! διὰ μιᾶς φωνῆς ἀνέκραξεν ἡ συνέλευσις, ἠλεκτρισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀντιθέτων κινήσεων, τοῦ τόνου τοῦ ῥήτορος, καὶ ὑπὸ τοῦ παραπόλμου τῶν σκέψεων αὐτοῦ.

— Οὐχί! ἀνέκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων ἐνεργητικώτερον τῶν ἄλλων, ἀπόστασις δὲν ὑπάρχει! »

Καὶ, παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν βιαίων κινήσεών του καὶ τῆς ὁρμῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ σώματος αὐτοῦ, παρ' ὀλίγον ἔπιπτεν ἀπὸ τοῦ ὄχους, ἐφ' οὗ ἵστατο· ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ ἐπανεύρῃ τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ, καὶ οὕτω ἀπέφυγε πτῶσιν, ἥτις ἔμελλε ν' ἀποδείξῃ αὐτῷ ἐμπράκτως ὅτι ἡ ἀπόστασις δὲν ἦτο λέξις κενή. Εἶτα ὁ λόγος τοῦ ἐπαγωγοῦ ῥήτορος ἐπανέλαβε τὸν ῥοῦν αὐτοῦ.

« Φίλοι μου, εἶπε, φρονῶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη πλέον. Ἴσως δὲν ἔπεισα τοὺς πάντας· ἀλλ' ὑπῆρξα ἀεὶποτε συνεσταλμένος εἰς τὰς ἀποδείξεις καὶ ἀσθενὴς εἰς τὰ ἐπιχειρήματά μου, ἕνεκα τοῦ ἀνεπαρκοῦς τῶν θεωρητικῶν σπουδῶν μου. Ὁπωσδήποτε ἡ ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασις τοῦ δορυφόρου αὐτῆς εἶναι πράγματι ἀσήμαντος καὶ ἀναξία νὰ ἐπασχολήσῃ ἐμβριθῆ πνεύματα. Νομίζω λοιπὸν ὅτι δὲν προτρέχω πολύ, λέγων ὅτι προσεχῶς θὰ ἰδρυθῶσι σειραὶ βλημάτων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνέτως θὰ διέρχηταί τις τὸ ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς Σελήνην διάστημα καὶ οὔτε συγκρούσεων, οὔτε κλονισμῶν φόβος θὰ ὑπάρχῃ, ἀλλὰ θὰ φθάνῃ τις ταχέως, ἀκόπως καὶ κατ' εὐθεῖαν· πρὸ δὲ παρελθόντων εἴκοσιν ἐτῶν, ὁ ἥμισυς πληθυσμὸς τῆς Γῆς θέλει ἐπισκεφθῆ τὴν Σελήνην!

— Ζήτω! ζήτω ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν! ἀνέκραξαν οἱ παρευρισκόμενοι, μηδ' αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἀμεταπείστων ἐξαιρουμένων.

— Ζήτω ὁ Βαρβικάν!» μετριοφρόνως ἀπήντησεν ὁ ἀγορεύων.

Αὕτη ἡ πρὸς τὸν πρωταίτιον τῆς ἐπιχειρήσεως εὐγνωμοσύνη γενικῶς ἐπευφημίσθη.

« Ἤδη, φίλοι μου, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἐὰν ἔχητε ἐρώτησίν τινα νὰ μὲ ἀποτείνητε, θὰ συγχύσητε μὲν προφανῶς ἀμαθῆ ἄνθρωπον ὡς ἐμέ, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω ν' ἀπαντήσω.»

Ἕως ἐδῶ ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἦτο λίαν εὐχαριστημένος ἐκ τῆς φορᾶς τῆς συζητήσεως, στρεφομένης περὶ τὰς θεωρίας αὐτοῦ, ἐν αἷς ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ζωηρᾶς φαντασίας του, ἐδεικνύετο ἐξόχως διαπρέπων. Ἐπιθυμῶν λοιπὸν νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ παρεκκλίνῃ εἰς πρακτικὰ ζητήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναμφιβόλως θὰ περιεπλέκετο, ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὸν λόγον, καὶ ἠρώτησε τὸν νέον φίλον του, ἐὰν ἐφρόνει ὅτι ἡ Σελήνη ἢ οἱ πλανῆται ἦσαν κατῳκημένοι.

« Μέγα ζήτημα μὲ προβάλλεις, ἀξιοτέβαστέ μοι πρόεδρε, ἀπήντησεν ὁ ῥήτωρ ὑπομειδιῶν· ἐν τούτοις, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἄνδρες μεγαλοφυεῖς, ὡς ὁ Πλούταρχος, ὁ Σβέδενβοργ, ὁ Βερναρδῖνος Σαιμπιέρος καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐξέφερον γνώμην καταφατικήν, ἣν ἀναγκάζο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μαι κἀγὼ νὰ ἀσπασθῶ καὶ νὰ σκεφθῶ ὡς οἱ σοφοὶ οὗτοι, ἀφορῶν εἰς τὴν φυσικὴν φιλοτοφίαν. Ἀναλογιζόμενος, δηλαδή, ὅτι οὐδὲν τὸ ἀνωφελὲς ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησίν σου δι' ἄλλου ζητήματος, φίλε Βαρβικάν, ἔρχομαι νὰ βεβαιώσω ὅτι, ἂν οἱ κόσμοι ἦναι ἐπιδεκτικοὶ οἰκησιμότητος, ἢ κατοικοῦνται, ἢ κατῳκήθησαν, ἢ θὰ κατῳκηθῶσι.

— Ἄριστα! ἀνέκραξαν αἱ πρῶται σειραὶ τῶν θεατῶν, ὧν ἡ γνώμη εἶχε κῦρος νόμου διὰ τοὺς τελευταίους.

— Ἀδύνατον ν' ἀπαντήσῃ τις λογικώτερον καὶ ὀρθότερον, εἶπεν ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Τὸ ζήτημα λοιπὸν καταντᾷ εἰς τὸ νὰ δηλωθῇ ἂν οἱ κόσμοι ἦναι κατοικήσιμοι. Ἐγὼ εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς οἰκησιμότητος.

— Καὶ ἐγὼ τῆς αὐτῆς γνώμης εἶμαι, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ ἐγώ! ἔκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ἐν τούτοις, ἀντειπέ τις τῶν παρόντων, ὑπάρχουσιν ἐπιχειρήματα κατὰ τοῦ κατοικησίμου τῶν κόσμων. Προφανῶς εἰς τοὺς πλείστους ἐκ τῶν πλανητῶν τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς εἶναι οὕτωσὶ τροποποιημένα, ὥστε εἴς τινας μὲν ἐξ αὐτῶν θὰ ἀπηνθρακούμεθα, εἰς ἄλλους δὲ θ' ἀπεψυχόμεθα, καθόσον μᾶλλον ἢ ἧττον ἀφίστανται τοῦ Ἡλίου.

— Λυποῦμαι, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, μὴ γνωρίζων προσωπικῶς τὸν ἔντιμον ἀντιλέγοντά μοι, πρὸς ὃν ἀπαντῶ προθύμως. Ἡ ἔνστασίς του ἔχει ἀξίαν τινά, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ καταπολεμηθῇ μετά τινος ἐπιτυχίας, ὡς πᾶσαι αἱ θεωρίαι, αἱ ἔχουσαι ἀντικείμενον τὸ κατοικήσιμον τῶν κόσμων. Ἐὰν ἤμην φυσικός, θὰ ἔλεγον τὸ ἑξῆς: ἐὰν ὀλιγώτερον ἐνεργὸν θερμογόνον ὑπάρχῃ εἰς τοὺς γείτονας τοῦ Ἡλίου πλανήτας, ἀπ' ἐναντίας δὲ πλειότερον εἰς τοὺς ἀφεστῶτας, τὸ ἁπλοῦν τοῦτο φαινόμενον ἀρκεῖ ἵνα ἰσορροπήσῃ τὴν θερμότητα, καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν θερμοκρασίαν τῶν κόσμων τούτων φορητὴν εἰς ὄντα ὀργανικὰ ὡς ἡμεῖς. Ἐὰν ἤμην φυσιολόγος, θ' ἀπήντων μετὰ πολλοὺς ἐνδόξους σοφοὺς, ὅτι ἡ φύσις παρέχει ἐπὶ τῆς Γῆς παραδείγματα ἐμβίων ὄντων, ζώντων ὑπὸ πολὺ διαφέροντας ὅρους οἰκησιμότητος· ὅτι οἱ ἰχθῦς ἀναπνέουσιν ἐντὸς στοιχείου θανατηφόρου εἰς ἄλλα ζῶα· ὅτι τὰ ἀμφίβια ἔχουσι διπλῆν ὕπαρξιν ἀρκούντως δυσεξήγητον· ὅτι κάτοικοί τινες τῶν θαλασσῶν συντηροῦνται εἰς στρώματα μεγίστου βάθους, καὶ ὑπομένουσι χωρὶς νὰ συντριβῶσι θλῖψιν πεντήκοντα ἢ ἑξήκοντα ἀτμοσφαιρῶν· ὅτι ἔντομά τινα ἐκ τῶν ἐνύδρων ἀπαν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶνται ἐνταῦτῳ εἰς πηγὰς θερμοῦ ὕδατος καὶ εἰς τὰ πεπηγότα πεδία τοῦ Πολικοῦ ὠκεανοῦ· τέλος, ὅτι ἐν τῇ μέχρι τῆς παντοδυναμίας χωρούσῃ φύσει ἀνευρίσκομεν τρόπους ἐνεργείας, ἀκατανοήτους μὲν πολλάκις ἀλλ' οὐχ ἧττον πραγματικούς. Ἐὰν ἤμην χημικὸς, θὰ ἔλεγον εἰς τὸν ἀντιλέγοντα, ὅτι οἱ ἀερόλιθοι, τὰ προδήλως ἐκτὸς τοῦ γηΐνου κόσμου σχηματιζόμενα σώματα ταῦτα, ἀπεκάλυψαν εἰς τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν ἀδιαφιλονείκητα ἴχνη ἄνθρακος· ἡ δὲ οὐσία αὕτη ὀφείλει τὴν γένεσίν της εἰς ὀργανικὰ ὄντα, καὶ, κατὰ τὰ πειράματα τοῦ Ῥαϊχεμβάχ, ἀναγκαίως ὤφειλε νὰ ζωοποιηθῇ. Ἐπὶ τέλους ἂν ἤμην θεολόγος, θὰ ἔλεγον, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὅτι ἡ διὰ τοῦ Θεανθρώπου λύτρωσις ἐγένετο οὐ μόνον ἐν τῇ Γῇ, ἀλλ' ἐπεξετάθη καὶ εἰς πάντας τοὺς οὐρανίους κόσμους. Ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε θεολόγος εἶμαι, οὔτε χημικὸς, οὔτε φυσιολόγος, οὔτε φυσικός. Οὕτως ἐν τῇ τελείᾳ ἀμαθείᾳ μου τῶν μεγάλων νόμων τῶν διεπόντων τὸ σύμπαν, περιορίζομαι εἰς τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν: Δὲν ἠξεύρω ἂν οἱ κόσμοι κατοικοῦνται· καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸ ἠξεύρω, ὑπάγω νὰ πληροφορηθῶ!»

Ὁ ἀντίπαλος τῶν θεωριῶν τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐτόλμησεν ἆρά γε νὰ προτείνῃ καὶ ἄλλας ἐνστάσεις; Ἀδυνατοῦμεν ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τοῦτο, διότι αἱ φρενητιώδεις κραυγαὶ τοῦ πλήθους ἠμπόδισαν πᾶσαν γνώμην νὰ ἐκδηλωθῇ. Ὅτε δὲ ἀποκατέστη γενικὴ σιωπὴ, ὁ θριαμβεύων ῥήτωρ ἠρκέσθη νὰ προσθέσῃ τὰς ἑξῆς σκέψεις:

«Ἐννοεῖτε κάλλιστα, ἀγαθοί μου Ὑαγκαῖοι, ὅτι μόλις ἔθιξα ἓν τοσοῦτῳ μέγα ζήτημα, καθόσον οὐδόλως προεθέμην νὰ διδάξω δημόσιον μάθημα, οὔτε νὰ ὑποστηρίξω ἐναίσιμον διατριβὴν ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς ἀντικειμένου τούτου. Ὑπάρχει πληθὺς ἐπιχειρημάτων ὑπὲρ τοῦ κατοικησίμου τῶν κόσμων, ἀλλὰ τὰ παραλείπω πάντα. Ἐπιτρέψατέ μοι μόνον νὰ ἐπιμείνω ἐφ' ἑνὸς ἀντικειμένου. Πρὸς τοὺς ὑποστηρίζοντας τὸ ἀκατοίκητον τῶν πλανητῶν πρέπει νὰ εἴπωμεν τὰ ἑξῆς: Θὰ εἴχετε ἴσως δίκαιον, ἐὰν ἠδύνασθε ν' ἀποδείξητε ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ὁ ἄριστος τῶν κόσμων· ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω, μεθ' ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ Βολταίρου λεχθέντα περὶ τούτου. Ἡ Γῆ κέκτηται ἕνα μόνον δορυφόρον, ἐνῷ ὁ Ζεὺς, ὁ Οὐρανὸς, ὁ Κρόνος, ὁ Ποσειδῶν ἔχουσι πλειοτέρους ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῶν· τὸ δὲ πλεονέκτημα τοῦτο οὐδόλως εἶναι περιφρονητέον. Ἀλλ' ὅτι καθίστησι τὴν ἡμετέραν σφαῖραν ὄχι τόσον εὐάρεστον εἰς τὴν ζωὴν εἶναι ἡ ἀπόκλισις τοῦ ἄξονος ἐπὶ τῆς τροχιᾶς αὐτῆς. Ἐντεῦθεν προέρχεται ἡ ἀνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν, καὶ ἡ ὀχληρὰ ποικι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λία τῶν ἐποχῶν. Ἐπὶ τοῦ δυσμοίρου σφαιροειδοῦς ἡμῶν πλανήτου ἡ καύτωνα ὑπερβολικὸν ἢ ψῦχος ὑπερβολικὸν ἔχομεν, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ὑποφέρομεν ἐκ τούτου, τὸ δὲ θέρος ἐξ ἐκείνου· ἐνῷ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Διός, παραδείγματος χάριν, ἔνθα ἡ ἀπόκλισις τοῦ ἄξονος εἶναι ἀνεπαίσθητος, οἱ κάτοικοι δύνανται ν' ἀπολαύωσι θερμοκρασιῶν ἀμεταβλήτων. Ὑπάρχει ἐκεῖ ζώνη σταθερὰ τῆς ἀναίξεως, τοῦ θέρους, τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ διαρκοῦς χειμῶνος· ἕκαστος δὲ κάτοικος τοῦ Διὸς δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἀρέσκον αὐτῷ κλίμα, καὶ δι' ὅλης τῆς ζωῆς αὐτοῦ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν. Θὰ πεισθῆτε βέβαια ἀκόπως ἐκ ταύτης καὶ μόνης τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Διός, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν τὸ ἔτος αὐτοῦ ἰσούμενον πρὸς δώδεκα τῶν ἡμετέρων! Περιπλέον εἶναι πρόδηλον δι' ἐμὲ ὅτι, ὑπὸ τοιαύτην ἰδιάζουσαν πρόνοιαν καὶ τοιούτους θαυμασίους ὅρους ὑπάρξεως, οἱ κάτοικοι τοῦ παραδόξου τούτου κόσμου εἰσὶν ὄντα ὑπέρτερα ἡμῶν, ὅτι οἱ σοφοὶ αὐτόθι εἰσὶ σοφώτεροι ἡμῶν, οἱ καλλιτέχναι καλλιτεχνικώτεροι, οἱ κακοὶ ἧττον κακοὶ καὶ οἱ καλοὶ ἄριστοι. Φεῦ! τί ἐλλείπει εἰς τὸν ἡμέτερον σφαιροειδῆ πλανήτην ἵνα φθάσῃ τὴν τελειότητα ταύτην; Μικρόν τι ἄξων περιστροφῆς, ὀλιγώτερον ἀποκλίνων ἐπὶ τῆς τροχιᾶς!

— Λοιπόν! ἀνέκραξε μεθ' ὁρμῆς τολμηρός τις Ἰαγκαῖος, ἑνώσωμεν τὰς προσπαθείας ἡμῶν, ἐφεύρωμεν μηχανὰς καὶ ἀνορθώσωμεν τὸν ἄξονα τῆς Γῆς!»

Κεραυνὸς χειροκροτημάτων ἐξερράγη εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, ἧς πατὴρ ἦν,—καὶ ἠδύνατο νὰ ἦναι ἄλλος τις;—ὁ Τζὼν Μάστων. Εἶναι λίαν πιθανόν, ὅτι ὁ ὁρμητικὸς γραμματεὺς παρεφέρθη ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν μηχανικὴν ἐνστίκτου αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐξέφερε τὴν παράτολμον ταύτην πρότασιν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, χάριν τῆς ἀληθείας, ὅτι πλεῖστοι τὸν ὑπεστήριξαν διὰ τῶν κραυγῶν αὐτῶν, καὶ ἀναμφιβόλως ἐὰν οἱ Ἀμερικανοὶ εἶχον τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμήδους αἰτηθὲν ὑπομόχλιον, θὰ κατεσκεύαζον μοχλὸν ἱκανὸν ν' ἀνεγείρῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ τὸν ἄξονα αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἀνεπανόρθωτον πᾶ σ τῶ ἔλειπεν ἀπὸ τοὺς θρασεῖς τούτους μηχανικούς.

Οὐχ ἧττον ἡ πρακτικωτάτη αὕτη ἰδέα ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν πάντων, διότι ἡ συζήτησις ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας διεκόπη· ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον ἐγένετο λόγος ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς περὶ τοῦ ἐφικτοῦ τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ ἰσοβίου γραμματέως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κ'.

ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΙΣ.

Κατὰ τὰ φαινόμενα, ἡ συζήτησις ἔμελλε νὰ περατωθῇ μετὰ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου, ὅπερ ἦν ἡ ἀρίστη ἐπισφράγισις αὐτῆς. Ἐν τούτοις, ὅτε ἡ ταραχὴ καθησύχασεν, ἠκούσθησαν οἱ ἑξῆς λόγοι, προφερόμενοι ὑπὸ φωνῆς ἰσχυρᾶς καὶ σοβαρᾶς:

«Ἤδη, ὅτε ὁ ῥήτωρ εὑρέως ἐξέτεινε τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, παρακαλεῖται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἀντικείμενον, καὶ, ὀλιγωτέρας ἀναπτύσσων θεωρίας, νὰ συζητήσῃ τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς ἐπιχειρισθησομένης παρ' αὐτοῦ ἐκδρομῆς.»

Τὰ βλέμματα πάντων ἐστράφησαν πρὸς τὸν οὕτωσὶ ὁμιλοῦντα. Ἦτο δ' οὗτος ἀνὴρ ἰσχνός, ξηρός, ἐκφραστικὸς τὴν φυσιογνωμίαν, φέρων γενειάδα κατὰ τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον κεκαρμένην καὶ ὑπὸ τὸ πωγώνιον πυκνουμένην. Χάρις εἰς τὰς κατὰ τὴν συνάθροισιν ἐκεί ἣν ἐγερθείσας διαταράξεις, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὰς πρώτας γραμμὰς τῶν θεατῶν. Ἐκεῖ, τὰς χεῖρας ἔχων ἐσταυρωμένας, τὸ δὲ ὄμμα λάμπον καὶ θρασύ, παρετήρει ἀσκαρδαμυκτὶ καὶ μετ' ἀταραξίας τὸν ῥῆτορα τῆς συναθροίσεως. Ἀφοῦ ἀπέτεινε τὴν ἐρώτησίν του ἐσίγησε, καὶ δὲν ἐφαίνετο συγκινούμενος ὑπὸ τῶν ἐπ' αὐτοῦ στραφέντων ἀπειραρίθμων βλεμμάτων, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἀποδοκιμαστικοῦ θορύβου, τοῦ διεγερθέντος κατὰ συνέπειαν τῶν λόγων τούτων. Τῆς ἀπαντήσεως βραδυνούσης, ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησίν του μετὰ τοῦ αὐτοῦ καθαροῦ καὶ ἀκριβοῦς τόνου· εἶτα δὲ ἐπρόσθεσε:

«Συνήχθημεν ἐνταῦθα ἵνα ἐνασχοληθῶμεν περὶ τῆς Σελήνης, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς Γῆς.

— Ἔχετε δίκαιον, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· συζητοῦντες, παρεξετράπημεν τοῦ προκειμένου. Ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὴν Σελήνην.

— Κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ ἄγνωστος, ἰσχυρίζεσθε ὅτι ὁ δορυφόρος ἡμῶν κατοικεῖται· καλῶς. Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι Σεληνῖται, βεβαίως εἶ ἄνθρωποι οὗτοι ζῶσι χωρὶς ν' ἀναπνέωσι· διότι,—καὶ σᾶς προϊοποιῶ περὶ τούτου διὰ τὸ συμφέρον ὑμῶν,—οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον μόριον ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.»

Εἰς τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἠνώρθωσε τὴν ὑπό-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ξανθον χαίτην του· ἐνόησεν ὅτι ἔμελλε ν' ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τῶν ζητημάτων. Τὸν προσέβλεψε λοιπὸν τότε καὶ αὐτὸς ἀσκαρδαμυκτί, καὶ εἶπεν:

«Ἄ! δὲν ὑπάρχει ἀὴρ εἰς τὴν Σελήνην! Καὶ τίς διατείνεται τοῦτο, παρακαλῶ;

— Οἱ σοφοί.

— Ἀληθῶς;

— Ἀληθέστατα.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἀφήσωμεν κατὰ μέρος πάντα ἀστεϊσμόν· τὸ κατ' ἐμὲ, τρέφω βαθὺ σέβας πρὸς τοὺς ἀληθῶς σοφοὺς, καὶ βαθεῖαν ἀποστροφὴν πρὸς τοὺς δοκησισόφους.

—Γνωρίζετέ τινας ἀναγομένους εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν;

— Μερικούς. Εἰς Γαλλίαν ὑπάρχει εἷς, ὑποστηρίζων ὅτι μαθηματικῶς τὸ πτηνὸν δὲν δύναται νὰ πετάξῃ, καὶ ἕτερος ὑποδεικνύων διὰ τῶν θεωριῶν αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἰχθὺς δὲν ἐπλάσθη ἵνα ζῇ ἐν τῷ ὕδατι.

— Δὲν πρόκειται περὶ τῶν τοιούτων, κύριε, καὶ δύναμαι ν' ἀναφέρω πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προτάσεώς μου ὀνόματα, ἅτινα δὲν θὰ δυνηθῆτε βεβαίως νὰ ἐξαιρέσητε.

— Τότε, κύριε, θὰ περιπλέξητε πολὺ ἕνα δυστυχῆ ἀμαθῆ, μὴ ἐπιδιώκοντα ἄλλο τι ἢ νὰ διδάσκηται!

— Διατί λοιπὸν θίγετε ἐπιστημονικὰ ζητήματα, ἀφοῦ δὲν ἐμελετήσατε αὐτά; ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος ἀποτόμως πως.

— Διατί; ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν. Διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἀνδρεῖος εἶναι ὁ μὴ φέρων κατὰ νοῦν τὸν κίνδυνον! Δὲν ἠξεύρω τίποτε, εἶναι ἀληθές· ἀλλ' ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ μου ἰσχυρός.

— Ἡ ἀδυναμία ὑμῶν προβαίνει μέχρι παραφροσύνης! ἀνέκραξεν ὁ ἄγνωστος μετὰ τόνου δυσθυμίας.

— Τόσῳ τὸ καλήτερον, ἀντέκρουσεν ὁ Γάλλος, ἐὰν ἡ μανία μου μὲ φέρῃ μέχρι τῆς Σελήνης!»

Ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ κατέτρωγον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν παρείσακτον τοῦτον, ῥιφθέντα τοσούτῳ θρατέως ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὐδεὶς ἐγνώριζεν αὐτὸν, καὶ ὁ πρόεδρος, ὀλίγον βέβαιος περὶ τοῦ ἀποβησομένου συζητήσεως οὕτως ἐλευθέρως τεθείσης, προσέβλεπε τὸν φίλον του μετά τινος δισταγμοῦ. Ἡ ὁμήγυρις ἦτο μὲν προσεκτικὴ ἀλλ' ὀλίγον περίφροντις, διότι ἡ πάλη αὕτη ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν πάντων ἐπὶ τῶν κινδύνων ἢ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ ἀντίπαλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, οἱ καταδεικνύοντες λόγοι τὴν ἔλλειψιν πάσης περὶ τὴν Σελήνην ἀτμοσφαίρας εἰσὶ πολυάριθμοι καὶ ἀδιαφιλονείκητοι. Σᾶς λέγω μάλιστα ἐκ τῶν προτέρων ὅτι, ἐὰν ἡ ἀτμοσφαῖρα αὕτη ὑπῆρξέ ποτε, βεβαίως ὑπεξηρέθη ὑπὸ τῆς Γῆς. Ἀλλὰ προτιμῶ νὰ σᾶς ἀντιτάττω λόγους ἀναμφισβητήτους.

— Ἀντιτάξατε, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης. Ἀντιτάξατε ὅσον εὐαρεστεῖσθε!

— Γνωρίζετε, εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ὅτι ὅταν φωτιστικαὶ ἀκτῖνες διαπερῶσι τὸν ἀέρα, παρεκκλίνουσι τῆς εὐθείας, ἢ, ἐν ἄλλοις λόγοις, ὑφίστανται διάθλασιν. Λοιπὸν παρετηρήθη ὅτι, ὅταν ἀστέρες ἀποκρύπτωνται ὄπισθεν τῆς Σελήνης, ποτὲ αἱ ἀκτῖνες αὐτῶν, διερχόμεναι παρὰ τὰ χείλη τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου, δὲν ὑπέστησαν τὴν ἐλαχίστην παρέκκλισιν, οὔτε κατέδειξαν τὸ παραμικρότερον φαινόμενον διαθλάσεως. Ἐντεῦθεν προφανῶς ἕπεται, ὅτι ἡ Σελήνη δὲν περιβάλλεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας.»

Πάντες ἐπέβλεψαν πρὸς τὸν Γάλλον, διότι, τῆς ἐνστάσεως ἅπαξ παραδεκτῆς γενομένης, αἱ συνέπειαι ἦσαν σπουδαῖαι.

« Πραγματικῶς, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἰδοὺ τὸ ἄριστον, ἵνα μὴ εἴπω τὸ μόνον, τῶν ἐπιχειρημάτων ὑμῶν, καὶ εἷς σοφὸς θὰ ἐδυσκολεύετο ἴσως ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοῦτο. Ἐγὼ θὰ σᾶς εἴπω ἁπλῶς, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν ἔχει ἀπόλυτον ἀξίαν, διότι ὑποθέτει τὴν γωνιώδη διάμετρον τῆς Σελήνης ἐντελῶς ὡρισμένην, ὅπερ ἀνύπαρκτον. Ἀλλὰ παρέλθωμεν νῦν καὶ εἴπατέ μοι, ἀγαπητέ μου κύριε, ἐὰν παραδέχησθε τὴν ὕπαρξιν ἡφαιστείων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.

— Ἡφαιστείων ἐσβεσμένων, μάλιστα· φλεγομένων καὶ ἐν ἐνεργείᾳ, οὐχί.

— Ἐπιτρέψατέ μοι ἐν τούτοις νὰ πιστεύω, χωρὶς νὰ ὑπερβῶ τὰ ὅρια τῆς λογικῆς, ὅτι τὰ ἡφαίστεια ταῦτα ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπί τινα περίοδον χρόνου.

— Βεβαίως, ἀλλ' ἐπειδὴ παρεῖχον ἀφ' ἑαυτῶν τὸ πρὸς καῦσιν ἀναγκαῖον ὀξυγόνον, ἡ ἔκρηξις αὐτῶν οὐδόλως βεβαιοῖ τὴν ὕπαρξιν σεληνιακῆς ἀτμοσφαίρας.

— Παρέλθωμεν τότε, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, καὶ ἀφῶμεν κατὰ μέρος τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐπιχειρημάτων, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὰς ἀμέσους παρατηρήσεις. Ἀλλὰ σᾶς εἰδοποιῶ, ὅτι θὰ προτάξω ὀνόματά τινα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Προτάξατε.

— Τὸ 1715 λοιπόν, οἱ ἀστρονόμοι Λουβίλ καὶ Χάλεϋ, παρατηροῦντες τὴν ἔκλειψιν τῆς τρίτης Μαΐου, ἐσημείωσαν μερικὰς ἐκπυρσοκροτήσεις παραδόξου φύσεως. Αἱ φωτειναὶ αὗται ἀναλάμψεις, ταχεῖαι καὶ συχνὰ ἐπαναλαμβανόμεναι, ἀπεδόθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς καταιγίδας ἐκρηγνυμένας ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τῆς Σελήνης.

— Τὸ 1715, ἀντεῖπεν ὁ ἄγνωστος, οἱ ἀστρονόμοι Λουβίλ καὶ Χάλεϋ ἐξέλαβον ὡς σεληνιακὰ φαινόμενα φαινόμενά τινα καθαρῶς γήϊνα, οἷον βολίδας καὶ λοιπά, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀτμοσφαίρᾳ παραγόμενα. Ἰδοὺ τί ἀπήντησαν οἱ σοφοὶ εἰς τὴν ἀγγελίαν τῶν γεγονότων τούτων, καὶ τί καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν σᾶς ἀπαντῶ.

— Παρέλθωμεν ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν, χωρὶς νὰ ταραχθῇ ἐκ τῆς ἀντικρούσεως. Ὁ Ἑρσχέλλος, κατὰ τὸ 1787, δὲν παρετήρησε μέγαν ἀριθμὸν φωτεινῶν σημείων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης;

— Ἀναμφιβόλως, ἀλλὰ χωρὶς ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν φωτεινῶν τούτων σημείων, ὁ σοφὸς οὗτος δὲν συνεπέρανεν ἐκ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν τὴν ἀναγκαίαν ὕπαρξιν σεληνιακῆς ἀτμοσφαίρας.

— Ὡραία ἀπάντησις, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, προσαγορεύων τὸν ἀντίπαλόν του· βλέπω ὅτι εἶσθε λίαν προωδευμένος περὶ τὴν σεληνογραφίαν.

— Παρὰ πολύ, κύριε, καὶ θὰ προσθέσω ὅτι οἱ ἱκανώτεροι παρατηρηταί, οἱ σπουδάσαντες τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς κάλλιον παντὸς ἄλλου, οἱ κύριοι Βέερ καὶ Μαΐδλερ, συμφωνοῦσι περὶ τῆς ἀπολύτου ἐλλείψεως ἀέρος ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας. »

Τὸ πλῆθος ἐταράχθη, ὡς συγκινηθὲν ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ παραδόξου τούτου ἀνδρός.

« Παρέλθωμεν πάντοτε, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μετὰ μεγίστης ἀταραξίας, καὶ φθάσωμεν ἤδη εἰς ἀξιοσημείωτον γεγονός. Περιώνυμος Γάλλος ἀστρονόμος, ὁ κύριος Λωσεδάτος, παρατηρῶν τὴν ἔκλειψιν τῆς 18ης Ἰουλίου τοῦ 1860, ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ μηνοειδὲς σχῆμα, ὑφ' ὃ ὁ Ἥλιος ἐνεφανίσθη, ἦν κατὰ τὰ ἄκρα στρογγύλον καὶ ἀποτετμημένον. Τὸ φαινόμενον λοιπὸν τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραχθῇ εἰμὴ ὑπὸ τῆς παρεγκλίσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, διὰ τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς Σελήνης διερχομένων, οὔτε ὑπάρχει ἄλλη δυνατὴ ἐξήγησις.

— Ἀλλ' εἶναι βέβαιον τὸ γεγονός; ζωηρῶς ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος.

— Βεβαιότατον! »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀντίπροσος κίνησις ἐπανέφερε τὴν ὁμήγυριν πρὸς τὸν εὐνοούμενον ἥρωα, τοῦ ὁποίου ὁ ἀντίπαλος διετέλει σιγῶν. Ὁ Ἀρδὰν ἐπανέλαβε τὸν λόγον, καὶ, οὐδόλως ἐπαιρόμενος ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ ἐπιτυχίᾳ, εἶπεν ἁπλῶς:

« Βλέπετε λοιπὸν καλῶς, ἀγαπητέ μοι κύριε, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποφαινώμεθα ἀπολύτως κατὰ τῆς ὑπάρξεως ἀτμοσφαίρας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης· ἡ ἀτμοσφαῖρα αὕτη εἶναι πιθανῶς ἀραιὰ καὶ λεπτή, ἀλλὰ τὴν σήμερον ἡ ἐπιστήμη γενικῶς παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς.

— Οὐχὶ βεβαίως ἐπὶ τῶν ὀρέων, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀντέκρουσεν ὁ ἄγνωστος, μὴ θέλων νὰ παραιτηθῇ ὁλοσχερῶς τῶν ἐπιχειρημάτων του.

— Οὐχί, ἀλλ' εἰς τὸ βάθος τῶν κοιλάδων, μὴ ὑπερβαίνουσα κατὰ τὸ ὕψος ἑκατοστύας τινὰς ποδῶν.

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ληφθεῖσαι παρ' ὑμῶν προφυλάξεις θ' ἀποτύχωσι, διότι ὁ ἀὴρ οὗτος θὰ ἦναι καταπληκτικῶς ἠραιωμένος.

— Ὦ! ἀγαθέ μου κύριε, θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἀρκετὸς δι' ἕνα μόνον ἄνθρωπον· ἐπὶ πλέον, ἅπαξ ἀφικόμενος ἐκεῖ ἐπάνω, θὰ προσπαθήσω νὰ τὸν ἐξοικονομῶ ὅσῳ τὸ δυνατὸν καλήτερον, καὶ νὰ μὴ ἀναπνέω εἰμὴ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις!»

Ἅπλετος καγχασμὸς ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ μυστηριώδους ὁμιλητοῦ, περιαγαγόντος τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πλήθους μετ' ἀγερώχου περιφρονήσεως.

« Λοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μετ' ἀπεριττου ὕφους, ἐπειδὴ συμφωνοῦμεν εἰς τὴν ὕπαρξιν ἀτμοσφαίρας τινὸς ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας, ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὴν ὕπαρξιν ποσοῦ τινος ὕδατος· εἶναι συνέπεια, δι' ἣν μεγάλως χαίρω. Περιπλέον ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς καθυποβάλω μίαν ἔτι παρατήρησιν. Μόνον τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ δίσκου τῆς Σελήνης γνωρίζομεν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ὀλίγος ἀὴρ ἐπὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένης ἐπιφανείας, πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ πλειότερος ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου.

— Καὶ διὰ ποῖον λόγον;

— Διότι ἡ Σελήνη, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς γηΐνης ἕλξεως, ἔλαβε τὸ σχῆμα ᾠοῦ, ὁρατοῦ ἡμῖν ἀπὸ τῆς κορυφῆς. Ἐντεῦθεν ἡ εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Χάνσεν ὀφειλομένη θεωρία, ὅτι τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος κεῖται ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἡμισφαιρίου· ἐντεῦθεν καὶ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅλοι οἱ ὄγκοι τοῦ ἀέρος καὶ ὕδατος παρεσύρθησαν ἐπὶ τῆς ἑτέρας ἐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πιφανείας τοῦ δορυφόρου ἡμῶν, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς δημιουργίας αὐτοῦ.

— Καθαραὶ φαντασιοπληξίαι! ἀνέκραξεν ὁ ἄγνωστος.

— Οὐχί· καθαραὶ θεωρίαι, στηριζόμεναι ἐπὶ νόμων τῆς μηχανικῆς, καὶ δυσκόλως ἀνασκευαζόμεναι. Ἀναφέρομαι λοιπὸν εἰς τὴν ὁμήγυριν ταύτην, καὶ θέτω ὑπὸ ψηφοφορίαν τὸ ζήτημα, ἂν δηλαδὴ ἡ ζωὴ, οἵα ὑφίσταται ἐπὶ τῆς Γῆς, δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.»

Τριακόσιαι χιλιάδες ἀκροατῶν ταὐτοχρόνως ἐχειροκρότησαν τὴν πρότασιν, ὁ δὲ ἀντίπαλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἤθελε μὲν νὰ ὁμιλήσῃ ἀκόμη, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον ν' ἀκουσθῇ. Αἱ κραυγαὶ καὶ αἱ ἀπειλαὶ χαλαζηδὸν ἐπέπιπτον κατ' αὐτοῦ.

«Ἀρκεῖ! ἀρκεῖ! ἔκραζον οἱ μέν.

— Διώξατε τὸν παρείσακτον! ἐπανελάμβανον οἱ ἄλλοι.

— Ἔξω! ἔξω!» ἐκραύγαζε τὸ παρωργισμένον πλῆθος.

Ἀλλ' οὗτος, σταθερῶς προσκεκολλημένος ἐπὶ τοῦ ὑψώματος, οὔτε κἂν ἐκινεῖτο, ἀλλὰ περιέμενε νὰ παρέλθῃ ἡ καταιγὶς, ἥτις θὰ ἐλάμβανε τρομερὰς διαστάσεις, ἂν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν τὴν κατέπαυε δι' ἑνὸς κινήματος. Ἦτο ἀρκετὰ ἱπποτικὸς, ὥστε νὰ μὴ ἀνεχθῇ ν' ἀφήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του εἰς τοιαύτην ἀμηχανίαν.

« Ἐπιθυμεῖτε νὰ προσθέσητε λέξεις τινάς; τὸν ἠρώτησε μετὰ χαριεστάτου τόνου.

— Ναί· ἑκατὸν, χιλίας! ἀπήντησεν ὁ ἄγνωστος μετὰ παραφορᾶς· ἢ μᾶλλον, ὄχι, μίαν μόνην! Ἵνα ἐπιμένητε εἰς τὴν ἐπιχείρησίν σας, πρέπει νὰ ἦσθε. . .

— Ἄφρων! Καὶ πῶς δύνασθε νὰ μὲ ὀνομάσητε οὕτως, ἀφοῦ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν φίλον μου Βαρβικὰν βλῆμα κυλινδροκωνικὸν, ἵνα μὴ περιστρέφωμαι καθ' ὁδὸν ὡς ὁ σκίουρος ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ του;

— Ἀλλὰ, δυστυχῆ, ἡ τρομερὰ ἀντίκρουσις κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως θὰ σᾶς κατασυντρίψῃ!

— Ἀγαπητέ μοι ἀντίπαλε, ἐψαύσατε τὴν ἀληθῆ καὶ μόνην δυσκολίαν· ἐντούτοις ἔχω πολὺ καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ βιομηχανικοῦ πνεύματος τῶν Ἀμερικανῶν, καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὴ κατορθώσουν νὰ διαλύσωσι καὶ τὴν δυσκολίαν ταύτην!

— Ἀλλ' ἡ ἀναπτυχθησομένη θερμότης ἕνεκα τῆς ταχύτητος τοῦ βλήματος, διασχίζοντος τὰ στρώματα τοῦ ἀέρος;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ὦ! τὰ τοιχώματα τοῦ βλήματος ἔχουσιν ὑπερβολικὸν πάχος· καὶ ἔπειτα, μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς θὰ διέλθω τὴν ἀτμοσφαῖραν!

— Ἀλλὰ τροφάς, ὕδωρ;

— Ὑπελόγισα, ὅτι δύναμαι νὰ φέρω μετ' ἐμοῦ τροφὰς δι' ἓν ἔτος, ἐνῷ ἡ πορεία μου θὰ διαρκέσῃ τέσσαρας μόνον ἡμέρας!

— Ἀλλ' ἀέρα, διὰ ν' ἀναπνέητε καθ' ὁδόν;

— Θὰ παράξω διὰ χημικῶν μέσων.

— Ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς Σελήνης πτῶσις ὑμῶν, ἐάν ποτε φθάσητε ἐκεῖ,

— Θὰ ἦναι ἑξάκις βραδυτέρα ἢ ἐπὶ τῆς Γῆς, διότι τὸ βάρος εἶναι ἑξάκις μικρότερον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.

— Καὶ οὕτως ὅμως θὰ ἀρκέσῃ ἵνα σᾶς καταθραύσῃ ὡς ὕαλον!

— Καὶ τίς μ' ἐμποδίζει νὰ ἐπιβραδύνω τὴν πτῶσίν μου διὰ πυροτεχνημάτων, καταλλήλως τεθειμένων καὶ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἀναφλεχθησομένων;

— Τέλος, ὑποτιθεμένου ὅτι ἅπασαι αἱ δυσκολίαι διελύθησαν, ὅτι τὰ ἐμπόδια ὑπερεπηδήθησαν, ὅτι τὰ πάντα ἔλαβον ἔκβασιν εὐτυχῆ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἐφθάσατε εἰς τὴν Σελήνην, πῶς θὰ ἐπανέλθητε ἐκεῖθεν;

— Δὲν θὰ ἐπανέλθω ποτέ!»

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην, φθάνουσαν μέχρι τοῦ ὑψηλοῦ διὰ τῆς ἁπλότητος αὐτῆς, ἡ σύνοδος ἔμεινε σιγῶσα· ἀλλ' ἡ σιγὴ αὕτη ἦν εὐγλωττοτέρα τῶν ἐνθουσιωδῶν κραυγῶν. Ὁ ἄγνωστος ἐπωφελήθη τῆς περιςάσεως ταύτης ἵνα ἐκφέρῃ τὴν τελευταίαν διαμαρτύρησίν του.

«Ἀφεύκτως θὰ φονευθῆτε! ἀνέκραξεν· ὁ δὲ θάνατος ὑμῶν, ἄλλως τε θάνατος ἄφρονος, οὔτε τὴν ἐπιστήμην αὐτὴν θὰ ὑπηρετήσῃ.

— Ἐξακολουθήσατε, γενναῖέ μου ἄγνωστε, διότι, τῇ ἀληθείᾳ, εὐχάριστα μοὶ προλέγετε.

— Ἄ! εἶπον ἀρκετά! ἀνέκραξεν ὁ ἀντίπαλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν, καὶ δὲν ἠξεύρω διατί παρατείνω συζήτησιν τόσον ὀλίγον σπουδαίαν. Ἀκολουθήσατε τὴν τρελλὴν ταύτην ἐπιχείρησιν. Δὲν πρέπει νὰ αἰτιώμεθα ὑμᾶς.

— Ὦ! μὴ στενοχωρῆσθε.

— Οὐχί, ἄλλος θὰ φέρῃ τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων ὑμῶν.

— Καὶ τίς εἶναι ὁ ἄλλος οὗτος, σᾶς παρακαλῶ; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μετ' ἐπιτακτικῆς φωνῆς.

— Ὁ ἀμαθής, ὁ διοργανώσας τὴν τόσον ἀδύνατον ὅσον καὶ γελοίαν ἐπιχείρησιν ταύτην.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ προσβολὴ ἐγένετο ἀπ' εὐθείας. Ὁ Βαρβικὰν, ἀπὸ τῆς παρεμβάσεως τοῦ ἀγνώστου, βιαίας κατέβαλλε προσπαθείας ὅπως κρατηθῇ· ἀλλὰ, βλέπων ἑαυτὸν τοσοῦτον ὑβριστικῶς ὑποδεικνυόμενον, ἠγέρθη καὶ ἡτοιμάζετο νὰ βαδίσῃ κατὰ τοῦ κατὰ πρόσωπον ὑβρίζοντος αὐτὸν, ὅτε αἴφνης εἶδεν ἑαυτὸν ἀποχωριζόμενον ἐκείνου.

Τὸ τεχνητὸν ὕψωμα, ἐφ' οὗ ἵστατο, ἀνυψώθη ἐν ῥιπῇ ὑπὸ ἑκατὸν στιβαρῶν βραχιόνων, καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου συνεμερίζετο ἐξ ἀνάγκης μετὰ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν τὰς τιμὰς τοῦ θριάμβου. Τὸ φορτίον ἦτο βαρύ· ἀλλ' οἱ φέροντες ἀκαταπαύστως ἀνενεοῦντο, καὶ ἕκαστος ἐφιλοτείκει, ἠγωνίζετο, ἐμάχετο ἵνα παραχωρήσῃ εἰς τὴν διαδήλωσιν ταύτην τὸ στήριγμα τῶν ὤμων αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, ὁ ἄγνωστος οὐδόλως ἐπωφελήθη τοῦ θορύβου ἵνα ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ· ἄλλως τε δὲ, οὔτε ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμπαγοῦς ἐκείνου πλήθους. Ἵστατο λοιπὸν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν, ἐσταυρωμένας ἔχων τὰς χεῖρας καὶ κατατρώγων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν πρόεδρον Βαρβικὰν, ὅστις ἐπίσης οὐδόλως ἀπέτρεπε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπ' ἐκείνου· οὕτω δὲ τὰ βλέμματα τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν διεσταυροῦντο ὡς ἀπαστράπτοντα ξίφη.

Αἱ κραυγαὶ τοῦ ἀπείρου πλήθους ἔφθασαν εἰς τὴν ὑπερτάτην τῶν διαπασῶν καθ' ὅλην τὴν θριαμβευτικὴν ἐκείνην πορείαν. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ὑπέμενε μετὰ προφανοῦς εὐχαριστήσεως, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἠκτινοβόλει. Κάποτε ἡ κρηπὶς ἐκυλίετο ὡς πλοῖον, ὑπὸ κυμάτων προσβαλλόμενον· ἀλλ' οἱ δύο ἡνίοχοι τῆς δημοσίου συναθροίσεως ἦσαν ναυτικοὶ καὶ δὲν προσέκοπτον, οὕτω δὲ τὸ πλοῖον αὐτῶν ἔφθασεν ἄνευ ζημιῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς Τάμπα-Τόβνης.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν κατώρθωσε ν' ἀποφύγῃ τοὺς τελευταίους ἐναγκαλισμοὺς τῶν ῥωμαλέων αὐτοῦ θαυμαστῶν, καταφυγὼν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Φραγκλίνου· εἰσελθὼν δὲ ταχέως εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἐνῷ στρατὸς ἑκατὸν χιλιάδων ἀνδρῶν ἠγρύπνει ὑπὸ τὰ παράθυρα αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον σκηνὴ βραχεῖα, σοβαρὰ, ἀποφασιστικὴ, διεδραματίσθη μεταξὺ τοῦ μυστηριώδους προσώπου καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Ὁ Βαρβικὰν, ἐλεύθερος τέλος πάντων, ἐβάδισεν εὐθὺς κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, πρὸς ὃν ἀπέτεινε τὴν λέξιν «Ἔλθετε!» Οὗτος δὲ τὸν ἠκολούθησεν ἐπὶ τῆς προκυμαίας, καὶ ταχέως ἔφθασαν πρὸ τῆς ἀπο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βάθρας τοῦ Τζωνσφάλλ. Ἐκεῖ οἱ ἐχθροὶ οὗτοι, ἄγνωστοι εἰσέτι πρὸς ἀλλήλους, παρετηρήθησαν.

«Τίς εἶσθε; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Ὁ στρατηγὸς Νίχωλ.

— Ἀμφέβαλλον. Μέχρι τοῦδε ἡ τύχη δὲν σᾶς ἔρριψε πρὸ τῆς ὁδοῦ μου. . . . . .

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος τίθεμαι πρὸ αὐτῆς.

— Μὲ προσεβάλετε!

— Δημοσίως μάλιστα.

— Καὶ θὰ μοὶ δώσητε λόγον τῆς προσβολῆς ταύτης.

— Ἀμέσως.

— Οὐχί· θέλω τὸ πᾶν νὰ διέλθῃ ἐν μυστικότητι μεταξὺ ἡμῶν. Ὑπάρχει δάσος εἰς ἀπόστασιν τριῶν μιλίων ἀπὸ τῆς Τάμπας, τὸ δάσος τοῦ Σκέρσναβ· τὸ γνωρίζετε;

— Τὸ γνωρίζω.

— Θὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ εἰσέλθητε αὔριον τὴν πρωΐαν εἰς τὰς πέντε ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰσόδου; . . .

— Ναί, ἂν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν εἰσέρχεσθε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου μέρους.

— Καὶ δὲν θὰ λησμονήσητε νὰ λάβητε μεθ' ὑμῶν τὸ ὅπλον σας; εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Βεβαίως οὔτε ὑμεῖς τὸ ἰδικόν σας,» ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

Μετὰ τοὺς ψυχρῶς ἀνταλλαχθέντας τούτους λόγους, ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου καὶ ὁ στρατηγὸς ἐχωρίσθησαν. Ὁ Βαρβικὰν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κατοικίαν του, ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀναπαυθῇ ἐπί τινας ὥρας, διῆλθε τὴν νύκτα ἐρευνῶν μέσα ἀποφυγῆς τῆς ἀντικρούσεως τοῦ βλήματος, καὶ προσπαθῶν νὰ λύσῃ τὸ δύσκολον πρόβλημα, τὸ τεθὲν ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐν τῇ συζητήσει τῆς δημοσίας συναθροίσεως.

ΚΑ'.

ΠΩΣ Ο ΓΑΛΛΟΣ ΔΙΕΞΑΓΕΙ ΜΙΑΝ ΥΠΟΘΕΣΙΝ.

Ἐνῷ οἱ ὅροι τῆς μονομαχίας συνεζητοῦντο μεταξὺ τοῦ προέδρου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ τοῦ στρατηγοῦ, μονομαχίας σκληρᾶς καὶ ἀπανθρώπου, ἐν ᾗ ἑκάτερος τῶν ἀντιπάλων ἀποβαίνει φονεύς, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἀνεπαύετο ἀπὸ τῶν κόπων τοῦ θριάμβου. Τὸ ἀναπαύεσθαι προφανῶς δὲν εἶναι ὀρθὴ ἔκφρασις, διότι αἱ ἀμερικανικαὶ κλίναι ἁμιλλῶνται κατὰ τὴν σκληρότητα πρὸς πλάκας μαρμάρου ἢ γρανίτου.

Ὁ Ἀρδὰν λοιπὸν ἐκοιμᾶτο ἀρκετὰ κακά, στρεφόμενος καὶ ἐπαναστρεφόμενος μεταξὺ τῶν σινδονῶν αὐτοῦ, καὶ ἐσκέπτετο νὰ κατασκευάσῃ ἀναπαυτικωτέραν κλίνην ἐντὸς τοῦ βλήματος, ὅτε βίαιος κρότος ἀπέσπασεν αὐτὸν τῶν ὀνείρων του. Ἄτακτοι κτύποι, ὡσεὶ διὰ σιδηροῦ καταφερόμενοι ἐργαλείου, ἐκλόνιζον τὴν θύραν αὐτοῦ, τρομεραὶ δὲ κραυγαὶ ἀνεμιγνύοντο εἰς τὸν ἐωθινὸν τοῦτον θόρυβον.

«Ἄνοιξον! ἐκραύγαζον. Ἀλλὰ, διὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἄνοιξον λοιπόν!»

Ὁ Ἀρδὰν οὐδένα εἶχε λόγον νὰ συγκατατεθῇ εἰς αἴτησιν τοσούτῳ θορυβωδῶς ἐκδηλουμένην. Ἐν τούτοις ἠγέρθη καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν αὐτοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη ἐνέδιδεν εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἰσχυρογνώμονος ξένου· πάραυτα δὲ ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου εἰσώρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον. Βόμβα δὲν θὰ ἐξερράγνυτο μετ' ὀλιγωτέρου θορύβου.

«Χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἀνέκραξεν ὁ Τζὼν Μάστων πνευστιῶν, ὁ ἡμέτερος πρόεδρος ἐξυβρίσθη δημοσίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δημοσίας συναθροίσεως! Προσεκάλεσε λοιπὸν τὸν ἀντίπαλόν του, τὸν στρατηγὸν Νίχωλ, καὶ τὴν πρωΐαν ταύτην θὰ κτυπηθῶσιν εἰς τὸ δάσος τοῦ Σκέρσναβ. Ἔμαθον τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ Βαρβικάν. Ὁ θάνατος αὐτοῦ καταστρέφει τὰ σχέδιά μας. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν μονομαχίαν ταύτην. Ἀλλ' ὅμως εἷς μόνος ἄνθρωπος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔχει ἀρκετὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Βαρβικὰν διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.»

Ἐνῷ ὁ Τζὼν ὡμίλει οὕτως, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, χωρὶς νὰ διακόψῃ αὐτὸν, ἐβυθίσθη εἰς τὴν πλατυτάτην περισκελίδα του, καὶ, πρὶν παρέλθωσι δύο λεπτὰ, οἱ δύο φίλοι ἔτρεχον ὅλαις δυνάμεσι διευθυνόμενοι πρὸς τὰ προάστεια τῆς Τάμπα-Τόβνης.

Κατὰ δὲ τὸ διάστημα τῆς ταχείας ταύτης πορείας, ὁ Μάστων διηγήθη εἰς τὸν Ἀρδὰν τὰς λεπτομερείας τοῦ συμβεβηκότος. Τῷ ἐξεδήλωσε τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς ἔχθρας τοῦ Βαρβικὰν καὶ τοῦ Νίχωλ, πῶς ἡ ἔχθρα αὕτη ὑφίστατο πρὸ πολλοῦ χρόνου, καὶ διατί μέχρι τοῦδε, χάριν εἰς τοὺς κοινοὺς φίλους, ὁ πρόεδρος καὶ ὁ στρατηγὸς δὲν συνηντήθησαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· προσέθεσε δὲ ὅτι ἐπρόκειτο ἀποκλειστικῶς περὶ ἀντιζηλίας πλακὸς καὶ σφαίρας, καὶ τέλος ὅτι ἡ σκηνὴ τῆς δημοσίας συναθροίσεως ἦτο ἀφορμὴ πρὸ καιροῦ ζητουμένη ὑπὸ τοῦ Νίχωλ, ἵνα ἱκανοποιήσῃ ἀρχαίας μνησικακίας.

Οὐδὲν φρικωδέστερον τῶν ἰδιωτικῶν μονομαχιῶν ἐν Ἀμερικῇ, καθ' ἃς οἱ δύο ἀντίπαλοι ἐκζητοῦνται διὰ μέσου τῶν πυκνῶν δασῶν, παραμονεύουσιν εἰς γωνίας θάμνων, καὶ ἐξέρχονται αἴφνης ἐκ τοῦ μέσου τῶν λοχμῶν ὡς ἄγρια θηρία. Ἕκαστος τούτων τότε ἀποκτᾷ τὰς θαυμασίας ἐκείνας ἰδιότητας, τὰς ἐμφύτους εἰς τοὺς Ἰνδοὺς τῶν πεδιάδων, τὴν ταχεῖαν, θηλαδὴ, νοημοσύνην, τὴν πνευματώδη πανουργίαν, τὴν ἰχνηλασίαν καὶ τὴν διὰ τῆς ὀσφρήσεως ἀνακάλυψιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἓν λάθος, εἷς δισταγμὸς, ἓν παραπάτημα δυνατὸν νὰ ἐπενέγκωσι τὸν θάνατον. Εἰς τὰς τοιαύτας συναντήσεις οἱ Ὑαγκαῖοι συνήθως συνοδεύονται ὑπὸ τῶν κυνῶν αὐτῶν, καὶ, ὄντες ἐνταυτῷ κυνηγοὶ καὶ ἄγρα, πολλάκις ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας ἀναζητοῦσιν ἀλλήλους.

«Τί διαβολάνθρωποι εἶσθε σεῖς οἱ Ἀμερικανοί! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀφοῦ ὁ σύντροφός του περιέγραψεν εἰς αὐτὸν μετὰ πλείστης ἐνεργητικότητος τὸ δρᾶμα τοῦτο.

— Τοιοῦτοι εἴμεθα, ἀπήντησε μετριοφρόνως ὁ Τζὼν Μάστων· ἀλλὰ σπεύσωμεν.»

Ἐν τούτοις εἰ καὶ λαβόντες ἀμφότεροι τὸν συντομώτερον δρόμον, οὐχ ἧττον ἠναγκάσθησαν νὰ τρέξωσι διὰ τῆς ὑγρᾶς εἰσέτι ἐκ τῆς δρόσου πεδιάδος, καὶ νὰ ὑπερπηδήσωσιν ὀρυζῶνας καὶ φραγμούς· ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ δάσος τοῦ Σκέρσναβ πρὸ τῆς πέμπτης καὶ ἡμισείας ὥρας. Ὁ Βαρβικὰν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, θὰ εἶχε διέλθει τὰ ὅρια τοῦ δάσους πρὸ ἡμισείας ὥρας.

Ἐκεῖ εἰργάζετο γέρων ὑλοτόμος, καταγινόμενος νὰ σχίζῃ εἰς μικρὰ τεμάχια δένδρα καταπεσόντα ὑπὸ τὸν πέλεκύν του. Ὁ Μάστων ἔδραμε πρὸς αὐτὸν κραυγάζων:

«Μήπως εἶδες νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δάσος ἀνὴρ φέρων ὅπλον, ὁ Βαρβικὰν, ὁ πρόεδρος. . . ὁ ἄριστος τῶν φίλων μου;»

Ὁ ἄξιος γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐσκέπτετο ἀφελῶς, ὅτι ὁ πρόεδρός του ἦτο γνωστὸς εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἀλλ' ὁ ὑλοτόμος ἐφαίνετο μὴ ἐννοήσας αὐτόν.

«Εἷς κυνηγὸς, εἶπε τότε ὁ Ἀρδάν.

— Εἷς κυνηγός; μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ ὑλοτόμος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Εἶναι πολὺς καιρός;

— Μία περίπου ὥρα.

— Ἤλθομεν πολὺ ἀργά! ἀνέκραξεν ὁ Μάστων.

— Καὶ ἤκουσες κρότους πυροβόλου; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Οὐχί.

— Οὔτε ἕνα;

— Οὔτε ἕνα. Ὡς φαίνεται, ὁ κυνηγός σας δὲν θὰ κάμῃ καλὸν κυνήγιον.

— Τί ποιητέον λοιπόν; εἶπεν ὁ Μάστων.

— Νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ δάσος μὲ κίνδυνον τοῦ ν' ἁρπάξωμεν σφαῖραν τινα μὴ προωρισμένην δι' ἡμᾶς.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Μάστων μετ' ἀποφασιστικοῦ τόνου, θὰ ἐπροτίμων δέκα σφαῖραι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν κεφαλήν μου, ἢ μία μόνη εἰς τὴν τοῦ Βαρβικάν.

— Ἔμπρὸς λοιπόν!» ὑπέλαβεν ὁ Ἀρδάν, σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου του.

Μετά τινα δευτερόλεπτα, οἱ δύο φίλοι ἐχάνοντο ἐντὸς τοῦ δάσους, τὸ ὁποῖον, ἀπαρτιζόμενον ὑπὸ γιγαντείων κυπαρίσσων, συκομορεῶν, ἐλαιῶν, ταμαρίδων, δρυῶν καὶ μαγνολιῶν, ἦτο πυκνότατον. Τὰ διάφορα ταῦτα δένδρα περιέπλεκον τοὺς κλῶνας αὐτῶν εἰς ἀδιεξίτητον κυκεῶνα, μὴ ἐπιτρέποντα τὴν ὅρασιν νὰ ἐκταθῇ μακράν. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν καὶ ὁ Μάστων ἐβάδιζον ὁ εἷς παρὰ τὸν ἄλλον, διερχόμενοι σιωπηρῶς ἀνὰ μέσον τῶν ὑψηλῶν χόρτων, ἀνοίγοντες δρόμον διὰ μέσου δυσκάμπτων φυτῶν, ἐρωτῶντες διὰ τοῦ βλέμματος τοὺς ἀκανθώδεις θάμνους ἢ τοὺς ἐν τῷ βαθυσκίῳ φυλλώματι κρυπτομένους κλάδους, καὶ περιμένοντες ν' ἀκούσωσιν εἰς πᾶν βῆμα τὴν τρομερὰν ἐκπυρσοκρότησιν. Ταῖς ἦτο ἀδύνατον ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ ἴχνη τοῦ Βαρβικάν, διελθόντος διὰ τοῦ δάσους· διὸ καὶ ἐβάδιζον τυφλῶς ἐπὶ τῶν μόλις βατῶν ἀτραπῶν ἐκείνων, ἐφ' ὧν ὁ Ἰνδὸς θὰ παρηκολούθει βῆμα πρὸς βῆμα τὴν πορείαν τοῦ ἀντιπάλου του.

Μετὰ μιᾶς ὥρας ἀνωφελεῖς ἐρεύνας, οἱ δύο σύντροφοι ἐσταμάτησαν. Ἡ ἀνησυχία αὐτῶν ἐδιπλασιάσθη.

«Πρέπει νὰ δοθῇ πέρας τέλος πάντων, εἶπεν ὁ Μάστων ἀποτεθαρρημένος. Ἄνθρωπος ὡς ὁ Βαρβικὰν δὲν ἠπάτησε τὸν ἐχθρόν του, οὔτε ἔστησεν αὐτῷ παγίδα, οὔτε ἐδελέασεν αὐτὸν διὰ στρατηγημάτων. Ἐβάδισε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν κίνδυνον, καὶ ἀναμφιβόλως ἀρκετὰ μακρὰν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ ὑλοτόμου, ὥστε ὁ ἀὴρ δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ μέχρις αὐτοῦ τὸν ἦχον τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως τοῦ πυροβόλου.

— Ἀλλ' ἡμεῖς! ἡμεῖς, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀπὸ τῆς εἰς τὸ δάσος εἰσόδου ἡμῶν θὰ ἠκούομεν! . . .

— Καὶ ἂν ἐφθάσαμεν πολὺ ἀργά;» ἀνέκραξεν ὁ Μάστων μετ' ἀπελπιστικοῦ τόνου.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν εὗρε λόγον ν' ἀπαντήσῃ· ὥστε ἀμφότεροι οἱ τολμηροὶ οὗτοι ἠχνηλάται ἐπανέλαβον τὴν διακοπεῖσαν πορείαν των. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐξέβαλλον μεγάλας κραυγάς, καλοῦντες ὁτὲ μὲν τὸν Βαρβικὰν, ὁτὲ δὲ τὸν Νίχωλ· ἀλλ' οὐδέτερος τῶν δύο ἀντιπάλων ἀπήντα εἰς τὰς φωνὰς αὐτῶν. Φαιδραὶ συρροίαι πτηνῶν, ἐγερθέντων ἐκ τοῦ θορύβου, ἐκρύπτοντο μεταξὺ τῶν κλάδων, καὶ ἄγριαί τινες ἔλαφοι ὁρμητικῶς ἔφευγον ἀνὰ μέσον τῶν θάμνων.

Ἐπὶ μίαν εἰσέτι ὥραν παρετάθη ἡ ἀναζήτησις· διηρεύνησαν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ δάσους, ἀλλ' οὐδὲν εὗρον τὸ προδίδον τὴν παρουσίαν τῶν διαμαχομένων. Ἀναμριβόλως ἡ διαβεβαίωσις τοῦ ὑλοτόμου ἦτο ψευδὴς, καὶ ὁ Ἀρδὰν ἐσκέπτετο νὰ παραιτηθῇ ἐρεύνης, καταστάσης ἐπὶ πλέον ἀνωφελοῦς, ὅτε αἴφνης ὁ Μάστων ἐστάθη.

«Σιωπή! εἶπε. Κάποιος εἶναι ἐκεῖ κάτω.

— Ἄνθρωπος; ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Ναί! ἄνθρωπος! Φαίνεται ἀκινητῶν· τὸ δὲ ὅπλον του δὲν εἶναι μεταξὺ τῶν χειρῶν του. Τί νὰ κάμνῃ ἆρά γε;

— Ἀλλὰ τὸν ἀναγνωρίζεις; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὃν ἡ ἀσθενής του ὅρασις κακῶς ἐξυπηρέτει εἰς τοιαύτας περιπτώσεις.

— Ναί! ναί! στρέφεται, ἀπήντησεν ὁ Μάστων.

— Καὶ εἶναι; . . .

— Ὁ στρατηγὸς Νίχωλ!

— Ὁ Νίχωλ!» ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, αἰσθανόμενος βιαίαν ταραχὴν καρδίας.

Ὁ Νίχωλ ἀφωπλισμένος! οὐδόλως λοιπὸν ἐφοβεῖτο πλέον τὸν ἀντίπαλόν του;

«Βαδίσωμεν πρὸς αὐτὸν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ σαφηνισθῇ συντόμως.»

Ἀλλὰ, μετὰ πορείαν πεντήκοντα περίπου βημάτων, ἐστάθησαν διὰ νὰ ἐξετάσωσι προσεκτικώτερον τὸν στρατηγόν. Ἐφαντάζοντο ὅτι θὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἴδωσιν αἱμοβόρον τινὰ, ὅλως παραδεδομένον εἰς τὴν ἐκδίκησίν του· ἀλλὰ, παρατηροῦντες αὐτὸν, ἔμειναν ἐκπεπληγμένοι.

Πυκνὸν δίκτυον ἐξετείνετο μεταξὺ δύο γιγαντείων δένδρων, καὶ πτηνὸν, ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ περιπλακὲν, ἔτυπτε τὰς πτέρυγάς του, ἐκβάλλον λυπηρὰς κραυγάς. Ὁ θηρευτὴς, ὁ διαθέσας τὸ ἀδιεξίτητον τοῦτο πλέγμα, δὲν ἦτο ὃν ἀνθρώπινον, ἀλλ' ἐγχώριος δηλητηριώδης ἀράχνη, ἴση τὸ μέγεθος πρὸς ὠὸν περιστερᾶς καὶ ὡπλισμένη δι' ὑπερμεγέθων ποδῶν. Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ εἰδεχθὲς ἔντομον ἡτοιμάζετο νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς λείας του, ἠναγκάσθη νὰ παλινδρομήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ ἄσυλον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κλάδων τῶν δένδρων, διότι φοβερὸς ἐχθρὸς τὸ ἠπείλησε.

Καὶ ὄντως ὁ στρατηγὸς Νίχωλ, καταθέσας τὸ ὅπλον του καὶ λησμονήσας πρὸς στιγμὴν τοὺς κινδύνους τῆς θέσεώς του, κατεγίνετο ἐπιτηδείως ἵν' ἀπελευθερώσῃ τὸ εἰς τὰ δίκτυα τῆς θηριώδους ἀράχνης περιπλακὲν θῦμα. Τέλος ἔσωσε τὸ μικρὸν πτηνὸν, ὅπερ, πλῆξαν τὰς πτέρυγάς του, ἐγένετο ἀφαντον.

Ὁ Νίχωλ, κινηθεὶς εἰς οἶκτον, ἔβλεπεν αὐτὸ φεῦγον διὰ μέσου τῶν κλώνων, ὅτε ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, προφερομένους διὰ συγκεκινημένης φωνῆς:

« Εἶσθε ἀνδρεῖος, ὑμεῖς! »

Μεταστραφεὶς, εἶδε πρὸ αὐτοῦ ἱστάμενον τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν καὶ ἐπαναλαμβάνοντα εἰς ὅλους τοὺς τόνους:

« Καὶ ἀξιαγάπητος ἀνήρ!

— Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός. Τί ζητεῖτε ἐδῶ, κύριε;

— Ἦλθον νὰ σᾶς σφίγξω τὴν χεῖρα, Νίχωλ, καὶ νὰ σᾶς ἐμποδίσω τοῦ νὰ φονεύσητε τὸν Βαρβικὰν, ἢ νὰ φονευθῆτε ὑπ' αὐτοῦ.

— Τὸν Βαρβικάν! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγὸς, τὸν ὁποῖον πρὸ δύο ὡρῶν ἀνωφελῶς ζητῶ! Ποῦ λοιπὸν κρύπτεται; . . .

— Νίχωλ, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅ,τι λέγεις αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν εἶναι εὐγενές· πρέπει πάντοτε νὰ σεβώμεθα τὸν ἀντίπαλον ἡμῶν. Ἔσο ἥσυχος· ἐὰν ὁ Βαρβικὰν ἦναι ἐν τοῖς ζῶσι, θὰ τὸν εὕρωμεν, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον εὐκολώτερον, καθόσον καὶ αὐτὸς θὰ ζητῇ σὲ, ἐκτὸς ἐὰν δὲν διασκεδάζῃ βοηθῶν καταδυναστευόμενα πτηνὰ ὅπως σύ. Ἀλλ' ὅταν τὸν ἀνεύρωμεν, (καὶ σᾶς τὸ λέγει τοῦτο ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν,) δὲν θὰ γίνῃ πλέον λόγος περὶ μονομαχίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Μεταξὺ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν καὶ ἐμοῦ, ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ Νίχωλ, ὑπάρχει τοιαύτη ἀντιζηλία, ὥστε ὁ θάνατος ἑνὸς τῶν δύο. . . .

— Ἔλα λοιπόν! Ἔλα λοιπόν! ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, γενναῖοι ἄνδρες ὡς ὑμεῖς πιθανῶς ἀπεστράφητε ἀλλήλους, ἀλλὰ δυνατὸν καὶ νὰ συμφιλιωθῆτε. Δὲν θὰ μονομαχήσητε!

— Θὰ μονομαχήσω, κύριε!

— Ποσῶς!

— Στρατηγὲ, εἶπε τότε ὁ Τζὼν Μάστων μετὰ μεγίστης ἀφοσιώσεως, εἶμαι φίλος τοῦ προέδρου, ἕτερος Βαρβικάν· ἐὰν θέλετε ἀπολύτως νὰ φονεύσητέ τινα, πυροβολήσατε κατ' ἐμοῦ, καὶ θὰ ἦναι ἀκριβῶς τὸ αὐτό.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Νίχωλ, σπασμωδικῶς σφίγγων τὸ ὅπλον του, οἱ ἀστεϊσμοὶ οὗτοι . . .

— Ὁ φίλος Μάστων δὲν ἀστείζεται, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, καὶ ἐννοῶ καλῶς τὴν ἰδέαν του, νὰ φονευθῇ δηλαδὴ ὑπὲρ ἀνδρὸς φιλτάτου αὐτῷ. Ἀλλ' οὔτε αὐτὸς οὔτε ὁ Βαρβικὰν θὰ πέσωσιν ὑπὸ τὰς σφαίρας τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ, διότι ἔχω νὰ προτείνω εἰς τοὺς δύο ἀντιπάλους πρότασιν τοσοῦτον ἐπαγωγὸν, ὥστε θὰ σπεύσουν νὰ παραδεχθῶσιν αὐτήν.

— Ὁποίαν; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ μετὰ προφανοῦς ἀπιστίας.

— Ὑπομονὴ, ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν· δὲν δύναμαι νὰ τὴν διακοινώσω, εἰμὴ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Βαρβικάν.

— Ἀναζητήσωμεν λοιπὸν αὐτόν!» ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός.

Πάραυτα καὶ οἱ τρεῖς ἤρξαντο βαδίζοντες· ὁ στρατηγὸς, ἀφοῦ κατεβίβασε τὸν λύκον τοῦ ὅπλου του, ἔρριψεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου, καὶ ἐπροχώρει ἀτάκτως βαδίζων καὶ χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν.

Ἐπὶ ἡμίσειαν εἰσέτι ὥραν αἱ ἔρευναι ἀπέβαινον μάταιαι, ὁ δὲ Μάστων κατελαμβάνετο ὑπὸ θλιβεροῦ προαισθήματος. Παρετήρει αὐστηρῶς τὸν Νίχωλ, καὶ διελογίζετο μήπως, τῆς ἐκδικήσεως τοῦ στρατηγοῦ ἱκανοποιηθείσης, ὁ δυστυχὴς Βαρβικὰν, προσβληθεὶς ἤδη ὑπὸ σφαίρας, ἔκειτο ἄπνους εἰς τὸ βάθος αἱματοφύρτου λόχμης. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐφαίνετο τὰ αὐτὰ διαλογιζόμενος, καὶ ἀμφότεροι ἠρώτων ἤδη διὰ τοῦ βλέμματος τὸν στρατηγὸν, ὅτε ὁ Μάστων αἰφνιδίως ἔστη.

Κορμὸς ἀνδρὸς, ἀκινητοῦντος καὶ ἐστηριγμένου ἐπὶ βάσεως γιγαντείου δένδρου, διεκρίνετο εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων, κατὰ τὸ ἥμισυ ἐντὸς θάμνων κεκρυμμένος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Εἶναι αὐτός!» εἶπεν ὁ Μάστων.

Ὁ Βαρβικὰν δὲν ἐκινεῖτο. Ὁ Ἀρδὰν ἐβύθισε τὸ βλέμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλ' οὗτος διέμεινεν ἀτάραχος. Τότε ἐπροχώρησε βήματά τινα, κραυγάζων:

«Βαρβικάν! Βαρβικάν!»

Οὐδεμία ἀπάντησις. Ὁ Ἀρδὰν ὥρμησε πρὸς τὸν φίλον του, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἵνα λάβηται τοῦ βραχίονος τοῦ Βαρβικάν, ἔστη ἐκβαλὼν κραυγὴν ἐκπλήξεως.

Ὁ Βαρβικάν, κρατῶν μολυβδίδα ἀνὰ χεῖρας, ἐχάραττε τύπους καὶ σχήματα γεωμετρικὰ ἐπὶ σημειωματαρίου, τὸ δὲ ὅπλον ἔκειτο ἐπὶ τῆς γῆς παρ' αὐτῷ. Βεβυθισμένος εἰς τὴν ἐργασίαν σύτοῦ ὁ σοφὸς, ἐφαίνετο καὶ αὐτὸς λησμονήσας καὶ μονομαχίαν καὶ ἐκδίκησιν, καὶ οὔτε εἶδεν οὔτε ἤκουσε τίποτε. Ἀλλ' ὅτε ὁ Ἀρδὰν ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἀνέκυψε καὶ ἔκπληκτος παρετήρησεν αὐτόν.

«Ἄ! ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους, σὺ ἐδῶ! Εὗρον, φίλε μου, εὗρον!

— Τί;

— Τὸν τρόπον.

— Ποῖον τρόπον;

— Τὸν τρόπον τοῦ μηδενίσαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντικρούσεως κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βλήματος!

— Ἀληθῶς; εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, προσβλέπων διὰ τῆς γωνίας τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸν στρατηγόν.

— Ναί· ὕδωρ! διὰ μόνης τῆς ἐλαστικότητος τοῦ ὕδατος. . . . Ἄ! Μάστων, ἀνέκραξεν ὁ Βαρβικάν, πῶς σὺ ἐδῶ;

— Αὐτὸς οὗτος, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἐπίτρεψον δὲ νὰ σοὶ παρουσιάσω ταὐτοχρόνως τὸν ἄξιον στρατηγὸν Νίχωλ.

— Νίχωλ! ἀνέκραξεν ὁ Βαρβικάν, ἐγερθεὶς ἐν μιᾷ στιγμῇ. Συγγνώμην, στρατηγὲ, ἐλησμόνησα. . . εἰμὶ ἕτοιμος. . . »

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν παρενέβη, χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τοὺς δύο ἐχθροὺς νὰ προκληθῶσι.

«Διάβολε! εἶπεν, εὐτύχημα ὅτι ἄνδρες ἀνδρεῖοι ὡς ὑμεῖς δὲν συνηντήθησαν ταχύτερον, διότι ἄλλως θὰ ἐθρηνοῦμεν ἤδη τὸν ἕτερον τῶν δύο· ἀλλὰ, χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, οὐδεὶς πλέον ἐπίκειται φόβος. Ὅταν λησμονῇ τις τὸ μῖσος ἵνα βυθισθῇ εἰς προβλήματα μηχανικῆς, ἢ ἵνα διαλύῃ τὰς πλεκτάνας τῶν ἀραχνῶν, τότε τὸ μῖσος τοῦτο δι' οὐδένα καθίσταται ἐπίφοβον.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διηγήθη εἰς τὸν πρόεδρον τὴν ἱστορίαν τοῦ στρατηγοῦ.

«Σᾶς ἐρωτῶ λοιπόν, εἶπε τελευτῶν, ἂν δύο ὄντα ἀγαθὰ ὡς ὑμεῖς ἐπλάσθησαν ἵνα θραύσωσιν ἀμοιβαίως τὸ κρανίον αὐτῶν διὰ βολῆς καραβίνας;»

Ἡ θέσις τοῦ Βαρβικὰν καὶ τοῦ Νίχωλ εἶχε καταστῇ ὀλίγον γελοία· τοσοῦτον δ' ἐξ ἀπροόπτου ἐπῆλθεν, ὥστε δὲν ἤξευρον πῶς νὰ φερθῶσι πρὸς ἀλλήλους. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἠννόησε τοῦτο, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συνδιαλλαγήν.

«Ἀγαθοί μου φίλοι, εἶπεν ἀφίνων συγχρόνως νὰ πλανηθῇ ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ τὸ ἄριστον τῶν μειδιαμάτων, ἁπλῶς κακὴ συνεννόησις ἐγένετο μεταξὺ ὑμῶν καὶ οὐδὲν ἄλλο. Λοιπόν, ἵνα καταδείξητε ὅτι τὸ πᾶν ἐτελείωσε μεταξὺ ὑμῶν, καὶ ἐπειδὴ εἶσθε ἄνδρες εὐχαρίστως διακινδυνεύοντες τὴν ὕπαρξίν σας, παραδεχθῆτε ἐλευθέρως τὴν ἣν θὰ σᾶς προτείνω πρότασιν.

— Ὁμιλεῖτε, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ὁ φίλος Βαρβικὰν πιστεύει ὅτι τὸ βλῆμά του θὰ ὑπάγῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Σελήνην.

— Ναί, βέβαια, ἀπεκρίθη ὁ πρόεδρος.

— Καὶ ὁ φίλος Νίχωλ εἶναι πεπεισμένος ὅτι θὰ ἐπαναπέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

— Εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ἀνέκραξεν ὁ στρατηγὸς μετὰ πεισμονῆς.

— Καλῶς, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ σᾶς ὁμονοήσω, ἀλλὰ σᾶς λέγω ἁπλούστατα. Ἀναχωρήσατε μετ' ἐμοῦ, καὶ ἔλθετε ἵνα ἴδητε ἂν θὰ μείνωμεν καθ' ὁδόν.

— Αἴ!» εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων ἔκπληκτος.

Εἰς τὴν αἰφνίδιον ταύτην πρότασιν, οἱ δύο ἀντίπαλοι ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρετήρησαν ἀλλήλους μετὰ προσοχῆς. Ὁ Βαρβικὰν περιέμενε τὴν ἀπάντησιν τοῦ λοχαγοῦ, ὁ δὲ Νίχωλ προσεδόκα τοὺς λόγους τοῦ προέδρου.

«Λοιπόν; εἶπεν ὁ Μιχαὴλ διὰ τοῦ ἐπαγωγοτέρου τόνου, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πλέον ἐπιφοβος ἀντίκρουσις! . . .

— Παραδεκτόν!» ἀνέκραξεν ὁ Βαρβικάν.

Ἀλλ' ὅσῳ ταχέως καὶ ἂν ἐπρόφερε τὴν λέξιν ταύτην, ὁ Νίχωλ ταὐτοχρόνως εἶχεν εἰπεῖ τὸ αὐτό.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Οὐρρά! εὖγε! ζήτω! χίπ! χίπ! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, τεί-νων τὴν χεῖρα εἰς τοὺς δύο ἀντιπάλους. Καὶ ἤδη, ἀφοῦ ἡ ὑπόθεσις ἐξωμαλύνθη, ἐπιτρέψατέ μοι, φίλοι μου, νὰ σᾶς ξενίσω κατὰ τὸ γαλ-λικὸν ἔθος. Ὑπάγωμεν νὰ συγγευματίσωμεν.»

ΚΒ'.

Ο ΝΕΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἅπασα ἡ Ἀμερικὴ ταὐτοχρόνως ἔμαθε τὴν ἔριδα τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ καὶ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν, ἐπίσης δὲ καὶ τὴν ἀλλόκοτον λύσιν αὐτῆς. Ἡ διαγωγὴ τοῦ ἱπποτικοῦ Εὐ-ρωπαίου κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, ἡ πᾶσαν δυσκολίαν αἴρουσα ἀ-πρόοπτος πρότασίς του, ἡ ταὐτόχρονος παραδοχὴ ταύτης ὑπὸ τῶν δύο ἀντιπάλων, ἡ ἐκ συμφώνου αὕτη κατάκτησις τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου ὑπό τε τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τὸ πᾶν συνετέ-λεσε πρὸς ἐπαύξησιν τῆς δημοτικότητος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Γνωστὸν πόσον φρενητιωδῶς ἐμπαθεῖς καθίστανται οἱ Ἀγγλοσάξονες διὰ πρόσωπόν τι. Ἂν εἴπωμεν ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦτον σπουδαῖοι πολιτικοὶ ζεύγνυν-ται εἰς τὴν ἅμαξαν χορευτρίας τινὸς καὶ σύρουσιν αὐτὴν θριαμβευτι-κῶς, δύναται ὁ ἀναγνώστης νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου περὶ τοῦ πρὸς τὸν παράτολμον Γάλλον ἀχαλινώτου πάθους. Εἶναι ἀ-ληθὲς ὅτι δὲν ἀπέζευξαν τοὺς ἵππους τῆς ἁμάξης αὐτοῦ, διότι δὲν εἶ-χεν ἅμαξαν, ἅπασαι ὅμως αἱ λοιπαὶ ἐνδείξεις ἐνθουσιασμοῦ ἀφθόνως ἐπεδαψιλεύθησαν αὐτῷ. Οὐδὲ εἷς πολίτης ὑπῆρχε μὴ ἀφωσιωμένος αὐ-τῷ ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ex pluribus unum, κατὰ τὸ ἔμβλημα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν οὐδὲ στιγμὴν ἀναπαύ-σεως εὗρεν. Ἐπιτροπαὶ, ἐλθοῦσαι ἐκ πασῶν τῶν γωνιῶν τῆς Συμπολι-τείας, ἠνώχλουν αὐτὸν ἀδιακόπως· ὑπεχρεοῦτο δὲ ἐκὼν ἄκων νὰ ὑπο-δεχθῇ πάσας. Ἀναρίθμητοι ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, οὓς ἐδεξιώθη καὶ μεθ' ὧν συνδιελέχθη. Ἐπὶ τέλους, ὑπὸ κυνάγχης παθῶν, ἀκαταλήπτους τινὰς φθόγγους μόνον ἐξέφερε· παρ' ὀλίγον δὲ καὶ ὑπὸ γαστροεντερίτιδος θὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προσεβάλετο, ἕνεκα τῶν πολυαρίθμων προπόσεων ὑπὲρ πασῶν τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Δημοκρατίας. Τοιαύτη τις ἐπιτυχία θὰ ἐμέθυε πάντα ἄλλον ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, ἀλλ' ὁ Ἀρδὰν κατώρθωσε νὰ διαμείνῃ εἰς θελκτικήν τινα κατάστασιν πνευματικῆς ἡμιμέθης.

Μεταξὺ τῶν παντοειδῶν ἐπιτροπειῶν ἡ τῶν Σεληνιτῶν δὲν ἐλησμόνησε τὸ πρὸς τὸν μέλλοντα κατακτητὴν τῆς Σελήνης χρέος της, ἀλλὰ μίαν τῶν ἡμερῶν τινὲς τῶν οὐχὶ εὐαρίθμων ἐν Ἀμερικῇ ἀνδρῶν τούτων ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν, καὶ ἐξῃτήσαντο νὰ ἐπανέλθωσι μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γενέθλιόν των χώραν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἰσχυρίζοντο ὅτι γνωρίζουσι τὴν τῶν Σεληνιτῶν διάλεκτον, καὶ προσεφέρθησαν μάλιστα νὰ διδάξωσι τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν, εἴτε νὰ χρησιμεύσωσιν αὐτῷ ὡς διερμηνεῖς κατὰ τὴν ἐν τῇ Σελήνῃ ἀποκατάστασίν του· ἀλλ' οὗτος, εὐχαριστήσας αὐτοὺς καλοκαγάθως καὶ ἀποποιηθεὶς, ἐκολάκευσε τὴν ἀθῴαν μανίαν των, δεχθεὶς ἐντολὰς διὰ τοὺς ἐν τῇ Σελήνῃ φίλους αὐτῶν.

«Ἀλλόκοτος μανία, εἶπε πρὸς τὸν Βαρβικὰν ἀφοῦ ἀπέπεμψε τοὺς παραδόξους τούτους μονομανεῖς, καὶ μανία προσβάλλουσα πολλάκις ἀγχίνοας ἄνδρας. Εἷς τῶν περιωνυμοτέρων σοφῶν ἡμῶν, ὁ Ἀραγὼ, μοὶ διηγεῖτο ὅτι πολλοὶ σώφρονες καὶ ἐπιφυλακτικοὶ εἰς τὰς σκέψεις των κατείχοντο ὑπὸ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ ὁσάκις ἐπέδρα ἐπ' αὐτῶν ἡ Σελήνη. Πιστεύεις τὴν ἐπιρροὴν τῆς Σελήνης ἐπὶ τῶν νόσων;

— Ὀλίγον, ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

— Οὔτε ἐγὼ πιστεύω, καὶ ἐν τούτοις ἡ ἱστορία ἀνέγραψε συμβάντα οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐκπληκτικά. Οὕτω, κατὰ τὸ 1693, ἐν καιρῷ ἐπιδημικῆς τινος νόσου, μεγίστη θραῦσις ἐγένετο τὴν 22 Ἰανουαρίου ὅτε συνέπεσε νὰ συμβῇ ἔκλειψις. Ὁ περιώνυμος Βάκων ἐλειποθύμει κατὰ τὰς ἐκλείψεις τῆς Σελήνης, καὶ ἐπανήρχετο εἰς τὴν ζωὴν μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποκάλυψιν τοῦ ἄστρου. Ὁ βασιλεὺς Κάρολος Γ' ἑξάκις παρεφρόνησε τὸ ἔτος 1399, ὁτὲ μὲν κατὰ τὴν ἐμφάνισιν νέας Σελήνης, ὁτὲ δὲ κατὰ τὴν πανσέληνον. Οἱ ἰατροὶ κατέταξαν τὴν ἐπιληψίαν μεταξὺ τῶν νόσων, τῶν παρακολουθουσῶν τὰς φάσεις τῆς Σελήνης. Αἱ νευρικαὶ νόσοι ὑπόκεινται συνεχῶς εἰς τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς. Ὁ Μέαδ μνημονεύει παιδίου τινὸς, καταλαμβανομένου ὑπὸ σπασμῶν μετὰ τὴν πανσέληνον. Ὁ Γκὰλ παρετήρησεν ὅτι ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ἀδυνάτων ἐξήπτετο δὶς τοῦ μηνὸς, κατὰ τὴν νέαν Σελήνην καὶ κατὰ τὴν πανσέληνον. Ἐπὶ τέλους, πλῆθος τοιούτων παρατηρήσεων ἐγένετο ἐπὶ τῶν σκοτοδινιάσεων, τῶν κακοήθων πυρετῶν, τῶν ὑπνοβασιῶν· πᾶσαι δὲ τείνουν νὰ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καταδείξωσιν ὅτι τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς ἔχει μυστηριώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐπιγείων νόσων.

— Ἀλλὰ πῶς; διατί; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Διατί; ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν. Τῇ ἀληθείᾳ, θὰ σοὶ ἀπαντήσω ὅ,τι ὁ Ἀραγὼ ἔλεγε, δέκα ἐννέα αἰῶνας μετὰ τὸν Πλούταρχον: «Ἴσως τὸ φαινόμενον δὲν ἀληθεύει!»

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θριάμβου του, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ πάσας τὰς ἀγγαρείας ἀνδρὸς περιωνύμου. Οἱ ἐργολάβοι ἠθέλησαν νὰ ἐπωφεληθῶσιν αὐτοῦ, Βάρνουμ δέ τις προσέφερεν αὐτῷ ἓν ἑκατομμύριον ἵνα τὸν περιαγάγῃ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καθ' ὅλας τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, καὶ ἵνα τὸν ἐπιδεικνύῃ ὡς περίεργον ζῷον. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν προσηνέχθη αὐτῷ ὅπως ἔδει, καὶ τὸν ἐξαπέστειλε μετὰ τῆς συστάσεως νὰ ἐπιδείξῃ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του.

Ἐντούτοις, εἰ καὶ ἠρνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κοινὴν περιέργειαν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, αἱ εἰκονογραφίαι του τοὐλάχιστον περιῆλθον τὸν κόσμον ὅλον καὶ κατέσχον ἐπίτιμον θέσιν ἐν τοῖς λευκώμασιν. Ἐφωτογράφησαν ἀντίτυπα παντοίων διαστάσεων, ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ μέχρι τοῦ μικροσκοπικοῦ μεγέθους τῶν χαρτοσήμων. Ἕκαστος ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ τὸν ἥρωά του, εἰς οἱανδήποτε στάσιν καὶ ἂν ἐφαντάζετο· τὴν κεφαλὴν μόνον, τὴν προτομὴν ὁλόκληρον, κατὰ μέτωπον, κατὰ κρόταφον, κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ προσώπου, ἀπὸ τῶν νώτων κτλ. Ἐπωλήθησαν δὲ πλείω τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων ἀντιτύπων. Ἠδύνατο δὲ νὰ κερδοσκοπήσῃ καὶ ἐπὶ τῶν λειψάνων του, πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας. Ἤρκει μόνον νὰ πωλήσῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του πρὸς ἓν δολλάριον ἑκάστην, διὰ νὰ ὑπερβῇ τὸν πλουσιώτερον τῶν τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου θνητῶν.

Ἐν συντόμῳ ἡ δημοτικότης δὲν τῷ ἀπήρεσκε· τοὐναντίον ἐτίθετο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον. Ἐπανελάμβανον καὶ διέδιδον τὰ ἀστεῖα αὐτοῦ, ἰδίως δὲ τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς αὐτόν· διότι, κατὰ τὴν συνήθειαν, τῷ ἀπέδιδον πλεῖστα· ὥστε κατὰ τοῦτο τοὐλάχιστον κατέστη πλούσιος.

Οὐχὶ δὲ μόνον τοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ τὰς γυναῖκας εἶχεν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἄπειροι προτάσεις κ α λ ῶ ν σ υ ν ο ι κ ε σ ί ω ν θὰ τῷ ἐγίνοντο, ἂν ἐπί μίαν στιγμὴν ἐφαντάζετο νὰ κ α θ υ π ο γ υ ν α ι κ ω θ ῇ. Τὰ γεροντοκόριτσα, ἰδίως δὲ αἱ ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ἐν ἀπομονώσει τηκόμεναι, νυχθημερὸν ἐρρέμβαζον πρὸ τῆς φωτογραφίας αὐτοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ αὐτὸν τὸν ὄρον τοῦ αἰθερίου ταξειδίου ἂν ἐπέβαλλε, πάλιν αἱ σύζυγοι κατὰ ἑκατοντάδας θὰ τῷ παρουσιάζοντο· διότι αἱ γυναῖκες καθίστανται ἀπτόητοι, μὴ οὖσαι δειλαί. Ἀλλ' οὐδόλως προετίθετο νὰ καταστῇ γενάρχης ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου, μεταφυτεύων ἐκεῖ μικτὸν γένος Γαλλαμερικανῶν· διὸ καὶ ἀπεποιήθη.

«Νὰ καταστῶ, ἔλεγεν, ἐκεῖ ἐπάνω Ἀδὰμ συνεζευγμένος μετὰ ἀπογόνου Εὔας; Εὐχαριστῶ· τίποτε πλέον θὲν θὰ μὲ λείπῃ, παρὰ ν' ἀπαντήσω ὄφεις! . . . »

Ἅμα ἐπὶ μικρὸν ἡσύχασεν ἐκ τῆς χαρᾶς τοῦ θριάμβου, ἐπορεύθη κατὰ χρέος μετὰ τῶν φίλων του εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Κολομβιάδος. Ἄλλως τε δὲ, εἶχε καταστῇ λίαν ἔμπειρος περὶ τὴν βελοστατικήν, ἀφ' ὅτου συνέζη μετὰ τοῦ Βαρβικὰν, τοῦ Μάστωνος καὶ συντροφίας. Ἡ μεγαλητέρα αὐτοῦ εὐχαρίστησις ἦτο νὰ ἐπαναλαμβάνῃ εἰς τοὺς ἀνδρείους τούτους πυροβολιστὰς ὅτι ἦσαν ἀξιέραστοι καὶ σοφοὶ φονεῖς, τὰ δὲ θυλάκιά του ἦσαν πλήρη ἀστεϊσμῶν καθόσον ἀφώρα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν Κολομβιάδα, ἐθαύμασεν αὐτὴν καὶ κατῆλθε μέχρι τῶν ἐγκάτων τοῦ γιγαντείου τούτου ὄλμου, μέλλοντος μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐκτοξεύσῃ αὐτὸν πρὸς τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν.

«Τοὐλάχιστον, εἶπε, τὸ τηλεβόλον τοῦτο δὲν θὰ βλάψῃ κανένα· πρᾶγμα λίαν ἐκπληκτικὸν καὶ πρωτάκουστον διὰ πυροβόλον ὅπλον. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταστρεπτικὰς ὑμῶν μηχανὰς, τὰς πυρπολούσας, κακαθραυούσας καὶ φονευούσας, μὴ μὲ κάμετε λόγον, καὶ ἰδίως μὴ μὲ ἐπαναλαμβάνετε ὅτι ἔχουσι ψυχὴν, διότι ποτὲ δὲν θὰ σᾶς πιστεύσω! »

Ἀλλ' ἐνταῦθα κρίνομεν πρέπον ν' ἀναφέρωμεν πρότασίν τινα τοῦ Τζὼν Μάστωνος. Ὅτε ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἤκουσε τὸν Βαρβικὰν καὶ τὸν Νίχωλ παραδεχομένους τὴν πρότασιν τοῦ Ἀρδὰν, ἀπεφάσισε νὰ ἑνωθῇ πρὸς αὐτοὺς ἵν' ἀποτελέσωσι τετρανδρίαν. Καὶ λοιπὸν ἡμέραν τινὰ ἐζήτησε νὰ μετάσχῃ τοῦ ταξειδίου· ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, εἰ καὶ μετὰ λύπης ἀναγκαζόμενος νὰ ἀρνηθῇ, παρέστησεν αὐτῷ ὅτι τὸ βλῆμα δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ τοσοῦτον ἀριθμὸν ἐπιβατῶν. Τότε ὁ Τζὼν Μάστων πλήρης ἀπελπισίας ἔβαλε πρὸς τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅστις τὸν παρεκάλεσε νὰ ὑπομείνῃ μετ' αὐταπαρνήσεως, προβάλλων ἐπιχειρήματα ἀτομικῶς πρὸς αὐτὸν ἀναφερόμενα.

«Ἰδοὺ, γηραιέ μου Μάστων, εἶπεν αὐτῷ· μὴ ἐκλάβῃς ἐπὶ κακῷ τοὺς λόγους μου. Ἀλλ' ἐπ' ἀληθείᾳ, μεταξὺ ἡμῶν ὁμιλοῦντες, σοὶ λέγω ὅτι εἶσαι λίαν ἀτελὴς ἵνα παρουσιασθῇς εἰς τὴν Σελήνην.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀτελής! ἀνέκραξεν ὁ γηραιὸς ἀπόμαχος.

— Ναί, ἀγαθέ μου φίλε. Σκέφθητι τί μέλλει γενέσθαι, ἐὰν ἀπαντήσωμεν κατοίκους ἐκεῖ ἐπάνω. Θέλεις νὰ λάβωσι τοσοῦτῳ θλιβερὰν ἰδέαν περὶ τῶν ἐδῶ συμβαινόντων; νὰ τοὺς διδάξωμεν, δηλαδή, τί ἐστι πόλεμος καὶ νὰ δείξωμεν εἰς αὐτοὺς ὅτι τὸν πλεῖστον χρόνον τοῦ βίου μας δαπανῶμεν εἰς τὸ ν' ἀλληλοσφαγῶμεν, νὰ κάθαθραύωμεν τοὺς βραχίονας καὶ τὰς κνήμας ἡμῶν; καὶ ταῦτα ἐπὶ σφαίρας, δυναμένης νὰ ἐκθρέψῃ ἑκατὸν δισεκατομμύρια κατοίκων, μὴ φερούσης ὅμως εἰμὴ μόλις χίλια διακόσια πτωχὰ ἑκατομμύρια! Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀγαθέ μου φίλε, θὰ προεκάλεις τὴν ἀποδίωξιν καὶ ἡμῶν αὐτῶν!

— Ἀλλ' ἐὰν φθάσητε κολοβωμένοι, ἀντεῖπεν ὁ Τζὼν Μάστων, θὰ καταττῆτε ἐπίσης ἀτελεῖς ὡς ἐγώ!

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἀλλὰ δὲν θὰ φθάσωμεν οὔτε κολοβωμένοι, οὔτε συντετριμμένοι.»

Καὶ τῳόντι προπαρασκευαστική τις δοκιμή, γενομένη τὴν 18ην Ὀκτωβρίου, παρέσχεν εὐχάριστα ἀποτελέσματα, καὶ ἀνεζέπισε τὰς χρηστὰς περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἐλπίδας. Ὁ Βαρβικὰν, ἐπιθυμῶν νὰ διαφωτισθῇ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀντικρούσεως κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκσφενδονίσεως τοῦ βλήματος, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ναυστάθμου τῆς Πενσακόλας ὅλμον τῶν τριάκοντα δύο δακτύλων, τὸν ὁποῖον ἔστησαν ἐπὶ τοῦ παραλίου εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Χιλισβόρου, ὥστε ἡ βόμβα νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ ἐξουδετερωθῇ ἡ πτῶσις αὐτῆς. Ἐπρόκειτο νὰ δοκιμάσωσι τὸν κλόνον τοῦ βλήματος κατὰ τὴν ἐκ τοῦ τηλεβόλου ἀναχώρησιν, καὶ οὐχὶ τὴν πτῶσιν κατὰ τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο πείραμα προητοιμάσθη μετὰ μεγάλης προσοχῆς κοῖλόν τι βλῆμα. Εἶδος πυκνοῦ βαμβακονάστου, προσηρμοσμένου ἐπὶ ἐλαστικοῦ χαλυβδίνου πλέγματος, περιεκάλυπτε τὰ ἐσωτερικὰ αὐτοῦ κοιλώματα· ἦτο ἀληθὴς φωλεά, ἐπιμελῶς ἐπιστρωμένη.

«Τί ἀδίκημα νὰ μὴ ἦναι δυνατὸν νὰ καθήσω ἐντὸς τῆς βόμβας!» ἔλεγεν ὁ Τζὼν Μάστων, λυπούμενος διότι τὸ ἀνάστημά του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸ πείραμα.

Ἐντὸς τῆς κομψῆς ταύτης βόμβας, ἥτις ἐκλείετο δι' ἐπιπώματος στερεῶς προσαρμοζομένου διὰ κοχλιῶν, εἰσήγαγον παχύν τινα γάτον καὶ ἕνα σκίουρον, ἀνήκοντα εἰς τὸν ἰσόβιον γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Τζὼν Μάστων ἠσθάνετο ἰδιάζουσαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

συμπάθειαν. Ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσωσι τίνι τρόπῳ τὸ μικρὸν τοῦτο ζῷον, τὸ ἧττον ὑποκείμενον εἰς σκοτοδίνην, θὰ ὑφίστατο τὸ πειραματικὸν τοῦτο ταξείδιον.

Ἀφοῦ ὁ ὅλμος ἐπληρώθη μὲ ἑκατὸν ἑξήκοντα λίτρας πυροκόνεως καὶ ἐτέθη ἐν αὐτῷ ἡ βόμβα, ἔθεσαν πῦρ. Πάραυτα δὲ τὸ βλῆμα ἐξεσφενδονίσθη μεθ' ὁρμῆς, περιέγραψε μεγαλοπρεπῆ παραβολικὴν γραμμὴν, ἔφθασεν εἰς ὕψος χιλίων περίπου ποδῶν, καὶ, ἐκτελοῦν χαρίεσσαν καμπύλην, ἐβυθίσθη ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων.

Χωρὶς οὔτε στιγμὴν ν' ἀπολέσωσιν ἐπιτήδειοι κολυμβηταὶ, διευθυνθέντες πρὸς τὸ μέρος τῆς πτώσεως ἐπὶ λέμβου, ἐβυθίσθησαν εἰς τὰ ὕδατα, καὶ κατώρθωσαν νὰ προσδέσωσι τὰ παρώτια τῆς βόμβας διὰ σχοινίων, δι' ὧν ἔσυρον αὐτὴν ταχέως ἐκτὸς τοῦ ὕδατος. Μόλις παρῆλθον πέντε λεπτὰ μεταξὺ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὰ ζῶα ἐκλείσθησαν ἐν τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ εἱρκτῇ, καὶ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἀφῄρεσαν τὸ ἐπίπωμα.

Ὁ Ἀρδὰν, ὁ Βαρβικὰν, ὁ Μάστων καὶ ὁ Νίχολ, οἵτινες ἀπετέλουν μέρος τοῦ πληρώματος τῆς λέμβου, ἐπεστάτουν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων κινήσεων μετ' ἐνδιαφέροντος εὐκόλως ἐννοουμένου. Μόλις ἡ βόμβα ἠνοίχθη, καὶ πάραυτα ὁ γάτος ἐπήδησεν ἐκτὸς αὐτῆς, ὀλίγον συνθλιβεὶς ἀλλὰ πλήρης ζωῆς, καὶ χωρὶς νὰ φαίνηται ὅτι ἐπανήρχετο ἀπὸ τοιαύτην πρωτοφανῆ ἀεροθαλάσσιον ἐκδρομήν. Πλὴν μάτην ἐζήτησαν τὸν σκίουρον· οὔτε ἴχνος αὐτοῦ εὑρέθη. Τότε δὲ ἐνόησαν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι, δηλαδὴ, ὁ γάτος κατέφαγε τὸν συνταξειδιώτην του. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Τζὼν Μάστων ἐλυπήθη ὑπερβαλλόντως διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δυστυχοῦς τούτου ζωαρίου, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐγγράψῃ αὐτὸ εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τῆς ἐπιστήμης.

Ὁπωσδήποτε, μετὰ τὸ πείραμα τοῦτο, πᾶς δισταγμὸς, πᾶς φόβος ἐξέλιπεν· ἄλλως τε δὲ, ὁ Βαρβικὰν προὐτίθετο νὰ τελειοποιήσῃ περισσότερον τὴν διασκευὴν τοῦ βλήματος, καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀντικρούσεως.

Μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐδέχετο διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας, τιμὴ, ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἐφαίνετο σεμνυνόμενος ὁ ἡμέτερος ἥρως. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἱπποτικωτάτου αὐτοῦ συμπατριώτου, τοῦ μαρκησίου Λαφαγέτου, ἡ κυβέρνησις ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον πολίτου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΓ'.

Η ΤΗΛΕΒΟΛΟΑΜΑΞΑ.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς περιφήμου Κολομβιάδος, ἡ προσοχὴ τοῦ κοινοῦ ἐστράφη ἀμέσως ἐπὶ τοῦ βλήματος τοῦ νέου τούτου ἅρματος, τοῦ προωρισμένου νὰ μεταβιβάσῃ διὰ τοῦ αἰθέρος τοὺς τρεῖς παρατολμους ταξειδιώτας. Οὐδεὶς ἠγνόει, ὅτι ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου τηλεγραφήματός του, ἀπήτει τροποποίησιν τοῦ ἀποφασισθέντος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς σχεδίου.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἐλλόγως ἐσκέπτετο τότε ὅτι ὀλίγον ἐνδιέφερε τὸ σχῆμα τοῦ βλήματος, διότι, ἀφοῦ διήρχετο τὴν ἀτμοσφαῖραν ἐν διαστήματι ὀλίγων δευτερολέπτων, ἔμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πορείαν αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ἀπολύτου κενοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν εἶχε παραδεχθῇ τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα, ὥστε τὸ βλῆμα νὰ δύνηται νὰ στρέφηται ἐλευθέρως περὶ ἑαυτὸ καὶ νὰ προβαίνῃ κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ φοράν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν μετεβάλλετο εἰς ἅρμα, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο πλέον τὸ αὐτό. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν ἐπεθύμει νὰ ταξειδεύσῃ ὡς ὁ σκίουροι, ἀλλ' ἤθελε νὰ διατηρῇ πάντοτε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὰ κάτω, μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας ὡς ἐὰν εὑρίσκετο ἐπὶ σκαφιδίου ἀεροστάτου, παραφερόμενος μὲν βεβαίως μετὰ πλειοτέρας ὁρμῆς, ἀλλὰ μὴ ὑποβεβλημένος εἰς ἀλλεπαλλήλα κυβιστήματα καὶ εἰς ἀνασκιρτήσεις λίαν δυσαρέστους.

Νέα λοιπὸν σχέδια ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐν Ἀλβανίᾳ Κατάστημα Βραίδβιλ καὶ Σ^ας^, ὅπερ παρεκαλεῖτο νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἄμεσον αὐτῶν ἐκτέλεσιν. Οὕτω λοιπὸν τροποποιηθὲν τὸ βλῆμα, ἐχύθη τὴν 2αν Νοεμβρίου, καὶ ἀπεστάλη ἀμέσως εἰς τὸν λάκκον τῶν πετρῶν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς ἀνατολῆς, τὴν δὲ 10ην ἔφθασεν ἄνευ ἀπευκταίου εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ περιέμενον μετὰ μεγίστης ἀνυπομονησίας τὴν τ η λ ε β ο λ ο ά μ α ξ α ν ταύτην (wagon-projectile), ἐν ᾗ ἔμελλον νὰ πετάξωσι πρὸς ἀναζήτησιν νέου κόσμου.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὸ βλῆμα τοῦτο ἦν μεγαλοπρεπὲς μετάλλινον ἀριστούργημα, περιποιοῦν μεγάλην τιμὴν εἰς τὸ βιομήχανον πνεῦμα τῶν Ἀμερικανῶν. Πρώτην ἤδη φορὰν κατώρθουν νὰ ἐπεξεργασθῶσι τοσοῦτον μέγαν ὄγκον λευκαργίλλου, ὥστε δικαίως ἐθεω-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρεῖτο ὡς θαυμασμοῦ ἄξιον τὸ πρᾶγμα. Τὸ πολύτιμον τοῦτο βλῆμα ἠκτινοβόλει εἰς τὸν Ἥλιον· βλέπων δέ τις τὰς μεγαλοπρεπεῖς αὐτοῦ διαστάσεις καὶ τὸ πελώριον κωνοειδὲς ἐπικάλυμμά του, ἠδύνατο νὰ ἐκλάβῃ αὐτὸ ὡς ἕνα ἐκ τῶν ὀγκωδῶν ἐκείνων πυργίσκων, τῶν κατεσκευασμένων ἐν σχήματι τηλεβολήθρας, καὶ τοὺς ὁποίους οἱ τοῦ μεσαιῶνος ἀρχιτέκτονες ἀνήρτων εἰς τὰς γωνίας τῶν φρουρίων. Δὲν ἔλειπον ἡ αἱ ὀπαὶ διὰ τὰ πυροβόλα καὶ εἷς ἀνεμοδείκτης.

«Νομίζει τις, ἔκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅτι θὰ ἐξέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ εἷς ὁπλοφόρος, κρατῶν τὸ ὅρυ καὶ περιβεβλημένος τὸν χαλύβδινον θώρακα. Θὰ εἴμεθα ἐκεῖ μέσα ὡς φευδάρχαι, καὶ μὲ ὀλίγον πυροβολικὸν δυνάμεθα νὰ ἀντισταθῶμεν καθ' ὅλων τῶν στρατῶν τῆς Σελήνης, ἐὰν τοιοῦτοι ὑπάρχωσιν ἐκεῖ.

— Ὥστε τὸ ὄχημα σὲ ἀρέσει; ἠρώτησε τὸν φίλον του ὁ Βαρβικάν.

— Ὦ! μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἐξετάζων πανταχόθεν τὸ βλῆμα ὡς τεχνίτης. Λυποῦμαι μόνον διότι δὲν εἶναι πλέον λεπτοκαμωμένον, καὶ διότι ὁ κῶνός του δὲν εἶναι κομψότερος. Ἠδύνατο νὰ καταλήγῃ εἰς σωρείαν μεταλλίνων κοσμημάτων συμπεπλεγμένων, λόγου χάριν, εἰς μίαν χίμαιραν, ἢ εἰς μίαν σαλαμάνδραν, ἐξερχομένην τοῦ πυρὸς μὲ ἀνεπτυγμένας τὰς πτέρυγας καὶ τὸ ῥύγχος ἀνοικτόν.

— Καὶ εἰς τί θὰ ἐχρησίμευε τοῦτο; εἶπεν ὁ Βαρβικάν, οὗτινος τὸ θετικὸν πνεῦμα δὲν ἦτο τόσον εὐαίσθητον εἰς τὰς καλλονὰς τῆς τέχνης.

— Εἰς τί θὰ ἐχρησίμευεν; Ἀλλοίμονόν, φίλε Βαρβικάν! Φοβοῦμαι πολὺ, ἀφοῦ μὲ ἐρωτᾷς, ὅτι δὲν τὸ ἐννοεῖς.

— Λέγε το λοιπὸν, γενναῖέ μου σύντροφε.

— Αἴ λοιπὸν, νομίζω ὅτι, οἱονδήποτε ἔργον καὶ ἂν ἐπιχειριζώμεθα, ὀφείλομεν νὰ ἀναμιγνύωμεν εἰς αὐτὸ καὶ ὀλίγην τέχνην· τοῦτο τὸ καθιστᾷ ὡραιότερον. Γνωρίζεις ἓν Ἰνδικὸν δρᾶμα, τὸ ὁποῖον καλεῖται Ἡ ἅμαξα τοῦ παιδίου;

— Μήτε ἤκουσα ποτὲ τὸ ὄνομα αὐτό.

— Τοῦτο δὲν μοὶ φαίνεται παράξενον. Μάθε λοιπὸν, ὅτι εἰς τὸ δρᾶμα τοῦτο παρίσταται κλέπτης τις, ὅστις, ἐνῷ ἑτοιμάζεται νὰ διατρυπήσῃ τὸν τοῖχον μιᾶς οἰκίας, σκέπτεται ποῖον τύπον νὰ δώσῃ εἰς τὴν ὀπὴν ταύτην: τὸ σχῆμα λύρας, ἄνθους, πτηνοῦ ἢ ἀμφορέως. Αἴ λοιπὸν, καλέ μου Βαρβικὰν, ἐὰν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσο σὺ μέλος τοῦ Κακουργοδικείου, θὰ κατεδίκαζες τὸν κλέπτην τοῦτον;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἄνευ διαταγμοῦ, ἀπεκρίθη ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ μετὰ τῆς ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως τῆς διαῤῥήξεως.

— Ἐγὼ ὅμως θὰ τὸν ἀπέλυον, φίλε Βαρβικάν. Ἰδοὺ διατί οὐδέποτε θὰ κατορθώσῃς νὰ μὲ ἐνιοήσῃς.

— Ἀλλ᾽ οὔτε θὰ ἀποπειραθῶ ποτὲ, γενναῖέ μου καλλιτέχνη.

— Πλὴν τοὐλάχιστον, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἐπειδὴ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς τηλεβολοαμάξης μας εἶναι ἀρκετὰ πενιχρὸν, θὰ μὲ ἐπιτραπῇ νὰ κοσμήσω τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς μὲ ἔπιπλα τῆς ἀρεσκείας μου, καὶ μεθ᾽ ἁπάσης τῆς πολυτελείας, ἥτις ἁρμόζει εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Γῆς.

— Ὡς πρὸς τοῦτο, γενναῖέ μου, ἀντεῖπεν ὁ Βαρβικὰν, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ πράξῃς κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς φαντασίας σου, καὶ οὐδεὶς θὰ σὲ ἐμποδίσῃ.»

Ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶσιν εἰς τὸ εὐάρεστον, ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐσκέφθη περὶ τοῦ ὠφελίμου, καὶ τὰ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπινοηθέντα μέτα πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀντικρούσεως ἐφηρμόσθησαν μετὰ μεγάλης εὐφυΐας.

Ὁ Βαρβικὰν ἐσκέφθη, οὐχὶ ἄνευ λόγου, ὅτι οὐδὲν ἐλατήριον ἔσεται ἀρκούντως ἰσχυρὸν ὅπως ἐξουδετερώσῃ τὴν πρόσκρουσιν, καὶ ἤρκεσεν εἷς περίπατος εἰς τὸ δάσος τοῦ Σκερσνὰβ διὰ νὰ λύσῃ πάνυ εὐφυῶς τὴν μεγάλην ταύτην δυσχέρειαν. Ἐσκόπει νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὕδατος τὴν σπουδαίαν ταύτην ὑπηρεσίαν, καὶ ἰδοὺ πῶς.

Τὸ βλῆμα ἔμελλε νὰ πληρωθῇ κατὰ τριῶν ποδῶν ὕψος ὑπὸ ὕδατος, ὑποβαστάζοντος ξύλινον δίσκον, ἐντελῶς προσηρμοσμένον ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν πλευρῶν τοῦ βλήματος καὶ ἀναβοκαταβαίνοντα οὐχὶ ἄνευ τριβῆς. Ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ταύτης σχεδίας ἔμελλον νὰ τοποθετηθῶσιν οἱ ταξειδιῶται. Τὸ ὕδωρ δὲ τοῦτο θὰ ἐχωρίζετο δι᾽ ὁριζοντίων ξυλίνων διαφραγμάτων, ἅτινα θὰ συνετρίβοντο ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὴν ἐκσφενδόνισιν τοῦ βλήματος. Τότε ἑκάστη στρωμνὴ ὕδατος, ἀπὸ τῆς κατωτέρας μέχρι τῆς ἀνωτέρας, ἐκφεύγουσα δι᾽ ἐπίτηδες σωλήνων πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ βλήματος, θὰ ἐξετέλει λειτουργίας ἐλατηρίου, ὁ δὲ δίσκος, περιβεβλημένος ὑπὸ λίαν ἰσχυροῦ φελλοῦ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πιέσῃ τὸ κατώτερον περικάλυμμα πρὸ τῆς ἀλληλοδιαδόχου διαῤῥήξεως τῶν διαφόρων διαφραγμάτων. Ἀναμφιβόλως οἱ ὁδοιπόροι θὰ ἠσθάνοντο μεθ᾽ ὅλας ταύτας τὰς προφυλάξεις ἰσχυρὰν ὄνησιν μετὰ τὴν ἐντελῆ διάῤῥευσιν τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ τὸ πρῶτον κρου-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σμα σχεδὸν θὰ ἐμηδενίζετο ὑπὸ τοῦ ἰσχυροτάτου τούτου ἐλατηρίου.

Ἀληθὲς ὅτι τρεῖς πόδες ὕδατος, ἐπὶ ἐπιφανείας πεντήκοντα τεσσάρων τετραγωνικῶν ποδῶν, ἤθελον προσθέσει βάρος περίπου ἑνδεκα χιλιάδων καὶ πεντακοσίων λιτρῶν· ἀλλ' ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν συνηθροισμένων ἀερίων ἐντὸς τῆς Κολομβιάδος θὰ ἤρκει, κατὰ τὸν Βαρβικάν, πρὸς κατανίκησιν τῆς αὐξήσεως ταύτης τοῦ βάρους. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ὁρμητικὴ ἀπώθησις ἔμελλε νὰ ἐξατμίσῃ ὅλον τοῦτον τὸν ὄγκον τοῦ ὕδατος ἐν διαστήματι δευτερολέπτου, καὶ τὸ βλῆμα θὰ ἀνέκτα τὸ φυσικὸν αὐτοῦ βάρος.

Τοιαύτη ἦν ἡ ἐπινόησις τοῦ προέδρου τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐφρόνει ὅτι ἐλύετο τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῆς ἀντικρούσεως· ἄλλως τε δὲ, τὸ σχέδιον τοῦτο, ἐντελῶς κατανοηθὲν ὑπὸ τῶν μηχανικῶν τοῦ ἐργοστασίου Βραίδβιλ, ἐξετελέσθη θαυμασίως. Ἅπαξ τοῦ ἀποτελέσματος ἐπιτευχθέντος, οἱ ὁδοιπόροι ἠδύναντο νὰ ἀπαλλαχθῶσιν εὐκόλως ἀπὸ τῶν συντριμμάτων τῶν διαφραγμάτων, καὶ νὰ καταῤῥίψωσι τὸν κινητὸν δίσκον, ὅστις ὑπεβάσταζεν αὐτοὺς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἀνώτερα τείχη τοῦ βλήματος, ἦσαν περιβεβλημένα διὰ πυκνοῦ δέρματος, παραγεμισμένου ὑπὸ μεταξωτῶν γναφάλων, καὶ προστηρμοσμένου διὰ ἐλίκων κατεσκευασμένων ἐξ ἀρίστου χάλυβος, οἵτινες εἶχον τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ἐλατηρίου ὡρολογίου. Οἱ σωλῆνες, δι' ὧν ἔμελλε νὰ ἐκφύγῃ τὸ ὕδωρ, περικεκλεισμένοι ἐντὸς τῶν μνημονευθέντων δερματίνων περιβλημάτων, οὐδ' ὑποψίαν παρεῖχον περὶ τῆς ὑπάρξεώς των. Ὥστε πᾶσαι αἱ δυναταὶ προφυλάξεις πρὸς ἐκμηδένισιν τοῦ πρώτου κρούσματος ἐλήφθησαν, καὶ, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, «διὰ νὰ συντριβῶσιν, ἔπρεπε νὰ ἦσαν κατεσκευασμένοι ἐκ λεπτῆς ὑάλου.»

Τὸ βλῆμα εἶχεν ἐννέα ποδῶν ἐξωτερικὴν περίμετρον, καὶ δώδεκα ποδῶν ὕψος. Διὰ νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸ ὁρισθὲν βάρος, ἠλάττωσαν ὀλίγον τὸ πάχος τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυσαν τὸ κατώτερον αὐτοῦ μέρος, καθότι ἔμελλε νὰ ὑποστῇ ἅπασαν τὴν πίεσιν τῶν ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῆς βαμβακοπυρίτιδος ἀναπτυχθησομένων ἀερίων. Αὐτὸ τοῦτο γίνεται καὶ εἰς τοὺς ὅλμους καὶ τὰ κυλινδροκωνικὰ ὀβούζια, τῶν ὁποίων ἡ κωλάθρα εἶναι παχυτέρα.

Εἰς τὰ ἔνδον τοῦ μεταλλίνου τούτου πύργου ἔφερε στενή τις ὀπή, ἀνοιχθεῖσα ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ κώνου, καὶ παρεμφερὴς πρὸς τὰς ὀπὰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν λεβήτων τῆς ἀτμομηχανῆς· ἐκλείετο δὲ ἑρμητικῶς διὰ πλακὸς ἐκ λευκαργίλλου, κρατουμένης ἐσωτερικῶς δι' ἰσχυρῶν στροφέων καὶ κοχλιῶν. Εἰς τρόπον ὥστε οἱ ὁδοιπόροι ἠδύναντο νὰ ἐξέλθωσι τῆς κινητῆς αὐτῶν φυλακῆς ὁπότε ἤθελον, καὶ ἅμα ἔφθανον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φωστῆρος τῶν νυκτῶν.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκει νὰ προβαίνωσιν, ἔπρεπε καὶ νὰ βλέπωσι καθ' ὁδόν. Οὐδὲν τούτου εὐκολώτερον. Τῷόντι ὑπὸ τὸ δερμάτινον περίβλημα ἠνοίγοντο τέσσαρες φεγγῖται ἐκ παχυτάτης φακοειδοῦς ὑάλου, ἐξ ὧν δύο μὲν ἔκειντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τοῦ βλήματος, μία εἰς τὸ κάτω αὐτοῦ μέρος, καὶ ἡ τετάρτη ἐπὶ τοῦ κωνικοῦ καλύμματος. Ὅθεν οἱ ἐν αὐτῇ ὁδοιποροῦντες ἠδύναντο, διαρκοῦντος τοῦ ταξειδίου αὐτῶν, νὰ βλέπωσι τὴν Γῆν, ἣν ἐγκατέλιπον, τὴν Σελήνην, πρὸς ἣν διηυθύνοντο καὶ τὰς ἀστρώκας τοῦ οὐρανοῦ ἐκτάσεις. Χάριν ἀσφαλείας, οἱ φεγγῖται οὗτοι προεφυλάσσοντο ἐναντίον τοῦ κλόνου τῆς ἐκσφενδονίσεως διὰ πλακῶν στερεῶς συνδεδεμένων, τὰς ὁποίας ἦτο εὔκολον νὰ ῥίψωσιν ἔξω, ἀναστρέφοντες τοὺς ἐσωτερικοὺς κοχλίας. Οὕτω δὲ καὶ ὁ ἐμπεριεχόμενος ἐν τῷ βλήματι ἀὴρ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ, καὶ αἱ παρατηρήσεις καθίσταντο εὐχερέστεραι.

Ἅπαντες οὗτοι οἱ θαυμασίως τοποθετηθέντες μηχανισμοὶ ἐξετέλουν τὰς ἑαυτῶν λειτουργίας μετὰ τῆς μεγαλητέρας εὐκολίας, οἱ δὲ μηχανικοὶ ἐφάνησαν ἐπίσης εὐφυεῖς καὶ προνοητικοὶ κατὰ τὴν διευθέτησιν τῆς πελωρίου ταύτης τηλεβολοαμάξης.

Δεξαμεναὶ στερεῶς προσδεδεμέναι ὡρίσθησαν πρὸς διατήρησιν τοῦ ποτίμου ὕδατος καὶ τῶν ἀναγκαιουσῶν διὰ τοὺς τρεῖς ὁδοιπόρους τροφῶν· πρὸς δὲ ἠδύναντο νὰ προμηθεύωνται ἄφθονον ποσότητα πυρὸς καὶ φωτὸς δι' ἀεριόφωτος, περικεκλεισμένου ἐντὸς ἰδίας δεξαμενῆς καὶ ὑπὸ πίεσιν πολλῶν ἀτμοσφαιρῶν διατελοῦντος. Ἤρκει νὰ στρέψωσι στρόφιγγά τινα, καὶ ἐπὶ ἓξ ἡμέρας τὸ ἀεριόφως ἐπήρκει νὰ φωτίζῃ καὶ νὰ θερμαίνῃ τὸ ἀναπαυτικώτατον τοῦτο ὄχημα. Ὡς ἕκαστος παρατηρεῖ, οὐδὲν ἔλειπε τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς τὸ ζῆν, καὶ πρὸς τὸ εὖ ζῆν μάλιστα· περιπλέον δὲ, χάρις εἰς τὰς κλίσεις τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, τὸ τερπνὸν συνηνώθη μετὰ τοῦ ὠφελίμου ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ἀντικειμένων τῆς τέχνης. Τὸ βλῆμα ἤθελε μεταβληθῆ εἰς ἀληθὲς ἐργοστάσιον, ἐὰν ὁ χῶρος δὲν ἐσπάνιζε. Καὶ μή τις ὑπολάβοι, ὅτι τρεῖς ἄνθρωποι θὰ ἐστενοχωροῦντο ἐντὸς τοῦ μεταλλίνου τούτου πύργου· ἀπ' ἐναντίας, αἱ διαστάσεις αὐτοῦ ἐπέτρεπον εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ νὰ κινῶνται ἐν πάσῃ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐλευθερίᾳ, διότι ἐπιφάνειαν μὲν εἶχε πεντήκοντα τεσσάρων, ὕψος δὲ δέκα τετραγωνικῶν ποδῶν. Δὲν θὰ ἀπελάμβανον πλειοτέρας ἀνέσεως ἐν τῇ εὐρυχωροτέρᾳ ἀτμαμάξῃ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Τοῦ ζητήματος περὶ ζωοτροφιῶν καὶ φωτισμοῦ λυθέντος, ἔμενε τὸ τοῦ ἀέρος. Ἦτο καταφανὲς, ὅτι ὁ ἐν τῷ βλήματι περικεκλεισμένος ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ δὲν θὰ ἤρκει πρὸς ἀναπνοὴν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας. Καὶ ὄντως ἕκαστος ἄνθρωπος καταναλίσκει ἐν μιᾷ περίπου ὥρᾳ ὅλον τὸ περιεχόμενον ὀξυγόνον ἐντὸς ἑκατὸν λιτρῶν ἀέρος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βαρβικὰν μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ συνοδοιπόρων καὶ δύο κυνῶν, τοὺς ὁποίους ἐσκόπουν νὰ παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν, ἔμελλον νὰ καταναλώσωσιν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας δύο χιλιάδας καὶ τετρακοσίας λίτρας ὀξυγόνου, ἢ εἰς ἀντίστοιχον βάρος ἑπτὰ λιβρῶν, ἦτο ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ ἀνανεοῦται ὁ ἀὴρ τοῦ βλήματος. Τοῦτο δὲ κατωρθώθη δι' ἁπλουστάτης μεθόδου, ὑποδειχθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀρδὰν κατὰ τὴν ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ συζήτησιν.

Γνωστόν ἐστιν ὅτι ὁ ἀὴρ σύγκειται κυρίως ἐξ εἴκοσι καὶ ἑνὸς μέρους ὀξυγόνου καὶ ἑβδομήκοντα ἑνὸς μερῶν ἀζώτου. Τί λοιπὸν συμβαίνει ἐν τῇ ἀναπνοῇ; Ἁπλούστατόν τι φαινόμενον, τὸ ἑξῆς: Ὁ ἄνθρωπος ἀπορροφᾷ τὸ ἐν τῷ ἀέρι ὀξυγόνον, ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν συντελοῦν πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς, καὶ ἐκπέμπει ἄθικτον τὸ ἄζωτον. Ὁ οὕτως ἐκπνεόμενος ἀὴρ ἀπόλλυσι σχεδὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐκ τοῦ ὀξυγόνου αὐτοῦ, καὶ τότε περιέχει ἴσον περίπου ποσὸν ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ παράγεται ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῶν συστατικῶν τοῦ αἵματος διὰ τοῦ εἰσπνευθέντος ὀξυγόνου. Εἰς χῶρον λοιπὸν περικεκλεισμένον συμβαίνει ὥστε, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, τὸ τοῦ ἀέρος ὀξυγόνον ν' ἀντικαθίσταται ὁλοσχερῶς διὰ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ἀερίου οὐσιωδῶς δηλητηριώδους. Ὥστε τὸ ζήτημα, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, κατέληγεν εἰς τὸ ἑξῆς: Ἀφοῦ τὸ ἄζωτον διατηρεῖται ἄθικτον, ἔπρεπε πρῶτον ν' ἀνανεωθῇ τὸ ἀπορροφηθὲν ὀξυγόνον, καὶ δεύτερον νὰ καταστραφῇ τὸ ἐκπνεόμενον ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Τὸ πρᾶγμα ἐπετυγχάνετο εὐκόλως διὰ τῆς χλωρικῆς καὶ τῆς καυστικῆς κονίας (potasse). Ἡ πρώτη εἶναι εἶδος ἅλατος ἐν εἴδει λευκῶν κέγχρων, ἔχει δὲ τὴν ἰδιότητα, ὁσάκις τίθεται εἰς θερμοκρασίαν ἀνωτέραν τῶν τετρακοσίων βαθμῶν, νὰ μεταβάλληται εἰς χλωριοῦχον κονίνην, καὶ τότε τὸ ὀξυγόνον, ὅπερ περιέχει, ἀπολύεται καθ' ὁλοκληρίαν. Ὅθεν δεκαοκτὼ λίβραι χλωρικῆς κονίας παράγουσιν ἑπτὰ λίβρας ὀξυγόνου, τουτέστι τὴν ἀναγκαιοῦσαν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ποσότητα διὰ τοὺς ἡμετέρους ὀδοιπόρους. Ἡ δὲ καυστικὴ κονία εἶναι ὕλη σφόδρα ἄπληστος τοῦ μεμιγμένου τῷ ἀέρι ἀνθρακικοῦ ὀξέως, ἀρκεῖ δὲ νὰ συνταράξῃ τις αὐτὴν, διὰ νὰ ἀπορροφήσῃ αὐτὸ καὶ νὰ σχηματίσῃ τὸ διττανθρακοῦχον τῆς κονίας. (1)

Συνδυάζοντες τὰ δύο ταῦτα μέσα, ἦσαν βέβαιοι ὅτι ἠδύναντο νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὸν διεφθαρμένον ἀέρα ἅπασαν τὴν ζωογόνον αὐτοῦ ἰδιότητα. Τὸ πείραμα τοῦτο ἐδοκιμάσθη μετ' ἐπιτυχίας ὑπὸ τῶν δύο Γάλλων χημικῶν, τῶν κκ. Ῥεῖζὲ καὶ Ῥενιώλτου· ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μέχρι τούτου τὸ πείραμα ἐγένετο εἰς ἄψυχα, μεθ' ὅλην δὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπιβεβαίωσιν, ἠγνοεῖτο ἀπολύτως ἂν ἔμψυχα ὄντα ἠδύναντο νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τοῦτο.

Τοιαύτη τις παρατήρησις διηγέρθη εἰς τὴν συνεδρίασιν, καθ' ἣν συνεζητεῖτο τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν οὐδαμῶς ἀμφέβαλε περὶ τοῦ ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσῃ τις διὰ τοιούτου τεχνητοῦ ἀέρος, καὶ συγκατετέθη νὰ ὑποστῇ τὸ πείραμα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των· ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς τοιαύτης δοκιμῆς διεφιλονεικήθη μετ' ἐφεγγητικότητος ὑπὸ τοῦ Τζὼν Μάστωνος.

«Ἐπειδὴ δὲν ἀναχωρῶ μεθ' ὑμῶν, ἔλεγεν ὁ γενναῖος οὗτος πυροβολιστὴς, εἶναι δίκαιον νὰ κατοικήτω ἐντὸς τοῦ βλήματος ὀκτὼ τοὐλάχιστον ἡμέρας.»

Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ τῷ ἀρνηθῶσι καὶ τὴν χάριν ταύτην, ἐδέησε νὰ συγκατατεθῶσιν εἰς τὴν αἴτησίν του. Καὶ λοιπὸν σημαντικὴ ποσότης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν τῆς ἐν λόγῳ κονίας ἐτέθη ὑπὸ τὴν διάθεσίν του μετὰ ζωοτροφιῶν δι' ὀκτὼ ἡμέρας. Εἶτα σφίγξας τὴν χεῖρα τῶν φίλων αὐτοῦ τὴν πρωΐαν τῆς 12ης Νοεμβρίου, καὶ παραγγείλας ἐντόνως νὰ μὴ ἀνοίξωσι τὴν εἰρκτήν του πρὸ τῆς 20ῆς τὸ ἑσπέρας, εἰσέδυ εἰς τὸ βλῆμα, οὗτινος ἡ πλὰξ ἐκλείσθη ἑρμητικῶς.

Τί συνέβη κατὰ τὸ ὀκταήμερον τοῦτο, ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις. Τὸ πάχος τῶν πλευρῶν τοῦ βλήματος ἐκώλυεν οἱονδήποτε ἐσωτερικὸν θόρυβον νὰ μεταδοθῇ ἔξω.

Τὴν 20ὴν Νοεμβρίου, ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἕκτην ἑσπερινὴν ὥραν, ἀπέσυραν τὴν πλάκα. Οἱ φίλοι τοῦ Μάστωνος κάπως διετέλουν ἐν ἀνησυχίᾳ, ἀλλ' ἐνεθαῤῥύνθησαν πάραυτα ἅμα ἠκούσθη εὔθυμός τις κραυγὴ, ἐκπέμπουσα ἓν παρατεταμένον οὐρρά!

(1) Bi-carbonate, χημικὸν ἅλας, ἐν ᾧ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ περιέχει διπλοῦν ὀξυγόνον τοῦ ἐν τῇ βάσει. Σ. Μ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Μετ' ὀλίγον ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐφάνη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ κώνου, ἔχων τὸ ἦθος θριαμβευτικόν· εἶχε δὲ παχύνει ἐπαισθητῶς.

ΚΔ'.

ΤΟ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ ΤΩΝ ΒΡΑΧΩΔΩΝ ΟΡΕΩΝ.

Τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου παρελθόντος ἔτους, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου τῶν ἐγγραφῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐχορήγησε πίστωσιν εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποτοῦ πρὸς κατασκευὴν πελωρίου ὀπτικοῦ ὀργάνου. Τοῦτο δὲ, εἴτε τηλεσκόπιον εἴτε διόπτρα ἤθελεν εἶσθαι, ὤφειλε νὰ ἔχῃ ἱκανὴν δύναμιν ὥστε νὰ καθιστᾷ ὁρατὸν ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ἀντικείμενον ἔχον ἐννέα ποδῶν πλάτος.

Ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ μεταξὺ διόπτρας καὶ τηλεσκοπίου, τὴν ὁποίαν κρίνομεν καλὸν νὰ ἐξηγήσωμεν ἐνταῦθα. Ἡ διόπτρα ἀποτελεῖται ἐκ μεταλλίνου σωλῆνος, ὅστις φέρει εἰς ἑκάτερον τῶν ἄκρων αὐτοῦ δύο ἀμφικύρτους φακούς, τὸν μὲν μικρότερον τεθειμένον ἔμπροσθεν τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ παρατηρητοῦ καὶ διὰ τοῦτο καλούμενον ὀφθαλμικὸν, τὸν δὲ κείμενον κατὰ τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ σωλῆνος, ἐστραμμένον δὲ πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ πρόκειται νὰ παρατηρηθῇ, καὶ καλούμενον ἐξώτερον ἢ ἐμπρόσθιον. Αἱ ἐκ τοῦ φωτεινοῦ ἀντικειμένου ἐκπεμπόμεναι ἀκτῖνες διέρχονται τὸν ἐξώτερον φακὸν, καὶ διὰ τῆς θλάσεως ἐξεικονίζουσιν ἐν τῇ ἑστίᾳ αὐτοῦ ἀνεστραμμένον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, τὸ ὁποῖον αὐξάνει ὁ ὀφθαλμικὸς φακός. Ἡ ἀστρονομικὴ λοιπὸν διόπτρα σχηματίζεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δύο ἀμφικύρτων φακῶν, ὧν ὁ μὲν μέγιστος χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ σχηματίζῃ τὴν εἰκόνα, ὁ δὲ ἐλάσσων εἰς τὸ νὰ αὐξάνῃ μεγάλως τὰς διαστάσεις αὐτῆς.

Ἀπ' ἐναντίας, ὁ σωλὴν τοῦ τηλεσκοπίου εἶναι ἀνοικτὸς κατὰ τὴν ἀνωτέραν αὐτοῦ ἄκραν. Αἱ ἐκπεμπόμεναι ἀκτῖνες ἐκ τοῦ παρατηρουμένου ἀντικειμένου εἰσδύουσιν ἐν αὐτῷ ἀκωλύτως, καὶ προσπίπτουσιν ἐπὶ κοίλου μεταλλίνου κατόπτρου· ἀπὸ τούτου δὲ φέρονται δι' ἀνταναικλάσεως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐπὶ μικροῦ κατόπτρου, ὅπερ ἀποστέλλει αὐτὰς πρὸς τὸν ὀφθαλμικὸν φακὸν, διατεθειμένον εἰς τρόπον ὥστε νὰ μεγεθύνῃ τὸ ἐν τῷ κατόπτρῳ ἐξεικονιζόμενον ἀντικείμενον. Ὥστε εἰς μὲν τὰς διόπτρας ἐνεργεῖ ἡ θλάσις, εἰς δὲ τὰ τηλεσκόπια ἡ ἀνταν́άκλασις.

Διϊσχυρίσθησάν τινες, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τῶν διοπτρῶν δὲν ἀνήκει εἰς τοὺς νεωτέρους, ἀλλ' ὅτι ἦν ἤδη γνωστὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· τοῦτο ἐστὶ προφανὴς ἀδικία κατὰ τοῦ μεταγενεστέρου ἐφευρετικοῦ πνεύματος. Καθὰ ἐκ τῶν λεγομένων τοῦ Ἀριστοτέλους βεβαιοῦται, οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ παρετήρουν τὸν οὐρανὸν διὰ μικρῶν σωλήνων, ἀλλ' ἐντελῶς κενῶν, οἵτινες προὐξένουν τὸ ἀποτέλεσμα φρέατος, ἐκ τοῦ πυθμένος τοῦ ὁποίου φαίνονται οἱ ἀστέρες τὴν ἡμέραν.

Πρῶτος ὑπαινιγμὸς περὶ αὐξητικῆς ἰδιότητος τῆς ὑάλου ἀπαντᾶται τῷ 1538. Καὶ τῳόντι εἰς βιβλίον, τυπωθὲν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὑπὸ τοῦ Φρασκατόρη, ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς: «Ἐὰν θεωρήσῃ τις διὰ δύο ὀπτηρίων ὑάλων, ἐπιτεθειμένων τῆς μὲν ἐπὶ τῆς δὲ, βλέπει κάθε τι μεγαλήτερον ἢ πλησιέστερον.» Εἰς δὲ τὴν Φυσικὴν Μαγίαν τοῦ Νεαπολιτανοῦ Πόρτα, δημοσιευθεῖσαν τῷ 1590, ἀναφέρεται ῥητῶς ὅτι, συζευγνύων τις κυρτὸν φακὸν καὶ κοῖλον, δύναται νὰ ἴδῃ τὰ ἀντικείμενα ηὐξημένα καὶ καθαρά.

Ἐν τούτοις, καθὰ ἐκ τῶν διαφόρων ὑπομνημάτων συνάγεται, ὁ Ἰωάννης Λιππερσάϊος, ὀπτικὸς ζῶν ἐν Μιδδελβούργῃ τῷ 1606, κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ τὴν πρώτην συστηματικὴν διόπτραν τυχαίως. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἀλλοδαπός τις, ζητήσας παρὰ τοῦ Λιππερσαίου κυρτοὺς καὶ κοίλους φακοὺς, ἦλθε νὰ λάβῃ αὐτοὺς κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν· ἐκλέξας δὲ δύο, ἔθεσεν αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ ὀφθαλμοῦ του, ἀπομακρύνων καὶ ἀποχωρίζων αὐτοὺς ἐναλλὰξ, ἐπλήρωσε καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ εἴπῃ τι. Ὁ Λιππερσάϊος, ἀφοῦ ἔμεινε μόνος, ἐμιμήθη, ὡς λέγεται, τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας εἶδε νὰ μεταχειρισθῇ ὁ ἀλλοδαπὸς, καὶ ἀνεγνώρισεν οὕτω τὴν αὐξητικὴν δύναμιν τῶν ὑάλων.

Κατ' ἄλλην παράδοσιν, τὰ τέκνα τοῦ Λιππερσαίου, πλησιάσαντα κατὰ τύχην καὶ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν δύο φακοὺς, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἦν κοῖλος ὁ δὲ κυρτὸς, ἐξέπεμψαν κραυγὴν χαρᾶς βλέποντα τοσοῦτῳ πλησίον τὸν πετεινὸν τοῦ κωδωνοστασίου τῆς Μιδδελβούργης. Ὁ Λιππερσάϊος, εὑρεθεὶς παρὼν, ἐπαγίωσε τὰς δύο ὑάλους ἐπί τινος σανίδος, ἀκολούθως δὲ εἰς τὰ ἄκρα σωλῆνος, καὶ κατεσκεύασεν οὕτω τὸ θαυμάσιον τοῦτο ὄργανον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Προσθέσωμεν δὲ, ὅτι τῷ 1609 ὁ Γαλιλαῖος ἐν Ἰταλίᾳ ἠδυνήθη νὰ κατασκευάσῃ διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων τὴν περίφημον διόπτραν αὐτοῦ, περὶ ἧς ἤκουσεν ἐκ τῆς κοινῆς μόνον φήμης.

Ἐν τούτοις, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος ἀπεφάσισε νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ μεγάλου τούτου πειράματος, τὰ τηλεσκόπια ὄργανα εἶχον τελειοποιηθῇ παραδόξως, καὶ παρεῖχον ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Πολὺ ἀπεῖχεν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ὁ Γαλιλαῖος παρετήρει τοὺς ἀστέρας διὰ τῆς πενιχρᾶς αὐτοῦ διόπτρας, μόλις μεγεθυνούσης τὰ ἀντικείμενα κατὰ ἑπτὰ φοράς.

Μεταξὺ τῶν διοπτρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀξία μνήμης ἦν ἡ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Πουλκόβας ἐν Ῥωσσίᾳ, ἧς τινος ὁ ἐξώτερος φακὸς εἶχε δεκαπέντε δακτύλων διάμετρον, καὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποίου ἐδαπανήθησαν 80,000 ἀργυρῶν ρουβλίων· ἡ τοῦ Γάλλου ὀπτικοῦ Λερεβούρ, ἔχουσα φακὸν ἴσον τῷ τῆς προηγουμένης· καὶ τέλος ἡ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ἧς ὁ φακὸς εἶχε δεκαεννέα δακτύλων διάμετρον.

Μεταξὺ τῶν τηλεσκοπίων δύο ἰδίως ἐγνωρίζοντο ὡς ἀξιοσημειώτου δυνάμεως καὶ γιγαντείων διαστάσεων: Τὸ πρῶτον, κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐρσχέλλου, εἶχε τριάκοντα ἓξ ποδῶν μῆκος, τὸ δὲ κάτοπτρον αὐτοῦ ἦν τεσσάρων καὶ ἡμίσεως ποδῶν τὸ μέγεθος· ἡ αὔξησις δὲ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μέχρις ἓξ χιλιάδας φορὰς τὴν διάμετρον τοῦ παρατηρουμένου σώματος. Τὸ ἕτερον εὑρίσκετο ἐν Βιρκάστλῃ τῆς Ἰρλανδίας, εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Πάρσονς-Τόουν, καὶ ἦν ἰδιοκτησία τοῦ Λόρδου Ῥός. Ὁ σωλὴν αὐτοῦ εἶχε μῆκος τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ ποδῶν, τὸ εὖρος τοῦ κατόπτρου αὐτοῦ ἦν ἓξ ποδῶν, καὶ ἐμεγέθυνε τὰ ἀντικείμενα κατὰ ἓξ χιλιάδας καὶ τετρακοσίας φοράς. Ἐζήτησε δὲ νὰ κατασκευασθῇ μέγα τεῖχος, ἵνα στηθῇ ἐπ' αὐτοῦ τὸ διὰ ποικίλων μηχανισμῶν κινούμενον τοῦτο τέρας, ὅπερ ἐζύγιζεν εἰκοσιοκτὼ χιλιάδας λιβρῶν, καὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποίου ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰς πέντε μυριάδας λιρῶν στερλινῶν.

Πλὴν, μεθ' ὅλας τὰς κολοσσιαίας ταύτας διαστάσεις, ἡ ἐπιτευχθεῖσα αὔξησις τῶν ἀντικειμένων μόλις ὑπερέβαινε τὰς ἓξ χιλιάδας φοράς· τοιαύτη δὲ αὔξησις προσεγγίζει τὴν Σελήνην εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα ἐννέα μιλίων, καὶ ἐπιτρέπει μόνον νὰ γίνωσι καταφανῆ ἀντικείμενα ἔχοντα ἑξήκοντα ποδῶν διάμετρον. Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόκειτο νὰ θεωρηθῇ ἐπ' αὐτῆς εὐκρινῶς ἀντικείμενον ἔχον ἐννέα ποδῶν διάμετρον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ δεκαπέντε μῆκος, οἷον ἦν τὸ πρὸς αὐτὴν σταλησόμενον βλῆμα, ἦτο ἐπάναγκες νὰ προσεγγίσωσι τὴν Σελήνην τοὐλάχιστον κατὰ πέντε μίλια, καὶ νὰ ἐπιτύχωσιν οὕτως αὔξησιν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδων φορῶν.

Τοιοῦτο ἦν τὸ προταθὲν ζήτημα εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρακωλυθῇ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν οἰκονομολογικῶν δυσχερειῶν, ἔμενον νὰ κατανικηθῶσιν αἱ ὑλικαί.

Καὶ ἐν πρώτοις ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐκλογὴ μεταξὺ τηλεσκοπίου καὶ διόπτρας. Αἱ διόπτραι πλεονεκτοῦσι τῶν τηλεσκοπίων, καθότι, ὑποτεθέντος ἴσου τοῦ μεγέθους τῶν φακῶν αὐτῶν, διὰ τῶν πρώτων ἐπιτυγχάνεται σημαντικωτέρα αὔξησις· τοῦτο δὲ, διότι αἱ διαπερῶσαι τοὺς φακοὺς φωτειναὶ ἀκτῖνες ἐπηρεάζονται ὀλιγώτερον ὑπὸ τῆς θλάσεως ἢ ὑπὸ τῆς ἀνταναλάσεως ἐπὶ τοῦ μεταλλίνου κατόπτρου τῶν τηλεσκοπίων. Ἀλλὰ τὸ διδόμενον πάχος εἰς φακόν τινα εἶναι περιωρισμένον, διότι ἡ μεγάλη πυκνότης παρεμποδίζει τὴν διάβασιν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ κατασκευὴ τῶν μεγάλων τούτων φακῶν εἶναι δυσκολωτάτη, καὶ πολλάκις ἀπαιτεῖ ἀκατάπαυστον ἐργασίαν πολλῶν ἐτῶν πρὸς ἐπιτυχίαν.

Ὅθεν μόλον ὅτι αἱ εἰκόνες ἐκτυποῦνται εὐκρινέστερον εἰς τὰς διόπτρας, πλεονέκτημα ἀνεκτίμητον προκειμένου περὶ Σελήνης, τῆς ὁποίας τὸ φῶς προέρχεται ἐξ ἁπλῆς ἀνταναλάσεως, ἀπεφασίσθη νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ τηλεσκόπιον, καθὸ εὐκόλως κατασκευαζόμενον καὶ πλειότερον μεγεθύνον τὰ ἀντικείμενα. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες ἀποβάλλουσι μέγα μέρος τῆς ἐντάσεως αὐτῶν διερχόμεναι τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος ἀπεφάσισε νὰ στήσῃ τὸ ὄργανον τοῦτο ἐπί τινος τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν ὀρέων τῆς Συμπολιτείας, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἠλάττονεν ἐπαισθητῶς τὴν πυκνότητα τῶν τοῦ ἀέρος στρωμάτων.

Καθὰ ἀνωτέρω παρετηρήθη, ὁ φακὸς τῶν τηλεσκοπίων, εἰς ὃν προσαρμόζεται ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ παρατηρητοῦ, παράγει τὴν μεγέθυνσιν, ὁ δὲ ἐξώτερος φακὸς τοσούτῳ ἰσχυρότερον αὐξάνει τὰ ἀντικείμενα, ὅσῳ μεγαλητέρα εἶναι ἡ διάμετρος αὐτοῦ καὶ ἡ διάστασις μεταξὺ τοῦ ὀπτικοῦ κέντρου τοῦ ἐν λόγῳ φακοῦ καὶ τοῦ θεωμένου ἀντικειμένου. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ λοιπὸν μεγέθυνσις κατὰ τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας φορὰς, ἔπρεπε νὰ κατασκευασθῇ φακὸς μεγαλήτερος τῶν τοῦ Ἐρ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σχέλλου καὶ τοῦ λόρδου Ῥός. Εἰς τοῦτο ἐνέκειτο ἡ δυσκολία, διότι ἡ τῆξις τῶν τηλεσκοπικῶν τούτων κατόπτρων εἶναι λίαν ἀκροσφαλὴς ἐργασία.

Εὐτυχῶς πρό τινων ἐνιαυτῶν σοφός τις τοῦ τῆς Γαλλίας Πανακαδημίου, ὁ Λέων Φουκῶλτος, ἐπενόησε μέθοδον, δι' ἧς ἐπετυγχάνετο εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ἡ στίλβωσις τῶν φακῶν τούτων, ἀντικαθισταμένου τοῦ μεταλλίνου κατόπτρου δι' ἐπηργυρωμένου. Πρὸς τοῦτο, ἤρκει νὰ χώσωσι τεμάχιον ὑάλου ἔχον τὸ ζητούμενον μέγεθος, καὶ νὰ μεταλλοποιήσωσιν αὐτὸ ἀκολούθως δι' ἐπιχρίσεως ἀργύρου. Τὸν μηχανισμὸν λοιπὸν τοῦτον, οὗτινος τὰ ἀποτελέσματα εἰσὶν ἐξαίρετα, παρεδέχθησαν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ φακοῦ, ἐφαρμόσαντες περιπλέον τὴν μέθοδον τοῦ Ἐρσχέλλου, καθ' ἣν ὁ παρατηρητὴς ἀνυψοῦτο διαιώρας εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ τηλεσκοπίου, τὸ πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἐστραμμένον, καὶ ἐκεῖθεν, ὁπλίζων τὴν ὅρασιν διὰ μικροῦ διοπτῆρος, ἐβύθιζε τὸ βλέμμα ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς κυλίνδρου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ ἐν τῷ βάθει τοῦ σωλῆνος ἐπὶ τοῦ ἐπηργυρωμένου κατόπτρου ἐξεικονιζόμενον ἀντικείμενον παρίστατο μετὰ πλειοτέρας ἐναργείας καὶ ζωηρότητος.

Τούτων πάντων ἀποφασισθέντων, ἤρχησαν ἀμέσως αἱ ἐργασίαι. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ὁ σωλὴν τοῦ νέου τούτου τηλεσκόπου ὀργάνου ἔπρεπε νὰ ἔχῃ διακοσίων ὀγδοήκοντα ποδῶν μῆκος, τὸ δὲ κάτοπτρον αὐτοῦ διάμετρον δεκαὲξ ποδῶν. Ὁσονδήποτε ὅμως κολοσσιαῖον καὶ ἂν ὑποτεθῇ τοιοῦτο ὄργανον, δὲν ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ ὑπερμέγεθες ἐκεῖνο τηλεσκόπιον δεκακισχιλίων ποδῶν μήκους, τὸ ὁποῖον προυτίθετο νὰ κατασκευάσῃ οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ ἀστρονόμος Χοὺκ (Hooke).

Τὸ ζήτημα τῆς τοποθετήσεως αὐτοῦ, καίτοι παρέχον πλείστας ὅσας δυσχερείας, ἐλύθη συντόμως. Ἐπρόκειτο νὰ ἐκλέξωσιν ὑψηλόν τι ὄρος, καὶ τὰ ὑψικάρηνα ὄρη δὲν εἶναι πολυάριθμα ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις. Τὸ ὀρογραφικὸν σύστημα τῆς εὐρείας ταύτης ἐπικρατείας ἀπαρτίζεται ὑπὸ δύο ἀλύσεων μετρίου ὕψους, ἀναμέσον τῶν ὁποίων ῥέει ὁ μεγαλοπρεπὴς Μισσισιπῆς, τὸν ὁποῖον προθύμως οἱ Ἀμερικανοὶ θὰ ἀπεκάλουν τὸν ἄνακτα τῶν ποταμῶν, ἐὰν τὸ πολίτευμα αὐτῶν δὲν ἀπέκρουε τὴν ἰδέαν οἱασδήποτε βασιλείας.

Καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲν κεῖνται τὰ Ἀπαλάχια ὄρη, τῶν ὁποίων ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ μόλις ἐξικνεῖται εἰς πέντε χιλιάδας ἑξακοσίους πό-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δας· ὕψος λίαν μέτριον. Πρὸς δυσμὰς ἀπαντῶνται τὰ Βραχώδη Ὄρη, σειρὰ ἀπέραντος, ἥτις, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Μαγελλανικοῦ πορθμοῦ, παρακολουθεῖ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Ἄνδεων ἢ Κορδιλλιέρων, διέρχεται τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, καὶ προβαίνει διὰ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Πολικῆς θαλάσσης.

Τὰ ὄρη ταῦτα δὲν εἶναι τόσον ὑψηλά, αἱ δὲ Ἄλπεις ἢ τὰ Ἰμαλαΐα θὰ ἐνητένιζον πρὸς αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ μεγαλείου αὐτῶν μετὰ περιφρονητικοῦ βλέμματος. Καὶ ὄντως ἡ ὑψηλοτέρα αὐτῶν κορυφὴ μόλις φθάνει εἰς ὕψος δέκα χιλιάδων ἑπτακοσίων καὶ ἑνὸς ποδῶν, ἐνῷ τὸ Λευκὸν Ὄρος ἀριθμεῖ δεκατέσσαρας χιλιάδας τετρακοσίους τριάκοντα ἐννέα, καὶ τὸ Γωρισάγκαρ, ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῶν Ἰμαλαίων, εἰκοσιἑξ χιλιάδας ἑπτακοσίους ἑβδομήκοντα ἓξ πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος διετείνετο ὅτι τὸ τηλεσκόπιον ἔπρεπε νὰ στηθῇ, ὡς καὶ ἡ Κολομβιάς, ἐπὶ ἀμερικανικοῦ ἐδάφους, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ Βραχώδη Ὄρη, ἅπαν δὲ τὸ ἀπαιτούμενον ὑλικὸν ἀπεφασίσθη νὰ συσσωρευθῇ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λόγκς-Πὴκ (Long's-Peak), ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Μισσουρῆ.

Οὔτε ὁ κάλαμος οὔτε ὁ προτρικὸς λόγος ἰσχύει πρὸς περιγραφὴν τῶν παντὸς εἴδους δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ὤφειλον νὰ ὑπερνικήσωσιν οἱ Ἀμερικανοὶ μηχανικοί, καὶ τὰ θαύματα τῆς τόλμης καὶ τῆς ἐπιδεξιότητος, ἅτινα ἐξετέλεσαν. Ἦτο ἀληθὴς Ἡράκλειος ἆθλος. Ἔπρεπε νὰ ἀναβιβάσωσιν εἰς τὴν ὑψιτενῆ ἐκείνην κορυφὴν πελωρίους λίθους, βαρύτατα τεμάχια σιδήρου, ξυλίνας δοκοὺς λίαν ἐπιμήκεις, ὑπερμεγέθεις κυλίνδρους, τὸ κοῖλον κάτοπτρον τοῦ τηλεσκοπίου ζυγίζον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τριάκοντα χιλιάδας λιτρῶν· καὶ ταῦτα πάντα ὑπεράνω τῶν ὁρίων τῶν αἰωνίων χιόνων, εἰς ὕψος ὑπερτεροῦν τοὺς δεκακισχιλίους πόδας, ἀφοῦ διέλθωσιν ἐρήμους πεδιάδας, βάση ἀδιάβατα, καταῤῥάκτας ὁρμητικωτάτους, μακρὰν τοῦ κέντρου τοῦ πολιτισμοῦ, ἐν μέσῳ ἀγρίων χωρῶν, ἐν αἷς πᾶσα λεπτομέρεια τῆς ὑπάρξεως καθίστατο σχεδὸν ἀδιάλυτον ζήτημα. Καὶ ἐντοσούτῳ τὸ Ἀμερικανικὸν πνεῦμα ὑπερενίκησε τὰ ἄπειρα ταῦτα κωλύματα. Ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς ἔτους μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Σεπτεμβρίου, τὸ γιγαντῶδες τηλεσκόπιον ἐξέτεινεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν ὑπερμεγέθη αὐτοῦ σωλῆνα. Διετέλει ἀνηρτημένον ἀπὸ πελωρίου σιδηροῦ παραπήγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ματος, εὐφυὴς δέ τις μηχανισμὸς καθίστα εὐχερῆ τὴν μετακίνησιν αὐτοῦ πρὸς πάντα τὰ σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. Ἐδαπανήθησαν δὲ πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς τετρακοσίας χιλιάδας δολλαρίων.

Ὅτε τὸ πρῶτον διηύθυναν αὐτὸ πρὸς τὴν Σελήνην, οἱ παρατηρηταὶ ὑπέστησαν αἴσθημά τι συγκινήσεως καὶ ἐνταὐτῷ ἀνησύχου περιεργείας. Τί ἔμελλον νὰ ἀνακαλύψωσι διὰ τοῦ τηλεσκόπου τούτου ὀργάνου, ὅπερ ἐκέκτητο τὴν ἰσχυροτέραν τῶν ἄχρις ὥρας ἐπιτευχθεισῶν μεγεθυντικῶν δυνάμεων; Ἔθνη ἀνθρώπων, ἢ ποίμνια ζώων σεληνιακῶν, πόλεις, λίμνας, ποταμούς; Ὄχι, τίποτε νεώτερον ἐξ ὅσων ἡ ἐπιστήμη ἐγνώριζεν ἄχρις ὥρας, καὶ ἡ ἐφ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ἡφαιστειογενὴς φύσις προσδιωρίσθη μετὰ λεπτομεροῦς ἀκριβείας.

Ἐν τούτοις τὸ τηλεσκόπιον τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, πρὶν ἢ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν Τηλεβολικὸν Σύλλογον, προσήνεγκε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἀστρονομίαν. Χάρις εἰς τὴν διαπεραστικὴν αὐτοῦ δύναμιν, τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ ἐβολιδοσκοπήθησαν μέχρι τῶν ἐσχάτων αὐτῶν ὁρίων, ἡ φαινομένη διάμετρος πληθύος ἀστέρων κατεμετρήθη ἐξηκριβωμένως, καὶ ὁ κ. Κλὰρκ, μέλος τοῦ γραφείου τῆς Κανταβριγίας, ἀπεσύνθεσεν εἰς πληθὺν ἀστέρων τὴν καρκινοειδῆ νεφελότητα τοῦ Ταύρου, τοῦθ' ὅπερ δὲν κατωρθώθη διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ λόρδου Ῥός.

ΚΕ'.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ.

Ἔφθασεν ἐν τούτοις ἡ 22α Νοεμβρίου. Ἡ φοβερὰ ἐκπυρσοκρότησις ἔμελλε νὰ ἀντηχήσῃ μετὰ δέκα ἡμέρας. Μία μόνη ἐργασία ὑπελείπετο εἰσέτι, ἀλλ' ἐργασία ἀκροσφαλὴς, ἐπικίνδυνος, ἀπαιτοῦσα ἀπείρους προφυλάξεις, καὶ κατὰ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ὁποίας ὁ στρατηγὸς Νίχωλ διεκινδύνευσε τὸ τρίτον αὐτοῦ στοίχημα. Ἐπρόκειτο νὰ γομώσωσι τὴν Κολομβιάδα διὰ τῶν τετρακοσίων χιλιάδων λιτρῶν βαμβακοπυρίτιδος. Ὁ Νίχωλ ἐσκέπτετο, οὐχὶ ἴσως ἄνευ λόγου, ὅτι ἡ ἐπισώρευσις τοσούτου ὑπερβολικοῦ ποσοῦ πυροξυλίνης θὰ ἐπροξένει σπουδαίας καταστροφὰς, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦν ἡ τοσούτῳ εὔφλεκτος αὕτη ὕλη νὰ μὴ ἀναφλεχθῇ ἀφ' ἑαυτῆς ὑπὸ τὸ τεράστιον βάρος τοῦ βλήματος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπῆρχον καὶ ἕτεροι ἀκόμη κίνδυνοι, προερχόμενοι ἐκ τῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς ἀπερισκεψίας τῶν Ἀμερικανῶν, οἵτινες, διαρκοῦντος τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ πολέμου, εἶχον τὴν τόλμην νὰ γεμίζωσι τὰς βόμβας των μὲ τὸ σίγαρον εἰς τὸ στόμα. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, ὅστις διεκαίετο ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς ἐπιτυχίας καὶ δὲν ἐπεθύμει ποσῶς νὰ ναυαγήσῃ εἰς τὸν λιμένα, συνήθροισε τοὺς καλητέρους ἐργάτας, ἔθεσεν αὐτοὺς ὑπὸ αὐστηροτάτην ἐπιτήρησιν, δὲν ἀπεμακρύνθη οὐδὲ στιγμὴν ἀπ' αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ἐξιδιασμένης αὐτοῦ συνέσεως καὶ προνοίας ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον ἄνευ ἀπευκταίου τινός.

Καὶ ἐν πρώτοις δὲν ἔκρινε φρόνιμον νὰ συσσωρεύσῃ ὅλον τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῆς πυρίτιδος ἐντὸς τοῦ περιφράγματος τοῦ λόφου τῶν πετρῶν, ἀλλὰ μετεκόμιζεν αὐτὸ ἐκ διαλειμμάτων καὶ ἐντὸς κιβωτίων ἐντελῶς ἐξησφαλισμένων. Αἱ τετρακόσιαι χιλιάδες λίτραι τῆς πυροξυλίνης διενεμήθησαν εἰς δέματα ἐκ πεντακοσίων λιτρῶν, ὅπερ ἀπετέλεσε ὀκτακοσίους ὑπερμεγέθεις βώλους, ἐπιμελῶς συναρμοσθέντας ὑπὸ τῶν ἐπιδεξιωτέρων πυροτεχνῶν τῆς Πενσακόλας. Ἕκαστον κιβώτιον περιελάμβανε δέκα ἐκ τῶν βώλων τούτων, καὶ μετεκομίζετο ἰδιαιτέρως διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Τάμπα-Τόῦνης. Ὥστε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οὐδέποτε εὑρίσκετο συνηθροισμένη ἐν τῷ περιφράγματι ποσότης βαμβακοπυρίτιδος ἀνωτέρα τῶν πεντακισχιλίων λιτρῶν.

Ἅμα τῇ ἀφίξει ἑκάστου κιβωτίου, ἐργάται γυμνόποδες παρελάμβανον αὐτὸ, τὸ ἤνοιγον μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἕκαστος δὲ βῶλος μετεκομίζετο εἰς τὸ στόμιον τῆς Κολομβιάδος, καὶ κατεβιβάζετο ἐν αὐτῇ διὰ τροχαλιῶν, κινουμένων ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων βραχιόνων. Ἐκ φρονίμου προνοίας, οὐ μόνον πᾶν εἶδος ἀτμομηχανῆς ἀπεμακρύνθη τοῦ τηλεβόλου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐλάχιστον πῦρ ἦν αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον εἰς περιφέρειαν δισχιλίων μιλίων. Περιπλέον δὲ, θέλοντες νὰ προφυλάξωσι τὸ ὑπερβάλλον τοῦτο ποσὸν τῆς εὐφλέκτου ὕλης κατὰ τῆς θερμότητος τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καί τοι ἐν μέσῳ Νοεμβρίῳ, εἰργάζοντο τὴν νύκτα ὑπὸ τὴν λάμψιν φωτὸς, παραγομένου ἐν τῷ κενῷ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ῥουμκὼρφ, καὶ τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τεχνητὴν ἡμέραν μέχρι τοῦ πυθμένος τῆς Κολομβιάδος. Ἐκεῖ ἐναπετίθεντο οἱ βῶλοι, τοποθετούμενοι μετ' ἐντελοῦς ἀκριβείας καὶ συνδεόμενοι μετ' ἀλλήλων διὰ μεταλλικοῦ σύρματος, ἐξ οὗ ἔμελλε νὰ διαδοθῇ ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ στιγμιαίως εἰς τὸ κέντρον ἑκάστου.

Καὶ τῳόντι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταδοθῇ ἄλλως τὸ πῦρ εἰς τὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θγχον τοῦτον τῆς βαμβακοπυρίτιδος, εἰμὴ διὰ της ἠλεκτρικῆς συστοιχίας. Ὅλα ταῦτα τὰ σύρματα, περικεκλεισμένα ἐντὸς ἀπομονωτικῆς τινος ὕλης, συνηγοῦντο, καὶ διὰ στενῆς τινος ὀπῆς, ἀνοιχθείσης εἰς τὸ ὕψος, καθ' ὃ ἔμελλε νὰ σταθῇ τὸ βλῆμα, διήρχοντο καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῶν ἐξωτερικῶν χειλέων τοῦ τηλεβόλου, καὶ ἔφθανον μέχρι τοῦ ἐδάφους διά τινος τῶν ὀπῶν τοῦ περιτειχίσματος, κατασκευασθεισῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τὸ ἠλεκτραγωγὸν τοῦτο σύρμα, βασταζόμενον ὑπὸ πασσάλων εἰς μῆκος δύο μιλίων, κατέληγεν εἰς ἰσχυρὰν ἠλεκτρικὴν στήλην τοῦ Βούνζεν, διερχόμενον διὰ σκευάσματος διακόπτοντος τὴν ἐνέργειαν τῆς στήλης. Ἤρκει λοιπὸν νὰ πιέσῃ τις διὰ τοῦ δακτύλου τὸ κομβίον τοῦ σκευάσματος τούτου, διὰ νὰ τεθῇ ἀμέσως τὸ ἠλεκτρικὸν ρευστὸν εἰς ἐλευθέραν συγκοινωνίαν καὶ νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ σιγμῆς καὶ εἰς τὰς τετρακοσίας χιλιάδας λίτρας τῆς βαμβακοπυρίτιδος. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ παρασκευασία τῆς στήλης ταύτης θὰ συνεπληροῦτο ἀκριβῶς κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν.

Τὴν 28ην Νοεμβρίου οἱ ὀκτακόσιοι βῶλοι ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς τῶν εὐρέων στέρνων τῆς Κολομβιάδος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐργασίας ἐπέτυχε, πλὴν ἀδύνατον νὰ παρασταθῇ πόσας ἀνησυχίας καὶ πόσας ἀγωνίας ὑπέστη ὁ Βαρβικὰν, ὡς ἔχων νὰ ἀντιπαλαίσῃ κατὰ μυρίων ἀπαιτήσεων. Μάτην ἀπηγόρευε τὴν εἴσοδον τοῦ λόφου τῶν πετρῶν· καθημερινῶς οἱ περίεργοι ὑπερεπήδων τὰ χαρακώματα, καί τινες μάλιστα, ἀπὸ τῆς ἀπερισκεψίας προβαίνοντες εἰς τὴν μανίαν, ἐκάπνιζον ἐν τῷ μέσῳ τῶν κιβωτίων τῆς βαμβακοπυρίτιδος. Ὁ δυστυχὴς Βαρβικὰν ὑπέπιπτε συνεχῶς εἰς παραφορὰς δικαίας ἀγανακτήσεως, ὁ δὲ Τζὼν Μάστων ἐβοήθει αὐτὸν ὅσον ἠδύνατο, κυνηγῶν τοὺς ἀδιακρίτους τούτους μετὰ ζέσεως, καὶ συνάγων τὰ ἀνημμένα εἰσέτι σιγάρα, τὰ ὁποῖα οἱ καλοὶ Γιάνκαῖοι ἔρριπτον τῇδε κἀκεῖσε· σκληρὰ φροντὶς, διότι πλείονα τῶν τριακοσίων χιλιάδων ἀτόμων συνηθροῦν ὁ πέριξ τοῦ περιτράγματος. Ὁ Μιχὴλ Ἀρδὰν ἀνεδέχθη οἰκειοθελῶς νὰ ἐπιστατῇ ἐπὶ τῆς μετακομίσεως τῶν κιβωτίων μέχρι τοῦ στόματος τῆς Κολομβιάδος· ἀλλὰ συλλαβών ποτε αὐτὸν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου φέροντα πελώριον σίγα ον εἰς τὸ στόμα, καὶ παρέχοντα οὕτω τὸ ὀλεθριώτερον παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους, ἐνόησεν ὅτι ἐματαιοπόνει θέλων νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἕξιν ταύτην, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τάξῃ εἰδικὸν ἐργάτην ὅπως ἐπιτηρῇ τὸν ἀνένδοτον τοῦτον καπνιστήν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ παροιμία «Ὑπάρχει θεὸς διὰ τοὺς μεθύστους» φαίνεται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅτι ἔχει καὶ δεύτερον μέρος τὸ ἑξῆς: «Ὑπάρχει καὶ θεὸς διὰ τοὺς καπνίζοντας,» οὐδεμία ἠκολούθησεν ἐκπυρσοκρότησις, καὶ ἡ γόμωσις ἐξετελέσθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας· ὥστε τὸ τρίτον στοίχημα τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ διέτρεχε σπουδαῖον κίνδυνον. Ἔμενεν ἤδη νὰ εἰσαγάγωσι τὸ βλῆμα ἐντὸς τῆς Κολομβιάδος, καὶ νὰ θέσωσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκείνου τῆς βαμβακοπυρίτιδος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἐτακτοποίησαν πάντα τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὸ ταξείδιον ἐντὸς τοῦ βλήματος· ταῦτα δὲ ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα, καὶ ἐὰν ἀφίνετο ἐλεύθερος ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, καὶ αὐταὶ αἱ θέσεις τῶν ὁδοιπόρων θὰ ἐπληροῦντο ἐπίπλων καὶ σκευῶν. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις ὁπόσα ἐζήτει νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν Σελήνην ὁ χαρίεις οὗτος Γάλλος, ἀληθὲς φορτίον ἀχρήστων πραγμάτων· ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Βαρβικὰν, περιωρίσθησαν εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

Μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐργαλείων παρέλαβον πλεῖστα θερμόμετρα, βαρόμετρα καὶ διόπτρας· ἐπειδὴ δὲ οἱ ὁδοιπόροι διεκαίοντο ὑπὸ τῆς περιεργείας νὰ ἐξετάσωσι τὴν Σελήνην διαρκοῦντος τοῦ ταξειδίου, καὶ ἵνα διευκολυνθῶσιν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ νέου τούτου κόσμου, παρέλαβον μεθ' ἑαυτῶν λαμπρόν τινα χάρτην Σεληνογραφίας τοῦ Μπέερ καὶ Μαίδλερ, διαιρούμενον εἰς τέσσαρα τμήματα καὶ ὅστις θεωρεῖται ὡς ἀριστούργημα παρατηρήσεως καὶ ὑπομονῆς. Ἐν αὐτῷ παριστῶντο μετ' αὐστηρᾶς λεπτομερείας καὶ τὰ ἐλάχιστα τοῦ πρὸς τὴν Γῆν ἐστραμμένου ἡμισφαιρίου τοῦ ἄστρου τούτου· ὄρη, κοιλάδες, κυκλοτερῆ ὑψώματα, κρατῆρες, ἀκρώρειαι, αὔλακες ἐξεικονίζοντο μετὰ τῶν ἀκριβεστάτων αὐτῶν διαστάσεων, τῆς πιστῆς θέσεώς των, τῆς ὀνομασίας των, ἀπὸ τῶν ὀρέων τοῦ Δόρφελ καὶ τοῦ Λεϊβνητίου, ὧν ἡ ὑψηλὴ κορυφὴ μεταρσιοῦται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ δίσκου, μέχρι τῆς Πεπηγμένης Θαλάσσης, ἥτις ἐκτείνεται κατὰ τὰς περὶ τὸν βόρειον πόλον χώρας. Ἦτο λοιπὸν ὁ χάρτης οὗτος πολύτιμον κειμήλιον διὰ τοὺς ταξειδιώτας, καθότι ἠδύναντο νὰ σπουδάσωσι τὴν γεωγραφίαν τοῦ τόπου, πρὶν ἢ πατήσωσιν ἐπ' αὐτοῦ τὸν πόδα.

Πρὸς τούτοις ἔλαβον τρεῖς ἀκηφλεγεῖς καραβίνας καὶ τρία κυνηγετικὰ ὀπισθογεμῆ τουφέκια τῆς νεωτέρας κατασκευῆς, ὡς καὶ ἄφθονον ποσότητα πυρίτιδος καὶ σφαιρῶν.

«Δὲν γνωρίζομεν μὲ ποίους θὰ ἔχωμεν νὰ κάμωμεν ἐκεῖ ἐπάνω, ἔλεγεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, τοποθετῶν τὰ φονικὰ ταῦτα ὄργανα. Εἴτε ἄνθρωποι εἴτε ζῶα εὑρίσκονται αὐτοῦ, ἴσως δυσαρεστηθῶσιν ἐκ τῆς ἐπι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σκέψεώς μας· πρέπει λοιπὸν νὰ λάβωμεν τὰ ἀπαιτούμενα προφυλακτικὰ μέτρα διὰ νὰ γίνωμεν σεβαστοί.»

Παρὰ τὰ ὅπλα δὲ ταῦτα, τὰ προωρισμένα πρὸς ὅμυναν, ἔκειντο σκαπάναι, δίκελλαι, πρίονες καὶ ἄλλα ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, χωρὶς ν' ἀπαριθμήσωμεν τὰ κατάλληλα διὰ πᾶσαν θερμοκρασίαν ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ ψύχους τῶν πολικῶν χωρῶν μέχρι τῆς θερμότητος τῆς διακεκαυμένης ζώνης.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ καί τινα ζῶα, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀνὰ ἓν ζεῦγος ἐκ πάντων τῶν εἰδῶν, διότι δὲν ἔβλεπε τὴν ἀνάγκην νὰ προσκλιματίσῃ εἰς τὴν Σελήνην ὄφεις, τίγρεις, κροκοδείλους καὶ πᾶν εἶδος βλαπτικῶν ὄντων.

«Ὄχι, ἔλεγεν εἰς τὸν Βαρβικὰν, ἀλλὰ ζῶα τινὰ ἀξίας, οἷον βόες ἢ ἀγελάδες, ὄνοι ἢ ἵπποι, θὰ καθίσταντο εἰς ἡμᾶς λίαν ὠφέλιμα εἰς τὸν νέον ἐκεῖνον κόσμον.

— Σύμφημι, φίλτατε Ἀρδὰν, ἀπεκρίνετο ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ σκέφθητι ὅτι τὸ βλῆμα μας δὲν ἔχει τὴν χωρητικότητα τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε· ὅθεν ἂς μείνωμεν εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἐφικτοῦ.»

Τέλος μετὰ μακρὰς συζητήσεις, ἀπεφασίσθη νὰ παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν μίαν ἐξαίρετον κυνηγετικὴν κύνα, ἀνήκουσαν εἰς τὸν Νίχωλ, καὶ ῥωμαλέον τινὰ κύνα τῆς Νέας γῆς. Πλεῖστα ὅσα κιβώτια, περιέχοντα τοὺς χρησιμωτέρους σπόρους, κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαιούντων· ἂν δὲ ἄρτιον ἐλεύθερον τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν, θὰ παρελάμβανεν ἐπίσης καί τινας σάκκους χώματος διὰ νὰ φυτεύσῃ ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ὁπωσδήποτε ἐπέμεινε νὰ παραδεχθῶσι δωδεκάδα δενδρυλλίων, ἅτινα περιετυλίχθησαν ἐπιμελῶς ἐντὸς θηκῶν ἐξ ἀχύρου, καὶ ἐτέθησαν εἴς τινα γωνίαν τοῦ βλήματος.

Ὑπελείπετο τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῶν ζωοτροφιῶν, διότι ὤφειλον νὰ προίδωσι τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἠδύναντο ν' ἀποβιβασθῶσιν εἰς μέρος τῆς Σελήνης ἐντελῶς ἄγονον. Ὁ Βαρβικὰν ἔκρινε καλὸν νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ ἁρμάρια μὲ τροφὰς ἀδιαφθόρους ἐπαρκούσας δι' ἓν ἔτος, ὡς καὶ μὲ πεντηκοντάδα φιαλῶν ῥακῆς, καὶ ὕδωρ πότιμον διὰ δύο μόνον μῆνας· τοῦτο δέ, διότι ὡς ἐκ τῶν τελευταίων παρατηρήσεων τῶν ἀστρονόμων, οὐδεὶς ἀμφίβαλε περὶ τῆς ὑπάρξεως ποσότητός τινος ὕδατος ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας. Καθ' ὅσον δ' ἀπέβλεπε τὰ τρόφιμα, θὰ ἦτο ἀνόητος ὁ νομίζων ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς δὲν θὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εὕρισκον μὲ τί νὰ τραφῶσιν ἐκεῖ ἐπάνω· τοὐλάχιστον ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην διετήρει περὶ τούτου ἀμφιβολίαν, καὶ ἐὰν εἶχε μικράν τινα ὑποψίαν, δὲν θὰ ἀπεφάσιζε νὰ ἐπιχειρισθῇ τὸ ταξείδιον τοῦτο.

«Ἄλλως τε δὲ, εἶπε μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς φίλους του, πιστεύω ὅτι οἱ ὁμογενεῖς δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλίπωσιν ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ θὰ ἔχουν τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ μᾶς ἐνθυμῶνται κἄποτε.

— Ὦ! βεβαιότατα, ὑπέλαβεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Τί ἐννοεῖτε; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Τίποτε ἁπλούστερον, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρδάν· μήπως ἡ Κολομβιὰς δὲν θὰ ἦνε πάντοτε εἰς τὴν θέσιν της; Λοιπὸν, ὁσάκις ἡ Σελήνη παρουσιασθῇ εἰς τὸ ζενὶθ ὑπὸ τὰς ἀπαιτουμένας εὐνοϊκὰς συνθήκας, ἂν ὄχι κατὰ τὴν περιγειότητά της τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἔτους, δύνανται νὰ μᾶς ἀποστέλλωσιν ὀβούζια πλήρη ζωοτροφιῶν, τὰ ὁποῖα θὰ περιμένωμεν κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας.

— Οὐρρά! οὐρρά! ἔκραξεν ὁ Μάστων, ὡς ἄνθρωπος ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ αἰφνιδίου καὶ προσφιλοῦς αὐτῷ ἰδέας. Μὰ τὴν ζωήν μου, ἐκινδύνευσα νὰ λησμονήσω τὴν ὕπαρξιν τῆς Κολομβιάδος μας. Βεβαίως, γενναῖοί μου φίλοι, δὲν θὰ σᾶς λησμονήσωμεν!

— Ἀφιερούμεθα εἰς τὴν πρόνοιάν σας· ὥστε, καθὼς βλέπετε, θὰ ἔχωμεν τακτικώτατα νέα ἐκ τῆς σφαίρας, καὶ βεβαίως θὰ λογισθῶμεν λίαν ἀδέξιοι ἂν δὲν εὕρωμεν καὶ ἡμεῖς τρόπον νὰ συγκοινωνήσωμεν μετὰ τῶν καλῶν μας φίλων τῆς Γῆς.»

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπέπνεον τοσαύτην πεποίθησιν, ὥστε ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ θαῤῥαλεότητος καὶ τῆς ἐξόχου εὐσταθείας, θὰ ἠδύνατο νὰ προσηλυτίσῃ ὅλον τὸν Τηλεβολικὸν Σύλλογον διὰ νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τῆς συνοδίας του. Πᾶν ὅ,τι ἔλεγεν ἐφαίνετο ἁπλῶς θετικὸν, εὔκολον καὶ βεβαίας ἐπιτυχίας· ἔπρεπε δὲ νὰ ἦτό τις λίαν φειδωλῶς προσκεκολλημένος εἰς τὴν ἀθλίαν ταύτην ὑδρόγειον σφαῖραν, διὰ νὰ μὴ ἀποφασίσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς τρεῖς ὁδοιπόρους κατὰ τὴν σεληνιαίαν αὐτῶν ἐκδρομήν.

Ἀφοῦ ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς τοῦ βλήματος τὰ διάφορα εἴδη, εἰσήγαγον μεταξὺ τῶν διαφραγμάτων τὴν ἀπαιτουμένην ποσότητα ὕδατος ἵνα ἀποτελεσθῇ ἡ ἐλαστικότης τῆς ἀντικρούσεως, καὶ τὸ φωταέριον εἰς τὴν δεξαμενὴν αὐτοῦ. Φοβούμενος δὲ ὁ Βαρβικὰν ἀπρόοπτόν τι κώλυμα κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἐφωδιάσθη μετὰ μεγάλης ποσότητος χλωρικῆς καὶ καυστικῆς ποτάσσης, ἀρκούσης πρὸς ἀνανέωσιν τοῦ ὀξυγό-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νου καὶ ἀπορρόφησιν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐπὶ δύο μῆνας. Μηχανισμός τις εὐφυέστατος καὶ ἐνεργῶν αὐτομάτως ἔμελλε νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὸν ἀέρα τὰς ζωογόνους αὐτοῦ ἰδιότητας, καὶ νὰ καθαρίζῃ αὐτὸν ἐντελῶς.

Τὸ βλῆμα λοιπὸν ἦν κατὰ πάντα ἕτοιμον, ἐναπελείπετο δὲ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Κολομβιάδα· καὶ τοῦτο ἦν τὸ πλῆρες δυσχερειῶν καὶ κινδύνων μέρος τῆς ἐργασίας ταύτης. Ἀφοῦ λοιπὸν μετεκομίσθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τῶν πετρῶν, προσδεθὲν ἀνυψώθη ὑπὸ ἰσχυροτάτων γεράνων καὶ ἐκρατήθη ἀπηωρημένον ὑπεράνω τοῦ μεταλλίνου τούτου φρέατος.

Ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἦτο κρίσιμος· δὲν ἔμενε στῆθος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ μὴ διηγέρθησαν παλμοὶ ἀγωνίας. Ἤρκει νὰ συντριβῶσιν αἱ ὑποβαστάζουσαι τὸ πελώριον τοῦτο βάρος ἀλύσεις, καὶ ἡ πτῶσις αὐτοῦ θὰ ἐπροξένει ἀναμφιβόλως τὴν ἀνάφλεξιν τῆς πυροκόνεως. Πλὴν εὐτυχῶς οὐδὲν τούτων συνέβη, καὶ μετά τινων ὡρῶν παρέλευσιν, τὸ βλῆμα, καταβιβασθὲν ἠρέμα εἰς τὸν μυχὸν τοῦ τηλεβόλου, ἀνεπαύετο ἡσύχως ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἐκείνης, τῆς παραγεμισμένης διὰ τῆς εὐφλεκτοτέρας τῶν ὑλῶν τοῦ κόσμου. Τὸ βάρος τοῦ ὄγκου ἐκείνου συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ πιέσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν γόμωσιν τῆς Κολομβιάδος.

«Ἔχασα!» εἶπεν ὁ στρατηγὸς Νίχωλ, ἐγχειρίζων εἰς τὸν Βαρβικὰν τὸ ποσὸν τριῶν χιλιάδων δολλαρίων. Καίτοι δὲ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἀπεποιεῖτο νὰ δεχθῇ χρήματα παρὰ συνταξειδιώτου, οὐχ ἧττον ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἐπίμονον ἀπαίτησιν τοῦ Νίχωλ, ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐκπληρώσῃ πάσας αὐτοῦ τὰς ὑποχρεώσεις πρὶν ἢ ἐγκαταλείψῃ τὴν Γῆν.

«Τότε λοιπόν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, δὲν ἔχω παρὰ ἓν μόνον πρᾶγμα νὰ σᾶς ἐπευχηθῶ, γενναῖέ μου στρατηγέ.

— Τὸ ποῖον; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Νὰ χάσητε καὶ τὰ ἐπίλοιπα δύο στοιχήματά σας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ εὑρεθῶμεν βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ μείνωμεν καθ' ὁδόν.

ΚΣΤ'.

ΠΥΡ!

Ἔφθασε τέλος πάντων ἡ πρώτη Δεκεμβρίου, ἡμέρα ὀλεθρία, διότι ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ βλήματος δὲν ἐξετελεῖτο τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἑσπέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρας, κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν τεσσαράκοντα ἓξ πρῶτα καὶ τεσσαράκοντα δευτερόλεπτα, ἦτο ἐπάναγκες νὰ παρέλθωσι πλείονα τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν διὰ νὰ παρουσιασθῇ ἡ Σελήνη εἰς τὰς αὐτὰς ταὐτοχρόνους συνθήκας τοῦ ζενὶθ καὶ τῆς περιγειότητος.

Ὁ καιρὸς ἦν λαμπρός· καίτοι δὲ ὁ χειμὼν ἦν ἐπὶ θύραις, ἐντοσούτῳ ὁ ἥλιος ἠκτινοβόλει καὶ κατέβρεχε διὰ χειμάρρων φωτὸς τὴν Γῆν ταύτην, τὴν ὁποίαν τρεῖς τῶν κατοίκων αὐτῆς ἔμελλον νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἵνα μετοικήσωσιν εἰς ἄλλον κόσμον.

Πόσοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κοιμηθῶσι κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν νύκτα τῆς οὕτως ἀνυπομόνως περιμενομένης ταύτης ἡμέρας! Πόσα στήθη ἐπιέζοντο ὑπὸ τοῦ βαρυτάτου φορτίου τῆς προσδοκίας! Πᾶσαι αἱ καρδίαι ἔπαλλον ὑπὸ ἀνησυχίας, ἐκτὸς τῆς τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ὁ ἀνυπόμονος οὗτος ἄνθρωπος ἐπηγαινοήρχετο μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῷ πολυασχόλου ἤθους, πλὴν οὐδὲν ἐμαρτύρει ἐν αὐτῷ ἀσυνήθη τινὰ ἀπασχόλησιν. Ὁ ὕπνος του ὑπῆρξεν εἰρηνικός, ὕπνος τοῦ Γάλλου στρατάρχου Τουρὲν πρὸ τῆς μάχης ἐπὶ τοῦ ὑποστάτου κανονίου.

Ἀπὸ πρωΐας ἄμετρον πλῆθος ἐκάλυπτε τὰς περὶ τὸν λόφον τῶν πετρῶν ἐκτεινομένας πεδιάδας ἐφ' ὅσον ἡ ὅρασις ἐξικνεῖτο. Ἀνὰ πᾶν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ σιδηρόδρομος τῆς Τάμπας ἔφερε καὶ νέους περιέργους· ἡ μετανάστευσις αὕτη ἔλαβε μετ' ὀλίγον μυθώδεις διαστάσεις, καὶ κατὰ τὰ δελτία τοῦ Παρατηρητοῦ τῆς Τάμπα-Τόβνης, πέντε ἑκατομμύρια θεατῶν ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος τῆς Φλωρίδος κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ταύτην ἡμέραν.

Ἀπὸ μηνὸς ἤδη τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς πληθύος ταύτης συνηθροίζετο περὶ τὸ διάφραγμα τοῦ λόφου, καὶ ἔθετο τὰς βάσεις πόλεως, κληθείσης ἔκτοτε Ἀρδανούπολις (Ardans-Town). Κλισιαὶ μετ' ἐπιστεγασμάτων, καλύβαι ἀχυροσκέπαστοι, περίπτερα μὲ καλαμοστέγας, ἐπαύλεις, οἰκίσκοι, σκηναὶ ἐπλήρουν τὴν πεδιάδα, καὶ αἱ ἐφήμεροι αὗται κατοικίαι ἔσκεπον πληθυσμὸν, δυνάμενον νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν μεγαλητέρων εὐρωπαϊκῶν πόλεων.

Πάντες οἱ λαοὶ τῆς Γῆς εἶχον τοὺς ἀντιπροσώπους των, πᾶσαι δὲ αἱ γλῶσσαι τοῦ κόσμου ἐλαλοῦντο αὐτόθι. Βλέπων τις τὴν παγγλωσσίαν ἐκείνην, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι εὑρίσκεται κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Πυργοποιΐας, ὅτε συνεχύθησαν αἱ γλῶσσαι. Ἐνταῦθα αἱ διάφοροι κλάσεις τῆς Ἀμερικανικῆς κοινωνίας συνεχέοντο ἐν ἐντελεῖ ἰσότητι. Τραπεζῖται, γεωργοί, ναῦται, ὑπάλληλοι, μεσῖται, φυτευταὶ τοῦ βάμβακος,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔμποροι, παντοπῶλαι, δικασταὶ συνωστίζοντο μετὰ πρωτοτύπου τινὸς ἀδιαφορίας. Οἱ κρεωλοὶ τῆς Λουϊζιάνης ἀδελφοποιοῦντο μετὰ τῶν γαιοκτημόνων τῆς Ἰνδιάνης· οἱ εὐγενεῖς τῆς Κεντυκίας καὶ τῆς Τενεσσέης, οἱ κομψοὶ καὶ ὑπερήφανοι αὐτόχθονες τῆς Βιργινίας ἐχαιρέτιζον τοὺς ἡμιαγρίους κυνηγοὺς τῶν Λιμνῶν καὶ τοὺς βωδεμπόρους τοῦ Κιγκινάτου. Φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἐκ λευκοῦ κάστορος μετὰ πλατέων περιχειλωμάτων πετάσους, ἢ τὸν κλασικὸν παναμαῖον πῖλον, ἐνδεδυμένοι περισκελίδας ἐκ κυανοχρόου βαμβακεροῦ ὑφάσματος, προϊόντος τῶν ἐργοστασίων τῆς Ὀπελούσης, περιβεβλημένοι τοὺς κομψοὺς αὐτῶν ἐπενδύτας ἐξ ἀλευκάντου ὀθόνης, ὑποδεδεμένοι πέδιλα ἐκ στιλπνῶν δερμάτων, ἐπεδείκνυον τοὺς παραδόξους καλλωπισμοὺς τῶν λινῶν αὐτῶν ἐσωρρίων. Πανταχοῦ τοῦ σώματός των, εἰς τὰ στήθη καὶ εἰς τὰς περιχειρίδας τῶν χιτωνίων, εἰς τοὺς λαιμοδέτας, εἰς τοὺς δέκα δακτύλους των καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν ὠτίων ἐξήστραπτον καὶ ἐσπινθηροβόλουν ὁλόκληροι συστοιχίαι δακτυλιδίων, καρφίδων, ἀλύσεων, κομβίων, ἐνωτίων καὶ κροταλίων, τῶν ὁποίων ἡ ὑπερβάλλουσα ἀξία ἦν ἴση πρὸς τὸ ἄκομψον. Γυναῖκες, παιδία, ὑπηρέται ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐπίσης πλουσίας ἐνδεδυμένοι στολάς, συνῳδευον, ἠκολούθουν, προηγοῦντο ἢ περιεκύκλουν τοὺς συζύγους, τοὺς πατέρας, τοὺς κυρίους τούτους, οἵτινες ὡμοίαζον πρὸς ἀρχηγοὺς φυλῆς ἐν μέσῳ τῶν πολυπληθῶν αὐτῶν οἰκογενειῶν.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ ἔπρεπε νὰ βλέπῃ τις ὅλον τοῦτον τὸν κόσμον ἐφορμῶντα κατὰ τῶν ἰδιαζόντων εἰς τὰς Νοτίους Πολιτείας ἐδεσμάτων, καὶ καταβροχθίζοντα μετ' ὀρέξεως λίαν ἀπειλητικῆς διὰ τὰς ζωοτροφίας τῆς Φλωρίδος τὰ εἴδη ἐκεῖνα τῆς τροφῆς, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀπωθήσει πᾶς εὐρωπαϊκὸς στόμαχος, τουτέστι φρυκτοὺς βατράχους, πιθήκους ψητούς, διδέλφους σουβλητούς, καὶ ὅλην ἐκείνην τὴν πκράζοξον καὶ πολύμικτον σκευασίαν τῶν ἰχθύων.

Ἀλλ' ὁποία ποικιλία οἰνευμάτων καὶ διαφόρων ποτῶν ἤρχετο εἰς βοήθειαν τῆς δυσπέπτου ταύτης τροφῆς! Ὁποῖαι ἐρεθιστικαὶ κραυγαί, ὁποῖοι εὐτράπελοι ἀλαλαγμοὶ ἀντήχουν εἰς τὰ κομψὰ καπηλεῖα, τὰ κεκοσμημένα διὰ πλήθους ποτηρίων, φιαλῶν, λαγήνων, βαυκαλίδων πολυσχηματίστων καὶ ποικιλοχρόων, ἰγδίων πρὸς λείανσιν τῆς ζαχάρεως καὶ στοιβάδων ἐξ ἀχύρου!

«Ἔχομεν, κύριοι, καὶ σιρόπιον ἡδυόσμου! ἔκραξεν εἷς τῶν λιανοπωλητῶν τούτων διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀγοράσατε μοσχάτον κρασὶ τοῦ Βορδώ! ἐπανελάμβανεν ἕτερος μὲ τόνον διαπεραστικόν.

— Ἔχομεν καὶ τζίν! ἐφώνει ὁ γείτων αὐτοῦ.

— Καὶ βράντ, καὶ ζεμάϊκαν! προσέθετεν ἕτερος.

— Ποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ δοκιμάσῃ τὸ δροσιστικὸν τοῦ τελευταίου συρμοῦ;» ἔκραζον οἱ ἐπιδέξιοι οὗτοι μικρέμποροι, μεταβιβάζοντες στιγμηδὸν ἀπὸ ποτηρίου εἰς ποτήριον, ὡς ὁ ταχυδακτυλουργὸς τὰ σφαιρίδια αὐτοῦ, σάκχαριν, λεμώνια, πρασίνην μέντα, τεμάχια πάγου, ὕδωρ, κονιὰκ καὶ ἀνανάσιον, ἐξ ὧν πάντων ἀπετελεῖτο τὸ δροσιστικὸν τοῦτο ποτόν.

Οὕτω λοιπὸν αἱ ἐκ συνηθείας ἀπευθυνόμεναι αὗται παρορμήσεις πρὸς τοὺς διψαλέους λάρυγγας ὑπὸ τὴν ἐρεθιστικὴν ἐπενέργειαν τῶν ἀρωμάτων ἐπανελαμβάνοντο, διεσταυροῦντο εἰς τὸν ἀέρα καὶ παρήγαγον ἐνοχλητικὸν κροτοθόρυβον. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς πρώτης Δεκεμβρίου οἱ τοιαύτης φύσεως κραυγαὶ ἦσαν σπάνιαι. Μάτην οἱ πωληταὶ ἐβραγχίαζον προσκαλοῦντες τοὺς ἀγοραστάς· κανεὶς δὲν ἐσκέπτετο οὔτε περὶ φαγητοῦ οὔτε περὶ ποτοῦ, καὶ οὐδόλως παράξενον μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου τῶν θεατῶν, νὰ εὑρίσκοντο πολλοί, οἵτινες κατὰ τὴν τετάρτην ἑσπερινὴν ὥραν δὲν εἶχον εἰσέτι προγευθῇ.

Ἔτι δὲ χαρακτηριστικώτερον σύμπτωμα ἦν, ὅτι τὸ βίαιον πάθος τοῦ Ἀμερικανοῦ πρὸς τὰ τυχηρὰ παίγνια ὑπεχώρησε τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν συγκίνησιν καὶ κατενικήθη ὑπ' αὐτῆς. Βλέπων τις τοὺς πασσάλους κεκλιμένους εἰς τὰς πλευράς των, τοὺς κύβους σχολάζοντας ἐντὸς τῶν κιβωτίων αὐτῶν, τὴν κυλίστραν ἀκινητοῦσαν, τὰ σφαιριστήρια ἐγκαταλελειμμένα, τὰ χαρτία τοῦ ο ὐ ἰ σ τ, τῆς τ ρ ι α ν τ α μ ί α ς, τοῦ κοκκίνου καὶ τοῦ λευκοῦ, τῆς μ ό ν τ η ς καὶ τοῦ φ α ρ α ὼ ἡσυχάζοντα ἐντὸς τῶν ἀδίκτων αὐτῶν περικαλυμμάτων, ἐνόει ὅτι τὸ συμβεβηκὸς τῆς ἡμέρας ἀπερρόφα πᾶσαν ἄλλην ἐνασχόλησιν, καὶ οὐδεμίαν ἐπέτρεπε διασκέδασιν.

Μέχρι τῆς ἑσπέρας διέτρεχε μεταξὺ τοῦ ἀγωνιῶντος τούτου πλήθους ὑπόκωφός τις συγκίνησις, ἄνευ θορύβου, ὡς ἡ προηγουμένη τῶν μεγάλων καταστροφῶν. Ἐπεκράτει ἀπερίγραπτός τις στενοχωρία, δυσάρεστος νάρκωσις, ἀόριστόν τι αἴσθημα, ὅπερ ἐπίεζε τὴν καρδίαν· ἕκαστος ἐπεθύμει νὰ ἦτο τ ε τ ε λ ε σ μ έ ν ο ν τ ὸ π ρ ᾶ γ μ α.

Ἐν τούτοις περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν ἡ βαρεῖα αὕτη σιωπὴ διελύθη ἀποτόμως. Ἤδη ἡ Σελήνη ἀνέτειλεν εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἑκατομμύ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρια ἐπιφωνημάτων ἐχαιρέτιζον τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς· ἦτο ἀκριβὴς εἰς τὴν συνέντευξιν. Αἱ ἐπευφημίαι ἔφθασαν μέχρις οὐρανοῦ, αἱ χειροκροτήσεις κατετάραξαν τὸν ἀέρα, ἐνῷ ἡ ξανθὴ Φοίβη ὑψοῦτο ἠρέμα ἐπὶ τοῦ ὡραίου οὐρανοῦ καὶ ἐθώπευε τὸ ἐκβεβακχευμένον ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ πλῆθος ἐκεῖνο διὰ τῶν φιλικωτέρων αὐτῆς ἀκτίνων.

Τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐφάνησαν καὶ οἱ τρεῖς ἀτρόμητοι ταξειδιῶται, εἰς τὴν θέαν τῶν ὁποίων αἱ κραυγαὶ ὑπερεδιπλασιάσθησαν. Πάραυτα καὶ στιγμηδὸν ἀνεπέμφθη ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὁ ἐθνικὸς ὕμνος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, οὗτινος αἱ στροφαὶ, ἐπαναλαμβανόμεναι ὑπὸ πέντε ἑκατομμυρίων Γιανκαίων, ὑψοῦντο ὡς πολυθόρυβος τρικυμία μέχρι τῶν τελευταίων στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας. Εἶτα, μετὰ τὴν ἀκαταμάχητον ταύτην ὁρμὴν, ὁ ὕμνος ἔπαυσεν, αἱ τελευταῖαι ἁρμονίαι ἀπεσβέσθησαν κατὰ μικρὸν, καὶ σιγαλέος τις θροῦς ἐκυματίζετο ὑπεράνω τοῦ τοσούτῳ βαθέως συγκινηθέντος τούτου πλήθους.

Ἐντοσούτῳ ὅ τε Γάλλος καὶ οἱ δύο Ἀμερικανοὶ ὑπερέβησαν τὸ περίφραγμα, πέριξ τοῦ ὁποίου συνωθεῖτο τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο πλῆθος· συνωδεύοντο δὲ ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου καὶ τῶν ἐπιτροπῶν, αἵτινες ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῶν Ἀστεροσκοπείων τῆς Εὐρώπης. Ὁ Βαρβικὰν, ψυχρὸς καὶ ἀπαθὴς, ἔδιδε μεθ' ἡσυχίας τὰς τελευταίας αὐτοῦ ὁδηγίας. Ὁ Νίχωλ, τὰ χείλη ἔχων συνεσφιγμένα καὶ τὰς χεῖρας περιπεπλεγμένας ὄπισθεν τῆς ῥάχεως, περιεπάτει μὲ βῆμα σταθερὸν καὶ μεμετρημένον. Ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, πάντοτε ἀφελὴς, ἐνδεδυμένος ὡς ἐντελὴς ταξειδιώτης, μὲ τὰς δερματίνας περικνημίδας του, μὲ τὸν μάρσυπον κρεμάμενον εἰς τὸ πλευρὸν, περιβεβλημένος τὰ εὐρέα ἱμάτιά του ἐκ καστανοχρόου βελούδου, τὸ σίγαρον φέρων εἰς τὸ στόμα, ἐπεδαψίλευε κατὰ τὴν διάβασίν του ἀριθμοὺς καὶ ζωηρὰς χειραψίας. Ἀνεξάντλητος τὴν εὐφυΐαν, εὔθυμος, γελῶν, ἀστειζόμενος, εἱρωνευόμενος τὸν ἀξιότιμον Τζὼν Μάστωνα, ἐν μιᾷ λέξει ἦν Γάλλος, καὶ ὅπερ χειρότερον Παρισιανὸς μέχρι τοῦ τελευταίου δευτερολέπτου.

Δεκάτη ἐσήμανεν ἤδη. Ἦτο ὥρα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ βλῆμα· ἡ ἀναγκαιοῦσα ἐργασία διὰ νὰ καταβῶσιν ἐντὸς τοῦ τηλεβόλου, τὸ κλείσιμον τῆς σιδηρᾶς πλακὸς τοῦ βλήματος, ἡ κατάρρυψις τῶν ἰκριωμάτων καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς Κολομβιάδος γεράνων καὶ ἄλλων μηχανισμῶν ἀπήτουν ἀρκετὸν χρόνον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ Βαρβικὰν ἐκανόνισε τὸ χρονόμετρόν του ἀκριβῶς κατὰ τὸ τοῦ μηχανικοῦ Μουρχισῶνος, ὅστις ἐπεφορτίσθη νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὴν βαμβακοπυρίτιδα διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος· ὥστε οἱ ἐν τῷ βυθῷ τοῦ σιδηροῦ ἐκείνου φρέατος κεκλεισμένοι περιηγηταὶ ἠδύναντο νὰ παρακολουθῶσι τὴν ἀπαθῆ βελόνην, ἥτις ἔμελλε νὰ τοῖς δείξῃ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν τῆς ἐκσφενδονίσεώς των.

Ἔφθασε λοιπὸν ἡ στιγμὴ τῶν ἀποχαιρετισμῶν· τὸ θέαμα ἦτο συγκινητικόν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ὑπερβάλλουσαν εὐθυμίαν, ἠσθάνετο ἑαυτὸν συγκεκινημένον. Ὁ Τζὼν Μάστων κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ ὑπὸ τὰς ξηρανθείσας αὐτοῦ βλεφαρίδας ἀρχαῖόν τι δάκρυον, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἐφύλαττε διὰ τοιαύτην περίστασιν· ἀφῆκε λοιπὸν αὐτὸ νὰ ῥεύσῃ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ καὶ γενναίου προέδρου.

«Ὦ! ἂν ἀνεχώρουν μεθ' ὑμῶν! εἶπεν· εἶναι εἰσέτι καιρός.

— Ἀδύνατον, καλέ μου Μάστων!» ἀπεκρίνετο ὁ Βαρβικάν.

Μετά τινας στιγμὰς οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ σιδηροῦν αὐτῶν ὄχημα, οὗτινος ἔκλεισαν ἐνδοθεν τὴν πλάκα τοῦ ἀνοίγματος, καὶ τὸ στόμα τῆς Κολομβιάδος, ἀπαλλαχθὲν ὁλοσχερῶς, ἠνοίγετο ἐλευθέρως πρὸς τὸν οὐρανόν.

Τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν γενικὴν συγκίνησιν, ἥτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔφθασεν εἰς τὸν παροξυσμὸν αὐτῆς; Ἡ Σελήνη προϋχώρει ἐπὶ τοῦ διαυγεστάτου ἐκείνου στερεώματος, ἐξαλείφουσα κατὰ τὴν διάβασιν αὐτῆς τὰ σπινθηρίζοντα πυρὰ τῶν ἀστέρων· διέτρεχε τότε τὸν ἀστερισμὸν τῶν Διδύμων, καὶ εὑρίσκετο σχεδὸν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς μεταξὺ τοῦ ὁρίζοντος καὶ τοῦ ζενὶθ ἀποστάσεως.

Καταπληκτικὴ σιγὴ περιέβαλε πᾶσαν ταύτην τὴν σκηνήν. Οὔτε ἓν φύσημα ἀνέμου ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε μία πνοὴ εἰς τὰ στήθη! Αἱ καρδίαι δὲν ἐτόλμων νὰ πάλωσι, πάντα δὲ τὰ ἐκπεπληγμένα ὄμματα προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ χαίνοντος βαράθρου τῆς Κολομβιάδος.

Ὁ Μούρχισων ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος τὸν δείκτην τοῦ χρονομέτρου αὐτοῦ· μόλις ὑπελείποντο τεσσαράκοντα δευτερόλεπτα ἵνα σημάνῃ ἡ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως, ἕκαστον δὲ τούτων ἐφαίνετο εἷς αἰών. Κατὰ τὸ εἰκοστὸν δευτερόλεπτον γενικὸν ἐπεχύθη ῥῖγος, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ πλήθους ἐκείνου ὅτι οἱ τολμηροὶ περιηγηταὶ ἠρίθμουν ἐπίσης ἀπὸ τῆς εἱρκτῆς των τὰ τρομερὰ ταῦτα δευτερόλεπτα! Τότε ἠκούσθησαν διαφεύγουσαι μεμονωμέναι φωναί!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Τριάκοντα πέντε! —τριάκοντα ἕξ! —τριάκοντα ἑπτά! —τριάκοντα ὀκτώ! —τριάκοντα ἐννέα! —τεσσαράκοντα! Ὕρ ! ! ! »

Πάραυτα ὁ Μούρχισων, πιέζων διὰ τοῦ δακτύλου τὸ παρακώλυμα τῆς συστοιχίας, ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸ ἠλεκτρικὸν ῥεῦμα, καὶ ἀπέστειλε τὸν σπινθῆρα εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς Κολομβιάδος.

Ἐκπυρσοκρότησις καταπληκτική, ἀνήκουστος, ὑπεράνθρωπος, ἥτις οὐδὲν δύναται νὰ παράσχῃ τὴν ἰδέαν, οὔτε αἱ ἀστραπαί, οὔτε αἱ βρονταί, οὔτε οἱ κρότοι τῶν ἐκρήξεων, ἐπηκολούθησεν ἀμέσως. Πελώριος πίδαξ πυρὸς ἀνέθορεν ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τοῦ ἐδάφους ὡς ἀπὸ κρατῆρος· ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ ἀνυψώθη, καὶ μόλις κατώρθωσάν τινες τῶν περιεστώτων νὰ διίδωσι μίαν στιγμὴν τὸ βλῆμα, διασχίζον ἐνδόξως τὸν ἀέρα ἐν μέσῳ τῶν φλογερῶν ἀναθυμιάσεων.

ΚΖ'.

Η ΟΜΙΧΛΗ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διάπυρος πίδαξ ἐξώρμησε πρὸς τοὺς οὐρανοὺς εἰς καταπληκτικὸν ὕψος, ἡ ἀνάπτυξις αὕτη τῶν φλογῶν ἐφώτισε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν Φλωρίδα, καὶ ἐπὶ ἀόριστον μόριον χρόνου ἡ ἡμέρα ἀντεκατέστησε τὴν νύκτα ἐφ' ἱκανὴν ἔκτασιν. Ὁ ἀπέραντος οὗτος πυρόεις θύσανος παρετηρήθη εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν μιλίων ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀπό τε τοῦ κόλπου καὶ ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ πάντες οἱ πλοίαρχοι ἐσημείωσαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ γιγαντώδους τούτου μετεώρου.

Ἡ ἐκπυρσοκρότησις τῆς Κολομβιάδος παρηκολουθήθη ἀπὸ ἀληθῆ σεισμόν· πᾶσα ἡ Φλωρὶς ἐκλονίσθη ἐκ βαθέων. Τὰ ἀέρια τῆς πυρίτιδος, διασταλέντα ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἀπώθησαν μετ' ἀπαραμίλλου ὁρμῆς τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα, καὶ ἡ τεχνητὴ αὕτη λαῖλαψ, ἑκατοντάκις ὁρμητικωτέρα τοῦ τυφῶνος τῶν τρικυμιῶν, διῆλθεν ὡς σίφων διὰ μέσου τῶν ἀνέμων.

Οὐδὲ εἷς θεατὴς ἔμεινεν ὀρθός· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, οἱ πάντες σχεδὸν ἀνετράπησαν, ὡς οἱ στάχεις κατὰ τὸν ἀνεμοστρόβιλον. Ὁ θόρυβος ἦν ἀπερίγραπτος· μέγας ἀριθμὸς θεατῶν ἐπληγώθη καιρίως, καὶ ὁ Τζὼν Μάστων, ὅστις, ἐναντίον πάσης προφυλάξεως, ἵστατο ἐν τοῖς πρώτοις, ἀνετινάχθη εἴκοσιν ὀργυιὰς πρὸς τὰ ὀπίσθεν, καὶ διῆλθεν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὡς βόμβα ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν συμπολιτῶν του· τριακόσιαι χιλιάδες ἀτόμων ἔμειναν ἐπί τινας στιγμὰς βωβὰ καὶ ὡς προσβληθέντα ὑπὸ ἠλιθιότητος.

Τὸ οὕτω διαταραχθὲν ἀτμοσφαιρικὸν ῥεῦμα, ἀφοῦ ἀνέτρεψε τοὺς οἰκίσκους, κατέῤῥιψε τὰς καλύβας, ἐξερρίζωσε τὰ δένδρα εἰς ἀκτῖνα εἴκοσι μιλίων, καὶ ἀπώθησε τὰς ἁμάξας τοῦ σιδηροδρόμου μέχρι τῆς Τάμπα-Τόβνης, ἐῤῥίφθη ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης ὡς χιονοστιβὰς, καὶ κατέστρεψεν ἑκατοντάδα οἰκιῶν, μεταξὺ δὲ τούτων τὴν μητροπολιτικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Χρηματιστήριον, τὸ ὁποῖον διερράγη καθ' ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν. Τινὰ τῶν ἐν τῷ λιμένι ἠγκυροβολημένων πλοίων, συγκρουσθέντα μετ' ἀλλήλων, ἐβυθίσθησαν ἐν ἀκαρεῖ· ἕτερα δὲ προσώχθησαν ἐπὶ τῆς παραλίας, συντριβεισῶν τῶν ἀλύσεων αὐτῶν ὡς κλωστὴ ἐκ νήματος.

Ἀλλ' ὁ κύκλος οὗτος τῶν καταστροφῶν ἐξετάθη καὶ περαιτέρω ἀκόμη, πέραν τῶν ὁρίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν· τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντικρούσεως, βοηθούμενον ὑπὸ τῶν νοτίων ἀνέμων, ἐγένετο ἐπαισθητὸν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ ὑπὲρ τὰ τριακόσια μίλια ἀπὸ τῶν ἀμερικανικῶν ἀκτῶν. Τρικυμία τεχνητή, τὴν ὁποίαν οὐδὲν μετεωροσκοπεῖον ἠδυνήθη νὰ προΐδῃ, ἐνέσκηψε μετ' ἀσυνήθους ὁρμῆς, πολλὰ δὲ πλοῖα, καταληφθέντα αἴφνης ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ τούτου ἀνεμοστροβίλου, κατεποντίσθησαν πλησίστια.

Τέλος πάντων, ἂν πρέπῃ νὰ πιστεύσωμεν τὰς διαβεβαιώσεις αὐτοχθόνων τινῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν οἱ κάτοικοι τῆς Γορέας καὶ τῆς Σιέῤῥας Λεόνε ἤκουσαν ὑπόκωφόν τινα ταραχήν, τελευταίαν μετακίνησιν τῶν κυμάτων τοῦ ἤχου, τὰ ὁποῖα, διελθόντα τὸν Ἀτλαντικόν, κατέληξαν ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς.

Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Φλωρίδα. Παρελθούσης τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς συγχύσεως, οἱ πληγωμένοι, οἱ κωφοί, τὸ πλῆθος τέλος πάντων ὁλόκληρον ἀνηγέρθη, καὶ πάραυτα ἀντήχησαν μέχρι νεφελῶν φρενητιώδεις κραυγαί, «Ζήτω ὁ Ἀρδάν! Ζήτω ὁ Βαρβικάν! Ζήτω ὁ Νίχολ!» Πολλὰ ἑκατομμύρια θεατῶν, ὡπλισμένην ἔχοντα τὴν ὅρασιν διὰ τηλεσκοπίων, διοπτρῶν καὶ μεγεθυντικῶν ὑάλων, ἐξηρεύνων τὸν οὐρανὸν, λησμονοῦντα τοὺς μώλωπας καὶ τὸν τρόμον αὐτῶν. Πλὴν μάτην ἐζήτουν τὸ βλῆμα· ἀδύνατον ἦτο νὰ τὸ παρατηρήσωσι, καὶ ὤφειλον νὰ ἀναμένωσι τὰ τηλεγραφήματα τῆς σκοπιᾶς τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, ὅπου ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας ἀνέμε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

νέν ὡς σκοπὸς, τὸν ὀφθαλμὸν ἔχων ἐπὶ τοῦ φακοῦ τοῦ γιγαντώδους τηλεσκοπίου.

Ἀλλὰ φαινόμενον ἀπρόοπτον, καίτοι εὐκόλως προβλεπόμενον, καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμία προφύλαξις ἴσχυεν, ἐνέβαλε μετ' ὀλίγον τὴν κοινὴν ἀνυπομονησίαν εἰς σκληρὰν δοκιμασίαν. Ὁ τόσον ὡραῖος καιρὸς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μετεβλήθη αἰφνιδίως· ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίσθη καλυφθεὶς ὑπὸ νεφῶν. Καὶ πῶς ἄλλως ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ μετὰ τὴν τρομερὰν μετάθεσιν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων καὶ τὸν διασκορπισμὸν τῆς ὑπερβολικῆς ταύτης ποσότητος τῶν ἀτμῶν, τῆς προελθούσης ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῶν τετρακοσίων χιλιάδων λιτρῶν πυροξυλίνης; Πᾶσα ἡ φυσικὴ τάξις διεταράχθη. Τοῦτο δὲ οὐδόλως ἄπορον πρέπει νὰ φανῇ, διότι συνεχῶς εἰς τὰς ναυμαχίας παρετηρήθη ἡ αἰφνιδία μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐκπυρσοκροτήσεων.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ ὁρίζοντος κεκαλυμμένου ὑπὸ πυκνῶν νεφῶν, παρεμβεβλημένων μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς ὡς βαρὺ καὶ ἀδιαπέραστον παραπέτασμα, καὶ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἐξετείνετο μέχρι τοῦ ὁρίζοντος τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων. Ἐκ πάντων τῶν μερῶν τῆς σφαίρας ἀνεπέμφθη συναυλία διαμαρτυρήσεων, ἀλλ' ἡ φύσις ὀλίγον συνεκινήθη· μάλιστα ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι συνετάραξαν τὴν ἀτμοσφαῖραν διὰ τοῦ πυροβολισμοῦ των, ὤφειλον νὰ ὑποστῶσι τὰς συνεπείας τοῦ τολμήματός των.

Κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἡμέραν ἕκαστος ἐζήτει νὰ διασχίσῃ τὸν σκιερὸν πέπλον τῶν νεφῶν, πλὴν ἔμενε μὲ τοὺς κόπους του· ἄλλως τε δὲ μάτην ἔφερον τὰ ὄμματα πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ζητοῦντες τὸ βλῆμα, τὸ ὁποῖον, συνεπείᾳ τῆς ἡμερησίας κινήσεως τῆς σφαίρας, θὰ διήρχετο βεβαίως κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν γραμμὴν τῶν ἀντιπόδων.

Ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα ἀκόμη ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ παρατηρήσωσι τὸν δίσκον τῆς Σελήνης, διότι ὁ οὐρανὸς ἐξηκολούθει νὰ ἦναι σκοτεινὸς καὶ βεβαρημένος ὑπὸ νεφελῶν. Ἤθελέ τις ὑποθέσει ὅτι ἡ μελαγχολικὴ Φοίβη, παροργισθεῖσα κατὰ τῶν θνητῶν ἐπιγείων διότι ἔσχον τὴν αὐθάδειαν νὰ τὴν πυροβολήσωσιν, ἀπέκρυπτε τὸ πρόσωπόν της. Οὐδεμία λοιπὸν παρατήρησις ἀπέβαινεν ἐφικτὴ, καὶ τὰ τηλεγραφήματα τῆς σκοπιᾶς τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων ἐπεβεβαίουν τὸ λυπηρὸν τοῦτο.

Ἐν τούτοις, ἂν τὸ πείραμα ἐπετύγχανεν οἱ ταξειδιῶται, ἀναχωρήσαντες τὴν 1ην Δεκεμβρίου κατὰ τὴν δεκάτην ἑσπερινὴν ὥραν, τεσσαρά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κοντα ἓξ πρῶτα καὶ τεσσαράκοντα δευτερόλεπτα, ἔμελλον νὰ φθάσωσι τὸ μεσονύκτιον τῆς 4ης. Ὅλον ἐπειδὴ ἦτο λίαν δύσκολον νὰ παρατηρηθῇ ἓν τοσοῦτο μικρὸν σῶμα ἐν τοιαύτῃ ἀτμοσφαιρικῇ καταστάσει, ἔλαβον τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμείνωσι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Τὴν 4ην Δεκεμβρίου ἀπὸ τῆς ὀγδόης ἑσπερινῆς ὥρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παρακολουθήσωσι τὸ βλῆμα, ὅπερ ὤφειλε νὰ φανῇ ὡς μικρὰ μέλαινα στιγμὴ, ἐπὶ τοῦ φωτεινοῦ δίσκου τῆς Σελήνης ἐξεικονιζομένη· ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐξηκολούθει ἐπιμόνως νὰ ἦνε ὁμιχλώδης, τοῦθ' ὅπερ ἐξῆψε τὸν τοῦ κοινοῦ ἐρεθισμόν. Καὶ τότε ἤρχησαν νὰ ὑβρίζωσι τὴν Σελήνην ὅτι δὲν ἐνεφανίζετο, καὶ νὰ ἀπειλῶσι διὰ τῶν γρόνθων τὸν οὐρανόν.

Ὁ Τζὼν Μάστων ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ αὐτοῦ μετέβη εἰς τὰ Βραχώδη Ὄρη, ἐπιθυμῶν νὰ παρατηρήσῃ ὁ ἴδιος· οὐδόλως ἀμφέβαλεν ὅτι οἱ φίλοι του θὰ ἦσαν ἤδη φθασμένοι εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου των· ἄλλως τε δὲ οὐδεμόθεν τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἠκούσθη ὅτι τὸ βλῆμα ἔπεσεν ἐπί τινος νήτου εἴτε ἠπείρου, καὶ ὁ ἔντιμος γραμματεὺς ἐν τῇ αἰσιοδοξίᾳ αὐτοῦ ἐφαίνετο λησμονῶν ὅτι ἡ γηΐνη σφαῖρα περικαλύπτεται κατὰ τὰ τρία αὐτῆς τέταρτα ὑπὸ τῶν ὑδάτων.

Τὴν 5ην ὁ αὐτὸς καιρός. Τὰ μεγάλα τηλεσκόπια τοῦ παλαιοῦ κόσμου, τὸ τοῦ Ἐρσχέλλου Ῥὸς, Φουκώλτου κλπ. ἀδιακόπως ἐξηρεύνων τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀστέρος τῶν νυκτῶν, διότι ὁ καιρὸς ἦν αἴθριος ἐν Εὐρώπῃ· ἀλλὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς τῶν ὀπτικῶν τούτων ὀργάνων ἐντάσεως καθίστα ἀνέφικτον τοιαύτην μικροσκοπικὴν παρατήρησιν.

Τὴν 6ην ὁ καιρὸς ἐξηκολούθει ἀμετάβλητος· ἤδη ἡ ἀνυπομονησία κατέτρωγε τὰ τρία τέταρτα τῶν κατοίκων τῆς γηΐνης σφαίρας. Τινὲς μάλιστα προέβησαν εἰς τὸ νὰ προτείνωσι τὰ πλέον παράτολμα σχέδια πρὸς διάλυσιν τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ συσσωρευθέντων νεφῶν.

Τὴν 7ην ὁ οὐρανὸς ἐφάνη κάπως μεταβαλλόμενος. Ἤλπισαν, ἀλλ' ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ὑπῆρξε στιγμιαία, διότι τὸ ἑσπέρας καὶ πάλιν πυκνὰ νέφη ἀπέκρυψαν τὸν ἀστερόεντα θόλον ἀπὸ παντὸς βλέμματος.

Τὸ πρᾶγμα κατήντα σπουδαῖον, διότι τὴν 11ην κατὰ τὴν ἐνιάτην ὥραν καὶ ἕνδεκα λεπτὰ τῆς πρωΐας ἡ Σελήνη ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ τελευταῖον αὐτῆς τέταρτον, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης, καὶ ἐὰν ἀπεκαλύπτετο ὁ οὐρανὸς, αἱ παρατηρήσεις θὰ καθίσταντο δυσχερεῖς ἕνεκα τῆς ἐπαισθητῆς μειώσεως τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἐξαφανίσεως αὐτοῦ· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ περιμείνωσι μέχρι τῆς 3ης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἰανουαρίου ἀκριβῶς κατὰ τὸ μεσονύκτιον πλέον τεσσαράκοντα τεσσάρων λεπτῶν, διὰ νὰ ἐπανεύρωσιν αὐτὴν πλησιφαῆ καὶ νὰ ἐπαναλάβωσι τὰς παρατηρήσεις.

Αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευον τὰς σκέψεις ταύτας μετὰ μυρίων σχολίων, καὶ κατήντων ἅπασαι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ κτινὸν ἔπρεπε νὰ ὁπλισθῇ μετ' ἀγγελικῆς ὑπομονῆς.

Τὴν 8ην τίποτε. Τὴν 9ην ὁ ἥλιος ἐπεφάνη μίαν στιγμὴν ὡς διὰ νὰ περιπαίξῃ τοὺς Ἀμερικανούς· τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ καταβοήσεων καὶ συριγμῶν, καὶ ὀργισθεὶς βεβαίως διὰ τοιαύτην ὑποδοχὴν, ἐφειδωλεύθη τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ.

Τὴν 10ην οὐδεμία μεταβολή. Ὁ Τζὼν Μάστων ἐκινδύνευε νὰ παραφρονήσῃ, καὶ εἶχον σπουδαίους φόβους περὶ τοῦ ἐγκεφάλου αὐτοῦ, καίτοι τοσούτῳ καλῶς διετηρήθη ἄχρι τοῦδε ὑπὸ τὸ ἐκ γονταπερίνης κρανίον του.

Τέλος τὴν 11ην ἐξερράγη μία ἐκ τῶν καταπληκτικῶν ἐκείνων τρικυμιῶν, τῶν συνήθων εἰς τὰς μεταξὺ τῶν τροπικῶν κειμένας χώρας. Σφοδροὶ ἀνατολικοὶ ἄνεμοι ἐσάρωσαν τὰ ἀπὸ τοσούτου χρόνου συσσωρευθέντα ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ νέφη, καὶ τὸ ἑσπέρας ὁ ἡμιφαγωμένος δίσκος τῆς Σελήνης διήρχετο μεγαλοπρεπῶς ἀναμέσον τῶν στιλβόντων ἀστερισμῶν τοῦ οὐρανοῦ.

ΚΗ'.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΑΣΤΡΟΝ.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα τὸ μετὰ παλμῶν ἀναμενόμενον νέον ἐνέσκηψεν ὡς κεραυνὸς καθ' ἅπασαν τὴν ὁμόσπονδον ἐπικράτειαν, ἐντεῦθεν δὲ, διελθὸν διὰ τοῦ ὠκεανοῦ, περιήρχετο τὴν ὑφήλιον ἐπὶ τῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων· τὸ βλῆμα παρετηρήθη, χάρις εἰς τὸ γιγάντειον τηλεσκόπιον τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων.

Ἰδοὺ ἡ ἔκθεσις τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, περιέχουσα τὸ ἐπιστημονικὸν συμπέρασμα τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιχειρήσεως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

«Λύγκς-Πὴκ, τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου.

«*Πρὸς τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ Γραφείου τοῦ τῆς Κανταβριγίας Ἀστεροσκοπειου.*

«Τὸ ὑπὸ τῆς Κολομβιάδος ἐκσφενδονισθὲν βλῆμα παρετηρήθη ὑπὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« τῶν ΚΚ. Βελφάστ καὶ Τζὼν Μάστωνος τὴν 12ην Δεκεμβρίου, κατὰ « τὴν ὀγδόην ἑσπερινὴν ὥραν καὶ τεσσαράκοντα ἑπτὰ λεπτὰ, καθ' ἣν στιγ- « μὴν ἡ Σελήνη εἰσήρχετο εἰς τὸν τελευταῖον αὐτῆς τετραγωνισμόν.

« Τὸ ἐν λόγῳ βλῆμα δὲν ἔφθασεν εἰς τὸν σκοπόν. Διῆλθε παρὰ « τὸν σεληνιακὸν δίσκον, ἀλλ' ἀρκετὰ πλησιόθεν ὥστε νὰ κρατηθῇ « ὑπὸ τῆς ἕλξεως αὐτοῦ.

« Τότε ἡ εὐθύγραμμος αὐτοῦ κίνησις μετεβλήθη εἰς κυκλοτερῆ καὶ « μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος παρεσύρθη ἀκολουθοῦν ἐλλειπτικὴν « τροχιὰν πέριξ τῆς Σελήνης, ἥτινος ἀπέβη ὁ ἀληθὴς δορυφόρος.

« Τὰ στοιχεῖα τοῦ νέου τούτου ἄστρου δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι « νὰ προσδιορισθῶσι, ὡς οὔτε ἡ κίνησις τῆς ἀνακυκλήσεως, οὔτε ἡ « τῆς περιστροφῆς αὐτοῦ. Ἡ χωρίζουσα αὐτὸ ἀπὸ τῆς σεληνιακῆς « ἐπιφανείας ἀπόστασις ὑπολογίζεται περίπου εἰς 4,500 λεύγας.

« Ἤδη δύο ὑποθέσεις δύνανται νὰ προκύψωσιν, ἐξ ὧν ἐπενεχθήσε- « ται μεταβολή τις εἰς τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ κατάστασιν:

« Ἡ ἡ ἕλξις τῆς Σελήνης ὑπερισχύσασα θὰ σύρῃ τὸ βλῆμα, καὶ « οἱ ταξειδιῶται θὰ φθάσωσιν εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου των· ἢ, κρα- « τηθὲν εἰς ἀμετάβλητον τροχιὰν, θὰ διατελῇ στρεφόμενον περὶ τὸν « σεληνιακὸν δίσκον μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.

« Τοῦτο θὰ ἀποδείξωσι βραδύτερον οἱ παρατηρήσεις. Ἐπὶ τοῦ πα- « ρόντος ἡ ἐπιχείρισις τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου οὐδὲν ἔσχεν ἀποτέ- « λεσμα, ἢ νὰ προικίσῃ τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα μὲ νέον ἄστρον.»

« Ι. ΒΕΛΦΑΣΤ. »

Ὁποῖα ζητήματα διήγειρεν ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη λύσις! Ὁποῖα μυστήρια ἐπεφυλάσσετο τὸ μέλλον εἰς τὰς ἐρεύνας τῆς ἐπιστήμης! Χάρις εἰς τὴν τόλμην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τριῶν ἀνθρώπων, ἡ κατὰ τὰ φαινόμενα ἀρκετὰ ματαία αὕτη ἐπιχείρησις τοῦ νὰ πέμψωσι σφαῖραν εἰς τὴν Σελήνην, προσεκτᾶτο μέγα ἀποτέλεσμα, τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι ἔμελλον νὰ ὦσιν ἀνυπολόγιστοι. Οἱ περικεκλεισμένοι ἐντὸς νέου δορυφόρου περιηγηταί, καίτοι μὴ τυχόντες τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ἀπετέλουν τοὐλάχιστον μέρος τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου, ἐστρέφοντο περὶ τὸν φωτῆρα τῆς νυκτὸς, καὶ πρῶτον ἦδη ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου κατώρθου νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ μυστήρια αὐτοῦ· τὰ ὀνόματα λοιπὸν τοῦ Νίχωλ, τοῦ Βαρβικὰν καὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρβὰν ἔμελλον νὰ ἀπαθανατισθῶσιν εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἀστρονομίας, καὶ οἱ τολμηροὶ οὗτοι ἄνδρες, οἱ περιφρονήσαντες τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σφενδονισθέντες μετ' αὐταπαρνήσεως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ τοῦ ἀπείρου διαστήματος, ἵνα παραδοθῶσιν εἰς τὴν παραδοξοτέραν τῶν συγχρόνων ἐπιχειρήσεων, δικαιοῦνται νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν κεφαλίδι τοῦ μαρτυρολογίου τῆς ἐπιστήμης.

Ὅπωσδήποτε, ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὁλόκληρος ὁ κόσμος κατελήφθη ὑπὸ αἰσθήματος ἐκπλήξεως καὶ τρόμου· οἱ πάντες ἐσκέπτοντο τίνι τρόπῳ ἦτο δυνατὸν νὰ χορηγηθῇ βοήθεια εἰς τοὺς τολμηροὺς καὶ αἰθεροβάμονας τούτους κατοίκους τῆς Γῆς. Πλὴν μετὰ λύπης κατήντων εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀδύνατον ἦν τοῦτο, διότι ἐτέθησαν ἐκτὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως, ὑπερπηδήσαντες τὰ ὑπὸ τῆς θεότητος διαχαραχθέντα ὅρια εἰς τὰ ἀνθρώπινα δημιουργήματα. Καὶ ἠδύναντο μὲν νὰ προμηθεύωνται ἀέρα ἐπὶ δύω μῆνας, εἶχον ζωοτροφίας ἐνὸς ἔτους· ἀλλ' ἔπειτα; . . . Ὦ! εἰς τὸ τρομερὸν τοῦτο ἔ π ε ι τ α καὶ αὐταὶ αἱ ἀναίσθητοι καρδίαι ἔπαλλον σφοδρῶς.

Εἷς μόνος δὲν παρεδέχετο ὅτι ἡ θέσις τῶν ἀεροπόρων ἦν ἀπελπιστικὴ, εἷς μόνος ἐπέμενεν εἰς τὴν περὶ σωτηρίας αὐτῶν πεποίθησιν· καὶ οὗτος ἦν ὁ ἀφωσιωμένος αὐτῶν φίλος καὶ ἐπίσης τολμηρὸς καὶ ἀποφασιστικὸς ὡς αὐτούς, ὁ γενναῖος Τζὼν Μάστων.

Ἐξηκολούθει λοιπὸν νὰ τοὺς ἔχῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Κατοικία του ἔκτοτε ὑπῆρξεν ἡ σκοπιὰ τοῦ Λὸγκς-Πὴκ, ὁρίζων του δὲ ὁ φακὸς τοῦ γιγαντώδους τηλεσκοπίου. Ἅμα ἡ Σελήνη ἐνεφανίζετο εἰς τὸν ὁρίζοντα, περιέβαλεν αὐτὴν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ τηλεσκοπίου, καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπησχόλει ἀλλαχοῦ τῶν οὐρανῶν τὸ βλέμμα του. Παρετήρει μετ' ἀνενδότου ὑπομονῆς τὴν διάβασιν τοῦ βλήματος ἐπὶ τοῦ ἀργυροχρύσου δίσκου τῆς Σελήνης, καὶ ἀληθῶς ὁ ἄξιος οὗτος ἄνθρωπος διετέλει εἰς ἀκατάπαυστον συγκοινωνίαν μετὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ φίλων, τοὺς ὁποίους ἔτρεφε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπανίδῃ ποτέ.

« Θὰ ἀνταποκριθῶμεν μετ' αὐτῶν, ἔλεγεν εἰς τὸν συγκατατιθέμενον νὰ τὸν ἀκροασθῇ, ἅμα τὸ ἐπιτρέψωσιν αἱ περιστάσεις· θὰ ἔχωμεν τὰ νέα των, καὶ θὰ τοῖς μεταδιδάσωμεν τὰ ἰδικά μας. Ἄλλως τε δὲ, τοὺς γνωρίζω· εἶναι ἄνθρωποι εὐφυέστατοι καὶ ἐφευρετικοί. Οἱ τρεῖς οὗτοι φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ διαστήματι πάσας τὰς πηγὰς τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης καὶ τῆς βιομηχανίας. Μὲ τὰ ἐφόδια ταῦτα δύναταί τις νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι θὰ ἀπαλλαχθῶσι συντόμως τῆς δυσχεροῦς θέσεώς των. »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

ΜΕΡΟΣ Β'.
ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ.

Ἐν ᾧ συγκεφαλαιοῦται τὸ πρῶτον μέρος τοῦ παρόντος συγγράμματος, χρησιμεῦον ὡς πρόλογος διὰ τὸ δεύτερον.

Κατὰ τὸ ἔτος 186 ** σύμπας ὁ κόσμος συνεκινήθη ὑπὸ ἐπιστημονικῆς τινος ἀποπείρας, ὁμοία τῆς ὁποίας οὐδέποτε ἀναφέρεται εἰς τὰ χρονικὰ τῶν ἐπιστημῶν. Τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἑταιρίας πυροβολιστῶν, ἱδρυθείσης ἐν Βαλτιμόρῃ μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Ἀμερικῆς, συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ συγκοινωνήσωσι μετὰ τῆς Σελήνης,—ναί, μετὰ τῆς Σελήνης,—ἐξακοντίζοντα εἰς αὐτὴν σφαῖραν τηλεβόλου. Ὁ πρόεδρος τῆς ἑταιρίας καὶ πρωτουργὸς τῆς ἐπιχειρήσεως Βαρβικὰν, ἐξαιτησάμενος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν γνώμην τῶν σοφῶν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ἔλαβε πάντα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς παραδόξου καὶ πρωτοφανοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἥτις ἀνεκηρύχθη κατορθωτὴ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐπιστημόνων. Γενομένης δὲ ἐπὶ τούτῳ δημοσίας συνεισφορᾶς, ἤρξαντο αἱ ἀπαιτούμεναι προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ἀστεροσκοπείου συνταχθεῖσαν σημείωσιν, τὸ τηλεβόλον, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐκσφενδονίσῃ τὸ πρωτοφανὲς ἐκεῖνο βλῆμα, ἔπρεπε νὰ στηθῇ εἰς χώραν, κειμένην μεταξὺ τοῦ 0 καὶ 28 βαθμῶν γεωγραφικοῦ πλάτους, βορείου εἴτε νοτίου, ὅπως σκοπεύσῃ τὴν Σελήνην ἀκριβῶς εἰς τὸ ζενὶθ εὑρισκομένην. Ἡ σφαῖρα ἔπρεπε νὰ προωθῆται ὑπὸ ἀρχικῆς ταχύτητος 12 χιλιάδων ὑ α ρ δ ῶ ν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατὰ δευτερόλεπτον. Ἐκσφενδονιζομένη τὴν 1ην Δεκεμβρίου περὶ τὴν 11ην ὥραν τῆς ἑσπέρας, παρὰ 13 λεπτὰ καὶ 20 δευτερόλεπτα, ἔμελλε νὰ συναντήσῃ τὴν Σελήνην τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς, ἤτοι τὴν 5ην Δεκεμβρίου ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Σελήνη ἤθελεν εὑρίσκεσθαι εἰς τὸ περίγειον αὐτῆς σημεῖον, ἤτοι εἰς τὴν ἐγγυτέραν ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασιν, ὑπολογιζομένην ἀκριβῶς εἰς 86,410 λεύγας.

Τὰ σπουδαιότερα τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν, ὁ ταγματάρχης Ἔλφιστων, ὁ γραμματεὺς Τζὼν Μάστων καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες συνεκρότησαν πολλὰς συνεδριάσεις, ἐν αἷς συνεζητήθη τὸ σχῆμα καὶ ἡ σύνθετις τῆς ἐξακοντισθησομένης σφαίρας, ἡ διάθεσις καὶ ἡ φύσις τοῦ τηλεβόλου, καὶ ἡ ποιότης καὶ ἡ ποσότης τῆς πυρίτιδος, ἣν ἤθελον μεταχειρισθῆ. Ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη: 1ον. ἵνα τὸ βλῆμα ᾖ ὄλμος ἐκ λευκαργίλλου, ἑκατὸν ὀκτὼ δακτύλων διαμέτρου καὶ πάχους δώδεκα, ζυγίζων οὕτω 19,250 λίτρας· 2ον. τὸ τηλεβόλον νὰ κατασκευασθῇ ἐκ χυτοῦ σιδήρου, τακέντος ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ νὰ ἔχῃ μῆκος ἐννεακοσίων ποδῶν· καὶ 3ον ἡ γόμωσις αὐτοῦ νὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ βαμβακοπυρίτιδος τετρακοσίων χιλιάδων λιτρῶν, ἥτις, ἀναπτύσσουσα ὑπὸ τὸ βλῆμα ἓξ δισεκατομμύρια λίτρας ἀερίου, ἤθελεν ἐκσφενδονίσει αὐτὸ εὐκόλως πρὸς τὸ ἄστρον τῆς νυκτός.

Τῶν ζητημάτων τούτων λυθέντων, ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν μετὰ τοῦ μηχανικοῦ Μουρχισῶνος ἐξελέξαντο τοποθεσίαν τινὰ, κειμένην 27° 7′ βορείου πλάτους καὶ 5° 7′ δυτικοῦ μήκους ἐν τῇ χερσονήσῳ τῆς Φλωρίδος· εἰς ταύτην δὲ τὴν θέσιν, μετὰ τεραστίους ἐργασίας, ἐχύθη ἐπιτυχῶς ἡ Κολομβιάς.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν διετέλουν τὰ πράγματα, ὅτε ἐπελθὸν συμβεβηκός τι ὑπερηύξησε τὸ εἰς τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιχείρησιν ἀποδιδόμενον ἐνδιαφέρον.

Γάλλος τις, Παρισιανὸς φαντασιοκόπος, ἐπιστήμων πνευματώδης ἅμα καὶ τολμητίας, ἀπεφάσισε νὰ περικλεισθῇ ἐντὸς τοῦ ἐκσφενδονισθησομένου ὑπὸ τοῦ τεραστίου ἐκείνου τηλεβόλου βλήματος, ὅπως ἀφιχθῇ εἰς τὴν Σελήνην καὶ διενεργήσῃ τὴν διάγνωσιν τοῦ δορυφόρου τούτου τῆς Γῆς. Ὁ ἀτρόμητος οὗτος περιηγητὴς ὠνομάζετο Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ὅτε ἦλθεν εἰς Ἀμερικὴν, ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετ' ἐνθουσιασμοῦ· συνεκρότησε συλλαλητήρια, ὡδηγήθη ὡς ἐν θριάμβῳ, συνδιήλλαξε τὸν πρόεδρον Βαρβικὰν μετὰ τοῦ ἀσπόνδου αὐτοῦ ἐχθροῦ, τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στράτηγοῦ Νίχωλ, καὶ ὡς ἐγγύησιν τῆς συμφιλιώσεως, κατέπεισεν ἀμφοτέρους νὰ συνεπιβῶσι μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ βλήματι.

Ἡ πρότασις ἐγένετο παραδεκτὴ, διὸ καὶ ἐτροποποιήθη τὸ σχῆμα τοῦ βλήματος, ὅπερ ἀντὶ σφαιροειδοῦς ἐγένετο κυλινδροκωνικόν. Ἐφωδίασαν λοιπὸν τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἀεροπόρου ὀχήματος δι' ἰσχυρῶν ἐλατηρίων καὶ εὐθραύστων διαφραγμάτων, ὅπως ἐξασθενίσωσι δι' αὐτῶν τὰς ἀντιτυπίας τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ ἐπρομηθεύθησαν τροφὰς δι' ἓν ἔτος, ὕδωρ δι' ἱκανοὺς μῆνας, καὶ ἀέριον δι' ὀλίγας ἡμέρας. Σκεύασμα αὐτοκίνητον παρεσκεύαζε καὶ ἐχορήγει τὸν ἀπαιτούμενον εἰς τὴν διαπνοὴν τῶν τριῶν τούτων ὁδοιπόρων ἀέρα. Ταυτοχρόνως δὲ ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος κατεσκεύαζεν ἐπί τινος τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων γιγάντειον τηλεσκόπιον, δι' οὗ ἔμελλον νὰ παρακολουθήσωσι τὸ βλῆμα κατα τὴν διὰ τοῦ διαστήματος διάβασιν αὐτοῦ. Τὰ πάντα ἦσαν ἤδη ἕτοιμα.

Τὴν 30ὴν λοιπὸν Νοεμβρίου, κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν, ἐγένετο ἡ ἐκσφενδόνισις ἐν μέσῳ ἐκτάκτου συρροῆς πολυπληθῶν θεατῶν, καὶ κατὰ πρώτην ἤδη φορὰν τρία ἀνθρώπινα ὄντα ἐγκατέλειπον τὴν γηΐνην σφαῖραν, καὶ ἤλαυνον πρὸς τὰς αἰθερίους ἐκτάσεις μετὰ βεβαιότητος σχεδὸν ὅτι ἔμελλον νὰ φθάσωσι πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν.

Οἱ τολμηροὶ οὗτοι ὁδοιπόροι, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ στρατηγὸς Νίχωλ, ἔμελλον, κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς, νὰ συμπληρώσωσι τὴν πορείαν αὐτῶν ἐν διαστήματι 97 ὡρῶν, 13 πρώτων καὶ 20 δευτερολέπτων· κατὰ συνέπειαν, ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης ἄφιξις αὐτῶν ἠδύνατο νὰ γίνῃ κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 5ης Δεκεμβρίου, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Σελήνη ἤθελεν εἶσθαι πλησιφαὴς, καὶ οὐχὶ τὴν 4ην, ὡς ἀνήγγειλάν τινες τῶν ἐφημερίδων ἐσφαλμένως.

Ἀλλὰ, συμβὰν ἀπροσδόκητον! ἡ ὑπὸ τῆς Κολομβιάδος προξενηθεῖσα ἐκπυρσοκρότησις ἔσχεν ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν διατάραξιν τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας, συνεπισωρεύσασα μεγίστην ποσότητα ἀτμῶν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξήγειρε τὴν γενικὴν ἀδημονίαν, ἐπειδὴ ἡ Σελήνη κατεκαλύφθη διὰ πολλὰς νύκτας ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν παρατηρητῶν.

Ὁ ἄξιος Τζὼν Μάστων, ὁ γενναιότερος φίλος τῶν τριῶν ὁδοιπόρων, ἀνεχώρησεν ἐγκαίρως διὰ τὰ Βραχώδη Ὄρη, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Ι. Βελφάεστ, διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Καν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ταβριγίας, καὶ ἀφίκετο εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Λὸγκς-Πὴκ, ἔνθα ἐστήθη τὸ τηλεσκόπιον, τὸ ὁποῖον προσήγγιζε τὴν Σελήνην κατὰ δύο λεύγας. Ὁ ἀξιότιμος γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐπόθει νὰ παρατηρήσῃ πρῶτος αὐτὸς τὸ ἀεροπόρον ὄχημα τῶν τολμηρῶν αὐτοῦ φίλων.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἐπισώρευσις τῶν νεφελῶν παρημπόδισε πᾶσαν παρατήρησιν κατὰ τὴν 5ην, 6ην, 7ην, 8ην, 9ην καὶ 10ην Δεκεμβρίου· ἐνόμισαν μάλιστα ὅτι ἡ παρατήρησις ἔπρεπε ν᾽ ἀναβληθῇ διὰ τὴν 3ην Ἰανουαρίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους, καθότι ἡ Σελήνη, εἰσερχομένη τὴν 11ην Δεκεμβρίου εἰς τὸ τελευταῖον αὐτῆς τέταρτον, θὰ ἐπαρουσίαζε τοὐντεῦθεν μέρος μόνον τοῦ δίσκου αὐτῆς, μὴ παρέχον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ παρατηρητοῦ τὴν ἀπαιτουμένην εὐκολίαν ὅπως παρακολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῆς ἐκσφενδονισθείσης σφαίρας. Ἀλλὰ πρὸς γενικὴν εὐαρέσκειαν, ἰσχυρὰ καταιγὶς ἐκαθάρισε τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν νύκτα τῆς 11ης πρὸς τὴν 12ην Δεκεμβρίου, καὶ ἡ Σελήνη ἤρχισε νὰ διακρίνηται καθαρῶς, φωτιζομένη κατὰ τὸ ἥμισυ ἐπὶ τοῦ μέλανος οὐρανίου θόλου.

Τὴν αὐτὴν ταύτην νύκτα ἐλήφθη καὶ τηλεγράφημα ἐκ τοῦ σταθμοῦ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, πεμπόμενον ὑπὸ τοῦ Μάστωνος καὶ Βελφάστ πρὸς τὰ μέλη τοῦ γραφείου τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Καντα-βριγίας, καὶ ἀναγγέλλον τὰ ἑξῆς: ὅτι τὴν 11ην Δεκεμβρίου περὶ τὴν 8ην ὥραν καὶ 47 λεπτὰ τῆς νυκτὸς ἡ ἐκσφενδονισθεῖσα σφαῖρα παρετηρήθη ὑπὸ τῶν ΚΚ. Βελφάστ καὶ Μάστωνος· ὅτι τὸ βλῆμα τοῦτο, παρεκκλίναν δι᾽ αἰτίαν ἄγνωστον, δὲν ἔφθασε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ μολονότι διῆλθεν ἐγγύτατα τῆς Σελήνης, δὲν ἐκρατήθη ὅμως ὑπὸ τῆς ἕλξεως αὐτῆς· ὅτι ἡ εὐθύγραμμος κίνησις αὐτοῦ μετεβλήθη εἰς κίνησιν κυκλοτερῆ, καὶ ὅτι τέλος, ἐλκυσθὲν κατὰ τροχιὰν ἐλλειπτικὴν περὶ τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς, ἐγένετο δορυφόρος αὐτοῦ.

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο προσεπῆγεν, ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ νέου τούτου ἀστέρος δὲν ἠδυνήθησαν εἰσέτι νὰ ὑπολογισθῶσι· καὶ πραγματικῶς, ἵνα ὁρισθῶσι ταῦτα, ἀπῃτεῖτο νὰ γίνωσι τρεῖς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄστρου ἐκ τριῶν διαφόρων θέσεων. Ἀκολούθως ἀπεδείκνυεν, ὅτι ἡ τὸ βλῆμα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης διαχωρίζουσα ἀπόστασις ἠδύνατο νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 2,833 περίπου μίλια, ἤτοι εἰς 4,500 λεύγας.

Τὸ τηλεγράφημα ἐτελείονεν ἐπιφέρον τὴν ἑξῆς διπλῆν ὑπόθεσιν: Ἡ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ τῆς Σελήνης ἕλξις θέλει ἐπὶ τέλους ὑπερισχύσει καὶ παρασύρει τὸ ἐκσφενδονισθὲν βλῆμα, οἱ δ' ἐν αὐτῷ θέλουσι κατορθώσει τὸν σκοπὸν αὐτῶν, ἢ ἀπ' ἐναντίας, κρατηθὲν τὸ βλῆμα εἰς ἀμετάβλητόν τινα τροχιὰν, θέλει ταλαντεύεσθαι περὶ τὸν δίσκον τῆς Σελήνης μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.

Κατὰ τὰς διαφόρους ταύτας περιτροπὰς, ὁποία τις ἔσται ἡ τύχη τῶν ὁδοιπόρων; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶχον τρόφιμα ἐπί τινα καιρόν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐπετύγχανον εἰς τὴν τολμηρὰν αὐτῶν ἐπιχείρησιν, τίνι τρόπῳ θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπανέλθωσιν, ἢ πῶς ἤθελε κατορθωθῇ νὰ ληφθῶσιν εἰδήσεις περὶ αὐτῶν; Τὰ ζητήματα ταῦτα, πολυτρόπως πραγματευόμενα ὑπὸ τῶν σοφῶν, ἐξέκαυσαν τὴν περιέργειαν τοῦ κοινοῦ.

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ ποιήσωμεν μίαν παρατήρησιν, ἣν συνιστῶμεν εἰς τὴν μελέτην τῶν κατεσπευσμένων παρατηρητῶν. Ὁσάκις σοφός τις ἀναγγέλλει εἰς τὸ κοινὸν ἀνακάλυψιν καθαρῶς κερδοσκοπικὴν, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ μεθ' ἱκανῆς περισκέψεως. Οὐδεὶς ἐστιν ἠναγκασμένος ν' ἀνακαλύψῃ πλανήτην, εἴτε κομήτην, εἴτε δορυφόρον, καὶ ὅστις ἀπατηθῇ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐκτίθεται δικαίως εἰς τὰς εἰρωνείας τῶν πολλῶν· διὸ προτιμότερον εἶναι νὰ περιμείνῃ. Καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ πράξῃ ὁ ἀνυπόμονος Τζὼν Μάστων, πρὶν ἡ ἀπευθύνῃ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον, κατ' αὐτὸν, ἔλεγε τὴν τελευταίαν λέξιν περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκείνης.

Καὶ πραγματικῶς τὸ τηλεγράφημα, ὡς τοῦτο ἀπεδείχθη βραδύτερον, περιεῖχε δύο εἰδῶν πλάνας: αον. πλάνην παρατηρήσεως, καθ' ὅσον ἀφώρα τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης ἀπόστασιν τοῦ βλήματος, διότι ἦτον ἀδύνατον νὰ παρατηρηθῇ τοῦτο τὴν 11ην Δεκεμβρίου· ὅ,τι δὲ ὁ Μάστων εἶδεν ἢ ἐνόμισεν ὅτι εἶδε δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι ἡ σφαῖρα τῆς Κολομβιάδος· βον. πλάνην θεωρίας ἐπὶ τῆς τύχης, ἥτις ἐπεφυλάσσετο εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βλῆμα· ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις ὅτι ὁ μύδρος οὗτος ἤθελεν ἀποβῇ δορυφόρος τῆς Σελήνης ἀντέβαινεν ἀπολύτως πρὸς τοὺς νόμους τῆς λογικῆς μηχανικῆς.

Μία μόνη ὑπόθεσις τῶν παρατηρητῶν τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ· τουτέστιν ἐκείνη, ἥτις προέβλεπε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ ὁδοιπόροι—ἐὰν ὑπῆρχον ἀκόμη ἐν τοῖς ζῶσιν,—ἤθελον συνενώσει τὰς δυνάμεις αὐτῶν μετὰ τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ φθάσωσιν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀλλ' οἱ νοήμονες οὗτοι καὶ τολμητίαι ἄνθρωποι ἐπέζησαν εἰς τὴν τρομερὰν ἀντιτυπίαν τῆς ἀναχωρήσεως· καὶ τὴν ἐπὶ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης τηλεβολοαμάξης περιοδείαν αὐτῶν θέλομεν ἀφηγηθῆ ἤδη μετὰ τῶν δραματικωτέρων περιπετειῶν καὶ τῶν μοναδικωτάτων αὐτῆς λεπτομερειῶν. Ἡ διήγησις αὕτη θέλει ἐξαφανίσει πολλὰς πλάνας καὶ προλήψεις, συγχρόνως δὲ θέλει παράσχει καὶ ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν περιπετειῶν, ἃς συνεπάγεται μία τοιαύτη ἐπιχείρησις, καὶ θέλει καταδείξει τὸ ἐπιστημονικὸν ὁρμέμφυτον τοῦ Βαρβικὰν, τὰς γνώσεις τοῦ πολυμηχάνου Νίχωλ καὶ τὴν ἰδιότροπον τολμηρίαν τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου θέλει καταδείξει ὅτι ὁ ἄξιος αὐτῶν φίλος Τζὼν Μάστων διῆγε τὸν καιρὸν αὐτοῦ εἰς μάτην, ὅτε, κεκλιμένος ἐπὶ τοῦ γιγαντείου τηλεσκοπίου, παρηκολούθει διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὴν πορείαν τῆς Σελήνης, διαπερώσης τὴν ἀστερόσπαρτον ἔκτασιν τοῦ αἰθέρος.

Α'.

ΑΠΟ ΤΩΝ 10 *ΩΡΩΝ ΚΑΙ* 20 *ΛΕΠΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ* 10 *ΩΡΩΝ ΚΑΙ* 40 *ΛΕΠΤΩΝ ΤΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ.*

Ὅτε ἐσήμανεν ἡ δεκάτη, ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ ἀπεχαιρέτισαν τοὺς πολυαρίθμους αὐτῶν φίλους, τοὺς ὁποίους ἄφινον ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ δύο κύνες, οἵτινες ἦσαν προωρισμένοι ὅπως ἐγκλιματίσωσι τὸ γένος αὐτῶν ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου, ἐκλείσθησαν ἤδη ἐντὸς τῆς σφαίρας· οἱ δὲ τρεῖς ὁδοιπόροι, πλησιάσαντες πρὸς τὸ στόμιον τοῦ παμμεγέθους σωλῆνος, κατεβιβάσθησαν διὰ μεταρσίου τινὸς γεράνου μέχρι τοῦ κωνοειδοῦς ἐπιπώματος τοῦ βλήματος.

Ἐκεῖ, δι' ὀπῆς ἐπὶ τούτῳ προπαρεσκευασμένης, εἰσέδυσαν μέχρι τοῦ σιδηροῦ αὐτῶν ὀχήματος. Τότε αἱ τροχαλιαὶ τοῦ γεράνου ἐσύρθησαν ἔξω, τὸ δὲ στόμιον τῆς Κολομβιάδος ἀπηλλάχθη ἀμέσως τῶν τελευταίων παραπηγμάτων. Ὁ Νίχωλ, εἰσελθὼν μετὰ τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ ἐν τῷ βλήματι, ἐφρόντισε νὰ κλείσῃ τὴν ὀπὴν αὐτοῦ δι' ἰσχυρᾶς πλακὸς, συνεχομένης ἔσωθεν διὰ στερεωτάτων ἑλίκων, ἐνῷ ἕτεραι πλάκες, στερρῶς ἐπίσης προσηρμοσμέναι, ἐκάλυπτον τὰς φακοειδεῖς ὑάλους τῶν φεγγιτῶν. Οἱ ὁδοιπόροι, κεκλεισμένοι ἑρμητικῶς ἐντὸς τῆς μεταλλίνης αὐτῶν φυλακῆς, διετέλουν ἐντὸς βαθυτάτου ζόφου.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Καὶ τώρα, φίλοι συνοδοιπόροι, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, προσενεχθῶμεν ὡς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν. Εἰμὶ ἄνθρωπος ἀγαπῶν τὸ ἔνδον, καὶ λίαν ἐξοικειωμένος μετὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας. Πρόκειται λοιπὸν νὰ διέλθωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν καλῶς ἐν τῷ νέῳ τούτῳ οἰκήματι, καὶ νὰ ἀπολαύσωμεν πᾶν εἶδος ἀναπαύσεως. Καὶ πρῶτον, ἂς δοκιμάσωμεν νὰ βλέπωμεν ὀλίγῳ καθαρώτερον. Διάβολε! μήπως τὸ ἀεριόφως ἀνεκαλύφθη διὰ τοὺς ἀσπάλακας;»

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ ἀμέριμνος νεανίας ἤναψεν εὐθὺς ἓν πυρεῖον, προστρίψας αὐτὸ ἐπὶ τοῦ πέλματος τοῦ παιδίλου του, ἔπειτα προσήγγισεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμιον δοχείου ἀεριόφωτος, ἐν ᾧ τὸ ἐναποτεθειμένον ἀνθρακικὸν ὑδρογόνον, διατελοῦν ὑπὸ ἰσχυρὰν πίεσιν, ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέρμανσιν τοῦ βλήματος ἐπὶ **144** ὥρας, ἤτοι ἓξ ἡμερονύκτια.

Τὸ ἀεριόφως ἤναψε, τὸ δ' ἐσωτερικὸν τῆς σφαίρας, φωτιζόμενον οὕτως, ἐφαίνετο ὡς θάλαμος ἀναπαύσεως, ἐστρωμένος περὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, κεκοσμημένος δὲ καὶ δι' ἀνακλίντρων κυκλοτερῶν καὶ ἔχων ἀέτωμα στρογγύλον ὅμοιον θόλῳ.

Τὰ ἔπιπλα, τὰ ὁποῖα ἐμπεριεῖχεν, οἷον ὅπλα, ὄργανα, ἐργαλεῖα στερρῶς προσηρμοσμένα καὶ κρατούμενα ἐπὶ τῶν στρογγυλωμάτων τοῦ τοιχώματος, ἔμελλον νὰ ὑποστῶσι καὶ αὐτὰ ἐλαφράν τινα ἕνεκα τῆς ἐκσφενδονίσεως σύγκρουσιν· ἐν τούτοις ἐλήφθησαν ἅπασαι αἱ δυναταὶ κατ' ἄνθρωπον προφυλάξεις, ὅπως φέρωσιν εἰς αἴσιον πέρας τοιαύτην παράτολμον ἐπιχείρησιν.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἐξετάσας πάντα, ἐφάνη λίαν ηὐχαριστημένος ἐκ τῆς διαμονῆς αὐτοῦ.

«Τὸ οἴκημα ἡμῶν εἶναι φυλακὴ, εἶπεν, ἀλλὰ φυλακὴ, ἡ ὁποία ταξειδεύει, καὶ ἤθελον συνομολογήσει εὐχαρίστως ἐνοίκιον ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη μὲ τὸ δικαίωμα νὰ θέτω τὴν ῥινά μου εἰς τὸ παράθυρον. Μειδιᾷς, Βαρβικάν· ἔχεις λοιπὸν ὀπισθολογισμόν τινα; Φαντάζεσαι ὅτι ἡ φυλακὴ αὕτη πιθανὸν νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ καὶ ὡς τάφος; Τάφος· ἔστω, ἀλλὰ δὲν ἤθελον ἀνταλλάξει αὐτὸν ἀντὶ τοῦ τάφου τοῦ Μωάμεθ, ὅστις κυμαίνεται ἐν τῷ διαστήματι, ἀλλὰ δὲν περιπατεῖ!»

Ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ ὡμίλει τοιουτοτρόπως, ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχολ ἐποίουν τὰς τελευταίας αὐτῶν προετοιμασίας. Τὸ χρονόμετρον τοῦ Νίχολ ἐδείκνυε δέκα ὥρας καὶ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ἑσπέρας, ὅτε οἱ τρεῖς ὁδοιπόροι περιεκλείσθησαν ὁριστικῶς ἐντὸς τῆς σφαίρας αὐτῶν. Τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χρονόμετρον τοῦτο εἶχε κανονισθῆ πρὸς ἓν δέκατον δευτερολέπτου ὡς ἔγγιστα κατὰ τὸ χρονόμετρον τοῦ μηχανικοῦ Μουρχισῶνος. Τότε ὁ Βαρβικὰν, ῥίψας βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ,

«Φίλοι μου, εἶπεν, εἶναι δέκα ὧραι καὶ εἴκοσι λεπτά. Περὶ τὴν 10ην ὥραν καὶ 40 λεπτὰ ὁ Μουρχισὼν θέλει ἀφήσει τὸν ἠλεκτρικὸν σπινθῆρα ἐπὶ τοῦ σύρματος, ὅπερ συγκοινωνεῖ πρὸς τὴν γόμωσιν τῆς Κολομβιάδος, καὶ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμὴν θέλομεν ἐγκαταλείψει τὸν πλανήτην ἡμῶν. Ἀκόμη λοιπὸν εἴκοσι ἑπτὰ λεπτὰ ἔχομεν νὰ μείνωμεν ἐπὶ τῆς Γῆς.

— Εἴκοσι ἑπτὰ λεπτὰ καὶ δεκατρία δευτερόλεπτα, ὑπέλαβεν ὁ μεθοδικὸς Νίχωλ.

— Αἴ, καλά! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μὲ εὔθυμον τόνον, ἐντὸς εἰκοσιὲξ λεπτῶν δύναται νὰ κάμῃ τις πολλὰ πράγματα! Λόγου χάριν, νὰ συζητήσῃ περὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἠθικῶν ἢ πολιτικῶν ζητημάτων, μάλιστα δὲ καὶ νὰ λύσῃ αὐτά. Εἰκοσιὲξ λεπτά· ὅταν μεταχειρισθῇ τις αὐτὰ καλῶς, ἀξίζουσι περισσότερον ἢ εἰκοσιὲξ ἔτη ὀκνηρίας! Δευτερόλεπτά τινα ἑνὸς Πασχάλη ἢ ἑνὸς Νεύτωνος εἰσὶ πολυτιμότερα τῆς ὅλης ὑπάρξεως τοῦ ἀτάκτου συρφετοῦ τῶν μωρῶν. . . .

— Καὶ τὸ συμπέρασμά σου, αἰώνιε λάλε; . . . ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

— Τὸ συμπέρασμά μου εἶναι, ὅτι ἔχομεν εἰσέτι εἰκοσιὲξ λεπτὰ, ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν.

— Εἴκοσι τέσσαρα μόνον, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Εἴκοσι καὶ τέσσαρα, ἐὰν ἐπιμένῃς, γενναῖέ μου στρατηγὲ, ἀπήντησεν ὁ Ἀρδάν· εἴκοσι καὶ τέσσαρα λεπτὰ, εἰς τὸ διάστημα τῶν ὁποίων δύναταί τις νὰ ἐμβατεύσῃ. . . .

— Μιχαήλ! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς αἰθεροδρομίας μας θὰ ἔχωμεν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ὅπως ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὰ δυσχερέστερα ζητήματα· ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως ἂς ἐνασχοληθῶμεν εἰς τὰ τῆς ἀναχωρήσεως.

— Καὶ δὲν εἴμεθα ἕτοιμοι;

— Ἀναμφιβόλως. Ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ λάβωμεν εἰσέτι προφυλακτικά τινα μέτρα, ὅπως ἐλαττώσωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν πρώτην σύγκρουσιν.

— Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν τὰ στρώματα ταῦτα τοῦ ὕδατος, διατεθει-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μένα ἐντὸς τῶν εὐθραύστων διαφραγμάτων, ὧν ἡ ἐλαστικότης θέλει μᾶς ὑπερασπίσει ἐπαρκῶς;

— Ἐλπίζω, Μιχαὴλ, ἀπήντησεν ἠπίως ὁ Βαρβικάν, ἀλλὰ δὲν ἔχω τοσαύτην πεποίθησιν εἰς τὰ ξύλινα ταῦτα διαφράγματα.

— Ἄ! τὸν γελοῖον! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἐλπίζει! . . . δὲν ἔχει πεποίθησιν! . . . Καὶ περιμένει νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν εἴμεθα πλέον ἕτοιμοι νὰ ἀνατιναχθῶμεν εἰς τοὺς αἰθέρας. Λοιπὸν ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ φύγω.

— Καὶ ὁ τρόπος; ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν.

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἐλησμόνησα ὅτι εἴμεθα κεκλεισμένοι ἐντὸς τῆς ἀτμαμάξης, καὶ ὅτι τὸ σύριγμα τοῦ ὁδηγοῦ θέλει ἀντηχήσει πρὶν ἢ παρέλθωσιν εἰκοσιτέσσαρα λεπτά.

— Εἴκοσιν!» εἶπεν ὁ Νίχωλ.

Ἐπί τινας στιγμὰς οἱ ὁδοιπόροι παρετήρησαν ἀλλήλους, ἀκολούθως δὲ ἐξήτασαν τροχάδην τὰ μετ' αὐτῶν συγκεκλεισμένα ἀντικείμενα.

«Τὰ πάντα εἰσὶν εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Πρόκειται ἤδη ν' ἀποφασίσωμεν πῶς πρέπει νὰ τοποθετηθῶμεν καταλληλότερον διὰ νὰ ὑπομείνωμεν τὴν ἐκ τῆς προωθήσεως σύγκρουσιν. Ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάβωμεν, δὲν εἶναι ὅλως ἀδιάφορος, καὶ πρέπει νὰ προλάβωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν μὴ τὸ αἷμα συρρέυσει βιαιότατα εἰς τὴν κεφαλὴν ἡμῶν.

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τότε λοιπόν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἕτοιμος νὰ συνοδεύσῃ τὸν λόγον καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος, ἂς θέσωμεν τὴν κεφαλὴν κάτω καὶ τοὺς πόδας ἐπάνω, ὡς οἱ σχοινοβάται τοῦ ἱππικοῦ θεάτρου. . .

— Οὐχί, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, ἀλλ' ἂς ἐξαπλωθῶμεν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς· οὕτω θέλομεν ἀντιστῆ κάλλιον εἰς τὴν σύγκρουσιν. Παρατηρήσατε καλῶς ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ σφαῖρα θέλει ἀναχωρήσει, εἶναι τὸ αὐτὸ σχεδὸν ὡς ἐὰν εἴμεθα ἐντὸς αὐτῆς ἢ ἔμπροσθεν αὐτῆς.

— Ἐὰν ἦναι τὸ αὐτὸ σχεδὸν πρᾶγμα, ἐξασφαλίζομαι, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Ἐπιδοκιμάζεις τὴν ἰδέαν μου, Νίχωλ; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Πληρέστατα, ἀπήντησεν ὁ στρατηγός. Ἀκόμη δεκατρία λεπτὰ καὶ ἥμισυ.

— Αὐτὸς ὁ Νίχωλ δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ, εἶναι χρονόμετρον, δεικνύον ἀκριβῶς τὰ δευτερόλεπτα, μὲ τὸ ἐκκρεμὲς...»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀλλ' οἱ σύντροφοι αὐτοῦ οὐδόλως πλέον τὸν ἠκροάζοντο, ἐνησχολοῦντο δὲ περὶ τὰς τελευταίας αὐτῶν τακτοποιήσεις μετ' ἀνεκφράστου ἀταραξίας. Εἶχον τὸ ἦθος δύο ὁδοιπόρων μεθοδικῶν, ἐπιβαινόντων ὀχήματος καὶ ζητούντων νὰ τοποθετηθῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνέτως καὶ καταλλήλως. Ἄπορον ἀληθῶς ἐκ ποίας ὕλης ἐπλάσθησαν αἱ Ἀμερικανικαὶ αὗται καρδίαι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ προσέγγισις τοῦ φρικωδεστέρου κινδύνου οὐδ' ἕνα προστίθησι παλμόν.

Τρία κλινίδια παχέα καὶ στερεῶς προσηρμοσμένα ἐτέθησαν ἐντὸς τοῦ μύδρου. Ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Βαρβικὰν ἐταξιθέτησαν αὐτὰ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ δίσκου, τὸ ὁποῖον ἐσχημάτιζε τὸ κινητὸν ἔδαφος· ἐπ' αὐτῶν δὲ ἔμελλον νὰ ἐξαπλωθῶσιν οἱ τρεῖς ὁδοιπόροι ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Ἀρδὰν, μὴ δυνάμενος νὰ μένῃ ἀκίνητος, περιεστρέφετο ἐντὸς τῆς στενῆς αὐτοῦ εἱρκτῆς, ὡς ἄγριον θηρίον ἐντὸς κλωβοῦ, συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν φίλων, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς κύνας αὐτοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον δώσει πρό τινος ὀνόματα ἐμφαντικά.

« Αἶ! Ἄρτεμι! Αἶ! Δορυφόρε! ἀνέκραζεν ἐρεθίζων αὐτούς. Θὰ μεταβῆτε λοιπὸν εἰς τὴν Σελήνην διὰ νὰ δείξητε εἰς τοὺς σεληνιακοὺς κύνας τὴν καλὴν συμπεριφορὰν τῶν γηΐνων κυνῶν, καὶ τοῦτο θέλει περιποιήσει τιμὴν εἰς τὸ κυνικὸν γένος. Πρὸς Θεοῦ! ἐάν ποτε ἐπανακάμψωμεν ἐδῶ κάτω, ἐπιθυμῶ νὰ φέρω μετ' ἐμοῦ τύπον μιγάδα σ ε λ η ν ο σ κ ύ λ ω ν, ὅστις θέλει προξενήσει μεγάλην ἐντύπωσιν.

— Ἐὰν ὅμως ὑπάρχωσι κύνες εἰς τὴν Σελήνην, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Ὑπάρχουσιν, ὑπέλαβε μετὰ βεβαιότητος ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὡς ὑπάρχουσι καὶ ἵπποι, καὶ δαμάλεις, καὶ ὄνοι, καὶ ὄρνιθες. Στοιχηματίζω ὅτι θὰ εὕρωμεν ἐκεῖ ὄρνιθας.

— Ἑκατὸν δολλάρια, ὅτι δὲν θὰ εὕρωμεν, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Δέχομαι, στρατηγέ μου, εἶπεν ὁ Ἀρδὰν, σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Νίχωλ. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· σὺ ἀπώλεσες τρία στοιχήματα μετὰ τοῦ προέδρου μας, τὸ πρῶτον, ἐπειδὴ ἐσχηματίσθησαν τὰ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἀπαιτούμενα κεφάλαια, τὸ δεύτερον, ἐπειδὴ ἐπέτυχεν ἡ κατασκευὴ τοῦ τηλεβόλου, καὶ τὸ τρίτον, ἐπειδὴ ἡ Κολομβιὰς ἐγεμίσθη ἄνευ ἀπευκταίου· ἐν συνόλῳ ἀπώλεσες ἓξ χιλιάδας δολλαρίων.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ. Δέκα ὧραι, τριάκοντα ἑπτὰ λεπτὰ καὶ ἓξ δευτερόλεπτα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Λοιπὸν εἴμεθα σύμφωνοι, στρατηγέ! Πρὶν ἢ παρέλθῃ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, θὰ χρεωστῇς νὰ πληρώσῃς εἰς τὸν πρόεδρον ἀκόμη ἐννέα χιλιάδας δολλαρίων· τέσσαρας χιλιάδας ἐπειδὴ ἡ Κολομβιὰς δὲν θέλει διαῤῥαγῇ, καὶ πέντε χιλιάδας ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα θέλει ὑψωθῇ περισσότερον τῶν ἑξακισχιλίων μιλίων ἐν τῷ ἀέρι.

— Τὰ δολλάρια εἶναι ἕτοιμα, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, κτυπῶν ἐπὶ τοῦ θυλακίου τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ, καὶ περιμένω νὰ πληρώσω.

— Ἔμπρὸς, στρατηγέ! βλέπω ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος τακτικὸς, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ οὐδέποτε κατρώθωσα. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ παρατηρήσω ὅτι ἐστοιχημάτισας σειρὰν στοιχημάτων ἥκιστα ἐπωφελῶν διὰ σέ.

— Καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Διότι καὶ ἐὰν κερδήσῃς τὸ πρῶτον στοίχημα, ἀφοῦ ἡ Κολομβιὰς θέλει διαῤῥαγεῖ, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τὸ βλῆμα, ἐννοεῖται ὅτι ὁ Βαρβικὰν δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ὥστε νὰ σοὶ πληρώσῃ τὰ δολλάρια.

— Ἀλλ' ἔχω κατατεθειμένον τὸ ἀργύριον εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Βαλτιμόρης, εἶπεν ἀφελῶς ὁ Βαρβικὰν, καὶ ἐν ἐλλείψει τοῦ Νίχωλ θέλει περιέλθει εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ.

— Ὦ ἄνθρωποι πρακτικοί! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, πνεύματα θετικά! Σᾶς θαυμάζω τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ δὲν σᾶς ἐννοῶ.

— Δέκα ὧραι καὶ τεσσαράκοντα δύο λεπτά! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Πέντε λεπτὰ μένουσιν ἀκόμη, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν.

— Ναί! πέντε μικρὰ λεπτὰ, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· καὶ ἡμεῖς εἴμεθα κεκλεισμένοι ἐντὸς σφαίρας, εἰς τὸ βάθος καννονίου ἐννεακοσίων ποδῶν, καὶ ὑπὸ τὴν σφαῖραν ταύτην ὑπάρχουσιν ἐπισεσωρευμέναι τετρακόσιαι χιλιάδες λιτρῶν βαμβακοπυρίτιδος, αἵτινες ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἓν ἑκατομμύριον καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας λίτρας συνήθους πυρίτιδος! Ὁ δὲ φίλος Μουρχισὼν, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸ χρονόμετρον, ἔχων τὸν ὀφθαλμὸν ἐστηριγμένον ἐπὶ τῆς βελόνης καὶ τὸν δάκτυλον τεθειμένον ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σκευάσματος, ὑπολογίζει τὰ δευτερόλεπτα, καὶ μετ' ὀλίγον θέλει μᾶς ἐκσφενδονίσει εἰς τὰ αἰθέρια διαστήματα.

— Ἀρκεῖ, Μιχαὴλ, ἀρκεῖ! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν μετὰ τόνου σοβαροῦ. Ἂς προετοιμασθῶμεν. Στιγμαί τινες μόνον ἀποχωρίζουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὑπερτάτης ὥρας. Τείνομεν ἀλλήλοις τὰς χεῖρας, φίλοι.

— Μάλιστα!» ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὑποκρύπτων τὴν συγκίνησιν αὐτοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Οἱ τολμηροὶ συνοδοιπόροι συνέσφιγξαν τελευταῖον τὰς χεῖρας ἀλλήλων.

«Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς διαφυλάξῃ!» εἶπεν ὁ εὐλαβὴς Βαρβικάν.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν καὶ ὁ Νίχωλ ἐξηπλώθησαν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ δίσκου διατεθειμένων κλινιδίων.

«Δέκα ὧραι καὶ τεσσαράκοντα ἑπτὰ λεπτά!» ὑπετονθόρισεν ὁ στρατηγός.

Εἴκοσι δευτερόλεπτα ἔμενον ἀκόμη. Ὁ Βαρβικὰν ἔσβυσε πάραυτα τὸ ἀεριόφως, καὶ κατεκλίθη παρὰ τοῖς συνοδοιπόροις αὐτοῦ. Ἡ βαθεῖα σιγὴ διεκόπτετο ὑπὸ μόνου τοῦ χρονομέτρου, σημαίνοντος τὰ δευτερόλεπτα.

Αἴφνης ἐγένετο τρομερὰ ἐκπυρσοκρότησις, καὶ ἡ σφαῖρα ὑπὸ τὴν ὠστικὴν δύναμιν ἓξ δισεκατομμυρίων λιτρῶν ἀερίου, ἀναπτυχθέντος διὰ τῆς ἀναφλέξεως τῆς πυροξυλίνης, ὑψώθη εἰς τοὺς ἀέρας.

Β΄.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΗΜΙΩΡΙΟΝ.

Τί συνέβη; Ποῖον ἀποτέλεσμα παρήγαγεν ὁ καταπληκτικὸς οὗτος τιναγμός; Ἡ ἱκανότης τῶν κατασκευασάντων τὸ βλῆμα μηχανικῶν ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας; Ὁ τιναγμὸς ἀνεκουφίσθη ἆρά γε διὰ τῶν ἐλατηρίων, τῶν τεσσάρων ἐπιπωμάτων, τῶν ἐξ ὕδατος προσκεφαλαίων καὶ τῶν εὐθραύστων διαφραγμάτων; Ἆρά γε κατεδαμάσθη δι' αὐτῶν ἡ φρικώδης ὥσις τῆς ἀρχικῆς ταύτης ταχύτητος τῶν ἕνδεκα χιλιάδων μέτρων, ἥτις ἤθελεν ἐπαρκέσει ὅπως διέλθῃ τις τοὺς Παρισίους ἢ τὴν Νέαν Ὑόρκην ἐντὸς δευτερολέπτου; Τοῦτο βεβαίως ἦν τὸ ζήτημα, ὅπερ ἐπρότεινον εἰς ἑαυτοὺς οἱ μυρίοι μάρτυρες τῆς συγκινητικῆς ταύτης σκηνῆς. Ἐλησμόνησαν τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου, καὶ ἐσκέπτοντο ἤδη διὰ τοὺς ταξειδιώτας. Καὶ ἄν τις ἐξ αὐτῶν—ὁ Τζὼν Μάστων ἐπὶ παραδείγματι,—ἤθελε ῥίψει ἓν βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ βλήματος, τί ἤθελεν ἰδεῖ; Οὐδέν, καθότι σκότος βαθὺ ἐπεκράτει ἐν αὐτῷ.

Ἐν τούτοις οἱ κυλινδροκωνικοὶ αὐτοῦ τοῖχοι εἶχον ἀνθέξει εἰς ὑπέρτατον βαθμόν. Οὐδεμία συνέβη διάῤῥηξις, οὐδεμία θλῖψις, οὐδεμία παραμόρφωσις. Ὁ θαυμάσιος μόλυβδος οὐδὲ κἂν ἠλλοιώθη ὑπὸ τὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φοβερὰν ἀνάφλεξιν τῆς πυρίτιδος, οὐδ' ἀνελύθη, ὡς τινες ἐφοβοῦντο, εἰς βροχὴν λευκαργίλλου . . .

Ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διατάραξις ὑπῆρξε μικρά. Ἀντικείμενά τινα ἐσφενδονίσθησαν βιαίως πρὸς τὸν θόλον, ἀλλὰ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα οὐδεμίαν ἐφαίνοντο ὅτι ὑπέστησαν σύγκρουσιν. Οἱ δεσμοὶ αὐτῶν ἦσαν ἀνέπαφοι.

Ἐπὶ τοῦ κινητοῦ δίσκου, καταβιβασθέντος μέχρι τοῦ μυχοῦ μετὰ τὴν διάρρηξιν τῶν διαφραγμάτων καὶ τὴν ἐκροὴν τοῦ ὕδατος, τρία σώματα ἔκειντο ἀκίνητα, ὁ Βαρβικὰν, ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἀλλ' ἀνέπνεον ἆρά γε ἀκόμη, ἢ μὴ ἡ σφαῖρα ἐκείνη ἦτο φέρετρον ἐκ μετάλλου, συμπαραφέρον τρία πτώματα ἐν τῷ κενῷ;

Ὀλίγα τινὰ λεπτὰ μετὰ τὴν ἐκσφενδόνισιν τοῦ βλήματος, ἓν τῶν ἐκτάδην κειμένων τούτων σωμάτων ἐκινήθη ὀλίγον· αἱ χεῖρες συνεταράχθησαν, ἡ κεφαλή του ἀνωρθώθη καὶ κατώρθωσε νὰ σταθῇ ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἦτο ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἐψηλάφησεν ἑαυτὸν, ὑπετονθόρισεν ἓν εὔηχον χ ο ύ μ! καὶ ἀκολούθως εἶπεν:

«Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν σῶος καὶ ἀκέραιος! Ἂς ἴδωμεν καὶ τοὺς ἄλλους.»

Ὁ γενναιόψυχος Γάλλος ἠθέλησε ν' ἀνεγερθῇ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ ὄρθιος. Ἡ κεφαλή του ἐταλαντεύετο, ἡ δὲ βιαία κυκλοφόρησις τοῦ αἵματος ἐτύφλονεν αὐτόν· ἦτο ὡς ἐν καταστάσει μέθης.

«Τί διάβολον! εἶπεν· αἰσθάνομαι τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς ἐὰν κατεβρόχθισα δύο φιάλας οἴνου τῆς Κορτώνης· ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ οἶνος καταπίνεται μὲ πλειοτέραν εὐχαρίστησιν.»

Ἔπειτα, θεὶς τὴν χεῖρα ἐπανειλημμένως ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς εὐσταθοῦς, τρίβων τοὺς μήνιγγας αὐτοῦ.

«Νίχωλ! Βαρβικάν!»

Περιέμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἐναγωνίως, ἀλλ' οὐδεμία ἠκούσθη ἀπάντησις, οὐδὲ τοὐλάχιστον εἰς στεναγμὸς, δεικνύων ὅτι ἡ καρδία τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ ἔπαλλεν ἀκόμη. Μετ' ὀλίγον ἐπανέλαβε τὴν πρόσκλησιν, ἀλλ' ἡ αὐτὴ ἐξηκολούθει σιωπή.

«Διάβολε! Νομίζει τις ὅτι ἔπεσαν κατὰ κεφαλῆς ἀπὸ τοῦ πέμπτου πατώματος ἑνὸς κτιρίου. Πλὴν, προσέθηκε μετὰ τῆς ἀθορύβου ἐκείνης πεποιθήσεως, ἣν οὐδὲν ἠδύνατο νὰ διαταράξῃ, ἀφοῦ εἷς Γάλλος ἠδυνήθῃ ν' ἀνορθωθῇ ἐπὶ τῶν γονάτων, δύο Ἀμερικανοὶ δὲν θέλουν δυσκολευθῇ ν' ἀνεγερθῶσιν ἐπὶ ποδός. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου, ἂς γνωρίσωμεν τὴν θέσιν μας»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ Ἀρδὰν ἠσθάνετο τὴν ζωὴν ἐπανερχομένην εἰς ἑαυτὸν κυματηδόν. Νέαι προσπάθειαι ἐπανέφερον αὐτὸν εἰς τὴν ἰσορροπίαν, ὥστε κατώρθωσε ν' ἀνεγερθῇ, καὶ σύρας ἐκ τοῦ θυλακίου αὐτοῦ φωσφορικὸν πυρεῖον ἀνέφλεξεν ἐπιτρίψας αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἔπειτα δὲ προσεγγίσας αὐτὸ εἰς τὸ στόμιον τοῦ λαμπτῆρος ἥναψεν αὐτόν. Τὸ δοχεῖον τοῦ ἀερίου οὐδόλως εἶχε πάθει, οὔτε τὸ ἀέριον διεξέφυγεν. Ἄλλως τε δὲ, ἂν συνέβαινε τοιοῦτό τι, ἡ ὀσμὴ ἤθελε τὸ προδώσει, καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν ἤθελε περιφέρει ἀτιμωρητεὶ τὸ φλέγον πυρεῖον ἐν μέσῳ τοῦ περιϊπταμένου ὑδρογόνου. Τὸ ἀέριον, συνδυασθὲν μετὰ τοῦ ἀέρος, ἤθελε παραγάγει μῖγμά τι φλογιστικὸν, καὶ ἡ ἔκρηξις ἤθελεν ἀποτελειώσει ὅ,τι ὁ τιναγμὸς τοῦ τηλεβόλου ἤρχησεν ἴσως.

Ἅμα ὡς ἀνήφθη τὸ φῶς, ὁ Ἀρδὰν ἔκλινεν ἐπὶ τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ. Τὰ σώματα τούτων ἔκειντο ἀνεστραμμένα τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὡς ὄγκοι ἀδρανεῖς· ἄνωθεν ὁ Νίχωλ, κάτωθεν ὁ Βαρβικάν.

Ὁ Ἀρδὰν, ἀνεγείρας τὸν στρατηγὸν, ἐστήριξεν αὐτὸν ἐπί τινος ἀνακλίντρου καὶ ἤρχησε νὰ τρίβῃ αὐτὸν ἰσχυρῶς. Ἡ χειρομάλαξις αὕτη, ἐπιτηδείως γενομένη, ἀνεζωογόνησε τὸν Νίχωλ, ὅστις, ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπανέλαβε στιγμηδὸν τὴν ἀταραξίαν αὐτοῦ, ἐδράξατο τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρδὰν, καὶ ἔπειτα παρατηρήσας περὶ αὐτὸν,

« Ὁ δὲ Βαρβικάν; ἠρώτησεν.

— Ἕκαστος μὲ τὴν σειράν του, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἤρχησα ἀπὸ σοῦ, Νίχωλ, ἐπειδὴ σὺ ἦσο ἐπάνωθεν· ἂς ἐπιμεληθῶμεν ἤδη τὸν Βαρβικάν.»

Τούτου ῥηθέντος, ἀμφότεροι ἀνήγειραν τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ ἔθεσαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου. Ὁ Βαρβικὰν ἐφαίνετο ὅτι ὑπέφερε περισσότερον τοῦ συνοδοιπόρου αὐτοῦ. Εἶχε ῥεύσει τὸ αἷμα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Νίχωλ παρηγορήθη ἀφοῦ ἐτεκμηρίωσεν ὅτι ἡ αἱμορραγία αὕτη προήρχετο ἔκ τινος ἐλαφρᾶς ἐπὶ τοῦ ὤμου πληγῆς. Ἦτο ἁπλῆ τις ἀμυχὴ, ἣν περιεποιήθη ἐπιδεξίως.

Ἐν τούτοις ἱκανὸν διάστημα παρῆλθε μέχρις οὗ ὁ Βαρβικὰν συνέλθῃ· τοῦτο δὲ κατετρόμαξε τοὺς φίλους αὐτοῦ, οἵτινες ἐπεδαψίλευον αὐτῷ τὰς ἐπιτρίψεις ἀφθόνως.

« Μολαταῦτα ἀναπνέει, ἔλεγεν ὁ Νίχωλ, φέρων τὸ οὖς ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Βαρβικάν.

— Ναὶ, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀρδὰν, ἀναπνέει ὡς ἄνθρωπος, ὅστις γνωρί-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ζει κάπως τὴν ἡμερησίαν ταύτην ἐργασίαν. Ἀλλ' ἂς ἐπιτρίβωμεν, Νίχωλ, ἂς ἐπιτρίβωμεν ἰσχυρῶς.»

Καὶ οἱ δύο οὗτοι αὐτοσχέδιοι ἐμπειρικοὶ οὕτω καλῶς ἐξετέλεσαν τὸ ἔργον αὐτῶν, ὥστε ὁ Βαρβικὰν ἐπανέλαβε τὴν χρῆσιν τῶν αἰσθήσεων. Ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνωρθώθη, ἔλαβε τὴν χεῖρα ἑκατέρου τῶν φίλων, καὶ ἡ πρώτη αὐτοῦ λέξις ἦτον ἡ ἑξῆς ἐρώτησις:

« Νίχωλ, ὁδοιποροῦμεν;»

Ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Βαρβικὰν παρετήρησαν ἀλλήλους. Εἰσέτι δὲν ἐνησχολήθησαν περὶ τοῦ μύδρου. Ἡ πρώτη αὐτῶν φροντὶς ἦτο περὶ τῶν ἐπιβατῶν, οὐχὶ περὶ τοῦ ὀχήματος.

« Τῳόντι, ὁδοιποροῦμεν; ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Ἢ ἴσως ἀναπαυόμεθα ἡσύχως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Φλωρίδος; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Ἢ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, προσέθηκεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Τὰ πάντα πιθανά!» ἀνεκραύγασεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

Καὶ ἡ διπλῆ αὕτη ὑπὸ τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ τεθεῖσα ὑπόθεσις κατώρθωσε νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθήσεις. Ὁπωσδήποτε ὅμως οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσέτι νὰ ἐκφέρῃ ὁριστικὴν γνώμην ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ βλήματος. Ἡ φαινομένη αὐτοῦ ἀκινησία καὶ ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ οὐδόλως ἐπέτρεπον τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Ἴσως ὁ μύδρος διέτρεχε τὴν διὰ τοῦ αἰθερίου διαστήματος πορείαν αὐτοῦ· ἴσως μετὰ βραχεῖαν ἀνύψωσιν κατέπεσεν ἐπὶ τῆς Γῆς, ἢ καὶ εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, πτῶσιν, τὴν ὁποίαν ἡ μικρὰ εὐρύτης τῆς χερσονήσου Φλωρίδος καθίστα πιθανωτάτην.

Ἡ περίστασις ἦτο σοβαρά, τὸ δὲ πρόβλημα τοσούτῳ ἐνδιαφέρον, ὥστε ἔπρεπε νὰ λυθῇ ὅσον τάχος. Ὁ Βαρβικὰν, ἐρεθισθεὶς καὶ κατανικῶν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀδυναμίαν διὰ τῆς ἠθικῆς δραστηριότητος, ἀνωρθώθη. Ἠκροάσθη, ἀλλ' ἐν τῷ ἐξωτερικῷ βαθεῖα ἐπεκράτει σιγή, καθότι ἡ πυκνότης τοῦ κελύφους τοῦ βλήματος ἤρκει νὰ διακόψῃ καὶ νὰ παρεμποδίσῃ οἱονδήποτε ἐκ τῆς Γῆς ἦχον. Μολαταῦτα περίπτωσίς τις προσέβαλε τὸν Βαρβικάν. Ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ βλήματος θερμοκρασία ἀνῆλθεν εἰς μέγιστον βαθμόν. Ὁ πρόεδρος ἔσυρεν ἔκ τινος θήκης θερμόμετρον καὶ συνεβουλεύθη αὐτό, παρετήρησε δὲ, ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο ἐδείκνυε 45 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβαθμίου.

« Ναί, ἀνεκραύγασε τότε, ὁδοιποροῦμεν! Ἡ πνιγηρὰ αὕτη θερμότης

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διεισδύει διὰ τῶν τοίχων τοῦ βλήματος, παράγεται δὲ ἐκ τῆς πρὸς τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα προστριβῆς αὐτοῦ· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ θέλει ἐλαττωθῇ, ἐπειδὴ πλέον ὁδοιποροῦμεν ἐν τῷ κενῷ, καὶ ἀφοῦ ὀλίγου δεῖν ἐπνιγόμεθα ὑπὸ τῆς θερμότητος, μετὰ μικρὸν θέλομεν ὑποφέρει ψῦχος δριμύτατον.

— Τί; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· κατὰ τὴν γνώμην σου λοιπόν, θέλομεν εἶσθαι ἐντὸς ὀλίγου ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας;

— Ἀναμφιβόλως, Μιχαήλ. Ἄκουτόν με. Ἔχομεν δέκα ὥρας καὶ πεντήκοντα λεπτά. Ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ ὀκτὼ περίπου λεπτῶν· ὅθεν, ἐὰν ἡ ταχύτης τῆς σφαίρας δὲν ἠλαττώθη ὑπὸ τῆς προστριβῆς, ἓξ δευτερόλεπτα ἀρκοῦσιν ὅπως διέλθωμεν τὰς δεκαὲξ λεύγας τῆς ἀτμοσφαίρας, ἥτις περικυκλοῖ τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν.

— Ἐντελέστατα, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ· ἀλλὰ κατὰ ποίαν ἀναλογίαν ὑπολογίζετε τὴν ἐλάττωσιν τῆς ταχύτητος ταύτης ὑπὸ τῆς προστριβῆς;

— Κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἑνὸς τρίτου, Νίχωλ, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι σημαντική, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐμοὺς ὑπολογισμοὺς ἔχει οὕτως. Ἐὰν εἴχομεν ἀρχικὴν ταχύτητα ἑνδεκα χιλιάδων μέτρων, κατὰ τὴν ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας ἔξοδον ἡμῶν ἡ ταχύτης αὕτη ἐλαττωθήσεται εἰς ἑπτὰ χιλιάδας τριακόσια τριάκοντα δύο μέτρα. Ὁπωσδήποτε διεδράμομεν πλέον τὸ διάστημα τοῦτο, καὶ . . .

— Καὶ τότε, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ὁ φίλος Νίχωλ ἀπώλεσε τὰ δύο αὐτοῦ στοιχήματα. Τέσσαρας χιλιάδας δολλαρίων, ἐπειδὴ τὸ βλῆμα δὲν διερράγη· πεντακισχίλια δὲ δολλάρια, ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα ἀνῆλθεν εἰς ὕψος ἀνώτερον τῶν ἓξ μιλίων. Λοιπόν, Νίχωλ, ἐκπλήρωσον τὸν λόγον σου.

— Ἂς βεβαιωθῶμεν πρῶτον, ἀπήντησεν ὁ στρατηγός, καὶ ἀκολούθως πληρόνομεν. Πολὺ πιθανὸν οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Βαρβικὰν νὰ ὦσιν ἀκριβεῖς, καὶ ἐγὼ ν' ἀπώλεσα τὸ στοίχημα· ἀλλὰ νέα τις ὑπόθεσις παρουσιάζεται εἰς τὸ πνεῦμά μου, ἥτις θέλει ματαιώσει τὸ στοίχημα.

— Ὁποία; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Ὅτι πιθανὸν διὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον νὰ μὴ ἐτέθη τὸ πῦρ εἰς τὴν πυρίτιδα, καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ ἀνεχωρήσαμεν εἰσέτι.

— Πρὸς Θεοῦ, στρατηγέ! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἰδοὺ ὑπόθεσις ἀξία τοῦ ἐγκεφάλου μου! Πλὴν δὲν εἶναι σπουδαία. Λησμονεῖς ὅτι ἐμείναμεν ἡμιθανεῖς ἐκ τοῦ τιναγμοῦ, καὶ ὅτι ἐγὼ σὲ ἐπανέφερον

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

εἰς τὴν ζωήν; Δὲν αἰμορρόεῖ εἰσέτι ὁ ὦμος τοῦ προέδρου ἐκ τῆς ἀντιτυπίας;

— Σύμφημι, Μιχαὴλ, ἀλλ' ἐπίτρεψόν μοι μίαν μόνην ἐρώτησιν.

— Λέγε, στρατηγέ μου.

— Ἤκουσας τὴν ἐκπυρσοκρότησιν, ἤτις βεβαίως ἔπρεπε νὰ ἦτο ἰσχυροτάτη;

— Οὐχί, ἀπήντησεν ὁ Ἀρδὰν μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως· πραγματικῶς δὲν ἤκουσα τὴν ἐκπυρσοκρότησιν.

— Καὶ σὺ, Βαρβικάν;

— Οὐδ' ἐγὼ ἐπίσης.

— Αἰ καλά! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τῳόντι, ἐψιθύρισεν ὁ Βαρβικὰν, διατί δὲν ἠκούσαμεν τὴν ἐκπυρσοκρότησιν;»

Οἱ τρεῖς φίλοι ἔρριψαν τότε πρὸς ἀλλήλους βλέμμα ἀμηχανίας. Ἐνταῦθα παρουσιάζετο φαινόμενον ἀνεξήγητον· ἂν ὁ μύδρος ἀνεχώρησεν, ἐπόμενον ἦτο νὰ παραχθῇ καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις.

« Ἂς γνωρίσωμεν πρῶτον ποῦ εὑρισκόμεθα, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἂς ἀνοίξωμεν τοὺς φεγγίτας.»

Ἡ ἁπλουστάτη αὕτη ἐργασία ἐγένετο παραχρῆμα. Αἱ ὀπαί, αἱ συνέχουσαι τοὺς κοχλίας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν πλακῶν τῆς ἀριστερᾶς θυρίδος ὑπεχώρησαν ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀγγλικῆς κλειδὸς, καὶ ὑαλοφράκται ἐγωνιασμένοι δι' ἐλαστικοῦ κόμμιος ἔβυσαν τὰς ὀπάς, αἵτινες παρεῖχον αὐτοῖς ἔξοδον. Πάραυτα ἡ ἐξωτερικὴ πλὰξ ἐπανέστρεψε, καὶ ἀνεφάνη ὁ φακοειδὴς ὕαλος, ὅστις ἔκλειε τὴν θυρίδα. Παρομοία τις θυρὶς ἠνοίγετο ἐπὶ τῶν παχέων τοίχων τῆς ἑτέρας προσόψεως τοῦ βλήματος, ἑτέρα ἐπὶ τοῦ ὑπεράνω θόλου, καὶ τετάρτη τέλος ἐν τῷ μέσῳ τῆς κατωτέρας βάσεως. Ἠδύναντο λοιπὸν νὰ παρατηρῶσιν ἐξ αὐτῶν πρὸς τέσσαρας ἀντιθέτους διευθύνσεις τὸ στερέωμα διὰ τῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν ὑάλων, ἀμέσως δὲ τὴν Γῆν καὶ τὴν Σελήνην διὰ τοῦ κατακορύφου καὶ τοῦ ὑποκάτω παραθύρου.

Ὁ Βαρβικὰν μετὰ τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ ἐρρίφθη παρευθὺς πρὸς τὸ ἀνοιχθὲν παράθυρον. Οὐδεμία φαεινὴ ἀκτὶς ἐζωπύρει τὴν σφαῖραν αὐτῶν, ἀπ' ἐναντίας δὲ βαθὺ σκότος περιέβαλλεν αὐτήν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμπόδισε τὸν πρόεδρον Βαρβικὰν τοῦ νὰ ἀνακράξῃ:

« Οὐχί, φίλοι, δὲν κατεπέσαμεν εἰς τὴν γῆν, οὐδὲ κατεποντίσθημεν εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, ἀλλὰ βαδίζομεν ἐντὸς τοῦ αἰθέρος! Ἴδετε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοὺς ἀστέρας τούτους, οἵτινες διαυγάζουσιν ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς· καὶ τὴν ἀδιαπέραστον ταύτην σκοτίαν, ἥτις ἐπεσωρεύθη μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ ἡμῶν!

— Οὐρρά! οὐρρά!» ἀνεκραύγασαν ταὐτοχρόνως ὅτε Μιχαὴλ καὶ ὁ Νίχωλ.

Πραγματικῶς τὰ συμπαγῆ ταῦτα σκότη ἐτεκμηρίουν ὅτι τὸ βλῆμα ἐγκατέλιπε τὴν Γῆν, ἐπειδὴ τὸ ἔδαφος, ζωηρῶς τότε φωτιζόμενον ὑπὸ τῆς Σελήνης, ἤθελε καταστῇ ὁρατὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀεροπόρων, ἐὰν ἀνεπαύοντο ἐπὶ τῆς γηΐνης ἐπιφανείας. Ἡ σκοτία αὕτη ἀπεδείκνυεν ἐπίσης ὅτι τὸ βλῆμα διῆλθε τὸ ἀτμοσφαιρικὸν στρῶμα, καθότι τὸ ἐντὸς τοῦ ἀέρος διακεχυμένον ἀσθενὲς φῶς ἤθελεν ἀντανακλᾷ ἐπὶ τῶν μεταλλίνων τοίχων ἀνταύγειαν, ἥτις ἔλειπεν ἤδη ἐντελῶς. Τὸ φῶς τοῦτο ἠδύνατο νὰ φωτίσῃ τὸν φεγγίτην τοῦ βλήματος, καὶ ὅμως κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν διετέλει σκοτεινός· ὥστε οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ἐπετρέπετο πλέον. Οἱ ἀεροπόροι κατέλιπον τὴν Γῆν.

« Ἔχασα τὸ στοίχημα! ἔκραξεν ὁ Νίχωλ.

— Καὶ σὲ συγχαίρω διὰ τοῦτο, εἶπεν ὁ Ἀρδάν.

— Ἰσοῦ ἐννέα χιλιάδες δολλαρίων, προσέθετο ὁ στρατηγὸς, σύρων ἐκ τοῦ θυλακίου αὐτοῦ φάκελλον χαρτονομισμάτων.

— Θέλετε ἀπόδειξιν παραλαβῆς; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικὰν, λαμβάνων τὰ χρήματα.

— Ἐὰν ἔχητε εὐχαρίστησιν, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ. Τοῦτο εἶναι τακτικώτερον.»

Καὶ μετὰ σπουδαιότητος καὶ ἀπαθείας, ὡσανεὶ ἦτο ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ, ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἔσυρε τὸ σημειωματάριόν του, ἀπέσπασεν ἐξ αὐτοῦ λευκήν τινα σελίδα, καὶ ἐχάραξε διὰ μολυβδίδος μίαν τακτικὴν ἀπόδειξιν μετὰ τῆς ἡμερομηνίας καὶ τῆς ὑπογραφῆς, ἣν καὶ ἐνεχείρισε τῷ στρατηγῷ, ὅστις ἐνέκλεισεν αὐτὴν ἐπιμελῶς εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἀφήρεσε τὸν πῖλον αὐτοῦ καὶ, χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ εἴπῃ, ἐποίησεν ὑπόκλισιν πρὸς τοὺς συνοδοιπόρους αὐτοῦ. Τόση εὐθυμοτυπία εἰς τηλικαύτας περιστάσεις τοῦ ἀφήρεσε πάντα λόγον· οὐδέποτε εἶδέ τι τόσον ἀξιοπρεπὲς, τοσοῦτῳ Ἀμερικανικόν.

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ, συμπληρώσαντες τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, ἐπανέστρεψαν πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἀστερισμούς. Οἱ ἀστέρες διεκρίνοντο ὡς ζωηραὶ στιγμαὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐδάφους τοῦ οὐρανοῦ. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου δὲν ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὸ ἄ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στρον τῶν νυκτῶν, τὸ ὁποῖον, πορευόμενον ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, ἀνήρχετο βαθμηδὸν εἰς τὸ ζενίθ. Ἡ ἀπουσία λοιπὸν τῆς Σελήνης προὐκάλεσε τὴν ἑξῆς σκέψιν τοῦ Ἀρδάν:

« Πλὴν ποῦ εἶναι ἡ Σελήνη; Μήπως ἆρά γε ἐκ τύχης αὕτη ἐφάνη ἐλλειπὴς εἰς τὴν μεθ' ἡμῶν συνέντευξιν;

— Μένε ἥσυχος, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Ἡ μέλλουσα σφαιροειδὴς ἡμῶν κατοικία εἶναι εἰς τὴν θέσιν της, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν αὐτὴν ἐντεῦθεν. Ἀνοίξωμεν τὴν ἑτέραν πλαγίαν θυρίδα.»

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Βαρβικὰν ἔμελλε ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ παραθύρου, ὅπως προβῇ εἰς τὴν λύσιν τῆς ἀντιθέτου θυρίδος, ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἡ προσέγγισις ἀκτινοβόλου τινὸς πράγματος· ἦτο δὲ τοῦτο παμμεγέθης δίσκος, τοῦ ὁποίου αἱ κολοσσιαῖαι διαστάσεις δυσκόλως ἠδύναντο νὰ ὑπολογισθῶσιν. Ἡ πρὸς τὴν Γῆν ἐστραμμένη αὐτοῦ πρόσοψις ἐφωτίζετο ζωηρῶς· ἤθελεν εἰπεῖ τις ὅτι εἶναι μικρὰ Σελήνη ἀνταυγάζουσα τὸ φῶς τῆς μεγάλης. Ἐπροχώρει δὲ τὸ σῶμα τοῦτο μετὰ τεραστίας ταχύτητος, καὶ ἐφαίνετο περιγράφον περὶ τὴν Γῆν τροχιὰν διατέμνουσαν τὴν παραβολὴν τοῦ βλήματος. Ἡ κινητικὴ ταχύτης τοῦ φαινομένου τούτου συνεπληροῦτο καὶ ὑπὸ περιστροφικῆς περὶ ἑαυτὸ ταχύτητος, ἐφέρετο δὲ ὡς πάντα τὰ ἐν τῷ ἀχανεῖ διαστήματι ἐγκαταλελειμμένα οὐράνια σώματα.

«Αἴ! ἐκραύγασεν ὁ Μεχαὴλ Ἀρδάν, τί εἶναι τοῦτο; Ἄλλη πάλιν σφαῖρα!»

Ὁ Βαρβικὰν οὐδόλως ἀπήντησεν. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ παμμεγέθους τούτου σώματος ἐξέπληττε καὶ συνάμα ἀνησύχει αὐτόν. Πιθανὸν νὰ ἐγίνετο μία συνάντησις, ἥτις ἤθελεν ἐπιφέρει δυσάρεστα καὶ θλιβερὰ ἀποτελέσματα, ἡ παρεκτρέπουσα τὸ βλῆμα τῆς πορείας αὐτοῦ, ἡ διὰ συγκρούσεώς τινος διακόπτουσα τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καὶ ῥίπτουσα πάλιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς Γῆς, ἡ παρασύρουσα αὐτὸ ἀκαταμαχήτως διὰ τῆς ἑλκτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν κατενόησε πάραυτα τὰς συνεπείας τῶν τριῶν τούτων ὑποθέσεων, αἵτινες ἢ οὕτως ἢ ἄλλως συνεπέφερον δυστυχῶς τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Οἱ συνοδοιπόροι αὐτοῦ ἄφωνοι παρετήρουν διὰ μέσου τοῦ ἀχανοῦς διαστήματος. Τὸ ἀντικείμενον ἐμεγεθύνετο τεραστίως καθ' ὅσον ἐπλησίαζε, καὶ δι' ὀπτικῆς τινος ἀπάτης φαίνετο ὅτι τὸ βλῆμα ἐξηκοντίζετο πρὸς αὐτό.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Μέγιστε Θεέ! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, αἱ δύο συνοδίαι μέλλουν νὰ συναπαντηθῶσι!»

Τότε ὁρμεμφύτως πως οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι ἐρρίφθησαν πρὸς τὰ ὀπίσω. Καὶ ὑπῆρξε μὲν ὁ τρόμος αὐτῶν ὑπέρτατος, ἀλλ' εὐτυχῶς διήρκεσε μόλις ὀλίγα δευτερόλεπτα. Τὸ ἀστεροειδὲς τοῦτο διῆλθε πολλὰς ἑκατοντάδας μέτρων μακρὰν τοῦ βλήματος, καὶ μετ' ὀλίγον ἠφανίσθη οὐχὶ τοσοῦτον ἕνεκα τῆς ταχύτητος τῆς κινήσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν Σελήνην ὄψις αὐτοῦ συνεχύθη αἰφνιδίως μετὰ τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῷ αἰθέρι ἀπολύτου σκοτίας.

«Ὥρα καλή! Κατευόδιον! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἐκπέμπων συγχρόνως στεναγμὸν εὐχαριστήσεως. Πῶς! τὸ ἀπέραντον τοῦτο διάστημα δὲν εἶναι ἱκανῶς μέγα, ὥστε νὰ δύναται ἐν ταπεινὸν σφαιρίδιον νὰ περιφέρηται ἀφόβως! Ἀλλοίμονον! Τίς ἦτο ἡ ἀγέρωχος ἐκείνη σφαῖρα, ἥτις μικροῦ δεῖν ἔμελλε νὰ παραγκωνίσῃ ἡμᾶς;

— Γνωρίζω αὐτὴν, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Πρὸς Θεοῦ! σὺ γνωρίζεις τὰ πάντα.

— Αὕτη εἶναι, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, μία ἁπλῆ βολίς, ἀλλὰ βολὶς ὑπερμεγέθης, ἣν ἡ ἕλξις τῆς Γῆς ἐκράτησεν ὡς δορυφόρον αὐτῆς.

— Εἶναι δυνατόν! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἡ Γῆ λοιπὸν ἔχει δύο Σελήνας, ὡς ὁ Ποσειδών;

— Ναὶ, φίλε μου, δύο Σελήνας, καίτοι θεωρεῖται γενικῶς ὡς ἔχουσα μίαν καὶ μόνην. Ἀλλ' ἡ δευτέρα αὕτη Σελήνη εἶναι τόσον μικρὰ, καὶ ἡ ταχύτης αὐτῆς τόσον μεγάλη, ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς ἀδυνατοῦσι νὰ ἴδωσιν αὐτήν. Οὕτως ἀστρονόμος τις Γάλλος, ὁ Κ. Πετίτος, ἐνασχοληθεὶς περί τινας ἀνωμαλίας τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν, ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ τὴν ὕπαρξιν τοῦ δευτέρου τούτου δορυφόρου, νὰ ὑπολογίσῃ δὲ καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐν λόγῳ σοφοῦ, ἡ βολὶς αὕτη συμπληροῖ τὴν περὶ τὴν Γῆν περιστροφὴν αὐτῆς ἐντὸς τριῶν ὡρῶν καὶ εἴκοσι λεπτῶν μόνον· τοῦθ' ὅπερ ὑποτίθησι καταπληκτικὴν ταχύτητα.

— Πάντες οἱ ἀστρονόμοι, ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ, παραδέχονται τὴν ὕπαρξιν τοῦ τοιούτου δορυφόρου;

— Οὐχί, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν· ἀλλ' ἐὰν, ὡς ἡμεῖς, ἤθελόν ποτε συναπαντηθῇ μετ' αὐτοῦ, δὲν θὰ ἠδύναντο πλέον ν' ἀμφιβάλλωσιν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. Ὑποθέτω ὅτι ἡ βολὶς αὕτη, ἥτις ἤθελεν ἐμ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

βάλει ἡμᾶς εἰς μεγάλην ταραχὴν συγκρουσθεῖσα μετὰ τοῦ ἡμετέρου βλήματος, χορηγεῖ ἤδη τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁρίσωμεν ἀκριβῶς τὴν ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι θέσιν ἡμῶν.

— Πῶς τοῦτο; εἶπεν ὁ Ἀρδάν.

— Ἐπειδὴ ἡ ἀπόστασις αὐτῆς εἶναι γνωστή· ὥστε καθ' ἣν στιγμὴν ἀπηντήσαμεν αὐτήν, ἤμεθα ἀκριβῶς ὀκτὼ χιλιάδας ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα χιλιόμετρα μακρὰν τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.

— Πλέον τῶν δισχιλίων λευγῶν! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Πλὴν πόσον ἐξευτελίζονται ἀπέναντι τῆς ταχύτητος ταύτης αἱ ὁρμητικώτεραι ἀτμάμαξαι τῆς ἀθλίας ἐκείνης σφαίρας, ἥτις καλεῖται Γῆ!

— Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Νίχωλ, συμβουλευόμενος τὸ χρονόμετρον αὐτοῦ· εἶναι ἑνδεκάτη ὥρα, καὶ μόλις πρὸ δεκατριῶν λεπτῶν ἐγκατελείψαμεν τὴν Ἀμερικήν.

— Δεκατρία μόνον λεπτά; εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ· καὶ ἐὰν ἡ ἀρχικὴ ἡμῶν ταχύτης τῶν ἑνδεκα χιλιομέτρων ἦτο σταθερά, ἠθέλομεν διέλθει περὶ τὰς δέκα χιλιάδας λευγῶν τὴν ὥραν.

— Πάντα ταῦτα εἶναι κάλλιστα, εἶπεν ὁ πρόεδρος, ἀλλὰ μένει διηνεκῶς ἄλυτον τὸ ζήτημα, διατί δὲν ἠκούσαμεν τὴν ἐκπυρσοκρότησιν τῆς Κολομβιάδος.»

Δι' ἔλλειψιν ἀπαντήσεως, ἡ συνδιάλεξις διεκόπη, καὶ ὁ Βαρβικάν, ὅλως βεβυθισμένος εἰς σκέψεις, ἐνησχολήθη νὰ καταβιβάσῃ τὸ ἐπίπωμα τῆς δευτέρας παραπλεύρου θυρίδος. Τοῦ ἔργου περατωθέντος, ἀπηλλάχθη τὸ παράθυρον, δι' οὗ διεφάνη ἡ Σελήνη καὶ ἐπλήρωσε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μύδρου ἀκτινοβόλου φωτός. Ὁ Νίχωλ, ὡς οἰκονόμος, ἔσβυσε τὸ τεχνητὸν ἀεριόφως, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἀπέβαινεν ἄχρηστον, καὶ ἡ λάμψις τοῦ ὁποίου ἔβλαπτε τὴν τῶν αἰθερίων ἐκτάσεων παρατήρησιν.

Ὁ δίσκος τῆς Σελήνης ἠκτινοβόλει τότε ἐν ἀπαραμίλλῳ καθαρότητι. Αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ, αἵτινες δὲν ἐσίτιζον ἤδη τὴν πλήρη ἀναθυμιάσεων ἀτμοσφαῖραν τῆς ὑδρογείου σφαίρας, διηύγαζον καθαρῶς διὰ τῆς ὑάλου καὶ συνεκεράννυον τὸν ἐν τῷ βλήματι ἀέρα μετ' ἀργυρῶν ἀπαυγασμάτων. Ὁ μέλας πέπλος τοῦ στερεώματος ἐδιπλασίαζεν ὡς ἀληθῶς τὴν λάμψιν τῆς Σελήνης, ἥτις ἐν τῷ κενῷ τούτῳ τοῦ αἰθέρος διαστήματι, ὅπερ οὐδόλως ἐπιτρέπει τὴν σύγχυσιν τῶν ἀντικειμένων, δὲν ἐξηφάνιζε τοὺς γειτνιάζοντας ἀστέρας. Ὁ οὕτω καθορώμενος οὐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρανὸς παρουσίαζε θέαμα ὅλως νέον, τὸ ὁποῖον τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα οὐδὲ νὰ ὑποπτεύσῃ ἠδύνατο.

Εὐκόλως κατανοεῖ ἕκαστος τὸ ἐνδιαφέρον, μεθ' οὗ οἱ τολμητίαι οὗτοι ἐθεώρουν τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν, τὸν ἔσχατον τοῦτον σταθμὸν τῆς ἀεροπορίας αὐτῶν. Κατὰ τὴν μεταβατικὴν αὐτοῦ κίνησιν τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς προσήγγιζεν ἀνεπαισθήτως πρὸς τὸ ζενίθ, ὅπερ ἔμελλε νὰ φθάσῃ περὶ τὰς ἐννενήκοντα ἓξ ὥρας βραδύτερον. Τὰ ὄρη, αἱ πεδιάδες, πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῆς δὲν διεφαίνετο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν εὐκρινέστερον, ἢ ἂν ἔβλεπον αὐτὰ ἀπό τινος σημείου τῆς Γῆς· ἀλλὰ τὸ φῶς αὐτῆς, διὰ τοῦ κενοῦ ἐκπεμπόμενον, ἀνεπτύσσετο μετ' ἀπαραμίλλου ἐντάσεως. Ὁ δίσκος αὐτῆς ἠκτινοβόλει ὡς κάτοπτρον ἐκ πλατίνης· ἤδη δὲ ἀπέβαλον πᾶσαν ἀνάμνησιν τῆς Γῆς, ἥτις διεξέφευγεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν.

Πρῶτος ὁ στρατηγὸς Νίχωλ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐξαφανισθείσης σφαίρας.

« Ναί, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, μὴ ὦμεν ἀγνώμονες πρὸς αὐτήν. Ἐπειδὴ ἐγκαταλείπομεν τὴν χώραν ἡμῶν, εἰς αὐτὴν ἀνήκουσι δικαίως τὰ τελευταῖα ἡμῶν βλέμματα. Θέλω νὰ ἐπανίδω τὴν Γῆν, πρὶν ἡ αὐτὴ ἐκλείψῃ τελείως ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. »

Ὁ Βαρβικὰν, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ, ἐνησχολήθη ν' ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον τοῦ ἐδάφους, ἀφ' οὗ ἤθελον δυνηθῆ νὰ θεωρήσωσι τὴν Γῆν ἀμέσως. Ὁ ξύλινος δίσκος, τὸν ὁποῖον ἡ δύναμις τῆς προωθήσεως εἶχεν ἐπαναφέρει μέχρι τοῦ πυθμένος τοῦ βλήματος, ἀποσυνετέθη οὐχὶ τόσον εὐκόλως. Τὰ τεμάχια τούτου, τεθέντα ἐπιμελῶς πρὸς τοὺς τοίχους, ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν εἰσέτι ἐν περιπτώσει ἀνάγκης. Τότε δ' ἐφάνη κυκλοτερὴς εὐρεῖά τις ὀπὴ διαμέτρου πεντήκοντα ἑκατοστομέτρων, στενουμένη πρὸς τὸ ἐξώτερον μέρος τοῦ βλήματος. Ταύτην ἐκάλυπτεν ὕαλος, πάχους δεκαπέντε ἑκατοστομέτρων, προφυλαττομένη ὑπὸ χαλκίνων ἐλασμάτων, ὑπὸ ταύτην δὲ ἦτο προστηρμοσμένη πλὰξ ἐξ ἀργιλλίτιδος συνεχομένη δι' ἑλίκων. Ἀφοῦ διεστάλησαν οἱ κοχλίαι καὶ ἐχαλάσθησαν οἱ στρόφιγγες, ἤνοιξεν ἡ πλὰξ καὶ ἀποκατέστη ἡ ὀπτικὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συγκοινωνία.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἦτο γονυκλινὴς πρὸ τοῦ φεγγίτου, ὅστις διετέλει σκοτεινὸς ὥσπερ σῶμα σκιερόν.

« Καλὰ λοιπόν! ἀνεκραύγασε· καὶ ἡ Γῆ;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἡ Γῆ; εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἰδοὺ αὐτή.

— Πῶς! ὑπέλαβεν ὁ Ἀρδάν, αὐτὴ ἡ λεπτὴ ταινία, τὸ ἀργυρόλευκον τοῦτο μηνοειδὲς, εἶναι ἡ Γῆ;

— Ἀναμφιβόλως, Μιχαήλ. Ὅτε μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἡ Σελήνη, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα θέλομεν φθάσει εἰς αὐτὴν, ἔσται πλησιφαὴς, ἡ Γῆ ἔσται νέα. Ἤδη φαίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἐν σχήματι λεπτοῦ μηνοειδοῦς, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολὺ θέλει ἀφανισθῆ, καὶ τότε θέλει βυθισθῆ διά τινας ἡμέρας εἰς πυκνὸν σκότος.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ Γῆ!» ἐπανελάμβανεν ὁ Ἀρδάν, ἀτενίζων ἀδιακόπως πρὸς τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο τεμάχιον τοῦ γενεθλίου αὐτοῦ πλανήτου.

Ἡ παρὰ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν δοθεῖσα ἐξήγησις ἦτον ἀκριβής. Ἡ Γῆ, ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ βλήματος, εἰσήρχετο εἰς τὴν τελευταίαν αὐτῆς φάσιν· καθὸ δὲ διατελοῦσα εἰς τὸ ἀγδοόκυκλον αὐτῆς, παρίστα λεπτὸν μηνοειδὲς, ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐδάφους τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ φῶς αὐτῆς, γινόμενον κυανόλευκον διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ στρώματος, ἦτο ἀσθενέστερον τοῦ τῆς ἡμισελήνου· πλὴν τὸ μηνοειδὲς τοῦτο τοσούτῳ μεγάλας εἶχε τὰς διαστάσεις, ὥστε ἤθελεν ὑποθέσει τις ὅτι ἦτο παμμέγεθες τόξον ἐπὶ τοῦ στερεώματος. Μέρη τινὰ, ζωηρὸν ἐκπέμποντα φῶς ἰδίως κατὰ τὴν κοιλότητα αὐτοῦ, ἐτεκμηρίουν τὴν ὕπαρξιν ὑψηλῶν ὀρέων· ἀλλ' ἐνίοτε ἐξηφανίζοντο ὑπὸ πυκνὰς χηλίδας, αἵτινες οὐδόλως ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Ἦσαν δὲ ταῦτα δακτύλιοι νεφῶν, διακειμένων συγκεντρικῶς περὶ τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν.

Ἀλλὰ, κατὰ φυσικόν τι φαινόμενον, ἀπαράλλακτον πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συμβαίνει ἐπὶ τῆς Σελήνης κατὰ τὰ ἀγδοόκυκλα αὐτῆς, ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τις ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τῆς γηΐνης σφαίρας. Σύμπας ὁ δίσκος αὐτῆς διεφαίνετο ἀρκετὰ ἐπαισθητῶς, συνεπείᾳ ἀποτελέσματος τοῦ σποδοχρόου φωτὸς, ἧττον ἐπαισθητοῦ τοῦ τῆς Σελήνης. Ὁ δὲ λόγος τῆς ἧττονος ταύτης ἐντάσεως εἶναι λίαν εὐνόητος. Ἡ ἐπὶ τῆς Σελήνης προξενουμένη ἀνταύγεια ὀφείλεται εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἃς ἡ Γῆ ἀντανακλᾷ πρὸς τὸν δορυφόρον αὐτῆς· ἐνταῦθα τἀνάπαλιν ἡ ἀνταύγεια προέρχεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς Σελήνης προσπιπτουσῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ γήϊνον φῶς εἶναι δεκατρεῖς περίπου φορὰς ἐντονώτερον τοῦ σεληνιακοῦ, τοῦθ' ὅπερ προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ ὄγκου τῶν δύο σωμάτων, ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι, ἐν τῷ φαινομένῳ τοῦ σποδοχρόου φωτὸς, τὸ σκιερὸν μέρος τοῦ γηΐνου δίσκου διαχαράσ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σεται ἧττον ζωηρῶς ὑπερ τὸ τοῦ σεληνιακοῦ, καθότι ἡ ἔντασις τοῦ φαινομένου εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν φωτιστικὴν δύναμιν τῶν δύο ἄστρων. Δέον νὰ προσθέσωμεν ἐπίσης, ὅτι τὸ μηνοειδὲς τῆς Γῆς ἐφαίνετο σχηματίζον καμπύλην ἐπιμηκεστέραν τῆς τοῦ δίσκου, ὅπερ ἐστὶ καθαρὸν τῆς ἀκτινοβολίας ἀποτέλεσμα.

Ἐνῷ οἱ συνοδοιπόροι ἐζήτουν νὰ εἰσδύσωσι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀναμέσον τοῦ βαθέος ζόφου τοῦ διαστήματος, σπινθηροβόλος τις πλειὰς διαττόντων ἀστέρων ἀνεπτύχθη αἴφνης πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Ἑκατοντάδες βολίδων, διαφλεγεῖσαι ἕνεκα τῆς μετὰ τῆς ἀτμοσφαίρας προσψαύσεως αὐτῶν, διηυλάκουν τὴν σκοτίαν διὰ φωταυγῶν ὁλκῶν, καὶ διεχάρασσον φωτεινὰς γραμμὰς ἐπὶ τοῦ σποδοχρόου μέρους τοῦ γηΐνου δίσκου. Κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ Γῆ εὑρίσκετο εἰς τὸ περιήλιον αὐτῆς σημεῖον, καὶ ὁ Δεκέμβριος μὴν εἶναι τόσῳ κατάλληλος εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν διαττόντων ἀστέρων, ὥστε οἱ ἀστρονόμοι ὑπελόγιταν μέχρις 24 χιλιάδων ἀνὰ πᾶσαν ὥραν. Ἀλλ' ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀποστρεφόμενος τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὑπολογισμοὺς, προὐτίμησε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Γῆ ἐχαιρέτιζε διὰ τῶν λαμπροτέρων πυροτεχνημάτων τὴν ἀναχώρησιν τῶν τριῶν αὐτῆς τέκνων.

Ἰδοὺ τέλος πᾶν ὅ,τι ἔβλεπον ἐκ τοῦ σφαιροειδοῦς τούτου σώματος, τοῦ βεβυθισμένου ἐντὸς τῆς σκοτίας, ἄστρου ὑποδεεστέρου τοῦ ἡλιακοῦ κόσμου, ὅπερ διὰ τοὺς μεγάλους πλανήτας ἀνατέλλει καὶ δύει ὡς ἁπλοῦς ἀστὴρ πρωϊνὸς ἢ ἑσπερινός. Ἀδιόρατος στιγμὴ τοῦ διαστήματος, ἦτο ἤδη μηνοειδές τι διεκφεῦγον ὁ μέγας οὗτος πλανήτης, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐγκαταλίπει τὰ φίλτατα αὐτῶν.

Ἐφ' ἱκανὴν ὥραν οἱ τρεῖς οὗτοι φίλοι, χωρὶς νὰ ὁμιλῶσιν ἀλλ' ἡνωμένοι τῇ καρδίᾳ, παρετήρουν, ἐνῷ τὸ φέρον αὐτοὺς σιδηροῦν ὄχημα ἀπεμακρύνετο μετὰ ταχύτητος ὁμοειδῶς ἐλασσουμένης· ἐπὶ τέλους ἀκαταμάχητος ῥοπὴ πρὸς ὕπνον κατέλαβε τὸν ἐγκέφαλον αὐτῶν. Ἦν ἆρά γε τοῦτο σωματικὴ καὶ πνευματικὴ κόπωσις; ἀναμφιβόλως, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀκάματον ἐνατχόλησιν κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τῆς ἐκ τῆς Γῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν, ἔμελλεν ἀναποφεύκτως νὰ διεγερθῇ ἀντίδρασις.

«Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μιχαήλ· ἐπειδὴ πρέπει νὰ κοιμηθῶμεν, ἂς κοιμηθῶμεν.»

Καὶ ἐξαπλωθέντες ἐπὶ τῶν κλινιδίων αὐτῶν, ἐβυθίσθησαν καὶ οἱ τρεῖς μετ' ὀλίγον εἰς ὕπνον βαθύτατον.

Ἀλλὰ μόλις παρῆλθε τεταρτημόριον ὥρας, καὶ ὁ Βαρβικὰν, ἀναση-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κωθεὶς αἰφνιδίως, ἐξύπνησε καὶ τοὺς συντρόφους αὐτοῦ καὶ διὰ φωνῆς ἐντόνου,

« Εὕρον! ἀνεκραύγασε.

— Τί εὗρες; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀναπηδήσας ἀπὸ τῆς κλίνης.

— Τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἠκούσαμεν τὴν ἐκπυρσοκρότησιν τῆς Κολομβιάδος.

— Καὶ εἶναι; . . . ὑπήντησεν ὁ Νίχωλ.

— Ὅτι τὸ βλῆμα ἡμῶν ἐξώρμησε ταχύτερον τοῦ ἤχου. »

Γ'.

ΕΝΘΑ ΕΓΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ.

Ἀφοῦ ἐδόθη ἡ περίεργος αὕτη ἀλλὰ βεβαίως ἀκριβὴς ἐξήγησις, οἱ τρεῖς φίλοι ἐβυθίσθησαν ἐκ νέου εἰς βαθὺν ὕπνον. Καὶ ποῦ ἠδύναντο νὰ εὕρωσι μέρος ἡσυχώτερον καὶ ἄσυλον ἀναπαυτικώτερον διὰ τὸν ὕπνον; Ἐπὶ τῆς γῆς; ἀλλ' ἐνταῦθα αἱ οἰκίαι τῶν πόλεων, αἱ καλύβαι τῶν ἐξοχῶν ἀποπνέουσιν ὅλους τοὺς ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῆς ὑδρογείου σφαίρας ἐναποτετυπωμένους κλονισμούς. Ἐπὶ τῆς θαλάσσης; ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὸ πλοῖον, ταλαντευόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, εἶναι διηνεκὴς σύγκρουσις καὶ κίνησις. Ἐν τῷ ἀέρι; ἐκεῖ πάλιν τὸ ἀερόστατον ταλαντεύεται ἀκαταπαύστως ἐπὶ ὑγρῶν σωμάτων διαφόρου πάχους καὶ πυκνότητος. Μόνον τὸ πελώριον τοῦτο βλῆμα, διαπλέον ἐν τῷ ἀπολύτῳ κενῷ καὶ ἐν μέσῳ ἀπολύτου σιγῆς, παρεῖχεν εἰς τοὺς ἐγκατοίκους αὐτοῦ τὴν ἀπόλυτον ἀνάπαυλαν.

Οὕτως ὁ ὕπνος τῶν τριῶν ριψοκινδύνων περιηγητῶν ἤθελεν ἴσως παραταθῇ ἐπ' ἀόριστον, ἐὰν ἀπροσδόκητος κρότος δὲν ἀφύπνιζεν αὐτοὺς περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς πρωΐας, τῇ 2ᾳ Δεκεμβρίου, καὶ ἀκριβῶς ὀκτὼ ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν.

Ὁ θόρυβος οὗτος ἦτο ὑλακὴ χαρακτηριστικωτάτη.

« Οἱ κύνες! εἶναι οἱ κύνες! ἐκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀνεγειρόμενος εὐθύς.

— Πεινῶσιν, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Πρὸς Θεοῦ! ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ, τοὺς ἐλησμονήσαμεν!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ποῦ εἶναι;» ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

Ἠρεύνησαν καὶ εὗρον τὸν ἕνα συνεσπειρωμένον ὑπὸ τὸ ἀνάκλιντρον. Καταθορυβηθὲν, ἐκμηδενισθὲν σχεδὸν ὑπὸ τῆς πρώτης συγκρούσεως, τὸ ζῶον ἔμεινεν εἰς ἐκείνην τὴν γωνίαν, μέχρις οὗ βραδύτερον τῷ ἐπανῆλθεν ἡ φωνὴ μετὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης.

Ἦτο ἡ χαρίεσσα Ἄρτεμις, κάτισχνος ἔτι, ἥτις ἐξῆλθε τοῦ ἀσύλου αὐτῆς εὐθὺς ἅμα προτεκλήθη. Ἐν τούτοις ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐνίσχυεν αὐτὴν διὰ τῶν θωπευτικωτέρων λόγων.

« Ἔλθε, Ἄρτεμις! ἔλεγεν, ἔλθε, κόρη μου! σὺ, τῆς ὁποίας ὁ βίος θέλει ἀφήσει ἐποχὴν εἰς τὰ χρονικὰ τῶν κυνῶν· σὺ, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν ἐθνικοὶ ἤθελον δώσει σύντροφον εἰς τὸν θεὸν Ἄνουβιν, οἱ δὲ χριστιανοὶ φίλην εἰς τὴν ἁγίαν Ῥόκην· σὺ, ἥτις ἀξίζεις νὰ κατασκευασθῇς ἀπὸ χαλκὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄδου, ὡς τὸ σκυλάκιον ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐφιλοξώρησεν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀνθ' ἑνὸς φιλήματος· σὺ, τῆς ὁποίας ἡ δόξα θέλει ἀμαυρώσει τὴν φήμην τῶν ἡρώων τοῦ Λευκοῦ Ὄρους καὶ τοῦ ὄρους τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου· σὺ, ἥτις, ἀναπτᾶσα πρὸς τὰς αἰθερίους ἐκτάσεις, θέλεις ἀποθῇ ἴσως ἡ Εὔα τῶν Σεληνιτῶν κυνῶν· σὺ, ἥτις θέλεις ἐπιβεβαιώσει ἐκεῖ ἐπάνω τὸν λόγον τοῦ Τουσσενέλου: «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, καὶ βλέπων αὐτὸν οὕτως ἀδύνατον, ἐχορήγησεν αὐτῷ καὶ τὸν κύνα!» Ἔλθε, Ἄρτεμις! Ἔλθὲ ἐδῶ!»

Ἡ Ἄρτεμις, κολακευθεῖσα ἢ οὐ, ἐπροχώρει βαθμηδὸν, ῥηγνύουσα συγχρόνως γοεροὺς ἀναστεναγμούς.

« Καλά! εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἰδοὺ ἡ Εὔα, ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Ἀδάμ;

— Ὁ Ἀδὰμ, ὑπήντησεν ὁ Μιχαὴλ, δὲν εἶναι βεβαίως μακράν. Εἶναι ἐκεῖ κάπου. Πρέπει νὰ προσκαλέσωμεν αὐτόν. Δορυφόρε! Ἔδῶ, Δορυφόρε!»

Ἀλλ' ὁ Δορυφόρος δὲν ἐφαίνετο. Ἡ Ἄρτεμις ἐξηκολούθει γρυλλίζουσα. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐβεβαιώθησαν ὅτι οὐδόλως εἶχε τραυματισθῇ, τῇ προσέφερον ἓν ὀρεκτικὸν ζυμαρικὸν, τὸ ὁποῖον κατέπαυσε τοὺς λυγμοὺς αὐτῆς.

Ἐν τούτοις ὁ σύντροφος τῆς Ἀρτέμιδος οὐδαμοῦ εὑρίσκετο. Ὅθεν ἐδέησε νὰ ἐρευνήσωσιν ἱκανὴν ὥραν, ἕως οὗ ἀνεῦρον αὐτὸν εἰς μίαν ἄκραν τῆς ὀροφῆς τοῦ μύδρου, ἔνθα εἶχεν ἐκσφενδονισθῇ βιαίως ὑπὸ τῆς ἀντιτυπίας, λίαν τετραυματισμένος καὶ ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει.

«Διάβολε! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἰδοὺ ἡ ἐγκλιμάτισις ἡμῶν ματαιωθεῖσα!»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐν τούτοις κατεβίβασαν τὸ δυστυχὲς ζῶον μετὰ προφυλάξεως. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶχε προσκρούσει κατὰ τοῦ θόλου, καὶ ἐφαίνετο δύσκολον νὰ ἀναλάβῃ ἐκ τῆς βιαίας ταύτης συγκρούσεως. Μολαταῦτα ἐξήπλωσαν αὐτὸ ἐπιτηδείως ἐπί τινος προσκεφαλαίου, ἐκεῖ δὲ ἀφῆκεν ὑπόκωφον στεναγμόν.

« Θέλομεν σὲ περιποιηθῆ, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, εἴμεθα ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ὕπαρξίν σου. Ἤθελον προτιμήσει κάλλιον ν' ἀπολέσω ἕνα μου βραχίονα, ἢ ἕνα ὄνυχα τοῦ πτωχοῦ Δορυφόρου μου! »

Καὶ λέγων ταῦτα, προσέφερε συγχρόνως σταγόνας τινὰς ὕδατος εἰς τὸν τραυματίαν, ὅστις ἐρρόφησεν αὐτὸ ἀπλήστως.

Μετὰ τὰς περιποιήσεις ταύτας, οἱ ὁδοιπόροι παρετήρησαν τὴν Γῆν καὶ τὴν Σελήνην. Ἡ Γῆ ἐφαίνετο ἤδη ὡς δίσκος σποδόχρους, περατούμενος ὑπὸ μηνοειδοῦς στενοτέρου τοῦ τῆς προτεραίας· ἀλλ' ὁ ὄγκος αὐτῆς, παραβαλλόμενος πρὸς τὸν τῆς Σελήνης, ἦτο εἰσέτι παμμεγέθης, ἡ δὲ Σελήνη βαθμηδὸν συνεπλήρου κύκλον τέλειον.

«Κρῖμα! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, λυποῦμαι κατὰ πολλὰ ὅτι δὲν ἀνεχωρήσαμεν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Γῆ ἦτο πλησιφαὴς, ἤτοι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἡμέτερος πλανήτης εὑρίσκετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ἥλιον.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Διότι ἠθέλομεν ἰδεῖ ὑπὸ νέαν ἡμέραν τὰς ἠμετέρας ἠπείρους καὶ τὰς θαλάσσας, ταύτας μὲν ἀκτινοβολούσας ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐκείνας δὲ σκιερωτέρας καὶ ὁποίας περιγράφουσιν αὐτὰς ἐπί τινων ἡμισφαιρίων. Ἐπεθύμουν πρὸς τούτοις νὰ ἴδω τοὺς πόλους τῆς Γῆς, ἐφ' ὧν οὐδέποτε ἐπανεπαύθη εἰσέτι ἀνθρώπινον βλέμμα.

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἀλλ' ἐὰν ἡ Γῆ ἦτο πλησιφαὴς, ἡ Σελήνη, ἤθελεν εἶναι τότε νέα, ἤτοι ἀόρατος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ Ἡλίου· ὅθεν προτιμότερον εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ βλέπωμεν τὸ σημεῖον τοῦ σκοποῦ ἢ τὸ τῆς ἀφετηρίας ἡμῶν.

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἄλλως τε δὲ, ὅταν καταφθάσωμεν εἰς τὴν Σελήνην, θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν ἐπὶ μακρὰς σεληνιακὰς νύκτας νὰ θεώμεθα ἐν ἀνέσει τὴν σφαῖραν, ἔνθα βρίθουσιν οἱ ὅμοιοι ἡμῶν.

— Οἱ ὅμοιοι ἡμῶν! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πλέον ὅμοιοι μὲ ἡμᾶς, καθὼς οὐδὲ οἱ Σεληνῖται. Εὑρισκόμεθα εἰς κόσμον νέον, κατοικούμενον ὑπὸ μόνων ἡμῶν· εὑρισκόμεθα ἐντὸς ἰδίου πλανητίσκου. Συμφωνῶ ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὅμοιος πρὸς τὸν Νίχωλ· πλὴν πέραν ἡμῶν, ἐκτὸς ἡμῶν, ἡ ἀνθρωπότης παύει, καὶ εἴμεθα οἱ μόνοι κά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοικοι τοῦ μικροκόσμου τούτου, μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θέλομεν ἀποβῆ ἁπλοῖ Σεληνῖται.

— Μετὰ ὀγδοήκοντα ὀκτὼ σχεδὸν ὥρας, ὑπέλαβεν ὁ στρατηγός.

— Τουτέστιν; ... ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Τουτέστιν εἶναι ὀκτὼ ὧραι καὶ ἡμίσεια, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

— Αἱ καλά! ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ· μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρω τοὐλάχιστον κατ' ἐπιφάνειαν τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν προγευματίζομεν ἐνταῦθα.»

Τῳόντι οἱ κάτοικοι τοῦ νέου τούτου ἄστρου δὲν ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν ἐν αὐτῷ χωρὶς νὰ φάγωσι, καὶ ὁ στόμαχος αὐτῶν ὑπεχώρει εἰς τοὺς ὑπερφιάλους νόμους τῆς πείνης. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὡς Γάλλος, ἀνεκηρύχθη ἀρχιμάγειρος· ἀξίωμα ἐπίσημον, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς τῷ παρουσιάσθη ἀντίζηλος καὶ συναγωνιστής. Τὸ ἀεριόφως ἐχορήγησεν αὐτῷ τὸν ἀπαιτούμενον τῆς θερμότητος βαθμὸν διὰ τὰς μαγειρικὰς ἐργασίας, τὸ δὲ ὀψοφυλάκιον ἐπρομήθευσε τὸ ὑλικὸν τοῦ πρώτου τούτου συμποσίου.

Τὸ πρόγευμα ἐνεκαινίσθη διὰ τριῶν φιαλῶν ἐξαιρέτου ζωμοῦ, προερχομένου ἐκ τῆς ἐν ζέοντι ὕδατι ἀναλύσεως τῶν πολυτίμων ἐκείνων ζωμοταρίχων τοῦ Λίεβιχ, προπαρεσκευασμένων ἐκ τῶν καλητέρων τεμαχίων τῶν μηρυκωμένων ζώων τῆς ἐπαρχίας Παμπᾶς. Τὸν βόειον ζωμὸν διεδέχθησαν τεμάχια ψητοῦ (beefsteaks), πεπιεσμένα διὰ τοῦ ὑδραυλικοῦ πιεστῆρος, καὶ τόσον τρυφερὰ, τόσον εὔχυμα, ὡσεὶ προήρχοντο ἐκ τοῦ μαγειρείου τοῦ Ἀγγλικοῦ Καφενείου. Ὁ Μιχαὴλ μάλιστα, ἄνθρωπος τῆς φαντασίας, διετείνετο καὶ ὅτι ἔστα ζον αἷμα.

Λαχανικὰ διατετηρημένα καὶ μᾶλλον πρόσφατα ἢ τὰ φύσει τοιαῦτα, ὡς ἔλεγεν ὁ χαρίεις Μιχαὴλ, διεδέχθησαν τὸ κρέας, ταῦτα δὲ παρηκολούθησαν φιάλαι τινὲς τείου μετὰ διπύρων κεκαρυκευμένων διὰ βουτύρου κατὰ τὸ ἀμερικανικὸν σύστημα. Τὸ ποτὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὡμολόγησαν ἐξαίρετον, παρεσκευάσθη διὰ τῆς ἀναβράσεως φύλλων πρώτης ποιότητος, ὧν κιβώτιά τινα εἶχε θέσει ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῶν περιηγητῶν.

Τέλος, ὅπως ἐπισφραγίσῃ τὸ συμπόσιον ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἔσυρεν ἐκ τοῦ ὀψοφυλακίου μίαν φιάλην οἴνου τῶν Νυκτῶν, ἥτις εὑρίσκετο τυχαίως ἐκεῖ. Οἱ τρεῖς φίλοι ἐκένωσαν αὐτὴν, προπίνοντες ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῆς Γῆς καὶ τοῦ δορυφόρου αὐτῆς.

Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκει ὁ γενναῖος οὗτος οἶνος τῆς Βουργονίας πρὸς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θέρμασιν τῶν ὁδοιπόρων μας, ἠθέλησε καὶ ὁ Ἥλιος νὰ λάβῃ μέρος. Τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ βλῆμα ἐξήρχετο τοῦ ὑπὸ τῆς γηΐνης σφαίρας παραγομένου σκιεροῦ κώνου, καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ φωταυγοῦς ἄστρου προσέβαλον ἀμέσως τὸν κατώτερον αὐτοῦ δίσκον, ἀναλόγως τῆς γωνίας, ἣν σχηματίζει ἡ τροχιὰ τῆς Σελήνης μὲ τὴν τῆς Γῆς.

« Ὁ Ἥλιος! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· τὸν περιέμενον.

— Καὶ ὅμως, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ, ὁ σκιερὸς κῶνος, ὃν ἡ Γῆ σχηματίζει ἐν τῷ αἰθερίῳ διαστήματι, ἐκτείνεται πέραν τῆς Σελήνης.

— Πολὺ περαιτέρω, προσέθετο ὁ Βαρβικάν, ἐὰν δὲν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν ἀτμοσφαιρικὴν διάθλασιν. Ἀλλ' ὅταν ἡ Σελήνη περικλείηται ἐντὸς τῆς σκιᾶς ταύτης, τότε τὰ κέντρα τῶν τριῶν ἄστρων, Ἡλίου, Γῆς καὶ Σελήνης εἰσὶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς, αἱ δὲ συζυγίαι συμπίπτουσι μετὰ τῶν φάσεων τῆς πανσελήνου καὶ συμβαίνει ἔκλειψις. Ἐὰν λοιπὸν ἀνεχωροῦμεν κατὰ μίαν τοιαύτην ἔκλειψιν Σελήνης, ἅπασα ἡ αἰθεροπορία ἡμῶν ἤθελεν ἐκτελεσθῇ ἐν τῇ σκοτίᾳ· πρᾶγμα δυσάρεστον.

— Διατί;

— Διότι, καίτοι διαπλέομεν ἐν τῷ κενῷ, ὁ μύδρος ἡμῶν, κολυμβῶν ἐντὸς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἤθελεν ἐπισύρει τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν γίνεται οἰκονομία τοῦ ἀεριόφωτος, οἰκονομία πολύτιμος ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. »

Καὶ πραγματικῶς, ὑπὸ τὴν ἐπίδροιαν τῶν ἀκτίνων τούτων, ὧν οὐδεμία ἀτμοσφαῖρα ἀνεκούφιζε τὴν θερμοκρασίαν καὶ τὴν λαμπρότητα, ὁ μύδρος ἐθερμαίνετο καὶ ἐφωτίζετο, ὡσανεὶ εἶχε διέλθει αἰφνιδίως ἐκ τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ θέρος. Ἡ Σελήνη ἄνωθεν καὶ ὁ Ἥλιος κάτωθεν κατεπλημμύρουν αὐτὸν διὰ τῶν ἑαυτῶν φώτων.

« Τώρα εἴμεθα κάλλιστα, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τὸ πιστεύω! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἐὰν εἴχομεν ὀλίγην φυτικὴν γῆν διακεχυμένην ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐξ ἀργιλλίτιδος πλανήτου ἡμῶν, ἠθέλομεν κατορθώσει νὰ βλαστήσωσι πῖσα ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν. Ἕνα μόνον φόβον δοκιμάζω, μὴ οἱ τοῖχοι τῆς σφαίρας ἀρχίσωσι νὰ ἀναλύωνται.

— Μὴ ἀνησύχει περὶ τούτου, καλέ μου φίλε, ὑπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Τὸ βλῆμα ὑπέστη ἤδη θερμοκρασίαν ἀνυψωμένην εἰς πολλῷ ἀνώτερον βαθμὸν, καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καὶ διόλου παράδοξον νὰ ἐφάνη εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἐν Φλωρίδι θεατῶν ὡς διάπυρός τις βολίς.

— Τότε λοιπὸν ὁ Τζὼν Μάστων θὰ νομίζει ὅτι ἐψήθημεν.

— Ὅ,τι μ' ἐκπλήσσει, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, εἶναι ὅτι δὲν ἐψήθημεν πραγματικῶς. Τοῦτο ἦτο κίνδυνος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐπροσηόησαμεν.

— Ἐφοβούμην τὸ πρᾶγμα ἐγὼ, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Νίχωλ.

— Καὶ δὲν ἐκοινοποίησας εἰς ἡμᾶς οὐδὲν, μεγαλόφρων στρατηγέ!» ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου του.

Ἐν τούτοις ὁ Βαρβικὰν ἐτακτοποίει τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ ἐν τῷ μύδρῳ, ὡσανεὶ ἔμελλε νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν οὐδέποτε. Ἐνθυμεῖται βεβαίως ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἡ βάσις τοῦ ἐναερίου τούτου ὀχήματος εἶχεν ἐπιφάνειαν πεντήκοντα τεσσάρων τετραγωνικῶν ποδῶν, ὕψος δὲ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὀρόφου δώδεκα ποδῶν· τὸ δὲ σύνολον, ἐπιτηδείως ὠκοδομημένον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καθόσον δὲν ἦτο πεφραγμένον ὑπὸ ὀργάνων καὶ ἄλλων ὁδοιπορικῶν ἀποσκευῶν, ὧν ἕκαστον κατεῖχε τὴν οἰκείαν θέσιν, παρεῖχεν εἰς τοὺς τρεῖς ἐγκατοίκους αὐτοῦ ἱκανὴν εὐρυχωρίαν. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ εἰς τὴν βάσιν προσηρμοσμένος παχὺς ὕαλος ἠδύνατο νὰ ὑποβαστάσῃ ἀκόπως σημαντικὸν βάρος. Οὕτως ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ περιεπάτουν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑάλου ὡς ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους· ὁ δὲ Ἥλιος, ὅστις προσέβαλλεν αὐτὸν ἀμέσως διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ, διαυγάζων ὑποκάτωθεν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μύδρου, παρῆγε παράδοξα φωτεινὰ φαινόμενα.

Καὶ ἐν πρώτοις ἤρχισαν νὰ ἐξετάζωσι τὴν κατάστασιν τοῦ ὑδροδοχείου καὶ τοῦ ὀψοφυλακίου. Τὰ δοχεῖα ταῦτα, χάρις εἰς τὰς ληφθείσας προφυλάξεις πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ ἐκ τῆς συγκρούσεως δεινοῦ, οὐδεμίαν εἶχον ὑποστῆ βλάβην. Τὰ τρόφιμα ἦσαν ἄφθονα, καὶ ἠδύναντο νὰ διαθρέψωσι τοὺς περιηγητὰς ἐπὶ ὁλόκληρον ἔτος. Ὁ Βαρβικὰν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ληφθῶσι πάντα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ βλῆμα ἤθελε καταφθάσει εἰς μέρος ἀπολύτως ἄγονον τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὕδωρ καὶ τὴν προμήθειαν τῶν οἰνοπνευμάτων, ἅτινα περιεκλείοντο εἰς πεντήκοντα φιάλας, ἠδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσι διὰ δύο μόνον μῆνας. Ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ τὰς τελευταίας τῶν ἀστρονόμων παρατηρήσεις, ἡ Σελήνη περιστοιχίζεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας χαμηλῆς, πυκνῆς καὶ παχείας, τοὐλάχιστον κατὰ τὰς βαθείας αὐτῆς κοιλάδας, ἔνθα εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ ἔλλειψις πηγῶν καὶ ῥυακίων,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιος

διὰ τοῦτο κατά τε τὸ διάστημα τῆς μεταβάσεως καὶ καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἐγκαθιδρύσεως αὐτῶν ἐπὶ τῆς σελη-νιακῆς ἠπείρου οἱ ῥιψοκίνδυνοι φυσιοδίφαι εὐδόλως διέτρεχον τὸν κίνδυ-νον νὰ ὑποφέρωσιν οὔτε ἐκ τῆς πείνης οὔτε ἐκ τῆς δίψης.

Ἔμενε τὸ ζήτημα τοῦ ἀέρος ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ μύδρου, καὶ εἰς τοῦτο δὲ ἦσαν καθ' ὅλα ἐξησφαλισμένοι. Τὸ προωρισμένον εἰς τὴν κατα-σκευὴν ὀξυγόνου σκεύασμα ἦτο προμηθευμένον διὰ δύο μῆνας ἐκ χλω-ρικοῦ ἅλατος κονίας. Καὶ ἐδαπάνα μὲν κατ' ἀνάγκην ποσότητά τινα ἀερίου, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ διατηρῇ ὑπεράνω τῶν τετρακοσίων βαθμῶν τὴν παραγωγικὴν ὕλην· ἀλλὰ καὶ ἡ τοιαύτη δαπάνη ἦτο πρὸς ὄφελος, ἢ μᾶλλον πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν. Ἄλλως τε δὲ, τὸ ἐν λόγῳ σκεύα-σμα ἀπήτει μικράν τινα ἐπιτήρησιν, ἐνήργει δὲ αὐτομάτως καὶ ἐξ ἑαυ-τοῦ. Εἰς τὴν ἀνυψωμένην ταύτην θερμοκρασίαν τὸ χλωρικὸν ἅλας τῆς κονίας, μεταβαλλόμενον εἰς χλωροῦχον ποτάσσην, ἀπέλυε πᾶν τὸ ὀξυγόνον, τὸ ὁποῖον περιεῖχεν· εἰς τρόπον ὥστε δεκαοκτὼ λίτραι χλωρι-κοῦ ἅλατος κονίας παρῆγον τὰς ἑπτὰ λίτρας τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὀξυ-γόνου διὰ τὴν ἡμερησίαν κατανάλωσιν τῶν ἐγκατοίκων τοῦ μύδρου.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκει μόνη ἡ ἀνανέωσις τοῦ δαπανωμένου ὀξυγόνου· ἔ-πρεπε νὰ ἀπορροφηθῇ καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ἐκπνοῆς ἀδιαλείπτως παραγό-μενον ἀνθρακικὸν ὀξύ. Ἀπὸ δώδεκα ἤδη ὡρῶν ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ μύ-δρου εἶχεν ὑπερπληρωθῇ τοῦ δηλητηριώδους τούτου ἀερίου, ὁριστικοῦ ἀποτελέσματος τῆς ὑπὸ τοῦ εἰσπνεομένου ὀξυγόνου καταναλώσεως τῶν στοιχείων τοῦ αἵματος. Ὁ Νίχωλ ἀνεγνώρισε τὴν κατάστασιν ταύτην τοῦ ἀέρος, βλέπων τὴν Ἄρτεμιν ἀναπνέουσαν κοπιωδῶς. Καὶ τῳόντι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, κατὰ φαινόμενον παρεμφερὲς πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται εἰς τὸ περιβόητον ἄντρον τοῦ Κυνὸς, συνηθροίζετο πρὸς τὸ βάθος τοῦ βλήματος, ἕνεκα τῆς βαρύτητος αὐτοῦ. Ἡ πτωχὴ Ἄρτεμις, ἔχουσα κεκλιμένην τὴν κεφαλήν, ἔμελλε βεβαίως νὰ πάθῃ πρὸ τῶν κυρίων αὐτῆς ἐκ τῆς συστρεύσεως τοῦ ἀερίου τούτου, ἂν ὁ στρατηγὸς Νίχωλ δὲν ἔσπευδε νὰ ἐπενέγκῃ θεραπείαν τινὰ εἰς τὴν κα-τάστασιν τῶν πραγμάτων. Ἐτοποθέτησε λοιπὸν εἰς τὸ βάθος τοῦ βλή-ματος διάφορα δοχεῖα, περιέχοντα καυστικὴν κονίαν, ἣν ἐτάραξεν ἐπί τινα καιρὸν καὶ ἡ ὕλη αὕτη, ἥτις ἔχει κλίσιν μεγάλην πρὸς τὸ ἀν-θρακικὸν ὀξύ, ἀπερρόφησεν αὐτὸ ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἐκαθάρισεν οὕτω τὸν ἐσωτερικὸν ἀέρα.

Ἤρξατο τότε ἡ διερεύνησις τῶν ὀργάνων καὶ πειραμάτων. Τὰ θερ-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μόμετρα καὶ τὰ βαρόμετρα ἀντέσχον, ἐκτὸς ἑνὸς μόνου μικρομετρικοῦ θερμομέτρου, οὗτινος ἡ ὕαλος ἐθραύσθη. Ἓν ἐξαίρετον βαρόμετρον, ἐξελκυσθὲν τῆς θήκης αὐτοῦ, προσηρτήθη εἰς ἕνα τῶν τοίχων. Φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ ὄργανον τοῦτο δὲν ἐδείκνυε μόνον τὴν πίεσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀέρος, ἣν ὑφίστατο, ἀλλ' ἐσημείου ἐπίσης καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ὑγροῦ ἀτμοῦ, ὃν ἐμπεριεῖχεν ὁ μύδρος. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἡ βελόνη αὐτοῦ ἐταλαντεύετο μεταξὺ τῶν 735 καὶ 760 χιλιοστομέτρων· ὁ καιρὸς ἦτο καλός.

Ὁ Βαρβικὰν εἶχε συναποφέρει ἀπὸ τῆς Γῆς καὶ πολογνώμονας, οἵτινες εὑρέθησαν ἀνέπαφοι. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι αἱ βελόναι αὐτῶν ἦσαν παραλελυμέναι, τουτέστιν ἄνευ σταθερᾶς διευθύνσεως, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι εἰς ἣν ἀπόστασιν εὑρίσκετο ἀπὸ τῆς Γῆς τὸ βλῆμα, ὁ μαγνητικὸς πόλος οὐδεμίαν ἐπαισθητὴν ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ ἐπ' αὐτῶν ἐπενέργειαν. Ἀλλ' αἱ πυξίδες αὗται, μεταφερόμεναι ἐπὶ τοῦ δίσκου τῆς Σελήνης, ἠδύναντο ἴσως νὰ παραστήσωσιν ἐκεῖ εἰδικά τινα φαινόμενα. Ὥστε ἐν πάσῃ περιπτώσει λίαν ἐνδιέφερε τὴν ἐπιστήμην νὰ ἐξελεγχθῇ ἐὰν ὁ δορυφόρος τῆς Γῆς ὑπεῖκεν, ὡς αὐτὴ, εἰς τὴν τοῦ μαγνητισμοῦ ἐπίῤῥοιαν.

Ἓν ὑψόμετρον πρὸς καταμέτρησιν τῶν σεληνιακῶν ὀρέων, ἓν ἐκτρόμιον κύκλου προωρισμένον ἵνα λαμβάνῃ τὸ ὕψος τοῦ Ἡλίου, ἓν μικροσκόπιον, ὄργανον τῆς γαιοδαισίας χρησιμεῦον διὰ τὴν ἰχνογράφησιν σχεδίων καὶ τὴν ἀναγωγὴν τῶν γωνιῶν πρὸς τὸν ὁρίζοντα, διόπτραι, ὧν ἡ χρησιμότης ἤθελεν ἐκτιμηθῇ λίαν κατὰ τὴν προσέγγισιν τῆς Σελήνης, πάντα ταῦτα τὰ ἐργαλεῖα παρετηρήθησαν ἐπιμελῶς καὶ ἐθεωρήθησαν καλῶς ἔχοντα, μεθ' ὅλην τὴν βιαιότητα τοῦ στιγμιαίου ἐκείνου ἀνατιναγμοῦ.

Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα δὲ ἐργαλεῖα, οἷον ἀξίνας καὶ σκαπάνας, καὶ ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ὁ Νίχωλ ἐποίησεν εἰδικὴν ἐκλογὴν, ὡς πρὸς τοὺς σάκκους τῶν πολυειδῶν σπερμάτων καὶ τῶν δενδρυλλίων, ἅτινα ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διενοεῖτο νὰ φυτεύσῃ ἐν τοῖς σεληνιακοῖς ἀγροῖς, τὰ πάντα ἦσαν εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, κείμενα ἐν τάξει εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τοῦ μύδρου γωνίας. Ἐκεῖ εὑρίσκετο πρὸς τούτοις εἶδός τι ἀποθήκης πλήρους διαφόρων ἀντικειμένων, ἅτινα ὁ Γάλλος ἐπεσώρευσεν ἀφειδῶς. Ποῖά τινα ἦσαν ταῦτα οὐδεὶς ἐγνώριζε, καὶ ὁ χαρίεις οὗτος νεανίας οὐδεμίαν ἐπὶ τούτου παρεῖχεν ἐξήγησιν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνέβαινε δι' ἀγκυρίων, προσκεχολλημένων ἐπὶ τῶν τειχῶν, μέχρι τοῦ παντοφο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρείου τούτου, οὗτινος ἐπεφυλάξατο εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐπιτήρησιν. Ἐτακτοποίει, ἐταξιθέτει, ἐβύθιζε μετὰ ταχύτητος τὴν χεῖρα εἴς τινας μυστηριώδεις θήκας, ἄδων συγχρόνως διὰ προσποιητῆς φωνῆς παλαιόν τι Γαλλικὸν ᾆσμα, ὅπερ ἐφαίδρυνε τὴν θέσιν τῶν ὁδοιπόρων.

Ὁ Βαρβικὰν παρετήρησε μετ' ἐνδιαφέροντος, ὅτι τὰ φυσέγγια καὶ τὰ λοιπὰ πυροτεχνήματα οὐδόλως εἶχον ἐπηρεασθῆ. Τὰ οὐσιώδη ταῦτα ἀντικείμενα ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν ὅπως ἐπιβραδύνωσι τὴν πτῶσιν τοῦ μύδρου, ὅταν οὗτος, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ σημείου τῆς οὐδετέρας ἕλξεως διάβασιν αὐτοῦ, συρόμενος ὑπὸ τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως, ἤθελε καταπέσει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Σελήνης. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ πτῶσις αὕτη ἔμελλε νὰ ἦναι ἑξάκις βραδυτέρα ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς· τοῦτο δὲ, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τοῦ ὄγκου τῶν δύο τούτων οὐρανίων σωμάτων.

Ἡ ἐπιθεώρησις αὕτη ἐτελείωσε πρὸς γενικὴν εὐαρέσκειαν. Ἀκολούθως ἕκαστος τῶν ὁδοιπόρων ἐπανῆλθε νὰ παρατηρήσῃ διὰ τῶν ἐπὶ τὰς πλευρὰς παραθύρων καὶ τῆς ὑποκάτωθεν ὑάλου τὸ ἄπειρον διάστημα, ἐν ᾧ ἔπλεον. Τὸ αὐτὸ θέαμα προσέβαλε τότε τοὺς ὀφθαλμούς των. Σύμπασα ἡ ἔκτασις τοῦ οὐρανίου σφαιροειδοῦς διετέλει βρίθουσα ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν θαυμασίας λαμπρότητος, ἱκανῆς νὰ διεγείρῃ τὸν μέχρι παραφορᾶς θαυμασμὸν τῶν ἀστρονόμων. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ Ἥλιος, ὡς πυρπνόον στόμιον κλιβάνου πυριφλεγοῦς, δίσκος ἐξαίσιος καὶ καταπληκτικὸς ἄνευ στεφάνου φωτεινοῦ, ἐξηρτημένος ἐπὶ τοῦ μέλανος οὐρανίου ἐδάφους· ἀφ' ἑτέρου ἡ Σελήνη, ἀνταποδίδουσα αὐτῷ τὰ ἴδια φῶτα δι' ἀνταυγείας, καὶ οἱονεὶ ἀκίνητος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀστερόεντος κόσμου· ἔπειτα ἰσχυρά τις κηλὶς, ἥτις ἐφαίνετο διατρυπῶσα τὸ στερέωμα καὶ τὴν ὁποίαν περιεστοίχιζε λεπτὴ περιάργυρος ταινία φωτός. Νεφελώδη τῇδε κἀκεῖσε ἀθροίσματα, ὑποφώσκοντα ὡς πυκναὶ νιφάδες χιόνος ἀστεροειδοῦς, καὶ ἐκ τοῦ κατακορύφου πρὸς τὸ ἀντικόρυφον ἀπέραντος δακτύλιος, σχηματιζόμενος ἐκ φλογερᾶς κόνεως ἄστρων, ὁ γαλαξίας ἐκεῖνος κύκλος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Ἥλιος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἁπλοῦς ἀστὴρ τετάρτου μεγέθους.

Οἱ παρατηρηταὶ δὲν ἠδύναντο ν' ἀποσπάσωσι τὰ βλέμματά των ἀπὸ τοῦ ὅλως καινοφανοῦς ἐκείνου θεάματος, οὗτινος οὐδεμία περιγραφὴ δύναται νὰ παράσχῃ ἀκριβῆ ἰδέαν. Ὁποίας τῳόντι σκέψεις τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα φαινόμενα τοῦ ἀστερόεντος χώρου διήγειρον ἐν τῷ πνεύματι, καὶ ὁποίας συγκινήσεις ἀγνώστους ἐναπέθετον ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ Βαρβικὰν ἀπεφάσισε νὰ ποιήσῃ ἔναρξιν τῆς περιγραφῆς τοῦ ταξειδίου του. Διατελῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐντυπώσεων ἐκείνων, ἐσημείωσεν ὥραν πρὸς ὥραν πάντα τὰ γεγονότα, ὧν ἐγένετο αὐτόπτης ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς αἰθερίου αὐτοῦ ὁδοιπορίας· ἐξηκολούθει δὲ νὰ γράφῃ ἡσύχως διὰ τῶν χονδρῶν τετραγώνων αὐτοῦ χαρακτήρων καὶ εἰς ὕφος ὀλίγον ἐμπορικόν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ λογιστὴς Νίχωλ ἐπεθεώρει τοὺς περὶ καμπυλῶν τύπους, καὶ ἐξετέλει τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ μετ' ἀπαραμίλλου δεξιότητος. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν συνδιελέγετο ὁτὲ μὲν μετὰ τοῦ Βαρβικὰν, ὅστις δὲν ἀπεκρίνετο σχεδὸν, ὁτὲ δὲ μετὰ τοῦ Νίχωλ, ὅστις οὐδὲ ἤκουε κἂν αὐτὸν, ἄλλοτε μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἥτις οὐδὲν ἐνόει ἀπὸ τὰς θεωρίας αὐτοῦ, καὶ τέλος μεθ' ἑαυτοῦ, ἐρωτῶν καὶ ἀποκρινόμενος εἰς ἑαυτὸν, πηγαινοερχόμενος, ἐνασχολούμενος περὶ μυρίων ὅσων, ἄλλοτε κλίνων πρὸς τὸ κατώτατον παράθυρον, ἄλλοτε ἀναρριχώμενος εἰς τὰ ὑψώματα τοῦ βλήματος, αἰωνίως δὲ ᾄδων χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Ἐν τῷ μικροκόσμῳ ἐκείνῳ ἐξεπροσώπει τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν Γαλλικὴν ἀδολέσχειαν.

Ἡ ἡμέρα ἢ μᾶλλον—ἐπειδὴ ἡ ἔκφρασις οὐδόλως εἶναι ἀκριβὴς,—ἡ περίοδος τῶν δώδεκα ὡρῶν, ἥτις σχηματίζει τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῆς Γῆς, ἐτελείωσε διὰ δαψιλοῦς δείπνου ἐντέχνως παρεσκευασμένου. Οὐδὲν ἐπεισόδιον, τεῖνον νὰ διαταράξῃ τὴν πεποίθησιν τῶν περιηγητῶν, εἶχε συμβῆ εἰσέτι. Οὕτω δὲ πλήρεις ἐλπίδων, βέβαιοι ἤδη περὶ τῆς ἐπιτυχίας, κατεκλίθησαν εἰρηνικῶς, ἐνῷ ἡ σφαῖρα αὐτῶν διέτρεχε τὰς οὐρανίας τρίβους μὲ ταχύτητα ὁμοειδῶς ἐλαττουμένην.

Δ'.

ΟΛΙΓΗ ΑΛΓΕΒΡΑ.

Ἡ νὺξ διῆλθεν ἄνευ οὐδενὸς συμβάντος. Ἀληθῶς ἡ λέξις νὺξ εἶναι ἀκατάλληλος, καθόσον ἡ θέσις τοῦ βλήματος ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Ἥλιον οὐδόλως παρήλλαξε. Κατ' ἀστρονομικὴν ἔκφρασιν, ὑποκάτωθεν μὲν τοῦ μύδρου ὑπῆρχεν ἡμέρα, νὺξ δὲ ὑπεράνωθεν αὐτοῦ. Ὁσάκις δὲ ἐν τῇ ἀφηγήσει ταύτῃ γίνεται χρῆσις τῶν δύο τούτων λέξεων, αὗται σημαίνουσι τὴν μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου ἐπὶ τῆς Γῆς χρονικὴν περίοδον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ ὕπνος τῶν ἀεροπόρων τοσούτῳ μᾶλλον ἦν ἥσυχος, καθ' ὅσον τὸ βλῆμα, μεθ' ὅλην τὴν ὑπερβολικὴν αὐτοῦ ταχύτητα, ἐφαίνετο διατελοῦν ἐν ἀπολύτῳ ἀκινησίᾳ. Οὐδεμία κίνησις προέδιδε τὴν ἐν τῷ κενῷ ὁδοιπορίαν αὐτοῦ. Ἡ μετατόπισις, ὁσονδήποτε ταχεῖα καὶ ἂν γίνηται, δὲν δύναται νά παραγάγῃ ἐπαισθητὸν ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅταν ἐνεργῆται ἐν τῷ κενῷ ἢ συμπεριφέρῃ μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν περιβάλλουσαν αὐτὴν μάζαν τοῦ ἀέρος. Τίς τῶν κατοίκων τῆς Γῆς συναισθάνεταί ποτε τὴν ταχύτητα τῆς κινήσεως τοῦ σφαιροειδοῦς τούτου, ἥτις ἐν τούτοις φέρει αὐτὸ ἐννενήκοντα χιλιάδας χιλιομέτρων ἀνὰ πᾶσαν ὥραν; Ἡ κίνησις ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους δὲν γίνεται ἐ π α ι σ θ η τ ὴ, καθὼς οὐδὲ ἡ ἠρεμία. Οὕτω πᾶν σῶμα εἶναι ἐν αὐτῇ ἀδιάφορον. Ἠρεμεῖ; θέλει μείνει εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, ἐν ὅσῳ οὐδεμία ξένη δύναμις μετατίθησιν αὐτό. Κινεῖται; οὐδέποτε θέλει σταματήσει, ἐὰν ἐμπόδιόν τι μὴ ἀναχαιτίσῃ τὴν πορείαν αὐτοῦ. Ἡ ἀδιαφορία αὕτη περὶ τὴν κίνησιν ἢ τὴν ἠρεμίαν εἶναι ἡ ἀδράνεια.

Ὁ Βαρβικὰν λοιπὸν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ νομίζωσιν ἑαυτοὺς διατελοῦντας ἐν ἀπολύτῳ ἠρεμίᾳ, ὡς ὄντες κεκλεισμένοι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς σφαίρας. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτὸ καὶ ἂν ἦσαν τοποθετημένοι ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἄνευ τῆς Σελήνης, ἥτις βαθμηδὸν ἐμεγεθύνετο πρὸ αὐτῶν, καὶ τῆς Γῆς, ἥτις ἠλαττοῦτο ὑπ' αὐτούς, ἤθελον πιστεύει ὅτι διατελοῦσιν ἐν πλήρει ἀκινησίᾳ.

Τὴν πρωΐαν ταύτην, 3ην Δεκεμβρίου, ἀφυπνίσθησαν ὑπὸ χαριέσσης ἀλλ' ἀπροσδοκήτου τινος κραυγῆς. Ἦν τὸ ἐωθινὸν ᾆσμα τοῦ ἀλέκτορος, ὅπερ ἀντήχησεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ βλήματος.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἀνεπήδησε πρῶτος ἐπὶ ποδὸς, ἀνερριχήθη μέχρι τῆς ὀροφῆς τοῦ βλήματος, καὶ, κλείων κιβώτιόν τι ἡμιάνοικτον,

«Θὰ σιωπήσῃς! εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Αὐτὸ τὸ ζωύφιον θὰ ματαιώσῃ τοὺς σκοπούς μου.»

Ἐν τούτοις ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Βαρβικὰν ἐξηγέρθησαν.

« Τί ἀκούω; Ἀλέκτωρ! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ἄ! ὄχι, φίλοι μου, ἀπεκρίθη ζωηρῶς ὁ Μιχαήλ· ἐγὼ ἠθέλησα νὰ σᾶς ἀφυπνίσω διὰ τοῦ ἀγροτικοῦ τούτου μελίσματος.»

Καὶ ταῦτα λέγων, ἀνέμελψεν ἐν λαμπρὸν κ ο υ κ ο υ ρ ί κ ο υ, τὸ ὁποῖον ἤθελε περιποιήσει τιμὴν καὶ εἰς τὸν μᾶλλον ἀγέρωχον σύζυγον τῶν ὀρνίθων.

Οἱ δύο Ἀμερικανοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« Λαμπρὸν πλεονέκτημα, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἀτενίζων τὸν σύντροφον αὐτοῦ δι' ὕφους ὑπόπτου.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ· συνήθης εἰς τὴν πατρίδα μου ἀστεϊσμός. Τὸ τοιοῦτο εἶναι Γαλλικώτατον· μιμοῦνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν ἀλέκτορα καὶ εἰς τὰς καλητέρας κοινωνίας. »

Εἶτα δὲ, μεταστρέφων τὸν λόγον,

« Γνωρίζεις, εἶπε τῷ Βαρβικὰν, τί διενοούμην καθ' ὅλην τὴν νύκτα;

— Οὐχὶ, ἀπεκρίθη ὁ πρόεδρος.

— Ἐσκεπτόμην περὶ τῶν ἐν Κανταβριγίᾳ φίλων ἡμῶν. Ἴσως μέχρι τοῦδε παρετήρησες, ὅτι εἶμαι θαυμάσιος ἀνεπιστήμων περὶ τὰ μαθηματικά. Μοὶ εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω πῶς οἱ σοφοὶ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἠδυνήθησαν νὰ ὑπολογίσωσιν ὁποίαν ἀρχικὴν ταχύτητα ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸ βλῆμα, ἐκσφενδονιζόμενον ἀπὸ τῆς Κολομβιάδος καὶ κατευθυνόμενον εἰς τὴν Σελήνην.

— Θέλεις νὰ εἴπῃς, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, διὰ νὰ καταφθάσῃ τὸ οὐδέτερον ἐκεῖνο σημεῖον, ἔνθα αἱ ἑλκτικαὶ δυνάμεις τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ἰσορροποῦσι· διότι, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ σημείου τούτου διάβασιν, καμμένου εἰς τὰ ἐννέα δέκατα σχεδὸν τῆς ὁδοῦ, ὁ μύδρος θέλει καταπέσει ἐπὶ τῆς Σελήνης ἁπλούστατα δυνάμει τῆς βαρύτητος αὐτοῦ.

— Ἔστω, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ· ἀλλ' ἔτι ἅπαξ ἐρωτῶ, πῶς ἠδυνήθησαν νὰ ὑπολογίσωσι τὴν ἀρχικὴν ταύτην ταχύτητα;

— Οὐδὲν τούτου εὐχερέστερον, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Καὶ σὺ λοιπὸν ἠδυνήθης νὰ ὑπολογίσῃς αὐτήν; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Πληρέστατα. Ὁ Νίχωλ καὶ ἐγὼ θὰ ἐπροσδιορίζομεν αὐτὴν, ἐὰν ἡ σημείωσις τοῦ Ἀστεροσκοπείου δὲν ἀπήλλαττεν ἡμᾶς τοῦ κόπου τούτου.

— Αἲ καλὰ, γηραιέ μου Βαρβικὰν, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ· ἠδύναντο μᾶλλον νὰ κόψωσι τὴν κεφαλήν μου, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἢ νὰ μὲ βιάσωσι νὰ λύσω τοῦτο τὸ πρόβλημα.

— Ἐπειδὴ δὲν ἐσπούδασες Ἄλγεβραν, ὑπήντησεν ἠπίως ὁ Βαρβικάν.

— Ὦ τοὺς ἀστείους καταβροχθιστὰς τοῦ χ! Νομίζετε ὅτι ἐξηγεῖσθε πληρέστατα καὶ ἐκφράζετε τὰ πάντα, ἅμα προφέρητε τὴν λέξιν Ἄ λ γ ε β ρ α ν.

— Μιχαὴλ, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, νομίζεις ὅτι δύναται νὰ ἐργασθῇ ὁ σιδηρουργὸς ἄνευ σφύρας καὶ ὁ γεωργὸς ἄνευ ἀρότρου;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Δυσκολώτατα.

— Λοιπὸν ἡ Ἄλγεβρα εἶναι ἐργαλεῖον καὶ αὐτὴ ὡς τὸ ἄροτρον ἢ ἡ σφύρα, καὶ μάλιστα ἐργαλεῖον καλὸν δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἠξεύρει νὰ τὸ μεταχειρισθῇ.

— Σπουδάζων ὁμιλεῖς;

— Σπουδαιότατα.

— Καὶ δύνασαι νὰ κάμῃς χρῆσιν τοῦ ἐργαλείου τούτου ἐνώπιόν μου;

— Ἐὰν τοῦτο σὲ ἐνδιαφέρει, διατί ὄχι;

— Καὶ νὰ μοὶ δείξῃς πῶς ὑπελόγισαν τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τοῦ ὀχήματος ἡμῶν;

— Ναὶ, ἀξιάγαστε φίλε μου. Ὑπολογίζων πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος, τὴν ἀπόστασιν τοῦ κέντρου τῆς Γῆς ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Σελήνης, τὴν ἀκτῖνα καὶ τὴν μάζαν τῆς Γῆς, ὡς καὶ τὴν μάζαν τῆς Σελήνης, δύναμαι νὰ ὁρίσω ἀκριβῶς ὁποία τις ἔπρεπε νὰ ἦναι ἡ ἀρχικὴ ταχύτης τοῦ βλήματος, καὶ τοῦτο δι' ἁπλοῦ τινος ἀλγεβρικοῦ τύπου.

— Ἂς ἴδωμεν τὸν τύπον τοῦτον.

— Θὰ ἴδῃς αὐτόν. Ἀλλὰ μόνον δὲν θέλω σοὶ παραστήσει τὴν καμπύλην, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος διαχαράττει τὸ βλῆμα μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης, ὑπολογίζων τὴν μεταβατικὴν αὐτῶν κίνησιν περὶ τὸν Ἥλιον. Οὐχί· θέλω ὑποθέσει τὰ δύο ταῦτα ἄστρα ὡς ἀκίνητα, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ εἰς τὸν σκοπὸν ἡμῶν.

— Καὶ διατί;

— Διότι ἠθέλομεν ζητήσει τότε τὴν λύσιν τοῦ καλουμένου π ρ ο β λ ή μ α τ ο ς τ ῶ ν τ ρ ι ῶ ν σ ω μ ά τ ω ν, καὶ ὁ ὁλοκληρωτικὸς ὑπολογισμὸς δὲν προώδευσεν εἰσέτι ἱκανῶς ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν λύσιν ταύτην.

— Τότε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διὰ τοῦ πανούργου αὐτοῦ ὕφους, οἱ μαθηματικοὶ δὲν εἶπαν εἰσέτι τὴν τελευταίαν αὐτῶν λέξιν.

— Βεβαίως οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Καλόν. Ἴσως ὅμως οἱ Σεληνῖται ἔφθασαν εἰς τὸν ἀκρότατον βαθμὸν τῆς τελειότητος ὡς πρὸς τὸν ὁλοκληρωτικὸν ὑπολογισμόν. Ἀλλὰ τίς ὁ ὁλοκληρωτικὸς οὗτος ὑπολογισμός;

— Εἶναι ὁ ἀντίθετος τοῦ διαφορικοῦ ὑπολογισμοῦ, ἀπήντησε μετὰ σπουδαιότητος ὁ Βαρβικάν.

— Μένω ὑπόχρεως.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τουτέστιν εἶναι ὑπολογισμὸς, δι' οὗ ζητοῦμεν τὰς ὡρισμένας ποσότητας, τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὴν διαφορικήν.

— Τοὐλάχιστον αὐτὸ εἶναι σαφέστερον τοῦ πρώτου, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, κἄπως εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης ἀπαντήσεως.

— Καὶ τώρα, ἐπανέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ἓν φύλλον χάρτου, ὀλίγην μολυβδίδα, καὶ πρὶν ἡ παρέλθῃ ἡμίσεια ὥρα θέλω εὕρει τὸν ζητούμενον τύπον.»

Ὁ Βαρβικὰν, μετὰ τούτους τοὺς λόγους, παρεδόθη ὅλος εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ Νίχωλ ἐθεώρει τὸ ἄπειρον διάστημα, ἀφίνων εἰς τὸν σύντροφον αὐτοῦ τὴν φροντίδα τοῦ προγεύματος.

Ἡμιώριον μόλις παρῆλθε καὶ ὁ Βαρβικὰν, ἀνεγείρων τὴν κεφαλὴν, ἐδείκνυεν εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν τὸν χάρτην κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀλγεβρικῶν σημείων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διεκρίνετο ὁ γενικὸς οὗτος τύπος:

$$\frac{1}{2}(\tau^2 - \tau 0^2) = 6\alpha \left\{ \frac{\alpha}{\chi} - 1 + \frac{\mu'}{\mu}\left(\frac{\alpha}{\delta-\chi} - \frac{\alpha}{\delta-\alpha}\right)\right\}$$

«Καὶ τοῦτο σημαίνει;... ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Τοῦτο σημαίνει, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ τ δύο πλὴν τ μηδὲν τετράγωνον εἶναι ἴσον πρὸς τὸ βα πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ α διὰ χ πλὴν ἑνὸς σὺν μ. τονουμένου διὰ μ. ἐπὶ α διὰ δ πλὴν χ πλὴν α διὰ δ πλὴν α.

— χ διὰ υ ἐπιβαῖνον τοῦ ζ καὶ ἱππεῦον ἐπὶ τοῦ π! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ῥηγνύων ἄσβεστον γέλωτα. Καὶ καταλαμβάνεις σὺ, στρατηγέ μου, αὐτὰ τὰ κινεζικά;

— Οὐδὲν τούτων σαφέστερον.

— Πῶς λοιπόν; εἶπεν ὁ Μιχαήλ· ἀλλ' αὐτὰ τὰ θεοχάρακτα συγχίζουν τὴν ὅρασιν, καὶ προξενοῦν ζάλην εἰς τὸν ἐγκέφαλον!

— Αἰώνιε γελωτοποιέ! ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ἄλγεβραν ἠθέλησας, εἰς τὴν Ἄλγεβραν λοιπὸν θὰ σὲ βυθίσωμεν μέχρι τοῦ πώγωνος.

— Προτιμῶ κάλλιον νὰ μὲ ἀπαγχονίσουν.

— Πραγματικῶς, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, ὅστις παρετήρει τὸν τύπον ὡς πραγματογνώμων, τοῦτο μοὶ φαίνεται ἐπιτυχῶς εὑρεθὲν, Βαρβικάν. Εἶναι ὁ ὁλοκληρωτικὸς τῆς ἐξισώσεως τῶν ὁλοσχερῶν δυνάμεων,(1) καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει χορηγήσει ἡμῖν τὸ ζητούμενον ἀποτέλεσμα.

(1) Καλεῖται ἐν τῇ μηχανικῇ ὁλοσχερὴς δύναμις (force vive) τὸ γινόμενον τοῦ ὄγκου πολλαπλασιαζομένου διὰ τοῦ τετραγώνου τῆς ταχύτητος.

Σ. Μ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ τὸ ἐννοήσω! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ. Ἤθελον δώσει δέκα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ Νίχωλ ἵνα τὸ ἐννοήσω.

— Τότε λοιπὸν ἄκουσον, ἐπανέλαβεν ὁ Βαρβικάν· ἓν δεύτερον τοῦ τ δύο πλὴν τ μηδὲν τετράγωνον εἶναι ὁ τύπος, ὅστις χορηγεῖ ἡμῖν τὴν ἡμίσειαν διαφορὰν τῆς ὁλοσχεροῦς δυνάμεως.

— Ὡραῖα! καὶ ὁ Νίχωλ γνωρίζει τὴν σημασίαν ταύτην;

— Ἀναμφιβόλως, Μιχαὴλ, ὑπέλαβεν ὁ στρατηγός· ἄλλως τε δὲ, αὐτὰ τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἤδη σοὶ φαίνονται αἰνιγματώδη, σχηματίζουσι τὴν εὐκρινεστέραν, καθαρωτέραν καὶ λογικωτέραν γλῶσσαν δι' ἐκεῖνον, ὅστις γνωρίζει τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν.

— Καὶ πιστεύεις, Νίχωλ, ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ, ὅτι διὰ τῶν ἱερογλυφικῶν τούτων, τῶν ἀκατανοητοτέρων καὶ αὐτῶν τῶν Αἰγυπτιακῶν, δύνασαι νὰ εὕρῃς ποίαν ἀρχικὴν κίνησιν ἔπρεπε νὰ δώσῃς εἰς τὴν σφαῖραν ταύτην.

— Ἀναμφιλέκτως, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ αὐτοῦ τύπου δύναμαι νὰ σοὶ εἴπω ἀκόμη καὶ ὁποία τις εἶναι ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἐν οἱῳδήποτε σημείῳ τῆς ὁδοιπορίας του.

— Λόγον τιμῆς;

— Λόγον τιμῆς.

— Τότε λοιπὸν καὶ σὺ εἶσαι ἐπίσης κατεργάρης ὡς ὁ πρόεδρος.

— Οὐχί, Μιχαήλ. Ἡ δυσκολία συνίσταται εἰς τὸν ὑπολογισμὸν, τὸν ὁποῖον διετύπωσεν ὁ Βαρβικάν· νὰ ἐξαγάγῃ δηλαδὴ τις μίαν ἐξίσωσιν, ἥτις συγκεφαλαιοῖ ὅλους τοὺς ὅρους τοῦ προβλήματος. Τὸ ἐπίλοιπον εἶναι ἁπλούστατον ἀριθμητικὸν ζήτημα, καὶ ἀπαιτεῖ μόνον τὴν γνῶσιν τῶν τεσσάρων πράξεων τῆς ἀριθμητικῆς.

— Τοῦτο εἶναι ἤδη ὡραῖον, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅστις ἐπὶ ζωῆς αὐτοῦ οὐδέποτε ἐξετέλεσε οὐδὲ μίαν πρόσθεσιν ἀκριβῆ, καὶ ὅστις ὥριζε τὴν πρᾶξιν ταύτην οὕτω: «Πρόσθεσις εἶναι μικρὸς κινεζικὸς πονοκέφαλος, δι' οὗ ἐπιτυγχάνομεν τὴν εὕρεσιν κεφαλαίων ἀορίστως ποικιλλομένων.»

Ἐν τούτοις ὁ Βαρβικὰν ἀπεκρίνετο, ὅτι καὶ ὁ Νίχωλ ἂν ἐνησχολεῖτο μετὰ προσοχῆς ἤθελε βεβαίως εὑρεῖ τὸν τύπον τοῦτον.

«Τὸ βλέπω δύσκολον, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἐπειδὴ ὅσῳ μᾶλλον μελετῶ αὐτὸν, τόσῳ τὸν εὑρίσκω θαυμασίως κατηρτισμένον.

— Ἄκουσον λοιπὸν, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν πρὸς τὸν ἀμαθῆ συνεταῖρόν του, καὶ θέλεις ἰδεῖ ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ καββαλιστικὰ ἔχουσι μίαν σημασίαν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀκούω, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ μετὰ καρτερικοῦ ὕφους.

— Ἔστω δ, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἡ ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς μέχρι τοῦ κέντρου τῆς Σελήνης ἀπόστασις· ἐπειδὴ, ὅπως ὑπολογίσῃ τις τὰς ἑλκτικὰς δυνάμεις, πρέπει νὰ λάβῃ ὡς βάσιν τὰ κέντρα.

— Τοῦτο τὸ ἐννοῶ.

— α εἶναι ἡ ἀκτὶς τῆς Γῆς.

— α, ἀκτίς· παραδεκτὸν καὶ τοῦτο.

— μ εἶναι ἡ μάζα τῆς Γῆς, μ τονούμενον ἡ μάζα τῆς Σελήνης. Ἐπειδὴ πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ὄγκον ἀμφοτέρων τῶν ἑλκτικῶν τούτων σωμάτων, διότι ἡ ἕλξις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς ὄγκους.

— Αὐτὸ ἐννοεῖται.

— β παριστάνει τὴν βαρύτητα, τὴν ἀποκτηθεῖσαν δηλονότι ταχύτητα ἐντὸς δευτερολέπτου ὑφ' ἑνὸς σώματος, πίπτοντος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Μοὶ φαίνεται νὰ ἦναι τοῦτο σαφὲς καὶ καθαρόν;

— Καθαρώτατον ὡς τὸ ὕδωρ, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἤδη παριστῶ διὰ τοῦ χ τὴν μεταβλητὴν ἀπόστασιν, ἥτις διαχωρίζει τὸ βλῆμα ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς, καὶ διὰ τοῦ τ τὴν ταχύτητα, ἣν κέκτηται τὸ βλῆμα ἐν τῇ ἀποστάσει ταύτῃ.

— Καλῶς.

— Τέλος, ἡ ἔκφρασις τ μηδὲν ἐν τῇ ἐξισώσει εἶναι ἡ ταχύτης, ἣν ἔχει τὸ βλῆμα κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας ἔξοδον αὐτοῦ.

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Νίχωλ, εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον ἔπρεπε νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ταχύτητα ταύτην, ἐπειδὴ γνωρίζομεν ἤδη ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ταχύτης ἰσοδυναμεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὰ τρία ἥμίση τῆς ταχύτητος κατὰ τὴν ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας ἔξοδον.

— Δὲν ἐννοῶ πλέον! εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα εἶναι τοσοῦτον ἁπλοῦν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Οὐχὶ τοσοῦτον ἁπλοῦν ὅσον ἐγὼ, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ.

— Τοῦτο σημαίνει ὅτι, ὅταν τὸ βλῆμα ἡμῶν ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τῆς γηίνης ἀτμοσφαίρας, ἀπώλεσεν ἤδη τὸ τρίτον τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ ταχύτητος.

— Τόσον μόνον;

— Μάλιστα, φίλε μου, καὶ τοῦτο δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ διὰ τὴν προστριβὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν σωμάτων. Ἐννοεῖς βεβαίως ὅτι ὅσῳ ταχύτερον ἐπορεύετο, τόσῳ μεγαλητέραν ἀντίστασιν ἀπήντα ἐκ μέρους τοῦ ἀέρος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Παραδέχομαι τοῦτο, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, καὶ ἐννοῶ αὐτὸ, μολονότι τὰ ἰδικά σου τ μηδενικὸν δύο καὶ τ μηδενικὸν τετράγωνον στρεφογυρίζουσιν ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου ὡς καρφία ἐντὸς σάκκου.

— Πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς Ἀλγέβρας, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Καὶ τώρα, ἵνα σὲ διαμορφώσω τελείως, ἂς ἀντικαταστήσωμεν τὰ ἀριθμητικὰ διδόμενα τῶν διαφόρων τούτων ἐκφράσεων, ἤτοι παραστήσωμεν δι' ἀριθμῶν τὴν ἀξίαν ἑκάστου.

— Διαμόρφωσόν με τελείως, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἐκ τῶν ἐκφράσεων τούτων, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἄλλαι μὲν εἰσὶν ἤδη γνωσταὶ, ἄλλαι δὲ πρέπει νὰ ὑπολογισθῶσιν.

— Ἀναδέχομαι τὰς τελευταίας ἐγὼ, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ἂς ἐξετάσωμεν πρῶτον τὸ α, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· α εἶναι ἡ ἀκτὶς τῆς Γῆς, ἥτις ὑπὸ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τῆς Φλωρίδος, σημείου τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν, ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἓξ ἑκατομμύρια καὶ τριακοσίας ἑβδομήκοντα χιλιάδας μέτρων· δ εἶναι ἡ ἀπόστασις τοῦ κέντρου τῆς Γῆς ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Σελήνης, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς πεντήκοντα ἓξ ἀκτῖνας τῆς Γῆς, ἤτοι . . . »

Ὁ Νίχωλ ὑπελόγισε παραχρῆμα.

« Ἤτοι, τριακόσια πεντήκοντα ἓξ ἑκατομμύρια καὶ ἑπτακοσίας εἴκοσι χιλιάδας μέτρων, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Σελήνη εἶναι εἰς τὸ περίγειον αὐτῆς σημεῖον, εἰς τὴν πλησιεστέραν δηλονότι ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασιν αὐτῆς.

— Καλῶς ἔχει, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Ἤδη μ τονούμενον διὰ μ εἶναι ἡ ἀναλογία τῆς μάζης τῆς Σελήνης πρὸς τὴν τῆς Γῆς, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὸ ὀγδοηκοστὸν πρῶτον αὐτῆς.

— Καλῶς, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— β ἡ βαρύτης, ἐν τῇ Φλωρίδι εἶναι ἐννέα μέτρων καὶ ὀγδοήκοντα ἑνός· ἐκ τούτου δ' ἐξάγεται ὅτι βα ἰσοδυναμεῖ . . . .

— Πρὸς ἑξήκοντα δύο ἑκατομμύρια καὶ πεντακοσίας εἴκοσι χιλιάδας μ. κ, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

— Καὶ τώρα; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἤδη ὅτε αἱ ἐκφράσεις παρεστάθησαν δι' ἀριθμῶν, θέλω ζητήσει τὴν ταχύτητα τ μηδενικὸν, ἤτοι τὴν ταχύτητα, ἣν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸ βλῆμα ἐγκαταλεῖπον τὴν ἀτμοσφαῖραν καὶ κατευθυνόμενον πρὸς τὸ σημεῖον τῆς ἰσοδυνάμου ἕλξεως μετὰ ταχύτητος οὐδετέρας. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ ταχύτης ἔσται ἴση τῷ μηδενὶ, λέγω

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λοιπὸν ὅτι ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ μηδὲν, καὶ ὅτι χ, ἡ ἀπόστασις ἔνθα εὑρίσκεται τὸ οὐδέτερον τοῦτο σημεῖον, θέλει παρασταθῇ ὑπὸ τῶν ἐννέα δεκάτων τοῦ δ, ἤτοι τῆς ἀποστάσεως, ἡ ὁποία διαχωρίζει τὰ δύο κέντρα.

— Συλλαμβάνω ἀόριστόν τινα ἰδέαν ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ οὕτως, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἔχω λοιπὸν τότε χ ἴσον πρὸς τὰ ἐννέα δέκατα τοῦ δ, καὶ τ ἴσον τῷ μηδενὶ, καὶ ὁ τύπος γίνεται... »

Ὁ Βαρβικὰν ἔγραψε πάραυτα ἐπὶ τοῦ χάρτου:

$$\tau\ 0^2 = \beta\alpha \left\{ 1 - \frac{10\alpha}{9\delta} - \frac{1}{81}\left(\frac{10\alpha}{\delta} - \frac{\alpha}{\delta\alpha} \right) \right\}$$

Ὁ Νίχωλ ἀνέγνωσε δι' ἁπλήστου ὀφθαλμοῦ, εἶτα δὲ ἀνεκραύγασεν· « Αὐτὸ εἶναι! αὐτὸ εἶναι!

— Εἶναι εὐκρινές; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Εἶναι γεγραμμένον διὰ φλογερῶν γραμμάτων, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ὦ τοὺς προκομένους μου! ὑπετονθόρυσεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἐνόησας τέλος πάντων; προσέθετο ὁ Βαρβικάν.

— Ἂν ἐνόησα! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ, ἀλλὰ δηλαδὴ ὅτι ἡ κεφαλή μου διαῤῥήγνυται.

— Οὕτως, ἐπανέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, τ μηδενικὸν δύο ἰσοδυναμεῖ πρὸς βα πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ ἓν πλὴν δέκα α δι' 9δ πλὴν ἑνὸς ὀγδοηκοστοῦ πρώτου, πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ 10 α διὰ δ πλὴν α διὰ δα.

— Καὶ τώρα, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἵνα εὕρωμεν τὴν ταχύτητα τοῦ βλήματος κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας ἔξοδον αὐτοῦ, δὲν μένει ἄλλο ἢ νὰ ὑπολογίσωμεν. »

Ὁ στρατηγὸς, ὡς πειραματικὸς ἐξησκημένος εἰς πάσας τὰς δυσχερείας, ἤρχισε νὰ ὑπολογίζῃ δι' ἀριθμῶν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Διαιρέσεις καὶ πολλαπλασιασμοὶ ἐξετείνοντο ὑπὸ τοὺς δακτύλους αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀριθμοὶ κατεκάλυπτον ὡς χάλαζα τὸ λευκὸν χαρτίον. Ὁ Βαρβικὰν παρηκολούθει αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματος, ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐπίεζεν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὴν ἀναγεννωμένην ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡμικρανίαν.

«Αἱ καλά; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικὰν μεθ' ἱκανὰς στιγμὰς σιωπῆς.

— Αἱ καλά! οἱ ὑπολογισμοὶ ἐγένοντο, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ· τ μηδενικὸν, ἤτοι ἡ ταχύτης τοῦ βλήματος κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιος

ἔξοδον ὅπως καταφθάσῃ τὸ σημεῖον τῆς ἰσοδυνάμου ἕλξεως δέον νὰ ἦναι ἕνδεκα χιλιάδων καὶ πεντήκοντα ἑνὸς μέτρων κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον.

— Πῶς! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἀνασκιρτήσας. Τί λέγεις;

— Σωστότατα ἕνδεκα χιλιάδες καὶ πεντήκοντα καὶ ἓν μέτρον.

— Ὦ ἀνάθεμα! ἀνεκραύγασεν ὁ πρόεδρος μετ' ἀπελπισίας.

— Τί ἔχεις; ἠρώτησε λίαν ἐκπεπληγμένος ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Τί ἔχω! Ἀλλ' ἐὰν μέχρι τῆς παρούσης στιγμῆς ἡ ταχύτης ἠλαττώθη κατὰ τὸ ἓν τρίτον ὑπὸ τῆς προστριβῆς, τότε ἡ ἀρχικὴ ταχύτης ἔπρεπε νὰ ἦναι . . . . .

— Δέκα ἓξ χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ἑβδομήκοντα ἓξ μέτρων, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Καὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας, τὸ ὁποῖον διεκήρυξεν ὅτι ἕνδεκα χιλιάδες μέτρων ἤρκουν διὰ τὴν ἀναχώρησιν! καὶ τὸ ἡμέτερον βλῆμα, τὸ ὁποῖον ἀνεχώρησε μὲ τοιαύτην ταχύτητα!

— Αἴ λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Λοιπὸν, ἡ ταχύτης αὕτη ἔσεται ἀνεπαρκής!

— Καλὰ, καὶ ἔπειτα;

— Δὲν θέλομεν καταφθάσει εἰς τὸ οὐδέτερον σημεῖον!

— Διάβολε!

— Τί λέγω; οὔτε εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ θέλομεν φθάσει!

— Δι' ὄνομα τῆς σφαίρας! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀναπηδήσας ὡσανεὶ ἔμελλε τὸ βλῆμα τὴν αὐτὴν ταύτην στιγμὴν νὰ προσοχθήσῃ ἐπὶ τοῦ γηΐνου σφαιροειδοῦς.

— Καὶ θὰ καταπέσωμεν πάλιν ἐπὶ τῆς Γῆς! »

Ε'.

ΤΑ ΑΙΘΕΡΙΑ ΨΥΧΗ.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη προσέβαλε τοὺς ἡμετέρους ὁδοιπόρους ὡς κεραυνός. Τίς ἤθελεν ὑποπτεύσει παρομοίαν πλάνην ὑπολογισμοῦ; Ὁ Βαρβικὰν δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς αὐτὴν, ὁ δὲ Νίχωλ ἤρξατο ἐπιθεωρῶν τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοῦ. Ὅσον διὰ τὸν τύπον, ὅστις εἶχε γνωστοποιήσει αὐτοῖς τὴν ἀπάτην των, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ, καὶ, μετὰ τὴν γενομένην ἐξέλεγξιν, ἐβεβαιώθη ὅτι, ὅπως καταφθά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σωσι τὸ οὐδέτερον σημεῖον, ἀπῃτεῖτο ἀρχικὴ ταχύτης δεκαὲξ χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ἑβδομήκοντα ἓξ μέτρων κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον.

Οἱ τρεῖς φίλοι παρετήρησαν σιωπηλῶς ἀλλήλους. Περὶ προγεύματος οὐδεὶς πλέον λόγος. Ὁ Βαρβικὰν, συσφίγγων τοὺς ὀδόντας, συσπῶν τὰς ὀφρῦς, καὶ συνέχων σπασμωδικῶς τὰς χεῖρας, παρετήρει διὰ τῆς θυρίδος· ὁ Νίχωλ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας καὶ ἐξήταζε τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ, ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐψιθύριζεν:

« Ὦ τοὺς προκομένους σοφούς μας! ὅλαι αἱ ἐργασίαι αὐτῶν εἶναι τοιαῦται. Θὰ ἔδιδα εὐχαρίστως δέκα πιστόλας, νὰ ἔπιπτεν ὁ μύδρος μας ἐπὶ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας καὶ νὰ κατεπλάκωνεν αὐτὸ μὲ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ ἀνακατωτὰς τῶν ὑπολογισμῶν. »

Αἴφνης ὁ Νίχωλ ἐποίησε μίαν σκέψιν, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Βαρβικὰν εἶπε:

« Πλὴν πῶς ἐξηγεῖται τοῦτο; Εἶναι ἑπτὰ ὧραι τῆς πρωΐας, ὥστε ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τριάκοντα δύο περίπου ὡρῶν· ἐξετελέσαμεν λοιπὸν πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς ὁδοιπορίας ἡμῶν, καὶ ἐν τούτοις δὲν πίπτομεν, καθόσον τοὐλάχιστον ἐννοῶ. »

Ὁ Βαρβικὰν οὐδὲν ἀπεκρίθη. Ἀλλὰ μετὰ ταχὺ βλέμμα, τὸ ὁποῖον ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ, ἔλαβεν εἰς χεῖρας διαβήτην, χρησιμεύοντα πρὸς καταμέτρησιν τῆς γωνιαίας ἀποστάσεως τῆς ὑδρογείου σφαίρας, καὶ διὰ τοῦ κατωτέρου παραθύρου ἔκαμεν ἀκριβεστάτην παρατήρησιν ἐπὶ τῆς φαινομένης ἀκινησίας τοῦ μύδρου· εἶτα δὲ ἀνεγειρόμενος καὶ ἀπομάσσων τὸ μέτωπον αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμάρμαιρον σταγόνες ἱδρῶτος, ἐταξιθέτησεν ἀριθμούς τινας ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ὁ Νίχωλ ἐνόησεν ὅτι ὁ πρόεδρος ἐπειρᾶτο ν᾽ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς καταμετρήσεως τῆς διαμέτρου τῆς Γῆς τὴν ἀπὸ τοῦ βλήματος μέχρι τῆς Γῆς ἀπόστασιν, παρετήρει δὲ αὐτὸν ἐναγωνίως.

« Οὐχί! ἀνέκραξεν ὁ Βαρβικὰν μετά τινας στιγμὰς, οὐχί, δὲν πίπτομεν! Εἴμεθα ἤδη ὑπὲρ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας λεύγας μακρὰν τῆς Γῆς. Παρήλθομεν τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἔνθα τὸ βλῆμα ἔμελλε ν᾽ ἀναχαιτισθῇ, ἐὰν ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἦτο μόνον ἑνδεκα χιλιάδων μέτρων κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ· ἀείποτε δὲ προβαίνομεν.

— Τοῦτο εἶναι προφανὲς, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, καὶ πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἡμῶν ταχύτης ὑπὸ τὴν ὥσιν τῶν τετρακοσίων χιλιάδων λιτρῶν βαμβακοπυρίτιδος ὑπερέβαινε τὰς ἀπαι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τουμένας ἑνδεκα χιλιάδας μέτρων. Ἐννοῶ ἤδη τὸν λόγον, διατί ἀπηντήσαμεν μετὰ δεκατρία μόνον λεπτὰ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν τὸν δεύτερον ἐκεῖνον δορυφόρον, ὅστις περιφέρεται ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας λεύγας μακρὰν τῆς Γῆς.

— Καὶ ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι τόσῳ μᾶλλον πιθανή, προσέθηκεν ὁ Βαρβικάν, καθ' ὅσον τὸ βλῆμα, ἀνατινάσσον τὸ ἐντὸς τῶν συντετριμμένων αὐτοῦ διαφραγμάτων ὕδωρ, ἀνεκουφίσθη αἴφνης εἰς μέγαν βαθμόν.

— Σωστά! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ἄχ! γενναῖέ μου Νίχωλ! ἀνέκραξεν ὁ Βαρβικάν, ἐσώθημεν!

— Καλά, εἶπεν ἡσύχως ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἀφοῦ λοιπὸν ἐσώθημεν, ἂς προγευματίσωμεν.»

Πραγματικῶς ὁ Νίχωλ δὲν ἠπατᾶτο. Ἡ ἀρχικὴ ταχύτης ὑπῆρξε κατ' εὐτυχίαν πολλῷ ὑπερτέρα τῆς ὑπολογισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον οὐχ ἧττον εἶχεν ἀπατηθῆ.

Οἱ ἀεροπόροι, ἐξαχθέντες τῆς ἐσφαλμένης ταύτης εἰκασίας, παρεκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ προεγευμάτισαν περιχαρῶς· ἐὰν δὲ καὶ ἔφαγον πολύ, ἀλλ' ὠμίλησαν ἔτι περισσότερον. Ἡ πεποίθησις ὑπῆρχεν ἤδη μεγαλητέρα μετὰ ἢ πρὸ τοῦ ἀλγεβρικοῦ ἐπεισοδίου.

« Διατί νὰ μὴ ἐπιτύχωμεν; ἔλεγεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Διατί νὰ μὴ ἀφιχθῶμεν; Ἐξεσφενδονίθημεν. Οὐδὲν ἀπηντήσαμεν κώλυμα πρὸ ἡμῶν, οὐδεμίαν πέτραν ἐπὶ τῆς πορείας ἡμῶν. Ἡ ὁδὸς εἶναι ἀνοικτὴ καὶ ἐλευθέρα, ἐλευθερωτέρα δὲ μάλιστα καὶ τῆς τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἀντιμάχεται κατὰ τῆς θαλάσσης, ἐλευθερωτέρα καὶ τῆς τοῦ ἀεροστάτου, τὸ ὁποῖον ἀντεπεξέρχεται κατὰ τοῦ ἀνέμου. Ἆρα, ἀφοῦ τὸ πλοῖον ἀφικνεῖται εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀφοῦ τὸ ἀερόστατον ἀνέρχεται ἔνθα τῷ ἀρέσκει, διατί καὶ ἡ σφαῖρα ἡμῶν νὰ μὴ φθάσῃ πρὸς τὸν ὁποῖον τείνει σκοπόν;

— Θὰ φθάσῃ, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Τοὐλάχιστον διὰ νὰ φημισθῇ ὁ Ἀμερικανικὸς λαός, ὁ μόνος λαός, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ὅστις ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας μίαν τοιαύτην ἐπιχείρησιν, ὁ μόνος λαός, ὅστις ἠδυνήθη νὰ παραγάγῃ ἕνα πρόεδρον Βαρβικάν. Καὶ ἤδη, ὁπότε σκέπτομαι, ὅτι πλέον οὐδεμίαν ἔχομεν αἰτίαν ἀνησυχίας, τί θέλομεν γίνει; ἡ πλῆξις ἡμῶν θὰ ὑπερβῇ τὴν τῶν βασιλέων, ὅταν παύσωσι νὰ ἔχωσι τὴν διασκέδασιν τοῦ νὰ κόπτουν τὰ λαρύγκια τῶν ὑπηκόων των.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ ἐποίησαν σχῆμα ἀρνητικόν.

«Ἀλλ' ἐγὼ προέβλεψα τὴν περίπτωσιν, φίλοι μου, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ὑμεῖς οὐδὲν ἄλλο ἔχετε ἢ νὰ ὁμιλῆτε, ἐγὼ δὲ ἔχω ὑπὸ τὴν διάθεσιν ὑμῶν κύβους, πεσσοὺς, παιγνιόχαρτα, δ ό μ ι ν ο ν· μᾶς λείπει μόνον σφαιριστήριον.

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικὰν, ἐσκέφθης νὰ φέρῃς μαζή σου καὶ τοιαῦτα παίγνια;

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ, ἂν ὄχι μόνον ἵνα διασκεδάζωμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ ἀξιεπαίνῳ σκοπῷ τοῦ νὰ προικοδοτήσωμεν δι' αὐτῶν τὰ οἰνοπωλεῖα τῶν Σεληνιτῶν.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἐὰν ἡ Σελήνη ἦναι κατῳκημένη, οἱ κάτοικοι αὐτῆς θὰ ἐδημιουργήθησαν χιλιάδας ἐτῶν πρὸ τῶν κατοίκων τῆς Γῆς, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι τὸ ἄστρον τοῦτο εἶναι παλαιότερον τοῦ ἡμετέρου. Ἐὰν λοιπὸν οἱ Σεληνῖται ὑπάρχωσιν ἀπὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν ἦναι διωργανισμένος κατὰ τὸν ἀνθρώπινον ἐγκέφαλον, θὰ ἀνεκάλυψαν βεβαίως πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς ἀνεκαλύψαμεν μέχρι τῆς ὥρας, καὶ ἴσως μάλιστα ὅ,τι μέλλομεν ν' ἀνακαλύψωμεν εἰς τοὺς ἐπερχομένους αἰῶνας. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, αὐτοὶ μὲν οὐδὲν ἔχουσι νὰ μάθωσι παρ' ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ ἔχομεν νὰ μάθωμεν πολλὰ ἀπ' αὐτῶν.

— Πῶς! ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ· καὶ στοχάζεσαι νὰ εἶχον αὐτοὶ καλλιτέχνας ὡς τὸν Φειδίαν, τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον ἢ τὸν Ῥαφαῆλον;

— Πῶς ὄχι;

— Ποιητὰς ὡς τὸν Ὅμηρον, τὸν Βιργίλιον, τὸν Μίλτωνα, τὸν Λαμαρτῖνον καὶ τὸν Οὐγώ;

— Βεβαίως.

— Φιλοσόφους ὡς τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλην, τὸν Καρτέσιον, τὸν Κάντιον;

— Ἀναμφιβόλως.

— Σοφοὺς ἐπιστήμονας ὡς τὸν Ἀρχιμήδην, τὸν Εὐκλείδην, τὸν Πασχάλην, τὸν Νεύτωνα;

— Μάλιστα.

— Κωμικοὺς ὡς τὸν Ἀρνὰλ, καὶ φωτογράφους . . . ὡς τὸν Ναδάρ;

— Εἰμὶ περὶ τούτου βέβαιος.

— Τότε, φίλε Βαρβικὰν, ἐὰν αὐτοὶ οἱ Σεληνῖται ἦναι ἐπίσης ἰσχυροὶ ὡς ἡμεῖς, καὶ ἰσχυρότεροι μάλιστα, διατί δὲν ἐπεχείρησαν νὰ συγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κοινωνήσωσι μετὰ τῆς Γῆς; διατί δὲν ἐξεσφενδόνισαν ἕνα μύδρον ἐκ τοῦ πλανήτου των μέχρι τῶν ἐπιγείων χωρῶν;

— Καὶ τίς σοὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἐπεχείρησαν τοῦτο; ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ Βαρβικάν.

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Νίχωλ, τοῦτο ἦτο εὐχερέστερον εἰς αὐτοὺς ἢ εἰς ἡμᾶς, καὶ διὰ δύο λόγους: Πρῶτον, διότι ἡ ἕλξις εἶναι ἑξάκις ἐλάσσων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης ἢ ἐπὶ τῆς Γῆς, τοῦθ' ὅπερ ἐπιτρέπει εἰς τὸν μύδρον νὰ ἀνέλθῃ εὐκολώτερον· δεύτερον, ἐπειδὴ ἤρκει νὰ ἐξακοντίσωσι τὸν μύδρον τοῦτον εἰς ἀπόστασιν ὀκτὼ χιλιάδων μόνον λευγῶν ἀντὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδων, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ὠστικὴν δύναμιν δεκάκις ἀσθενεστέραν.

— Τότε λοιπόν, ἀντεῖπεν ὁ Μιχαὴλ, ἐπαναλαμβάνω διατί δὲν ἐπεχείρησαν τοιοῦτό τι;

— Καὶ ἐγώ, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν, ἐπαναλαμβάνω, τίς σοὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἐπεχείρησαν;

— Πότε;

— Πρὸ πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Γῆς.

— Καὶ τότε ποῦ εἶναι ὁ μύδρος των;

— Φίλε μου, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν, ἡ θάλασσα καλύπτει τὰ πέντε ἕκτα τῆς ἡμετέρας ὑδρογείου σφαίρας· ἐκ τούτου, πέντε ὡραῖοι λόγοι ἵνα ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ σεληνιακὸς μύδρος, ἐάν ποτε ἐξεσφενδονίσθη, εἶναι τώρα καταπεποντισμένος εἰς τὸν πυθμένα τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἴτε τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐὰν μὴ κατεχώσθη τοὐλάχιστον εἰς ῥαγάδα τινὰ, καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ γήϊνον στέλεχος δὲν ἦτο εἰσέτι ἀρκούντως συμπαγὲς καὶ παχύ.

— Γηραιέ μου Βαρβικάν, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ, ἔχεις ἑτοίμους ἀπαντήσεις διὰ πᾶν ζήτημα, καὶ κλίνω τὸν αὐχένα πρὸ τῆς σοφίας σου. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὑπάρχει καὶ ἑτέρα τις ὑπόθεσις, τὴν ὁποίαν κλίνω νὰ παραδεχθῶ πλειότερον παρὰ τὰς ἄλλας· τουτέστιν, ἐπειδὴ οἱ Σεληνῖται εἶναι γηραιότεροι ἡμῶν, εἶναι δι' αὐτὸ καὶ φρονιμώτεροι, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔπραξαν τὴν ἀνοησίαν τοῦ νὰ ἀνακαλύψωσι τὴν πυρίτιδα.»

Τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ ἡ Ἄρτεμις ἀνεμίχθη εἰς τὴν συνδιάλεξιν δι' εὐήχου ὑλακῆς, ζητοῦσα τὸ πρόγευμα αὐτῆς.

« Ἄχ! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἐνασχολούμενοι οὕτως εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς συζητήσεις, ἐλησμονήσαμεν τὴν Ἄρτεμιν καὶ τὸν ἀτυχῆ μας Δορυφόρον.»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πάραυτα παρετέθη πρὸ τῆς κυνὸς ἓν ἀξιόλογον ζυμαρικὸν, τὸ ὁποῖον κατεβρόχθισεν αὕτη μετὰ μεγάλης ὀρέξεως.

« Βλέπεις, Βαρβικὰν, ἔλεγεν ὁ Μιχαὴλ, ἔπρεπε νὰ μεταβάλωμεν τὸ βλῆμα τοῦτο εἰς δευτέραν κιβωτὸν τοῦ Νῶε, καὶ νὰ μεταφέρωμεν δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Σελήνην ἀνὰ ἓν ζεῦγος ἐξ ἁπάντων τῶν κατοικιδίων ζώων.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, ἀλλὰ δὲν εἴχομεν θέσιν ἐπαρκῆ.

— Πλὴν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἂς ἐστενοχωρούμεθα ὀλίγον.

— Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, ὅτι ὁ βοῦς, ἡ δάμαλις, ὁ ταῦρος, ὁ ἵππος, πάντα ταῦτα τὰ μηρυκώμενα ζῶα ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἡμᾶς κατὰ πολλὰ ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου· κατὰ δυστυχίαν ὅμως τὸ ὄχημα τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ οὔτε ἱππῶν οὔτε σταῦλος.

— Ἀλλὰ τοὐλάχιστον, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, δὲν θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ φέρωμεν ἕνα ὄνον, ἕνα μικρὸν ὄνον, τὸ γενναῖον τοῦτο καὶ καρτερικὸν ζῶον, τὸ ὁποῖον ἠγάπα νὰ ἱππεύῃ ὁ γέρων Σιληνός. Ἀγαπῶ τοὺς δυστυχεῖς ὄνους. Εἶναι πραγματικῶς τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἧττον εὐνόησεν ἡ φύσις. Δὲν ἀρκεῖ ὅτι τὰ ξυλοφορτώνουσιν ἐνόσῳ ζῶσιν, ἀλλ' ἀκόμη τὰ τιμωροῦσι καὶ μετὰ θάνατον!

— Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Φεῦ! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ δέρμα των κατασκευάζουσι τύμπανα. »

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταξεῖλωσι τὸν γέλωτα αὐτῶν εἰς τὸν γελοῖον τοῦτον συλλογισμόν· ἀλλὰ φωνή τις τοῦ χαρίεντος αὐτῶν συντρόφου ἐπέσυρε τὴν προσοχήν των. Κλίνας οὗτος πρὸς τὴν φωλεὰν τοῦ Δορυφόρου, ἀνηγέρθη λέγων:

« Καλά! ὁ Δορυφόρος ἔπαυσε τοῦ νὰ ᾖναι πλέον ἀσθενής.

— Χαίρω! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Οὐχί, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ διὰ τόνου γοεροῦ, ἀπέθανεν. Ἐν τούτοις ἰδοὺ συμβεβηκὸς, τὸ ὁποῖον θὰ ἐμβάλῃ ἡμᾶς εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν. Φοβοῦμαι πολὺ, πτωχή μου Ἄρτεμις, ὅτι δὲν θὰ τεκνογονήσῃς εἰς τὰς σεληνιακὰς χώρας! »

Πραγματικῶς ὁ δυστυχὴς Δορυφόρος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ μετὰ τὴν πληγὴν αὐτοῦ· ἀπέθανε μὲ τὰ σωστά του. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, λίαν τεταραγμένος, παρετήρει τοὺς φίλους.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Γεννᾶται ἤδη ἓν ζήτημα, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ κρατήσωμεν τὸ πτῶμα τοῦτο μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ ὥρας ἀκόμη.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ, ἀλλ' αἱ θυρίδες εἰσὶ κλειδωμέναι διὰ στροφίγγων, καὶ δύνανται ν' ἀνοιχθῶσιν· ἀνοίγομεν λοιπὸν τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ῥίπτομεν τὸ πτῶμα εἰς τὸ διάστημα.»

Ὁ πρόεδρος, σκεφθεὶς ἐπί τινας στιγμάς, εἶπε:

« Ναί· πρέπει νὰ πράξωμεν τοῦτο, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων προφυλάξεων.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Διὰ δύο λόγους, τοὺς ὁποίους θέλεις ἐννοήσει ἀμέσως. Πρῶτον, διότι δὲν πρέπει ν' ἀπολέσωμεν ἐκ τοῦ ἐγκεκλεισμένου ἐν τῷ βλήματι ἀέρος ἢ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλάχιστον μέρος.

— Ἀδιάφορον τοῦτο, ἀφοῦ δυνάμεθα νὰ κατασκευάζωμεν πάλιν ἀέρα.

— Ἐν μέρει μόνον. Δυνάμεθα νὰ παρασκευάσωμεν μόνον ὀξυγόνον, καλέ μου Μιχαήλ, καὶ ἐπὶ τούτου ἂς προσέξωμεν καλῶς μήπως τὸ σκεύασμα χορηγῇ τὸ ὀξυγόνον τοῦτο εἰς ὑπέρμετρον ποσότητα, ἐπειδὴ ἡ ὑπερβολὴ αὕτη δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς ἡμᾶς σοβαρωτάτας φυσιολογικὰς ταραχάς. Ἀλλὰ καίτοι κατασκευάζομεν τὸ ὀξυγόνον, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ παρασκευάσωμεν ἐπίσης καὶ τὸ ἄζωτον, τὸ ὄχημα τοῦτο τοῦ ὀξυγόνου, τὸ ὁποῖον οἱ πνεύμονες δὲν ἀπορροφῶσι καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μένῃ ἀνέπαφον. Ἐν τούτοις τὸ ἄζωτον τοῦτο δύναται νὰ διεκφύγῃ ὁρμητικῶς διὰ τῶν ἀνοιχθησομένων θυρίδων.

— Καὶ μήπως ἀπαιτεῖται πολὺς καιρὸς διὰ νὰ ῥίψωμεν ἔξω τὸν πτωχὸν τοῦτον Δορυφόρον; εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Συμφωνῶ, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνεργήσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως.

— Καὶ ὁ δεύτερος λόγος; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμεν τὰ ἐξωτερικὰ ψύχη, τὰ ὁποῖα εἶναι δριμύτατα, νὰ διεισδύσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ βλήματος, διὰ τὸν φόβον μὴ καταπαγώσωμεν ζῶντες.

— Καὶ ὅμως ὁ Ἥλιος . . .

— Ὁ Ἥλιος θερμαίνει τὸ βλῆμα ἐπειδὴ τοῦτο ἀπορροφᾷ τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν θερμαίνει καὶ τὸ κενόν, ἔνθα διαπλέομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀήρ, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ θερμότης ὡς οὐδὲ φῶς συγκεχυμένον, καὶ καθὼς γίνεται σκότος γίνεται καὶ ψῦχος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐκεῖ ὅπου αἱ τοῦ Ἡλίου ἀκτῖνες δὲν προσβάλλουσι κατ' εὐθεῖαν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ θερμοκρασία οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ θερμοκρασία παραγομένη ὑπὸ τῆς ἀκτινοβολίας τῶν ἀστέρων, ἤτοι ἡ θερμοκρασία, ἥτις ἤθελεν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ ἐάν ποτε ἐσβέννυτο ὁ Ἥλιος.

— Τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν πρέπει νὰ φοβηθῶμεν, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τίς οἶδεν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἄλλως τε δὲ, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ἀκόμη ὅτι ὁ Ἥλιος οὐδέποτε σβέννυται, μήπως τάχα δὲν εἶναι δυνατὸν μίαν ἡμέραν ἡ Γῆ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτόν;

— Ὡραῖα! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἰδοὺ καὶ ὁ Μιχαὴλ μὲ τὰς ἰδέας του.

— Αἴ! ἐξηκολούθησεν ὁ Μιχαὴλ, δὲν γνωρίζομεν ὅτι ἡ Γῆ διῆλθε τὴν οὐρὰν ἑνὸς κομήτου κατὰ τὸ 1861; Ὅθεν, ἂς ὑποθέσωμεν ἐμφανισθέντα αἴφνης κομήτην, οὗτινος ἡ ἕλξις εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς τοῦ Ἡλίου· ἡ τροχιὰ τῆς Γῆς θέλει παρεκκλίνει πρὸς τὸν περιπλανώμενον ἀστέρα, καὶ ἡ Γῆ, γενομένη δορυφόρος αὐτοῦ, θέλει παρασυρθῇ εἰς ἀπόστασιν τοιαύτην, ὥστε αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου οὐδεμίαν νὰ ἐνεργῶσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς.

— Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ πραγματικῶς, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἀλλ' αἱ συνέπειαι τοιαύτης μετατοπίσεως δύνανται νὰ μὴ ἦναι τοσοῦτον τρομεραὶ, ὅσον σὺ ὑποθέτεις αὐτάς.

— Καὶ διατί;

— Διότι τὸ ψῦχος καὶ ἡ θερμότης ἰσορροποῦσιν ἔτι ἐπὶ τῆς ἡμετέρας σφαίρας. Ὑπελογίσθη δὲ ὅτι, ἂν ἡ Γῆ ἤθελε παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ κομήτου τοῦ 1861, δὲν ἤθελε δοκιμάσει, κατὰ τὴν μεγίστην αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀπόσασιν, θερμότητα δεκαεξάκις ἀνωτέραν ἐκείνης, ἣν ἀποζέλλει ἡμῖν ἡ Σελήνη· θερμότητα, ἥτις, συγκεντρουμένη ἐν τῇ ἐσίᾳ τῶν ἰσχυροτέρων φακῶν, οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα δυνάμενον νὰ ὑπολογισθῇ.

— Αἴ λοιπόν; εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Περίμενον ὀλίγον, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Ὑπελογίσθη πρὸς τούτοις ὅτι, κατὰ τὸ περιήλιον αὐτῆς, ἤτοι τὴν μᾶλλον προσεγγίζουσαν τῷ Ἡλίῳ ἀπόστασιν, ἡ Γῆ ἤθελεν ὑποστῆ θερμότητα εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδας φορὰς ἰσχυροτέραν τῆς τοῦ θέρους. Ἀλλ' ἡ θερμότης αὕτη, ἱκανὴ ν' ἀπολιθώσῃ τὰς γηίνους οὐσίας καὶ νὰ ἐξατμίσῃ τὰ ὕδατα, θὰ ἐσχημάτιζε πυκνὸν δακτύλιον νεφελῶν, ὅστις ἤθελεν ἐλαττώσει τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην θερμοκρασίαν. Ἐντεῦθεν ἡ ἀντιστάθμισις τοῦ ψύχους τοῦ ἀφηλίου καὶ τῆς θερμότητος τοῦ περιηλίου, καὶ μέση τις θερμοκρασία κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑποφερτή.

Δήμόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἀλλὰ μέχρι πόσων βαθμῶν ὑπολογίζεται ἡ θερμοκρασία τοῦ κενοῦ διαστήματος; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Ἄλλοτε, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἐπιστεύετο ὅτι ἡ θερμοκρασία αὕτη εἶναι εἰς ὑπερβολικὸν βαθμὸν χαμηλή· ὑπολογίσαντες δὲ τὴν ὕφεσιν αὐτῆς διὰ τοῦ θερμομέτρου, κατήντησαν νὰ ὑποδείξωσιν αὐτὴν δι' ἑκατομμυρίων βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν. Ἀλλ' εἷς συμπατριώτης τοῦ Μιχαὴλ, ὁ Φουρριέρος, ἔνδοξος σοφὸς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἐπανήγαγε τοὺς ἀριθμοὺς τούτους εἰς τὴν ἀκριβεστέραν αὐτῶν ἐκτίμησιν. Κατ' αὐτὸν, ἡ θερμοκρασία τοῦ κενοῦ διαστήματος δὲν καταβαίνει πλέον τῶν ἑξήκοντα βαθμῶν.

— Φεῦ! εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Εἶναι σχεδὸν, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, ἡ θερμοκρασία, ἥτις παρετηρήθη κατὰ τὰς πολικὰς χώρας, εἰς τὴν νῆσον Μελβίλλην ἢ τὸ φρούριον Ῥελιὰνς, ἤτοι περίπου πεντήκοντα ἓξ βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν.

— Ὑπολείπεται ἤδη ν' ἀποδειχθῇ, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ὅτι ὁ Φουρριέρος δὲν ἔσφαλεν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἕτερος Γάλλος ἐπιστήμων, ὁ Κ. Πουϊλλέτος, ὑπολογίζει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ διαστήματος εἰς ἑκατὸν ἑξήκοντα βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν· τοῦθ' ὅπερ πρόκειται νὰ ἐξελεγχθῇ ἀμέσως.

— Οὐχὶ ταύτην τὴν στιγμὴν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἐπειδὴ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, προσπίπτουσαι ἀμέσως ἐπὶ τοῦ θερμομέτρου ἡμῶν, ἤθελον δώσει τοὐναντίον λίαν ὑψωμένην θερμοκρασίαν. Ἀλλ' ὅταν φθάσωμεν ἐπὶ τῆς Σελήνης, κατὰ τὰς δεκαπενθημέρους νύκτας, αἵτινες καλύπτουσιν ἀλληλοδιαδόχως τὰς φάσεις αὐτῆς, θέλομεν ἔχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοκιμάσωμεν τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ ὁ δορυφόρος ἡμῶν κινεῖται ἐντὸς τοῦ ἀπείρου.

— Ἀλλὰ τί ἐννοεῖς διὰ τοῦ κενοῦ; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ· εἶναι, δηλαδὴ, τὸ ἀπόλυτον κενόν;

— Ναί· εἶναι τὸ κενὸν, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἀπόλυτος ἔλλειψις ἀέρος.

— Καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἀὴρ ὑπ' οὐδενὸς ἀντικαθίσταται;

— Μόνον ὑπὸ αἰθέρος, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Καὶ τί ἐστιν αἰθήρ;

— Αἰθήρ ἐστι, φίλε μου, ἡ συσσώρευσις ἀτόμων ἀβαρῶν, ἄτινα, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς διαστάσεις αὐτῶν (λέγουσι τὰ περὶ τῆς φύσεως τῶν μορίων πονήματα), εἶναι τοσοῦτον ἀπομεμακρυσμένα ἀπ' ἀλλήλων, ὅσον εἶναι καὶ τὰ οὐράνια σώματα ἐν τῷ διαστήματι. Ἐν τούτοις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ ἀπόστασις αὐτῶν εἶναι κατωτέρα τοῦ ἑνὸς τρισεκατομμυριοστημορίου τοῦ χιλιοστομέτρου. Ταῦτα δὲ τὰ ἄτομα διὰ τῆς παλμώδους κινήσεως αὐτῶν παράγουσι τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα, ποιοῦντα καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον ἑκατὸν τριάκοντα τριλλιόνια δονήσεων, ἐντὸς εὔρους ἔχοντος διάμετρον ἴσην πρὸς τέσσαρα ἢ ἓξ δεκακισχιλιοστημόρια τοῦ χιλιοστομέτρου.

— Διλλιόνια διλλιονίων! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· καὶ λοιπὸν ἠδυνήθησαν νὰ καταμετρήσωσι καὶ νὰ ἀριθμήσωσι τὰς δονήσεις ταύτας; Ὅλα ταῦτα, φίλε Βαρβικάν, δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἀριθμοὶ τῶν σοφῶν, οἵτινες ἐκθαμβοῦσι τὸ οὖς καὶ οὐδὲν λέγουσι πρὸς τὸ πνεῦμα.

— Καὶ ὅμως πρέπει ν' ἀριθμῇ τις καλῶς . . .

— Οὐχί· προτιμότερον νὰ παραβάλλῃ. Ἓν τριλλιόνιον οὐδὲν σημαίνει, ἀλλὰ μία τούτου παρομοίωσις ἐξηγεῖ τὸ πᾶν. Ὡς, παραδείγματος χάριν, ἐὰν ἤθελες μοὶ ἐπαναλαμβάνει ἀδιακόπως ὅτι ὁ ὄγκος τοῦ πλανήτου Οὐρανοῦ εἶναι ἑβδομήκοντα ἓξ φορὰς μεγαλήτερος τοῦ ὄγκου τῆς Γῆς, ὁ τοῦ Κρόνου ἐννεακοσίας φορὰς, ὁ τοῦ Διὸς χιλίας τριακοσίας φορὰς, καὶ ὁ ὄγκος τοῦ Ἡλίου δεκατρεῖς ἑκατοντάδας χιλιάδων φορὰς μεγαλήτερος, τίποτε πλειότερον τῶν ἀριθμῶν τούτων δὲν θὰ ἐννοῶ. Προτιμῶ λοιπὸν μυριάκις τὰς ἀπηργαιωμένας καὶ στερεοτύπους ἐκείνας παρομοιώσεις τῆς πρακτικῆς Ἀστρονομίας, ἥτις σοὶ διαβεβαιοῖ μετὰ πολλῆς ἀφελείας, ὅτι ὁ Ἥλιος εἶναι κολοκύνθη δύο ποδῶν διαμέτρου, ὁ Ζεὺς πορτογάλλιον, ὁ Κρόνος μῆλον, ὁ Ποσειδῶν μικρὸν λεπτοκάρυον, ὁ Οὐρανὸς χονδρὸν κεράσιον, ἡ Γῆ πῖσον, ἡ Ἀφροδίτη μικρὸν πῖσον, ὁ Ἄρης χονδρὴ κεφαλὴ καρφίδος, ὁ Ἑρμῆς κόκκος σινάπεως, καὶ ἡ Ἥρα, ἡ Δήμητρα, ἡ Ἑστία, ἡ Παλλὰς κτλ. ἁπλοῖ κόκκοι ψάμμου. Τοὐλάχιστον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γνωρίζει τις ποῦ νὰ βασισθῇ.»

Μετὰ τὴν καταφορὰν ταύτην τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν κατὰ τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν τριλλιονίων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα παρατάττουσιν οὗτοι, χωρὶς οὐδὲ νὰ συνοφρυωθῶσι, προέβησαν εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ Δορυφόρου. Ἐπρόκειτο ἁπλούστατα νὰ ῥιφθῇ τὸ ταλαίπωρον ζῶον ἀπὸ τοῦ παραθύρου εἰς τὸ διάστημα, καθ' ὃν τρόπον οἱ ναυτικοὶ ῥίπτουσι τὸ πτῶμα εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀλλὰ, καθὼς εἶχε συμβουλεύσει ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσωσι δραστηρίως, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπολέσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαχίστην ποσότητα ἀέρος, ἐξ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἡ ἐλαστικότης αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ἐκβιάσῃ ὥστε νὰ εἰσορμήσῃ εἰς τὸ κενόν. Τὰ γομ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φώματα τῆς δεξιᾶς θυρίδος, τῆς ὁποίας τὸ ἄνοιγμα ἦτο περίπου τριάκοντα ἑκατοστομέτρων, ἐχαλαρώθησαν μετὰ προφυλάξεως, ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ, λίαν συγκεκινημένος καὶ κρατῶν εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ πτῶμα τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ κυνὸς, ἡτοιμάζετο νὰ ἐκτινάξῃ αὐτὸ εἰς τὸ κενὸν, ὅταν τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα. Τὸ παράθυρον περιεστράφη μετὰ ταχύτητος ἐπὶ τῶν στροφίγγων αὐτοῦ, καὶ ὁ Δορυφόρος ἐρρίφθη ἔξω. Μόλις ὀλίγα μόρια τοῦ ἀέρος διεξέφυγον, καὶ ἡ ἐπιχείρησις ἐπέτυχε τόσον καλῶς, ὥστε βραδύτερον ὁ Βαρβικὰν δὲν ἐφοβήθη πλέον ν' ἀπαλλαγῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ὅλων τῶν περιττῶν θραυσμάτων καὶ συντριμμάτων, ἅτινα παρημπόδιζον τὰς ἐντὸς τοῦ ὀχήματος κινήσεις τῆς τριανδρίας ἡμῶν.

Ἡ 3η Δεκεμβρίου διῆλθεν οὕτως ἄνευ οὐδενὸς εἰδικοῦ γεγονότος καὶ ὁ Βαρβικὰν ἠδυνήθη νὰ βεβαιωθῇ ὅτι τὸ βλῆμα ἐξηκολούθει μετὰ ταχύτητος βαθμηδὸν ἐλαττουμένης τὴν πρὸς τὸν δίσκον τῆς Σελήνης πορείαν αὐτοῦ.

ΣΤ'.

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

Τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου τὰ χρονόμετρα ἐδείκνυον πέντε ὥρας τῆς γηΐνης πρωΐας, ὅτε οἱ ὁδοιπόροι ἐξηγέρθησαν τοῦ ὕπνου μετὰ πεντήκοντα τεσσάρων ὡρῶν ὁδοιπορίαν. Ὡς χρόνον, εἶχον διέλθει τὸ ἥμισυ τῆς προσδιορισθείσης διαρκείας τῆς ἐν τῷ μύδρῳ διαμονῆς αὐτῶν πλέον πέντε ὥρας καὶ τεσσαράκοντα λεπτά· ἀλλ' ὡς ἀπόστασιν, εἶχον συμπληρώσει ἤδη περὶ τὰ ἑπτὰ δέκατα τῆς ὁδοιπορίας αὐτῶν. Ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη προήρχετο ἐκ τῆς κανονικῆς ἐλαττώσεως τῆς ταχύτητος αὐτῶν.

Ὅτε ἀπὸ τῆς ἐν τῷ διαστήματι θέσεώς των ἐκείνης παρετήρησαν τὴν Γῆν διὰ τοῦ κατωτέρου παραθύρου, αὕτη τοῖς ἐφάνη ὡς σκοτεινή τις κηλὶς βεβυθισμένη ἐντὸς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, οὔτε ἐπαισθητὸν μηνοειδὲς δεικνύουσα οὔτε σποδόχρουν φῶς. Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς ἐπιούσης ἡ Γῆ ἔμελλε νὰ ἀποβῇ νέα, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ἡ Σελήνη καθίστατο πλησιφαής. Ἄνωθεν αὐτῶν τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν προσήγγιζεν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπὸ τοῦ βλήματος ἀκολουθουμένην γραμμὴν, εἰς τρόπον ὥστε ἀμφότερα ταῦτα τὰ σώματα νὰ συναντηθῶσι κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν. Πέριξ δὲ αὐτῶν, ὁ μελανόχρους θό-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λος ἐφαίνετο κατεστιγμένος ὑπὸ σημείων ἀκτινοβόλων, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο μὲν μετακινούμενα βραδέως, ἀλλ᾽ εἰς ἣν εὑρίσκοντο σημαντικὴν ἀπόστασιν, ὁ σχετικὸς αὐτῶν ὄγκος οὐδόλως παρίστατο μεταβαλλόμενος. Ὅ τε Ἥλιος καὶ οἱ ἀστέρες ἐφαίνοντο ἀπαραλλάκτως τοιοῦτοι, ὁποίους βλέπει τις αὐτοὺς ἀπὸ τῆς Γῆς, καὶ μόνον ἡ Σελήνη ἐμεγεθύνετο ἐπαισθητῶς· ἐν τούτοις τὰ τηλεσκόπια τῶν ὁδοιπόρων, ἀσθενοῦς ἄλλως τε ἐντάσεως, δὲν ἐπέτρεπον ἀκόμη νὰ ποιήσωσιν οὗτοι λεπτομερεῖς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γείτονος τούτου πλανήτου, καὶ ν᾽ ἀναγνωρίσωσι τὰς τοπογραφικὰς ἢ γεωλογικὰς αὐτοῦ συστάσεις.

Οὕτω λοιπὸν παρήρχετο ὁ χρόνος εἰς ἀτελευτήτους συνδιαλέξεις. Ἰδίως δὲ συνωμίλουν περὶ τῆς Σελήνης, καὶ ἕκαστος συνεισέφερε τὰς ὁποίας εἶχεν εἰδικὰς γνώσεις, ὁ μὲν Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ ἀείποτε σπουδαῖοι, ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἀείποτε φαντασιοκόπος. Τὸ βλῆμα, ἡ θέσις, ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ, τὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ συμβῶσιν αἱ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ βλήματος ἐπὶ τῆς Σελήνης λεπτέαι προφυλάξεις, ταῦτα ἦσαν ὕλη ἀνεξάντλητος εἰς ὑποθέσεις καὶ συμπεράσματα.

Ἀκριβῶς καθ᾽ ἣν ὥραν προεγευμάτιζον, ἐρώτησίς τις τοῦ Μιχαὴλ περὶ τοῦ βλήματος προὐκάλεσε μίαν ἀπόκρισιν τοῦ Βαρβικὰν, ἱκανῶς περίεργον καὶ ἀξίαν ἀφηγήσεως.

Ὁ Μιχαὴλ, ὑποθέτων ὅτι τὸ βλῆμα ἠδύνατο ν᾽ ἀναχαιτισθῇ ἀποτόμως καθ᾽ ἣν στιγμὴν προωθεῖτο εἰσέτι ὑπὸ τῆς καταπληκτικωτάτης αὐτοῦ ἀρχικῆς ταχύτητος, ἠθέλησε νὰ μάθῃ ὁποῖαί τινες ἔμελλον νὰ ὦσιν αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης ἐπισχέσεως.

« Ἀλλ᾽ ὅμως, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, δὲν ἐννοῶ τίνι τρόπῳ τὸ βλῆμα δύναται ν᾽ ἀναχαιτισθῇ.

— Ἂς ὑποθέσωμεν αὐτὸ πρὸς στιγμὴν, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Ὑπόθεσις ἀπραγματοποίητος, ἀπήντησεν ὁ πρακτικὸς Βαρβικάν· ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἐκλείψει αἴφνης ἡ δύναμις τῆς ὠθήσεως. Ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἤθελεν ἐλαττωθῇ βαθμηδὸν, καὶ δὲν ἤθελεν ἐπισχεθῇ ἀποτόμως.

— Πλὴν παραδέχθητι ὅτι ἐνδέχεται νὰ προσκρούσῃ καθ᾽ ἑνὸς σώματος ἐν τῷ διαστήματι.

— Κατά τινος σώματος;

— Τῆς ὑπερμεγέθους ταύτης βολίδος, ἣν ἀπηντήσαμεν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τότε, εἶπεν ὁ Νίχωλ, τὸ βλῆμα θὰ κατασυνετριβετο εἰς μυρία τεμάχια καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτοῦ.

— Καί τι πλέον, ἠθέλομεν πάθει, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν· θὰ ἐκαιόμεθα ζῶντες.

— Θὰ ἐκαιόμεθα! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαήλ. Ὦ Θεέ μου! λυποῦμαι ὅτι δὲν παρουσιάσθη ἡ περίπτωσις αὕτη ἵ ν α ἴ δ ω μ ε ν.

— Ἂν θὰ ἠδύνασο νὰ ἰδῇς, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Γνωρίζομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι ἡ θερμότης εἶναι τροποποίησις τῆς κινήσεως. Ὅταν θερμαίνῃ τις τὸ ὕδωρ, ἤτοι ὅταν προσθέτῃ θερμότητα εἰς τὸ ὑγρὸν τοῦτο σῶμα, οὐδὲν ἕτερον ποιεῖ ἢ δίδωσι κίνησιν εἰς τὰ μόρια τοῦ ὕδατος.

— Σταθῆτε! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἰδοὺ μία θεωρία εὐφυής!

— Καὶ πραγματικῶς, ἀξιάγαστε φίλε μου, ἐπειδὴ αὕτη ἐξηγεῖ πάντα τὰ φαινόμενα τῆς θερμότητος. Ἡ θερμότης οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κίνησις τῶν μορίων, ἁπλοῦς τις παλμὸς τῶν μοριδίων ἑνὸς σώματος. Ὅταν τις συσφίγγῃ τοὺς ἱμάντας ἀτμαμάξης, ἀμέσως ἵσταται αὕτη ἀκινητοῦσα. Ἀλλὰ τί ἀποβαίνει ἡ κίνησις, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐφέρετο· μετασχηματίζεται εἰς θερμότητα, καὶ ὁ χαλινὸς θερμαίνεται. Διατί ἀλείφουσι μὲ λίπος τὸν ἄξονα τῶν τροχῶν; Ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν θέρμανσιν αὐτοῦ, καθόσον ἡ θέρμανσις αὕτη εἶναι κίνησις ἀπολεσθεῖσα διὰ μετασχηματισμοῦ. Ἐννοεῖς;

— Ἀλλὰ θὰ ἤμην βλὰξ ἐὰν δὲν ἐνόουν τόσον ἁπλούστατον πρᾶγμα! ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ· θαυμάσια! Οὕτω παραδείγματος χάριν ὅταν ἀφοῦ τρέξω ἱκανὴν ὥραν καὶ ἀρχίσω νὰ περιῤῥέωμαι ὑπὸ τοῦ ἱδρῶτος, διατί ἀναγκάζομαι νὰ σταματήσω; Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ κίνησίς μου μετασχηματίζεται εἰς θερμότητα.»

Ὁ Βαρβικὰν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸ μειδίαμα εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην τοῦ Μιχαήλ· εἶτα δὲ, ἀναλαμβάνων τὴν θεωρίαν αὐτοῦ, εἶπε:

« Λοιπὸν καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ βλῆμα ἡμῶν ἤθελε προσκρούσει κατά τινος σώματος, θὰ ἐπάθαινεν ὅ,τι καὶ ἡ σφαῖρα, ἥτις, προσκρούσασα μεθ' ὁρμῆς κατὰ μεταλλίνης πλακὸς, πίπτει διάπυρος· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ κίνησις αὐτῆς μετασχηματίζεται εἰς θερμότητα. Κατὰ συνέπειαν ὑποστηρίζω ὅτι, ἐὰν τὸ βλῆμα ἡμῶν ἤθελε συγκρουσθῇ μετὰ τῆς βολίδος, ἡ αἰφνιδίως ἐκμηδενισθεῖσα αὐτοῦ ταχύτης ἤθελε παραγάγει θερμότητα ἱκανὴν νὰ μεταβάλῃ αὐτὸ εἰς ἀτμὸν ἐν μιᾷ στιγμῇ.

— Τότε, ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ, τί ἤθελε συμβῇ ἐὰν ἡ Γῆ ἤθελε σταματήσει αἰφνιδίως τὴν πορείαν αὐτῆς;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ἡ θερμοκρασία αὐτῆς ἤθελεν ὑψωθῆ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ὥστε θὰ μετεποίει αὐτὴν ἀμέσως εἰς ἀτμόν.

— Ὡραῖα! εἶπεν ὁ Μιχαήλ. Ἰδοὺ ὁ ἁπλούστερος τρόπος τοῦ τέλους τοῦ κόσμου.

— Καὶ ἐὰν ἡ Γῆ ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ Ἡλίου; εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ἡ πτῶσις αὕτη ἤθελεν ἀναπτύξει θερμότητα ἰσοδύναμον πρὸς τὴν παραχθησομένην ὑπὸ χιλίων ἑξακοσίων σφαιρῶν ἐξ ἀνθράκων, ὧν ἑκάστη ἤθελεν ὑποτεθῆ ἰσοβαρὴς πρὸς τὸν ὄγκον τῆς Γῆς.

— Καλὴ ἐπαύξησις θερμοκρασίας διὰ τὸν Ἥλιον, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ κάτοικοι τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ποσειδῶνος δὲν ἤθελον παραπονεθῆ ἀναμφιβόλως, καθόσον ἀποθνήσκουσι βεβαίως ὑπὸ τοῦ ψύχους ἐπὶ τῶν πλανητίδων αὐτῶν σφαιρῶν.

— Οὕτω λοιπὸν, φίλοι μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, πᾶσα κίνησις αἰφνιδίως ἀνασταλεῖσα παράγει θερμότητα. Καὶ ἡ θεωρία αὕτη παρέσχε τὸ ἐνδόσιμον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ἡ θερμότης τοῦ δίσκου τοῦ Ἡλίου διατρέφεται ὑπὸ χαλάζης βολίδων, αἵτινες πίπτουσιν ἀκαταπαύστως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Ὑπελογίσθη μάλιστα ὑπό τινων...

— Τὴν ἐπάθαμεν πάλιν! ἐψιθύρισεν ὁ Μιχαήλ. Ἰδοὺ οἱ ἀριθμοὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν.

— Ὑπελογίσθη μάλιστα ὑπό τινων, ἐπανέλαβεν ἀταράχως ὁ Βαρβικὰν, ὅτι ἑκάστη σύγκρουσις βολίδος ἐπὶ τοῦ Ἡλίου παράγει θερμότητα ἴσην πρὸς τὴν θερμότητα τεσσάρων χιλιάδων ἰσοπόσων ὄγκων γαιανθράκων.

— Καὶ πόση εἶναι ἡ θερμότης τοῦ Ἡλίου; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Εἶναι ἴση πρὸς τὴν θερμότητα, ἣν ἤθελε παραγάγει ἡ ἀνάφλεξις σώματος γαιανθράκων, περιβάλλοντος τὸν Ἥλιον καὶ ἔχοντος παχύτητα εἰκοσιεπτὰ χιλιομέτρων.

— Καὶ ἡ θερμότης αὕτη;...

— Εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀναβράσῃ ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας δύω δισεκατομμύρια καὶ ἐννεακόσια ἑκατομμύρια μυριαμέτρων κύβων ὕδατος.

— Καὶ πῶς δὲν ψήνει τοὺς ἀνθρώπους! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαήλ.

— Δὲν τοὺς ψήνει, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἐπειδὴ ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς Γῆς ἀπορροφᾷ τὰ τέσσαρα δέκατα τῆς ἡλιακῆς θερμότητος. Ἄλλως τε καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Γῆς ἀπορροφωμένη ποσότης αὐτῆς εἶναι μόλις τὸ ἓν δισεκατομμυριοστημόριον τῆς καθόλου ἀκτινοβολίας αὐτοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Βλέπω ὅτι ἕκαστον πρᾶγμα εἶναι δημιουργημένον δι' ἕνα τινὰ σκοπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ, καὶ ὅτι ἡ ἀτμοσφαῖρα αὕτη εἶναι μία χρήσιμος ἐφεύρεσις· ἐπειδὴ οὐ μόνον ἀναπνέομεν δι' αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ προφυλάττει τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τοῦ νὰ ψηθῇ.

— Ναί, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχει οὕτω καὶ διὰ τὴν Σελήνην.

— Πῶς τοῦτο; ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ μετά τινος πεποιθήσεως. Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπὶ τῆς Σελήνης κάτοικοι, ἀναπνέουσι βεβαίως. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσι πλέον, θὰ ἄφησαν βεβαίως ἱκανὸν ὀξυγόνον διὰ τρία ἄτομα τοὐλάχιστον εἰς τὸ βάθος τῶν φαράγγων, ἔνθα συσσωρεύεται ὑπὸ τῆς βαρύτητος αὐτοῦ. Τὸ μόνον λοιπὸν δυστύχημά μας ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ὅτι δὲν θὰ ἀναβῶμεθα ἐπὶ τῶν σεληνιακῶν ὀρέων.

Καὶ ἀνεγερθεὶς ὁ Μιχαὴλ μετέβη ἵνα παρατηρήσῃ τὴν Σελήνην, ἥτις ἐξέπεμπε λάμψιν δυσατένιστον.

« Διάβολε! εἶπε, πολλὴν θερμότητα πρέπει νὰ ἔχῃ ἐκεῖ ἐπάνω.

— Χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ, ὅτι ἡ ἡμέρα διαρκεῖ εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνον τριακοσίας ἑξήκοντα ὥρας!

— Κατ' ἀντιστάθμισιν, προσέθετο ὁ Βαρβικὰν, καὶ αἱ νύκτες ἔχουσι τὴν αὐτὴν διάρκειαν· καὶ ἐπειδὴ ἡ θερμότης ἀποδίδεται ὑπὸ τῆς ἀκτινοβολίας, ἕπεται ὅτι ἡ θερμοκρασία τῶν ἡμερῶν τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου πρέπει νὰ ἦναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τῶν πλανητικῶν διαστημάτων.

— Εὐχάριστον τῳόντι μέρος πρὸς κατοικίαν! εἶπεν εἰρωνευόμενος ὁ Μιχαήλ. Πλὴν ἀδιάφορον! ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ ἦμαι Σεληνίτης. Αἴ! φίλοι συγκάτοικοι, δὲν θὰ ἦναι λίαν περίεργον νὰ ἔχωμεν τὴν Γῆν διὰ Σελήνην, νὰ βλέπωμεν αὐτὴν ἀνατέλλουσαν ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, νὰ διακρίνωμεν ἐπ' αὐτῆς τὰ σχήματα τῶν ἠπείρων αὐτῆς, νὰ λέγωμεν ἰδοὺ ἡ Ἀμερικὴ, ἰδοὺ ἡ Εὐρώπη, ἔπειτα νὰ παρακολουθῶμεν αὐτὴν μέχρις οὗ θὰ ἐξαφανίζηται ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου! Πραγματικῶς, Βαρβικὰν, ὑπάρχουσιν ἐκλείψεις διὰ τοὺς Σεληνίτας;

— Ναί, ἐκλείψεις Ἡλίου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ὁσάκις τὰ κέντρα τῶν τριῶν ἄστρων συμπίπτουσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς, ἡ δὲ Γῆ εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ· ἀλλὰ μόνον ἐκλείψεις δακτυλιοειδεῖς, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Γῆ, προσπίπτουσα ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ Ἡλίου, ἀφήνει ὁρατὸν τὸ μεγαλήτερον αὐτοῦ μέρος.

— Καὶ διατί, ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ, δὲν ὑπάρχουσιν ὁλικαὶ ἐκλεί-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ψεις; Πῆπως ὁ ὑπὸ τῆς Γῆς παραγόμενος σκιερὸς κῶνος δὲν παρεκτείνεται πέραν τῆς Σελήνης;

— Μάλιστα, ἐὰν μὴ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας παραγομένην διάθλασιν. Οὐχί, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν θλάσιν ταύτην. Οὕτως ἔστω π τονούμενον ἡ παράλλαξις τοῦ ὁρίζοντος, καὶ δ τονούμενον ἡ φαινομένη ἡμιδιάμετρος . . .

— Οὔφ! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἤρχισαν πάλιν τὰ τονούμενα! ἀλλ' ἄφες, πρὸς Θεοῦ, τὰ κορακιστικὰ ταῦτα καὶ ὁμίλει τὴν γλῶσσαν τοῦ κόσμου, ἀλγεβρικὲ ἄνθρωπε!

— Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἐπειδὴ ἡ μέση ἀπόστασις ἀπὸ τῆς Σελήνης εἰς τὴν Γῆν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἑξήκοντα γηΐνας ἀκτῖνας, τὸ μῆκος τοῦ σκιεροῦ κώνου, ἕνεκα τῆς θλάσεως, ἐλαττοῦται εἰς τεσσαράκοντα δύο ἀκτῖνας. Ἐκ τούτου δ' ἐξάγεται ὅτι, κατὰ τὰς ἐκλείψεις, ἡ Σελήνη εὑρίσκεται πέραν τοῦ καθαρῶς σκιεροῦ κώνου, ὥστε ὁ Ἥλιος ἀποστέλλει αὐτῇ οὐ μόνον τὰς ἀκτῖνας τῆς περιφερείας, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ κέντρου του.

— Τότε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ διὰ φιλοπαίγμονος ὕφους, διατί γίνονται ἐκλείψεις, ἀφοῦ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται;

— Διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ἀμαυροῦνται ὑπὸ τῆς διαθλάσεως ταύτης, ἡ δὲ ἀτμοσφαῖρα, τὴν ὁποίαν διαπερῶσιν, ἐξαλείφει τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν.

— Ὁ λόγος οὗτος μὲ ἱκανοποιεῖ, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ. Ἄλλως τε δὲ θὰ ἴδωμεν ταῦτα, ὅταν φθάσωμεν ἐκεῖ. Πλὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰπέ μοι, Βαρβικὰν, δὲν νομίζεις ὅτι ἡ Σελήνη εἶναι ἀρχαῖός τις κομήτης;

— Ἰδοὺ μία παράδοξος ἰδέα.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ μετ' ἐπιχαρίτου ἀφελείας, ἔχω τινὰς ἰδέας τοῦ τοιούτου εἴδους.

— Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦ Μιχαὴλ ἡ ἰδέα αὕτη, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

— Ὡραῖα! Μὲ ἄλλας λέξεις μὲ θεωρεῖτε λογοκλόπον!

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ. Κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων οἱ Ἀρκάδες ἠξίουν ὅτι οἱ πρόγονοι αὐτῶν κατῴκησαν τὴν Γῆν, πρὶν ἢ ἡ Σελήνη χρηματίσῃ δορυφόρος τῆς Γῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων, τινὲς τῶν ἐπιστημόνων ἐθεώρησαν τὴν Σελήνην ὡς κομήτην, οὗτινος ἡ τροχιὰ ἔφερεν αὐτὸν μίαν ἡμέραν πλησιέστατα εἰς τὴν Γῆν, ὥστε ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς ἕλξεως αὐτῆς.

— Καὶ τί ἀληθὲς ὑπάρχει ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Οὐδὲν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἡ Σελήνη οὐδὲν ἴχνος ἐτήρησε τοῦ ἀτμώδους περικαλύμματος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀεί-ποτε συνοδεύει τοὺς κομήτας.

— Πλὴν, ἐπανέλαβεν ὁ Νίχωλ, ἡ Σελήνη, πρὶν ἔτι ἀποβῇ δορυ-φόρος τῆς Γῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διῆλθε λίαν ἐγγύτατα τοῦ Ἡλίου κατὰ τὸ περιήλιον αὐτῆς, καὶ νὰ ἐγκατέλιπεν εἰς τὴν βιαίαν ἐξάτμισίν της πάσας τὰς ἀτμώδεις ταύτης οὐσίας;

— Τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ, φίλε Νίχωλ, ἀλλ᾽ εἶναι ἀπίθανον.

— Διατί;

— Διότι... Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Ἄ! ὁπόσας ἑκατοντάδας τόμων, ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ, δύ-νανται νὰ συγγράψωσιν οἱ ἄνθρωποι δι᾽ ὅλων ὅσα δὲν γνωρίζουσι!

— Πλὴν ποία ὥρα εἶναι;

— Τρίτη ὥρα, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ.

— Πῶς παρέρχεται ὁ χρόνος, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, εἰς τὰς συνδιαλέξεις τῶν σοφῶν ὡς ἡμᾶς! Πραγματικῶς, συναισθάνομαι ὅτι διδάσκομαι πολλά! Αἰσθάνομαι ὅτι ἀποκαθίσταμαι πηγὴ σοφίας.»

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Μιχαὴλ ἀνερρίχήθη πρὸς τὸν θόλον τοῦ βλή-ματος, ὅπως παρατηρήσῃ τὴν Σελήνην καλλίτερον, ἐνῷ ταὐτοχρόνως οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἐθεώρουν τὸ ἄπειρον διάστημα διὰ τοῦ κατωτέρου παραθύρου, χωρὶς νὰ παρατηρήσωσιν οὐδὲν νέον ἀξιοση-μείωτον.

Ὅτε ὁ Μιχαὴλ κατέβη, ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς θυ-ρίδα, καὶ αἴφνης ἔρρηξε κραυγὴν ἐκπλήξεως.

« Τί συμβαίνει;» ἀνεκραύγασεν ὁ Βαρβικάν.

Ὁ πρόεδρος ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἶδεν εἶδός τι θυλάκου πεπλατυσμένου, ὁ ὁποῖος ἐκυμάτιζεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς ἀπόστασιν μέτρων τινῶν ἀπὸ τοῦ μύδρου. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐφαίνετο ἀκινη-τοῦν, ὡς τὸ βλῆμα, καὶ ἑπομένως ἐφέρετο ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀνοδικῆς κι-νήσεως, ὡς αὐτό.

« Τί νὰ ἦναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Μήπως εἶναι κἀνὲν ἐκ τῶν ἐν τῷ αἰθερίῳ διαστήματι περιπλανωμένων σωματιδίων, τὸ ὁποῖον ὁ μύδρος ἡμῶν συνέχει διὰ τῆς ἑλκτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ τὸ ὁποῖον θέλει συμπαρακολουθήσει αὐτὸν μέχρι τῆς Σελήνης;

— Ὅ,τι μ᾽ ἐκπλήττει, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, εἶναι ὅτι ἡ εἰδικὴ βα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρύτης τοῦ σώματος τούτου, ἥτις εἶναι βεβαιότατα κατωτέρα τῆς τοῦ βλήματος, ἐπιτρέπει αὐτὸ νὰ διατηρῇ τοσοῦτον αὐστηρὰν ὁριζόντειον θέσιν;

— Νίχωλ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν μετὰ στιγμιαίαν σκέψιν, ἀγνοῶ τί εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἀλλὰ γνωρίζω ἀκριβῶς διατί ἵσταται ἀπέναντι τοῦ βλήματος.

— Διατί;

— Ἐπειδὴ πλέομεν ἐντὸς τοῦ κενοῦ, ἀγαπητέ μου στρατηγὲ, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ κενῷ τὰ σώματα πίπτουσιν ἢ κινοῦνται—ὅπερ ἐστὶ ταὐτὸν,—μετ' ἴσης ταχύτητος, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ βαρύτης αὐτῶν καὶ τὸ σχῆμα. Τὰς διαφορὰς τοῦ βάρους προξενεῖ ὁ ἀὴρ διὰ τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ. Ὅταν διὰ τῆς ἀεραντλίας παρασκευάσωμεν κενὸν ἐντὸς σωλῆνος, τὰ ἐν αὐτῷ ῥιπτόμενα ἀντικείμενα, εἴτε τεμάχια χάρτου εἴτε τεμάχια μολύβδου ὦσι, καταπίπτουσι μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος. Ἐνταῦθα, ἐν τῷ κενῷ διαστήματι, αἱ αὐταὶ συμβαίνουσιν αἰτίαι, τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα.

— Ἄρα λοιπὸν, εἶπεν ὁ Νίχωλ, πᾶν ὅ,τι ἠθέλομεν ῥίψει ἐκτὸς τοῦ βλήματος, δὲν θέλει παύσει συνοδεῦον αὐτὸ κατὰ τὸν μέχρι τῆς Σελήνης διάπλουν αὐτοῦ.

— Ἄ! ζῶα ποῦ εἴμεθα, ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ

— Πρὸς τί ἡ κολακεία αὕτη; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ πληρώσωμεν τὸ βλῆμα χρησίμων πραγμάτων, βιβλίων, ὀργάνων, ἐργαλείων, κλπ. ἔπειτα δὲ νὰ ῥίψωμεν ταῦτα ἔξω, καὶ πάντα ἤθελον παρακολουθεῖ ἡμᾶς. Ἀλλὰ κἄτι συλλογίζομαι. Διατί καὶ ἡμεῖς δὲν ἐξερχόμεθα τοῦ μύδρου εἰς περίπατον, ὡς ἡ βολὶς αὕτη; Διατί δὲν ῥιπτόμεθα εἰς τὸ διάστημα διὰ τῆς θυρίδος ταύτης; Ὁποία τῳόντι εὐχαρίστησις νὰ αἰσθάνηταί τις τὸν ἑαυτόν του κρεμάμενον εἰς τὸ κενὸν τοῦ αἰθέρος, εὐτυχέστερος καὶ παρ' αὐτὸ τὸ πτηνὸν τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ πτερυγίζῃ ἀδιαλείπτως ἵνα βαστάζηται!

— Σύμφημι, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἀλλὰ πῶς θ' ἀναπνέωμεν;

— Ἀναθεματισμένος ἀὴρ, ὅστις λείπει εἰς τοιαύτην ἀκατάλληλον περίστασιν!

— Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἔλειπεν, ὦ Μιχαὴλ, ἐπειδὴ ἡ πυκνότης σου εἶναι κατωτέρα τῆς τοῦ βλήματος, ἤθελες μείνει πολλὰ ταχέως ὀπίσω αὐτοῦ.

— Τότε λοιπὸν εὑρισκόμεθα ἐντὸς φαύλου κύκλου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Φαυλοτάτου μάλιστα.

— Καὶ πρέπει λοιπὸν νὰ μένῃ τις αὐστηρῶς πεφυλακισμένος ἐντὸς τοῦ ὀχήματος αὐτοῦ;

— Ἀναμφιβόλως.

— Ἄχ! ἐκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ ἰσχυρᾷ τῇ φωνῇ.

— Τί ἔχεις; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Γνωρίζω, μαντεύω τί εἶναι ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη βολίς. Δὲν εἶναι οὔτε ἀστεροειδές τι σωματίδιον, οὔτε τεμάχιον πλανήτου διαῤῥαγέντος!

— Τί λοιπὸν εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Εἶναι ὁ δυστυχὴς ἡμῶν κύων! Εἶναι ὁ σύζυγος τῆς Ἀρτέμιδος.»

Τῳόντι τὸ παραμεμορφωμένον, ἀγνώριστον καὶ σχεδὸν ἐκμηδενισθὲν ἐκεῖνο ἀντικείμενον ἦτον τὸ πτῶμα τοῦ Δορυφόρου, πλατυνθὲν ὡς συνεσταλμένος ἀσκὸς, καὶ τὸ ὁποῖον ἀνήρχετο πάντοτε, παρακολουθοῦν πιστῶς τὸ βλῆμα.

Ζ'.

ΣΤΙΓΜΗ ΜΕΘΗΣ.

Οὕτω λοιπὸν ὑπὸ τὰς μοναδικὰς ταύτας περιπτώσεις ἀνεφαίνετο φαινόμενον περίεργον μὲν, ἀλλὰ λογικὸν, παράδοξον ἀλλ' εὐεξήγητον. Πᾶν τὸ ἐκτὸς τοῦ βλήματος ῥιπτόμενον ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν αὐτὴν καμπύλην, συμβαδίζον μετὰ τοῦ βλήματος καὶ ἱστάμενον μετ' αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἐγεννᾶτο θέμα συνδιαλέξεως, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη ἡ ἑσπέρα νὰ ἐξαντλήσῃ. Ἡ συγκίνησις τῶν τριῶν ἀεροπόρων ηὔξανε καθ' ὅσον μάλιστα προσήγγιζον εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου αὐτῶν. Περιέμενον νέα ἀπρόοπτα φαινόμενα, οὐδὲν δὲ ἤθελεν ἰσχύσει νὰ ἐκπλήξῃ αὐτοὺς εἰς ἣν εὑρίσκοντο προδιάθεσιν τοῦ πνεύματος. Ἡ παροξυνθεῖσα αὐτῶν φαντασία προεπορεύετο τοῦ μύδρου, οὗ ἡ ταχύχης ἠλαττοῦτο σημαντικῶς, χωρὶς αὐτοὶ νὰ συναισθάνωνται τοῦτο. Ἀλλ' ἡ Σελήνη ἐμεγεθύνετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ἤδη ἐνόμιζον ὅτι ἤρκει νὰ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα ὅπως ἐγγίσωσιν αὐτήν.

Τὴν ἐπαύριον, 5ην Δεκεμβρίου, ἀπὸ τῆς πέμπτης ὥρας τῆς πρωΐας καὶ οἱ τρεῖς φίλοι ἦσαν ἐπὶ ποδός. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἔμελλε νὰ ἦναι ἡ τελευταία τοῦ ταξειδίου, ἐὰν οἱ γενόμενοι ὑπολογισμοὶ ἦσαν ἀκριβεῖς. Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἑσπέρας, περὶ μέσας μάλιστα νύκτας, τουτέστι μετὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

18 ὡρῶν παρέλευσιν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ ἦναι πανσέληνος, ἤθελον φθάσει καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τοῦ ἀκτινοβολοῦντος τῆς Σελήνης δίσκου, ἡ δὲ προσεχὴς νὺξ ἔμελλε νὰ ἴδῃ συμπληρούμενον τὸ παραδοξότερον πάντων τῶν ταξειδίων τῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων χρόνων. Οὕτως ἀπὸ πρωΐας, διὰ τῶν περιηργυρωμένων ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς Σελήνης θυρίδων, ἐχαιρέτισαν τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς διὰ ζητωκραυγῶν ἐμπλέων πεποιθήσεως καὶ χαρᾶς.

Ἡ Σελήνη προέβαινε μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τοῦ διαστέρου στερεώματος· ἔτι ὀλίγας μοίρας καὶ ἀφικνεῖτο εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τοῦ διαστήματος, ἔνθα ἔμελλε νὰ συμβῇ ἀκριβῶς ἡ μετὰ τοῦ μύδρου συνάντησις αὐτῆς. Κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ παρατηρήσεις, ὁ Βαρβικὰν ὑπελόγισεν ὅτι θέλουσι προσπελάσει αὐτὴν κατὰ τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, ἔνθα ἐκτείνονται πεδιάδες ἀπέραντοι, τὰ δὲ ὄρη σπανίζουσι. Περίστασις εὐνοϊκὴ, ἐὰν ἡ τῆς Σελήνης ἀτμοσφαῖρα ἦτο ἐναποτεταμιευμένη, ὡς ὑπετίθετο, εἰς μόνα τὰ βάθη τῶν κοιλάδων.

«Ἄλλως τε, παρετήρησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, μία πεδιὰς εἶναι ὁ καταλληλότερος τόπος πρὸς ἀποβίβασιν παρὰ ἓν ὄρος. Ἐὰν Σεληνίτης ἀπεβιβάζετο ἐν Εὐρώπῃ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ Ὄρους ἢ ἐν Ἀσίᾳ ἐπὶ τῆς ὑψίστης τῶν Ἰμαλαΐων κορυφῆς, ἀμφιβάλλω ἂν ἔφθανεν αἰσίως εἰς τὴν πρώτην πλησιεστέραν πόλιν.

— Περιπλέον, προσέθηκεν ὁ Νίχωλ, ἐπὶ μὲν τοῦ ὁμαλοῦ ἐδάφους ὁ μύδρος θέλει μείνει ἀκίνητος ἅμα ἐγγίσας αὐτὸ, ἐνῷ ἐπὶ τῆς κατωφερείας τοὐναντίον θέλει κατακυλισθῇ ὡς χιονοστιβὰς, καὶ, ἐπειδὴ δὲν εἰμεθα σκίουροι, θαῦμα θὰ ἦναι βεβαίως ἂν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν ἐξ αὐτοῦ σῶοι καὶ ἀκέραιοι· λοιπὸν, τὰ πάντα διὰ τὸ καλήτερον.»

Πραγματικῶς ἡ ἐπιτυχία τῆς τολμηρᾶς ταύτης ἐπιχειρήσεως δὲν ἐφαίνετο πλέον ἀμφίβολος. Ἐν τούτοις σκέψις τις κατεβασάνιζε τὸν Βαρβικὰν, ὅστις, μὴ θέλων νὰ ἐμπνεύσῃ ἀνησυχίας εἰς τοὺς δύω αὐτοῦ συντρόφους, ἐτήρει σιωπὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Καὶ ὄντως ἐκ τῆς διευθύνσεως τοῦ βλήματος πρὸς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον τῆς Σελήνης καθίστατο δῆλον ὅτι ἡ παραβολὴ αὐτοῦ εἶχε παραλλάξει ἐλαφρῶς. Ἡ εὐθυβολία, μαθηματικῶς ὑπολογισθεῖσα, ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸ βλῆμα πρὸς αὐτὸ τὸ κέντρον τοῦ Σεληνιακοῦ δίσκου· ἐὰν δὲν κατήρχετο ἐκεῖ, φανερὸν ὅτι παρεξέκλινε τῆς ὁδοῦ. Ὁ Βαρβικὰν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πόθεν προήρχετο ἡ ἔκκλισις αὕτη, οὔτε νὰ προσδιορίσῃ τὸν βαθμὸν αὐτῆς, καθότι οὐδὲν σημεῖον ἀφετηρίας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπῆρχε περὶ αὐτόν. Ἐν τούτοις ἤλπιζεν ὅτι ἡ ἔκκλισις αὕτη οὐδὲν ἄλλο ἀποτέλεσμα θέλει ἔχει, ἢ νὰ φέρῃ τὸν μύδρον πρὸς τὸ ἀνώτερον χεῖλος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου, χώραν καταλληλοτέραν πρὸς ὅρμον.

Ὁ Βαρβικὰν λοιπὸν, χωρὶς νὰ μεταδώσῃ τὰς ἀνησυχίας αὐτοῦ εἰς τοὺς φίλους του, ἠρκέσθη εἰς τὸ νὰ παρατηρῇ ἀτενῶς τὴν Σελήνην, προσπαθῶν νὰ ἀνεύρῃ ἐὰν ἡ διεύθυνσις τοῦ βλήματος ὑφίστατο τροποποίησίν τινα. Ἀναμφιβόλως ἡ θέσις αὐτῶν ἤθελεν εἶσθαι τρομερὰ ἐὰν τὸ βλῆμα, ἀποτυχὸν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, παρεσύρετο ἐκεῖθεν τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου· θὰ ἐρρίπτετο εἰς τὰ ἀχανῆ τῶν αἰθέρων πελάγη.

Κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν ἡ Σελήνη, ἀντὶ νὰ φαίνηται πλατεῖα ὡς δίσκος, καθίστα ἤδη ἐκφανῆ τὴν κυρτότητα αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε, ἐὰν ὁ Ἥλιος προσέβαλεν αὐτὴν πλαγίως διὰ τῶν ἀκτίνων του, ἡ τῆς σκιᾶς προέκτασις ἤθελε χορηγήσει τὰ μέσα ὅπως ὑπολογίσωσι τὰ ὕψη τῶν ὀρέων, ἅτινα διεκρίνοντο πλέον καθαρῶς. Τὸ βλῆμα θὰ ἠδύνατο τότε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν χαίνουσαν ἄβυσσον τῶν κρατήρων, καὶ θὰ παρηκολούθει εὐχερῶς τὰς ἰδιορρύθμους ἐντομὰς, αἵτινες χαράσσουσι τὰς ἀπεράντους τοῦ πλανήτου τούτου πεδιάδας· ἀλλὰ πᾶν τὸ ἐξέχον συνεχέετο εἰσέτι ἐν τῇ ἰσχυρᾷ ἀκτινοβολίᾳ. Μόλις δὲ διεκρίνοντο αἱ πλατεῖαι κηλῖδες ἐκεῖναι, αἵτινες παρέχουσιν εἰς τὴν Σελήνην τὴν ὁμοιότητα μορφῆς ἀνθρωπίνης.

« Μορφὴν, ἔστω! ἔλεγεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἀλλὰ μὲ λυπεῖ πολὺ ὅτι ἡ ἐρασμία ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος παρουσιάζει ἐκ τοῦ πλησίον μορφὴν κατάστικτον ὑπὸ τοσούτων ἐξανθημάτων. »

Ἐν τούτοις οἱ ἀεροπόροι, οἵτινες εὑρίσκοντο πλησιέστατα τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, δὲν ἔπαυον ἀτενίζοντες μετ' ἀπληστίας πρὸς τὸν νέον τοῦτον κόσμον, καὶ διὰ τῆς φαντασίας διερχόμενοι ἐν μέσῳ τῶν ἀγνώστων ἐκείνων χωρῶν, καὶ ὁτὲ μὲν ἀνέβαινον εἰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν σεληνιακῶν ὀρέων, ὁτὲ δὲ κατέβαινον εἰς τὸ βάθος εὐρυτάτων χαραδρῶν, ἔνθα ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον τῇδε κἀκεῖσε ἐκτεταμένας θαλάσσας, μόλις συνεχομένας ὑπὸ ἠραιωμένην ἀτμοσφαῖραν, καὶ ῥεύματα ὑδάτων κατερχόμενα ἀπὸ τῶν ὀρέων. Πτερυγίζοντες ἐπὶ τῆς ἀβύσσου, ἤλπιζον ὅτι θὰ ἠκροῶντο τὸν θόρυβον τοῦ ἄστρου τούτου, τὸ ὁποῖον διατελεῖ αἰωνίως ἄφωνον ἐν τῇ μοναξίᾳ τοῦ κενοῦ.

Ἡ τελευταία αὕτη ἡμέρα κατέλειπεν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ὁδοιπόρων συγκινητικὰς ἀναμνήσεις, ἐφ' ᾧ καὶ ἐσημείωσαν καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς λεπτομερείας. Ἐν τούτοις ἀόριστος ἀνησυχία κατεκυρίευεν αὐτοὺς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

καθ' ὅσον ἐπλησίαζον εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου, ἡ δὲ ἀνησυχία αὐτὴ ἤθελεν αὐξήσει καὶ διπλασιασθῇ, ἐὰν ἐγνώριζον κατὰ πόσον εἶχεν ἐλαττωθῇ ἡ φέρουσα αὐτοὺς ταχύτης. Βεβαίως θὰ ἐξελάμβανον αὐτὴν ἀνεπαρκῆ λίαν ὅπως ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας των. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ μύδρος οὐδόλως σχεδὸν ἐβάρυνε. Τὸ βάρος αὐτοῦ ἠλαττοῦτο ἀκαταπαύστως καὶ ἔμελλε νὰ ἐκμηδενισθῇ ὁλοτελῶς εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἔνθα αἱ ἑλκτικαὶ δυνάμεις τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ἐξουδετερούμεναι ἤθελον παραγάγει τοσοῦτῳ ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα.

Πλὴν, μεθ' ὅλας τὰς ἀπασχολήσεις ταύτας ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν ἐλησμόνησε νὰ παρασκευάσῃ τὸ πρόγευμα μετὰ τῆς ἐξιδιασμένης αὐτοῦ ἀκριβείας, καὶ οἱ τρεῖς φίλοι ἔφαγον μετὰ πολλῆς τῆς ὀρέξεως. Οὐδὲν τωόντι ἡδύτερον τοῦ ἐπὶ τῆς θερμότητος τοῦ ἀερίου ἀναβράσαντος ἀφεψήματος ἐκείνου, καὶ οὐδὲν νοστιμώτερον τῶν τεταρυχευμένων ἐκείνων κρεῶν, ἅτινα ἐπότιζεν ἐν τῷ στομάχῳ αὐτῶν ἄφθονος Γαλλικὸς οἶνος· ἐκ τούτου λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν παρετήρησεν ὅτι οἱ ἀμπελῶνες τῆς Σελήνης, ζωογονούμενοι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐκείνου Ἡλίου, θὰ παρῆγον βεβαίως τοὺς γενναιοτέρους οἴνους,—ἐννοεῖται ἐξ ἅπαντος ἐὰν ὑπῆρχον ἐκεῖ ἀμπελῶνες·—ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως ὁ προνοητικὸς Γάλλος ἐφρόντισε νὰ μὴ λησμονήσῃ ἐν τῇ ἀποσκευῇ αὐτοῦ καί τινα κλήματα τοῦ Μεδὸκ καὶ τοῦ Χρυσοῦ ἀκρωτηρίου, τὰ ὁποῖα ἐφαίνετο ὅτι ἐξετίμα ἰδιαζόντως.

Τὸ παραγωγὸν τοῦ ἀέρος σκεύασμα ἐνήργει πάντοτε μετὰ μεγίστης ἀκριβείας. Ὁ ἀὴρ διετηρεῖτο ἐν καταστάσει ἐντελοῦς καθαρότητος. Οὐδὲν μόριον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέως διέφευγε τὴν ἀπορροφητικὴν δύναμιν τῆς καυστικῆς κονίας· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὀξυγόνον, «ἦτο βεβαίως τῆς πρώτης ποιότητος,» κατὰ τὴν φράσιν τοῦ στρατηγοῦ Νίχωλ. Οἱ ὀλίγοι ἐν τῷ μύδρῳ ἐμπεριεχόμενοι ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος ἐμιγνύοντο μετὰ τοῦ ἀέρος τούτου, καὶ ἐμετρίαζον τὴν ξηρότητα αὐτοῦ, πολλαὶ δὲ οἰκίαι τῶν Παρισίων, τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης, πολλαὶ θεατρικαὶ αἴθουσαι τῶν μεγαλοπόλεων τοῦ γηίνου κόσμου ἀπεῖχον τοῦ νὰ διατελῶσιν ὑπὸ τοιαύτας ὑγιεινὰς συνθήκας.

Ἀλλ' ἵνα ἐνεργῇ τὸ σκεύασμα τακτικῶς ἔπρεπε νὰ διατηρῆται ἐν καλῇ καταστάσει. Οὕτω λοιπὸν καθ' ἑκάστην πρωΐαν ὁ Μιχαὴλ ἐπεσκέπτετο τοὺς γνώμονας τῶν ῥευμάτων, ἐδοκίμαζε τοὺς στρόφιγγας αὐτῶν καὶ ἐῤῥύθμιζε τὴν θερμότητα τοῦ ἀερίου πρὸς τὸ πυρόμετρον. Τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πᾶν ἐβάδιζε μέχρι τοῦδε καλῶς, καὶ οἱ ἀεροπόροι ἤρξαντο νὰ ἀποκτῶσιν εὐσαρκίαν, ἤτις ἤθελε καταστήσει αὐτοὺς ἀγνωρίστους, ἐὰν ἡ ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς ταύτης διαμονὴ αὐτῶν παρετείνετο ἐπί τινας εἰσέτι μῆνας, ἄλλαις λέξεσι, ἔπασχον ὅ,τι αἱ ὄρνιθες ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ· ἐπάχυνον.

Ὁ Βαρβικὰν, ῥίψας τὸ βλέμμα διὰ μέσου τῆς θυρίδος, παρετήρησε τὸ πτῶμα τοῦ κυνὸς καὶ τὰ διάφορα ἀντικείμενα, ἅτινα ἐρρίψαν ἐκτὸς τοῦ βλήματος, ἀκολουθοῦντα αὐτὸ ἐπιμόνως. Ἡ Ἄρτεμις ὡρύετο γοερώτατα, βλέπουσα τὰ λείψανα τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς ἡμίσεως, τοῦ Δορυφόρου, ἅτινα ἐφαίνοντο τόσον ἀκίνητα, ὥτανεὶ ἐπανεπαύοντο ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους.

«Γνωρίζετε, φίλοι μου, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅτι, ἐάν τις ἐξ ἡμῶν ἤθελε πάθει ἐκ τῆς ἀντιτυπίας τῆς ἐκσφενδονίσεως, ἠθέλομεν δοκιμάσει πολλὴν δυσκολίαν ὅπως θάψωμεν ἢ μᾶλλον ὅπως ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς τὸν αἰθέρα, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ὁ αἰθὴρ ἀντικαθιστᾷ τὴν Γῆν καὶ τὸν τάφον! Ἴδετε τὸ πτῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον καταβοᾷ ἡμῶν. Ὁμοίως καὶ τὸ πτῶμα ἐκείνου ἤθελεν ἀκολουθήσει ἡμᾶς ἀναμέσον τοῦ αἰθερίου διαστήματος ὡς συνειδότος τύψις.

— Τῳόντι θὰ ἦτο λίαν θλιβερὸν τὸ πρᾶγμα! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ἄχ! ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ, ὅ,τι ἰδίως με λυπεῖ εἶναι τὸ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν περίπατόν τινα εἰς τὰ ἔξω. Ὁποία τῳόντι τρυφὴ νὰ κυματίζῃ τις ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀκτινοβόλου τούτου αἰθέρος, νὰ λούηται καὶ νὰ κυλίηται ἐντὸς τῶν διαυγεστάτων τοῦ Ἡλίου ἀκτίνων! Ἐὰν ὁ Βαρβικὰν ἐφρόντιζε μόνον νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα σκάφανδρον ἐφωδιασμένον μετ' ἀεραντλίας, ἤθελον διακινδυνεύσει ἕνα περίπατον ἔξω, καὶ ἤθελον λάβει ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μύδρου θέσεις Χιμαίρας καὶ Ἱππογρύφου.

— Πολὺ καλὰ, τολμηρέ μου Μιχαὴλ, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, ἀλλὰ δὲν ἤθελες συνηθῆ νὰ μιμηθῇς ἐπὶ πολὺ τὸν Ἱππόγρυφον, ἐπειδὴ, καίτοι τεθωρακισμένος μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ σκαφάνδρου, ἐξογκούμενος ὅμως ὑπὸ τὴν διαστολὴν τοῦ ἐν σοὶ ἐμπεριεχομένου ἀέρος ἤθελες διαῤῥαγῇ ὡς ὅλμος, ἢ μᾶλλον ὡς ἀερόστατον, ὅπερ ἐξυψοῦται εἰς τὸν ἀέρα. Λοιπὸν μὴ λυπῆσαι, μήτε λησμόνει τὸ ἐξῆς· ἐνόσῳ διαπλέομεν ἐντὸς τοῦ κενοῦ πρέπει νὰ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ σεαυτοῦ ὡς πειρασμὸν πᾶσαν ἰδέαν περιπάτου ἐκτὸς τοῦ βλήματος.»

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐπείσθη μέχρι τινός. Παρεδέχθη μὲν ὅτι τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πρᾶγμα ἦτο δύσκολον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅλως ἀδύνατον· λέξις ἦν οὐδέποτε ἐπρόφερεν.

Ἡ συνδιάλεξις μετέβαινεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἕτερον ἀντικείμενον, καὶ οὐδεμίαν στιγμὴν ἐχαλαρώθη. Ἡ τριὰς τῶν φίλων ἐνόμιζεν ὅτι, εἰς ἣν διετέλει κατάστασιν, αἱ ἰδέαι ἀνεβλάστανον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ὡς ἀναβλαστάνουσι τὰ φύλλα ὑπὸ τὰς πρώτας ἀκτῖνας τῆς ἀνοίξεως. Ἐν γένει δ' εἰπεῖν, ἠσθάνοντο ἑαυτοὺς λίαν γονίμους εἰς ἰδέας.

Ἐν μέσῳ τῶν ἐρωταποκρίσεων, αἵτινες ἀντηλλάγησαν τὴν πρωΐαν ταύτην, ὁ Νίχωλ ἔθηκε ζήτημά τι, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἔσχε λύσιν ἄμεσον.

« Ἀλλ' ὦ καλοί μου φίλοι, εἶπεν, ἔστω ὅτι θὰ φθάσωμεν ἀσφαλῶς εἰς τὴν Σελήνην, ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπανέλθωμεν ἐκεῖθεν; »

Οἱ δύο φίλοι αὐτοῦ παρετήρησαν ἀλλήλους μετ' ἐκπλήξεως, ὡς ἐὰν ἡ σκέψις αὕτη πρώτην ἤδη φορὰν διετυποῦτο πρὸς αὐτούς.

« Τί θέλεις νὰ εἰπῇς, Νίχωλ; ἠρώτησε σοβαρῶς ὁ Βαρβικάν.

— Ἡ ἐρώτησις περὶ τοῦ πῶς θὰ ἐπανακάμψωμεν ἀπὸ ἓν μέρος, προσέθηκεν ὁ Μιχαὴλ, ὅπου ἀκόμη δὲν ἐφθάσαμεν, μοὶ φαίνεται ἄκαιρος.

— Δὲν λέγω τοῦτο μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν, ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐρωτῶ: Πῶς θὰ ἐπιστρέψωμεν;

— Ἀγνοῶ, εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Μιχαήλ· ἐὰν ἐγνώριζον πῶς θὰ ἐπιστρέψωμεν, δὲν ἤθελον ἐπιχειρισθῇ ποσῶς τὸ ταξείδιον.

— Ὡραία ἀπόκρισις! ἀνέκραξεν ὁ Νίχωλ.

— Ἐπιδοκιμάζω τοὺς λόγους τοῦ Μιχαὴλ, καὶ προσεπιφέρω μάλιστα ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο οὐδὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνδιαφέρον. Βραδύτερον, ὅταν κρίνωμεν εὔλογον νὰ ἐπανακάμψωμεν, θέλομεν ἐπινοήσει τρόπον. Ἐὰν ἡ Κολομβιὰς δὲν ὑπάρχῃ ἐκεῖ, ἔχομεν ὅμως πάντοτε τὸν μύδρον.

— Καλὴ δουλειά! Μίαν σφαῖραν ἄνευ πυροβόλου!

— Πυροβόλον, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν, δυνάμεθα νὰ κατασκευάσωμεν, καὶ πυρίτιδα ἐπίσης, καθότι οὔτε μετάλλου, οὔτε θείου, οὔτε ἄνθρακος θὰ ὑπάρχει ἔλλειψις εἰς τὰ ἔγκατα τῆς Σελήνης. Διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν δὲ, ἀρκεῖ μόνον νὰ κατανικήσωμεν τὴν σεληνιακὴν ἕλξιν καὶ νὰ προχωρήσωμεν ἀπὸ τῆς Σελήνης ὀκτὼ χιλιάδας λευγῶν ἵνα πέσωμεν ὀπίσω ἐπὶ τῆς γηΐνης σφαίρας δυνάμει τῶν νόμων τῆς βαρύτητος.

— Ἀρκεῖ, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἐνθαρρυνθεὶς ἀρκούντως. Ἂς μὴ γίνῃ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πλέον λόγος περὶ ἐπανόδου, καθότι ἱκανὰ ἄχρις ὥρας ἐλέχθησαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς μετὰ τῶν ἀρχαίων ἐπὶ γῆς συναδέλφων ἡμῶν συγκοινωνίας δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ οὗτος τόσον δυσκόλως ὅσον νομίζομεν.

— Τί ἐννοεῖς;

— Διὰ τῶν βολίδων, τὰς ὁποίας ἐκτινάσσουσι τὰ ἡφαίστεια τῆς Σελήνης.

— Καλὴ ἐπινόησις, Μιχαὴλ, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν μετ' ὕφους πεποιθήσεως. Ὁ Λαπλὰς ὑπελόγισεν ὅτι δύναμις πεντάκις ἀνωτέρα τῆς τῶν ἡμετέρων τηλεβόλων ἤθελεν ἀρκέσει ν' ἀποστείλῃ βολίδα ἀπὸ τῆς Σελήνης εἰς τὴν Γῆν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει βεβαίως ἡφαίστειον, ἔχον δύναμιν ὠστικὴν κατωτέραν ταύτης...

— Ἔπεται ὅτι θὰ τύχωμεν τοῦ σκοποῦ μας, προσέθετο ὁ Νίχωλ.

— Οὐρρά! ἐκραύγασεν ὁ Μιχαήλ. Ἰδοὺ καλοὶ ταχυδρόμοι, οἵτινες οὐ μόνον δὲν θέλουσι στοιχίσει μηδὲν, ἀλλὰ καὶ θὰ διεγείρωσι τὸ ἐρύθημα τῶν διευθύνσεων τῶν γηΐνων ταχυδρομείων! Ἀλλὰ σκέπτομαι...

— Τί;

— Μίαν ἰδέαν ὑψηλήν! Δὲν εἶναι τάχα δυνατὸν νὰ προσδέσωμεν τὸν μύδρον ἡμῶν διὰ σύρματος, ἐπεκτεινομένου μέχρι τῆς Γῆς; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἠθέλομεν ἀνταλλάσσει τηλεγραφήματα μετὰ τῶν ὁμοφύλων ἡμῶν.

— Διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ Νίχωλ. Καὶ τὸ βάρος ἑνὸς τόσῳ μακροῦ σύρματος ὀγδοήκοντα ἓξ χιλιάδων λευγῶν οὐδὲν τὸ θεωρεῖς;

— Ναί, οὐδέν. Θὰ ἐτριπλασίαζον τὸ γέμισμα τῆς Κολομβιάδος, καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ ἐτετραπλασίαζον, θὰ ἐπενταπλασίαζον αὐτό! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ, ἐπιτείνων ἐπὶ μᾶλλον τὸν τόνον τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

— Ἀλλ' ἔχω μικράν τινα ἀντίρρησιν νὰ ἐπιφέρω εἰς τὴν πρότασιν τοῦ σχεδίου σου, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Κατὰ τὴν περιστροφικὴν τῆς γηΐνης σφαίρας κίνησιν, τὸ σύρμα ἡμῶν ἤθελε συστραφῇ περὶ αὐτὴν, ὡς ἡ ἄλυσις περὶ τὸν τροχὸν, καὶ ἤθελεν ἑλκύσει καὶ ἡμᾶς ἀναποφεύκτως εἰς τὴν Γῆν.

— Μὰ τοὺς τριάκοντα ἐννέα ἀστέρας τῆς Συμπολιτείας! ἔκραξεν ὁ Μιχαὴλ, ὅλαι λοιπὸν αἱ σημεριναὶ ἰδέαι μου εἶναι δυσκατόρθωτοι! ἰδέαι ἄξιαι τοῦ Τζὼν Μάστων. Ἀλλὰ σκέπτομαι ὅτι, ἐὰν ἡμεῖς δὲν ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Γῆν, ὁ Μάστων εἶναι ἱκανὸς νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς εὕρῃ!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ναὶ, θὰ ἔλθῃ, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, εἶναι ἀξιάγαστος καὶ γενναῖος φίλος. Ἄλλως τε καὶ τί εὐχερέστερον τούτου; ἡ Κολομβιὰς δύναται νὰ ἀφήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς Φλωρίδος; Μήπως θὰ ἐκλείψει ὁ βάμβαξ καὶ τὸ ἀζωτικὸν ὀξὺ διὰ νὰ κατασκευάσωσι βαμβακοπυρίτιδα; Ἢ μήπως ἡ Σελήνη δὲν θέλει διέλθει ἐκ νέου διὰ τοῦ κατακορύφου τῆς Φλωρίδος σημείου; Μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη θὰ εὑρεθῇ αὕτη ἀκριβῶς εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἣν κατέχει σήμερον.

— Ναὶ, μάλιστα! προστέθετο ὁ Μιχαὴλ· ὁ Μάστων θὰ ἔλθῃ ἀφεύκτως, καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ φίλοι μας Ἔλφινστων, Βλομσβερρὺ, πάντα τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, θέλουσι δὲ εὑρεῖ ἀρίστην ὑποδοχήν! Βραδύτερον δὲ θέλομεν συστήσει γραμμὰς ταχυδρομικῶν μύδρων μεταξὺ Γῆς καὶ Σελήνης. Ζήτω ὁ Τζὼν Μάστων!»

Εἶναι πιθανὸν ὅτι, εἰ καὶ ὁ ἀξιότιμος Τζὼν Μάστων οὐδόλως ἤκουε τὰς πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ζητωκραυγὰς, τοὐλάχιστον ὅμως θὰ ἐβόμβησαν τὰ ὦτά του. Πλὴν τί ἔπραττεν ἄρά γε οὗτος; Ἀναμφιβόλως, τοποθετημένος ἐπὶ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ Λόγκς-Πήκ ἐζήτει ν' ἀνακαλύψῃ τὸν ἀόρατον μύδρον προβαίνοντα ἐντὸς τοῦ διαστήματος. Ἐὰν ἐσκέπτετο περὶ τῶν φιλτάτων αὐτοῦ συντρόφων, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἐπίσης περὶ αὐτοῦ ἐσκέπτοντο καὶ ἐξηκολούθουν ἀφιεροῦντες εἰς αὐτὸν τὰς καλλιτέρας αὐτῶν ἰδέας.

Ἀλλὰ πόθεν ἄρά γε προήρχετο ἡ ζωηρότης αὕτη, ἥτις ηὔξανεν ἐπαισθητῶς παρὰ τοῖς κατοίκοις τοῦ μύδρου; Ἡ νηφαλιότης αὐτῶν ἦτο ἀδιαφιλονείκητος, ὥστε οὐδαμοῦ ἀλλοῦ ἦτο δυνατὸν ν' ἀποδοθῇ ὁ παράδοξος ἐκεῖνος ἐρεθισμὸς τοῦ ἐγκεφάλου αὐτῶν εἰμὴ εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ἐν αἷς διετέλουν εἰς τὴν προσέγγισιν ἴσως τοῦ ἄστρου τῆς νυκτὸς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὀλίγαι μόνον ὧραι διεχώριζον αὐτοὺς, καὶ εἰς μυστικήν τινα ἐπενέργειαν τῆς Σελήνης, ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ αὐτῶν συστήματος. Ἡ μορφὴ αὐτῶν ἠρυθραίνετο, ὡσανεὶ ἦτο ἐκτεθειμένη εἰς τὴν ἀνταύγειαν κλιβάνου, ἡ ἀναπνοὴ αὐτῶν καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον ἐνεργὸς, οἱ δὲ πνεύμονες ἐκινοῦντο ὡς φύσαι σιδηρουργείου, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἠκτινοβόλουν δι' ἐκτάκτου φλογὸς, ἡ φωνὴ αὐτῶν καθίστατο βροντώδης καὶ ἠχηρὰ λίαν, οἱ λόγοι αὐτῶν ἀνετινάσσοντο ὡς ἐπιπώματα καμπανίτου ὠθούμενα ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ φιάλῃ περικεκλεισμένου ἀνθρακικοῦ ὀξέως, αἱ κινήσεις ἐν τέλει ἀπέβαινον ζωηραὶ καὶ αἱ χειρονομίαι ἄφοβοι· ὅπερ δὲ παράδοξον, οὐδόλως εἶχον συναίσθησιν τῆς τοιαύτης τοῦ πνεύματος αὐτῶν ἐντάσεως.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« Καὶ τώρα, εἶπεν ὁ Νίχωλ ξηρῶς, τώρα, ὅτε ἀγνοῶ ἐὰν θέλομέν ποτε ἐπανέλθει ὀπίσω εἰς τὴν Γῆν, θέλω τοὐλάχιστον νὰ γνωρίζω τί θὰ πράξωμεν εἰς τὴν Σελήνην.

— Τί θὰ πράξωμεν εἰς τὴν Σελήνην! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, κτυπῶν διὰ τοῦ ποδὸς ὡς ἐὰν εὑρίσκετο ἐντὸς αἰθούσης ὁπλασκίας· καὶ ἐγὼ ἀγνοῶ ἐπίσης !

— Πῶς; Σὺ ἀγνοεῖς! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ μετὰ βρυχηθμοῦ, ὅστις ἀντήχησεν ἰσχυρῶς ἐντὸς τοῦ μύδρου.

— Ναὶ, δὲν γνωρίζω, ἀλλ' οὔτε δύναμαι νὰ φαντασθῶ τοῦτο! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου.

— Αἲ καλά! ἐγὼ τὸ γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ.

— Λέγε το λοιπὸν, ἀνέκραξεν ὁ Νίχωλ, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ πλέον τὸν βρόντον τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

— Ἤθελον ὁμιλήσει, ἐὰν τοῦτο μοὶ ἐσύμφερεν, ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ, δραξάμενος ὁρμητικῶς τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου αὐτοῦ.

— Πρέπει νὰ τὸ εἴπῃς, καὶ ἂς μὴ σὲ συμφέρῃ! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, μὲ φλογοβόλους ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν χεῖρα τείνων ἀπειλητικῶς. Σὺ παρέσυρας ἡμᾶς εἰς τὸ ὀλέθριον τοῦτο ταξείδιον, καὶ ἔχομεν δίκαιον νὰ σὲ ζητήσωμεν τὸν σκοπὸν τῆς παρατόλμου ταύτης ἐπιχειρήσεως.

— Ναί! εἶπεν ὁ στρατηγὸς, ἤδη ὅτε ἀγνοῶ ποῦ ὑπάγω, θέλω νὰ γνωρίσω διατί ὑπάγω!

— Διατί; ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ, ἀναπηδῶν εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου, διατί; Ἵνα λάβωμεν κατοχὴν τῆς Σελήνης ἐν ὀνόματι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν! Ἵνα προσθέσωμεν τεσσαρακοστὴν ἐπικράτειαν εἰς τὴν Δημοκρατίαν! Ἵνα ἀποικίσωμεν τὰς χώρας τῆς Σελήνης, ἵνα καλλιεργήσωμεν καὶ κατοικίσωμεν αὐτὰς, ἵνα μεταφέρωμεν εἰς αὐτὰς ὅλα τὰ θαυμάσια τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς βιομηχανίας! Ἵνα ἐκπολιτίσωμεν τοὺς Σεληνίτας, ἐκτὸς ἐὰν ἦναι μᾶλλον ἡμῶν πεπολιτισμένοι, καὶ νὰ συνενώσωμεν αὐτοὺς εἰς μίαν δημοκρατίαν, ἐκτὸς ἂν ἔχωσιν ἤδη τοιοῦτον πολίτευμα!

— Πλὴν ἂν ὑπάρχωσι Σεληνῖται! ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, ὅστις ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἀνεξηγήτου ταύτης μέθης ἀπέβαινε μᾶλλον φιλόνεικος.

— Τίς λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχουσι Σεληνῖται; ἐκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ δι' ὕφους ἀπειλητικοῦ.

— Ἐγώ! ἀνεβόησεν ὁ Νίχωλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Στρατηγὲ, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, μὴ ἐπαναλάβῃς ταύτην τὴν αὐθάδειαν, ἢ σοὶ ἐμπηγνύω τοὺς ὀδόντας εἰς τὸν λαιμόν!

Οἱ δύο ἐναντίοι ἡτοιμάζοντο νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' ἀλλήλων καὶ ἡ ἀσυνάρτητος αὕτη λογομαχία ἔμελλε ν' ἀπολήξῃ εἰς πόλεμον, ὅτε ἀναπηδήσας ζωηρῶς ὁ Βαρβικὰν παρενέβη μεταξὺ αὐτῶν.

« Στῆτε, ἄθλιοι! ἔκραξεν ἀποχωρίζων τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι Σεληνῖται μᾶς εἶναι ἀδιάφορον!

— Ναὶ, ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ, ὅστις δὲν ἐπέμενε πλέον, ἀδιάφορον! Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην Σεληνιτῶν! Κάτω οἱ Σεληνῖται!

— Εἰς ἡμᾶς ἀνήκει τὸ κράτος τῆς Σελήνης, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Εἰς ἡμᾶς τοὺς τρεῖς· συστήσωμεν δημοκρατίαν!

— Θὰ ἦμαι ἡ Σύνοδος, ἐκραύγασεν ὁ Μιχαήλ!

— Καὶ ἐγὼ ἡ Γερουσία, ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ.

— Καὶ ὁ Βαρβικὰν ὁ πρόεδρός μας, ἀνεβόησεν ὁ Μιχαήλ.

— Πλὴν οὐχὶ πρόεδρος διωρισμένος ὑπὸ τοῦ ἔθνους! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Αἴ καλά! πρόεδρος διωρισμένος ὑπὸ τῆς Συνόδου, ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ· καὶ ἐπειδὴ εἶμαι ἡ Σύνοδος, σὲ διορίζω πρόεδρον παμψηφεί!

— Ζήτω! Ζήτω! Ζήτω ὁ πρόεδρος Βαρβικάν! ἀνεφώνησεν ὁ Νίχωλ.

— Χίπ! Χίπ! Χίπ! Οὐρρά!» ἐκραύγασεν ὁ Μιχαήλ.

Ἔπειτα ὁ Πρόεδρος καὶ ἡ Γερουσία ἐπαιάνισαν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν διαπασῶν τὸ δημοτικὸν ἆσμα τῶν ὑαγκαίων (Yankee doodle), ἐν ᾧ ἡ Σύνοδος ἐτραγῴδει τὰς ἀρρενωπὰς στροφὰς τῆς Μασσαλιώτιδος.

Τότε δὲ ἤρχισαν νὰ χορεύωσι μανιώδη πυρρίχιον μετὰ παραφόρων κινημάτων, καὶ παραφρόνων πτερνοκοπημάτων καὶ κυβιστημάτων. Ἡ Ἄρτεμις, ἀναμιχθεῖσα καὶ αὐτὴ εἰς τὸν χορὸν καὶ ὠρυγμοὺς ἀντὶ ᾀσμάτων ἐκπέμπουσα, ἀνεσκίρτητε μέχρι τοῦ θόλου τοῦ μύδρου. Τότε ἠκούσθησαν ἀνεξήγητα πτερυγίσματα πτηνῶν, παράξοι φωναὶ ἀλέκτορος καὶ κακανίσματα ὀρνίθων! Πέντε δὲ ἢ ἓξ πτηνὰ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσι, καὶ προσέπιπτον κατὰ τῶν τοίχων ὡς κατεπτοημέναι νυκτερίδες.

Τέλος οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι, ὧν συνεταράχθησαν οἱ πνεύμονες ὑπὸ ἀκατανοήτου τινὰ ἐπενέργειαν, πλέον ἢ ἐν καταστάσει μέθης, φλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὅστις κατέφλεγε τὸ ἀναπνευστικὸν αὐτῶν σκεύασμα, κατέπεσον ἀκίνητοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ μύδρου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΙΑ'.

ΕΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΝ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΟΚΤΩ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΚΑΙ ΕΚΑΤΟΝ ΔΕΚΑΤΕΣΣΑΡΩΝ ΛΕΥΓΩΝ.

Τί συνέβαινε; Πόθεν προήρχετο ἡ αἰτία τῆς παραδόξου ταύτης μέθης, τῆς ὁποίας αἱ συνέπειαι ἠδύναντο νὰ ὦτιν ἀπαίσιαι; Ἐξ ἁπλῆς τινος ἀβουλίας τοῦ Μιχαὴλ, ἣν εὐτυχῶς ὁ Νίχωλ ἠδυνήθη νὰ θεραπεύσῃ ἐγκαίρως.

Μετὰ λειποθυμίαν ἀληθῆ, ἥτις διήρκεσεν ὀλίγα λεπτὰ, ὁ στρατηγὸς, πρῶτος συνελθὼν εἰς τὴν ζωὴν, ἀνέλαβε τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις.

Μολονότι εἶχε προγευματίσει πρὸ δύο ὡρῶν, ἠσθάνετο ὅμως ἑαυτὸν βουλιμιῶντα, ὡς ἐὰν δὲν εἶχε φάγει ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν. Πάντα τὰ λειτουργικὰ αὐτοῦ ὄργανα, ἰδίως δὲ ὁ στόμαχος καὶ ὁ ἐγκέφαλος, εἶχον ἐρεθισθῆ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν.

Ἐξηγέρθη λοιπὸν, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Μιχαὴλ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ πρόγευμα· ἀλλ' οὗτος, ἀπολέσας τὰς αἰσθήσεις, οὐδὲν ἀπεκρίθη. Ὁ Νίχωλ ἠθέλησε τότε νὰ παρασκευάσῃ φιάλας τινὰς τείου, προωρισμένας νὰ διευκολύνωσι τὴν καταβρόχθισιν δωδεκάδος χοιρομηρίων· καὶ κατὰ πρῶτον ἐνησχολήθη νὰ ἀνάψῃ πῦρ ἐπιτρίψας ἰσχυρῶς κατὰ τοῦ πέλματος τοῦ ὑποδήματός του ἓν φωσφορικὸν πυρεῖον.

Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις αὐτοῦ, ὅτε εἶδε τὸ περὶ τὸ πυρεῖον θεῖον ἀναδίδον λάμψιν ἔκτακτον καὶ ἀνυπόφορον σχεδὸν εἰς τὴν ὅρασιν, ἐκ δὲ τοῦ σωλῆνος τοῦ ἀεριόφωτος, ὃν ἤναψεν, ἀναπηδῶσαν φλόγα ὁμοίαν πρὸς τοὺς σπινθῆρας τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός.

Τότε ὁ Νίχωλ ἠσθάνθη ἑαυτὸν ὡς ἀνεγερθέντα ἀπὸ βαθέως ληθάργου, καὶ πάραυτα ἐνόησε πόθεν προήρχετο ἡ ζωηρότης αὕτη τοῦ φωτὸς, αἱ ἐπισυμβᾶσαι ἐν αὐτοῖς φυσιολογικαὶ ταραχαὶ, καὶ ὁ μέγας ἐρεθισμὸς πασῶν τῶν διανοητικῶν καὶ αἰσθητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων.

«Τὸ ὀξυγόνον!» ἀνέκραξε.

Καὶ ἀτενίσας πρὸς τὸ σκεύασμα τοῦ ἀέρος, εἶδεν ὅτι ὁ στρόφιγξ ἄφηνε νὰ διαφεύγῃ ἐν ἀφθονίᾳ τὸ ἄχρουν τοῦτο καὶ ἄοσμον καὶ κατ' ἐξοχὴν ζωτικὸν ἀέριον, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἐν καθαρᾷ καταστάσει παράγει σπουδαίας διαταράξεις εἰς τὸν ὀργανισμόν. Ὁ Μιχαὴλ ἐξ ἀπερισκεψίας εἶχεν ἀνοίξει ὁλοσχερῶς τὸν στρόφιγγα τοῦ σκευάσματος!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ Νίχωλ ἔσπευσε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκροὴν ταύτην τοῦ ὀξυγόνου, ἐξ οὗ κατεπλημμύρησεν ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ βλήματος, καὶ τὸ ὁποῖον ἤθελε προξενήσει τὸν θάνατον τῶν ἀεροπόρων οὐχὶ διὰ τῆς ἀσφυξίας, ἀλλὰ διὰ τῆς καταφλέξεως.

Μετὰ μίαν ὥραν, ὁ ἀὴρ ἀπαλλαγεὶς ὀλίγον τοῦ ὀξυγόνου, ἀπέδιδεν εἰς τοὺς πνεύμονας τὴν τακτικὴν αὐτῶν κίνησιν. Ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον οἱ τρεῖς φίλοι συνήρχοντο ἀπὸ τῆς μέθης, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατάστασιν, ἐδέησε νὰ ἐξατμίσωσι τὸ ὀξυγόνον αὐτῶν, ὡς ὁ μεθύων ἐξατμίζει κατ' ὀλίγον τὸν οἶνον ὃν ἔπιεν.

Ὅτε ἔμαθεν ὁ Μιχαὴλ ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ δυσαρέστου τούτου συμβεβηκότος ἔπιπτεν ἐπ' αὐτοῦ, οὐδόλως ἐφάνη τεταραγμένος. Ἡ ἀπροσδόκητος ἐκείνη μέθη, ἡ μὴ προελθοῦσα ἐκ πνευματωδῶν ποτῶν, εἶχε διασκεδάσει τὴν μονοτονίαν τοῦ ταξειδίου. Πολλαὶ ἀνησίαι εἶχον λεχθῇ ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν αὐτῆς, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐλησμονήθησαν ταχύτερον παρ' ὅσον ἐλέχθησαν!

« Ἔπειτα, προσέθηκεν ὁ φιλοπαίγμων Γάλλος, δὲν δυσαρεστοῦμαι ὅτι ἐγεύθην ἐκ τοῦ καρηβαροῦς τούτου ἀερίου. Γνωρίζετε, φίλοι μου, ὅτι δύναταί τις νὰ κατασκευάσῃ ἓν περίεργον κατάστημα μετ' αἰθουσῶν ὀξυγόνου, ἔνθα οἱ ἔχοντες ἀδύνατον ὀργανισμὸν νὰ δύνανται νὰ ζῶσιν ἐπί τινας ὥρας ἐνεργητικώτερόν τινα βίον; Ὑποθέσατε συναθροίσεις, ἔνθα ὁ ἀὴρ εἶναι πεπληρωμένος τοῦ ἡρωϊκοῦ τούτου ἀερίου· ὑποθέσατε θέατρα, ὧν ἡ διεύθυνσις διατηρεῖ τοῦτο εἰς ὑψηλὴν δόσιν· ὁποῖον πάθος ἐν τῇ ψυχῇ ἠθοποιῶν τε καὶ θεατῶν, ὁποῖον πῦρ, ὁποῖος ἐνθουσιασμός! Καὶ ἐὰν ἦτο δυνατὸν ἀντὶ ἁπλῆς συναθροίσεως νὰ καθυποβάλῃ τις ὑπὸ τὴν ζωηρὰν ἐπενέργειαν τοῦ ἀερίου τούτου ὁλόκληρον ἔθνος, ὁποῖον ἀναπλήρωμα ζωῆς ἤθελεν ἐπιτύχει! Τὸ ἐξηντλημένον καὶ ἀδύνατον ἔθνος ἤθελε μεταβληθῇ ἴσως εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρόν· γνωρίζω δὲ πλεῖστα ὅσα κράτη τῆς γηραιᾶς ἡμῶν Εὐρώπης, ἅτινα ἔπρεπε νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν δίαιταν ταύτην τοῦ ὀξυγόνου, πρὸς ὄφελος τῆς ὑγείας αὐτῶν!»

Ὁ Μιχαὴλ ὡμίλει ἔνθους, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ὁ στρόφιγξ ἦτο εἰσέτι ἠνεῳγμένος. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν διὰ μιᾶς λέξεως κατέστειλε τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτοῦ.

« Ὅλα ταῦτα καλά, φίλε Μιχαὴλ, εἶπεν, ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγεις, ποῦ εὑρέθησαν αἱ ὄρνιθες αὐταί, αἵτινες ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν συναυλίαν ἡμῶν;

— Αἱ ὄρνιθες;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Ναί, μάλιστα! »

Τῳόντι ἡμίσεια δωδεκὰς ὀρνίθων καὶ εἷς μεγαλοπρεπὴς ἀλέκτωρ περιεφέροντο τῇδε κἀκεῖσε, πτερυγίζουσαι καὶ κικκαβίζουσαι.

« Ἂ τὰς ἀνεπιτηδείους! ἐκραύγασεν ὁ Μιχαήλ· τὸ ὀξυγόνον τὰς ἐξεμυάλισεν.

— Πλὴν τί θὰ τὰς κάμῃς αὐτὰς τὰς ὄρνιθας; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Διάβολε! θὰ προσκλιματίσω αὐτὰς εἰς τὴν Σελήνην.

— Τότε λοιπὸν διατί τὰς ἔκρυψες;

— Εἶχα σκοπὸν, καλέ μου πρόεδρε, νὰ ἀστειευθῶ, νὰ σᾶς κάμω μίαν ἔκπληξιν, ἀλλὰ τὸ σχέδιον μου ἐναυάγησεν οἰκτρῶς! Ἐσκόπουν ν' ἀπολύσω αὐτὰς ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου χωρὶς νὰ σᾶς εἴπω τίποτε· ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι τὸ θάμβος ὑμῶν ὅτε θὰ ἐβλέπετε τὰ ἐπίγεια ταῦτα πτηνὰ νὰ σκαλίζωσι διὰ τοῦ ῥάμφους τὸ ἔδαφος τῆς Σελήνης!

— Ἂ! τρελλέ! τρελλέ! αἰώνιε τρελλέ! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, σὺ δὲν ἔχεις ἀνάγκην ὀξυγόνου διὰ νὰ ἐξαφθῇ ἡ κεφαλή σου· ἀείποτε εὑρίσκεσαι εἰς τὴν κατάστασιν, ἥτις εἶχε καταλάβει καὶ ἡμᾶς ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ὀξυγόνου! Εἶσαι πάντοτε δαιμονισμένος!

— Αἴ! καὶ τίς διατείνεται ὅτι τότε ἔλειπεν εἰς ἡμᾶς ἡ φρόνησις!» ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Μετὰ τὴν φιλοσοφικὴν ταύτην σκέψιν, οἱ τρεῖς φίλοι ἐπανώρθωσαν τὴν ἐπελθοῦσαν ἀταξίαν ἐν τῷ μύδρῳ. Ὄρνιθες καὶ ἀλέκτωρ ἐνεκλείσθησαν καὶ πάλιν εἰς τὰ κλωβία των. Ἀλλ' ἐνῷ ἐξετέλουν τὴν ἐργασίαν ταύτην, ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἔσχον τὴν συναίσθησιν παραδόξου τινὸς φαινομένου.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν Γῆν, τὸ ἴδιον αὐτῶν βάρος, τὸ τοῦ μύδρου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀντικειμένων ὑπέστη ἐπαισθητὴν ἐλάττωσιν. Καὶ μόλον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην τοῦ βάρους ἐν τῷ σώματι τοῦ μύδρου, ἔμελλεν ὅμως νὰ ἔλθῃ στιγμή τις, καθ' ἣν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἤθελε καταστῇ ἐπαισθητὸν δι' ἑαυτοὺς, διὰ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὄργανα καὶ τὰ σκεύη, ἅτινα μετεχειρίζοντο.

Γνωστὸν ὅτι ἡ ἕλξις, ἡ ἄλλως βαρύτης λεγομένη, εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς ὄγκους καὶ κατ' ἀντίστροφον λόγον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων. Ἐντεῦθεν ἡ ἀκόλουθος συνέπεια: Ἐὰν ἡ Γῆ διετέλει μόνη ἐν τῷ διαστήματι, ἐὰν τὰ λοιπὰ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἤθελον αἰφνι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δίως ἐξαφανισθῆ, ὁ μύδρος, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Νεύτωνος, τοσοῦτον ὀλιγώτερον ἤθελε βαρύνει ὅσῳ μᾶλλον ἤθελεν ἀπομακρύνεσθαι τῆς Γῆς, ἀλλὰ χωρὶς οὐδέποτε ν' ἀπαλέσῃ ὁλοσχερῶς τὸ βάρος αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἡ ἕλξις τῆς Γῆς ἤθελεν ἐπενεργεῖ ἐπ' αὐτοῦ, εἰς οἱανδήποτε ἀπόστασιν καὶ ἂν ἤθελε μακρυνθῆ.

Ἀλλ' ὡς εἶχον ἤδη τὰ πράγματα, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ στιγμὴ, καθ' ἣν ὁ μύδρος οὐδόλως ἤθελεν ὑπείκει εἰς τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεργείας τῶν ἄλλων οὐρανίων σωμάτων, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι ἴσον τῷ μηδενί.

Πραγματικῶς ὁ μύδρος ἐξηκολούθει χαράσσων τὴν παραβολικὴν αὐτοῦ γραμμὴν μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀπεμακρύνετο τῆς Γῆς, ἡ γηΐνη ἕλξις ἠλαττοῦτο κατὰ λόγον ἀντίστροφον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ σεληνιακὴ ἕλξις ηὐξάνετο κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν. Ἔμελλε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ στιγμὴ, καθ' ἣν, τῶν δύο ἕλξεων ἀμοιβαίως ἐξουδετερουμένων, ὁ μύδρος οὐδόλως ἤθελε βαρύνει. Ἐὰν οἱ ὄγκοι τῆς Σελήνης καὶ τῆς Γῆς ἦσαν ἴσοι, τὸ σημεῖον τοῦτο ἤθελεν ἀπαντηθῆ εἰς ἰσομήκη ἀπὸ τῶν δύο ἄστρων ἀπόστασιν· ἀλλὰ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ὄγκων, εὔκολον ἦτο νὰ ὑπολογίσῃ τις ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ἔκειτο εἰς τὰ τεσσαράκοντα ἑπτὰ πεντηκοστὰ δεύτερα τῆς ὁδοῦ, ἤτοι εἰς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδων καὶ ἑκατὸν δεκατεσσάρων λευγῶν ἀπόςκσιν ἀπὸ τῆς Γῆς.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, πᾶν σῶμα, οὐδεμίαν ἔχον ἀρχὴν κινήσεως ἢ μεταθέσεως ἐν ἑαυτῷ, ἤθελε μείνει αἰωνίως ἀκίνητον, ὡς ἐφελκυόμενον ἀπολύτως ὑπὸ τῶν δύο ἄστρων καὶ ὑπ' οὐδετέρου μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπηρεαζόμενον. Ὅθεν ὁ μύδρος, ἐὰν ἡ ὠστικὴ αὐτοῦ δύναμις εἶχεν ὑπολογισθῆ ἀκριβῶς, ἔμελλε νὰ καταφθάσῃ τὸ σημεῖον τοῦτο μετὰ ταχύτητος ἴσης τὸ μηδενί, ἀφοῦ ἤθελεν ἀπολέσει πᾶσαν ἔνδειξιν βαρύτητος, ὡς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ εὑρισκόμενα σώματα.

Τί δὲ ἤθελε συμβῆ τότε; Τρεῖς ἐγεννῶντο ὑποθέσεις, ὧν ἑκάστη ἔμελλε νὰ ἔχῃ πολὺ διαφόρους συνεπείας.

Ἢ ἤθελε διατηρήσει ἔτι τὸ βλῆμα ποιάν τινα ταχύτητα καὶ, ὑπερβὰν δυνάμει αὐτῆς τὸ σημεῖον τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεως, ἤθελε καταπέσει ἐπὶ τῆς Σελήνης, ὑπεῖκον εἰς μόνην τὴν σεληνιακὴν ἕλξιν.

Ἢ ἐλλειποῦσης τῆς ταχύτητος, ἥτις ἐχρειάζετο ἵνα φθάσῃ τὸ σημεῖον τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεως, ἤθελεν ἐπαναπέσει ἐπίσης εἰς τὴν Γῆν, ὑπεῖκον εἰς μόνην τὴν ἕλξιν τῆς γηΐνης σφαίρας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἢ τέλος, ὠθούμενον ὑπὸ ἀρκούσης ταχύτητος ὅπως καταφθάσῃ τὸ οὐδέτερον ἐκεῖνο σημεῖον, ἀλλ᾽ ἀνεπαρκοῦς ὅπως ὑπερβῇ αὐτό, ἤθελε μένει αἰωνίως αἰωρούμενον ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης, ὡς ὁ ὑποτιθέμενος τάφος τοῦ Μωάμεθ, μεταξὺ τοῦ κατακορύφου καὶ τοῦ ἀντικορύφου.

Τοιαύτη ἦτο ἡ θέσις τοῦ μύδρου, καὶ ὁ Βαρβικὰν ἐξήγησεν εὐκρινῶς τὰς συνεπείας εἰς τοὺς συνταξειδιώτας αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ ἐνδιέφερεν αὐτοὺς εἰς ὕψιστον βαθμόν. Ἀλλὰ πῶς ἠδύναντο νὰ γνωρίσωσιν ὅτι ὁ μύδρος ἔφθασε τὸ οὐδέτερον τοῦτο σημεῖον, τὸ κείμενον εἰς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδων καὶ ἑκατὸν δέκα τεσσάρων λευγῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γῆς; Ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, καθ᾽ ἣν οὔτε αὐτοί, οὔτε πάντα τὰ ἐν τῷ μύδρῳ ἐγκεκλεισμένα ἀντικείμενα οὐδόλως ἤθελον ὑπόκεισθαι εἰς τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος.

Μέχρι τῆς στιγμῆς ὅμως ἐκείνης, οἱ ἡμέτεροι ὁδοιπόροι, καίτοι ἐβεβαιώθησαν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη ἠλαττοῦτο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, δὲν εἶχον αἰσθανθῇ εἰσέτι τὴν ὁλικὴν τῆς βαρύτητος ἀπουσίαν. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ταύτην περὶ τὰς ἑνδεκα ὥρας τῆς πρωΐας, ὁ Νίχωλ, ἀφήσας νὰ πέσῃ ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ φιάλην τινὰ χαμαί, εἶδεν ὅτι αὕτη ἔμεινεν ἀπηωρημένη ἐν τῷ ἀέρι.

« Αἰ! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἰδοὺ λοιπὸν πειράματα φυσικῆς ἀρκετὰ διασκεδαστικῆς! »

Καὶ παρευθὺς διάφορα ἀντικείμενα, οἷον ὅπλα, φιάλαι καὶ λοιπά, ἀφεθέντα καθ᾽ ἑαυτά, ἔστησαν μετέωρα ὡς ἐκ θαύματος. Καὶ αὐτὴ ἡ Ἄρτεμις, ἀφεθεῖσα ἡσύχως ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ ἐν τῷ ἀέρι, παρέστησε τὸ θέαμα τῆς θαυμασίου αἰώρας, ἣν βλέπομεν μετ᾽ ἐκπλήξεως ἐν τοῖς θεάτροις τῶν θαυματοποιῶν. Ἄλλως τε ἡ κύων οὐδόλως ἐφαίνετο αἰσθανομένη ὅτι ἵστατο ἐπὶ τοῦ ἀέρος.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἴδιοι, ἐκθαμβοι καὶ ἐκπεπληγμένοι, εἰς πεῖσμα τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν συλλογισμῶν, οἱ εἰς τὰς χώρας τοῦ θαυμαστοῦ μετενηνεγμένοι οὗτοι ὁδοιπόροι, ἠσθάνοντο τὴν ἀτομικὴν βαρύτητα τοῦ σώματος αὐτῶν ἐκλείπουσαν. Ἐὰν ὕψουν τὸν βραχίονα αὐτῶν, οὐδόλως οὗτος κατέπιπτεν. Ἡ κεφαλή των ἐταλαντεύετο ἐπὶ τῶν ὤμων, οἱ δὲ πόδες αὐτῶν δὲν ἐστηρίζοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ μύδρου. Ὡμοίαζον τοὺς μεθύοντας ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐλλείπει ἡ ἑδραιότης τῆς στάσεως. Ἡ φαντασμαγορία ἔπλασεν ἀνθρώπους στερουμένους τῆς ἀνταυγείας αὐτῶν, καὶ ἄλλους στερουμένους τῆς ἰδίας αὐτῶν σκιᾶς. Ἀλλ᾽ ἐνταῦθα ἡ πραγματικότης, διὰ τῆς ἐξουδετερώ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σεως τῶν ἑλκτικῶν δυνάμεων, ἐποίει ἀνθρώπους, ἐν οἷς οὐδὲν ἐβάρυνε πλέον, καὶ οἵτινες οὐδ' αὐτοὶ πλέον ἐβάρυνον!

Αἴφνης ὁ Μιχαὴλ, ἀνατιναχθεὶς μετά τινος ὁρμῆς, κατέλιπε τὸ ἔδαφος καὶ ἔμεινεν ἀπηωρημένος ἐν τῷ ἀέρι, ὡς ὁ καλὸς μοναχὸς τοῦ Μαγειρείου τῶν Ἀγγέλων τοῦ Μουρίλλου. Οἱ δύω φίλοι ἠκολούθησαν αὐτὸν μετ' ὀλίγον, καὶ οἱ τρεῖς τότε ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ μύδρου παρίστων θαυμασίαν τινὰ ἀνάληψιν.

« Εἶναί ποτε δυνατὸν τοῦτο; εἶναι πιστευτόν; ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ. Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα συμβαίνει. Κρῖμα! ἐὰν ὁ Ῥαφαὴλ ἤθελεν ἰδεῖ ἡμᾶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἤθελεν ἐμπνευσθῆ διὰ νὰ ζωγραφήσῃ νέαν « Ἀνάληψιν ».

— Ἀλλ' ἡ ἀνάληψις ἡμῶν αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν· ἐὰν τὸ βλῆμα ὑπερβῇ τὸ οὐδέτερον σημεῖον, ἡ σεληνιακὴ ἕλξις ἄρχει παρασύρει ἡμᾶς πρὸς τὴν Σελήνην.

— Καὶ τότε οἱ πόδες ἡμῶν θέλουν σταθῆ ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ μύδρου, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Οὐχί, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἐπειδὴ ὁ μύδρος, τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τοῦ ὁποίου εἶναι λίαν χαμηλότατα, θέλει στραφῆ μικρὸν κατὰ μικρόν.

— Τότε λοιπὸν, πᾶσα ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν θὰ γίνῃ ἄνω κάτω!

— Μένε ἥσυχος, Μιχαὴλ, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ. Οὐδεμία ἀνατροπὴ θέλει ἐπισυμβῆ, οὐδὲν πρᾶγμα θέλει μετακινηθῆ, ἐπειδὴ ἡ συστροφὴ τοῦ μύδρου γενήσεται ἀνεπαισθήτως.

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, καὶ ἀφοῦ ὑπερβῇ τὸ σημεῖον τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεως, ἐπειδὴ ἡ βάσις αὐτοῦ εἶναι σχετικῶς βαρυτέρα, θέλει σύρει αὐτὸν κατὰ κάθετον ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ἀλλ' ἵνα τὸ φαινόμενον τοῦτο παραχθῇ, πρέπει νὰ ὑπερβῶμεν τὴν οὐδετέραν γραμμήν.

— Νὰ ὑπερβῶμεν τὴν οὐδετέραν γραμμήν! ἀνεβόησεν ὁ Μιχαήλ. Τότε λοιπὸν ἂς πράξωμεν καὶ ἡμεῖς ὅπως οἱ τὸν Ἰσημερινὸν διαβαίνοντες ναῦται. Ἂς βρέξωμεν τὴν διάβασιν ἡμῶν! »

Μικρὰ κίνησις πλαγία ἔφερε τὸν Μιχαὴλ πρὸς τὸν τοῖχον τοῦ βλήματος. Ἐκεῖθεν λαβὼν φιάλην καὶ ποτήρια ἐτοποθέτησεν αὐτὰ ἐν τῷ διαστήματι, πρὸ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, καὶ συγκρούοντες εὐθύμως αὐτὰ ἐχαιρέτισαν τὴν γραμμὴν ταύτην διὰ τριπλῶν ζητωκραυγῶν.

Ἡ ἐπιῤῥοὴ αὕτη τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεως τῶν δύο οὐρανίων σωμάτων διήρκεσε σχεδὸν ἐπὶ μίαν ὥραν. Οἱ ταξειδιῶται εἶδον ἑαυτοὺς ἀνεπαι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθήτως ἐπανερχομένους πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ ὁ Βαρβικὰν ἐνόμισεν ὅτι παρετήρησε τὸν μὲν κῶνον τοῦ βλήματος ἀπομακρυνόμενον ὀλίγον τῆς πρὸς τὴν Σελήνην κατευθυνομένης καθέτου, ἐνῷ δι' ἀντιστρόφου κινήσεως ἡ βάσις προσήγγιζεν ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην· σημεῖον τοῦτο, ὅτι ἤρξατο πλέον νὰ ὑπερισχύῃ ἡ σεληνιακὴ ἕλξις τῆς γηΐνης ἕλξεως. Ἡ πρὸς τὴν Σελήνην πτῶσις ἤδη ἤρχησε νὰ ἐκτελῆται ἀνεπαισθήτως, καθόσον μόλις ἦν ἰσοδυναμοῦσα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πρὸς ἓν χιλιόμετρον ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἑλκτικὴ δύναμις θὰ ηὔξανεν, ἡ πτῶσις θὰ ἐπεταχύνετο, τὸ δὲ βλῆμα ἑλκόμενον ἀπὸ τῆς βάσεως θὰ ἔστρεφεν ὁλοσχερῶς τὸν κῶνον αὐτοῦ πρὸς τὴν Γῆν, καὶ θὰ κατέπιπτε μετὰ ταχύτητος αὐξανομένης μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς σεληνιακῆς ἠπείρου. Ὁ σκοπὸς λοιπὸν τοῦ ταξειδίου ἤθελεν ἐπιτευχθῆ, καὶ οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ δὲ Νίχολ καὶ ὁ Ἀρδὰν συνεμερίζοντο τὴν χαρὰν τοῦ Βαρβικάν.

Τότε ἤρχησαν νὰ συνδιαλέγωνται περὶ τῶν φαινομένων ἐκείνων, ἅτινα κατέπληξαν αὐτοὺς ἀλλεπαλλήλως. Ἰδίως ἡ ἐξουδετέρωσις ἐκείνη τῶν νόμων τῆς βαρύτητος παρέσχεν εἰς αὐτοὺς ἀνεξάντλητον ἀφορμὴν λόγων. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἀείποτε ἐνθουσιῶν ἐζήτει νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ αὐτόχρημα φαντασιοκοπήματα.

« Ὦ ἄξιοί μου φίλοι! ἀνέκραξεν· ὁποία πρόοδος θὰ ἦτο τωόντι ἐὰν ἠδύνατό τις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ν' ἀπαλλαγῇ, ἐπὶ τῆς Γῆς, ἀπὸ τὴν βαρύτητα, τὴν ἄλυσιν ταύτην, ἥτις δεσμεύει τὰ ὄντα εἰς ἑαυτήν! Θὰ ἐπάσχομεν τὸ αὐτὸ ὡς τὸ τοῦ ἀπελευθερουμένου ἀπὸ τῆς φυλακῆς, χωρὶς οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν νὰ αἰσθανώμεθα οὔτε τῶν χειρῶν οὔτε τῶν ποδῶν. Καὶ ἂν ἀληθεύῃ ὅτι, ὅπως πετάξωμεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ὅπως μετεωρισθῶμεν εἰς τὸν ἀέρα διὰ τῆς ἁπλῆς κινήσεως τῶν μυώνων, ἀπαιτεῖται δύναμις ἑκατὸν πεντήκοντα φορὰς ἀνωτέρα τῆς ὁποίας ἔχομεν, τότε ἁπλῆ μόνον ἐνέργεια τῆς θελήσεως, μία ἰδιοτροπία ἤθελε μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὸν ἀέρα, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἕλξις.

— Τωόντι, εἶπε μειδιῶν ὁ Νίχωλ, ἐὰν κατωρθοῦτο νὰ ἐκμηδενισθῇ ἡ βαρύτης, ὡς ἐκμηδενίζεται ὁ πόνος διὰ τῆς ἀναισθησίας, ἡ ὄψις τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν θὰ μετεβάλλετο.

— Ναί! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας· καταστρέψωμεν τὴν βαρύτητα, καὶ δὲν θὰ ὑπάρ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χει πλέον φορτίον. Κατὰ συνέπειαν, περιττοὶ θὰ ἀπέβαινον οἱ γέρανοι, οἱ ἐργατοκύλινδροι, αἱ τροχαλιαί, οἱ μοχλοὶ καὶ τὰ ἄλλα βαρυουλκὰ ἐργαλεῖα.

— Ὅλα ταῦτα καλὰ, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ἀλλὰ σκέφθητι, φίλε Μιχαὴλ, ὅτι, ἐὰν πᾶν σῶμα ἀπέβαλλεν αἴφνης τὸ βάρος του, οὔτε ὁ πῖλός σου θὰ ἵστατο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, οὔτε ἡ οἰκία σου, τῆς ὁποίας οἱ λίθοι συγκρατοῦνται ἕνεκα τοῦ βάρους αὐτῶν, οὔτε πλοῖα ἤθελον ὑπάρχει, ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ ὕδατος στάσις αὐτῶν εἶναι συνέπεια τῆς βαρύτητος· ἀλλ' οὔτε ὠκεανὸς, οὔτινος τὰ κύματα δὲν ἤθελον συγκρατεῖσθαι πλέον ἰσορρόπως ὑπὸ τῆς γηίνης ἕλξεως, καὶ τέλος οὐδὲ ἀτμοσφαῖρα, τῆς ὁποίας τὰ μόρια, μὴ συνεχόμενα πλέον, ἤθελον διασκορπισθῆ ἐν τῷ κενῷ!

— Αὐτὸ εἶναι δυστάρεστον, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ. Πλὴν, πιστεύσατέ με, εἶναι ἀνυπόφοροι αὐτοὶ οἱ θετικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι τόσον ἀποτόμως μεταφέρουσιν εἰς τὴν πραγματικότητα.

— Μὴ παραπονῆσαι, φίλε μου, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ἐπειδὴ, καίτοι οὐδὲν ἄστρον ὑπάρχει μὴ ὑποκείμενον παντελῶς εἰς τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος, μετ' οὐ πολὺ ὅμως θέλομεν ἐπισκεφθῆ ἓν ἄστρον, ἔνθα ἡ βαρύτης εἶναι λίαν ἐλάσσων τῆς γηίνης.

— Τὴν Σελήνην λέγεις;

— Ναὶ, τὴν Σελήνην. Ἐπειδὴ ὁ ὄγκος αὐτῆς εἶναι τὸ ἕκτον μόνον τῆς ὑδρογείου σφαίρας, ἡ δὲ βαρύτης εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς ὄγκους, τὰ ἀντικείμενα βαρύνουσιν ἐπ' αὐτῆς ἑξάκις ὀλιγώτερον.

— Καὶ θὰ αἰσθανόμεθα τοῦτο ἡμεῖς; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Βεβαιότατα, ἐπειδὴ διακόσια χιλιόγραμμα ζυγίζουσι μόνον τριάκοντα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.

— Καὶ ἡ δύναμις τῶν μυώνων ἡμῶν θέλει ἐλαττωθῆ;

— Οὐδόλως. Ἀντὶ δὲ νὰ ὑψοῦσαι κατὰ ἓν μέτρον ἐνῷ πηδᾷς, θέλεις ἀνέρχεσαι εἰς ὕψος δέκα ὀκτὼ ποδῶν.

— Τότε λοιπὸν θὰ ἀποβῶμεν Ἡρακλεῖς εἰς τὴν Σελήνην! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, ὅσῳ, ἐὰν καὶ τὸ ἀνάστημα τῶν Σεληνιτῶν ἦναι ἀνάλογον πρὸς τὸν ὄγκον τῆς σφαίρας αὐτῶν, μόλις θέλουσιν ἔχει ὕψος ἑνὸς ποδός.

— Λιλλιπουτιανοί! ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ. Θέλω λοιπὸν διαδραματίσει τὸ πρόσωπον τοῦ Γύλλιβερ! Θέλομεν πραγματοποιήσει τὸν μῦ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θον τῶν γιγάντων! Ἰδοὺ τὰ ὠφελήματα ἐκείνου, ὅστις ἀφίνει τὸν πλανήτην αὐτοῦ, καὶ τρέχει εἰς τὸν σεληνιακὸν κόσμον!

— Μίαν στιγμὴν, Μιχαήλ· ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ἐὰν θέλῃς νὰ διαδραματίσῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Γύλλιβερ, ἐπισκέφθητι τοὺς κατωτέρους πλανήτας, οἷοι ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἀφροδίτη, ἢ ὁ Ἄρης, τῶν ὁποίων ὁ ὄγκος εἶναι ὀλίγον τι μικρότερος τοῦ τῆς Γῆς. Ἀλλὰ μὴ τυχὸν ῥιψοκινδυνεύσῃς εἰς τοὺς μεγάλους πλανήτας, τὸν Δία, τὸν Κρόνον, τὸν Οὐρανὸν, τὸν Ποσειδῶνα, ἐπειδὴ ἐκεῖ τὰ πρόσωπα θέλουσιν ἀναστραφῇ, καὶ σὺ θέλεις ἀποβῇ Λιλλιπουτιανός.

— Καὶ εἰς τὸν Ἥλιον;

— Ἐὰν ἡ πυκνότης τοῦ Ἡλίου εἶναι τετράκις ἐλάσσων τῆς πυκνότητος τῆς Γῆς, τὸ σῶμα ὅμως αὐτοῦ εἶναι ἓν ἑκατομμύριον καὶ τριακοσίας εἴκοσι τέσσαρας χιλιάδας φορὰς μεγαλήτερον τῆς ἐπιφανείας τῆς ἡμετέρας σφαίρας. Ἐὰν λοιπὸν τηρήσωμεν πᾶσαν ἀναλογίαν, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ δέον νὰ ἔχωσι τοὐλάχιστον διακοσίων ποδῶν ὕψος.

— Ὦ διάβολε, διάβολε! ἀνεβόησεν ὁ Μιχαήλ. Ἀλλ' ἀπέναντι αὐτῶν ἐγὼ θὰ ἦμαι αὐτόχρημα πυγμαῖος, νάννος!

— Ὁ Γύλλιβερ εἰς τὴν χώραν τῶν γιγάντων, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Σωστὸν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Καὶ δὲν θὰ ἦτο ἀνωφελὲς νὰ λάβῃς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τηλεβόλα τινὰ πρὸς ὑπεράσπισίν σου.

— Ὡραῖα! ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικὰν, ἀλλ' οἱ σφαιροβολισμοί σου οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἤθελον παράγει ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, τοὐναντίον δὲ αἱ σφαῖραι ἤθελον πίπτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς ἀπόστασίν τινα μέτρων.

— Ὦ! αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτον.

— Ἀπ' ἐναντίας, εἶναι βέβαιον, ἀπήντησεν ἐμβριθῶς ὁ Βαρβικάν. Ἡ ἕλξις εἶναι τοσούτῳ ἰσχυρὰ ἐπὶ τοῦ ὑπερμεγέθους τούτου ἄστρου, ὥστε ἀντικείμενόν τι, βαρύνον ἐπὶ τῆς Γῆς ἑβδομήκοντα χιλιόγραμμα, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἡλίου ἤθελε βαρύνει χίλια ἐννεακόσια τριάκοντα. Ὁ πῖλός σου, παραδείγματος χάριν, θὰ εἶχε βάρος δέκα χιλιογράμμων! τὸ σιγάρον σου, ἡμισείας λίτρας. Καὶ τέλος πάντων, ἐὰν συνέβαινε νὰ προσκρούσῃς καὶ νὰ πέσῃς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἡλίου, τὸ βάρος σου ἤθελεν εἶναι τοσοῦτον,—δύο χιλιάδες καὶ πεντακόσια περίπου χιλιόγραμμα,—ὥστε δὲν θὰ ἠδύνασο ν' ἀνεγερθῇς!

(Ἀκολουθεῖ.)

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν Σελήνην. Ἐκεῖ τοὐλάχιστον θὰ εἴμεθα μεγάλα ὑποκείμενα. Βραδύτερον θέλομεν σκεφθῆ ἐὰν πρέπῃ νὰ μεταβῶμεν καὶ εἰς τὸν Ἥλιον, ἔνθα δὲν δύναται νὰ πίῃ τις χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ ἕνα μοχλὸν, ἵνα σύρῃ τὸ ποτήριον πρὸς τὰ χείλη του!»

ΙΒ'.

ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ.

Ὁ Βαρβικὰν οὐδεμίαν εἶχε πλέον ἀνησυχίαν, ἐὰν οὐχὶ περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ ταξειδίου, τοὐλάχιστον περὶ τῆς ὠστικῆς τοῦ μύδρου δυνάμεως. Ἡ δυναμικὴ αὐτοῦ ταχύτης ἔφερεν αὐτὸν πέραν τῆς οὐδετέρας γραμμῆς· ἄρα δὲν ἦτο φόβος μήπως ὀπισθοδρομήσωσι πλέον εἰς τὴν Γῆν, ὡς οὔτε νὰ μείνωσιν ἀκινητοῦντες ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἕλξεως. Μία μόνη ὑπόθεσις ἔμενεν εἰσέτι ἀπραγματοποίητος, ἡ ἄφιξις τοῦ μύδρου πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως.

Πραγματικῶς, ὑπελείπετο μία πτῶσις ὀκτὼ χιλιάδων καὶ διακοσίων ἐννενήκοντα ἓξ λευγῶν. Καίτοι δὲ ἡ βαρύτης τοῦ ἀστέρος, ἐφ' οὗ ἔμελλον νὰ πέσωσιν, ὑπελογίζετο ἴση πρὸς τὸ ἕκτον τῆ· γηΐνης βαρύτητος, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ πτῶσις αὕτη ἦτο ἀρκούντως βιαία, καὶ ἀπῃτεῖτο νὰ ληφθῶσιν ἄνευ ἀναβολῆς πᾶσαι αἱ προφυλάξεις πρὸς ἐκμηδένισιν αὐτῆς.

Αἱ προφυλάξεις αὗται ἦσαν δύο εἰδῶν: αἱ πρῶται ἔμελλον νὰ ἐλαφρύνωσι τὸ κτύπημα, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ μύδρος ἤθελε προσεγγίσει τὸ ἔδαφος τῆς Σελήνης· αἱ δεύτεραι ἔμελλον νὰ βραδύνωσι τὴν πτῶσιν αὐτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ἧττον βιαίαν.

Δυστυχῶς ὁ Βαρβικὰν δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ διαθέσῃ τὰ μέσα, ἅτινα τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἐξησθένισαν τὴν σύγκρουσιν τῆς ἀναχωρήσεως, ἤτοι τὸ ὕδωρ καὶ τὰ εὔθραστα διαφράγματα. Τὰ διαφράγματα ἐτηροῦντο ἔτι, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ἔλειπεν, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ διαθέσωσι διὰ τοιαύτην τινὰ χρῆσιν, καὶ ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ θὰ ἦτο πολυτιμότερον καθ' ἣν περίστασιν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Σελήνην ἐπισκέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἄλλως τε τὸ ἐναποτεταμιευμένον ὕδωρ ἤθελεν εἶσθαι ἀνεπαρκὲς λίαν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν. Τὸ ἐν τῷ μύδρῳ ἐναποταμιευθὲν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ὕδωρ, ἐφ' οὗ ἐπεκάθητο δίσκος ἐπικαλύπτων αὐτό, κατεῖχε μόλις τριῶν ποδῶν ὕψος ἐπὶ ἐπιφανείας πεντήκοντα τεσσάρων τετραγωνικῶν ποδῶν. Τὸ ὑπάρχον ὕδωρ συνεποσοῦτο εἰς ἓξ κυβόμετρα βάρους πέντε χιλιάδων καὶ ἑπτακοσίων πεντήκοντα χιλιογράμμων. Ἑπομένως τὰ δοχεῖα δὲν περιεῖχον πλέον τὸ πέμπτον αὐτοῦ μέρος. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ παραιτηθῶσι τοῦ τοσοῦτον ἰσχυροῦ μέσου τῆς ἐλαφρύνσεως τῆς κατὰ τὴν ἄφιξιν προσκρούσεως.

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως ὁ Βαρβικάν, μὴ ἀρκούμενος εἰς μόνην τὴν χρῆσιν τοῦ ὕδατος, εἶχε προμηθεύσει τὸν κινητὸν δίσκον δι' ἰσχυρῶν ἐπιπωμάτων μετ' ἐλατηρίων, προωρισμένων ἵνα ἐλαφρύνωσι τὴν πρὸς τὴν βάσιν σύγκρουσιν μετὰ τὴν διάρρηξιν τῶν ὁριζοντίων διαφραγμάτων. Τὰ ἐπιπώματα ταῦτα διετηροῦντο ἀνέπαφα, ἤρκει μόνον νὰ εὐτρεπίσωσιν αὐτὰ καταλλήλως καὶ θέσωσι κατὰ χώραν τὸν κινητὸν δίσκον. Πάντα ταῦτα τὰ εὐμεταχείριστα ἀντικείμενα (ἐπειδὴ τὸ βάρος αὐτῶν ἦτον σχεδὸν ἀνεπαίσθητον) ἠδύναντο νὰ παρασκευασθῶσι ταχέως.

Καὶ τοῦτο ἐγένετο. Τὰ διάφορα τεμάχια ἐτοποθετήθησαν ἄνευ κόπου καὶ συνηρμόσθησαν εὐκόλως ἐπειδὴ ὑπῆρχον τὰ ἀπαιτούμενα ἐργαλεῖα. Μετὰ μικρὸν ὁ δίσκος μετακινηθεὶς ἐτέθη ἐπὶ τῶν χαλυβδίνων αὐτοῦ ἐπιπωμάτων, ὡς τράπεζά τις ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῆς. Ἓν μόνον ἄτοπον προέκυπτεν ἐκ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως τοῦ δίσκου. Τὸ ὑποκάτω κείμενον παράθυρον ἐνεφράχθη ὅθεν ἀδύνατον ἦτο εἰς τοὺς ταξειδιώτας νὰ θεωρῶσι τὴν Σελήνην διὰ τῆς ὀπῆς ταύτης, ὅτε ἤθελον καταπέσει ἐπ' αὐτῆς καθέτως. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶσι τούτου. Ἄλλως τε διὰ τῶν πλαγίων ὀπῶν, ἠδύναντο ἀκόμη νὰ παρατηρῶσι τὰς ἐκτεταμένας χώρας τῆς Σελήνης, ὡς βλέπει τις τὴν Γῆν ἀπὸ τοῦ σκαφιδίου τοῦ ἀεροστάτου.

Ἡ ἐργασία τῆς τοιουτοτρόπου διαθέσεως τοῦ δίσκου ἐπερατώθη ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας, εἶχε δὲ παρέλθει ἡ μεσημβρία ὅτε ἐτελείωσαν αἱ προπαρασκευαί. Ὁ Βαρβικὰν ἐποίησε νέας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς κλίσεως τοῦ μύδρου, ἀλλὰ, πρὸς μεγάλην αὐτοῦ στενοχωρίαν, ὁ μύδρος δὲν εἶχε στραφῆ ἐπαρκῶς ὅπως ἀπήτει ἡ πτῶσις αὐτοῦ. Τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν ἠκτινοβόλει λαμπρῶς ἐν τῷ διαστήματι, ἐν ᾧ ἀπέναντι αὐτοῦ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας ἐπυρπόλει αὐτὸ διὰ τῶν πυρῶν αὐτοῦ.

Ἡ θέσις αὕτη ἐξηκολούθει ἐμπνέουσα ἀνησυχίας.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

« Θὰ φθάσωμεν ἄρά γε; εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ἂς προετοιμασθῶμεν ὡσανεὶ ἠθέλομεν φθάσει, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Εἶσθε λίαν ἐπιῤῥεπεῖς εἰς τὸν φόβον, φίλοι μου, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Θὰ φθάσωμεν, καὶ μάλιστα ταχύτερον παρ' ὅσον ἡμεῖς θέλομεν. »

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐπανήγαγε τὸν Βαρβικὰν εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν· ὅθεν ἐνησχολήθη εἰς τὴν διάταξιν τῶν μηχανῶν, τῶν προωρισμένων νὰ ἀναστείλωσι τὴν πτῶσιν.

Ἐνθυμεῖται βεβαίως ὁ ἀναγνώστης τὴν σκηνὴν, ἥτις συνέβη ἐν τῷ συγκροτηθέντι ἐν Τάμπα-Τάουν τῆς Φλωρίδος συλλαλητηρίῳ, καθ' ἣν ὁ μὲν λοχαγὸς Νίχωλ ὡς πολέμιος τοῦ Βαρβικὰν καὶ ἀντίπαλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διετείνετο ὅτι ὁ μύδρος θέλει διαῤῥαγῇ ὡς ὕελος, ὁ δὲ Μιχαὴλ ἀπεκρίθη ὅτι θέλει ἀναχαιτίσει τὴν πτῶσιν αὐτοῦ διὰ πυροτεχνημάτων καταλλήλως διατεθειμένων.

Τῷ ὄντι, ἰσχυρὰ πυροτεχνήματα στηριζόμενα ἐπὶ τῆς βάσεως καὶ τοῦ μύδρου καὶ τινασσόμενα ἐξωτερικῶς ἠδύναντο διὰ τῆς παραγωγῆς ἐπιστροφικῆς τινος κινήσεως νὰ ἐξασθενίσωσι μέχρι τινὸς τὴν ταχύτητα τοῦ μύδρου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ πῦρ εἰς τὰ πυροτεχνήματα ταῦτα ἔπρεπε νὰ μεταδοθῇ ἐν τῷ κενῷ, ἀλλὰ τὸ ὀξυγόνον δὲν ἤθελε λείψει ἀπ' αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐχορήγουν τοῦτο ἀφ' ἑαυτῶν, ὡς τὰ σεληνιακὰ ἡφαίστεια, ὧν ἡ ἔκρηξις οὐδέποτε παρεκωλύθη ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως ἀτμοσφαίρας περὶ τὴν Σελήνην.

Ὁ Βαρβικὰν εἶχε προμηθευθῇ πυροτεχνήματα κεκλεισμένα ἐντὸς μικρῶν χαλυβδίνων σωλήνων, οἵτινες ἠδύναντο νὰ συστραφῶσιν ἑλικοειδῶς εἰς τὴν βάσιν τοῦ μύδρου. Ἐσωτερικῶς οἱ σωλῆνες οὗτοι ἦσαν διατεθειμένοι ἰσοπέδως πρὸς τὸ ἔδαφος, ἐξωτερικῶς δὲ ὑπερεξεῖχον αὐτοῦ ἡμισυν πόδα. Ὑπῆρχον δὲ τοιαῦτα πυροτεχνήματα εἴκοσιν. Ὀπή τις, ἐντέχνως κατεσκευασμένη εἰς τὸν δίσκον, διηυκόλυνε τὴν μετάδοσιν τοῦ πυρὸς εἰς τὴν θρυαλλίδα, ἣν ἔφερεν ἕκαστον τούτων. Ἡ ἐνέργεια ἐγίνετο ἔξωθεν. Αἱ ἐκπυρσοκροτικαὶ ὕλαι εἶχον γεμισθῇ προηγουμένως ἐντὸς τῶν σωλήνων. Ἦρκει λοιπὸν νὰ ἀνασηκώσωσι τοὺς εἰς τὴν βάσιν μεταλλίνους φραγμοὺς, καὶ ν' ἀντικαταστήσωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν τηλεβολιδίων τούτων, ἅτινα προσημόζοντο ἐντελέστατα εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπερατώθη περὶ τὴν τρίτην ὥραν καὶ, ἀφοῦ ἐλή-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φθησαν πᾶσαι αἱ δυναταὶ προφυλάξεις, ὑπελείπετο ἤδη μόνον νὰ περιμείνωσιν.

Ἐν τούτοις ὁ μύδρος προσήγγιζεν ἐπαισθητῶς πρὸς τὴν Σελήνην, προφανῶς ὑπείκων μέχρι τινὸς εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἰδία αὐτοῦ ταχύτης παρέσυρεν αὐτὸν ἐπίσης κατὰ πλαγίαν γραμμήν. Τῶν δύω τούτων δυνάμεων ἡ συνισταμένη ἦτο γραμμή τις, ἡ ὁποία ἔμελλεν ἴσως ν' ἀποβῇ ἐφαπτομένη. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἦτο βέβαιον ὅτι ὁ μύδρος δὲν ἔπιπτε καθέτως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, ἐπειδὴ τὸ κατώτερον αὐτοῦ μέρος καὶ ἕνεκα τοῦ βάρους αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἦτον ἐστραμμένον πρὸς αὐτήν.

Αἱ ἀνησυχίαι τοῦ Βαρβικὰν ἐπηυξάνοντο ἐν ὅσῳ ἔβλεπε τὸν μύδρον αὐτοῦ ἀνθιστάμενον εἰς τὴν ἀλληλεπίδρασιν τῆς βαρύτητος. Ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνειλίσσετο τὸ ἄγνωστον, καὶ τοῦτο ἐν τοῖς αἰθερίοις διαστήμασιν. Αὐτὸς, ὁ σοφὸς, ὁ ἐπιστήμων, ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε προίδει τὰς τρεῖς δυνατὰς ὑποθέσεις, τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Γῆν, τῆς ἐπὶ τοῦ σεληνιακοῦ ἐδάφους πτώσεως καὶ τῆς ἐπὶ τῆς οὐδετέρας γραμμῆς ἀκινησίας! Καὶ ἰδοὺ αἴφνης καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀνεφύετο μία τετάρτη ὑπόθεσις, συνεπιφέρουσα ὅλους τοὺς φόβους τοῦ ἀπείρου. Ὅπως ἐνατενίσῃ τις αὐτὴν ἀφόβως, ἔπρεπε νὰ ἦναι σοφὸς ἀποφασιστικὸς, ὡς ὁ Βαρβικὰν, ὃν ἀπαθὲς, ὡς ὁ Νίχωλ, ἢ ῥιψοκίνδυνος τολμητίας, ὡς ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Ἡ συνδιάλεξις ἤρχισε περιστρεφομένη ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐάν ἄλλοι εὑρίσκοντο εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, ἤθελον θεωρήσει τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ ἔποψιν, καὶ ἤθελον ἐρωτήσει καθ' ἑαυτοὺς ποῦ φέρει αὐτοὺς τὸ βλῆμα ἐκεῖνο. Ἀλλ' αὐτοὶ τοὐναντίον διηρεύνων τὴν παραγαγοῦσαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο αἰτίαν.

« Οὕτω λοιπὸν, παρεξετράπημεν τῆς ὁδοῦ; εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἀλλὰ διατί;

— Ὑποπτεύομαι πολὺ, εἶπεν ὁ Νίχωλ, μήπως μεθ' ὅλας τὰς ληφθείσας προφυλάξεις ἡ Κολομβιὰς δὲν εἶχε στηθῇ ἀκριβῶς πρὸς τὸν σκοπόν. Ὁσονδήποτε μικρὸν καὶ ἂν ἦτο τὸ σφάλμα, ἤρκεσε νὰ ῥίψῃ ἡμᾶς ἐκτὸς τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως.

— Λοιπὸν ἐσκόπευσαν κακῶς; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Δὲν πιστεύω τοῦτο, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἡ κάθετος τοῦ τηλεβόλου ἦτον ἀκριβεστάτη, ἡ δὲ πρὸς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς χώρας διεύθυνσις αὐτοῦ ἀναμφισβήτητος. Ἄρα ἔπρεπε νὰ καταφθάσωμεν τὴν Σε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λήνην πλησιφαῆ καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελε διέρχεσθαι αὕτη διὰ τοῦ κατακορύφου. Ὑπάρχει ἕτερός τις λόγος, ὅστις μὲ διαφεύγει.

— Καὶ δὲν νομίζεις ὅτι φθάνομεν πολὺ βραδέως; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Πῶς πολὺ βραδέως; εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Ναί, ἐπανέλαβεν ὁ Νίχωλ. Ἡ σημείωσις τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβρυγίας λέγει ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Σελήνην μετάβασις πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς ἐννενήκοντα ἑπτὰ ὡρῶν δεκατριῶν λεπτῶν καὶ εἴκοσι δευτερολέπτων. Ἤτοι πρὸ τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν ἡ Σελήνη δὲν θέλει φθάσει εἰσέτι εἰς τὸ ὑπολογισθὲν σημεῖον, μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν δὲν θέλει εἶναι πλέον εἰς αὐτό.

— Συμφωνῶ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν. Ἀλλ' ἀνεχωρήσαμεν τὴν 1 δεκεμβρίου, ἑνδεκα ὥρας παρὰ δέκα τρία λεπτὰ καὶ εἴκοσι πέντε δευτερόλεπτα τῆς ἑσπέρας, καὶ πρέπει νὰ φθάσωμεν τὴν 5 δεκεμβρίου κατὰ τὰ μεσάνυκτα, καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς ἔσται πανσέληνος. Ἤδη, ἔχομεν 5 δεκεμβρίου· εἶναι τρεῖς ὧραι καὶ ἡμίσεια τῆς ἑσπέρας, ὀκτὼ δὲ καὶ ἡμίσεια ὧραι ἀρκοῦσιν ἵνα μᾶς ὁδηγήσωσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ φθάσωμεν;

— Ἀλλὰ μὴ τυχὸν ἡ παρεκτροπὴ προέρχεται ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ταχύτητος; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ, ἐπειδὴ γνωρίζομεν ἤδη ὅτι ἡ ἀρχικὴ ταχύτης ἦτο μεγαλειτέρα παρ' ὅσην ὑπετίθεμεν αὐτήν.

— Οὐχί! ἑκατοντάκις οὐχί! ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ἐὰν ἡ διεύθυνσις τοῦ μύδρου ὑπῆρξε καλή, ἡ ὑπερβολὴ τῆς ταχύτητος οὐδόλως ἤθελε παρεμποδίσει ἡμᾶς νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Σελήνην. Θὰ συνέβη παρεκτροπή τις. Παρεξετράπημεν τῆς ὁδοῦ.

— Ἀπὸ ποῖον; ἀπὸ τί; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Ἀγνοῶ καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Αἴ καλά, Βαρβικάν, εἶπε τότε ὁ Μιχαὴλ, θέλεις νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀτομικήν μου γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, δηλαδὴ πόθεν προέρχεται ἡ παρεκτροπὴ αὕτη;

— Ὁμίλει.

— Οὐδ' ἥμισυ δολλάριον ἤθελα δώσει ἵνα μάθω τὴν αἰτίαν! Παρεξετράπημεν τῆς ὁδοῦ, ἰδοὺ τὸ βέβαιον. Ποῦ βαίνομεν, ὀλίγον μ' ἐνδιαφέρει! Ἀκολούθως βλέπομεν αὐτό. Τί διάβολον! Ἐπειδὴ ἅπαξ παρεσύρθημεν εἰς τὸ διάστημα, θέλομεν πέσει ἐπὶ τέλους εἰς οἱονδήποτε κέντρον ἕλξεως! »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ἀδιαφορία τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Βαρβικάν. Οὐχὶ ὅτι ἀνησύχει οὗτος διὰ τὸ μέλλον! Ἀλλὰ διατί ὁ μύδρος αὐτοῦ νὰ παρεκτραπῇ, τοῦτο ἐζήτει νὰ μάθῃ ἀντὶ πάσης θυσίας.

Ἐν τούτοις ὁ μύδρος ἐξηκολούθει μετατοπιζόμενος πλαγίως πρὸς τὴν Σελήνην καὶ μετ' αὐτοῦ πᾶσα ἡ συνοδία τῶν ῥιφθέντων ἔξω ἀντικειμένων. Ὁ Βαρβικὰν ἠδυνήθη μάλιστα νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἀπέβαινεν ὁμοιόμορφος. Νέα καὶ αὕτη ἀπόδειξις ὅτι δὲν ὑπῆρχε πτῶσις. Ἡ ὠστικὴ δύναμις ὑπερίσχυεν ἔτι τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως, ἀλλ' ἡ παραβολὴ τοῦ μύδρου προσήγγιζεν αὐτὸν βεβαίως πρὸς τὸν σεληνιακὸν δίσκον, καὶ ὑπῆρχεν ἐλπὶς ὅτι εἰς πλησιεστέραν τινὰ ἀπόστασιν ἡ ἐπίδρασις τῆς βαρύτητος ἤθελεν ὑπερνικήσει καὶ προκαλέσει ὁριστικῶς τὴν πτῶσιν.

Οἱ τρεῖς φίλοι, οὐδεμίαν ἔχοντες ἄλλην σπουδαιοτέραν ἐργασίαν, ἐξηκολούθησαν τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἠδύναντο εἰσέτι νὰ καθορίσωσι τὰς τοπογραφικὰς θέσεις τοῦ δορυφόρου. Πᾶσαι αἱ ἀπόψεις αὐτοῦ ἰσοσταθμίζοντο ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας.

Παρετήρησαν οὕτω διὰ τῶν πλαγίων παραθύρων μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας τῆς ἑσπέρας. Ἡ Σελήνη τότε τοσοῦτον ἐμεγεθύνθη ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ὥστε ἐκάλυπτε τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ στερεώματος. Ὁ Ἥλιος λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς, τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν ἀφ' ἑτέρου ἐπλημμύριζον τὸν μύδρον διὰ φωτός.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Βαρβικὰν ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ ὑπολογήσῃ τὴν διάστασιν, ἥτις διεχώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τέρματος τοῦ ταξειδίου των, εἰς ἑπτακοσίας λεύγας. Ἡ ταχύτης τοῦ μύδρου ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο διακοσίων μέτρων ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ἤτοι περὶ τὰς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα λεύγας τὴν ὥραν. Ἡ βάσις τοῦ μύδρου ἔτεινε νὰ στραφῇ πρὸς τὴν Σελήνην ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς κεντρομόλου δυνάμεως, ἀλλ' ἡ κεντρόφυξ ὑπερίσχυε θηνεκῶς, καὶ καθίστατο πιθανὸν ὅτι ἡ εὐθύγραμμος κίνησις ἤθελε μεταβληθῇ εἰς καμπύλην τινὰ, ἧς δὲν ἠδύνατό τις νὰ ὁρίσῃ τὴν φύσιν.

Ὁ Βαρβικὰν ἐζήτει πάντοτε τὴν λύσιν τοῦ ἀνεπιλύτου προβλήματος αὐτοῦ. Αἱ ὧραι παρήρχοντο ἄνευ ἀποτελέσματος. Ὁ μύδρος ἐπλησίαζεν ἐπαισθητῶς πρὸς τὴν Σελήνην, ἀλλ' ἦτο προφανὲς ἐπίσης ὅτι δὲν ἤθελε καταφθάσει αὐτήν. Ἡ δὲ βραχυτέρα ἀπόστασις, εἰς ἣν ἤθελε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεταβῆ, ἤθελεν εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν δύω δυνάμεων, ἑλαστικῶν καὶ ὠστικῶν, αἵτινες ἐπενήργουν ἐπ' αὐτοῦ.

« Οὐδὲν ἄλλο ποθῶ, ἐπανελάμβανεν ὁ Μιχαὴλ, ἢ νὰ διαβῶμεν ἐγγύτατα τῆς Σελήνης, ἵνα ἐμβατεύσωμεν εἰς τὰ μυστήρια αὐτῆς!

— Ἀναθεματισμένη λοιπὸν ἡ αἰτία, ἀνέκραξεν ὁ Νίχωλ, ἥτις παρεξέτρεψε τὸν μύδρον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ!

— Ἀνάθεμα λοιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν ὡς ἐὰν εἶχεν ἐλλαμφθῇ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ αἰφνιδίως, ἀνάθεμα εἰς τὴν βολίδα, ἣν ἀπηντήσαμεν καθ' ὁδόν!

— Τί! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Τί ἐννοεῖς διὰ τούτου; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Ἐννοῶ, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν μετὰ πεποιθήσεως, ἐννοῶ ὅτι ἡ αἰτία τῆς παρεκτροπῆς ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὀφείλεται μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν συνάντησιν τοῦ πλάνητος ἐκείνου σώματος.

— Ἀλλ' οὐδὲ κἂν ἤγγισεν ἡμᾶς, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀδιάφορον· ὁ ὄγκος αὐτοῦ παραβαλλόμενος πρὸς τὸν τοῦ ἡμετέρου μύδρου ἦτον ὑπερμεγέθης, καὶ ἡ ἕλξις αὐτοῦ ἤρκεσε νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς διευθύνσεως ἡμῶν.

— Τόσον ὀλίγον! ἐκραύγασεν ὁ Νίχωλ.

— Ναὶ, Νίχωλ, ἀλλ' ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν ἦτο, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, ἐπὶ ἀποστάσεως ὀγδοήκοντα τεσσάρων χιλιάδων λευγῶν δὲν ἐχρειάζετο περισσότερον ἵνα μᾶς ἀποπλανήσῃ καὶ ἀποτρέψῃ τῆς Σελήνης! »

ΙΓ'.

ΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΑΙ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

Ὁ Βαρβικὰν εὗρεν ἀναμφιβόλως τὴν μόνην πιθανὴν αἰτίαν τῆς παρεκκλίσεως τοῦ μύδρου ἐκ τῆς πορείας του. Ὅσῳ μικρὰ καὶ ἂν ὑπῆρξεν αὕτη, ἤρκεσεν ὅμως εἰς τὸ νὰ τροποποιήσῃ τὴν παραβολικὴν αὐτοῦ ὁδόν. Ἦτο πεπρωμένον! Ἡ τολμηρὰ ἐπιχείρησις ἐματαιοῦτο ὑπὸ τυχαίας ὅλως περιπτώσεως, καὶ, ἐκτὸς ἐξαιρετικῆς τινος περιστάσεως, δὲν ἤθελον δυνηθῇ πλέον ν' ἀφιχθῶσιν εἰς τὸν δίσκον τῆς Σελήνης. Ἤθελον τοὐλάχιστον διέλθει πολὺ πλησίον αὐτοῦ ἵνα δυνηθῶσι νὰ λύσωσι φυσιολογικά τινα ἢ γεωλογικὰ ζητήματα, ἄλυτα μέχρι τῆς ὥρας;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τοῦτο καὶ μόνον τὸ ζήτημα ἀπησχόλει ἤδη τοὺς τολμηροὺς ἀεροπόρους. Περὶ δὲ τῆς τύχης ἣν ἐπεφύλαττεν αὐτοῖς τὸ μέλλον, οὐδὲ ἤθελον νὰ σκεφθῶσιν. Ἀλλ' ἆρά γε τί ἤθελον ἀποβῆ ἐν μέσῳ τῶν ἀπείρων τούτων ἐρημιῶν, ὅτε μάλιστα μετ' ὀλίγον ἤθελεν ἐλλείψει εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ ἀήρ; Ἔτι ὀλίγαι ἡμέραι, καὶ ἤθελον καταπέσει ἀναισθητοῦντες ὑπὸ ἀσφυξίας ἐντὸς τοῦ περιπλανωμένου τούτου μύδρου· ἀλλ' ἡμέραι τινὲς ἦσαν αἰῶνες διὰ τοὺς ἀτρομήτους τούτους ἄνδρας· ὅθεν ἀφιέρωσαν πάσας αὐτῶν τὰς στιγμὰς εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς Σελήνης, ἣν οὐδόλως πλέον ἤλπιζον ὅτι θέλουσιν ἐπισκεφθῆ.

Ἡ ἀπόστασις ἡ διαχωρίζουσα τότε τὸν μύδρον ἀπὸ τοῦ δορυφόρου ὑπελογίσθη ὡς οὖσα διακοσίων περίπου λευγῶν. Κατὰ δὲ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὅσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερείας τοῦ δίσκου, οἱ ὁδοιπόροι ἦσαν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένοι τῆς Σελήνης, παρ' ὅσον οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς ὡπλισμένοι διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν τηλεσκοπίων.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ῥὸς ἐν Parson-town στηθὲν ὄργανον, τὸ ὁποῖον μεγεθύνει τὰ ἀντικείμενα κατὰ ἓξ χιλιάδας καὶ πεντακοσίας φορὰς, φέρει τὴν Σελήνην εἰς ἀπόστασιν δεκαὲξ λευγῶν· περιπλέον δὲ, διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Λόγκς-Πὴκ ἱδρυμένου ἰσχυροῦ ὀργάνου, τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν, μεγεθυνόμενον τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας φορὰς, ἐφέρετο πλησίον εἰς ἐλάττονα τῶν δύω λευγῶν ἀπόστασιν, τὰ δ' ἐπ' αὐτοῦ ἀντικείμενα τὰ ἔχοντα δέκα μέτρων διάμετρον ἐφαίνοντο δι' αὐτοῦ ἀρκετὰ εὐκρινῶς.

Οὕτω λοιπὸν, εἰς τὴν ἀπόστασιν ταύτην, αἱ τοπογραφικαὶ λεπτομέρειαι τῆς Σελήνης, παρατηρούμεναι ἄνευ τηλεσκοπίου, δὲν ἠδύναντο νὰ ὁρισθῶσιν ἐπαισθητῶς. Ὁ ὀφθαλμὸς καθεώρα τὴν ἐκτεταμένην περιοχὴν τῶν ἀπεράντων ἐκείνων κοιλωμάτων, ἅτινα λίαν ἀκαταλλήλως παρονομάζονται «θάλασσαι», ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὴν φύσιν αὐτῶν. Αἱ ἐξοχαὶ τῶν ὀρέων ἐξηφανίζοντο ὑπὸ τὴν ἀκτινοβόλον λάμψιν ἣν ἐπέχεεν ἡ ἀντανάκλασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Τὸ βλέμμα, θαμβούμενον, ἀπεστρέφετο ἀκουσίως.

Ἐν τούτοις τὸ ἐπίμηκες σχῆμα τοῦ ἄστρου ἀνεπτύσσετο ἤδη. Ἐπεφαίνετο δὲ ὡς γιγαντιαῖον ὠὸν, οὗ ἡ μικροτέρα βάσις ἦτον ἐστραμμένη πρὸς τὴν Γῆν. Καὶ πραγματικῶς ἡ Σελήνη, ὑγρὰ ἡ ἐλατὴ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς, παρίστα τότε ἐντελῆ σφαῖραν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἐλκυσθεῖσα πρὸς τὸ κέντρον τῆς ἕλξεως τῆς Γῆς, ἐμηκύνθη ὑπὸ τὴν ἐπίδροιαν τῆς βαρύτητος· καταστᾶσα δὲ δορυφόρος,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀπώλεσε τὴν ἀρχικὴν καθαρότητα τῶν σχημάτων αὐτῆς, τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος αὐτῆς μετεκινήθη ἔμπροσθεν τοῦ κέντρου τοῦ σχήματος, καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαθέσεως τινὲς τῶν ἐπιστημόνων ἠθέλησαν νὰ συμπεράνωσιν ὅτι ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ θὰ προσέφυγον ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, ἣν δὲν βλέπομεν ἀπὸ τῆς Γῆς.

Ἡ ἀλλοίωσις αὕτη τῶν ἀρχικῶν σχημάτων τοῦ δορυφόρου ἐπὶ ὀλίγας μόνον στιγμὰς ἦτο ἐπαισθητή, καθότι ἡ ἀπὸ τῆς Σελήνης ἀπόστασις τοῦ μύδρου ἠλαττοῦτο λίαν ὁρμητικῶς μὲ τὴν ταχύτητα αὐτοῦ, ἥτις ἦτο μὲν ἱκανῶς κατωτέρα τῆς ἀρχικῆς, οὐχ ἧττον ὅμως ἦτον ὀκτὼ ἢ ἐννέα φορὰς ἀνωτέρα τῆς μεγαλειτέρας ταχύτητος τῶν σιδηροδρομικῶν ἁτμαμαξῶν. Ἡ πλαγία διεύθυνσις τοῦ μύδρου, δι' αὐτὸν τοῦτον μάλιστα τὸν λόγον τῆς πλαγιότητος αὐτῆς, παρεῖχεν εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ μύδρος θέλει προσκρούσει εἰς ἕν τι σημεῖον τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι δὲν θὰ ἔφθανέ ποτε μέχρις αὐτοῦ. Δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ πιστεύσῃ, καὶ ἔλεγε τοῦτο πολλάκις. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν, εἰδικώτερος κριτὴς καὶ πραγματογνώμων, δὲν ἔπαυεν ἀπαντῶν εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς ἀμειλίκτου λογικῆς του.

«Οὐχί, Μιχαὴλ, ἔλεγεν, οὐχί. Δὲν δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Σελήνην παρὰ μόνον διὰ τῆς πτώσεως, καὶ ὅμως δὲν πίπτομεν. Ἡ μὲν κεντρόμολος δύναμις συνέχει ἡμᾶς ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Σελήνης, ἀλλ' ἡ κεντρόφυξ ἀπωθεῖ ἡμᾶς ἀκαταμαχήτως.»

Εἶπε δὲ ταῦτα δι' ὕφους τοιούτου, ὥστε ἀφήρεσεν ἀπὸ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἐλπίδας.

Τὸ μέρος τῆς Σελήνης, πρὸς τὸ ὁποῖον προσήγγιζεν ὁ μύδρος, ἦν τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, τουτέστιν ἐκεῖνο ὅπερ οἱ σεληνογραφικοὶ χάρται παριστῶσι πρὸς τὰ κάτω, διότι οἱ χάρται οὗτοι σχεδιάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ τηλεσκοπίου παρεχομένην εἰκόνα, καὶ γνωρίζομεν ὅτι τὰ τηλεσκόπια ἀναστρέφουσι τὰ ἀντικείμενα. Τοιοῦτος ἦν ὁ Σεληνογραφικὸς Ἄτλας τοῦ Βὴρ καὶ τοῦ Μοῖδλερ, ὃν συνεβουλεύετο ὁ Βαρβικάν. Τὸ βόρειον τοῦτο ἡμισφαίριον παρουσιάζει ἐκτεταμένας πεδιάδας, διακοπτομένας ὑπὸ μεμονωμένων ὀρέων.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἡ Σελήνη ἦτο πλησιφαής. Κατὰ ταύτην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν οἱ ὁδοιπόροι ἔπρεπε νὰ ἀποβιβασθῶσιν εἰς τὴν Σελήνην, ἐὰν ἡ ἀπαισία βολὶς μὴ παρεξέκλινε τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν. Ἡ Σελήνη λοιπὸν ἤρχετο ἀκριβῶς εἰς ὅπερ σημεῖον εἶχε προσδιορίσει τῷ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβρυγίας. Μαθηματικῶς εἰπεῖν, εὑρίσκετο εἰς τὸ περίγειον αὐτῆς καὶ εἰς τὸ κατακόρυφον τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου παραλλήλου. Ἐάν τις παρατηρητὴς ἐτοποθετεῖτο εἰς τὸ βάθος τῆς ὑπερμεγέθους Κολομβιάδος, ἑστημένης καθέτως εἰς τὸν ὁρίζοντα, ἤθελεν ἰδεῖ τὴν Σελήνην ἐπικαλύπτουσαν τὸ στόμιον τοῦ τηλεβόλου, εὐθεῖα δὲ γραμμή, παριστῶσα τὸν ἄξονα τοῦ τηλεβόλου, ἤθελε διαπεράσει τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν διὰ τοῦ κέντρου.

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς τῆς 5 πρὸς τὴν 6 δεκεμβρίου, οἱ ἥρωες ἡμῶν οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀνεπαύθησαν. Καὶ ἠδύναντο νὰ κλείσωσί ποτε τὸ ὄμμα, ὄντες τοσούτῳ ἐγγὺς τοῦ νέου τούτου κόσμου; Πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις αὐτῶν συνεκεντροῦντο εἰς μίαν καὶ μόνην σκέψιν: νὰ ἴδωσιν! Ἀντιπρόσωποι τῆς Γῆς, τῆς παρελθούσης καὶ παρούσης ἀνθρωπότητος, συνεκεφαλαίουν ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὅπερ ἐθεώρει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τὰς σεληνιακὰς ταύτας χώρας καὶ εἰσέδυεν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ὁρυφόρου αὐτῆς! Συγκίνησίς τις κατεῖχε τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ μετέβαινον σιωπηλοὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο παράθυρον.

Αἱ παρατηρήσεις αὐτῶν, καταγραφόμεναι ὑπὸ τοῦ Βαρβικὰν, συνεπληρώθησαν μετὰ πάσης ἀκριβείας. Ἵνα ποιῶσιν αὐτὰς εἶχον τηλεσκόπια, ἵνα δὲ ἐξελέγξωσι τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν εἶχον χάρτας.

Πρῶτος παρατηρητὴς τῆς Σελήνης ὑπῆρξεν ὁ Γαλιλαῖος. Ἀλλὰ τὸ ἀνεπαρκὲς αὐτοῦ τηλεσκόπιον ἐμεγέθυνε τὰ ἀντικείμενα μόνον τριακονταπλασίως. Οὐχ ἧττον ὅμως πρῶτος αὐτὸς, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου διεσπαρμένων κηλίδων, ἀνεκάλυψεν ὄρη, καὶ κατεμέτρησε τὸ ὕψος τινῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπέδωκεν εἰς αὐτὰ ὑπερβολικῶς ὕψος ἰσομέγεθες πρὸς τὸ εἰκοστὸν τῆς διαμέτρου τοῦ δίσκου, ἤτοι ὀκτὼ χιλιάδων καὶ ὀκτακοσίων μέτρων. Ὁ Γαλιλαῖος οὐδένα χάρτην τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ κατέστρωσε.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, ἀστρονόμος τις ἐκ Δαντίσκου, ὁ Ἑβέλιος,—διὰ μεθόδων, αἵτινες δὶς τοῦ μηνὸς μόνον ἦσαν ἀκριβεῖς, ἤτοι κατὰ τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον τετραγωνισμὸν,—ἠλάττωσε τὰς ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου γενομένας καταμετρήσεις τῶν ὑψωμάτων εἰς τὸ εἰκοστὸν ἕκτον μόνον τῆς σεληνιακῆς διαμέτρου. Ἀντίστροφος καὶ ἐνταῦθα ὑπερβολή. Ἀλλ' εἰς τὸν σοφὸν τοῦτον ὀφείλεται ὁ πρῶτος χάρτης τῆς Σελήνης. Αἱ καθαραὶ καὶ στρογγύλαι κηλίδες δεικνύουσι παρ' αὐτῷ κυκλοτερῆ ὄρη, αἱ δὲ σκιεραὶ κηλίδες δεικνύουσιν ἐκτεταμένας θαλάσσας,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αἵτινες πράγματι οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ πεδιάδες. Εἰς τὰ ὄρη ταῦτα καὶ τὰς ἐκτάσεις τῶν ὑδάτων ἔδωκε παρωνυμίας ἐκ τῶν ἐπιγείων. Παρ' αὐτῷ βλέπομεν τὸ Σινᾶ ἐν μέσῳ Ἀραβίας, τὴν Αἴτναν ἐν τῷ κέντρῳ μιᾶς Σικελίας, τὰς Ἄλπεις, τὰ Ἀπέννινα, τὰ Καρπάθια, εἶτα τὴν Μεσόγειον, τὴν Μαιώτιδα Λίμνην, τὸν Εὔξεινον Πόντον, τὴν Κασπίαν θάλασσαν· ὀνόματα κακῶς ἐφηρμοσμένα ἄλλως τε, ἐπειδὴ οὔτε εἰς τὰ ὄρη ταῦτα οὔτε εἰς τὰς θαλάσσας διακρίνεται ὁ σχηματισμὸς τῶν ὁμωνύμων αὐτῶν ἐπὶ τῆς Γῆς.

Τρίτος τῆς Σελήνης χάρτης κατεσκευάσθη κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Δομινίκου Κασσίνη, ἀνακριβὴς καὶ οὗτος εἰς τὰς καταμετρήσεις. Πολλὰ ἀντίγραφα τούτου ἐδημοσιεύθησαν, ἀλλ' ὁ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένος, διατηρηθεὶς ἱκανὰ ἔτη ἐν τῷ Βασιλικῷ Τυπογραφείῳ, ἐπωλήθη τέλος ἀντὶ βάρους ὡς ὕλη τις περιττή.

Καὶ ὁ Λαχίρ, διάσημος μαθηματικὸς καὶ ἰχνογράφος, ἐσχεδίασεν ὡσαύτως χάρτην τῆς Σελήνης, ἔχοντα ὕψος τεσσάρων μέτρων, ὅστις ὅμως οὐδέποτε ἐχαλκογραφήθη.

Μετὰ τοῦτον, ἀστρονόμος τις Γερμανός, ὁ Τωβίας Μάϋερ, ἀκμάσας περὶ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἤρχισε τὴν δημοσίευσιν λαμπροῦ σεληνογραφικοῦ χάρτου, κατὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ὅσον οἱόν τε ἀκριβεῖς σεληνιακὰς καταμετρήσεις· ἀλλ' ὁ ἐπισυμβὰς τῷ 1762 θάνατός του ἐκώλυσεν αὐτὸν τοῦ νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας τὸ ὡραῖον τοῦτο ἔργον.

Μετὰ τοῦτον Σχροτὲρ τις, ἐκ Λιλιενθάλ, ἐσχεδίασε πολυαρίθμους χάρτας τῆς Σελήνης, ἔπειτα ὁ ἐκ Δρέσδης Λόρχμαν, εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστοῦμεν πίνακά τινα, διαιρούμενον εἰς εἴκοσι καὶ πέντε τμήματα, ὧν τέσσαρα ἐχαλκογραφήθησαν.

Οἱ δὲ κκ. Βὴρ καὶ Μοῖδλερ συνέθεσαν τὸν περιβόητον Σ ε λ η ν ο γ ρ α φ ι κ ὸ ν χ ά ρ τ η ν περὶ τὸ ἔτος 1830 κατ' ὀρθογραφικὴν ἐπιπεδογραφίαν. Ὁ χάρτης οὗτος ἀναπαριστᾷ ἀκριβῶς τὸν σεληνιακὸν δίσκον, ὁποῖος φαίνεται· μόνον δὲ αἱ σχηματισμοὶ τῶν ὀρέων καὶ τῶν πεδιάδων δὲν εἶναι ἀκριβεῖς ἢ μόνον κατὰ τὸ κεντρικὸν αὐτοῦ μέρος· καθ' ὅλα δὲ τ' ἄλλα μέρη, βόρεια ἢ νότια, ἀνατολικὰ ἢ δυτικά, τὰ σχήματα ταῦτα, ὡς παριστώμενα συντετμημένως, δὲν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ τοῦ κέντρου. Ὁ τοπογραφικὸς οὗτος χάρτης, ἔχων ὕψος ἐνενήκοντα πέντε ἑκατοστομέτρων καὶ διαιρούμενος εἰς τέσσαρα μέρη, εἶναι τὸ ἀριστούργημα τῆς σεληνιακῆς χαρτογραφίας.

Μετὰ τὸ ἔργον τῶν ἐπιστημόνων τούτων, ἀναφέρονται αἱ σεληνο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γραφικαὶ ἀπόψεις τοῦ γερμανοῦ ἀστρονόμου Ἰουλίου Σμίδτ, αἱ τοπογραφικαὶ ἐργασίαι τοῦ πατρὸς Σέκκη, τὰ θαυμάσια δοκίμια τοῦ φιλεπιστήμονος ἄγγλου Οὐάρρεν-δὲ-Λαρὺ, καὶ τέλος ὁ χάρτης τῶν κκ. Λεκουτυριὲ καὶ Σιαπουί, ὡραῖον πρότυπον, σχεδιογραφηθὲν κατὰ τὸ 1860.

Τοιοῦτο τὸ ὀνοματολόγιον τῶν διαφόρων πινάκων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν σεληνιακὸν κόσμον. Ὁ Βαρβικὰν εἶχε δύω ἐξ αὐτῶν, τὸν τοῦ Βὴρ καὶ Μοῖδλερ καὶ τὸν τοῦ Σιαπουὶ καὶ Λεκουτυριέ. Οὗτοι δ' ἔμελλον νὰ διευκολύνωσι τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν ὀργάνων τῆς ὀπτικῆς ἅτινα εἶχεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐκέκτητο ἐξαίρετα ναυτικὰ τηλεσκόπια, κατασκευασθέντα ἐπίτηδες διὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο· ἐμεγέθυνον δὲ ταῦτα ἑκατοντάκις τὰ ἀντικείμενα, ὥστε ἠδύναντο νὰ φέρωσι τὴν Σελήνην πρὸς τὴν Γῆν εἰς ἀπόστασιν κατωτέραν τῶν χιλίων λευγῶν. Ἀλλὰ τότε εἰς ἀπόστασιν ἥτις περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωΐας δὲν ὑπερέβαινε τὰ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιόμετρα, καὶ ἐν μέσῳ χώρου, ὃν οὐδεμία διετάραττεν ἀτμοσφαῖρα, τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα ἔπρεπε νὰ φέρωσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Σελήνης πλησιέστερον τῶν χιλίων πεντακοσίων μέτρων.

ΙΔ'

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ.

«Εἶδές ποτε τὴν Σελήνην; ἠρώτα εἰρωνευόμενος διδάσκαλός τις ἕνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

— Οὐχί, κύριε, ἀπήντησεν ὁ μαθητὴς μετ' ἐμφαντικωτέρας εἰρωνείας, ἀλλὰ χρεωστῶ νὰ εἴπω ὅτι ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῆς.»

Ἡ εἰρωνικὴ αὕτη ἀπάντησις τοῦ μαθητοῦ δύναται κατά τινα ἔννοιαν νὰ γείνῃ ὑπὸ τῆς ἀπειραρίθμου πλειονότητος τῶν ὑπὸ τὴν Σελήνην βιούντων ὄντων. Πόσοι ἄνθρωποι ἤκουσαν νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς Σελήνης, ἣν οὐδέποτε αὐτοὶ εἶδον . . . τοὐλάχιστον διὰ τοῦ τηλεσκοπικοῦ ὀργάνου! Πόσοι δὲ πάλιν οὐδὲ κἂν ἐξήτασαν τὸν χάρτην τοῦ δορυφόρου αὐτῶν!

Ῥίπτοντες ἓν βλέμμα ἐπὶ σεληνογραφικοῦ ἡμισφαιρίου παρατηροῦμεν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας περίεργόν τινα μερικότητα. Ἀπ' ἐναντίας πρὸς τὴν διάταξιν ἥτις ἀκολουθεῖται διὰ τὴν Γῆν καὶ τὸν Ἄρην, αἱ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἤπειροι κατέχουσιν ἰδίως τὸ νότιον ἡμισφαίριον τῆς σεληνιακῆς σφαίρας. Ἀλλ' αἱ ἤπειροι αὗται δὲν παρουσιάζουσι τὰς καθαρὰς ἐκείνας καὶ κανονικὰς γραμμὰς τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς ἰνδικῆς χερσονήσου. Αἱ γωνιώδεις καὶ ἰδιόρρυθμοι αὐτῶν παραλίαι βρίθουσι κόλπων καὶ χερσονήσων, ὥστε βλέπων τις αὐτὰς ἀναπολεῖ παραχρῆμα τὴν σύγχυσιν ἐκείνην τῶν νήσων τῆς Σόνδης, ἔνθα αἱ γαῖαι εἶναι διατετμημέναι καθ' ὑπερβολήν. Ἐὰν δέ ποτε ὑπῆρξε ναυτιλία ἐπὶ τῆς Σελήνης, θὰ ἦτο βεβαίως δυσχερεστάτη λίαν καὶ κινδυνωδεστάτη, καὶ πρέπει νὰ οἰκτείρωμεν τοὺς ναυτίλους καὶ ὑδρογράφους τῆς Σελήνης, τοὺς μὲν ὁσάκις διαπλέουσι τὰς κλυδωνιζομένας ταύτας παραλίας, τοὺς δὲ ὁσάκις περιπίπτουσιν εἰς τὰς ἐπικινδύνους ἐκείνας ἀκτάς.

Ἀξιοσημείωτον ἐπίσης εἶναι, ὅτι ἐπὶ τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς Σελήνης ὁ νότιος πόλος ἔχει πλείονας ἠπείρους ἢ ὁ βόρειος. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου ὑπάρχει μικρά τις στοιβὰς γαιῶν, διαχωριζομένων ἀπὸ τῶν ἄλλων ἠπείρων ὑπὸ ἐκτεταμένων θαλασσῶν (1). Πρὸς νότον ὅμως αἱ ἤπειροι καλύπτουσι σχεδὸν πᾶν τὸ ἡμισφαίριον. Ὥστε πολὺ πιθανὸν ὅτι οἱ Σεληνῖται ἔσχασαν ἤδη τὴν σημαίαν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν πόλων αὐτῶν, ἐν ᾧ οἱ Φραγκλῖνοι, οἱ Ῥὸς, οἱ Κὲν (Kane), οἱ Δυμὸντ-δ'-Οὐρβίλ, οἱ Λαμβὲρτ δὲν ἠδυνήθησαν εἰσέτι νὰ προσπελάσωσιν εἰς τὸ ἄγνωστον τοῦτο σημεῖον τῆς Γῆς.

Αἱ νῆσοι ὑπάρχουσι πολυάριθμοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, πᾶσαι σχεδὸν ἐπιμήκεις ἢ κυκλοτερεῖς καὶ οἱονεὶ κεχαραγμέναι διὰ τοῦ διαβήτου, καὶ σχηματίζουσι κατ' ἐπιφάνειαν ἐκτεταμένον ἀρχιπέλαγος, δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ θελκτικὸν ἐκεῖνο σύμπλεγμα τὸ σολίζον τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Μικρᾶς-Ἀσίας ἀπόστασιν, περὶ οὗ τοσαῦτα ἔπλασε διηγήματα ἡ μυθολογία. Ἄκοντες δὲ, ἀναμιμνησκόμεθα τὰ ὀνόματα τῆς Νάξου, Τενέδου, Μήλου, Καρπάθου, καὶ ἀναζητοῦμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὴν ναῦν τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τὴν πεντηκόντορον τῶν Ἀργοναυτῶν. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἀνεπόλει κατὰ νοῦν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, διότι ἔβλεπεν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἑλληνικὸν ἀρχιπέλαγος. Ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματα τῶν συνοδοιπόρων αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν ὀλιγώτερον φαντασιοκόποι, ἡ θέα τῶν παραλίων τούτων ἀνεμίμνησκε μᾶλλον τὰς κα-

(1). Ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι διὰ τῆς λέξεως «θάλασσαι» ἐννοοῦμεν τὰς ἀπεράντους ἐκείνας ἐκτάσεις, αἵτινες, καλυπτόμεναι ἄλλοτε πιθανῶς ὑπὸ τῶν ὑδάτων, νῦν οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ ἀχανεῖς πεδιάδες.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τακερματισμένας γαίας τῆς Νέας-Βρουνσβίκης καὶ τῆς Νέας-Σκωτίας, ὅπου δὲ ὁ Γάλλος ἀνεκάλυπτε τὰ ἴχνη τῶν μυθολογουμένων ἡρώων, οἱ Ἀμερικανοὶ ἀνεύρισκον τοποθεσίας προσφόρους πρὸς ἀνίδρυσιν καταστημάτων καὶ ἐμπορικῶν κέντρων, πρὸς ὄφελος τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τῆς Σελήνης.

Ἵνα δὲ περάνωμεν τὴν περιγραφὴν τοῦ ἠπειρωτικοῦ μέρους τῆς Σελήνης, προσθέσωμεν ὀλίγας ἔτι λέξεις περὶ τῆς ὀρεογραφικῆς αὐτῆς διευθετήσεως.

Ἐπὶ τῆς Σελήνης διακρίνονται λίαν εὐκρινῶς αἱ σειραὶ τῶν ὀρέων, τὰ μεμονωμένα ὄρη, τὰ περιφερῆ καὶ αἱ ἀπορρῶγες. Πᾶσα ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης περιλαμβάνεται ἐν ταύτῃ τῇ διαιρέσει, καὶ δυνάμεθα νὰ παρομοιάσωμεν αὐτὴν πρὸς Ἑλβετίαν ἀπέραντον ἢ Νορβηγίαν συνεχῆ, ἔνθα ἡ ἐπενέργεια τοῦ Πλούτωνος ἐποίησε τὸ πᾶν. Ἡ μεγάλη τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς τραχύτης καὶ ἀνωμαλία εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαδοχικῶν συστολῶν τῆς ἀρχεγόνου αὐτῆς μάζης, καθ' ἣν ἔτι ἐποχὴν ἐμορφοῦτο τὸ ἄστρον. Ὁ δίσκος τῆς Σελήνης εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν μελέτην τῶν γεωλογιῶν φαινομένων, ἐπειδή, κατὰ τὴν παρατήρησιν ἀστρονόμων τινῶν, ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης, μολονότι ἀρχαιοτέρα τῆς Γῆς, διέμεινεν ὅμως ἀείποτε νέα. Ἐπὶ τῆς Σελήνης δὲν ὑπάρχει ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἀλλοιοῖ καὶ διαστρέφει τὴν πρωτότυπον αὐτῆς ἐξωτερικὴν σύστασιν, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐνδελεχὴς ἐπίδρασις παράγει εἴδός τι γενικῆς ἰσοπεδώσεως· δὲν ὑπάρχει ἀήρ, οὗ ἡ ἀποσυνθετικὴ δύναμις τροποποιεῖ τὰς ὀρεογραφικὰς ἀπόψεις. Ἐν αὐτῷ, ἡ ἐνέργεια τοῦ Πλούτωνος, μηδόλως ἀλλοιουμένη ὑπὸ τῶν ποσειδωνιανῶν δυνάμεων, διατελεῖ ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς καθαρότητι, εἶναι δὲ τέλος, ὁποία ἦτον ἡ Γῆ πρὶν ἢ αἱ παλίρροιαι καὶ τὰ ῥεύματα ἐπιπλήσωσιν αὐτὴν διὰ τῶν ὑποσταθμισθέντων στρωμάτων.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀχανῶν τούτων ἠπείρων περιπλάνησιν αὐτοῦ, τὸ βλέμμα προσηλοῦται ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, τῶν ἔτι ἀχανεστέρων. Οὐ μόνον ὁ σχηματισμός, ἡ θέσις καὶ ἡ θέα αὐτῶν ἀναπολοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τοῦ θεωμένου τὰς ἰδιότητας τῶν ἐπιγείων ὠκεανῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς, αἱ θάλασσαι κατέχουσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς σφαίρας. Καὶ ὅμως αὗται δὲν εἶναι ἐκτάσεις ὑδάτων, ἀλλὰ πεδιάδες, ὧν οἱ ταξειδιῶται ἤλπιζον νὰ ὁρίσωσι μετ' οὐ πολὺ τὴν φύσιν.

Ὁμολογητέον, ὅτι οἱ ἀστρονόμοι ἀπένειμαν εἰς τὰς ὑποτιθεμένας ταύτας θαλάσσας ὀνόματα, παράδοξα μέν, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐσεβάσθη μέχρι τοῦ νῦν. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν εἶχε δίκαιον παραβάλλων τὸ ἡμισφαίριον τοῦτο πρὸς τὸν «χάρτην τοῦ ἔρωτος» τὸν ὑπὸ μιᾶς Σκουδερῆ ἢ ἑνὸς Συράνου δὲ-Βερζεράκ σχεδιογραφηθέντα.

« Μόνον, προσέθηκε, δὲν εἶναι πλέον οὗτος χάρτης τοῦ αἰσθήματος, ὡς κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἀλλὰ χάρτης τοῦ βίου, διηρημένος καθαρώτατα εἰς δύω διακεκριμένα μέρη, τὸν γυναικεῖον καὶ τὸν ἀνδρικόν. Εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον, εἰς τοὺς ἄνδρας τὸ ἐπὶ τ' ἀριστερά.»

Εἰς τοὺς τοιούτους λόγους τοῦ ποιητικοῦ Μιχαὴλ ἀνύφαινον τοὺς ὤμους περιφρονητικῶς οἱ πέζοὶ αὐτοῦ σύντροφοι, ἐπειδὴ ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ ἐθεώρουν τὸν σεληνιακὸν χάρτην ὑπὸ ὅλως ἀλλοίαν ἔποψιν ἢ ὁ φαντασιοκόπος αὐτῶν σύντροφος. Ἐν τούτοις ὁ εὐφάνταστος φίλος αὐτῶν εἶχεν ὁπωσδήποτε καὶ μικρόν τι δίκαιον. Κρινέτω περὶ τούτου ἕκαστος ἐκ τῶν περαιτέρω.

Ἐν τῷ πρὸς ἀριστερὰν ἡμισφαιρίῳ ἐκτείνεται ἡ «Θάλασσα τῶν Νεφῶν», ἔνθα πολλάκις κινδυνεύει νὰ καταποντισθῇ ὁ ἀνθρώπινος λόγος. Οὐ μακρὰν δὲ φαίνεται ἡ «Θάλασσα τῶν Βροχῶν», τρεφομένη ὑπὸ τῶν παντοειδῶν δοκιμασιῶν τῆς ὑπάρξεως. Παρ' αὐτὴν ὑπανοίγεται ἡ «Θάλασσα τῶν Καταιγίδων», ἔνθα ὁ ἄνθρωπος παλαίει ἀκαταπαύστως κατὰ τῶν θριαμβευόντων πολλάκις παθῶν αὐτοῦ. Ἔπειτα ἀπηυδηκὼς ἐκ τῶν πλανῶν, τῶν προδοσιῶν, τῶν ἀπιστιῶν καὶ ὅλης τῆς σπείρας τῶν ἐπιγείων ἀθλιοτήτων, τί εὑρίσκει κατὰ τὸ τέρμα τοῦ σταδίου αὐτοῦ; τὴν ἀχανῆ «Θάλασσαν τῶν Διασκεδάσεων», μόλις ἐπιγλυκυνομένην καὶ ὑπό τινων σταγόνων ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ «Κόλπου τῆς Δρόσου». Νέφη, βροχαί, καταιγίδες, διασκεδάσεις· μὴ καὶ ὁ ἀνθρώπινος βίος περιέχῃ τι ἄλλο καὶ δὲν συγκεφαλαιοῦται εἰς αὐτὰς τὰς τέσσαρας λέξεις;

Τὸ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμισφαίριον, «ἀφιερωμένον εἰς τὰς γυναῖκας,» περιέχει μικροτέρας θαλάσσας, ὧν τὰ χαρακτηριστικὰ ὀνόματα παριστῶσι συμβολικῶς πάσας τὰς περιπετείας τοῦ γυναικείου βίου. Ἰδοὺ ἡ «Θάλασσα τῆς Γαλήνης», ὑπεράνω τῆς ὁποίας κλίνει ἐπιχαρίτως ἡ νεᾶνις, καὶ ἡ «Λίμνη τῶν Ὀνείρων», ἥτις ἀντανακλᾷ εἰς ἐκείνην τὸ ἐνδαλμα μειδιῶντος μέλλοντος. Ἰδοὺ ἡ «Θάλασσα τοῦ Νέκταρος» μετὰ τῶν κυμάτων τῆς τρυφερότητος καὶ τῆς ἐρωτύλου αὔρας! Αὕτη, ἡ «Θάλασσα τῆς Γονιμότητος», ἐκείνη, ἡ «Θάλασσα τῶν Κρίσεων», ἔπειτα ἡ «Θάλασσα τῶν Ἀτμῶν», ἧς αἱ διαστάσεις εἰσὶν ἴσως λίαν περιωρισμέναι, καὶ τέλος ἡ ἀπέραντος «Θάλασσα τῆς Ἡσυχίας», ἔνθα ἀποβροχῶνται πάντα τὰ ἐπίπλαστα πάθη, πάντα τὰ ἀνωφελῆ ὀνειροκο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λήματα, πᾶσαι αἱ ἀκατεύναστοι ἐπιθυμίαι, καὶ τῆς ὁποίας τὰ κύματα προχέονται ἠρέμα εἰς τὴν «Θάλασσαν τοῦ Θανάτου!»

Ὁποία παράδοξος ὀνοματολογία· ὁποία μοναδικὴ διαίρεσις τῶν δύω τούτων ἡμισφαιρίων τῆς Σελήνης, ἀμφοτέρων συνηνωμένων πρὸς ἄλληλα, ὡς ὁ ἀνὴρ μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ σχηματιζόντων τὴν εἰς τὸ κενὸν ἀναπτᾶσαν σφαῖραν τοῦ βίου! Καὶ ὁ εὐφάνταστος Μιχαὴλ δὲν εἶχε δίκαιον ἑρμηνεύων τοιουτοτρόπως τὴν φαντασίαν ταύτην τῶν παλαιῶν ἀστρονόμων;

Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ φαντασία αὐτοῦ διέτρεχεν οὕτω τὰς θ α λ ά σ σ α ς, οἱ ἐμβριθεῖς σύντροφοί του ἐθεώρουν τὰ πράγματα ὑπὸ γεωγραφικωτέραν ἔποψιν, καὶ ἀπεστήθιζον τὰς λεπτομερείας τοῦ νέου τούτου κόσμου, καταμετροῦντες τὰς γωνίας καὶ τὰς διαμέτρους.

Διὰ τὸν Βαρβικὰν καὶ τὸν Νίχωλ ἡ Θάλασσα τῶν Νεφῶν ἦτον ἀπέραντον κοίλωμα τοῦ ἐδάφους, ἐγκατεσπαρμένον ὑπὸ κυκλοτερῶν τινων ὀρέων· καλύπτον δὲ μεγάλην ἔκτασιν τοῦ δυτικοῦ μέρους τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου, περιεῖχεν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τέσσαρας χιλιάδας καὶ ὀκτακοσίας τετραγωνικὰς λεύγας, τὸ δὲ κέντρον αὐτοῦ ἦν μεταξὺ τῶν 15^0 νοτίου πλάτους καὶ 20^0 δυτικοῦ μήκους. Ὁ Ὠκεανὸς τῶν Καταιγίδων, Oceanus Procellarum, ἡ εὐρυτέρα πεδιὰς τοῦ Σεληνιακοῦ δίσκου, περιελάμβανεν ἐπιφάνειαν 328, 300 τετρ. λευγῶν, καθότι τὸ κέντρον αὐτοῦ ἦν μεταξὺ τῶν 10^0 βορείου πλάτους καὶ 45^0 ἀνατολικοῦ μήκους. Ἀπὸ τῶν κόλπων αὐτοῦ ἀνέθρωσκον τὰ θαυμάσια ἀκτινοβόλα ὄρη τοῦ Κεπλέρου καὶ τοῦ Ἀριστάρχου.

Βορειότερον, ἐξετείνετο ἡ Θάλασσα τῶν Βροχῶν, Mare Imbrium, χωριζομένη ἀπὸ τῆς Θαλάσσης τῶν Νεφῶν διὰ σειρῶν ὑψικορύφων, ἔχουσα τὸ κέντρον αὐτῆς εἰς 35^0 βορείου πλάτους καὶ 20^0 ἀνατολικοῦ μήκους· τὸ σχῆμα ταύτης ἦτο περίπου κυκλοτερὲς καὶ κατεῖχεν ἔκτασιν 193 χιλιάδων λευγῶν. Τέλος δὲ, περὶ τὰ ὅρια τοῦ ἡμισφαιρίου τούτου διεκρίνοντο τρεῖς ἔτι κόλποι, ὁ Διακεκαυμένος (Torride), ὁ Κόλπος τῆς Δρόσου καὶ ὁ Κόλπος τῶν Ἰρίδων, μικραὶ πεδιάδες, περιοριζόμεναι ὑπὸ σειρῶν ὑψηλῶν ὀρέων.

Τὸ «γυναικεῖον» ἡμισφαίριον, μᾶλλον ἰδιότροπον ἐκ φύσεως, περιεῖχε θαλάσσας μικροτέρας, ἀλλὰ πολυαριθμοτέρας. Αὗται δὲ ἦσαν, πρὸς νότον μὲν, ἡ Θάλασσα τοῦ Ψύχους, Mare Frigoris, κειμένη 55^0 βορείου πλάτους καὶ 0^0 μήκους, ἔχουσα ἐπιφάνειαν 76 χιλ. τετρ. λευγῶν, καὶ συνορεύουσα μὲ τὴν Λίμνην τοῦ Θανάτου καὶ τὴν Λίμνην τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὀνείρων· ἡ Θάλασσα τῆς Γαλήνης, Mare Serenitatis, κειμένη 25° βορείου πλάτους καὶ 20° δυτικοῦ μήκους, περιλαμάνουσα δὲ ἐπιφάνειαν 86 χιλ. τετρ. λευγῶν· ἡ Θάλασσα τῶν Κρίσεων, Mare Crisium, κανονικῶς περιοριζομένη καὶ στρογγυλοτάτη, κειμένη μεταξὺ 17° βορείου πλάτους καὶ 55° δυτικοῦ μήκους, εἶχεν ἐπιφάνειαν 40 χιλ. τετρ. λευγῶν, ἀληθὴς καὶ Κασπία κεχωσμένη μεταξὺ ζώνης ὀρέων. Ἔπειτα, κατὰ τὸν Ἰσημερινὸν, μεταξὺ 5° βορείου πλάτους καὶ 25° δυτικοῦ μήκους, ἐφαίνετο ἡ Θάλασσα τῆς Ἡσυχίας, Mare Tranquillitatis, περιλαμβάνουσα 121,509 τετρ. λεύγας καὶ συγκοινωνοῦσα πρὸς νότον μὲν μετὰ τῆς Θαλάσσης τοῦ Νέκταρος, Mare Nectaris, ἐχούσης ἔκτασιν 28,800 τετραγωνικῶν λευγῶν, κειμένης δὲ εἰς τὰς 15' νοτίου πλάτους καὶ 35° δυτικοῦ μήκους, πρὸς ἀνατολὰς δὲ μετὰ τῆς Θαλάσσης τῆς Γονιμότητος, Mare Fecunditatis, τῆς εὐρυτέρας πασῶν τῶν ἐν τῷ ἡμισφαιρίῳ τούτῳ, περιλαμβανούσης ἔκτασιν 219,300 τετρ. λευγῶν, κειμένη δὲ μεταξὺ 3° νοτίου πλάτος καὶ 50° δυτικοῦ μήκους. Τέλος δὲ, πρὸς τὸ βορειότερον καὶ πρὸς τὸ νοτιώτερον ἔτι μέρος, διεκρίνοντο καὶ ἄλλαι δύω θάλασσαι, ἡ τοῦ Ὁυμβόλδου, Mare Humboldtianum, ἧς ἡ ἐπιφάνεια 6,500 τετρ. λευγῶν, καὶ ἡ Νότιος Θάλασσα, Mare Australe, ἐπὶ ἐκτάσεως 25 μιλίων.

Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ 0 μεσημβρινοῦ, ἠνοίγετο ὁ Κόλπος τοῦ Κέντρου, Sinus Medii, εἶδος ἑνωτικοῦ σημείου μεταξὺ τῶν δύω ἡμισφαιρίων.

Οὕτως ἀνεπτύσσετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Νίχωλ καὶ τοῦ Βαρβικὰν ἡ πάντοτε ὁρατὴ ἐπιφάνεια τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς. Ὅτε δὲ ἐπρόσθεσαν τὰ ἐξαγόμενα τῶν διαφόρων τούτων καταμετρήσεων, εὗρον ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἡμισφαιρίου τούτου ἦτο 4, 738, 160 τετρ. λευγῶν, ὧν 3,317,600 λεῦγαι ἦσαν τῶν ἡφαιστείων, τῶν ὀρεινῶν σειρῶν, τῶν φαράγγων, τῶν νήσων, ἐν ἑνὶ λόγῳ παντὸς ὅ,τι ἐφαίνετο συνιστῶν τὸ στερεὸν μέρος τῆς Σελήνης, αἱ δ' 1,410,400 λεῦγαι ἀνῆκον εἰς τὰς θαλάσσας, τὰς λίμνας, τὰ ἕλη, καὶ πᾶν ὅ,τι κατὰ τὸ φαινόμενον ἐσχημάτιζε τὸ ὑγρὸν αὐτῆς μέρος. Πρᾶγμα δηλαδὴ ἐντελῶς ἀδιάφορον εἰς τὸν καλὸν Μιχαήλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΙΕ'.

ΟΡΕΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ.

Ἤδη παρετηρήθη ὅτι ἡ διεύθυνσις ἣν ἠκολούθει ὁ μύδρος ἔφερεν αὐτὸν πρὸς τὸ βόρειον τῆς Σελήνης ἡμισφαίριον. Οἱ ταξειδιῶται ἀπεῖχον ἔτι πολὺ τοῦ κεντρικοῦ ἐπιπέδου σημείου, εἶχα ἔμελλον νὰ προσκρούσωσιν, ἐὰν ὁ μύδρος αὐτῶν δὲν ἤρχετο ὑποστῇ τὴν ἀνεπανόρθωτον ἐκείνην παρέκτροπήν.

Ἦτο ἡμίσεια ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ὁ Βαρβικὰν ὑπελόγισε τότε τὴν ἀπόστασιν εἰς 1,400 χιλιόμετρα, ἀπόστασιν ὀλίγον ἀνωτέραν τοῦ μήκους τῆς σελήνιακῆς ἀκτῖνος, ἥτις ἔπρεπε νὰ ὀλιγοστείῃ καθ' ὅσον ἐπροχώρουν αὐτοὶ πρὸς τὸ βόρειον πόλον. Ὁ μύδρος εὑρίσκετο τότε οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἀλλὰ κατέναντι τοῦ δεκάτου παραλλήλου, καὶ ἀπὸ τοῦ πλάτους τούτου, ἐπισήμως παρατηρηθέντος ἐπὶ τοῦ χάρτου, μέχρι τοῦ πόλου, ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ δύω αὐτοῦ σύντροφοι ἠδύναντο νὰ θεωρήσωσι τὴν Σελήνην ἀνέτως.

Πραγματικῶς δι' ἀμέσου τῶν τηλεσκοπίων ἡ ἀπόστασις αὕτη τῶν 1,400 χιλιομέτρων ἠλαττώθη εἰς 14, ἤτοι τέσσαρας λεύγας καὶ ἡμίσειαν. Τὸ τηλεσκόπιον τῶν Βραχυόρεων ἔφερε μὲν πλησιέστερον τὴν Σελήνην, ἀλλ' ἡ σταθερὰ τῆς Γῆς ἐξησθένιζε παραδόξως τὴν ὀπτικὴν αὐτοῦ δύναμιν. «Ὅθεν ὁ Βαρβικάν, τοποθετημένος ἐντὸς τοῦ μύδρου μετὰ τοῦ τηλεσκοπίου εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, διέκρινεν ἤδη λεπτομερείας τινὰς, δυστικκρίτους διὰ τοὺς παρατηρητὰς τῆς Γῆς.

«Φίλοι μου, εἶπε τότε ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου μετὰ σοβαρᾶς φωνῆς, δὲν γνωρίζω ποῦ μεταβαίνομεν, καὶ ἀγνοῶ ἂν θὰ ἐπανίδωμέν ποτε τὸν πλανήτην ἡμῶν. Οὐχ ἧττον ὅμως προβαίνομεν εἰς τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν, ὡς ἐὰν αἱ ἐργασίαι ἡμῶν ἤθελον χρησιμεύσει μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς ὁμοίους μας. Τηρήσωμεν τὸ πνεῦμα ἐλεύθερον πάσης προκαταλήψεως. Εἴμεθα ἀστρονόμοι. Ὁ μύδρος οὗτος εἶναι μελετητήριον τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Καντάβριγίας μετενεχθὲν εἰς τὴν ἀπειροτέραν ἔκτασιν. Παρατηρήσωμεν.»

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἤρχισεν ἡ ἐργασία γενομένη μετὰ τῆς ἐρικτῆς ἀκριβείας, καὶ ὁ Βαρβικὰν ἐχρησιμοποίησε πιστῶς τὰς διαφόρους ἀπόψεις τῆς Σελήνης κατὰ τὰς διαφόρους ἀποστάσεις, ἃς ὁ μύδρος ἐλάμβανεν ἀπέναντι τοῦ ἄστρου τούτου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ μύδρος εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ δεκάτου βορείου παραλλήλου, ἐφαίνετο διατρέχων ἀκριβῶς τὴν εἰκοστὴν μοῖραν τοῦ ἀνατολικοῦ μήνους.

Ἐνταῦθα εἶε ἀναγκαία παρατήρησίς τις ὅτον ἀφορᾷ τὸν χάρτην ὅσις ἐχρησίμευεν εἰς τὰς ἐρεύνας. Εἰς τοὺς σεληνογραφικοὺς χάρτας, ἔνθα, διὰ τὴν ὑπὸ τῶν τηλεσκοπίων γινομένην ἀναστροφὴν τῶν ἀντικειμένων, τὸ νότιον κεῖται ἄνω καὶ τὸ βόρειον κάτω, ἴτως φαίνεται φυσικὸν ὅτι, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναστροφῆς ταύτης, ἡ ἀνατολὴ πρέπει νὰ τεθῇ ἐπ' ἀριστερὰ καὶ ἡ δύσις ἐπὶ δεξιά. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτως, καὶ ἐὰν ὁ χάρτης ἐστρέφετο ὄπισθεν καὶ παρίστα τὴν Σελήνην ὁποία παρουσιάζεται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν γυμνοὺς ἡ ἀνατολὴ ἤθελε κεῖσθαι ἐπ' ἀριστερὰ καὶ ἡ δύσις ἐπὶ δεξιά, ἀπ' ἐναντίας βεβαίως πρὸς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῆς Γῆς. Ἰδοὺ δὲ ὁ λόγος τῆς ἀνωμαλίας ταύτης.

Εἰ ἐπὶ τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου τῆς Γῆς τοποθετημένοι παρατηρηταί, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐν Εὐρώπῃ, βλέπουσι τὴν Σελήνην πρὸς νότον, σχετικῶς πρὸς αὐτούς· ὁσάκις δὲ παρατηροῦσιν αὐτὴν, στρέφουσι τὰ νῶτα πρὸς βορρᾶν, εἶναι ἐναντίαν ἐναίσης ἣν ἔχουσι παρατηροῦντες γεωγραφικόν τινα χάρτην. Ἐπειδὴ δὲ στρέφουσι τὰ νῶτα πρὸς βορρᾶν, ἡ ἀνατολὴ κεῖται ἐπὶ τ' ἀριστερὰ, ἡ δὲ δύσις ἐπὶ τὰ δεξιὰ αὐτῶν. Διὰ δὲ τὰς παρατηρητὰς τοὺς ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ τοποθετημένους, ὡς παραδείγματος χάριν ἐν Παταγονίᾳ, τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σελήνης κεῖται ἐντελῶς ἀριστερόθεν καὶ ἡ ἀνατολὴ δεξιόθεν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔχουσι τὴν μεσημβρίαν ὄπισθεν αὐτῶν.

Οὗτος εἶναι ὁ λόγος τῆς κατ' ἐπιφάνειαν ταύτης ἀνατροπῆς, καὶ πρέπει νὰ λάβωμεν αὐτὸν ὑπ' ὄψιν ὅπως παρακολουθήσωμεν τὸν Βαρβικὰν εἰς τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ.

Ὑπὸ τῶν σεληνογραφικῶν πινάκων τοῦ Μὴρ καὶ Μεῖλερ βοηθούμενοι οἱ τρεῖς φίλοι ἠδύναντο ἀδιστάκτως νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ μέρος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου ὅπερ διεβλέπετο ἐν τῷ φακῷ τοῦ τηλεσκοπίου αὐτῶν.

«Τί βλέπομεν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Τὸ βόρειον μέρος τῆς Θαλάσσης τῶν Νεφῶν, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν. Ἀλλ' ἀπέχομεν πολὺ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν φύσιν του. Αἱ πεδιάδες αὗται συνίστανται ἆρά γε ἐκ ψάμμων ἢ ὀρέων; ὡς ἠξίωσαν οἱ πρῶτοι ἀστρονόμοι; ἢ μήπως εἶναι ἀπέραντα δάση, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κ. Οὐάρεν δε-Λαρύ, ὅστις ὑποτίθησιν ὅτι ἡ Σε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λήνη κέκτηται ἀτμοσφαῖραν χαμηλοτάτην, ἀλλὰ καὶ λίαν σύμπυκνον Τοῦτο θέλομεν γνωρίσει βραδύτερον. Μὴ ἐπιβεβαιώσωμεν οὐδὲν πρὶν ἢ ἀποκτήσωμεν τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα.»

Τὰ ὄρια τῆς Θαλάσσης ταύτης τῶν Νεφῶν εἰσὶ λίαν ἀμφιβόλως κεχαραγμένα ἐπὶ τῶν πινάκων. Ὑποτίθεται δὲ, ὅτι ἡ ἀχανὴς αὕτη πεδιὰς καλύπτεται τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ ὄγκων λάβης, ἣν ἐξερεύγονται τὰ παρακείμενα ἡφαίστεια τοῦ δεξιοῦ μέρους, Πτολεμαῖος, Πυρβάχος καὶ Ἀρζαχήλ. Ἀλλ' ὁ μύδρος ἐπροχώρει καὶ προστήγγιζεν ἐπαισθητῶς, καὶ ἤρχισαν ἤδη νὰ φαίνωνται αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων, ἅτινα περιορίζουσι τὴν θάλασσαν ταύτην ἀπὸ βορρᾶ. Πρὸ αὐτῶν ἀνυψοῦτο ὄρος ἀκτινοβολοῦν περικαλλέστατα, οὗ ἡ κορυφὴ ἠφανίζετο τρόπον τινὰ ὑπὸ τὴν ἔντασιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

«Τοῦτο εἶναι . . . ; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ὁ Κοπέρνικος, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Ἂς ἴδωμεν λοιπὸν καὶ τὸν Κοπέρνικον.»

Τὸ ὄρος τοῦτο, κείμενον ὑπὸ τὴν ἐννάτην μοῖραν βορείου πλάτους καὶ εἰκοστὴν ἀνατολικοῦ μήκους, ἀνέρχεται εἰς ὕψος 3,437 μέτρων ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης. Φαίνεται δὲ ἐντελῶς ἀπὸ τῆς Γῆς, καὶ οἱ ἀστρονόμοι δύνανται νὰ σπουδάσωσιν αὐτὸ πληρέστατα, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ τελευταίου τετάρτου καὶ τῆς Νέας Σελήνης φάσιν, ἐπειδὴ τότε ἡ σκιά του ἐξαπλοῦται κατὰ μῆκος ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἐπιτρέπει τὴν καταμέτρησιν τοῦ ὕψους αὐτοῦ.

Ὁ Κοπέρνικος οὗτος εἶναι μετὰ τὸν ἐν τῷ δυτικῷ ἡμισφαιρίῳ κείμενον Τύχωνα τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ὄρος τῆς Σελήνης ἐκ τοῦ συστήματος τῶν ἀκτινοβόλων. Ὑψοῦται μεμονωμένον, ὡς γιγαντιαῖος φάρος, πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Θαλάσσης τῶν Νεφῶν, τὸ ὁποῖον συνορεύει πρὸς τὴν Θάλασσαν τῶν Καταιγίδων, καὶ διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἀκτινοβολίας φωτίζει δύω ὠκεανοὺς ταυτοχρόνως. Ἦτο θέαμα ἀπαράμιλλον τὸ τῶν μακροτενῶν ἐκείνων χρυσοφαῶν σειρῶν, αἵτινες καταθαμβοῦσι τὴν ὅρασιν κατὰ τὴν πανσέληνον καὶ, ὑπερβαίνουσαι ἀκολούθως τὰς πρὸς βορρᾶν κειμένας μεθορίους σειρὰς τῶν ὀρέων, σβέννυνται παρὰ τὴν Θάλασσαν τῶν Βροχῶν. Περὶ τὴν μίαν ὥραν τῆς γηίνης πρωΐας ὁ μύδρος, ὡς αἰθεροπόρον ἀερόστατον, ἐκυμαίνετο ὑπεράνω τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου βουνοῦ.

Ὁ Βαρβικὰν κατώρθωσε ν' ἀναγνωρίσῃ ἀκριβῶς τὰς πρωτίστας αὐτοῦ λεπτομερείας. Ὁ Κοπέρνικος συγκαταριθμεῖται εἰς τὴν σειρὰν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν κυκλικῶν ὀρέων πρώτης τάξεως καὶ, ὡς ὁ Κέπλερος καὶ ὁ Ἀρίσταρχος, οἵτινες κεῖνται ὑπεράνω τοῦ Ὠκεανοῦ τῶν Καταιγίδων, φαίνεται ἐνίστε ὡς σπινθηροβόλον σημεῖον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σποδοχρώμου φωτὸς καὶ ἐνομίσθη ὑπό τινων ὡς ἡφαίστειον ἐν ἐνεργείᾳ. Ἀλλ' ὡς πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ὁρατῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης κείμενα, εἶναι καὶ τοῦτο ἡφαίστειον ἐσβεσμένον. Ἡ διάμετρος τῆς περιοχῆς αὐτοῦ ὑπελογίσθη εἰς 22 λεύγας περίπου. Διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἀνεκαλύπτοντο ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἴχνη στιβάδων λάβης, παραχθεισῶν ὑπὸ τῶν ἀλληλοδιαδόχων ἐκρήξεων, πέριξ δὲ αὐτοῦ ἐφαίνοντο διεσπαρμένα τὰ ἡφαιστιακὰ λείψανα, ὧν τινα ἐφαίνοντο εἰσέτι ἔνδοθεν τοῦ κρατῆρος.

Ἐν ᾧ διέβαινον ἄνωθεν τῆς περικυκλούσης τὸν Κοπέρνικον πεδιάδος, ὁ Βαρβικὰν ἠξυνήθη νὰ σημειώσῃ πολυάριθμα ὄρη ἧττον σημαντικά, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ μικρὸν καὶ κυκλικὸν ὄρος, τὸ καλούμενον Γαὶ-Λυσσὰκ, οὗ τὸ πλάτος εἶνε 23 χιλιομέτρων. Πρὸς νότον ἡ πεδιὰς ἐφαίνετο ὁμαλωτάτη, ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν, μέχρι τοῦ μέρους ὅπου συνώρευε μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ τῶν Καταιγίδων, ἦτον ὡσεὶ ἐπιφάνεια ὑγρὰ, τεταραγμένη ὑπὸ ἀνεμοστροβίλου, ἧς αἱ προεξοχαὶ καὶ αἱ ἀνωμαλίαι ἐσχημάτιζον ἀλληλουχίαν κυμάτων αἰφνιδίως παγέντων. Ἐπὶ ὅλου δὲ τοῦ ἀθροίσματος τούτου καὶ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις ἐτοξεύοντο αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες, αἵτινες συνεσταυροῦντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κοπερνίκου· τινὲς τούτων ἐπαρουσίαζον πλάτος τριάκοντα χιλιομέτρων καὶ μῆκος δυσυπολόγιστον.

Οἱ ἀεροπόροι συνεζήτουν περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν παραδόξων τούτων ἀκτίνων, ἀλλ' ἠδυνάτουν νὰ καθορίσωσι τὴν φύσιν αὐτῶν, ὡς οὐδ' οἱ ἐπὶ τῆς Γῆς παρατηρηταί.

«Ἀλλὰ διατί, ἔλεγεν ὁ Νίχωλ, αἱ ἀκτῖνες αὗται νὰ μὴ θεωρηθῶσιν ἁπλούστατα ὡς ἀνταύγειαι τῶν ὀρέων, ἅτινα ἀντανακλῶσι ζωηρότερον τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας;

— Οὐχί, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, διότι, ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτω, κατά τινας θέσεις τῆς Σελήνης, αἱ ἐξοχαὶ αὗται ἤθελον ῥίπτει σκιάν· ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως συμβαίνει.»

Πραγματικῶς αἱ ἀκτῖνες αὗται ἐπιφαίνονται μόνον καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας εἶναι εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τῆς Σελήνης, καὶ ἀφανίζονται, ὁσάκις αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ πίπτουσι πλαγίως.

«Ἀλλὰ τί ἐφαντάσθησαν τέλος οἱ ἐπιστήμονες ὅπως ἐξηγήσωσι τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φωτεινὰ ταῦτα βέλη; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ· διότι ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω, ὅτι οἱ σοφοὶ ἀφ' ἑαυτῶν τι πρᾶγμα ἀνεξήγητον!

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν, ὁ Ἔρσχελος ἐσχημάτισε μίαν γνώμην, ἀλλ' ἀδὲν ἐτόλμησε νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτήν.

— Ἀδιάφορον. Καὶ ποία εἶναι ἡ γνώμη αὕτη;

— Ἐφρόνει ὅτι αἱ ἀκτῖνες αὗται εἶναι ῥεύματα λάβης ἀποψυχραινθείσης, ἅτινα διαγράφουσιν ὅταν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου προσβάλλωσιν αὐτὰ καθ' ἑαυτά. Καὶ τίποτε μὲν ἡ ὑπόθεσις αὕτη νὰ ἦναι ὀρθή, ἀλλ' εἶναι οὐχ ἧττον ἀληθοφανές. Ἐὰν ἄλλως τε διαβῶμεν τὸν πόλον τοῦ Τύπωνος, θὰ δυνηθῶμεν τότε νὰ κατανοήσωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἀκτινοβολίας ταύτης.

— Γνωρίζετε, φίλοι μου, πρὸς τί ὁμοιάζει ἡ πεδιὰς αὕτη ὁρωμένη ἀπὸ τοῦ ὕψους εἰς ὃ εὑρισκόμεθα; εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Νικόλ.

— Τὴν χωροπαιδιάν (eu de jonchets), ὅπου βλέπει κανεὶς μυρίων εἰδῶν πράγματα, φύρδην μίγδην ἐρριμμένα. Λείπει μόνον τὸ ἁρπάγιον, ἵνα παρασύρῃ αὐτὰ ἓν πρὸς ἕν.

— Ὁμίλει δὰ σπουδαίως! εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Πολὺ καλά, ὑπέλαβεν ἡσύχως ὁ Μιχαήλ· ἀντὶ λοιπὸν χωροπαιδιᾶς, ὑποθέτωμεν ὀστεοθήκας. Ἡ πεδιὰς αὕτη ἤθελεν εἶναι τότε ἀπέραντος ὀστεοθήκη, ἐν ᾗ ἀναπαύονται τὰ λείψανα χιλιάδων παρωχημένων γενεῶν. Προσομοιάζει λοιπὸν τὴν παρομοίωσιν ταύτην;

— Ὅτι ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Διάβολε! εἶναι πολὺ δύσκολος! ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ ἐμοῦ φίλε, ἀπεκρίθη τότε ὁ φίλτατος Βαρβικάν· πολλὰ ὀλίγον ἐνδιαφέρει νὰ μάθωμεν πρὸς τί ὁμοιάζει, ὅταν δὲν γνωρίζωμεν τί εἶναι.

— Καλὴ ἀπάντησις, ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαήλ. Αὕτη θέλει μὲ διδάξει πῶς νὰ συλλογίζωμαι μὲ σοφούς!»

Ἐν τούτοις ὁ μύδρος ἐπροχώρει μετὰ ὁμοιομόρφου σχεδὸν ταχύτητος κατὰ μῆκος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Οἱ ἀεροπόροι, φυσικῷ τῷ λόγῳ, οὐδ' ἐσκέπτοντο κἂν ν' ἀναπαύσωσιν οὐδὲ μίαν στιγμήν. Ἕκαστον λεπτὸν μετεβίνει τὴν τοποθεσίαν τὴν ὁποίαν εἶχον ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Περὶ τὴν πρώτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς πρωΐας ἤρχισαν νὰ διαφαίνωνται αἱ κορυφαὶ ἑτέρου τινὸς ὄρους, τὸ ὁποῖον ὁ Βαρβικάν, συμβουλευόμενος τοὺς σεληνογραφικοὺς αὐτοῦ πίνακας, ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτον ὁ Ἐρατοσθένης.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ τὸ ὄρος τοῦτο, ἔχον ὕψος 4500 μέτρων, ἀνῆκεν εἰς τὸ σύστημα τῶν κυκλικῶν, ἅτινά εἰ ι το οὗτο τὸ ὑπλη(ῆ ἐπὶ τῆς Σελήνης, ἐπὶ πῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ὁ Βαρβικὰν ἐξέθηκεν εἰς τοὺς συντρόφους αὐτοῦ τὴν γνώμην τοῦ Κεπλέρου τερὶ τῆς μορφώσεως τῶν ὀρέων τούτων. Κατὰ τὸν διάσημον τοῦτον μαθηματικὸν, αἱ κρατηρόμορφοι αὗται λοιλότητες ἀνεσκάφησαν ὑπὸ ἀνθρωπίνης χειρός.

« Πρὸς τίνα σκοπό; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Πρὸς σκοπὸν φυσικώτατο! ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν. Οἱ Σελη ῖται ἐπεχείρησαν τὰς γιγαντιαίας ταύτας ἐργασίας καὶ ἔσκαψαν τὰς παμμεγέθεις ταύτας ὀπὰς διὰ νὰ καταφεύγω ι εἰς αὐτὰς καὶ προφυλάσσωνται ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτί ω ν, αἵτινες προσβάλλουσιν αὐτοὺς ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας κατὰ συ ένειαν.

— Αἰ! δὲν εἶναι ἀνόητοι οἱ Σελη ῖται! εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Περίεργος ἰδέα, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ. Πιθανὸν ὅμως νὰ μὴ ἐγνώριζεν ὁ Κέπλερ τὰς ἀληθεῖς διαστάσεις τῶν ὀρέων τούτων, ἐπειδὴ ἡ ὄρυξις αὐτῶν εἶναι ἔργον γιγάντων, ἀκατόρθωτον ὅλως διὰ τοὺς Σελη ίτας!

— Καὶ διατί, ἀφοῦ ἡ βαρύτης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης εἶναι ἑξάκις μικροτέρα τῆς βαρύτητος ἐπὶ τῆς Γῆς; εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀλλ' ἐὰν καὶ οἱ Σελη ῖται ὦσιν ἑξάκις μικρότεροι ἡμῶν; ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ.

— Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι Σελη ῖται!» προσέθηκεν ὁ Βαρβικάν. Καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ἡ συζήτησις.

Μετ' ὀλίγον ὁ Ἐρατοσθένης ἠφανίσθη ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ὁ μύδρος νὰ προσεγγίσῃ αὐτὸν ἱκανῶς ὅπως γίνωσιν ἀκριβεῖς παρατηρήσεις. Τὸ ὄρος τοῦτο διεχώριζε τὰ Ἀπέννινα ἀπὸ τῶν Καρπαθίων.

ΙΣΤ'.

ΣΕΛΗΝΙΑΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΙ.

Περὶ τὴν 2 καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς πρωΐας ὁ μύδρος ἦτο κατ' εὐθεῖαν ἀπέναντι τοῦ τριακοστοῦ παραλλήλου τῆς Σελήνης καὶ εἰς πραγματικὴν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς χιλίων χιλιομέτρων, ἀναγομένων εἰς δέκα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δυνάμει τῶν ὀπτικῶν ὀργάνων. Ἐφαίνετο πάντοτε ἀδύνατον νὰ καταφθάσῃ εἰς οἱονδήποτε μέρος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Ἡ μετακινητική αὐτοῦ ταχύτης, σχετικῶς μετρία, ἦτον ἀνεξήγητος διὰ τὸν Βαρβικάν. Εἰς τοιαύτην ἀπὸ τῆς Σελήνης ἀπόστασιν ἔπρεπε νὰ ἦναι λίαν ἰσχυρὰ να συνέχῃ αὐτὸν κατὰ τῆς ἕλξεως τῆς Σελήνης. Ὑπῆρχε λοιπὸν ἐνταῦθα φαινόμενόν τι, οὗ ὁ λόγος ἠγνοεῖτο εἰσέτι. Ἄλλως τε ἔλειπε καὶ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος ὅπως ἀναζητηθῇ ἡ αἰτία αὐτοῦ. Ἡ πρόσοψις τῆς Σελήνης ἀνεξελίσσετο ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ δὲν ἤθελον ν' ἀπολέσωσιν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν.

Ὁ δίσκος λοιπὸν ἐφαίνετο διὰ τοῦ τηλεσκοπίου εἰς ἀπόστασιν δύω λευγῶν καὶ ἡμισείας. Ἐάν τις ἀεροναύτης μετεφέρετο εἰς τοιαύτην ὑπεράνω τῆς Γῆς ἀπόστασιν, τί ἤθελεν ἄρά γε διακρίνει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς; Οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ εἴπῃ, ἐπειδὴ καὶ αἱ ὑψηλότεραι ἀναβάσεις δὲν ὑπερέβησαν τὰς 8 χιλιάδας μέτρων.

Ἀλλ' ἰδοὺ μόλα ταῦτα ἡ ἀκριβὴς περιγραφὴ παντὸς ὅ,τι ἔβλεπαν ἀπὸ τοῦ ὕψους τούτου ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ δίσκου τῆς Σελήνης κατεφαίνοντο πολυποίκιλοι ἀποχρώσεις κατ' εὐρείας γραμμάς. Οἱ σεληνογράφοι οὐδόλως συμφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀποχρώσεων τούτων. Εἶναι δὲ πολυειδεῖς καὶ διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων ζωηρότατα. Ὁ Ἰούλιος Σμὶτ ἀξιοῖ, ὅτι, ἐὰν οἱ ὠκεανοὶ τῆς Γῆς ἤθελον ἀποξηρανθῇ, ὁ ἀπὸ τῆς Σελήνης παρατηρῶν τὴν Γῆν δὲν ἤθελε διακρίνει ἐπὶ τῆς γηΐνης σφαίρας, μεταξὺ τῶν ὠκεανείων καὶ τῶν ἠπειρωτικῶν πεδιάδων, ἀποχρώσεις τόσον εὐκρινῶς ἀπ' ἀλλήλων διαχωριζομένας, ὁποίας βλέπει ἐπὶ τῆς Σελήνης ὁ ἐπίγειος παρατηρητής. Κατ' αὐτὸν, τὸ κοινὸν χρῶμα εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα θάλασσαι γνωστὰς πεδιάδας εἶναι τὸ βαθὺ λευκόφαιον, μεμιγμένον μετὰ πρασινοφαίου. Ἐπίσης δὲ καί τινες τῶν μεγάλων κρατήρων παρουσιάζουσι τὸν χρωματισμὸν τοῦτον.

Ὁ Βαρβικὰν ἐγνώριζε τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Γερμανοῦ σεληνογράφου, ἣν συνεμερίζοντο ὅ τε Βὴρ καὶ ὁ Μοϊδλερ. Ἐβεβαιώθη δὲ, ὅτι ἡ παρατήρησις ἐδικαίου αὐτοὺς κατά τινων ἀστρονόμων, οἵτινες παραδέχονται μόνον τὸν λευκόφαιον χρωματισμὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης. Εἴς τινα διαστήματα, τὸ πρασινόχρουν διεκρίνετο ζωηρῶς, ὁποῖον ἐκπέμπεται, κατὰ τὸν Ἰούλιον Σμὶτ, ἀπὸ τῶν Θαλασσῶν τῆς Γαλήνης. Ὁ Βαρβικὰν παρετήρησεν ἐπίσης εὐρεῖς κρατῆρας, στερουμένους ἐσωτερικῶν κώνων, οἵτινες ἀνέπεμπον χρῶμα κυανωπόν, ἀνάλο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

γον πρὸς τὴν ἀνταύγειαν ἐλάσματος χαλυβδίνου, προσφάτως στιλβωθέντος. Οἱ χρωματισμοὶ οὗτοι ἀνῆκον πραγματικῶς εἰς τὸν δίσκον τῆς Σελήνης καὶ δὲν προήρχοντο, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν ἀστρονόμων, εἴτε ἐκ τῆς ἀτελείας τῶν ὀπτικῶν ὀργάνων, εἴτε ἐκ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἐπιγείου ἀτμοσφαίρας. Ὁ Βαρβικὰν οὐδεμίαν εἶχε περὶ τοῦ τοιούτου ἀμφιβολίαν. Παρετήρει διὰ τοῦ κενοῦ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποπέσῃ εἰς οὐδεμίαν ὀπτικὴν ἀπάτην. Ἐθεώρησε δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαφόρων τούτων χρωματισμῶν ὡς κατακτηθὲν διὰ τὴν ἐπιστήμην. Ἤδη, αἱ πρασινόχροοι ἀποχρώσεις ἐκεῖναι προήρχοντο ἆρά γε ἔκ τινος βλαστήσεως τῶν τροπικῶν, διατηρουμένης ὑπὸ συμπύκνου καὶ χθαμαλῆς ἀτμοσφαίρας; Ἐπὶ τούτου οὐδεμίαν ἔτι ἠδύνατο νὰ ἐξενέγκῃ γνώμην.

Πορρωτέρω παρετήρησε χροιάν τινα ἐρυθρωπὴν ἱκανῶς διακρινομένην. Παρομοία τις ἀπόχρωσις εἶχε παρατηρηθῇ ἤδη εἰς τὸ βάθος μεμονωμένου τινὸς περιβόλου, ὅστις κεῖται παρὰ τὰ Ἑρκύνια ὄρη, περ τὰ ἄκρα τῆς Σελήνης. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ποιήσῃ διάγνωσιν τῆς φύσεως αὐτῆς.

Οὐχ ἧττον ἀτυχὴς ὑπῆρξε καὶ εἰς τὴν διάγνωσιν ἄλλου τινὸς φαινομένου τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Ἰδοὺ δὲ τοῦτο.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐνησχολεῖτο καὶ αὐτὸς παρὰ τὸν πρόεδρον, ὅτε παρετήρησε μακρὰς λευκὰς γραμμάς, χωριζομένας ζωηρῶς ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Αὗται δὲ ἦσαν φαειναὶ αὔλακες, πολὺ διαφέρουσαι τῆς λάμψεως ἣν ὁ Κοπέρνικος ἀνέπεμπε πρὸ μικροῦ, ἐξετείνοντο δὲ πᾶσαι παραλλήλως.

Ὁ Μιχαὴλ, ἰδὼν αὐτάς, δὲν ὤκνησε νὰ ἀναφωνήσῃ μετὰ τῆς συσήθους αὐτῷ ἀφελείας·

«Πᾶ! ἰδοὺ καλλιεργημένα χωράφια!

— Καλλιεργημένα χωράφια; ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, ὑψῶν τοὺς ὤμους.

— Τοὐλάχιστον γεωργημένα, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ἀλλ' ὁποῖοι γεωργοὶ αὐτοὶ οἱ Σεληνῖται, καὶ ὁποίους γιγαντίους βόας ζευγνύουσιν ἆρά γε εἰς τὸ ἄροτρον, διὰ νὰ ὀρύσσωσι τοιαύτας αὔλακας!

— Δὲν εἶναι αὔλακες, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, ἀλλ' ἐντομαί!

— Ἂς ἦναι ἐντομαί, ἀπεκρίθη εὐπειθῶς ὁ Μιχαήλ. Ἀλλὰ τί ἐννοοῦνται ἐντομαὶ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον;»

Ὁ Βαρβικὰν ἀνέπτυξε τότε εἰς τὸν σύντροφον αὐτοῦ ὅ,τι ἐγνώριζε περὶ τῶν σεληνιακῶν ἐντομῶν· ἐγνώριζεν ὅτι ἦσαν αὔλακες, αἱ ὁποῖαι

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

παρατηροῦνται εἰς τὰ μὴ ὀρεινὰ μέρη τῆς Σελήνης, ὅτι αἱ αὔλακες αὗται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μερῶν ὑπάρχουσι, ἔχουσι μῆκος 4 ἕως 50 λευγῶν, καὶ ὅτι τὰ πέρατα αὐτῶν ἀείποτε βαίνουσι παραλλήλως. Ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζέ τι περισσότερον, οὔτε περὶ τοῦ σχηματισμοῦ, οὔτε περὶ τῆς φύσεως αὐτῶν.

Ὁ Ραβλκὰν, ὡπλισμένος διὰ τοῦ τηλεσκοπίου του, παρετήρησε τὰς ἐντομὰς ταύτας μετὰ μείζονος προσοχῆς, καὶ εἶδεν ὅτι τὰ ἄκρα αὐτῶν ἐσχηματίζοντο ὑπὸ ἀποτομωτάτων κλιτύων, αἵτινες ἦσαν μακρὰ προτειχίσματα παραλλήλως βαίνοντα· καὶ οὐμενοῦς δέ τις ὑπὸ τῆς φαντασίας ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ μέχρι τινὸς ὅτι ἦσαν μακρὰ ὀχυρώματα, ἀνεγερθέντα ὑπὸ μηχανῶν τῆς Σελήνης.

Ἐκ τῶν διαφόρων τούτων ἐντομῶν αἱ μὲν ἦσαν ἀπολύτως εὐθεῖαι καὶ ὡτεὶ κανονισμέναι πρὸς στάθμην, αἱ δὲ ἐπαρουσίαζον ἐλαφράν τινα καμπύλότητα, χωρὶς ὅμως τὰ πέρατα αὐτῶν ν' ἀποκλίνωσι τοῦ παραλληλισμοῦ. Καὶ ἄλλαι μὲν διεσταυροῦντο, ἄλλαι δὲ διετέρων κρατῆρας. Καὶ ἐνταῦθα μὲν διεμόλυνον κυκλικὰς κοιλότητας, οἷαι ὁ Ποσειδώνιος ἢ ὁ Πατάβιος, ἐκεῖ δὲ πάλιν διεχάρασσον διὰ γραμμῶν τὰς θαλάσσας, ὡς τὴν Θάλασσαν τῆς Γαλήνης.

Τὰ φυσικὰ ταῦτα φαινόμενα ἔμελλον βεβαίως νὰ ἐξασκήσωσι τὴν φαντασίαν τῶν ἐπὶ Γῆς ἀστρονόμων. Αἱ πρῶται παρατηρήσεις οὐδόλως ἀνεκάλυψαν τὰς ἐντομὰς ταύτας. Οὔτε ὁ Ἑβέλιος, οὔτε ὁ Κασσίνης, οὔτε ὁ Λαγίρ, οὔτε ὁ Ἔρσχελος δὲν φαίνεται νὰ ἐγνώρισαν αὐτάς. Πρῶτος ὁ Σχρῶτερ ἐσημείωσεν αὐτὰς τῷ 1789 κατὰ πρώτην φορὰν καὶ ἐπέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων. Ἔπειτα πολλοὶ ἄλλοι ἀστρονόμοι, αἵτινες ἐμελέτησαν αὐτούς, οἷοι ὁ Παστόρφιος, ὁ Γρυϊθουΐσεν, Βὴρ καὶ Μοῖλλε. Σήμερον ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται μέχρι τῶν 70. Ἀλλὰ, καίτοι ἠριθμήσαν αὐτὰς, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ προσδιορίσωσι τὴν φύσιν αὐτῶν. Δὲν εἶναι βεβαίως αὗται χειροποίητοι, ἀλλὰ οὐδὲ ῥεῖθρα ποταμῶν ἀποξηρανθέντων, ἐπειδὴ, ἀφ' ἑνὸς μέν, τὰ ὕδατα, τοσοῦτον ἐλαφρὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, οὐδέποτε ἤθελον δυνηθῇ νὰ διορύξωσι τοιούτους ὀχετούς, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ αὔλακες αὗται διέρχονται πολλάκις καὶ διὰ κρατήρων, κειμένων εἰς ὑψηλότατα ὄρη.

Ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι ὁ Μιχαὴλ συνέλαβε περὶ τούτων ἰδέαν τινὰ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ συνηντήθη κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην μετὰ τοῦ Ἰουλίου Σμίθ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Διατί, εἶπε, τὰ ἀνεξήγητα ταῦτα φαινόμενα νὰ μὴ ὑποτεθῶσιν ἁπλούστατα ἀποτελέσματα βλαστήσεως;

— Πῶς ἐννοεῖς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Μὴ παραξένεσαι, ἀξιέ μου πρόεδρε, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ. Ἆρά γε δὲν εἶναι δυνατὸν αἱ σκιεραὶ αὗται γραμμαὶ νὰ ἦναι δενδροστοιχίαι καταλλήλως διατεθειμέναι;

— Καὶ ὑποστηρίζεις λοιπὸν τὴν περὶ βλαστήσεως γνώμην σου; εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

— Ὑποστηρίζω, ἀπήντησε, τὴν ἐξήγησιν ἣν ὑμεῖς οἱ σοφοὶ ἀδυνατεῖτε νὰ εὕρητε. Τοὐλάχιστον ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι ὑπεμφαίνει καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν αἱ ἐντομαὶ ἀφανίζονται ἢ φαίνονται ἀφανιζόμεναι εἰς τακτικὰς ἐποχάς.

— Καὶ διὰ ποῖον λόγον;

— Διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ δένδρα ταῦτα φαίνονται ἀφανῆ, ὅταν καταβρέωσι τὰ φύλλα των, καὶ ἀναφαίνονται ὅταν ἀνακτῶσιν αὐτά.

— Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι, φίλτατέ μου, εὐφυεστάτη, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν, ἀλλ' ἀπαράδεκτος.

— Διατί;

— Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς Σελήνης οὐδόλως ὑπάρχουσιν ὧραι τοῦ ἔτους, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ φαινόμενα τῆς βλαστήσεως, περὶ ὧν ὁμιλεῖς, δὲν δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν ἐπ' αὐτῆς.»

Πραγματικῶς ἡ μικρὰ κλίσις τοῦ σεληνιακοῦ ἄξονος διατηρεῖ τὸν Ἥλιον εἰς ἀμετάβλητον σχεδὸν ὕψος ὑπὸ πᾶν πλάτος. Ὑπεράνω τῶν ἰσημερινῶν χωρῶν, ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ ἵσταται σχεδὸν ἀμετακινήτως εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ οὐδόλως ἢ μικρὸν ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ ὁρίζοντος εἰς τὰς πολικὰς χώρας. Ὥστε, κατὰ τὴν τοποθέτησιν ἑκάστης χώρας, ἐπικρατεῖ χειμὼν, ἢ ἔαρ, ἢ φθινόπωρον, ἢ θέρος διηνεκές, ὡς καὶ ἐν τῷ πλανήτῃ Διΐ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπὶ τῆς τροχιᾶς αὐτοῦ κλίσις τοῦ ἄξονος εἶναι ἐπίσης μικρά.

Ἀλλ' εἰς ποίαν ἐποχὴν ἀνέρχεται ἡ χρονολογία τῶν ἐντομῶν τούτων; Τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι δυσεπίλυτον. Βεβαίως εἶναι μεταγενέστεραι τῶν κρατήρων καὶ τῶν κυκλικῶν ὀρέων, ἐπειδὴ πολλαὶ εἰσῆλθον εἰς αὐτὰ διαῤῥήξασαι τὰ κυκλοτερῆ αὐτῶν περιτειχίσματα. Πιθανὸν ὅθεν νὰ ἦναι σύγχρονοι τῶν τελευταίων γεωλογικῶν ἐποχῶν καὶ νὰ προῆλθον ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυσικῶν δυνάμεων.

Ἐν τούτοις ὁ μύδρος προέβη μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ βαθμοῦ τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σεληνιακοῦ πλάτους, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς Σελήνης ἀπόστασις αὐτοῦ ἦτον ὡς ἔγγιστα ὀκτακοσίων χιλιομέτρων. Τὰ ἀντικείμενα ἐφαίνοντο ἐπὶ τοῦ φακοῦ τοῦ τηλεσκοπίου, ὡσεὶ ἔκειντο εἰς ἀπόστασιν δύω μόνον λευγῶν. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν ἀνυψοῦτο ὁ Ἑλικών, ἔχων ὕψος 505 μέτρων, ἀριστερόθεν δὲ ἀνειλίσσοντο στρογγυλοειδῶς τὰ μέτρια ἐκεῖνα ὑψώματα, τὰ ὁποῖα περικλείουσι μικρόν τι μέρος τῆς Θαλάσσης τῶν Βροχῶν, καὶ φέρουσι τὸ ὄνομα Κόλπος τῶν Ἰρίδων.

Ἵνα δύνωνται οἱ ἀστρονόμοι νὰ κάμνωσι τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης παρατηρήσεις αὐτῶν ἐπιτυχῶς καὶ ἐντελῶς, ἔπρεπεν ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς Γῆς νὰ ἦναι ἑκατοντάκις καὶ ἑβδομηκοντάκις διαφανεστέρα παρ' ὅσον εἶναι. Ἀλλ' ἐν τῷ κενῷ, ἔνθα διέπλεεν ὁ μύδρος, οὐδὲν ὑγρὸν παρενετίθετο μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ παρατηρητοῦ καὶ τοῦ παρατηρουμένου ἀντικειμένου. Περιπλέον δὲ, ὁ Βαρβικὰν εἶχε μετενεχθῆ εἰς ἀπόστασιν, ἣν οὐδέποτε ἔδωκαν τὰ ἰσχυρότερα τῶν τηλεσκοπίων, οὔτε τὸ τοῦ Ἰωάννου Ῥὸς, οὔτε τὸ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων. Ὥστε εὑρίσκετο εἰς εὐνοϊκωτέραν θέσιν ὅπως ἐπιλύσῃ τὸ μέγα ζήτημα τῆς κατοικησιμότητος τῆς Σελήνης. Ἀλλ' ὅμως ἡ λύσις αὕτη διέφευγεν εἰσέτι αὐτόν· καὶ οὐδὲν ἄλλο διέκρινεν ἢ τὴν ἔρημον ἔκτασιν ἀχανῶν πεδιάδων, καὶ πρὸς βορρᾶν ἄγονα ὄρη. Οὐδὲν ἔργον ὑπεδήλου τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρώπου· οὐδὲν ἐρείπιον τὴν διάβασιν αὐτοῦ· οὐδεμία συγκέντρωσις ζώων ὑπεδείκνυεν ὅτι ἡ ζωὴ ἀνεπτύχθη ποτὲ ἐκεῖ καὶ εἰς κατώτερον τοὐλάχιστον βαθμόν. Οὐδαμοῦ κίνησις. Οὐδαμοῦ φαινόμενα βλαστήσεως. Ἐκ τῶν τριῶν βασιλείων, τὰ ὁποῖα νέμονται τὴν ὑδρόγειαν σφαῖραν, ἓν μόνον ἀντεπροσωπεύετο ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας: τὸ βασίλειον τῶν μετάλλων.

« Διάβολε! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μὲ ὕφος κάπως τεταραγμένον, οὐδεὶς λοιπὸν ὑπάρχει;

— Οὐδείς, ἀπεκρίθη ὁ Νίχολ, μέχρι τοῦδε. Οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε ζῶον, οὔτε δένδρον. Μ' ὅλα ταῦτα, ἐὰν ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦναι συνηθροισμένη εἰς τὸ βάθος τῶν κοιλωμάτων, ἢ καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, οὐδὲν εἰσέτι δυνάμεθα νὰ προμαντεύσωμεν.

— Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, προσέθηκεν ὁ Βαρβικὰν, οὐδ' αὐτὴ ἡ διαπεραστικωτέρα ὅρασις δύναται νὰ ἴδῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπόστασιν ἀνωτέραν τῶν 7 χιλιομέτρων. Ὅθεν, ἐὰν ὑπάρχωσι Σεληνῖται, ἐκεῖνοι μὲν δύνανται νὰ βλέπωσι τὸν μύδρον ἡμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐντεῦθεν αὐτούς. »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς πρωΐας, ἐπὶ τοῦ πεντηκοστοῦ παραλλήλου ἡ ἀπόστασις εἶχεν ἐλαττωθῆ εἰς 600 χιλιόμετρα. Ἀριστερόθεν ἀνειλίσσετο γραμμή τις ὀρέων ἰδιοτρόπως πρατουμένων, φωταγωγουμένων δὲ ὑπὸ ἀπλέτου φωτός, δεξιόθεν δὲ τοὐναντίον ἔχαινε μέλαινά τις ὀπὴ ὡς παμμέγεθες φρέαρ σκοτεινὸν καὶ βαθύτατον, ἠνεῳγμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Σελήνης.

Ἡ ὀπὴ αὕτη ἦν ἡ Μέλαινα Λίμνη, ἣτόν ὁ Πλάτων, τὸν ὁποῖον δύναταί τις νὰ σπουδάσῃ ἱκανῶς ἀπὸ τῆς Γῆς κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ τελευταίου τετάρτου καὶ τῆς Νέας Σελήνης φάσιν, ὅτε αἱ σκιαὶ πίπτουσιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς.

Ὁ μέλας οὗτος χρωματισμὸς ἀπαντᾶται σπανίως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δορυφόρου. Μέχρι τοῦδε ἀνεῦρον αὐτὸν μόνον εἰς τὰ βάθη τοῦ Ἐνδυμίωνος, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Θαλάσσης τοῦ Ψύχους, ἐν τῷ δυτικῷ ἡμισφαιρίῳ, καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ Γριμάλδη, ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ, περὶ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ ἄστρου.

Ὁ Πλάτων εἶναι ἐκ τῶν κυκλικῶν ὀρέων, κεῖται δὲ μεταξὺ 51° βορείου πλάτους καὶ 9° ἀνατολικοῦ μήκους. Ὁ Βαρβικὰν ἐλυπήθη ὅτι δὲν διῆλθον κατ' εὐθεῖαν ἄνωθεν τῆς ἐκτεταμένης αὐτοῦ ὀπῆς. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἄβυσσός τις πρὸς βολιδοσκόπησιν, καὶ ἴσως ἤθελον ἀνακαλύψει μυστηριῶδές τι φαινόμενον. Ἀλλ' ἡ πορεία τοῦ μύδρου δὲν ἠδύνατο νὰ τροποποιηθῇ· ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ ὑπείκωσιν εἰς αὐτήν. Οὐδεὶς δύναται νὰ τροποποιήσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀεροστάτου, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῦ μύδρου, ὅταν ἦναί τις κεκλεισμένος ἐντὸς αὐτοῦ.

Περὶ τὴν 5ην ὥραν τῆς πρωΐας παρέκαμψε τέλος ὁ μύδρος τὰ βορεινὰ μεθόρια τῆς Θαλάσσης τῶν Βροχῶν, ἐκ δὲ τῶν ὀρέων Κονδαμίνου καὶ Φοντενέλλου τὸ μὲν ἔμενεν ἀριστερόθεν, τὸ δὲ δεξιόθεν. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ δίσκου, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἑξηκοστῆς μοίρας, ἦτον ἅπαν κεκαλυμμένον ὑπὸ ὀρέων. Τὰ τηλεσκόπια ἔφερον αὐτὰ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς λεύγης, ἤτοι μικροτέραν ἐκείνης, ἥτις διαχωρίζει τὴν κορυφὴν τοῦ Λευκοῦ Ὄρους ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης. Περὶ τὴν ἑβδομηκοστὴν δὲ μοῖραν ὑψοῦτο ὁ Φιλόλαος εἰς 3,700 μέτρων ὕψος, φέρων ἐπὶ κορυφῆς κρατῆρα ἐλλειπτικὸν 16 λευγῶν μήκους, εὔρους δὲ τεσσάρων.

Ὁ δίσκος τότε, θεωρούμενος ἐκ τῆς ἀποστάσεως ἐκείνης, ἐπαρουσίαζε λίαν ἀλλόκοτον θέαν.

Ἡ ἀπουσία τῆς ἀτμοσφαίρας ἐν τῇ Σελήνῃ παρέχει συνεπείας, τὰς ὁποίας ἤδη κατεδείξαμεν. Ἡ ἡμέρα διαδέχεται τὴν νύκτα, ἡ νὺξ δια-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δέχεται τὴν ἡμέραν, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου λυκαυγοῦς, ἀλλ' ἀποτόμως, ὡς λύχνος ἀναπτόμενος ἢ σβεννύμενος ἐν τῷ μέσῳ πυκνῆς σκοτίας. Οὐδεμία ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ εἰς τὸ θερμὸν βαθμιαία μετάβασις, καθότι στιγμὴ ὁ ἥλιος ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ζέοντος ὕδατος εἰς τὰ ψύχη τοῦ κενοῦ διαστήματος.

Ἄλλη συνέπεια, προερχομένη καὶ αὕτη ἐκ τῆς ἀπουσίας τῆς ἀτμοσφαίρας, εἶναι καὶ ἡ ἑξῆς. Ἀπόλυτος σκοτία βασιλεύει ἔνθα δὲν πίπτουσιν εἰ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες. Ὅ,τι ἐπὶ τῆς Γῆς καλεῖται συγκεχυμένον φῶς, ἡ ἐπὶ τοῦ ἀέρος αἰωρουμένη φωτεινὴ ἐκείνη ὕλη, ἥτις παράγει τὴν ἀμφιλύκην καὶ τὴν ἠώ, τὰς ὑποκιάτειρας καὶ πᾶσαν ἐν γένει τὴν χορηγίαν τοῦ σκιόφωτος, δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ φαινόμενον τῆς ὑπάρξεως δύω μόνον χρωμάτων, τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος. Ἐὰν ὁ Σελήνιτης προφυλάξῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὁ οὐρανὸς ἐπιφαίνεται αὐτῷ ἀπολύτως μέλας, οἱ δὲ ἀστέρες σπινθηρίζουσι πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ, ὡς εἰς τὰς ζοφωδεστάτας νύκτας.

Ἂς κρίνῃ λοιπὸν ἕκαστος περὶ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὁποίαν προὐξένησε τὸ παράξενον τοῦτο θέαμα ἐπὶ τοῦ Βαρβικὰν καὶ τῶν δύω αὐτοῦ φίλων. Οἱ ὀφθαλμοί των δὲν ἐλάμβανον πλέον τὰς διαστάσεις τῶν διαφόρων τοποθεσιῶν. Μία τοποθεσία τῆς Σελήνης, ἢ οὐδόλως στολίζει τὸ φαινόμενον τοῦ σκιόφωτος, οὐδόλως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξεικονισθῇ ὑπὸ ζωγράφου τῆς Γῆς. Κηλῖδες μελάνης ἐπὶ λευκῆς σελίδος, ἰδοὺ τὸ πᾶν!

Αὕτη ἡ θέα οὐδόλως εἶχε μεταβληθῇ καὶ ὅτε ἀκόμη ὁ μύδρος, διατρέχων τὴν ὀρθογωνιστὴν μοῖραν, ἀπεῖχε τῆς Σελήνης ἑκατὸν μόνον χιλιόμετρα, ἀλλ' οὔτε ὁπόταν διῆλθε κατὰ τὴν 5ην ὥραν τῆς πρωΐας ὑπεράνω τοῦ ὄρους Gioja, εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα χιλιομέτρων, ἣν τὰ τηλεσκόπια κατεβίβαζον εἰς ἓξ ὀργυιὰς μόλις. Ἐφάνη τις ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐγγίσῃ τὴν Σελήνην διὰ τῆς χειρός. Ἐφαίνετο δὲ αὐτὸς ὅτι ὁ μύδρος δὲν ἤθελε καταπέσει ἐπ' αὐτῆς ἐντὸς ὀλίγου, ἔστω καὶ εἰς τὸν βόρειον πόλον, οὗ ἡ διαλάμπουσα προεξοχὴ διεγράφετο μεγαλωστὶ ἐπὶ τοῦ μελανόχρου οὐρανοῦ. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἤθελε νὰ αἰτήσῃ ἓν τῶν παραθύρων καὶ νὰ ῥιφθῇ ἐπὶ τῆς Σελήνης. Πτῶσις δώδεκα λευγῶν! Ἀδιάφορον δι' αὐτόν. Ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα ἦτον ἀνωφελής, ἐπειδή, ἐὰν ὁ μύδρος δὲν κατέπιπτεν ἐπί οὐδενὸς σημείου τοῦ ὁρίζοντος, καὶ αὐτὸς ὁ Μιχαὴλ, ἐκλεκόμενος ἐν τῇ κινήσει αὐτοῦ, οὐδόλως ἤθελε δυνηθῇ νὰ καταβῇ πρὸ αὐτοῦ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἤτοι κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν, ἤρχισε νὰ φαίνηται ὁ πόλος τῆς Σελήνης. Ὁ δίσκος ἐφαίνετο εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀεροπόρων φωτιζόμενος σφοδρῶς κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον ἥμισυ αὐτοῦ ἦτο βεβυθισμένον εἰς τὰ σκότη. Λίαν ὀλίγη ὁ μύδρος ὑπερέβη τὴν μεταξὺ τοῦ ἰσχυροῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἀπολύτου σκότους μεθόριον γραμμὴν καὶ ἐβυθίσθη ἐξαπίνης εἰς τὰ σκότη βαθείας νυκτός.

ΙΖ'.

Η ΝΥΞ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΣΙΩΝ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΩΡΩΝ ΚΑΙ ΗΜΙΣΕΙΑΣ.

Καθ' ἣν στιγμὴν συνέβη τοιοῦτῳ αἰφνιδίως τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὁ μύδρος παρεπορεύετο τὸν βόρειον πόλον τῆς Σελήνης εἰς ἀπόστασιν κατωτέραν τῶν πεντήκοντα χιλιομέτρων, ὀλίγα δὲ μόνον δευτερόλεπτα ἤρκεσαν ὅπως βυθισθῇ εἰς τὸ ἀπόλυτον ἐκεῖ ὁ σκότος. Ἡ μετάβασις ἐγένετο τοιούτῳ ταχέως, ἄνευ βαθμιαίας ἐλαττώσεως τοῦ φωτός, ὥστε τὸ ἄστρον ἐφαίνετο σβεσθὲν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἰσχυρᾶς πνοῆς.

«Μπᾶ! ἡ Σελήνη ἐχάθη!» ἀνεφώνησεν ἔκπληκτος ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Πραγματικῶς οὔτε ἀκτὰ οὔτε σκιὰ πλέον ἐφαίνετο ἐκ τοῦ πρώην φωτὸς οὗ καὶ ἀκτινοβόλου δίσκου. Πληρεστάτη σκοτία ἐπεκράτησε καὶ ἐγένετο μάλιστα βαθυτέρα ἕνεκα τῆς ἀκτινοβολίας τῶν ἀστέρων. Ὁ μύδρος, καταπεπονισμένος ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ κώνου τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς, οὐδόλως ὑπέστατο τὴν ἐπενέργειαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὡς οὐδὲν σημεῖον τοῦ ὁρατοῦ μέρους τῆς Σελήνης.

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ λοιπὸν ἐβασίλευε πλήρης σκοτία, ὥστε δὲν ἠδύναντο οὐδὲ νὰ βλέπωσιν ἀλλήλους. Ὅθεν ἀνάγκη νὰ διαλύσωσι τὰ σκότη ταῦτα. Ὅτε δὲ καὶ ἂν ἐπεθύμει ὁ Βαρβικὰν νὰ φωτίσῃ τὸ ἀέριον, τοῦ ὁποίου ἤρχισεν ἤδη νὰ περιστέλληται τὸ ἐναποτεταμιευμένον μέρος, οὐχ ἧττον ὅμως ἀπῃτεῖτο τεχνητόν τι φῶς, ὅπερ ὁ Ἥλιος ἠρνεῖτο ἤδη νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτούς.

«Ὦ ἀνάθεμα τὸ ἀκτινοβόλον ἄστρον! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἡ ἀπουσία του μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δαπανῶμεν ἀέριον, ἐν ᾧ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἐπιχέῃ δωρεὰν τὰς ἀκτῖνάς του.

— Μὴ κατηγορῶμεν τὸν Ἥλιον, εἶπεν ὁ Νίχωλς, ἐπειδὴ οὐδόλως

ενέχεται αὐτὸς, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν Σελήνην, ἥτις παρενετέθη μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἐκείνου.

— Οὐχί! πταίει ὁ Ἥλιος! ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ.

— Οὐχί! πταίει ἡ Σελήνη!» ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

Εἰς δὲ τὴν ματαιόσχολον ταύτην φιλονεικίαν ὁ Βαρβικὰν ἐπέθηκε τέλος, εἰπών:

«Δὲν πταίει οὔτε ὁ Ἥλιος οὔτε ἡ Σελήνη, φίλοι μου, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ μύδρος ἡμῶν, ὅστις, ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ ἀκριβῶς τὴν πορείαν αὐτοῦ, ἀδεξίως παρεξετράπη ταύτης. Ἢ μᾶλλον, ἵνα ἐκφρασθῶ δικαιότερον, πταίει ἡ ἀπαισία ἐκείνη βολὶς, ἥτις ἐπροξένησε τὴν οἰκτρὰν ἡμῶν παρεκτροπὴν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς διευθύνσεως.

— Καλά! εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἀφοῦ συνεβιβάσθη πλέον τὸ πρᾶγμα, ἂς προγευματίσωμεν. Μετὰ ὁλόκληρον νύκτα παρατηρήσεων πρέπει νομίζω νὰ ἐνδυναμωθῶμεν ὀλίγον.»

Ἡ πρότασις αὕτη οὐδεμίαν ἀπήντησεν ἀντίρρησιν, ὁ δὲ Μιχαὴλ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν παρεσκεύασε τὴν τράπεζαν. Ἀλλ' ἔφαγον μόνον διὰ νὰ φάγωσιν, ἔπιον ἄνευ προπόσεων ἢ ἀνευφημιῶν. Οἱ τολμηροὶ ἀεροπόροι, φερόμενοι ἤδη ἐντὸς τῶν σκοτεινῶν ἐκτάσεων χωρὶς τῆς συνήθους αὐτῶν συνοδίας τῶν ἀκτίνων, ἠσθάνοντο ἀόριστόν τινα ἀνησυχίαν, κατακυριεύουσαν τὴν καρδίαν αὐτῶν. Ὁ «θηριώδης» ζόφος, ὁ τοσοῦτῳ προσφιλὴς εἰς τὸν κάλαμον τοῦ Βίκτορος Οὐγὼ, συνεπίεζεν αὐτοὺς πανταχόθεν.

Ἐν τούτοις ἡ συνδιάλεξις αὐτῶν περιεστρέφετο εἰς τὴν ἀτελεύτητον ταύτην νύκτα τῶν τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων ὡρῶν καὶ ἡμισείας, ἤτοι δεκαπέντε σχεδὸν ἡμερῶν, ἣν οἱ τῆς φύσεως νόμοι ἐπέβαλον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Σελήνης. Ὁ Βαρβικὰν ἀνέπτυξεν εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ λεπτομερείας τινὰς περὶ τῶν αἰτίων καὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ περιέργου τούτου φαινομένου.

«Περίεργον βεβαίως, εἶπεν, ἐπειδή, ἐὰν ἕκαστον ἡμισφαίριον τῆς Σελήνης στερῆται τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἐπὶ 15 ἡμέρας, ἐκεῖνο ἐφ' οὗ πλέομεν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ἀπολαύει κατὰ τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς αὐτοῦ νυκτὸς οὐδὲ τῆς θέας τῆς Γῆς, ἥτις διαυγάζει ἤδη λαμπρότατα. Ἐνὶ λόγῳ δὲν ὑπάρχει Σελήνη—ἐὰν ἀποδώσωμεν τὴν προσηγορίαν ταύτην εἰς τὴν σφαῖραν ἡμῶν—εἰμὴ μόνον διὰ τὴν μίαν ἐπιφάνειαν τοῦ δίσκου. Ἐὰν λοιπὸν συνέβαινε τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Γῆν, ἤτοι παραδείγματος χάριν ἐὰν ἡ Εὐρώπη οὐδέποτε ἔβλεπε τὴν Σελήνην,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀλλ' ἦτον αὐτη ὁρατὴ εἰς μόνους τοὺς ἀντίποδας αὐτῆς, φαντάσθητε ὁποία θὰ ἦτον ἡ ἔκπληξις Εὐρωπαίου τινὸς, ὅστις ἤθελε μεταβῆ εἰς τὴν Αὐστραλίαν!

— Τότε ἤθελον ἐπιχειρεῖ ταξείδια ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ ὅπως ἴδωσι τὴν Σελήνην! ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, τοιαύτην ἔκπληξιν ἤθελε προξενήσει καὶ εἰς τὸν Σεληνίτην τὸν κατοικοῦντα ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν Γῆν ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, ἥτις διατελεῖ διὰ παντὸς ἀόρατος εἰς τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν κατοίκους τῆς Γῆς.

— Καὶ τὴν ὁποίαν ἠθέλομεν ἰδεῖ, προσέθηκεν ὁ Νίχωλ, ἐὰν ἀφικνούμεθα ἐνταῦθα καθ' ἣν ἐποχὴν γεννᾶται Νέα Σελήνη, ἤτοι μετὰ 15 ἡμέρας.

— Σημειωτέον δὲ πρὸς τούτοις, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, ὅτι ὁ κάτοικος τῆς ὁρατῆς ἐπιφανείας ἀπολαμβάνει μεγάλην εὔνοιαν ὑπὸ τῆς φύσεως πρὸς βλάβην τῶν ἐπὶ τῆς ἀοράτου ἐπιφανείας συναδέλφων αὐτοῦ. Ὁ τελευταῖος οὗτος, καθὰ βλέπετε, εἶναι βεβυθισμένος εἰς τὰ σκότη βαθείας νυκτὸς τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων ὡρῶν, χωρὶς οὐδεμία ἀκτὶς νὰ διαπερᾷ τὰ σκότη, ἐν ᾧ ἀπεναντίας ὁ πρῶτος, ὅτε ὁ Ἥλιος ὁ φωτίσας αὐτὸν ἐπὶ 15 ἡμέρας ἀφανίζεται δύων ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα, βλέπει ἀνατέλλον ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ὁρίζοντος φαεινότατον ἄστρον· εἶναι δὲ τοῦτο ἡ Γῆ, δεκατρεῖς φορὰς μεγαλειτέρα τῆς ἀπὸ τῆς Γῆς φαινομένης Σελήνης, ἡ Γῆ, ἥτις ἐκτείνεται ἐπὶ διαμέτρου δύω μοιρῶν ἐπιχέουσα ἰσχυρότατον φῶς, ἡ Γῆ, ἥτις τότε μόνον γίνεται ἀφανὴς, ὅτε ἄρχεται ἀναφαινόμενος ἐκ νέου ὁ Ἥλιος. Ὅθεν ἡ ἐπιφάνεια ἐκείνη τοῦ δίσκου εἶναι λίαν εὐχάριστος διὰ κατοικίαν, ἐπειδὴ ἀείποτε βλέπει αὕτη εἴτε τὸν Ἥλιον, ὅταν ἦναι Πανσέληνος, εἴτε τὴν Γῆν, ὁσάκις εἶναι Νέα Σελήνη.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Νίχωλ, τὸ πλεονέκτημα τοῦτο ἔχει ἀφ' ἑτέρου καὶ τὴν ἀνυπόφορον θερμότητα, ἣν τὸ φῶς συνεπάγεται μεθ' ἑαυτοῦ.

— Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην προκύπτει τὸ αὐτὸ ἄτοπον καὶ δι' ἀμφοτέρας τὰς προσόψεις τῆς Σελήνης, ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τῆς Γῆς διαχεόμενον φῶς εἶναι βεβαίως ἐστερημένον θερμότητος. Ἐν τοσούτῳ ἡ ἀόρατος ἐπιφάνεια ὑπίσταται τὴν ἐπήρειαν τῆς θερμότητος περισσότερον ἢ ἡ ὁρατή. Λέγω δὲ τοῦτο διὰ σὲ, Νίχωλ, ἐπειδὴ ἀμφιβάλλω ἂν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐννοήσῃ ὁ Μιχαήλ.

— Μένω ὑπόχρεως, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ γελῶν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Πραγματικῶς, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, ὅταν ἡ ἀόρατος αὐτῆ ἐπιφάνεια δέχηται ταὐτοχρόνως τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα τοῦ Ἡλίου, ἡ Σελήνη τότε εἶναι νέα, ἤτοι εὑρίσκεται εἰς σ υ ζ υ γ ί α ν, τουτέστι κεῖται μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ἡλίου. Εὑρίσκεται λοιπὸν—σχετικῶς πρὸς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει κατὰ τὰς ἀ ν τ ι θ έ σ ε ι ς, ὅτε εἶναι Πανσέληνος—πλησιεστέρα πρὸς τὸν Ἥλιον κατὰ τὸ διπλάσιον τῆς ἀπὸ τῆς Γῆς ἀποστάσεως αὐτῆς. Αὕτη δὲ ἡ ἀπόστασις θεωρεῖται ἴση πρὸς τὸ διακοσιοστὸν τῆς μεταξὺ Γῆς καὶ Ἡλίου ἀποστάσεως, ἤτοι, ἀριθμητικῶς, ἴση πρὸς διακοσίας χιλιάδας λευγῶν. Ἄρα ἡ ἀόρατος αὕτη ἐπιφάνεια κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸν Ἥλιον κατὰ διακοσίας χιλιάδας λευγῶν, ὅτε φωτίζεται ὑπ' αὐτοῦ.

— Ὀρθότατον! εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τοὐναντίον δὲ . . . , ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικάν.

— Μίαν στιγμὴν παρακαλῶ, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ, διακόπτων τὸν ἐμβριθῆ αὐτοῦ σύντροφον.

— Τί θέλεις;

— Θέλω νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐξήγησιν ταύτην.

— Καὶ διατί;

— Διὰ ν' ἀποδείξω, ὅτι ἐνόησα.

— Ἄγε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν μειδιῶν.

— Τοὐναντίον, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἐπιτηδευόμενος τὸ ὕφος καὶ τὰ κινήματα τοῦ Βαρβικάν, τοὐναντίον, ὅτε ἡ ὁρατὴ ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης φωτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, ἡ Σελήνη εἶναι πλησιφαὴς, τουτέστι κεῖται εἰς ἀ ν τ ί θ ε σ ι ν πρὸς τὸν Ἥλιον σχετικῶς πρὸς τὴν Γῆν. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἀκτινοβόλου ἄστρου διαχωρίζουσα αὐτὴν ἀπόστασις μεγεθύνεται λοιπὸν κατὰ 200 χιλιάδας λευγῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ θερμότης ἣν αὕτη δέχεται παρὰ τοῦ Ἡλίου εἶναι ἐλάττων.

— Ὀρθόν! ἀνεφώνησεν ὁ Βαρβικάν. Ἀληθῶς, Μιχαὴλ, θαυμάζω τὴν νοημοσύνην σου!»

Καὶ ἔθλιψε μετὰ σοβαρότητος τὴν χεῖρα τοῦ ἀφελοῦς Μιχαήλ· ἐξηκολούθησε δὲ εἶτα ἀπαριθμῶν τὰ πλεονεκτήματα ὅσα ἀπολαμβάνουσιν οἱ κάτοικοι τῆς ὁρατῆς ἐπιφανείας.

Μεταξὺ ἄλλων ἀνέφερε καὶ τὴν παρατήρησιν τῶν ἡλιακῶν ἐκλείψεων, ἥτις συμβαίνει εἰς μόνον τοῦτο τὸ μέρος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου, ἐπειδὴ, ἵνα τὸ φαινόμενον τοῦτο συμβῇ, ἀπαιτεῖται νὰ εὑρίσκηται ἡ Σελήνη εἰς ἀ ν τ ί θ ε σ ι ν. Αἱ ἐκλείψεις αὗται, προερχόμεναι ἐκ τῆς μετα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ξὺ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης μεσολαβήσεως τῆς Γῆς, δύνανται νὰ διαρκέσωσιν ἐπὶ δύω ὥρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας θλάσεως τῶν ἀκτίνων, ἡ Γῆ φαίνεται ὡς μέλαινά τις κηλὶς ἐπὶ τοῦ Ἡλίου.

«Οὕτω λοιπόν, εἶπεν ὁ Νίχωλ, τὸ ἀόρατον τοῦτο ἡμισφαίριον εἶναι λίαν ἠδικημένον ὑπὸ τῆς φύσεως.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθ' ὁλοκληρίαν. Ἐπειδὴ ἡ Σελήνη, ταλαντευομένη, εἴτε κινουμένη κατά τινα ἰδιαιτέραν κίνησιν ἐπὶ τοῦ κέντρου αὐτῆς, παρουσιάζει εἰς τὴν Γῆν πλέον τοῦ ἡμίσεως τοῦ δίσκου αὐτῆς. Ὁμοιάζει πρὸς ἐκκρεμὲς, οὗ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος φέρεται πρὸς τὴν Γῆν, καὶ τὸ ὁποῖον δονεῖται κανονικῶς. Πόθεν προέρχεται ἡ ταλάντωσις αὐτή; Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ περὶ τὸν ἄξονα περιστροφικὴ αὐτῆς κίνησις γίνεται μετὰ ταχύτητος ὁμοιομόρφου, ἐν ᾧ ἡ μετακινητικὴ αὐτῆς κίνησις, βαίνουσα κατὰ κύκλον ἐλλειπτικὸν περὶ τὴν Γῆν, δὲν γίνεται ὁμοιομόρφως. Καὶ κατὰ μὲν τὸ περίγειον ὑπερισχύει ἡ μετακινητικὴ αὐτῆς ταχύτης, καὶ τότε ἡ Σελήνη δεικνύει μέρος τι τοῦ δυτικοῦ αὐτῆς χείλους· κατὰ δὲ τὸ ἀπόγειον σημεῖον, ὑπερισχύει ἡ περιστροφικὴ ταχύτης αὐτῆς, καὶ τότε φαίνεται μέρος τοῦ ἀνατολικοῦ αὐτῆς χείλους. Τὸ δὲ ἄλλοτε μὲν πρὸς δυσμὰς ἄλλοτε δὲ πρὸς ἀνατολὰς φαινόμενον αὐτῆς μέρος εἶναι ἄτρακτος ὀκτὼ περίπου μοιρῶν. Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι ἐπὶ χιλίων μερῶν ἡ Σελήνη παρουσιάζει εἰς τὴν Γῆν τὰ πεντακόσια ἑξήκοντα ἐννέα.

— Ἀδιάφορον, εἶπεν ὁ Μιχαήλ· ἐάν ποτε γίνωμεν Σεληνῖται, ἡμεῖς θὰ κατοικήσωμεν ἐπὶ τοῦ ὁρατοῦ αὐτῆς μέρους. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ φῶς!

— Ἐκτὸς ὅμως, ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, ἐὰν ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦναι συμπεπυκνωμένη ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας, ὡς ἀξιοῦσί τινες τῶν ἀστρονόμων.

— Ἄ, αὐτὸ εἶναι μία θεωρία,» ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ Μιχαήλ.

Ἀφοῦ δὲ τὸ πρόγευμα ἐτελείωσεν, οἱ παρατηρηταὶ ἐπανέστρεψαν εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν, καὶ σβέσαντες τὸ φῶς ἠγωνίζοντο νὰ ἴδωσι διὰ τῶν σκοτεινῶν φεγγιτῶν· ἀλλ' οὐδὲν ἄτομον φωτὸς διεπέρα τὴν σκοτίαν ἐκείνην.

Συμβεβηκὸς ἐν τούτοις ἀνεξήγητον ἀπησχόλει τὸν Βαρβικάν. Πῶς, ἐν ᾧ διῆλθον εἰς ἀπόστασιν οὕτω μικρὰν ἀπὸ τῆς Σελήνης,—πεντήκοντα περίπου χιλιομέτρων,—ὁ μύδρος δὲν κατέπεσεν ἐπ' αὐτῆς; Ἐὰν ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἦτον ὑπερμεγέθης, εὐκόλως ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὅτι ἡ πτῶσις ἤθελε ματαιωθῆ. Ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ μύδρος ἐφέρετο μετὰ τα-
χύτητος σχετικῶς μετρίας, ἡ πρὸς τὴν σεληνιακὴν ἕλξιν ἀντίστασις
αὐτοῦ οὐδόλως ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῆ. Ἆρά γε ἐπενήργει ἐπὶ τοῦ μύδρου
ξένη τις δύναμις; Ἆρά γε σῶμά τι οἱονδήποτε ἐκράτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
αἰθέρος; Ἦτο φανερὸν πλέον, ὅτι εἰς οὐδὲν σημεῖον τῆς Σελήνης ἤθελε
καταπέσει. Ποῦ διηυθύνετο; Ἀπεμακρύνετο ἢ ἐπλησίαζε πρὸς τὸν δίσκον;
Ἢ ἐφέρετο ἐν τῇ βαθείᾳ ταύτῃ νυκτὶ διὰ τοῦ ἀπείρου διαστήματος;
Πῶς ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τις αὐτό, πῶς ἠδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ τοῦτο
ἐν μέσῳ τοῦ ζόφου ἐκείνου; Πάντα ταῦτα τὰ ζητήματα ἔφερον εἰς ἀμη-
χανίαν τὸν Βαρβικάν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ λύσῃ αὐτά.

Πραγματικῶς τὸ ἀόρατον ἄστρον ἔκειτο ἐκεῖ ἴσως, εἰς ἀπόστασιν
ὀλίγων μόνον λευγῶν, ὀλίγων μιλίων, ἀλλ' οὔτε αὐτός, οὔτε οἱ σύν-
τροφοί του ἔβλεπον πλέον αὐτό. Ἐὰν κρότος τις συνέβαινεν ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας αὐτοῦ, δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀκούσωσιν. Ὁ ἀήρ, τὸ ὄχημα
τοῦτο τοῦ ἤχου, δὲν ὑπῆρχεν ἵνα μεταβιβάσῃ αὐτοῖς τοὺς στεναγμοὺς
τῆς Σελήνης, ἣν τὰ μυθολογήματα τῶν Ἀράβων εἰκονίζουσιν ὡς «ἄν-
θρωπον, γραπτὴν ἤδη κατὰ τὸ ἥμισυ, καὶ πάλλοντα ἔτι!»

Ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ὑπῆρχε, ὡς εἰκός, τι τὸ κεντοῦν καὶ αὐτὸν
τὸν ὑπομονητικώτερον παρατηρητήν. Τὸ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
κρυπτόμενον ἡμισφαίριον ἦτον ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διετέλει ἄγνω-
στον. Ἡ ἐπιφάνεια ἥτις πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἢ μετὰ δεκαπέντε
ἡμέρας ἦτον ἢ θὰ ἦτο λαμπρότατα καταπεφωτισμένη, ἦτο βεβυθισμένη
τότε εἰς ἀπόλυτον σκότος. Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ποῦ θὰ εὑρίσκετο
ὁ μύδρος; Ποῦ ἤθελον παρασύρει αὐτὸν αἱ τύχαι τῆς ἕλξεως; Τίς ἠ-
δύνατο να τὸ μαντεύσῃ;

Κατὰ τὰς σεληνογραφικὰς παρατηρήσεις, τὸ ἀόρατον τῆς Σελήνης
ἡμισφαίριον εἶναι, ὡς ἐκ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, κατὰ πάντα ὅμοιον πρὸς
τὸ ὁρατόν. Κατὰ τὰς ταλαντεύσεις τῆς Σελήνης, περὶ ὧν ὁ Βαρβικὰν
ὡμίλησεν ἀνωτέρω, ἀνακαλύπτεται τὸ ἕβδομον αὐτῆς μέρος περίπου.
Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπὶ τῶν παρατηρουμένων ἀτράκτων οὐδὲν ἕτερον φαίνε-
ται ἢ πεδιάδες, καὶ ὄρη, καὶ κρατῆρες, δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι καὶ
ἡ φύσις αὐτῶν εἶναι ἡ αὐτή, κόσμος ἄγονος καὶ νεκρός. Καὶ ὅμως, ἐὰν
ἡ ἀτμόσφαιρα κατέφυγεν εἰς ταύτην τὴν ἐπιφάνειαν; ἐὰν μετὰ τοῦ
ἀέρος καὶ τὸ ὕδωρ ἔδωκε ζωὴν εἰς τὰς ἀναγεννηθείσας ταύτας ἠπεί-
ρους; ἐὰν ἡ βλάστησις διαμένῃ ἔτι; ἐὰν τὰ ζῶα κατοικῶσι τὰς ἠ-
πείρους καὶ τὰς θαλάσσας ταύτας; ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ζῇ πάντοτε ἐν αὐτῇ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας τῆς κατοικησιμότητος; Ὁποῖα ζητήματα ἐνδιαφέροντα προέκειντο εἰς λύσιν! Ὁποῖαι λύσεις ἠδύναντο νὰ προκύψωσιν ἀπὸ τῆς θεωρίας τοῦ ἡμισφαιρίου τούτου! Ὁποίαν θὰ ἔπασχεν ἔκστασιν χαρᾶς, ἐὰν ἠδύνατό τις νὰ ῥίψῃ βλέμμα ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου, ὃν οὐδέποτε εἶδεν ἀνθρώπινος ὀφθαλμός!

Εὐκόλως λοιπὸν δύναται νὰ κατανοήσῃ ἕκαστος τὴν δυσαρέσκειαν ἣν ἐδοκίμαζον οἱ τρεῖς ἀεροπόροι ἐν μέσῳ τῆς μελαίνης ταύτης νυκτός. Πᾶσα παρατήρησις τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου ἦτον ἀπηγορευμένη εἰς αὐτούς. Τὰ βλέμματά των προσηλοῦντο μόνον ἐπὶ τῶν ἀστερισμῶν, οὐδέποτε δὲ οἱ ἀστρονόμοι, οὔτε ὁ Φαίη, οὔτε ὁ Σμακορνάκ, οὔτε ὁ Σέκκης, εὑρέθησαν εἰς τόσῳ καλὴν θέσιν ἵνα παρατηρήσωσιν αὐτούς.

Τῳόντι, οὐδὲν ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν λαμπηδόνα τοῦ ἀστερόεντος τούτου κόσμου, λουομένου ἐν τῷ διαυγεῖ αἰθέρι. Οἱ ἐπὶ τοῦ οὐρανίου θόλου προσπεπαρμένοι οὗτοι ἀδάμαντες ἀνέπεμπον φῶτα μεγαλοπρεπῆ, καὶ τὸ βλέμμα ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Νοτίου Σταυροῦ μέχρι τοῦ Βορείου Ἀστέρος, τῶν δύω τούτων ἀστερισμῶν, οἵτινες μετὰ δώδεκα χιλιάδας ἐνιαυτῶν, συνεπείᾳ τῆς προηγήσεως τῶν ἰσημεριῶν, θέλουσι παραχωρήσει τὴν θέσιν αὐτῶν, ὡς πολικῶν ἀστέρων, ὁ μὲν εἰς τὸν Κάνωπον τοῦ μεσημβρινοῦ ἡμισφαιρίου, ὁ δὲ εἰς τὸν Βέγαν τοῦ βορείου. Ἡ φαντασία ἀπώλλυτο ἐντὸς τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου ἀπείρου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ἐφέρετο ὁ μύδρος, ὡς νέος ἀστὴρ, δημιουργηθεὶς ὑπὸ χειρὸς ἀνθρώπων. Κατὰ φυσικὸν ἀποτέλεσμα, οἱ ἀστερισμοὶ οὗτοι διηύγαζον διὰ λάμψεως ἠρεμαίας, χωρὶς οὐδόλως νὰ σπιθηρίζωσιν, ἐπειδὴ ἔλειπεν ἡ ἀτμοσφαῖρα, ἥτις, παρεντιθεῖσα τὰ ἔχοντα ἄνισον πυκνότητα καὶ διάφορον ὑγρασίαν στρώματα αὐτῆς, παράγει τὸν σπινθηρισμόν. Οἱ ἀστέρες οὗτοι ὡμοίαζον πρὸς γλυκεῖς ὀφθαλμούς, οἵτινες ἐθεῶντο ἐν τῇ βαθείᾳ ταύτῃ νυκτὶ, ἐν μέσῳ τῆς ἀπολύτου σιγῆς τοῦ κενοῦ.

Οἱ ἀεροπόροι ἐθεώρησαν σιωπηλοὶ ἐφ' ἱκανὰς ὥρας τὸ κατηστερισμένον στερέωμα, ἐφ' οὗ ἡ Σελήνη ἤοιγεν οἱονεὶ παμμεγέθη μέλαιναν ὀπήν. Ἀλλ' αἴφνης ψῦχος δριμὺ κατέλαβεν αὐτοὺς καὶ κατεκάλυψε τὴν ὕελον τῶν θυρίδων ἐσωτερικῶς ἐντὸς ὀλίγου διὰ παχέως στρώματος πάγου· διότι, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος δὲν ἐθέρμαινε πλέον διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ ἀμέσως τὸν μύδρον, ἤρχιζεν οὗτος βαθμηδὸν ν' ἀποβάλλῃ τὴν μεταξὺ τῶν τοίχων αὐτοῦ συγκρατουμένην θερμότητα, καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀκτινοβολίας αὕτη θερμότης ἐξητμίσθη ταχέως εἰς τὸ κενὸν, ἡ δὲ θερμοκρασία ἠλατ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τώθη σημαντικῶς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπὶ τῶν ὑέλων ἐσωτερικὴ ὑγρασία μετεβάλλετο εἰς παγετόν, ἡ παρατήρησις ἤρχισε ν' ἀποβαίνῃ ἀδύνατος.

Ὁ Νίχωλ, συμβουλευθεὶς τὸ θερμόμετρον, εἶδεν ὅτι κατέβη 17 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Ὅθεν, μεθ' ὅλους τοὺς περὶ οἰκονομίας λόγους, ὁ Βαρβικὰν, ἀφοῦ πρῶτον ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀερίου φῶς, ἐδέησεν ἤδη νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἀπαιτουμένην θερμότητα. Ἡ λίαν χαμηλὴ θερμοκρασία τοῦ μύδρου κατήντησε πλέον ἀνυπόφορος, καὶ ἤθελε καταπαγώσει τοὺς ἐνοίκους αὐτοῦ ζῶντας.

«Δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ μεμψιμοιρήσωμεν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, κατὰ τῆς μονοτονίας τοῦ ταξειδίου ἡμῶν! Ὁποία ποικιλία, τοὐλάχιστον ἐν τῇ θερμοκρασίᾳ! Ἄλλοτε μὲν κατεθαμβώθημεν ὑπὸ τοῦ φωτὸς καὶ ἀπηλαύσαμεν κατὰ κόρον τῆς θερμότητος, ὡς οἱ Ἰνδοὶ τῶν Πάμπας! Ἤδη δὲ, κατεποντίσθημεν εἰς ἀδιαπέραστα σκότη καὶ εἰς βόρειον ψῦχος, ὡς οἱ ἐπὶ τοῦ πόλου Ἐσκιμῶοι! Οὐχί, μὰ τὴν ἀλήθειαν! δὲν δυνάμεθα νὰ παραπονεθῶμεν, ἐπειδὴ ἡ φύσις ποιεῖ πολλὰ πράγματα πρὸς τιμὴν ἡμῶν.

— Πλὴν ἆρά γε, ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ, ὁποία τις εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ θερμοκρασία;

— Ἀκριβῶς ἡ τῶν πλανητικῶν διαστημάτων, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Τότε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, δὲν εἶναι κατάλληλος ὁ καιρὸς νὰ προβῶμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ πείραμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν, ὅτε ἤμεθα βεβυθισμένοι ἐντὸς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου;

— Ναὶ, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ἢ νῦν ἢ ποτὲ, ἐπειδὴ εὑρισκόμεθα εἰς θέσιν κατάλληλον ὅπως ἐξακριβώσωμεν τὴν θερμοκρασίαν τοῦ κενοῦ καὶ ἴδωμεν τίνος ὑπολογισμοὶ εἰσὶν ἀκριβεῖς, τοῦ Φουρὶε ἢ τοῦ Πουϊλλέ!

— Ὁπωσδήποτε, εἶναι ψῦχος! ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ· ἴδετε πῶς ἡ ἐσωτερικὴ ὑγρασία συμπυκνοῦται ἐπὶ τῶν ὑέλων. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ μικρὸν εἰσέτι ἡ κατάβασις τοῦ θερμομέτρου, θὰ ἴδωμεν τὸν ἀτμὸν τῆς ἀναπνοῆς ἡμῶν καταπίπτοντα ὡς χιόνα περὶ ἡμᾶς!

— Ἂς ἑτοιμάσωμεν θερμόμετρον,» εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ σύνηθες θερμόμετρον οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἤθελε παραγάγει εἰς τὰς περιστάσεις καθ' ἃς ἔμελλε νὰ ἐκτεθῇ. Ὁ ὑδράργυρος ἤθελε παγῇ ἐντὸς τοῦ σωλῆνος, ἐπειδὴ ἡ ῥευστὴ αὐτοῦ κατάστασις δὲν συντηρεῖται εἰς τοὺς τεσσαράκοντα δύω βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν εἶχε προμηθευθῇ θερμόμετρον τοῦ συστήμα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τος Οὐαλφέρδιν, τὸ ὁποῖον παρέχει καὶ τὸν τελευταῖον βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ δοκιμὴ, ὁ Βαρβικὰν παρέβαλε τὸ ὄργανον τοῦτο πρὸς ἓν σύνηθες θερμόμετρον, καὶ ἡτοιμάσθη νὰ τὸ μεταχειρισθῇ.

«Τίνι τρόπῳ; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Οὐδὲν εὐκολώτερον, ἀπήντησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅστις ποτὲ δὲν ἐρρίπτετο εἰς ἀμηχανίαν. Ἀνοίγομεν εὐθὺς τὸν φεγγίτην καὶ ῥιπτομεν ἔξω τὸ θερμόμετρον, ἐκεῖνο δὲ ἀκολουθεῖ τὸν μύδρον εὐπειθῶς. Μετὰ ἓν τέταρτον ὥρας, ἀνασύρομεν αὐτό . . . .

— Διὰ τῆς χειρός; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Διὰ τῆς χειρὸς βέβαια, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀλλὰ, φίλε μου, λησμονεῖς τί θὰ συμβῇ τότε; εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἡ ἐξαχθησομένη χεὶρ θὰ εἶναι παγωμένη!

— Τῷ ὄντι!

— Θὰ ἐνόμιζες ὅτι ἡ χείρ σου ἐκάη φρικωδῶς, ἐπειδὴ ἡ θερμότης, εἴτε ἐξέρχεται τῆς σαρκὸς εἴτε εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν, παράγει πάντοτε τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀμφιβάλλω ἂν τὰ ῥιφθέντα ὑφ' ἡμῶν ἐκτὸς τοῦ μύδρου ἀντικείμενα ἐξακολουθοῦσιν ἔτι νὰ μᾶς συνοδεύωσι.

— Διατί; εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Διότι, ἐὰν διερχώμεθα δι' ἀτμοσφαίρας, ὅσον ὀλίγην πυκνότητα καὶ ἂν ἔχῃ αὕτη, τὰ ἀντικείμενα ταῦτα θὰ μείνωσιν ὀπίσω. Ἀλλ' ἡ σκοτία δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐὰν ταῦτα φέρονται μεθ' ἡμῶν. Ὅθεν, ἵνα μὴ κινδυνεύσωμεν ν' ἀπολέσωμεν τὸ θερμόμετρον, θέλομεν ἐξαρτήσει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μύδρου καὶ ἀκολούθως τὸ ἐπαναφέρομεν εὐκολώτερον.»

Ἠκολούθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Βαρβικὰν, καὶ, ἀνοιχθέντος ὁρμητικῶς τοῦ παραθύρου, ὁ Νίχωλ ἐξεσφενδόνισεν ἔξω τὸ θερμόμετρον κρατούμενον διὰ βραχυτάτου σχοινίου, ἵνα δύναται νὰ ἀνελκυσθῇ ὀπίσω ἀκαριαίως. Ἓν μόνον δευτερόλεπτον ἔμεινεν ὁ φεγγίτης ἀνοικτὸς, καὶ ὅμως τὸ δευτερόλεπτον ἐκεῖνο ἤρκεσεν ὥστε νὰ εἰσορμήσῃ ἐντὸς τοῦ μύδρου ψῦχος δριμύτατον.

«Ὦ διάβολε! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, τὸ ψῦχος τοῦτο εἶναι ἱκανὸν νὰ καταπαγώσῃ καὶ τὰς λευκὰς ἄρκτους!»

Ὁ Βαρβικὰν περιέμεινε νὰ παρέλθῃ τοὐλάχιστον ἡμίσεια ὥρα, καθ' ἣν ἠδύνατο ἀρκούντως τὸ θερμόμετρον νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐν τῷ κενῷ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θερμοκρασίαν. Ἔπειτα, μετὰ παρέλευσιν τῆς ἡμισείας ὥρας, τὸ θερμόμετρον ἀνελκύσθη παρευθύς.

Ὁ Βαρβικὰν ὑπελόγισε τὴν ποσότητα τοῦ ὑδραργύρου, ὁ ὁποῖος μετέῤῥευσεν εἰς τὸ φιαλίδιον τὸ προσκεκολλημένον εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ θερμομέτρου καὶ εἶπεν:

«Ἑκατὸν τεσσαράκοντα βαθμοὶ τοῦ ἑκατονταβάθμου ὑπὸ τὸ μηδενικόν!»

Ἀπεδείχθη λοιπόν, ὅτι ὁ Κ. Πουϊλλὲ εἶνε δίκαιον, ὁ δὲ Φουριὲ ἠπατᾶτο. Τοιαύτη ἦτον ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀστρώου διαστήματος! Τοιαύτη ἴσως καὶ ἡ τῶν σεληνιακῶν ἠπείρων, ὅτε τὸ ἄστρον τῆς νυκτὸς ἀπώλεσε πᾶσαν ἐκείνην τὴν θερμότητα, ἣν ἐπέχεεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας ὁ Ἥλιος.

ΙΗ'.

ΥΠΕΡΒΟΛΗ Ἡ ΠΑΡΑΒΟΛΗ.

Ἐκπλήττεται βεβαίως ὁ ἀναγνώστης βλέπων τὸν Βαρβικὰν καὶ τοὺς συντρόφους αὐτοῦ τοσοῦτον ὀλιγωροῦντας περὶ τοῦ μέλλοντος ὅπερ ἐπεφύλαττεν αὐτοῖς ἡ ἐκ μετάλλου εἱρκτὴ αὐτῶν, φερομένη εἰς τὰς ἀχανεῖς αἰθερίας ἐκτάσεις. Ἀντὶ νὰ ἐρωτῶσι ποῦ βαίνουσιν οὕτω, διῆγον τὰς ὥρας αὐτῶν καταγινόμενοι εἰς πειράματα, ὡς ἐὰν ἦσαν τοποθετημένοι ἡσύχως ἐν τῷ μελετητηρίῳ αὐτῶν. Ἀλλ' ἄνθρωποι τοιούτου γενναιοψύχου χαρακτῆρος ἦσαν ἀνώτεροι τῶν τοιούτων φροντίδων, καὶ δὲν ἀνησύχουν διὰ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα, διότι εἶχον νὰ πράξωσι πᾶν ἄλλο ἢ νὰ πολυπραγμονῶσι περὶ τῆς μελλούσης αὐτῶν τύχης.

Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι οὐδόλως ἦσαν κύριοι τοῦ μύδρου αὐτῶν, οὔτινος δὲν ἠδύναντο οὔτε νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν πορείαν οὔτε νὰ τροποποιήσωσι τὴν διεύθυνσιν. Ὁ ναυβάτης τρέπει τὴν πρῴραν αὐτοῦ κατὰ βούλησιν, ὁ ἀεροναύτης δύναται νὰ παρέχῃ εἰς τὸ ἀερόστατον αὐτοῦ καθέτους κινήσεις, ἀλλ' αὐτοὶ ἀπ' ἐναντίας οὐδεμίαν εἶχον ἐπὶ τοῦ φέροντος αὐτοὺς ὀχήματος ἐπιρροήν, οὐδεμία δὲ αὐτοῖς ἐπετρέπετο κυβέρνησις. Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀφήσωσι τὰ πράγματα εἰς τὸν ῥοῦν αὐτῶν.

Ποῦ εὑρίσκοντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς πρωΐας, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἥτις ἐκαλεῖτο 6η δεκεμβρίου ἐπὶ τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γῆς; Βεβαιότατα παρὰ τὴν Σελήνην, καὶ μάλιστα πολὺ πλησίον αὐτῆς, ὥστε νὰ φαίνηται εἰς αὐτοὺς ὡς ἀπειρομέγεθες μέλαν παραπέτασμα, ἀνεπτυγμένον ἐπὶ τοῦ στερεώματος. Ἀλλ' ἡ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Σελήνης ἀπόστασις ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑπολογισθῇ Ὁ μύδρος, συνεχόμενος ὑπὸ ἀνεξηγήτων δυνάμεων, παρεπορεύθη τὸν βόρειον πόλον τῆς Σελήνης, μόλις ἀπέχων πεντήκοντα χιλιόμετρα· ἀλλ' ἀπὸ δύω ἤδη ὡρῶν, ἀφ' ὅτου εἰσῆλθεν εἰς τὸν σκιερὸν κῶνον, ἡ ἀπόστασις αὕτη ηὔξησεν ἢ ἠλαττώθη; Δυστυχῶς ἐστερεῖτο δεδομένου τινὸς σημείου, ὅπως ὑπολογίσωσι καὶ τὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν ταχύτητα τοῦ μύδρου. Ἴσως ἀπεμακρύνετο τοῦ δίσκου ὁρμητικῶς εἰς τρόπον ὥστε μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σκότους· ἀλλ' ἴσως καὶ προσήγγιζε τοὐναντίον ἐπαισθητῶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλε νὰ προσκρούσῃ ἐπί τινος ὑπερυψήλου κορυφῆς ὄρους τοῦ ἀοράτου ἡμισφαιρίου, καὶ τότε ἀναμφιβόλως ἤθελε τελειώσει καὶ τὸ ταξείδιον μετὰ τῆς καταστροφῆς τῶν τριῶν φίλων.

Ἤρξατο λοιπὸν συζήτησις ἐπὶ τούτου, καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, πλούσιος πάντοτε εἰς τὰς ἐξηγήσεις, ἀπεφήνατο τὴν γνώμην ταύτην, ὅτι ὁ μύδρος, συσχεθεὶς ὑπὸ τῆς ἕλξεως τῆς Σελήνης, θέλει καταπέσει τέλος ἐπ' αὐτῆς, ὡς καταπίπτει ἀερόλιθος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς·

«Ναὶ, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἀλλὰ πάντες οἱ ἀερόλιθοι δὲν καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς Γῆς. Καὶ οἱ μὴ πίπτοντες εἶναι οἱ περισσότεροι. Ἐπειδὴ λοιπὸν εὑρισκόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐν καταστάσει ἀερολίθου, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου καὶ ὅτι πρέπει νὰ πέσωμεν κατ' ἀνάγκην ἐπὶ τῆς Σελήνης.

— Ἐὰν ὅμως φθάσωμεν πολὺ πλησίον. . . .

— Ἀπατᾶσαι, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Δὲν εἶδές ποτε διάττοντας ἀστέρας νὰ διασχίζωσι κατά τινας ἐποχὰς τὸν οὐρανὸν ἀνὰ χιλιάδας;

— Εἶδον.

— Λοιπὸν, αὐτοὶ οἱ ἀστέρες, ἢ μᾶλλον αὐτὰ τὰ σωματίδια, τότε μόνον λάμπουσιν, ὅταν διολισθαίνοντα ἐπὶ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν σωμάτων ἀναφλέγωνται. Ἐν ᾧ δὲ διαπερῶντα τὴν ἀτμοσφαῖραν διέρχονται ὀλιγώτερον τῶν δεκαὲξ λευγῶν μακρὰν τῆς γηΐνης σφαίρας, ἐν τούτοις ὅμως σπανίως καταπίπτουσι. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ συμβῇ καὶ εἰς τὸν μύδρον ἡμῶν. Δύναται δηλαδὴ νὰ διέλθῃ πολὺ πλησιόθεν τῆς Σελήνης, καὶ ἐν τοσούτῳ νὰ μὴ καταπέσῃ.

— Ἀλλὰ τότε, ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ, εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ μάθω ποίαν ὁδὸν θὰ ἀκολουθήσει ὁ μύδρος ἡμῶν ἐν τῷ κενῷ!

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιος

— Δύω μόνον ὑποθέσεις βλέπω, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν μετά τινων στιγμῶν σκέψιν.

— Ποίας;

— Ὁ μύδρος ἡμῶν πρόκειται νὰ ἐκλέξῃ μίαν ἐκ δύω καμπύλων γραμμῶν, καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἑτέραν τούτων ἀναλόγως τῆς φερούσης αὐτὸν ταχύτητος, ἣν ἀδυνατῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ὑπολογίσω.

— Ναί, εἶπεν ὁ Νίχωλ, θέλει ἀκολουθήσει ἢ μίαν παραβολὴν ἢ μίαν ὑπερβολήν.

— Τῳόντι, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν· ὅταν ἔχῃ μετρίαν ταχύτητα, θέλει ἀκολουθήσει παραβολήν, ἐὰν δὲ ἰσχυρὰν, τότε ὑπερβολήν.

— Λαμπρὰ ἀκριβολογία! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν· ἀμέσως ἐμβαίνει τις εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Καὶ τί πρᾶγμα εἶναι ἡ παραβολή σας, παρακαλῶ;

— Παραβολὴ, εἶπεν ὁ Νίχωλ, εἶναι, φίλε μου, γραμμὴ καμπύλη, ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς τομῆς τοῦ κώνου, τεμνομένου δι' ἐπιπέδου, παραλλήλως πρὸς μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ.

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Εἶναι ὡς ἔγγιστα ἡ καμπύλη τὴν ὁποίαν διαγράφει ἡ ὑπὸ σφαιροβόλου ριπτομένη σφαῖρα, προσέθηκεν ὁ Νίχωλ.

— Ἐξαίρετα. Ἡ δὲ ὑπερβολή;

— Ἡ ὑπερβολὴ εἶναι καμπύλη δευτέρας τάξεως, παραγομένη ἐκ τῆς διχοτομήσεως κωνικῆς ἐπιφανείας καὶ ἐπιπέδου παραλλήλου εἰς τὰς δύω αὐτοῦ παραγούσας, καὶ συνιστῶσα δύω κλάδους διακεκριμένους ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἐκτεινομένους ἐπ' ἀόριστον κατὰ τὰς δύω διευθύνσεις αὐτῶν.

— Εἶναι δυνατόν! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ μετὰ σοβαρότητος, ὡς ἐὰν εἶχε μάθει τι σπουδαῖον. Νὰ σὲ εἰπῶ ὅμως τὴν γνώμην μου; ὁ περὶ ὑπερβολῆς ὁρισμός σου μοὶ ἐφάνη σκοτεινότερος παρ' ὅσον εἶναι αὐτὴ ἡ λέξις!»

Ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Βαρβικὰν ὀλίγον ἐφρόντιζον περὶ τῶν ἀστεϊσμῶν τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Εἶχον δοθῇ εἰς συζήτησιν περὶ τοῦ τίς ἡ καμπύλη ἣν ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ ὁ μύδρος. Ὁ μὲν ὑπεστήριζεν ὅτι εἶναι ἡ ὑπερβολὴ, ὁ δὲ ἕτερος ἐγνωμοδότει περὶ τῆς παραβολῆς, καὶ ἀμφοτέρων οἱ συλλογισμοὶ ἀπέληγον εἰς ἄπειρα χ. Τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν ἀνεπτύσσοντο εἰς γλῶσσαν, ἥτις ἠνάγκαζε τὸν Μιχαὴλ νὰ ἀναπηδᾷ. Ἡ συζήτησις ἦτο ζωηρὰ, καὶ οὐδέτερος τῶν διαφερομένων συγ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατένευε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ἕτερον τὴν καμπύλην τῆς προτιμήσεως αὐτοῦ.

Ἡ παράτασις τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης διαμάχης παρώξυνεν ἐπὶ τέλους τὸν Μιχαήλ.

«Αἴ! πότε δὰ θὰ παύσετε, κύριοι, μὲ τὰ συνημίτονα, τὰς καμπύλας, τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς παραβολάς σας; Ἐγὼ θέλω νὰ μάθω τὸ μόνον ἐνδιαφέρον πρᾶγμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι θ' ἀκολουθήσομεν μίαν ἐκ τῶν δύω καμπύλων σας. Καλά. Ἀλλὰ ποῦ θὰ μᾶς φέρωσι τέλος αὗται;

— Οὐδαμοῦ, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ.

— Πῶς, οὐδαμοῦ;

— Βεβαιότατα, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, εἶναι ἐκ τῶν γραμμῶν ἐκείνων, αἵτινες δὲν συγκλείονται, ἀλλὰ παρατείνονται ἐπ' ἄπειρον!

— Α! σοφοί! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαήλ. Καὶ τί μᾶς ἐνδιαφέρει λοιπὸν ἡ ὑ π ε ρ β ο λ ὴ ἢ ἡ π α ρ α β ο λ ὴ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἑτέρα θέλει μᾶς ὁδηγήσει ἐπίσης εἰς τὸ ἄπειρον τοῦ διαστήματος!»

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ ὑπογελάσωσιν. Οὐδέποτε ματαιοσχολώτερον πρόβλημα συνεζητήθη ἐν ὀχληροτέρᾳ ταύτης στιγμῇ. Ἡ πικρὰ καὶ ἀπαίσιος ἀλήθεια ἦτον, ὅτι ὁ μύδρος, φερόμενος εἴτε π α ρ α β ο λ ι κ ῶ ς εἴτε ὑ π ε ρ β ο λ ι κ ῶ ς, οὐδέποτε ἔμελλε νὰ ἀπαντήσῃ οὔτε τὴν Γῆν, οὔτε τὴν Σελήνην.

Ἀλλὰ τί ἆρά γε ἤθελον ἀπογίνει ἐντὸς ὀλίγου οἱ τολμηροὶ οὗτοι ἀεροπόροι; Ἐὰν δὲν ἀπέθνησκον ἐκ τῆς πείνης ἢ ἐκ τῆς δίψης, ἤθελον ἀποθάνει ἐξ ἅπαντος μετά τινας ἡμέρας, ὅτε, ἐκλιπόντος τοῦ ἀερίου, θὰ ἐστερεῦντο καὶ τὸν ἀέρα, ἐὰν αὐτὸ τὸ ψῦχος δὲν τοὺς ἐφόνευεν ἐνωρίτερον!

Μολονότι δὲ ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ φειδωλεύωνται τὸ ἀέριον, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ ὑπερβολικὴ κατάπτωσις τῆς θερμοκρασίας ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ δαπανῶσιν ὁπωσοῦν αὐτό. Καὶ ἠδύναντο μὲν βεβαίως νὰ διάγωσιν ἄνευ φωτὸς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ θερμότητος. Κατ' εὐτυχίαν ἡ διὰ τοῦ σκευάσματος Ῥέϊζε καὶ Ῥενζὼ ἀναπτυσσομένη θερμότης ὕψωνεν ὀλίγον τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ μύδρου θερμοκρασίαν εἰς ἱκανὸν βαθμὸν ἄνευ μεγάλης δαπάνης τοῦ ἀερίου.

Ἐν τούτοις αἱ διὰ τῶν φεγγιτῶν παρατηρήσεις ἀπέβησαν δυσκολώταται. Ἡ ἐσωτερικὴ ὑγρασία τοῦ μύδρου συνεπεσωρεύετο ἐπὶ τῶν ὑέλων καὶ ἐπήγνυτο ἐν ἀκαρεῖ· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἐξαφανίζωσι τὴν σχιε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρότητα τῆς ὑέλου δι' ἐπανειλημμένων ἐπιτρίψεων. Οὐχ ἧττον ὅμως ἠδυνήθησαν νὰ ἐξετάσωσι φαινόμενά τινα οὐ μικροῦ λόγου ἄξια.

Πραγματικῶς, ἐὰν ὁ ἀόρατος ἐκεῖνος δίσκος περιεκαλύπτετο ὑπὸ ἀτμοσφαίρας, δὲν ἔπρεπε νὰ ἴδωσιν ἀστέρας διάττοντας διαπερῶντας αὐτήν; Ἐὰν καὶ αὐτὸς ὁ μύδρος διεπέρα τὰ ρευστὰ ταῦτα στρώματα, δὲν ἤθελον ἀκούσει ἤχόν τινα ἀνταποδιδόμενον ὑπὸ τῶν σεληνιακῶν ἠχῶν, οἷον τὸν θόρυβον καταιγίδος, τὸν κρότον καταπιπτούσης νιφάδος, τὰς ἐκρήξεις ἡφαιστείου τινὸς ἐν ἐνεργείᾳ; Καὶ ἂν πυρίπνουν τι ὄρος ἀνέδιδε φλόγας, δὲν ἤθελον ἀναγνωρίσει τὰς ἰσχυρὰς αὐτοῦ ἐκλάμψεις; Τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ἐπιμελῶς ἐξακριβούμενα, ἤθελον ἐπιχύσει μέγα φῶς ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ ζητήματος τῆς χημικῆς συστάσεως τῆς Σελήνης. Οὕτω λοιπὸν ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ, τοποθετημένοι πρὸ τῶν φεγγιτῶν ὡς ἀστρονόμοι, παρετήρουν μετ' ἀκριβολόγου ἐπιμονῆς.

Ἀλλὰ μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης ὁ δίσκος ἔμενεν ἄφωνος καὶ σκοτεινός, οὐδόλως ἀποκρινόμενος εἰς τὰς πολυαρίθμους ἐρωτήσεις ἃς προέβαλλον αὐτῷ τὰ ἐνεργὰ καὶ ὁραστήρια ταῦτα πνεύματα.

Τὸ πρᾶγμα τοῦτο προὐκάλεσε τὴν ἐξῆς περίεργον καὶ ὀρθὴν κατὰ τὸ φαινόμενον σκέψιν τοῦ Μιχαήλ·

«Ἐάν ποτε ἐπαναλάβωμεν τὸ ταξείδιον τοῦτο, θὰ πράξομεν καλῶς ἂν προτιμήσωμεν εἰς τοῦτο τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Σελήνη ἐστὶ νέα.

— Τωόντι, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ, ἡ περίστασις αὕτη εἶναι εὐκοϊκωτέρα. Φρονῶ, ὅτι ἡ Σελήνη, ἀφανιζομένη ἐντὸς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, δὲν θὰ εἶναι ὁρατὴ κατὰ τὸ ταξείδιον, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου θέλομεν βλέπει τὴν Γῆν, ἥτις ἔσται πλησιφαής. Περιπλέον δέ, ἐὰν ἠθέλομεν παρατυρθῆ περὶ τὴν Σελήνην, ὡς συμβαίνει ἴσως, θὰ ἔχομεν τὸ πλεονέκτημα τοὐλάχιστον ὅτι θὰ βλέπομεν τὸν ἀόρατον δίσκον μεγαλοπρεπῶς φωτιζόμενον!

— Καλῶς εἶπες, Νίχωλ, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Σὺ δέ, Βαρβικάν, τί φρονεῖς περὶ τούτου;

— Κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην, ἀπήντησεν ὁ ἐμβριθὴς πρόεδρος, ἐάν ποτε ἐπαναλάβωμεν τὸ ταξείδιον τοῦτο, θ' ἀναχωρήσομεν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας. Ὑποθέσατε πρὸς στιγμὴν ὅτι ἐπετύχομεν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν· δὲν ἤθελεν εἶναι τότε προτιμότερον νὰ εὕρωμεν ἠπείρους καταφωτίστους, παρὰ χώραν βεβυθισμένην ἐντὸς ἀδιαπεράστου σκότους; ἡ πρώτη δὲ ἐγκατάστασις ἡμῶν ἐπὶ τῆς Σε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λήνης δὲν ἤθελε γίνει ὑπὸ καλλιτέρους οἰωνούς; Ναί, βεβαίως. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ ἀοράτου τούτου ἡμισφαιρίου, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν αὐτὸ ἀκολούθως, κατὰ τὰς περιηγήσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας. Λοιπὸν ἡ ἐποχὴ τῆς Πανσελήνου εἶχεν ἐκλεχθῆ ἐπιτυχῶς. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ φθάσωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν, καὶ, πρὸς τοῦτο, νὰ μὴ παρεκτραπῶμεν.

— Εἰς τοῦτο οὐδὲν ἔχομεν ν' ἀπαντήσωμεν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Ὁπωσδήποτε ὅμως ἐχάσαμεν μίαν καλὴν εὐκαιρίαν ἵνα παρατηρήσωμεν τὸ ἄλλο μέρος τῆς Σελήνης! Τίς οἶδεν ἐὰν οἱ κάτοικοι τῶν ἄλλων πλανητῶν δὲν προέβησαν περισσότερον τῶν ἐπιστημόνων τῆς Γῆς εἰς τὰς ἐπὶ τῶν δορυφόρων αὐτῶν παρατηρήσεις των.»

Εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἠδύνατό τις νὰ κάμῃ εὐκόλως τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν: Ναί, ἀλλοι δορυφόροι ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν ἐγγύτητος, κατέστησαν τὴν μελέτην αὐτῶν εὐχερεστέραν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Κρόνου, τοῦ Διός, τοῦ Οὐρανοῦ, ἐὰν ὑπάρχωσι, θὰ ἠδυνήθησαν βεβαίως νὰ συσχήσωσι μετὰ τῶν σεληνῶν αὐτῶν ἀνετωτέρας συγκοινωνίας. Οἱ τέσσαρες δορυφόροι τοῦ Διὸς περιπολοῦσιν ὁ πρῶτος εἰς ἀπόστασιν 108260 λευγῶν, ὁ δεύτερος εἰς ἀπόστασιν 172,200 λευγῶν, ὁ τρίτος εἰς ἀπόστασιν 274,700 λευγῶν καὶ ὁ τέταρτος εἰς ἀπόστασιν 480,130 λευγῶν· ἀλλ' αἱ ἀποστάσεις αὗται μετροῦνται ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ πλανήτου, ὥστε, ἀφαιρουμένου τοῦ μήκους τῆς ἀκτῖνος, τὸ ὁποῖον εἶναι 17 ἕως 18,000 λευγῶν, βλέπομεν ὅτι ὁ μὲν πρῶτος δορυφόρος εἶναι ἧττον ἀπομεμακρυσμένος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Διὸς παρ' ὅσον ἡ Σελήνη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς· ἐκ δὲ τῶν ὀκτὼ σεληνῶν τοῦ Κρόνου, τέσσαρες ἐπίσης κεῖνται πλησιέστερον, διότι ἡ μὲν Ἄρτεμις ἀπέχει 84,600 λεύγας, ἡ Θέτις 62,966, ὁ Ἐγκέλαδος 48,191, καὶ τέλος ὁ Μίμας ἀπέχει τοῦ πλανήτου κατὰ 34,500 ὡς ἔγγιστα μόνον λεύγας· ἐκ τῶν ὀκτὼ τέλος δορυφόρων τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ πρῶτος, λεγόμενος Ἀριὲλ, μόλις ἀπέχει αὐτοῦ 51,520 λεύγας.

Λοιπὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν τριῶν τούτων πλανητῶν πείραμά τι ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησεν ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἤθελε παρουσιάσει ὀλιγωτέρας δυσχερείας. Ἐὰν λοιπὸν οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἀνέλαβόν ποτε παρομοίαν ἐπιχείρησιν, θὰ ἐξηκρίβωσαν ἴσως τὴν σύστασιν τοῦ ἡμίσεως ἐκείνου τοῦ δίσκου, ὅπερ ὁ δορυφόρος αὐτῶν ἀποκρύπτει αἰωνίως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν οὐδεμίαν ἐκδρομὴν ἐπε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χείρησάν ποτε ἀπὸ τοῦ πλανήτου αὐτῶν, οὐδὲν πλεῖον τῶν ἀστρονόμων τῆς Γῆς δύνανται καὶ αὐτοὶ νὰ γνωρίζωσιν.

Ἐν τούτοις ὁ μύδρος διέγραφεν ἐν τῷ σκότει τὴν ἀνυπολόγιστον ἐκείνην καμπύλην, τὴν ὁποίαν οὐδόλως ἠδύναντο νὰ ὁρίσωσιν, ὡς μὴ ἔχοντες δεδομένον τι σημεῖον. Ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἆρά γε εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως, εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν ἄλλου τινὸς ἀστέρος; Ὁ Βαρβικὰν οὐδὲν ἠδύνατο περὶ τούτου νὰ εἴπῃ. Ἐν τούτοις μεταβολή τις ἐγένετο ὡς πρὸς τὴν σχετικὴν θέσιν τοῦ μύδρου, ὁ δὲ Βαρβικὰν ἐτεκμηρίωσε τοῦτο περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς πρωΐας.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη συνίστατο εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ βάσις τοῦ μύδρου εἶχε στραφῆ πρὸς τὴν ἐπιφανείαν τῆς Σελήνης κατὰ κάθετον, διερχομένη διὰ τοῦ ἄξονος αὐτῆς, τὴν δὲ τροποποίησιν ταύτην παρήγαγε βεβαίως ἡ ἕλξις, ἤτοι ἡ βαρύτης· τὸ βαρύτερον μέρος τοῦ μύδρου ἔτεινε πρὸς τὸν ἀόρατον δίσκον, ἀκριβῶς ὡς ἐὰν ἔπιπτε πρὸς αὐτόν.

Ἔπιπτε λοιπόν; Οἱ ἀεροπόροι τέλος ἔμελλον νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν πολυπόθητον αὐτῶν σκοπόν; Οὐχί! Ἐκ τῆς παρατηρήσεως δὲ σημείου τινός, λίαν ἄλλως τε ἀνεξηγήτου, ἐνόησεν ὁ Βαρβικὰν, ὅτι ὁ μύδρος δὲν ἐπλησίαζε πρὸς τὴν Σελήνην, ἀλλ' ἐπροχώρει ἀκολουθῶν καμπύλην κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὁμόκεντρον.

Ἦτο δὲ τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκτινοβόλος τις λάμψις, ἣν ὁ Νίχωλ παρετήρησεν αἰφνιδίως πρὸς τὸ πέρας τοῦ ὁρίζοντος ὃν ἐσχημάτιζεν ὁ μέλας δίσκος. Τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ συγχυσθῇ πρὸς ἀστέρα τινά, ἀλλ' ἦτον ἐρυθρωπή τις πυράκτωσις, ἥτις ηὔξανεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον· τεκμήριον ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ μύδρος ἐπροχώρει πρὸς αὐτὸ καὶ δὲν ἔπιπτε καθέτως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.

« Ἡφαίστειον! εἶναι ἡφαίστειον ἐν ἐνεργείᾳ! ἀνεφώνησεν ὁ Νίχωλ· ἔκρηξις τῶν ἐσωτερικῶν πυρῶν τῆς Σελήνης. Ὁ κόσμος λοιπὸν οὗτος δὲν εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἐσβεσμένος.

— Ναί! ἔκρηξις, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικὰν, ὅστις ἐξήταζεν ἐπισταμένως τὸ φαινόμενον διὰ τοῦ νυκτερινοῦ αὐτοῦ τηλεσκοπίου. Καὶ τί ἠδύνατο πραγματικῶς νὰ ἦναι, ἐὰν ὄχι ἡφαίστειον;

— Ἀλλὰ τότε, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, ἵνα διατηρῆται τὸ πῦρ τοῦτο, χρειάζεται ἀήρ. Ἄρα τὸ μέρος τοῦτο τῆς Σελήνης περικαλύπτεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας.

— Ἴσως, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι καὶ ἀπαραί-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τητον. Τὸ ἡφαίστειον δύναται νὰ προμηθευθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ ὀξυγόνον, διὰ τῆς ἀποσυνθέσεως ὑλῶν τινων, καὶ νὰ ἐξερεύγηται οὕτω φλόγας εἰς τὸ κενόν. Μοὶ φαίνεται μάλιστα ὅτι ἡ ἔκρηξις αὕτη ἔχει τὴν ἔντασιν καὶ τὴν λάμψιν τῶν πραγμάτων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάφλεξις προέρχεται ἐκ καθαροῦ ὀξυγόνου. Μὴ σπεύσωμεν λοιπὸν νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν τὴν ὕπαρξιν σεληνιακῆς ἀτμοσφαίρας.»

Τὸ πυρίπνουν ὄρος ἔκειτο περίπου ἐπὶ τῆς τεσσαρακοστῆς πέμπτης μοίρας νοτίου πλάτους τοῦ ἀοράτου μέρους τοῦ δίσκου. Ἀλλὰ, πρὸς μεγίστην δυσαρέσκειαν τοῦ Βαρβικὰν, ἡ καμπύλη ἣν διέγραφεν ὁ μύδρος ἔφερεν αὐτὸν μακρὰν τοῦ ὑπὸ τῆς ἐκρήξεως δεικνυομένου σημείου, δι' ὃ καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ ὁρίσῃ ἀκριβέστερον τὴν φύσιν αὐτοῦ. Μετὰ ἡμίσειαν δὲ ὥραν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ τὸ φωτεινὸν τοῦτο σημεῖον ἐξηφανίζετο ὄπισθεν τοῦ σκιεροῦ ὁρίζοντος· οὐχ ἧττον ὅμως ἡ παρατήρησις τοῦ φαινομένου τούτου ἦτο σπουδαῖον γεγονὸς διὰ τὰς σεληνογραφικὰς μελέτας, ἐπειδὴ κατεδείκνυεν ὅτι ἡ θερμότης δὲν ἐξηφανίσθη ἐντελῶς ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς σφαίρας ταύτης, καὶ ἔνθα ἡ θερμότης ὑπάρχει τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὸ βασίλειον τῶν φυτῶν καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ ζωϊκὸν βασίλειον δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντιστῶσι μέχρι τοῦδε εἰς τὰς καταστρεπτικὰς ἐπηρείας; Ἡ ὕπαρξις τοῦ πυριπνόου τούτου ἡφαιστείου, ἀναγνωρισθέντος ἀδιαφιλονεικήτως ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τῆς Γῆς, ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ ἀναμφιβόλως τὸ ἐνδόσιμον εἰς πολλὰς θεωρίας εὐνοϊκὰς, πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα τῆς κατοικησιμότητος τῆς Σελήνης.

Ὁ Βαρβικὰν παρεδόθη εἰς ταύτας τὰς σκέψεις καὶ ἔπεσεν εἰς σιωπηλὸν ῥεμβασμὸν περὶ τῆς μυστηριώδους εἱμαρμένης τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου. Ἐζήτει νὰ συσχετίσῃ πρὸς ἄλληλα τὰ μέχρι τοῦδε παρατηρηθέντα, ὅτε νέον τι περιστατικὸν ἐπανήγαγεν αὐτὸν ἀποτόμως εἰς τὴν πραγματικότητα.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν ἦτο πλέον φαινόμενον τῆς Σελήνης, ἀλλὰ κίνδυνος φρικαλέος, οὗ αἱ συνέπειαι ἠδύναντο νὰ ὦσιν ἀπευκταῖαι.

Αἰφνιδίως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος, εἰς τὰ βαθύτατα ἐκεῖνα σκότη, ἐπεφάνη παμμεγέθης τις ὄγκος. Ὡμοίαζε Σελήνην, ἀλλὰ Σελήνην πεπυρακτωμένην, τῆς ὁποίας καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἰσχυρὰ ἦτον ἡ λάμψις καθ' ὅσον διέσχιζε καθαρῶς τὰ πυκνὰ σκότη τοῦ διαστήματος. Ὁ ὄγκος οὗτος, κυκλοτερὴς τὸ σχῆμα, ἔρριπτε τοιοῦτο φῶς, ὥστε κατεπλημμύρει τὸν μύδρον, τὰ δὲ πρόσωπα τοῦ Βαρβικὰν, τοῦ Νίχωλ καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, καταυγασθέντα ὑπὸ τῶν ἀπλέτων ἐκείνων ἀκτίνων, ἐλάμβανον ὄψιν φασματώδη, πελιδνὴν, ὠχρὰν, οἵαν παράγουσιν οἱ φυσιολόγοι διὰ τοῦ τεχνητοῦ ἐκείνου φωτὸς τοῦ ἅλατος καὶ τῆς ῥακῆς (alcool).

« Ὦ διάβολε, διάβολε! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ, ἀλλ' ἐγίναμεν εἰδεχθέστατοι! Τί πρᾶγμα πάλιν εἶναι αὕτη ἡ Σελήνη;

— Βολὶς, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Βολὶς πεπυρακτωμένη, ἐν τῷ κενῷ;

— Ναί. »

Ἡ πυριφλεγὴς αὕτη σφαῖρα ἦτο πράγματι βολὶς, καὶ εἶχε δίκαιον ὁ Βαρβικάν. Ἀλλ' ἐὰν τὰ κοσμικὰ ἐκεῖνα φαινόμενα, θεωρούμενα ἀπὸ τῆς Γῆς, παρουσιάζωσιν ἐν γένει φῶς ὀλίγῳ κατώτερον τοῦ τῆς Σελήνης, ἐνταῦθα ὅμως, ἐν τῷ ζοφερῷ τούτῳ αἰθέρι, ἠκτινοβόλουν. Τὰ περιπλανώμενα ταῦτα σώματα φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν τῆς πυρακτώσεως αὐτῶν, ὥστε δὲν εἶναι ἀπαραίτητος εἰς ἀνάφλεξιν αὐτῶν ὁ περιβάλλων ἀήρ. Καὶ πραγματικῶς, ἐάν τινες τῶν βολίδων τούτων διαπερῶσι τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα εἰς ἀπόστασιν δύω ἢ τριῶν λευγῶν ἀπὸ τῆς Γῆς, ἄλλαι τοὐναντίον διαγράφουσι τὴν γραμμὴν αὐτῶν εἰς ἀποστάσεις, ἔνθα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ ἡ ἀτμοσφαῖρα· τοιαῦται δὲ βολίδες εἰσὶν ἡ τῆς 27 ὀκτωβρίου τοῦ 1844, ἐπιφανεῖσα εἰς ὕψος 128 λευγῶν, καὶ ἡ τῆς 18 αὐγούστου 1841, ἥτις ἐγένετο ἄφαντος εἰς ἀπόστασιν 182 λευγῶν. Τινὰ τῶν μετεώρων τούτων ἔχουσιν εὖρος τριῶν ἕως τεσσάρων χιλιομέτρων, καὶ ταχύτητα, ἥτις ἐνίοτε φθάνει μέχρις ἑβδομήκοντα πέντε χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον (1); ἀκολουθοῦσι δὲ διεύθυνσιν ἀντίστροφον τῆς κινήσεως τῆς Γῆς.

Ἡ διάττουσα αὕτη σφαῖρα, ἐπιφανεῖσα αἰφνιδίως ἐν τῷ σκότει εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν τοὐλάχιστον λευγῶν, ἔπρεπε, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Βαρβικάν, νὰ ἔχῃ διάμετρον δισχιλίων μέτρων· ἐχώρει δὲ μετὰ ταχύτητος δύω χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον περίπου, ἤτοι τριάκοντα λευγῶν καθ' ἕκαστον λεπτὸν, καὶ διέκοπτε τὸν δρόμον τοῦ μύδρου, ὃν ἔμελλε νὰ φθάσῃ μετ' ὀλίγα λεπτά. Καθ' ὅσον δὲ προσήγγιζεν, ηὔξανεν εἰς ὑπέρμετρον βαθμόν.

Ἕκαστος ἂς φαντασθῇ, ἂν δύναται, τὴν θέσιν τῶν τριῶν φίλων. Μεθ' ὅλον τὸ θάρσος, τὴν ἀταραξίαν καὶ τὴν ἀμεριμνησίαν αὐτῶν ἐνώπιον

(1) Ἡ μέση ταχύτης τῆς ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς κινήσεως τῆς Γῆς εἶναι μόλις 30 χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ κινδύνου, ἔμενον ἐννεοὶ, ἀκίνητοι καὶ ἐξηγριωμένοι θηριωδῶς. Ὁ μύδρος αὐτῶν, οὗτινος δὲν ἠδύναντο νὰ παρεκτρέψωσι τὴν πορείαν, ἔβαινε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν πυρόεντα ἐκεῖνον ὄγκον. Ἐνόμιζον, ὅτι ἔμελλον νὰ κατακρημνισθῶσιν εἰς ἄβυσσον πυρός.

Ὁ Βαρβικὰν ἔλαβε τὰς χεῖρας τῶν δύω αὐτοῦ φίλων· ἤρξαντο δὲ καὶ οἱ τρεῖς νὰ παρατηρῶσι δι' ἡμικλείστων ὀφθαλμῶν τὸν πυρφόρον τοῦτον ἀστέρα. Ἐὰν ἡ σκέψις δὲν εἶχε καταστραφῇ ἐν αὐτοῖς, ἐὰν ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν ἐγρηγόρει ἔτι ἐν μέσῳ τοῦ τρόμου του, θὰ ἔβλεπον βεβαίως τὸν προφανῆ ὄλεθρόν των.

Δύω λεπτὰ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς βολίδος ταύτης — δύω αἰῶνας ἀγωνίας! — ὁ μύδρος ἐφαίνετο ἕτοιμος νὰ συγκρουσθῇ μετ' αὐτῆς, ὅτε ἡ διάπυρος σφαῖρα διερράγη ὡς βόμβα, ἄνευ οὐδενὸς κρότου ἐν μέσῳ τοῦ κενοῦ τούτου, ἔνθα ὁ ἦχος, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ δόνησις τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων, οὐδόλως ἠδύνατο ν' ἀποτελεσθῇ.

Ὁ Νίχωλ ἐξέπεμψε κραυγὴν, ὥρμησε δὲ μετὰ τῶν φίλων του πρὸς τοὺς φεγγίτας.

Ποῖον θέαμα! Ποῖος κάλαμος δύναται νὰ περιγράψῃ αὐτὸ, ποία δὲ γραφὶς ἠδύνατο νὰ ἦναι τόσον πλουσία εἰς χρώματα ὅπως ἀπεικονίσῃ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτοῦ; Μυριάδες φωτοβόλων τεμαχίων διέσχιζον καὶ διηύγαζον τὸ διάστημα διὰ τῶν πυρῶν αὐτῶν, ποικίλου μεγέθους, χρώματος καὶ ἀποχρώσεων· ποικιλόχροοι ἀκτινοβολίαι, ξανθαὶ, χρυσόξανθοι, πράσιναι, αἰθόφαιοι, στέφανος πολυχρόου πυροτεχνήματος. Ἐκ τῆς ὑπερμεγέθους ἐκείνης καὶ φοβερᾶς σφαίρας ἔμειναν μόνον τὰ θραύσματα, φερόμενα κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις καὶ γενόμενα καὶ αὐτὰ ἤδη ἀστεροειδῆ, τινὰ μὲν ἐξαστράπτοντα ὡς ῥομφαῖαι, ἕτερα δὲ περικαλυπτόμενα ὑπὸ λευκωποῦ νέφους, καὶ ἄλλα πάλιν καταλείποντα ὄπισθεν αὐτῶν οἱονεὶ φωταυγῆ ὁλκὸν χρυσοκόνεως.

Τὰ πεπυρακτωμένα ταῦτα τεμάχια συνεσταυροῦντο, συνεκρούοντο, διερρήγνυντο εἰς τεμάχια μικρότερα, ὧν τινα προσέκρουσαν καὶ κατὰ τοῦ μύδρου, καὶ μάλιστα ἡ ἐπὶ τ' ἀριστερὰ ὕελος διερράγη ὑπὸ τῆς βιαίας συγκρούσεως ἑνὸς ἐξ αὐτῶν. Οἱ ἀεροπόροι ἐνόμιζον, ὅτι διέπλεον ἐντὸς χαλάζης ὀβουζίων, ὧν τὸ ἐλάχιστον ἠδύνατο νὰ ἐξοντώσῃ τὸν μύδρον ἐν ἀκαρεῖ.

Τὸ διασχίζον τὸν αἰθέρα φῶς ἀνεπτύσσετο μετὰ ἰσχυρᾶς ἐντάσεως, ἐπειδὴ τὰ ἀστεροειδῆ ταῦτα διέχεον αὐτὸ ἀπανταχοῦ· μίαν μάλιστα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στιγμὴν ὑπῆρξε τοσοῦτῳ ζωηρὸν, ὥστε ὁ Μιχαὴλ, σύρων πρὸς τὴν ὕελον αὐτοῦ τὸν Βαρβικὰν καὶ τὸν Νίχωλ, ἀνεκραύγασεν:

«Ἡ ἀφανὴς Σελήνη ἰδοὺ τέλος φαίνεται!»

Καὶ οἱ τρεῖς δὲ τότε διεῖδον διὰ τῆς ἐπί τινα λεπτὰ καταπλημμυρήσεως τοῦ φωτὸς τὸν μυστηριώδη ἐκεῖνον δίσκον, ὃν τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα παρετήρει διὰ πρώτην φοράν.

Τί δὲ διέκρινιαν εἰς τὴν ἀπόστασιν ταύτην, ἣν ἠδυνάτουν νὰ ὑπολογίσωσι; Ταινίας τινὰς προεκβεβλημένας ἐπὶ τοῦ δίσκου, ἀληθῆ νέφη σχηματιζόμενα ἐν συνεσταλμένῳ ἀτμοσφαιρικῷ χώρῳ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέκυπτον οὐ μόνον τὰ ὄρη ἀλλὰ καὶ τὰ μέτρια ὑψώματα, ὡς οἱ χαίνοντες κρατῆρες ἰδιοτρόπως διατεθειμένοι, οἵοι ὑπῆρχον καὶ ἐπὶ τῆς ὁρατῆς ἐπιφανείας. Εἶτα δὲ ἐκτάσεις ἀπεράντους, οὐχὶ πλέον πεδιάδας ἀγόνους, ἀλλ' ἀληθεῖς θαλάσσας καὶ ἀχανεῖς ὠκεανοὺς, οἵτινες ἀντηνάκλων ἐντὸς τοῦ ὑγροῦ κατόπτρου αὐτῶν πᾶσαν τὴν γοητείαν τῶν πυρῶν τοῦ διαστήματος. Τέλος δὲ, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ἠπείρων, ἐκτεταμένους σκιεροὺς ὄγκους, ὡς ἀπέραντα δάση ὑπὸ τὴν ὁρμητικὴν ἀστραπηβολίαν . . . .

Ἦτον ἆρά γε τοῦτο πλάνη τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπάτη ὀπτική; Ἠδύναντο νὰ τεκμηριώτωσιν ἐπιστημονικῶς τὴν κατὰ τρόπον ὅλως ὑπερφυσικὸν ἐπιτευχθεῖσαν παρατήρησιν; Ἤθελον τολμήσει ἆρά γε ν' ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς κατοικησιμότητος τῆς Σελήνης, μετὰ τοσοῦτον ἀσθενῆ παρατήρησιν τοῦ ὁράτου δίσκου;

Ἐν τοσούτῳ αἱ ἀστραπηβολίαι τοῦ διαστήματος ἐξησθένησαν βαθμηδὸν, καὶ ἡ τυχαία λάμψις αὐτοῦ ἠλαττώθη, τὰ ἀστεροειδῆ ἐξηφανίσθησαν φυγόντα κατὰ διαφόρους καμπύλας καὶ ἐσβέσθησαν κατὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν. Ὁ αἰθὴρ περιεβλήθη ἐκ νέου τὸν συνήθη αὐτοῦ ζόφον, οἱ ἀστέρες γενόμενοι ἀφανεῖς ἐπί τινας στιγμὰς ἀνέλαμψαν πάλιν ἐπὶ τοῦ στερεώματος, καὶ ὁ δίσκος τῆς Σελήνης, μόλις ὀφθεὶς ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ἀπωλέσθη ἐκ νέου, βυθισθεὶς εἰς τὸ ἀδιαπέραστον σκότος.

ΙΘ'.

ΤΟ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΝ ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΟΝ.

Ὁ μύδρος εἶχε διαφύγει τρομερὸν κίνδυνον, κίνδυνον ἀπροσδόκητον. Τίς ἤθελέ ποτε φαντασθῆ τὴν συνάντησιν τοιούτων βολίδων; Τὰ περι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πλανώμενα ταῦτα σώματα ἠδύναντο νὰ προξενήσωσιν εἰς τοὺς ἀεροπόρους σοβαρὰς περιπετείας, ὡς ἄλλοι βράχοι καὶ ὕφαλοι ἐπὶ τῆς αἰθερίας ἐκείνης θαλάσσης, ἀφ' ὧν κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἠδύναντο νὰ σωθῶσιν. Ἀλλὰ μήπως ἐμεμψιμοίρησαν οἱ τυχοδιῶκται οὗτοι τῶν αἰθέρων; Οὐχί! διότι ἡ φύσις προσέφερεν αὐτοῖς τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ λαμπρὸν τοῦτο θέαμα κοσμικοῦ μετεώρου, διὰ τῆς φωτοβόλου ἐκείνης ἐκρήξεως, ἐπειδὴ τὸ ἀπαράμιλλον τοῦτο πυροτέχνημα, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς Ῥουτζιέρης ἠδύνατο ν' ἀπομιμηθῇ, ἐφώτισεν ἐπί τινα δευτερόλεπτα τὸν ἀόρατον κύκλον τῆς Σελήνης. Κατὰ τὴν στιγμιαίαν ταύτην ἀστραπὴν, ἐπεφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἤπειροι, θάλασσαι καὶ δάση. Ἡ ἀτμοσφαῖρα συνεισέφερε λοιπὸν ἐπὶ τῆς ἀοράτου καὶ ἀγνώστου ταύτης ἐπιφανείας τὰ ζωτικὰ αὐτῆς μόρια; Ζητήματα ἄλυτα εἰσέτι, τεθειμένα αἰωνίως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην περιέργειαν!

Ἦτο τότε τρίτη καὶ ἡμίσεια ὥρα τῆς ἑσπέρας. Ὁ μύδρος ἠκολούθει τὴν καμπυλόγραμμον αὐτοῦ διεύθυνσιν περὶ τὴν Σελήνην. Ἡ πορεία του ἐτροποποιήθη ἆρά γε καὶ τὴν φορὰν ταύτην ὑπὸ τοῦ μετεώρου; Ἦτο πιθανώτατον. Ὁπωσδήποτε ὅμως ὁ μύδρος ἔπρεπε νὰ διαγράψῃ καμπύλην, ὁρισθεῖσαν ὑπὸ τῶν νόμων τῆς λογικῆς μηχανικῆς. Ὁ Βαρβικὰν ἔκλινε νὰ παραδεχθῇ, ὅτι ἡ καμπύλη αὕτη ἦτο μᾶλλον «παραβολὴ», ἢ «ὑπερβολή». Ἀλλ' ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἦτο «παραβολὴ», ὁ μύδρος ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ μεθ' ἱκανῆς ταχύτητος ἐκ τοῦ σκιεροῦ κώνου τοῦ προεκτεινομένου ἐν τῷ διαστήματι, ὅστις εἶναι λίαν στενὸς, τοσοῦτον ἡ διάμετρος τῆς Σελήνης εἶναι μικρὰ, παραβαλλομένη πρὸς τὴν διάμετρον τοῦ φωστῆρος τῆς ἡμέρας. Ἀλλ' ὁ μύδρος ἄχρι τοῦδε διέπλεεν εἰς τὴν βαθεῖαν ταύτην σκοτίαν. Οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ ταχύτης αὐτοῦ,— καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι μετρία,— ἡ περίοδος τῆς σκοτώσεως αὐτοῦ ἐξηκολούθει. Τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἦτο προφανὲς, ἀλλ' ἴσως δὲν ἔπρεπε νὰ συμβῇ, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ μύδρος διέγραφεν ἀκριβῆ «παραβολήν»· νέον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον κατεθορύβει τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Βαρβικὰν, περιωρισμένον ἀληθῶς ἐντὸς κύκλου ἀγνώστων, ἅτινα οὐδόλως ἠδύνατο νὰ διευκρινήσῃ.

Οὐδεὶς τῶν ἀεροπόρων ἤθελεν οὐδ' ἐσκέπτετο ν' ἀναπαυθῇ ἐπὶ μίαν στιγμήν. Ἕκαστος παρεμόνευεν ἵνα ἀνεύρῃ ἀπροσδόκητόν τι καὶ ἀνέλπιστον πρᾶγμα, νέον ἐπιχέον φῶς ἐπὶ τῶν οὐρανογραφικῶν αὐτῶν μελετῶν. Περὶ τὴν πέμπτην ὥραν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν διένειμεν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα δείπνου, τεμάχιά τινα ἄρτου καὶ ψυχροῦ κρέατος, ἅτινα κα-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τεβρόχθισαν ἐν ἀκαρεῖ, χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ψεγγίτην του, τοῦ ὁποίου ἡ ὕελος κατεκαλύπτετο ἀκαταπαύστως ὑπὸ τῶν πηγνυμένων ἀτμῶν.

Κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτὰ τῆς ἑσπέρας, ὁ Νίχωλ, ὡπλισμένος διὰ τοῦ τηλεσκοπίου του, παρετήρησε περὶ τὸ μεσημβρινὸν χεῖλος τῆς Σελήνης καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ μύδρου ἀκολουθουμένην διεύθυνσιν φωτοβόλα τινὰ σημεῖα, ἅτινα διεχαράσσοντο ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ τῶν οὐρανῶν πέπλου, ὡς ἀλληλουχία τις ὀξειῶν ἀκίδων, ἀναπτυσσομένη ὡς τρέμουσά τις γραμμή. Ἐφωτίζοντο δὲ λίαν ζωηρῶς. Τοιαύτη φαίνεται ἡ ὀροθετικὴ γραμμὴ τῆς Σελήνης κατὰ τὰ ὄγδοα αὐτῆς.

Οὐδόλως ἠπατᾶτο. Δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ ἁπλοῦ μετεώρου, οὗ ἡ φωτοβόλος αὕτη γωνία δὲν εἶχεν οὔτε τὸ χρῶμα οὔτε τὴν κίνησιν· ἀλλ' οὔτε ἡφαίστειον ἐνεργοῦν, καὶ ὁ Βαρβικὰν δὲν ἐδίσταζε ν' ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ.

«Ὁ Ἥλιος! ἀνεκραύγασε.

— Πῶς! ὁ Ἥλιος! ἀνεφώνησαν ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Ναί, φίλοι μου, ὁ Ἥλιος εἶναι ὁ φωτίζων τὰ ὄρη ταῦτα, κείμενα ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ χείλους τῆς Σελήνης. Νομίζω, ὅτι προσεγγίζομεν πρὸς τὸν νότιον πόλον!

— Ἀφοῦ πρῶτον ἐπεράσαμεν διὰ τοῦ βορείου, εἶπεν ὁ Μιχαήλ. Ἐκάμαμεν λοιπὸν κύκλον περὶ τὸν δορυφόρον ἡμῶν!

— Ναί, καλέ μου Μιχαήλ.

— Τί σᾶς ἔλεγα λοιπόν; Δὲν ἦτο ματαιοπονία νὰ καταγίνεσθε εἰς «ὑπερβολὰς» καὶ «παραβολὰς» καὶ γραμμὰς καμπύλας ἀτελευτήτους;

— Ναί, ἀλλὰ τώρα ἔχομεν καμπύλην κλειστήν . . .

— Ἥτις καλεῖται;

— «Ἔλλειψις». Ἀντὶ νὰ ὑπάγωμεν ν' ἀπολεσθῶμεν εἰς τὰ αἰθέρια διαστήματα, πιθανὸν ὁ μύδρος νὰ διαγράψῃ τροχιὰν ἐλλειπτικὴν περὶ τὴν Σελήνην.

— Τῷ ὄντι!

— Καὶ θὰ γίνῃ δορυφόρος αὐτῆς.

— Σελήνη τῆς Σελήνης! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαήλ.

— Παρατηρῶ μόνον, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ὅτι καὶ οὕτω καὶ ἄλλως τρέχομεν εἰς τὸν ὄλεθρον!

— Ναί, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ ἐξολοθρευθῶμεν κατ' ἄλλον τρόπον,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πολὺ βεβαίως ἀστειότερον!» ἀπεκρίθη ὁ ἀμέριμνος Γάλλος, ἐπισφραγίσας τοὺς λόγους του διὰ τοῦ ἐρασμιωτέρου μειδιάματος.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν εἶχε δίκαιον. Περιγράφων τὴν ἐλλειπτικὴν ταύτην τροχιὰν ὁ μύδρος ἔμελλεν ἀναμφιβόλως νὰ περιστρέφηται αἰωνίως περὶ τὴν Σελήνην, ὡς δορυφόρος αὐτῆς. Ὁ μύδρος οὗτος ἦτο νέον ἄστρον προστεθὲν εἰς τὸν ἡλιακὸν κόσμον, μικρόκοσμος, κατοικούμενος ὑπὸ τριῶν κατοίκων, οὓς ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀέρος ἤθελε φονεύσει μετ' οὐ πολύ. Ὁ Βαρβικὰν λοιπὸν δὲν ἠδύνατο νὰ εὐχαριστηθῇ ἐκ τῆς ὁριστικῆς ταύτης θέσεως, ἣν ἐπέβαλον τῷ μύδρῳ αἱ δύω δυνάμεις κεντρόφυξ καὶ κεντρόμολος. Οἱ σύντροφοί του καὶ αὐτὸς ἔμελλον νὰ ἴδωσι μετ' ὀλίγον τὸ φωτιζόμενον μέρος τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου, ἴσως δὲ καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν παρατεινομένην ἐπὶ ἱκανὸν, ὥστε νὰ ἴδωσι διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν πλησιφαῆ Γῆν, μεγαλοπρεπῶς φωτιζομένην ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἴσως ἠδύναντο ἔτι ν' ἀπευθύνωσιν ἓν ὕστατον « Χαῖρε » πρὸς τὴν σφαῖραν ἣν οὐδέποτε πλέον ἔμελλον νὰ ἐπανίδωσι! . . . Καὶ ὁ μύδρος αὐτῶν θὰ καθίστατο μετὰ ταῦτα σῶμα ἐσβεσμένον καὶ νεκρὸν, ὅμοιον πρὸς τὰ ἐξερημένα ζωῆς ἀσεροειδῆ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα περιφέρονται εἰς τὸν αἰθέρα. Μία δὲ μόνη παρηγορία ὑπῆρχε δι' αὐτοὺς, ὅτι ἔμελλον τέλος ν' ἀφήσωσι τ' ἀδιαπέραστα ἐκεῖνα σκότη, νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ φῶς καὶ νὰ εἰσελάσωσιν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων διαυγαζομένας ζώνας!

Ἐν τῷ μεταξὺ, τὰ ὑπὸ τοῦ Βαρβικὰν ἀναγνωρισθέντα ὄρη ἀπηλλάττοντο βαθμηδὸν τοῦ σκιεροῦ ὄγκου. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὰ φέροντα ὄνομα Δοιρφὲλ καὶ Λεϋβνίτιος, ἅτινα ὑψοῦνται ἐν τῇ περὶ τὸν νότιον πόλον χώρᾳ τῆς Σελήνης.

Πάντα τὰ ὄρη τοῦ ὁρατοῦ ἡμισφαιρίου κατεμετρήθησαν μετὰ ἐντελοῦς ἀκριβείας. Ἴσως θέλουσιν ἐκπλαγῇ τινες διὰ τὴν ἐντέλειαν ταύτην, καὶ ὅμως αἱ ὑψομετρικαὶ μέθοδοι εἰσὶ τελειόταται, καὶ δύναταί τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι τὸ ὕψος τῶν ὀρέων τῆς Σελήνης ὡρίσθη οὐχ ἧττον ἀκριβῶς ἢ τῶν ὀρέων τῆς Γῆς.

Ἡ εὐχρηστοτέρα μέθοδος εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν μετρεῖται ἡ ὑπὸ τῶν ὀρέων ἐξαπλουμένη σκιὰ, ὑπολογίζουσα συνάμα καὶ τὸ ὕψος τοῦ Ἡλίου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παρατηρήσεως. Ἡ καταμέτρησις αὕτη ἐπιτυγχάνεται εὐκόλως διὰ τηλεσκοπίου, φέροντος ἀστερομέτρην μετὰ δύο παραλλήλων νημάτων, λαμβανομένης ὅμως ὡς γνωστῆς ἀκριβῶς τῆς πραγματικῆς διαμέτρου τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου. Διὰ τῆς μεθόδου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ταύτης ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ καταμέτρησις τοῦ βάθους τῶν κρατήρων καὶ τῶν κοιλωμάτων τῆς Σελήνης. Πρῶτος μετεχειρίσθη τὴν μέθοδον ταύτην ὁ Γαλιλαῖος, καὶ μετέπειτα λίαν ἐπιτυχῶς οἱ κ. κ. Βῆρ καὶ Μοῖδλερ.

Κ'.

Ο ΤΥΧΩΝ.

Κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἑσπέρας ὁ μύδρος διέβαινε διὰ τοῦ νοτίου πόλου εἰς ἀπόστασιν 60 χιλιομέτρων, ἤτοι τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἀπόστασιν, εἰς ἣν προσήγγισε τὸν βόρειον πόλον. Διέγραφε λοιπὸν ἀκριβῆ ἐλλειπτικήν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην οἱ ἀεροπόροι εἰσήρχοντο εἰς τὴν εὐεργετικὴν πλημμύραν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων· ἐπανέβλεπον ἤδη τοὺς ἀστέρας ἐκείνους, οἵτινες ἐκινοῦντο βραδέως ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ἐχαιρέτισαν τὸ ἀκτινοβόλον ἄστρον διὰ τριπλοῦ Ζήτω! Ὁ Ἥλιος μετὰ τοῦ φωτὸς συναπέστελλε καὶ τὴν θερμότητα, ἥτις διεπέρασε μετ' ὀλίγον καὶ διὰ τῶν μεταλλίνων τοίχων. Αἱ ὕελοι ἐπανέκτησαν τὴν συνήθη αὐτῶν διαφάνειαν, τὸ δ' ἐπικαλύπτον αὐτοὺς στρῶμα πάγου διελύθη ὡς διὰ μαγείας. Παρευθὺς λοιπὸν τότε, χάριν οἰκονομίας, ἐσβέσθη τὸ ἀέριον, καὶ μόνον ἐξηκολούθησε τὸ σκεύασμα τοῦ ἀέρος παρασκευάζον τὴν ἀπαιτουμένην συνήθως διὰ τὴν ἀναπνοὴν ποσότητα.

«Ἄ! ἐφώνησεν ὁ Νίχωλ, καλὸν πρᾶγμα εἶναι αὐταὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου! Μετὰ πόσης ἀνυπομονησίας, ὕστερον ἀπὸ τόσον ἐκτεταμένην νύκτα, περιμένουσιν οἱ Σεληνῖται τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας!

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ἀναπνέων οὕτως εἰπεῖν τὸν λαμπρὸν αἰθέρα, φῶς καὶ θερμότης, ἰδοὺ ὅλη ἡ ζωή!»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ βάσις τοῦ μύδρου ἔτεινε ν' ἀπομακρυνθῇ ἐλαφρῶς ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, ὡς ἐὰν ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ τροχιὰν ἐλλειπτικὴν ἀρκετὰ ἐπιμήκη. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου, ἐὰν ἡ Γῆ ἦτο πλησιφαής, ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ τὴν ἴδωσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο βεβυθισμένη ἐν τῇ ἀκτινοβολίᾳ τοῦ Ἡλίου, διετέλει καθ' ὁλοκληρίαν ἀφανής. Ἕτερον ἐν τούτοις θέαμα ἔμελλε νὰ προσελκύσῃ τὰ βλέμματα αὐτῶν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπαρουσίαζεν ἡ μεσημβρινὴ αὕτη χώρα τῆς Σελήνης, φερομένη διὰ τοῦ τηλεσκοπίου μέχρις ἀποστάσεως ἑνὸς ὀγδόου λεύγης. Ὅθεν οὐδόλως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

κατέλειπον τοὺς φεγγίτας καὶ παρετήρουν πάσας τὰς λεπτομερείας τῆς παραδόξου ταύτης ἠπείρου.

Τὰ ὄρη Δοιρφὲλ καὶ Λεϊβνίτιος σχηματίζουσι δύω διακεκριμένα συμπλέγματα, ἅτινα ἀνελίσσονται σχεδὸν ἐν τῷ νοτίῳ πόλῳ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ πόλου μέχρι τοῦ ὀγδοηκοστοῦ τετάρτου παραλλήλου, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Σελήνης, τὸ δὲ δεύτερον, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἑξηκοστῆς πέμπτης μοίρας πλάτους πρὸς τὸν πόλον.

Ἐπὶ τῶν ἰδιορρύθμως διαγραφομένων ῥάχεων αὐτῶν ἐπεφαίνοντο στρώματα ἐξαστράπτοντα, ὡς εἶχε παρατηρήσει καὶ ὁ πατὴρ Σέκκης. Ὁ Βαρβικὰν ἠδυνήθη νὰ γνωρίσῃ μετὰ πλείονος ἀκριβείας, ἢ ὁ Ἰταλὸς ἀστρονόμος, τὴν φύσιν αὐτῶν.

«Εἶναι χιόνες! ἀνεφώνησε.

— Χιόνες; ἐπανέλαβεν ὁ Νίχωλ.

— Ναί, χιόνες, ὧν ἡ ἐπιφάνεια εἶναι πεπηγμένη ὁλοσχερῶς. Παρατηρήσατε πῶς ἀντανακλῶσι τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας. Αἱ ψυχρανθεῖσαι λάβαι δὲν ἤθελον ἀναπέμπει τόσον ἰσχυρὰν ἀνταύγειαν. Ὑπάρχει λοιπὸν ὕδωρ, ὑπάρχει λοιπὸν ἀὴρ ἐπὶ τῆς Σελήνης. Ὅ,τι θέλουσιν ἂς λέγωσιν οἱ ἄλλοι τὸ πρᾶγμα δὲν δύναται νὰ διαφιλονεικηθῇ!»

Τῷ ὄντι δὲν ἠδύνατο νὰ διαφιλονεικηθῇ! Καὶ ἂν ποτε ὁ Βαρβικὰν ἐπανέκαμπτεν εἰς τὴν Γῆν, αἱ σημειώσεις αὐτοῦ ἤθελον ἐπιμαρτυρεῖ τὸ σημαντικὸν τοῦτο γεγονὸς εἰς τὰς σεληνογραφικὰς παρατηρήσεις.

Τὰ ὄρη Δοιρφὲλ καὶ Λεϊβνίτιος ὑψοῦντο ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδων μετρίας ἐκτάσεως, περιοριζομένων ὑπὸ ἀπροσδιορίστου ἀλληλουχίας κυκλοτερῶν ὀρέων καὶ λόφων. Αἱ δύω δὲ αὗται σειραὶ εἰσὶν αἱ μόναι, αἵτινες συναντῶνται εἰς τὴν χώραν τῶν τοιούτου εἴδους ὀρέων. Σχετικῶς οὐ πολὺ ἀπότομοι, ἀνήγειρον τῇδε κακεῖσε ὀξείας τινὰς προεκβολάς, ἧν ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ μετρεῖ 7,603 μέτρα.

Ὁ μύδρος ἔβαινεν ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν, καὶ τὰ ὑψώματα ταῦτα ἠφανίζοντο ἐν τῇ ἰσχυρᾷ ἀκτινοβολίᾳ τοῦ δίσκου. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀεροπόρων ἀνεφαίνετο τὸ ἀρχαϊκὸν τοῦτο θέαμα τῶν σεληνιακῶν τοπογραφιῶν, στερουμένων βαθμιαίας μετατροπῆς τῶν χρωμάτων, ἄνευ σκιερῶν ἀποχρώσεων, διότι τὸ μέλαν διεχωρίζετο ἀποτόμως ἀπὸ τοῦ λευκοῦ, ἐπειδὴ ἔλειπεν εἰς αὐτὰ τὸ συγχεχυμένον φῶς. Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ θέα τοῦ κατηρημωμένου τούτου κόσμου ἦτο λίαν ἀξία περιεργείας διὰ τὸ παράδοξον αὐτῆς. Οἱ ἀεροπόροι ἐφέροντο ἄνωθεν τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐδιορρύθμου ταύτης χώρας, ὡς ἐὰν παρεσύροντο ὑπὸ τῆς πνοῆς καταιγίδος, βλέποντες ἀνελισσομένας τὰς κορυφὰς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν, ἀνερευνῶντες διὰ τοῦ βλέμματος τὰ κοιλώματα, καταβαίνοντες δι' αὐτοῦ εἰς τὰς ἐντομάς, ἀναβλίχώμενοι εἰς τοὺς λόφους, βολιδοσκοποῦντες τὰς μυστηριώδεις ἐκείνας ὀπάς, καὶ σταθμίζοντες πάσας τὰς διαθλάσεις ταύτας. Ἀλλ' οὐδὲν ἴχνος βλαστήσεως, οὐδὲν φαινόμενον πολιτείας· μόνον στοιβάδες καὶ ἀπόβροιαι λάβας, ἐκχυλίσματα στίλβοντα ὡς ἀπέραντα κάτοπτρα, ἅτινα ἀντηνάκλων τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας μετὰ δυσατενίστου λαμπρότητος. Οὐδὲν τέλος σημεῖον ζωῆς, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἦτο κόσμος νεκρός, ἔνθα οἱ χιονοστοιβάδες κατακυλιόμεναι ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων κατεποντίζοντο ἄνευ κρότου εἰς τὸν πυθμένα τῆς ἀβύσσου· ὥστε εἶχον μὲν τὴν κίνησιν, ἀλλ' ἔλειπεν ὁ ἦχος.

Ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων αὐτοῦ παρατηρήσεων ὁ Βαρβικὰν ἠδυνήθη νὰ συμπεράνῃ ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν ἄκρων τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου ὑψώματα, καίτοι εἶχον ὑποστῆ τὴν ἐπενέργειαν δυνάμεων διαφόρων πρὸς τὰς τῶν τῆς κεντρικῆς χώρας, ἐπαρουσίαζον οὐχ ἧττον σχηματισμὸν ὁμοιόμορφον. Ἡ αὐτὴ κυκλοειδὴς συμφόρησις, αἱ αὐταὶ προβολαὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐν τούτοις ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἡ διάταξις αὐτῶν δὲν θὰ ἦτον ἀνάλογος. Καὶ πραγματικῶς, κατὰ μὲν τὸ κέντρον ἐπενήργησεν ἐπὶ τῆς Σελήνης ἡ διπλῆ ἐπίδρασις τῆς τε σεληνιακῆς καὶ τῆς γηΐνης ἕλξεως, ἐνεργούσης κατ' ἀντίστροφον νόημα ἐπὶ ἀκτῖνος προεκτεινομένης ἀπὸ τῆς μιᾶς πρὸς τὴν ἄλλην· ἐν ᾧ τοὐναντίον κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ δίσκου ἡ σεληνιακὴ ἕλξις ὑπῆρξεν οὕτως εἰπεῖν κάθετος πρὸς τὴν γηΐνην ἕλξιν. Ὅθεν ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι τὰ κατὰ τὰς δύο ταύτας περιστάσεις παραχθέντα ὑψώματα τοῦ ἐδάφους ἔπρεπε νὰ λάβωσι διάφορον σχῆμα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔγεινε· ἄρα ἡ Σελήνη εὗρεν ἐν ἑαυτῇ μόνῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς συστάσεως αὐτῆς, οὐδὲν ὀφείλουσα εἰς τὴν ἐπενέργειαν ξένης δυνάμεως. Τοῦτο δὲ ἐδικαίου τὴν ἀξιοσημείωτον ταύτην γνώμην τοῦ Ἀραγώ: « Οὐδεμία ἐκτὸς τῆς Σελήνης ἐπενέργεια συνήργησεν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν αὐτῆς σχηματισμόν. »

Ὁπωσδήποτε, ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ καταστάσει, ὁ κόσμος οὗτος ἦτον ἡ εἰκὼν τοῦ θανάτου, ἀλλ' οὔτε ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐνεψύχωσέ ποτε αὐτὸν ἡ ζωή. Ἐν τούτοις ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἐνόμισεν ὅτι παρετήρησέ που συσσώρευσίν τινα ἐρειπίων, ἐφ' ἧς ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ Βαρβικάν· ἦτο δὲ αὕτη ἐπὶ τοῦ ὀγδοηκοστοῦ ὡς ἔγγιστα παραλλήλου καὶ ἐπὶ τῆς τριακοστῆς μοίρας μήκους. Ἡ σωρεία αὕτη τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λίθων, ἀρκετὰ κανονικῶς διατεθειμένων, ἐφαίνετο ὡς ἐκτεταμένον φρούριον, ὑπεράνω μιᾶς τῶν μακρῶν ἐκείνων ἐντομῶν, αἵτινες ἐχρημάτισαν ἄλλοτε ῥεῖθρα ποταμῶν προϊστορικῶν χρόνων. Οὐ μακρὰν ἀνυψοῦτο τὸ δακτυλιωτὸν ὄρος Σχὸρτ, ἔχον ὕψος 5,646 μέτρων, ἴσον πρὸς τὸν ἀσιατικὸν Καύκασον. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ὑπεστήριζε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ζωηρότητος τὴν ὕπαρξιν τοῦ φρουρίου του. Ὑπεράνω αὐτοῦ, ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε τὰς καθηρημένας ἐπάλξεις πόλεως· καὶ ἐνταῦθα μὲν, τὸ ἀνέπαφον εἰσέτι θολωτὸν ἀέτωμα στοᾶς, ἐκεῖ δὲ δύο ἢ τρεῖς κίονας πεσόντας παρὰ τοὺς στηλοβάτας αὐτῶν· πορρωτέρω, σειρὰν ἀψίδων, αἵτινες θὰ ὑπεστήριζόν ποτε τοὺς ὀχετοὺς ὑδραγωγείου· ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν τοὺς κατακρημνισμένους στύλους γιγαντιαίας γεφύρας, συνδεούσης τὸ χάσμα τῆς ἐντομῆς. Ὁ Μιχαὴλ διέκρινε πάντα ταῦτα ἀλλὰ μετὰ τοσαύτης φαντασίας ἐν τῷ βλέμματι, καὶ διὰ τοσοῦτον εὐφαντασιώτου τηλεσκοπίου, ὥστε οὐδόλως πρέπει νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τῶν παρατηρήσεών του. Καὶ ὅμως, τίς δύναται νὰ βεβαιώσῃ, τίς τολμᾷ νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ εὔχαρις οὗτος νεανίας δὲν εἶδε πραγματικῶς ὅ,τι οἱ δύο σύντροφοί του δὲν ἤθελον νὰ ἴδωσιν;

Αἱ στιγμαὶ ἦσαν πολύτιμοι, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ θυσιάσωσιν αὐτὰς εἰς ματαιοσχόλους συζητήσεις. Ἡ «σεληνιτικὴ πόλις» εἶχεν ἤδη ἀφανισθῇ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· ἡ ἀπὸ τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου ἀπόστασις τοῦ μύδρου ἤρχισε ν' αὐξάνηται, καὶ αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἐδάφους ἤρχισαν νὰ βυθίζωνται εἰς συγκεχυμένον τι κρᾶμα. Μόνον τὰ ὑψώματα, τὰ ὄρη, οἱ κρατῆρες, αἱ πεδιάδες ἔμενον εἰσέτι, καὶ διεκρίνοντο καθαρῶς αἱ μεθόριοι αὐτῶν γραμμαί.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνεφαίνετο πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐν τῶν ὡραιοτέρων ὀρέων τῆς σεληνιακῆς χώρας, μία τῶν περιεργοτήτων αὐτῆς. Ἦτο δὲ ὁ Νεύτων, τὸν ὁποῖον ὁ Βαρβικὰν ἀνεγνώρισε πάραυτα, συμβουλευθεὶς τὸν σεληνογραφικὸν αὐτοῦ χάρτην.

Ὁ Νεύτων κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὴν 77⁰ νοτίου πλάτους καὶ 16⁰ ἀνατολικοῦ μήκους· σχηματίζει δὲ κρατῆρα δακτυλιωτὸν, τοῦ ὁποίου οἱ «προμαχῶνες», ἔχοντες ὕψος 7,264 μέτρων, ἐφαίνοντο ἀνυπέρβατοι.

Ὁ Βαρβικὰν παρετήρησεν εἰς τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ὅτι τὸ ὑπὲρ τὴν περιστοιχίζουσαν αὐτὸ πεδιάδα ὕψος τοῦ ὄρους τούτου οὐδόλως ἐξισοῦτο πρὸς τὸ βάθος τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ. Ἡ παμμεγέθης αὕτη ὀπὴ ἦτον ἀκαταμέτρητος, σχηματίζουσα ζοφώδη ἄβυσσον, εἰς τὸν πυθμένα τῆς ὁποίας αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες οὐδέποτε φθάνουσιν. Ἐκεῖ, κατὰ τὴν πα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρατήρησιν τοῦ Οὐμβόλδου, ἀπόλυτος ἐπικρατεῖ σκοτία, ἣν οὔτε τοῦ Ἡλίου οὔτε τῆς Γῆς τὸ φῶς δύναται νὰ διασκορπίσῃ, ὥστε οἱ μυθολόγοι ἠδύναντο νὰ παραστήσωσι δικαίως αὐτὴν ὡς στόμιον τοῦ Ταρτάρου αὐτῶν.

« Ὁ Νεύτων, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, εἶναι ὁ τελειότερος τύπος τῶν δακτυλιωτῶν ὀρέων, τῶν ὁποίων ἡ Γῆ οὐδὲν ἔχει παρόμοιον. Εἶναι δὲ ταῦτα ἀπόδειξις, ὅτι ὁ διὰ τῆς ἀποψύξεως σχηματισμὸς τῆς Σελήνης ὀφείλεται εἰς βιαίας αἰτίας, ἐπειδὴ, καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπὸ τὴν δύναμιν τῶν ἐσωτερικῶν πυρῶν ἀνήρχοντο αἱ προβολαὶ εἰς σημαντικὰ ὕψη, τὸ ἔδαφος συνεστέλλετο καὶ κατεβιβάζετο πολὺ ὑποκάτω τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας.

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον,» ἀπεκρίνατο ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Μετ' ὀλίγα λεπτὰ, παρακάμψας τὸν Νεύτωνα, ὁ μύδρος ἀφικνεῖτο ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ δακτυλιωτοῦ ὄρους τοῦ Μορέτου· παρῆλθε μακρόθεν τὰς κορυφὰς τοῦ Βλαγκάνου καὶ περὶ τὴν 7 ὥραν καὶ ἡμίσειαν τῆς ἑσπέρας ἀφικνεῖτο εἰς τὸ περιφερὲς ὄρος τοῦ Κλαβίου.

Τὸ ὄρος τοῦτο, ἓν τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων τοῦ δίσκου, κεῖται ἐπὶ τῆς 58^0 νοτίου πλάτους καὶ 15^0 ἀνατολικοῦ μήκους, τὸ δὲ ὕψος αὐτοῦ ὑπολογίζεται εἰς 7091 μέτρα. Οἱ ἀεροπόροι, ἀπέχοντες αὐτοῦ τετρακόσια χιλιόμετρα, ἀναγόμενα εἰς τέσσαρα διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, ἠδυνήθησαν νὰ θαυμάσωσι τὸ σύνολον τοῦ ἀχανοῦς τούτου κρατῆρος.

«Τὰ γήϊνα ἡφαίστεια, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, εἶναι φωλεαὶ ἀσπαλάκων παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ἡφαίστεια τῆς Σελήνης. Οἱ ὑπὸ τῶν πρώτων ἐκρήξεων τοῦ Βεσουβίου καὶ τῆς Αἴτνης σχηματισθέντες κρατῆρες μόλις ἔχουσιν εὐρύτητα ἑξακισχιλίων μέτρων, τὸ ἐν Γαλλίᾳ ὄρος Καντὰλ μόλις ἔχει εὐρύτητα δέκα χιλιομέτρων, τὸ δ' ἐν Κεϋλάνῃ ἑβδομήκοντα χιλιόμετρα καὶ θεωρεῖται ὡς τὸ μέγιστον πάντων. Ἀλλὰ τί εἶναι αἱ διάμετροι αὗται πρὸς τὴν τοῦ Κλαβίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὴν στιγμὴν ταύτην αἰωρούμεθα;

— Καὶ τίς εἶναι ἡ εὐρύτης αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Ἡ εὐρύτης αὐτοῦ, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ὑπολογίζεται εἰς 227 χιλιόμετρα, χωρὶς νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἄλλα ἔχουσιν ἑκατὸν, ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ διακοσίων χιλιομέτρων!

— Ἄ! φίλοι μου, ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ, φαντάζεσθε ὁποῖον ἆρά γε θέαμα παρίστα τὸ φιλήσυχον τοῦτο ἄστρον τῆς νυκτὸς, ὅτε οἱ κρατῆρες οὗτοι ἦσαν πλήρεις ἀστραπῶν καὶ ἐξηρεύγοντο ὅλοι συγχρόνως

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χειμάρρους λάβας, χάλαζαν λίθων, νέφη καπνῶν καὶ γλώσσας φλογός! Ποῖον θέαμα θαυμάσιον τότε, καὶ ποία τώρα ταπείνωσις! Ἡ Σελήνη αὕτη εἶναι ἤδη τὸ σκελετὸν πυροτεχνήματος, οὗ τὰ κρόταλα, τὰ φυσέκια, τὰ ὀφιοειδῆ καὶ οἱ ἥλιοι, μετὰ μεγαλοπρεπῆ λάμψιν, οὐδὲν ἄλλο κατέλιπον ἢ ἄθλιά τινα τεμάχια ναστοχάρτου. Τίς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν, τὸν λόγον τῶν κατακλυσμῶν τούτων;»

Ὁ Βαρβικὰν οὐδόλως ἤκουε τοῦ Μιχαήλ. Ἐθεᾶτο τοὺς «προμαχῶνας» τοῦ Κλαβίου, ἀποτελουμένους ὑπὸ εὐρέων ὀρέων. Εἰς τὸ βάθος τῆς ἀπεράντου κοιλότητός του διηνοίγοντο περὶ τοὺς ἑκατὸν μικροὶ κρατῆρες, ὑπεράνω τῶν ὁποίων ὑψοῦτο προβολὴ πεντακισχιλίων μέτρων.

Ἡ περὶ τὸν Κλάβιον πεδιὰς ἐπαρουσίαζε θέαμα ἐλεεινόν. Οὐδὲν ἀγονώτερον τῶν λόφων τούτων, οὐδὲν οἰκτρότερον τῶν ὀρεινῶν ἐκείνων ἐρειπίων καί, ἐὰν ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις, τῶν συντριμμάτων ἐκείνων τῶν βουνῶν καὶ τῶν λόφων, ἅτινα ἦσαν διεσπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους! Ὁ δορυφόρος ἐφαίνετο ὡσανεὶ εἶχε διαῤῥαγῇ ποτε κατὰ τὸ μέρος τοῦτο.

Ὁ μύδρος προϋχώρει πάντοτε, τὸ δὲ χάος τοῦτο οὐδόλως ἐτροποποιεῖτο. Τὰ ὄρη, οἱ κρατῆρες, οἱ βράχοι διεδέχοντο ἀλλήλους. Οὐδεμία πεδιάς, οὐδεμία θάλασσα, ἀλλ' Ἑλβετία τις καὶ Νορβηγία ἀτελεύτητος. Ἐν τῷ κέντρῳ τέλος τῆς διεῤῥωγυίας ταύτης χώρας, εἰς τὸ ἀπογειότατον ἄκρον ἐφάνη τὸ λαμπρότερον ὄρος τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου, ὁ Τύχων, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ μεταγενέστεροι θέλουσι διατηρήσει διὰ παντὸς τὸ ὄνομα τοῦ διασήμου ἀστρονόμου τῆς Δανίας.

Οὐδεὶς παρατηρῶν τὴν Σελήνην πλησιαῇ, ἐν ἀνεφέλῳ οὐρανῷ, δὲν ἤθελεν ἀφήσει ἀπαρατήρητον καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο σημεῖον τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου. Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν μετεχειρίσθη πάσας τὰς μεταφοράς, ὅσας ἠδυνήθη νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ ἡ φαντασία, ὅπως τὸ χαρακτηρίσῃ. Ὁ Τύχων οὗτος ἦτο, δι' αὐτὸν, διάπυρος ἑστία φωτός, κέντρον ἀκτινοβολίας, κρατὴρ ἐξερευγόμενος ἀκτῖνας! Ἦτο σπινθηροβόλος τροχὸς, ἦτον ἀστερία, ἦτις συνέσφιγγε τὸν δίσκον διὰ τῶν ἀργυρῶν αὐτῆς πλοκάμων, ἦτο φλογοβόλος ὀφθαλμὸς ἀπέραντος, πυρόεις κύκλος, κατεσκευασμένος διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Πλούτωνος. Ἦτον ἀστὴρ, ὃν ἐξεσφενδόνισεν ἡ χεὶρ τοῦ Πλάστου, καὶ ὅστις συνεθραύσθη πεσὼν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης!

Ὁ Τύχων σχηματίζει τοιαύτην συγκέντρωσιν φωτὸς, ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς δύνανται νὰ ἴδωσιν αὐτὸν καὶ ἄνευ τηλεσκοπίου, καίτοι ἀπέχουσιν αὐτοῦ ἑκατοντακισχιλίας λεύγας. Φαντασθήτω λοιπὸν ἕκα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

στος ὁποία τις ἔπρεπε νὰ ἦναι ἡ ἔντασις τοῦ φωτός του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παρατηρητῶν τεθειμένων εἰς ἀπόστασιν μόνον 150 λευγῶν! Διὰ μέσου τοῦ καθαροῦ ἐκείνου αἰθέρος, ἡ ἀκτινοβολία του ἦτον οὕτω δυσατένιστος, ὥστε ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ μαυρίσωσι τὸν φακὸν τοῦ τηλεσκοπίου αὐτῶν μὲ τὴν αἰθάλην τοῦ ἀερίου, ἵνα δυνηθῶσι νὰ ὑποφέρωσι τὴν λάμψιν αὐτοῦ. Ἔπειτα δὲ ἐθεώρησαν καὶ ἐθαύμασαν σιγηλῶς, μόλις ἀναφωνοῦντες ἐνίοτε θαυμαστικάς τινας ἐπιφωνήσεις. Αἱ αἰσθήσεις αὐτῶν ἅπασαι καὶ αἱ ἐντυπώσεις συνεκεντρώθησαν ἐν τῷ βλέμματι, ὡς ἅπασα ἡ ζωὴ συγκεντροῦται, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν βιαίας συγκινήσεως, εἰς μόνην τὴν καρδίαν.

Ὁ Τύχων ἀνήκει εἰς τὸ σύστημα τῶν ἀκτινοβόλων ὀρέων, ὡς ὁ Ἀρίσταρχος καὶ ὁ Κοπέρνικος. Ἀλλὰ, τὸ ἐντελέστερον ὅλων καὶ χαρακτηριστικώτατον ὄν, ἐπιμαρτυρεῖ ἀνεξαιρέτως τὴν τρομερὰν ἡφαιστειώδη ἐπενέργειαν, εἰς ἣν ὀφείλεται ὁ σχηματισμὸς τῆς Σελήνης.

Ὁ Τύχων κεῖται ἐπὶ 43⁰ μεσημβρινοῦ πλάτους καὶ 12⁰ ἀνατολικοῦ μήκους, τὸ δὲ κέντρον αὐτοῦ κατέχεται ὑπὸ εὐρυτάτου κρατῆρος 87 χιλιομέτρων. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ κλίνει μικρὸν πρὸς τὸ ἐλλειψοειδές· ὁμοιάζει δὲ πρὸς σωρὸν Λευκῶν Ὀρέων, διατεθειμένων περὶ κοινόν τι κέντρον καὶ ἐστεμμένων δι' ἀκτινοβόλου τινὸς κόμης.

Τὴν ἀπαράμιλλον εἰκόνα τοῦ ὄρους τούτου, τὸ σύνολον τῶν ὑψωμάτων, τὰ ἐσωτερικὰ κυρτώματα τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ, οὐδ' αὐτή ποτε ἡ φωτογραφία ἠδυνήθη ν' ἀπεικονίσῃ. Πραγματικῶς, ἐπειδὴ ὁ Τύχων παρουσιάζεται ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητι αὐτοῦ κατὰ τὴν Πανσέληνον, αἱ δὲ σκιαὶ λείπουσι τότε, αἱ ἀποχρώσεις καὶ διατομαὶ τῶν ἀπόψεων ἀφανίζονται, καὶ τὰ ἔκτυπα ἀποβαίνουσι κατάλευκα. Περίστασις δυσάρεστος, ἐπειδὴ ἡ ἐξεικόνισις τῆς παραδόξου ταύτης χώρας μετὰ τῆς φωτογραφικῆς ἀκριβείας ἤθελεν εἶναι ἀληθῶς περίεργος. Ὀπαὶ πανταχοῦ, κρατῆρες, ὄρη, λοφίσκοι ἄπειροι διασταυρούμενοι· ἔπειτα δὲ, εἰς ἀχανεστάτην ἔκτασιν, ἡφαιστειώδης διακλάδωσις ἐπὶ φλυκταινώδους ἐδάφους. Ἐννοεῖ τότε πᾶς τις, ὅτι πάντες οὗτοι οἱ ἀναβρασμοὶ τῆς κεντρικῆς ἐκρήξεως διεφύλαξαν τὸ πρῶτον αὐτῶν σχῆμα. Ἀποκρυσταλλωθέντες διὰ τῆς ἀποψυχράνσεως, ἐτήρησαν τὴν ὄψιν ἣν ἡ Σελήνη ἐπαρουσίαζεν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν πλουτωνικῶν δυνάμεων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΑ'.

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Ἐν τοσούτῳ τὸ βλῆμα εἶχε παρέλθει τὸν περίβολον τοῦ Τύχωνος, ὁ δὲ Βαρβικὰν καὶ οἱ δύω αὐτοῦ φίλοι παρετήρησαν τότε μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὰς λαμπρὰς ἐκείνας γραμμὰς, τὰς ὁποίας τόσῳ περιέργως ἐκτοξεύει τὸ περίφημον τοῦτο ὄρος καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Ὁποῖον ἆρά γε φαινόμενον γεωλογικὸν διεχάραξε τὴν πυρόεσσαν ἐκείνην καὶ ἀκτινοβόλον κόμην; Δικαίως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπησχόλει τὸν Βαρβικάν.

Ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ ἐμβρίθους προέδρου ἐξετείνοντο κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις φαειναὶ αὔλακες, αἱ μὲν εἴκοσι, αἱ δὲ πεντήκοντα χιλιομέτρων ἔχουσαι εὖρος. Οἱ πυρφόροι οὗτοι ὄλκοι ἔτρεχον εἴς τινα μέρη μέχρι τριακοσίων λευγῶν ἀπὸ τοῦ Τύχωνος, καὶ ἐφαίνοντο καλύπτοντες, πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ἰδίως, τὸ βορειοανατολικὸν καὶ τὸ βόρειον μέρος, τὸ ἥμισυ τοῦ μεσημβρινοῦ ἡμισφαιρίου. Μία τῶν σειρῶν τούτων ἐξετείνετο μέχρι τοῦ ὄρους τοῦ Νεάνδρου, κειμένου ἐπὶ τοῦ τεσσαρακοστοῦ μεσημβρινοῦ· ἑτέρα προέβαινε στρογγυλουμένη καὶ διηυλάκιζε τὴν Θάλασσαν τοῦ Νέκταρος, ῥηγνυμένη ἐπὶ τῶν Πυρηναίων, ἀφοῦ διέτρεχε τετρακοσίας λεύγας. Ἄλλαι δὲ πάλιν, πρὸς δυσμὰς, ἐκάλυπτον διὰ φαεινῆς διακλαδώσεως τὴν Θάλασσαν τῶν Νεφῶν καὶ τὴν τῶν Βροχῶν.

Ὁποία τις ἦτον ἡ ἀρχὴ τῶν σπινθηροβόλων τούτων ἀκτίνων, αἵτινες διεχαράσσοντο ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων καθὼς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶχον ταῦτα ὕψος; Πᾶσαι εἶχον ὡς ἀφετηρίαν κοινόν τι κέντρον, τὸν κρατῆρα τοῦ Τύχωνος, καὶ ἐξεπορεύοντο ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἔρσχελ ἀπέδιδε τὴν ἀκτινοβόλον αὐτῶν ὄψιν εἰς ἀρχαῖα ῥεύματα λάβας ψυχρανθείσης καὶ πεπηγυίας ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐγένετο παραδεκτή. Ἄλλοι ἀστρονόμοι ἐθεώρησαν τὰς ἀνεξηγήτους ταύτας γραμμὰς ὡς εἴδη λιθάδων, ἢ συστήματα πετρῶν, αἵτινες ἐρρίφθησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Τύχωνος.

« Καὶ διατί ὄχι; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ τὸν Βαρβικὰν, ὅστις ἀπηρίθμει αὐδόλως ἀποδεχόμενος τὰς γνώμας ταύτας.

— Ἐπειδὴ ἡ κανονικότης τῶν φωτεινῶν τούτων γραμμῶν καὶ ἡ βία ἥτις ἀπαιτεῖται ὅπως φέρῃ εἰς τοιαύτας ἀποστάσεις τὰς ἡφαιστειώδεις ὕλας, εἶναι ἀνεξήγητος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Καὶ ὅμως, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, εἰς ἐμὲ φαίνεται εὐκολωτάτη ἡ ἐξήγησις τῆς ἀρχῆς τῶν ἀκτίνων τούτων.

— Ναί; ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν.

— Βεβαιότατα, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι ἀπαράλλακτον μὲ ἐκεῖνο ὅπερ παράγει ἡ σύγκρουσις μιᾶς σφαίρας ἢ ἑνὸς λίθου ἐπὶ ὑέλου!

— Καλά! εἶπεν ὁ Βαρβικὰν ὑπομειδιῶν. Καὶ τίς χεὶρ εἶχε τοσαύτην ἰσχὺν, ὥστε νὰ ἐκσφενδονίσῃ τὸν λίθον ὅστις ἐπροξένησε τοιαύτην σύγκρουσιν;

— Δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐδῶ ἥχειρ, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ, ὅσις ποτὲ δὲν ἐξενοχωρεῖτο. Ὅσον διὰ τὸν λίθον, ἂς παραδεχθῶμεν ὅτι ἦτο κομήτης.

— Ὦ! πόση γίνεται κατάχρησις τῶν κομητῶν! ἀνεκραύγασεν ὁ Βαρβικάν· πλὴν, ὦ καλέ μου Μιχαὴλ, ἡ μὲν ἐξήγησίς σου δὲν εἶναι ἀφυὴς, ἀλλ' ὁ κομήτης εἶναι περιττός. Ἡ σύγκρουσις ἥτις ἐπροξένησε τὴν θλάσιν ταύτην πιθανὸν νὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Σελήνης· πιθανὸν συστολή τις βιαία τοῦ σεληνιακοῦ φλοιοῦ κατὰ τὴν ἐκ τῆς ἀποψύξεως προελθοῦσαν συμπύκνωσιν νὰ ἦρκεσεν ὅπως ἐναποτυπώσῃ τὰς γιγαντιαίας αὐτὰς ἀκτῖνας.

— Ἂς ἦναι καὶ ἡ συστολή, ἤ τι παρόμοιον μὲ σεληνιακὸν κωλικόπονον, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ.

— Ἄλλως τε, προσέθηκεν ὁ Βαρβικὰν, τοιαύτη εἶναι ἡ γνώμη Ἄγγλου τινὸς ἐπιστήμονος, τοῦ Νάσμυθ, καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι διευκρινίζει ἀρκούντως τὴν αἰτίαν τῆς ἀκτινοβολίας ταύτης.»

Ἐπὶ ἱκανὰς ὥρας οἱ ἀεροπόροι, μὴ δυνάμενοι νὰ κορεσθῶσιν ἐκ τοῦ τοιούτου θεάματος, ἐθεώρουν ἔκθαμβοι τὴν λάμψιν τοῦ Τύχωνος. Ὁμοῦ ὅρος αὐτῶν, καταπλημμυρισθεὶς ὑπὸ χειμάρρου φωτὸς ἐν τῇ διπλῇ ταύτῃ ἀκτινοβολίᾳ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, θὰ ἐφαίνετο βεβαίως ὡς πεπυρακτωμένη τις σφαῖρα. Εἶχον μεταβῆ λοιπὸν αἰφνιδίως ἀπὸ ὑπερμέτρου ψύχους εἰς ἔντονον θερμότητα. Ἡ φύσις, φαίνεται, προπαρεσκεύαζεν αὐτοὺς ἵνα γίνωσι Σεληνῖται.

Νὰ γίνωσι Σεληνῖται! Ἡ ἰδέα αὕτη ἐπανέφερεν ἐκ νέου τὸ ζήτημα τῆς οἰκησιμότητος τῆς Σελήνης. Μεθ' ὅσα εἶδον οἱ ἀεροπόροι, ἠδύναντο ἆρά γε νὰ λύσωσιν αὐτό; Ἠδύναντο νὰ γνωμοδοτήσωσιν ὑπὲρ ἢ κατά; Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν προὐκάλεσε τοὺς δύω συντρόφους αὐτοῦ νὰ ἐκτυπώσωσι τὴν ἐπὶ τούτου γνώμην των, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ἐὰν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐφρόνουν ὅτι ἡ ζωότης καὶ ἡ ἀνθρωπότης εἶχον ἀντιπροσώπους καὶ ἐπὶ τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου.

«Νομίζω, ὅτι δυνάμεθα ν' ἀπαντήσωμεν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἀλλὰ, κατ' ἐμὲ, τὸ πρόβλημα δὲν πρέπει νὰ προτεθῇ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦτο. Ζητῶ λοιπὸν νὰ τεθῇ ἀλλεοτρόπως.

— Πρότεινε λοιπὸν αὐτὸ κατὰ τὴν γνώμην σου, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ.

— Ἰδοὺ, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Τὸ πρόβλημα εἶναι διπλοῦν καὶ ἀπαιτεῖ καὶ τὴν λύσιν διπλῆν. Ἡ Σελήνη δύναται νὰ κατοικηθῇ; Ἡ Σελήνη κατῳκήθη ποτέ;

— Καλῶς, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ. Ἐξετάσωμεν πρῶτον ἂν ἡ Σελήνη δύναται νὰ κατοικηθῇ.

— Νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν; ἐγὼ δὲν γνωρίζω τίποτε, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ ἐγὼ ἀποκρίνομαι ἀρνητικῶς, ὑπέλαβεν ὁ Βαρβικάν. Ἡ Σελήνη, εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται κατάστασιν, ἔχουσα λίαν συνεσταλμένον καὶ περιωρισμένον ἀτμοσφαιρικὸν περικάλυμμα, θαλάσσας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατεξηραμένας, καὶ ὕδατα ἀνεπαρκῆ, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ βλάστησιν περιωρισμένην, ἔχουσα τὴν διαδοχὴν τοῦ ψύχους καὶ τῆς θερμότητος ἀπότομον, νύκτας καὶ ἡμέρας τριακοσίων πεντήκοντα καὶ τεσσάρων ὡρῶν, ἡ Σελήνη τέλος, εἰς τοιαύτην εὑρισκομένη κατάστασιν, δὲν μοὶ φαίνεται κατοικήσιμος, οὐδ' ἐπιτηδεία εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, οὐδ' ἐπαρκὴς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπάρξεως, οἵαν νοοῦμεν αὐτήν.

— Σύμφημι, εἶπεν ὁ Νίχωλ. Ἀλλ' ἡ Σελήνη δὲν δύναται νὰ ἦναι κατοικήσιμος δι' ὄντα διαφοροτρόπως ἡμῶν διωργανισμένα;

— Ἡ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπάντησις εἶναι δυσκολωτέρα, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, ὁπωσδήποτε ὅμως θέλω προσπαθήσει ν' ἀπαντήσω. Ἐν πρώτοις ὅμως ἐρωτῶ τὸν Νίχωλ ἂν ἡ κίνησις φαίνεται ἀπαραίτητον ἀποτέλεσμα τῆς ὀντότητος, οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ ὀργανισμὸς αὐτῆς.

— Ἀναμφίβολον τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ.

— Λοιπὸν, φίλε μου, ἀπαντῶ ὅτι παρετηρήσαμεν τὰς σεληνιακὰς ἠπείρους ἐξ ἀποστάσεως πεντακοσίων μέτρων τοὐλάχιστον, καὶ οὐδὲν ἐφάνη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν κινούμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης. Ἡ ἐπ' αὐτῆς ὕπαρξις οἱασδήποτε ἀνθρωπότητος θὰ ἐπροδίδετο ἀπὸ διαφόρων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

οἰκοδομῶν ἢ καὶ ἀπὸ ἐρειπίων. Ἀλλὰ τί εἴδομεν; Πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὴν γεωλογικὴν ἐπενέργειαν τῆς φύσεως, οὐδέποτε δ' οὐδὲν ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργον. Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχωσιν ἐπὶ τῆς Σελήνης ἀντιπρόσωποι τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, θὰ εἶναι βεβαίως κεχωσμένοι εἰς τὰς ἀκαταμετρήτους ἐκείνας κοιλότητας, ἃς οὐδέποτε ἀνθρώπινον βλέμμα ἐβολιδοσκόπησεν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ, ἐπειδὴ θὰ ἄφινον βεβαίως ἴχνη τῆς διαβάσεώς των εἰς τὰς πεδιάδας ταύτας, ἃς περικαλύπτει τὸ ἀτμοσφαιρικὸν στρῶμα, ὅσον ὀλίγον ἀνυψωμένον καὶ ἂν ἦναι. Ἐπειδὴ ὅμως τοιαῦτα ἴχνη οὐδαμοῦ τῆς Σελήνης φαίνονται, ὑπολείπεται ἡμῖν ἡ μόνη ὑπόθεσις περὶ ὑπάρξεως γένους τινὸς ὄντων, παρ' οἷς ἐλλείπει ἡ κίνησις, ἡ παρ' ἡμῖν ζωή.

— Πλάσματα δηλαδὴ ζῶντα, χωρὶς νὰ ζῶσιν, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, τοῦθ' ὅπερ δι' ἡμᾶς δὲν ἔχει κἀμμίαν σημασίαν.

— Τότε λοιπὸν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ, δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ.

— Λοιπὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Μιχαὴλ, ἡ ἐν τῷ μύδρῳ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου συγκεκροτημένη ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ, ἀναπτύξασα τὴν σειρὰν τῶν συλλογισμῶν καὶ συμπερασμάτων αὐτῆς ἐπὶ τῶν νεωστὶ γενομένων παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς Σελήνης, ἀποφαίνεται κοινῇ καὶ ὁμοψήφῳ γνώμῃ ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τὴν ἐν τῷ ἐνεστῶτι κατοικησιμότητα τῆς Σελήνης, ὅτι: Οὐχί! ἡ Σελήνη δὲν εἶναι κατοικήσιμος.»

Ἡ ἀπόφανσις αὕτη κατεγράφη ὑπὸ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν εἰς τὸ σημειωματάριον αὐτοῦ, ἔνθα ἐσημειώθησαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 6 δεκεμβρίου.

« Ἤδη, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἂς ἐπιληφθῶμεν τὸ δεύτερον ζήτημα, ἀπαραίτητον τοῦ πρώτου συμπλήρωμα. Ἐρωτῶ λοιπὸν τὴν ἀξιότιμον ἐπιτροπήν: Ἐὰν ἡ Σελήνη δὲν ἦναι κατοικήσιμος, κατῳκήθη ἆρά γε ἄλλοτέ ποτε;

— Τὸν λόγον ἔχει ὁ πολίτης Βαρβικὰν, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Φίλοι μου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, δὲν ἀνέμενον τὸ ταξείδιον τοῦτο ὅπως σχηματίσω γνώμην τινὰ περὶ τῆς ἐν τῷ παρελθόντι κατοικησιμότητος τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς, πρὸς δὲ τούτοις καὶ αἱ ἀτομικαὶ παρατηρήσεις ἡμῶν τείνουσι νὰ ἐπιβεβαιώσωσι τὴν γνώμην μου ταύτην.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

φρονῶ, διϊσχυρίζομαι μάλιστα, ὅτι ἡ Σελήνη κατῳκήθη ποτὲ ὑπὸ γενεᾶς ἀνθρώπων ὠργανισμένων ὡς ἡμεῖς, ὅτι παρήγαγε ζῶα ἔχοντα τὸν αὐτὸν ἀνατομικὸν σχηματισμὸν οἷον καὶ τὰ ἡμέτερα ἐπὶ Γῆς, ἀλλὰ προσεπιφέρω ὅτι αἱ γενεαὶ αὗται τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ζώων ὑπῆρξαν μὲν καὶ διεβίωσαν ἄλλοτε, ἀλλ' ἐξηλείφθησαν ἤδη διὰ παντός!

— Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, εἶπεν ὁ Μιχαήλ, ἡ Σελήνη λοιπὸν εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς ἡμετέρας Γῆς;

— Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν μετὰ πεποιθήσεως, δὲν εἶναι ἀρχαιοτέρα, ἀλλ' ἐγήρασε ταχύτερον αὐτῆς, ὁ δὲ σχηματισμὸς καὶ ἡ παραμόρφωσις αὐτῆς ἐγένοντο ὁρμητικώτερον. Σχετικῶς, αἱ ὀργανιστικαὶ τῆς ὕλης δυνάμεις ὑπῆρξαν πολὺ βιαιότεραι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Σελήνης ἢ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς γηίνης σφαίρας· ἡ δὲ νῦν κατάστασις τῆς διεσχισμένης, παραμεμορφωμένης καὶ ἐξωγκωμένης ταύτης χώρας ἀποδεικνύει τοῦτο ἐναργέστατα. Ἀμφότεραι, ἥ τε Σελήνη καὶ ἡ Γῆ, ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν μᾶζαι ἀτμώδεις. Οἱ ἀτμοὶ οὗτοι ἐτράπησαν ἀκολούθως εἰς ὑγρὰν κατάστασιν, καὶ βραδύτερον ἐσχηματίσθη ἡ στερεὰ μᾶζα. Ἀλλὰ βεβαιότατα, τὸ ἡμέτερον σφαιροειδὲς ἦτο εἰσέτι ἀτμῶδες ἢ ὑγροποιημένον, ὅτε ἡ Σελήνη στερεοποιηθεῖσα ἤδη ἀπέβαινε κατοικήσιμος.

— Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Τότε, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρβικὰν, περιεκάλυπτεν αὐτὴν ἀτμόσφαῖρα, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀτμώδους τούτου περικαλύμματος συνεχόμενα ὕδατα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξατμισθῶσιν. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος, τοῦ φωτὸς, τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, τῆς ἐσωτερικῆς θερμότητος, ἡ βλάστησις ἀνεπτύσσετο ἐπὶ τῶν παρεσκευασμένων δι' αὐτὴν γαιῶν, καὶ βεβαίως ἡ ζωὴ ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐπειδὴ ἡ φύσις δὲν καταδαπανᾶται ἐπὶ ματαίῳ, καὶ κόσμος οὕτως δὴ θαυμασίως κατοικήσιμος θὰ κατῳκήθη ἀναμφιβόλως.

— Ἐν τούτοις, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ, πολλὰ φαινόμενα συμφυῆ εἰς τὰς κινήσεις τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου θὰ παρημπόδιζον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ζωϊκοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου, οἷον αἱ τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ὥρας διαρκοῦσαι αὗται ἡμέραι καὶ νύκτες.

— Εἰς τοὺς γηίνους πόλους, εἶπεν ὁ Μιχαήλ, διαρκοῦσι περὶ τοὺς ἓξ μῆνας!

— Ἐπιχείρημα ἀνίσχυρον, ἐπειδὴ οἱ πόλοι εἰσὶν ἀκατοίκητοι.

— Σημειώσωμεν, φίλοι μου, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, ὅτι, ἐὰν εἰς τὴν ἐνεργῶ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σαν τῆς Σελήνης κατάστασιν αἱ μακραὶ αὗται νύκτες καὶ αἱ μακραὶ ἡμέραι παράγουσι διαφορὰς θερμοκρασίας ἀνηκέστους διὰ τὸν ὀργανισμόν, δὲν συνέβαινεν ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἡ ἀτμοσφαῖρα περιεκάλυπτε τότε τὸν δίσκον δι' ὑγροῦ τινος πέπλου, οἱ ἀτμοὶ συνηθροίζοντο καὶ διετίθεντο ὑπὸ μορφὴν νεφελῶν, τὸ δὲ φυσικὸν τοῦτο ἐπικάλυμμα ἐμετρίαζε τὸν καύσωνα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ συνεῖχε τὴν νυκτερινὴν ἀκτινοβολίαν. Τὸ φῶς ὡς καὶ ἡ θερμότης θὰ διεχέοντο βεβαίως ἐν τῷ ἀέρι. Ἐντεῦθεν ἡ μεταξὺ τῶν δύω τούτων ἐπιδράσεων ἰσορροπία, ἥτις δὲν ὑπάρχει ἤδη, ὅτε ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐξηφανίσθη σχεδὸν ὁλοσχερῶς. Ἄλλως τε, θὰ εἴπω τι, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ἐκπλήξει.

— Ἂς μᾶς ἐκπλήξῃ, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Νομίζω λοιπόν, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ Σελήνη κατῳκεῖτο, αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες δὲν διήρκουν τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ὥρας.

— Καὶ διατί; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Νίχωλ.

— Ἐπειδὴ πολὺ πιθανὸν τότε ἡ περιστροφικὴ ἐπὶ τοῦ ἄξονος αὐτῆς κίνησις τῆς Σελήνης νὰ μὴ ἦτο ἴση πρὸς τὴν περιοδικὴν αὐτῆς κίνησιν· ὡς γνωρίζετε δέ, ἡ ἰσότης αὕτη παρουσιάζει ἕκαστον σημεῖον τοῦ δίσκου αὐτῆς ἐν διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας.

— Σύμφημι, ἀπήντησεν ὁ Νίχωλ· ἀλλὰ διατί νὰ μὴ ἦσαν αἱ δύω κινήσεις αὐτῆς ἴσαι ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι τοιαῦται;

— Ἐπειδὴ ἡ ἰσότης αὕτη ὡρίζετο διὰ τῆς ἕλξεως τῆς Γῆς. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ ἕλξις αὕτη εἶχε τότε ἱκανὴν δύναμιν ὅπως τροποποιήσῃ τὰς κινήσεις τῆς Σελήνης, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Γῆ εὑρίσκετο εἰσέτι εἰς ὑγρὰν κατάστασιν;

— Ἀλλ' ἀληθινά, ὑπέλαβεν ὁ Νίχωλ, τίς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ Σελήνη ὑπῆρξε πάντοτε δορυφόρος τῆς Γῆς;

— Καὶ τίς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ, ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν, ὅτι ἡ Σελήνη δὲν προϋπῆρξε πολὺ πρὸ τῆς Γῆς;»

Αἱ φαντασίαι παρεφέροντο οὕτως εἰς τὸ ἀτελεύτητον στάδιον τῶν ὑποθέσεων, ἀλλ' ὁ Βαρβικὰν ἠθέλησε νὰ χαλιναγωγήσῃ αὐτάς.

«Αὐτά, εἶπεν, εἶναι θεωρίαι λίαν ὑψηλαί, προβλήματα ἀληθῶς ἄλυτα, εἰς τὰ ὁποῖα ἂς μὴ εἰσέλθωμεν. Παραδεχθῶμεν μόνον τὸ ἀνεπαρκὲς τῆς πρωτογενοῦς ἕλξεως, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τῆς ἀνισότητος τῶν δύω κινήσεων, περιστροφικῆς καὶ περιοδικῆς, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μεν καὶ ὅτι αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες διεδέχοντο ἀλλήλας ἐπὶ τῆς Σελήνης ὃν τρόπον καὶ νῦν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῶν συνθηκῶν τούτων ἡ ζωὴ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ.

— Οὕτω λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ, τὸ ἀνθρώπινον γένος κατεστράφη πλέον ἐπὶ τῆς Σελήνης;

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἀφοῦ ἔζησεν ἀναμφιβόλως ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ μυριάδας ἐτῶν. Ἀλλ' ἔπειτα βαθμηδὸν, τῆς ἀτμοσφαίρας ἀραιωθείσης, ὁ δίσκος ἀπέβη ἀκατοίκητος, ὡς θέλει ἀποβῆ μίαν ἡμέραν τοιαύτη καὶ ἡ γηίνη σφαῖρα, διὰ τῆς ἀποψύξεως.

— Διὰ τῆς ἀποψύξεως;

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν. Ἐφ' ὅσον ἐσβέννυτο τὸ ἐσωτερικὸν πῦρ, ἐφ' ὅσον συνεκεντροῦτο ἡ ἀναφλεκτικὴ ὕλη, καὶ ὁ σεληνιακὸς φλοιὸς ἐψυχραίνετο. Ἔπειτα μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπῆλθον καὶ τ' ἀποτελέσματα τοῦ φαινομένου τούτου, ἤτοι ἡ καταστροφὴ τῶν ὀργανικῶν ὄντων, ἡ καταστροφὴ τῆς βλαστήσεως· μετ' ὀλίγον ἠραιώθη καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα, ἐφελκυσθεῖσα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπὸ τῆς γηίνης ἕλξεως, ἐπῆλθε τέλος ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀναγκαίου εἰς τὴν ἀναπνοὴν ἀέρος, ἡ ἔλλειψις τοῦ ὕδατος διὰ τῆς ἐξατμίσεως. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἡ Σελήνη, ἀπολέσασα τὴν ἰδιότητα τῆς οἰκησιμότητος, συναπώλεσε καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς.

— Καὶ πιστεύεις λοιπὸν ὅτι παρομοία τύχη ἐπιφυλάσσεται καὶ διὰ τὴν Γῆν;

— Πολὺ πιθανῶς.

— Καὶ πότε;

— Ὅταν ἡ ἀπόψυξις τοῦ φλοιοῦ της καταστήσῃ αὐτὴν ἀκατοίκητον.

— Καὶ ὑπελογίσθη ἆρά γε ὁπόσος χρόνος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπόψυξιν τοῦ δυστυχοῦς ἡμῶν πλανήτου;

— Βεβαιότατα.

— Καὶ γνωρίζεις σὺ τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους;

— Ἐντελέστατα.

— Ἀλλ' ὁμίλει λοιπὸν, κακόμαντι σοφὲ, ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ἐπειδὴ μὲ κάμνεις νὰ σκάσω ἀπὸ ἀνυπομονησίαν!

— Ἄκουε λοιπὸν, φίλε Μιχαὴλ, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ Βαρβικάν· Ἡ ἐπιστήμη γνωρίζει πόσον ἐλαττοῦται ἡ θερμοκρασία τῆς Γῆς ἐν τῷ διαστήματι ἑνὸς αἰῶνος. Κατά τινας λοιπὸν ὑπολογισμοὺς, ἡ μέση

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὕτη θερμοκρασία θέλει καταβῆ εἰς τὸ μηδενικὸν μετὰ τετρακοσίων χιλιάδων ἐτῶν περίοδον!

— Τετρακοσίων χιλιάδων ἐτῶν! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαήλ. Ἂ! ἀναπνέω τώρα! Ἀληθῶς, ἤμην περίφοβος! Ἄκούων σε, ἐφανταζόμην ὅτι μόλις ἔχομεν εἰσέτι νὰ ζήσωμεν πεντήκοντα χιλιάδας ἐτῶν!»

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ γελάσωσι διὰ τὴν καταθορύβησιν τοῦ συντρόφου αὐτῶν. Ἔπειτα ὁ Νίχωλ, ὅστις ἤθελε νὰ ἐξαγάγῃ τὸ πλῆρες συμπέρασμα, ὑπέβαλεν ἐκ νέου τὸ δεύτερον ζήτημα:

«Ἡ Σελήνη κατῳκήθη ποτέ;»

Ἡ ἀπάντησις ὑπῆρξε καταφατική.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην, ἥτις ὑπῆρξε γόνιμος εἰς θεωρίας, καίτοι παρακεκινδυνευμένας ὀλίγον, αἵτινες ὅμως συνεκεφαλαίουν τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου προσκτηθείσας ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης γενικὰς γνώσεις, ὁ μύδρος ἀφίκετο φερόμενος ὁρμητικῶς πρὸς τὸν σεληνιακὸν Ἰσημερινόν, ἀπομακρυνόμενος συγχρόνως κανονικῶς ἀπὸ τοῦ δίσκου. Εἶχε παρέλθει τὸ ὄρος τοῦ Βίλλεμ καὶ τὸν τεσσαρακοστὸν παράλληλον εἰς ἀπόστασιν ὀκτακοσίων χιλιομέτρων· εἶτα δὲ, καταλιπὼν δεξιόθεν τὸν Πίτατον ἐπὶ τῆς τριακοστῆς μοίρας, προέβαινε κατὰ μῆκος τῆς Θαλάσσης τῶν Νεφῶν πρὸς τὸ νότιον αὐτῆς μέρος, ἧς τὸ βόρειον εἶχε προσεγγίσει ἤδη. Διάφορα ὄρη ἀνεφάνησαν συγκεχυμένως ἐν τῇ λαμπρᾷ λευκότητι τῆς Πανσελήνου, οἷον ὁ Βουϊλλώ, ὁ Πυρβάχ, τετραγωνικοῦ σχεδὸν σχήματος, μετὰ κεντρικοῦ κρατῆρος, καὶ ἔπειτα ὁ Ἀρζαχήλ, οὗτινος τὸ ἐνδότερον ὄρος ἐκπέμπει ἀπερίγραπτον λάμψιν.

Τοῦ μύδρου τέλος ἀπομακρυνομένου πάντοτε, οἱ ἀεροπόροι ἀπώλεσαν ἐκ τῶν ὀμμάτων αὐτῶν πάσας τὰς ὡραίας ἐκείνας ἀπόψεις, τὰ ὄρη συνεχέοντο ἐν τῇ ἀποστάσει, καὶ ἐκ τοῦ θαυμασίου, ἀλλοκότου καὶ παραδόξου τούτου συνόλου τοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς οὐδὲν ἕτερον μετ' ὀλίγον ὑπελείπετο αὐτοῖς, ἢ ἡ ἀνεξάλειπτος ἀνάμνησις.

ΚΒ'.

ΠΑΛΙΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΔΥΝΑΤΟΥ.

Ἐπὶ ἱκανὸν διάστημα χρόνου ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, σιωπηλοὶ καὶ σκεπτικοί, παρετήρησαν τὸν κόσμον τοῦτον, ὃν πόρρωθεν μόνον εἶδον, ὡς ὁ Μωϋσῆς τὴν γῆν Χαναάν, καὶ οὗτινος ἀπεμακρύνοντο

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἀνεπιστρεπτεί. Ἡ θέσις τοῦ μύδρου, σχετικῶς πρὸς τὴν Σελήνην, εἶχε μεταβληθῇ, καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ ἐστράφη ἤδη πρὸς τὴν Γῆν.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη, παρατηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βαρβικὰν, ἐκίνησεν αὐτὸν εἰς ἔκπληξιν. Ἐὰν ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ περιστρέφηται περὶ τὴν Σελήνην ἀκολουθῶν τροχιὰν ἐλλειπτικὴν, διατί δὲν ἐπαρουσίαζεν αὐτῇ τὸ βαρύτερον αὐτοῦ μέρος, ὡς πράττει ἡ Σελήνη ἀπέναντι τῆς Γῆς; Τὸ πρόβλημα ἦτο σκοτεινὸν τῷ ὄντι.

Παρατηρῶν τις τὴν πορείαν τοῦ μύδρου ἠδύνατο εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἀπομακρυνόμενος τῆς Σελήνης ἠκολούθει καμπύλην ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν διεχάραξε προσεγγίζων αὐτῇ. Ὅθεν διέγραφεν ἔλλειψιν ἐπιμηκεστάτην, ἥτις ἔμελλε πιθανῶς νὰ ἐπεκταθῇ μέχρι τοῦ σημείου τῆς ἴσης ἕλξεως, ἔνθα ἐξουδετεροῦνται ἀμοιβαίως ἡ ἐπενέργεια τῆς Γῆς καὶ ἡ τοῦ δορυφόρου αὐτῆς.

Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ πόρισμα ὅπερ ἐξήγαγεν ὁ Βαρβικὰν ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε παρατηρηθέντων, τὴν δὲ πεποίθησιν αὐτοῦ συνεμερίσθησαν ἀμφότεροι οἱ φίλοι του.

Ἤρξαντο τότε ἀλλεπάλληλοι ἐρωτήσεις.

«Καὶ ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο σημεῖον, τί θέλομεν ἀπογίνει; ἠρώτησεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Ἄγνωστον! ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν.

— Τοὐλάχιστον ὅμως δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ὑποθέσεις, νομίζω;

— Δύω, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν. Ἢ ἡ ταχύτης τοῦ μύδρου ἔστα ἀνεπαρκὴς, καὶ τότε θὰ μένῃ ἀκίνητος αἰωνίως ἐπὶ τῆς γραμμῆς ταύτης τῆς διπλῆς ἕλξεως. . . . .

— Προτιμῶ κάλλιον τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἢ ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἔσται ἱκανὴ ἵνα ἐπαναστρέψῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐλλειπτικὴν ὁδὸν, καὶ τότε θὰ περιστρέφεται αἰωνίως περὶ τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν.

— Περιστροφὴ ἥκιστα παραμυθητικὴ, εἶπεν ὁ Μιχαήλ. Διάβολε! νὰ καταντήσωμεν ταπεινοὶ δοῦλοι μιᾶς Σελήνης, τὴν ὁποίαν συνειθίσαμεν νὰ θεωρῶμεν δούλην ἡμῶν!»

Ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ οὐδόλως ἀπεκρίθησαν.

«Σιωπᾶτε; ἠρώτησεν ὁ ἀνυπόμονος Μιχαήλ.

— Δὲν ἔχομεν τί ν' ἀπαντήσωμεν, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν κἀμμίαν ἀπόπειραν;

— Οὐδεμίαν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν. Ἄξιοῖς ν' ἀντιπαλαίσῃς κατὰ τοῦ ἀδυνάτου;

— Διατί ὄχι! Εἷς Γάλλος καὶ δύω Ἀμερικανοὶ θέλουσιν ὀπισθοχωρήσει ἐνώπιον τοιαύτης λέξεως;

— Ἀλλὰ τί ἐννοεῖς νὰ κάμωμεν;

— Νὰ γίνωμεν κύριοι τῆς κινήσεως τοῦ μύδρου!

— Νὰ γίνωμεν κύριοι αὐτῆς;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Μιχαὴλ ἐνθουσιασθείς, νὰ ἀναχαιτίσωμεν ἢ νὰ μεταβάλωμεν τὴν φορὰν αὐτῆς, νὰ μεταχειρισθῶμεν τέλος πάντων αὐτὴν ὅπως φέρωμεν εἰς πέρας τὸν σκοπὸν ἡμῶν!

— Καὶ πῶς;

— Τοῦτο δὰ ἀφῆστε σᾶς! Ἐὰν οἱ πυροβολισταὶ δὲν ἐξουσιάζωσι τὰς σφαίρας αὐτῶν, δὲν εἶναι πλέον πυροβολισταί· ἐὰν ὁ μύδρος διευθύνῃ τὸ τηλεβόλον, πρέπει νὰ ἐμβάλωμεν τότε ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸ τηλεβόλον τὸν τηλεβολιστήν! Καλοὶ σοφοί, μὰ τὴν πίστιν μου! Κάθηνται τώρα μ' ἐσταυρωμένας χεῖρας, ἀφ' οὗ μὲ παρέσυραν . . . .

— Παρέσυραν! ἐκραύγασαν ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ. Τί ἐννοεῖς διὰ τῆς λέξεως ταύτης;

— Μακρὰν αἱ ἀντεγκλήσεις! εἶπεν ὁ Μιχαήλ. Οὐδόλως μεμψιμοιρῶ! Ὁ περίπατος μ' εὐχαριστεῖ! Ὁ μύδρος δὲν μὲ στενοχωρεῖ! Ἀλλὰ δοκιμάσωμεν πᾶν ὅ,τι ἀνθρωπίνως εἶναι δυνατὸν, ἵνα πέσωμεν τοὐλάχιστον εἰς οἱονδήποτε μέρος, ἂν μὴ ἐπὶ τῆς Σελήνης.

— Οὐδ' ἡμεῖς ἄλλο τι ἐπιθυμοῦμεν, γενναῖέ μου Μιχαὴλ, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν, ἀλλ' οὐδὲν μέσον ἔχομεν.

— Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ μεταβάλωμεν τὴν κίνησιν τοῦ μύδρου;

— Οὐχί.

— Οὐδὲ νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν ταχύτητα αὐτοῦ;

— Οὐχί!

— Τοὐλάχιστον ἐλαφρύνοντες αὐτὸν, ὡς ἐλαφρύνομεν ἐν ἀνάγκῃ τὸ βαρέως φορτωμένον πλοῖον;

— Τί θέλεις νὰ ῥίψωμεν; ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ. Δὲν ἔχομεν βάρος περιττόν. Ἄλλως τε νομίζω ὅτι ὁ μύδρος, ἀνακουφισθείς, θὰ φέρεται ταχύτερον.

— Βραδύτερον, εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Ταχύτερον, ἐπανέλαβεν ὁ Νίχωλ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Οὔτε ταχύτερον, οὔτε βραδύτερον,» ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικὰν ὅπως συμβιβάσῃ τοὺς φίλους αὐτοῦ· διότι αἰωρούμεθα εἰς τὸ κενὸν, ἔνθα ἡ εἰδικὴ βαρύτης οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

— Λοιπὸν, ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαὴλ, ἓν μόνον μένει νὰ πράξωμεν.

— Τὸ ποῖον; ἠρώτησεν ὁ Νίχωλ.

— Νὰ γευματίσωμεν! » ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ τολμηρὸς Γάλλος, ὅστις ἐπέφερεν ἀείποτε τὴν λύσιν ταύτην εἰς τὰ μᾶλλον περιπεπλεγμένα ζητήματα.

Καὶ πραγματικῶς, ἐὰν ἡ ἐργασία αὕτη οὐδεμίαν εἶχεν ἐπὶ τοῦ μύδρου ἐπιῤῥοὴν, ἠδύναντο νὰ τὴν δοκιμάσωσι χωρὶς νὰ φοβῶνται δυσαρέστους συνεπείας, μάλιστα δὲ καὶ μεθ' ἱκανῆς ἐπιτυχίας ὑπὸ τὴν στομαχικὴν ἔποψιν. Τῷ ὄντι ὁ Μιχαὴλ ἐνεφορεῖτο ὑπὸ ἐξαιρέτων ἰδεῶν.

Οἱ τρεῖς φίλοι ἐγευμάτισαν λοιπὸν περὶ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς πρωΐας, ἀλλ' ἡ ὥρα ἦκιστα ἐνδιέφερεν αὐτούς. Ὁ Μιχαὴλ εἶχε παραθέσει τὰ συνήθη φαγητὰ, ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ δι' ἀξιεράστου φιάλης, ἣν ἔσυρεν ἀπὸ τῆς μυστικῆς αὐτοῦ οἰνοθήκης. Ἐὰν ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν δὲν ἐνεπνέετο ὀλίγον, ἔπρεπε ν' ἀπελπισθῶσιν ἐντελῶς!

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ γεῦμα, ἤρξαντο ἐκ νέου αἱ παρατηρήσεις.

Περὶ τὸν μύδρον διετηροῦντο εἰς ἀπόστασιν ἀμετάβλητον τὰ πράγματα ἅτινα εἶχον ῥίψει ἐκτός. Προφανῶς λοιπὸν ὁ μύδρος εἰς τὴν περὶ τὴν Σελήνην περιοδείαν αὐτοῦ οὐδεμίαν εἶχε διαπεράσει ἀτμοσφαῖραν, ἐπειδὴ τότε ἡ εἰδικὴ ἑκάστου βαρύτης ἤθελε μεταβάλει τὴν σχετικὴν πορείαν των.

Ἐκ τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς Γῆς οὐδὲν ἐφαίνετο. Ἡ Γῆ μόλις ἠρίθμει ἡμέραν πρώτην, ἐπειδὴ εἶχε γίνει νέα περὶ τὰ μεσάνυκτα, καὶ ἔπρεπε νὰ παρέλθωσι δύω ἡμέραι μέχρις οὗ τὸ μηνοειδὲς αὐτῆς, ἀπαλλαττόμενον τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, χρησιμεύσῃ ὡς ὡρολόγιον εἰς τοὺς Σεληνίτας, ἀφ' οὗ ἐν τῇ περιστροφικῇ αὐτῆς κινήσει ἕκαστον σημεῖον αὐτῆς διέρχεται πάντοτε μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας διὰ τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Σελήνης.

Ἀλλὰ τὸ θέαμα τῆς Σελήνης ἦτο διάφορον· τὸ ἄστρον τοῦτο ἠκτινοβόλει ἐν ἀπάσῃ αὐτοῦ τῇ λαμπηδόνι, ἐν μέσῳ τῶν ἀναρίθμων ἀστερισμῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ οὐδόλως ἐπηρέαζον τὴν καθαριότητα· καὶ αἱ μὲν πεδιάδες αὐτῆς ἀνελάμβανον ἧδη τὴν ὠχρότητα ἐκείνην, ἥτις διακρίνεται ἀπὸ τῆς Γῆς, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ δίσκου ἐξηκολούθει σπιν-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

θηροβολοῦν, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ τούτου σπινθηρισμοῦ ὁ Τύχων εἰσέτι διεκρίνετο ὡς ἥλιος.

Ὁ Βαρβικὰν δὲν ἠδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς ἐφέρετο ὁ μύδρος· ἐσυμπέραινεν ὅμως ὅτι ἡ ταχύτης του προέβαινεν ἐλαττουμένη ὁμοιομόρφως κατὰ τοὺς νόμους τῆς λογικῆς μηχανικῆς.

Διότι ὑποτιθεμένου ὅτι ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ περιγράψῃ τροχιὰν περὶ τὴν Σελήνην, αὕτη ἡ τροχιὰ ἔπρεπεν, ὡς ἐξάγεται ἐπιστημονικῶς, νὰ ἦναι ἐ λ λ ε ι π τ ι κ ή. Οὐδὲν κινητόν, περιστρεφόμενον περὶ σῶμά τι ἑλκτικόν, παραβαίνει τὸν γενικὸν τοῦτον νόμον, πᾶσαι δὲ αἱ ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι περιγραφόμεναι τροχιαὶ εἰσὶν ἐ λ λ ε ι π τ ι κ α ί, οἷον αἱ τῶν δορυφόρων περὶ τοὺς πλανήτας, αἱ τῶν πλανητῶν περὶ τὸν Ἥλιον, ἢ τοῦ Ἡλίου περὶ τὸ ἄγνωστον ἐκεῖνο ἄστρον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει αὐτῷ ὡς κεντρικὸς στρόφιγξ. Διατί λοιπὸν καὶ ὁ μύδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου νὰ μὴ ὑποκύψῃ εἰς τὸν φυσικὸν τοῦτον νόμον;

Ἐν ταῖς ἐλλειπτικαῖς πρὸς τούτοις τροχιαῖς τὸ ἕλκον σῶμα κατέχει πάντοτε μίαν τῶν ἑστιῶν τῆς ἐ λ λ ε ί ψ ε ω ς. Ἄρα ὁ δορυφόρος ὁτὲ μὲν εὑρίσκεται μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένος, ἄλλοτε δὲ προσεγγίζει μᾶλλον πρὸς τὸ ἄστρον, περὶ τὸ ὁποῖον στρέφεται. Ὅταν ἡ Γῆ εὑρίσκηται πλησιέστερον, εἶναι τότε εἰς τὸ περιήλιον αὐτῆς, ὅταν δὲ εἰς τὴν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένην ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν, εἶναι εἰς τὸ ἀφήλιον αὐτῆς σημεῖον. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Σελήνην· ὅταν μὲν ἦναι πλησιέστερον πρὸς τὴν Γῆν, λέγομεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ περίγειον αὐτῆς, ὅταν δὲ ἦναι μᾶλλον μεμακρυσμένη αὐτῆς, εἶναι εἰς τὸ ἀπόγειον αὐτῆς σημεῖον. Ἵνα δὲ μεταχειρισθῶμεν ἐκφράσεις ἀναλόγους, δι' ὧν πλουτισθήσεται ἡ τῶν ἀστρονόμων γλῶσσα, ἐὰν ὁ μύδρος μείνῃ δορυφόρος τῆς Σελήνης, θὰ λέγομεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ «ἀποσέληνον» αὐτοῦ ὅταν εὑρίσκηται εἰς τὸ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένον ἀπ' αὐτοῦ σημεῖον, εἰς δὲ τὸ «περισέληνον» αὐτοῦ ὅταν ἦναι εἰς τὸ πλησιέστερον τῇ Σελήνῃ σημεῖον.

Ἐν μὲν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς ταχύτητος αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὴν πρώτην περίπτωσιν εἰς τὸν ἐλάχιστον. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔβαινε προφανῶς πρὸς τὸ «ἀποσέληνον» αὐτοῦ, καὶ ὁ Βαρβικὰν δικαίως ἐφρόνει ὅτι ἡ ταχύτης αὐτοῦ ἤθελεν ἐλαττωθῇ μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, ὅπως ἐπιταχυνθῇ βαθμηδὸν ἀκολούθως, καθ' ὅσον ἤθελε προσεγγίζει πρὸς τὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σελήνην· μάλιστα δὲ ἡ ταχύτης αὕτη ἤθελεν ἐκμηδενισθῇ ὁλοσχερῶς ἐὰν τὸ ἀποσέληνον αὐτοῦ σημεῖον συνεχέετο μετὰ τοῦ τῆς διπλῆς ἕλξεως.

Ὁ Βαρβικὰν ἐμελέτα τὰς συνεπείας τῶν διαφόρων τούτων θέσεων καὶ ἐζήτει νὰ εὕρῃ πῶς ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιήσωσι ταύτας, ὅτε αἰφνιδίως διεκόπη ὑπὸ κραυγῆς τινος τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

« Μὰ τὸν Θεόν! ἐκραύγασεν οὗτος, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἴμεθα ὅλως διόλου εὐήθεις!

— Δὲν ἀρνοῦμαι τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν, ἀλλὰ διατί;

— Διότι ἔχομεν ἁπλούστατόν τι μέσον δι' οὗ δυνάμεθα νὰ μετριάσωμεν τὴν ταχύτητα ταύτην, ἥτις ἀπομακρύνει ἡμᾶς τῆς Σελήνης, καὶ δὲν τὸ χρησιμοποιοῦμεν!

— Καὶ ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ μέσον;

— Νὰ θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν τὴν ὀπισθοχωρητικὴν δύναμιν ἣν ἐμπερικλείουσιν οἱ πύραυλοι ἡμῶν.

— Ἀληθῶς; εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Δὲν ἐχρησιμοποιήσαμεν ἀκόμη τὴν δύναμιν ταύτην, ἀπήντησεν ὁ Βαρβικάν, εἶναι ἀληθὲς, ἀλλὰ θέλομεν χρησιμοποιήσει αὐτήν.

— Πότε; ἠρώτησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ὅταν ἔλθῃ ἡ κατάλληλος ὥρα. Παρατηρήσατε, φίλοι μου, ὅτι ἐν τῇ θέσει ἣν ἤδη κατέχει ὁ μύδρος ἡμῶν, καὶ ἥτις εἶναι εἰσέτι πλαγία σχετικῶς πρὸς τὸν σεληνιακὸν δίσκον, οἱ πύραυλοι ἡμῶν, τροποποιοῦντες τὴν φορὰν αὐτοῦ, πιθανόν, ἀντὶ νὰ προσεγγίσωσιν αὐτὸν πρὸς τὴν Σελήνην, νὰ τὸν ἀπομακρύνωσιν. Ἀλλὰ θέλετε ἐξ ἅπαντος νὰ φθάσητε εἰς τὴν Σελήνην;

— Βεβαιότατα, ἀπήντησεν ὁ Μιχαήλ.

— Τότε λοιπὸν περιμείνατε. Ἕνεκα ἀνεξηγήτου τινὸς ἐπιρροῆς, ὁ μύδρος ἡμῶν τείνει νὰ στρέψῃ τὴν βάσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Γῆν. Πιθανὸν λοιπὸν ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἴσης ἕλξεως ἡ κωνικὴ αὐτοῦ κορυφὴ θέλει στραφῇ ἀκριβῶς πρὸς τὴν Σελήνην, κατὰ δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὅτε ἡ ταχύτης αὐτοῦ θέλει ἐκμηδενισθῇ, θὰ εἶναι καιρὸς νὰ ἐνεργήσωμεν, καὶ ἴσως δυνάμει τῶν πυραύλων θέλομεν κατορθώσει νὰ προκαλέσωμεν τὴν ἄμεσον αὐτοῦ πτῶσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης.

— Εὖγε! ἀνεφώνησεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπράξαμεν οὔτε ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν κατὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὴν πρώτην ἡμῶν ἀπὸ τοῦ οὐδετέρου σημείου διάβασιν, ἐπειδὴ ὁ μύδρος ἐφέρετο ἀκόμη τότε ὑπὸ σημαντικωτάτης ταχύτητος.

— Ὀρθὸς συλλογισμός, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Περιμείνωμεν λοιπόν, εἶπεν ὁ Βαρβικάν, τὴν κατάλληλον στιγμήν, καὶ ὅταν ἔλθῃ αὕτη... εἰμὶ βέβαιος ὅτι ὁ σκοπὸς ἡμῶν θέλει ἐπιτευχθῇ!»

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο τοῦ Βαρβικὰν προὐκάλεσε τὰς ζητωκραυγὰς τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδάν. Καὶ οὐδεὶς τῶν τολμητιῶν τούτων ἀνεμιμνήσκετο τὸ πρόβλημα, ὅπερ αὐτοὶ μόνοι εἶχον λύσει ἀρνητικῶς πρὸ ὀλίγου γνωμοδοτήσαντες: «Οὐχί! Ἡ Σελήνη δὲν κατοικεῖται. Οὐχί! ἡ Σελήνη δὲν εἶναι κατοικήσιμος!» Καὶ ὅμως πᾶσαν προσπάθειαν κατέβαλλον ὅπως φθάσωσιν εἰς αὐτήν!

Ἓν μόνον πρόβλημα ἔμενεν εἰσέτι πρὸς λύσιν: Κατὰ ποίαν στιγμὴν ἀκριβῶς ὁ μύδρος ἤθελε φθάσει τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ἴσης ἕλξεως, ὥστε οἱ ἐπιβάται αὐτοῦ νὰ μετέλθωσι τὸ ὕστατον μέτρον;

Ὅπως ὑπολογίσῃ τὴν στιγμὴν ταύτην κατὰ προσέγγισιν δευτερολέπτων τινῶν, ὁ Βαρβικὰν ὤφειλεν ἁπλῶς νὰ ἀναδράμῃ εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ ταξειδίου των καὶ νὰ ἐξεύρῃ τὰ διάφορα ὕψη τὰ ληφθέντα ἐπὶ τῶν σεληνιακῶν παραλλήλων. Οὕτως, ὁ χρόνος τὸν ὁποῖον ἐχρειάσθησαν ἵνα διατρέξωσι τὴν μεταξὺ τοῦ οὐδετέρου σημείου καὶ τοῦ νοτίου πόλου κειμένην ἀπόστασιν θὰ ἦτον ἴσος πρὸς τὴν ἀπόστασιν τὴν μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ σημείου καὶ τοῦ βορείου πόλου. Αἱ τὴν διάρκειαν τῶν χρονικῶν τούτων διαστημάτων παρεισῶσαι ὧραι ἦσαν ἐπιμελῶς ἠριθμημέναι, ὥστε ὁ ὑπολογισμὸς ἀπέβαινεν ἤδη εὐχερής.

Ὁ Βαρβικὰν εὗρεν ὅτι ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ καταφθάσῃ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο κατὰ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 7 πρὸς τὴν 8 δεκεμβρίου. Τὸ ὡρολόγιον ἐδείκνυε τὴν στιγμὴν ταύτην τρίτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 6 πρὸς τὴν 7 δεκεμβρίου· ἄρα, ἐὰν οὐδὲν ἐτάραττε τὴν φορὰν τοῦ μύδρου, ἤθελεν οὗτος φθάσει εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σημεῖον μετὰ 22 ὥρας.

Οἱ πύραυλοι εἶχον προορισθῇ κατ' ἀρχὰς ὅπως ἀναστείλωσι τὴν ἐπὶ τῆς Σελήνης πτῶσιν τοῦ μύδρου, καὶ ἤδη οἱ τολμηροὶ ἀεροπόροι ἔμελλον νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτοὺς δι' ὅλως ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Ὅπωσδήποτε ὅμως, εἶχον παρασκευάσει αὐτοὺς καὶ ἤδη περιέμενον τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔμελλον νὰ βάλωσι τὸ πῦρ.

«Ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχομεν πλέον νὰ πράξωμεν, εἶπεν ὁ Νίχωλ, προτείνω...

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Τί; ἠρώτησεν ὁ Βαρβικάν.

— Νὰ κοιμηθῶμεν.

— Δὲν βαρύνεσαι! ἀνέκραξεν ὁ Μιχαήλ.

— Πῶς! τεσσαράκοντα ὧραι συμπληροῦνται ἀφ' ὅτου δὲν ἐκλείσαμεν ὀφθαλμὸν, εἶπεν ὁ Νίχωλ. Ὀλίγων ὡρῶν ὕπνος θὰ μᾶς ἐνδυναμώσει.

— Ποτέ! εἶπεν ὁ Μιχαήλ.

— Ἀδιάφορον, εἶπεν ὁ Νίχωλ, ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλῃ· ἐγὼ κοιμοῦμαι!» Καὶ ἐξαπλωθεὶς ἐπί τινος ἀνακλίντρου ἤρχισε νὰ ῥογχάζῃ ἠχηρότατα.

«Ὁ Νίχωλ αὐτὸς εἶναι φρονιμώτατος ἄνθρωπος, εἶπεν ὁ Βαρβικάν· ἂς τὸν μιμηθῶ.»

Καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς παρεδόθη καὶ αὐτὸς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως.

«Ἐξ ἅπαντος, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ὅτε εἶδεν ἑαυτὸν μόνον, αὐτοὶ οἱ πρακτικοὶ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἐνίοτε ἀξιομιμήτους ἰδέας.»

Ἐκτείνας δὲ τοὺς μακροὺς αὐτοῦ πόδας καὶ διασταυρώσας τὰς χεῖρας ὑπὸ τὴν κεφαλὴν, παρεδόθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ὕπνον.

Ἀλλ' ὁ ὕπνος οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι μήτε διαρκὴς μήτε ἥσυχος. Πολλαὶ φροντίδες καὶ σκέψεις συνεκυκῶντο ἐν τῷ πνεύματι τῶν τριῶν τούτων ἀνθρώπων, καὶ μετά τινας ὥρας, περὶ τὴν ἑβδόμην τῆς πρωΐας, ἐξηγέρθησαν καὶ οἱ τρεῖς κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν.

Ὁ μύδρος ἀπεμακρύνετο ὁλονὲν τῆς Σελήνης στρέφων αὐτῇ βαθμηδὸν τὸ κωνοειδὲς αὐτοῦ μέρος· φαινόμενον ἀνεξήγητον μέχρι τοῦδε, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐχρησίμευσεν εὐτυχῶς εἰς τὰ σχέδια τοῦ Βαρβικάν.

Μετὰ 17 ὥρας ἔφθανεν ἡ στιγμὴ τῆς ἐνεργείας.

Ἡ ἡμέρα ἐφάνη αὐτοῖς ἀτελεύτητος. Ὅσῳ τολμηροὶ καὶ ἂν ἦσαν, ἠσθάνοντο ὅμως ἐν ἑαυτοῖς ταραχήν τινα καθ' ὅσον προσήγγιζον εἰς τὴν στιγμὴν ἥτις ἔμελλε ν' ἀποφασίσῃ τὸ πᾶν, ἢ τὴν ἐπὶ τῆς Σελήνης πτῶσιν αὐτῶν, ἢ τὴν ἐνδεχομένην αἰωνίαν κίνησιν αὐτῶν ἐπὶ τροχιᾶς ἀμεταβλήτου. Ὑπελόγιζον λοιπὸν τὰς βραδυτάτας δι' αὐτοὺς ὥρας, ὁ μὲν Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίχωλ βεβυθισμένοι ἐπιμόνως εἰς τοὺς ὑπολογισμούς των, ὁ δὲ Μιχαὴλ θεώμενος δι' ἀπλήστου ὀφθαλμοῦ τὴν ἀπαθῆ Σελήνην.

Ἐνίοτε ἡ ἀνάμνησις τῆς Γῆς διεπέρα παροδικῶς τὸ πνεῦμά των. Ἐπανέβλεπον τοὺς ἐν τῷ Τηλεβολικῷ Συλλόγῳ φίλους των καὶ τὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

προτφιλέστερον πάντων Τζὼν Μάστωνα. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ ἀξιότιμος γραμματεὺς θὰ εὑρίσκετο ἀναμφιβόλως εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων. Ἐὰν ἔβλεπε τὸν μύδρον διὰ τοῦ γιγαντιαίου αὐτοῦ τηλεσκοπίου, τί ἆρά γε ἐσκέπτετο; Ἀφοῦ εἶχεν ἴδει αὐτὸν κρυβέντα ὄπισθεν τοῦ νοτίου πόλου τῆς Σελήνης, ἐπανέβλεπεν ἤδη αὐτὸν ἀναφαινόμενον ἀπὸ τοῦ βορείου πόλου! Ἀπέβη λοιπὸν δορυφόρος ἑνὸς δορυφόρου! Ὁ Τζὼν Μάστων διεταράπισεν ἆρά γε εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εἴδησιν; Αὕτη λοιπὸν ἦτον ἡ λύσις τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐπιχειρήσεως;...

Ἐν τούτοις ἡ ἡμέρα παρῆλθεν ἄνευ τινὸς ἐπεισοδίου, ἔφθασε δὲ μετ' ὀλίγον τὸ μεσονύκτιον. Ἡ 8 δεκεμβρίου ἤρχιζε μετ' οὐ πολύ, καὶ πρὶν ἡ παρέλθῃ μία ὥρα ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ὑδετέρας ἕλξεως. Τίς ὅμως ἡ τὸν μύδρον κινοῦσα ταχύτης; Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ αὐτήν. Ἀλλ' οὐδὲν λάθος ἠδύνατο νὰ παρεισφρήσῃ εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Βαρβικὰν, καὶ μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἡ ταχύτης αὕτη ἔπρεπε νὰ ἦνε καὶ θὰ ἦτον ἐκμεμηδενισμένη.

Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἕτερον φαινόμενον ἔπρεπε νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ σημεῖον τῆς στάσεως τοῦ μύδρου ἐπὶ τῆς οὐδετέρας γραμμῆς. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖ ὅ, ἔνθα αἱ δύω ἑλκτικαὶ δυνάμεις τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ἦσαν ἐξουδετερωμέναι, τὰ ἀντικείμενα δὲν ἤθελον «βαρύνει» πλέον. Τὸ περίεργον τοῦτο φαινόμενον, ὅπερ εἶχε κινήσει εἰς τοσαύτην ἔκπληξιν τὸν Βαρβικὰν καὶ τοὺς συντρόφους αὐτοῦ ὅτε τὸ πρῶτον διῆλθον ἐκεῖθεν, ἔμελλε νὰ ἀνανεωθῇ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας. Κατὰ ταύτην λοιπὸν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσωσιν.

Ἤδη, τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ μύδρου εἶχε στραφῇ ἐπαισθητῶς πρὸς τὸν δίσκον τῆς Σελήνης, ὁ δὲ μύδρος διετίθετο εἰς τρόπον ὥστε νὰ χρησιμοποιηθῇ πᾶσα ἡ ὀπισθοχωρητικὴ δύναμις ἡ παραχθησομένη διὰ τῶν πυραυλικῶν σκευασμάτων. Οἱ τρεῖς ἀεροπόροι εἶχον λοιπὸν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν τύχην. Ἐὰν ἡ ταχύτης τοῦ μύδρου ἤθελεν ἐκμηδενισθῇ τελείως ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου ἐκείνου σημείου, ἤρκει μία καὶ μόνη κίνησις ἀποφασιστικὴ πρὸς τὴν Σελήνην, ὁσονδήποτε ἐλαφρὰ καὶ ἂν ἦτο, ὅπως προκαλέσῃ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ.

«Μία ὥρα παρὰ πέντε λεπτὰ, εἶπεν ὁ Νίχωλ.

— Ὅλα ἕτοιμα, εἶπεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, διευθύνων τὴν ἐπὶ τούτῳ ἑτοιμασθεῖσαν θρυαλλίδα εἰς τὴν φλόγα τοῦ ἀερίου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιος

— Περίμενον,» εἶπεν ὁ Βαρβικὰν, κρατῶν τὸ χρονόμετρον ἀνὰ χεῖρας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ βαρύτης οὐδὲν παρῆγεν ἀποτέλεσμα, οἱ δὲ ἀεροπόροι ἠσθάνοντο ἐν ἑαυτοῖς τὴν παντελῆ ἀπουσίαν αὐτῆς. Ἦσαν πλησιέστατα εἰς τὸ οὐδέτερον σημεῖον, ἐὰν δὲν ἦσαν ἐπ' αὐτοῦ!...

«Μία ὥρα!» εἶπεν ὁ Βαρβικάν.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἤγγισε τὴν ἀνημμένην θρυαλλίδα εἰς πυροτέχνημά τι, ὅπερ ἔθετεν εἰς συγκοινωνίαν τοὺς πυραύλους. Οὐδεμία ἐκπυρσοκρότησις ἠκούσθη ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἀέρος. Ἀλλὰ διὰ τῶν παραθύρων ὁ Βαρβικὰν εἶδε τὴν παράτασιν τῆς φλογὸς τῆς ἐκπυρσοκροτηθείσης ὕλης, ἥτις ὅμως ἐσβέσθη ἐν ἀκαρεῖ.

Ὁ μύδρος ὑπέστη τι αγμόν τινα ἱκανῶς ἐπαισθητὸν, ὃν ἠσθάνθησαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ.

Οἱ τρεῖς φίλοι παρετήρουν, ἠκροῶντο, μηδόλως ὁμιλοῦντες καὶ μόλις ἀναπνέοντες, ὥστε ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τις τὴν καρδίαν αὐτῶν πάλλουσαν ἐν μέσῳ τῆς ἀπολύτου ἐκείνης σιγῆς.

«Πίπτομεν; ἠρώτησε τέλος ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

— Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Νίχωλ, ἐπειδὴ ἡ βάσις τοῦ μύδρου δὲν στρέφεται πρὸς τὸν σεληνιακὸν δίσκο!»

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ Βαρβικὰν ἀφήτας τὸ παράθυρον ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς συντρόφους αὐτοῦ· ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἦτον ἐζωγραφημένη φρικώδης ὠχρότης, τὸ μέτωπόν του ἐρρυτιδώθη, τὰ δὲ χείλη του συνεστάλησαν.

«Πίπτομεν! εἶπεν.

— Ἄ! ἀνεκραύγασεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν· πρὸς τὴν Σελήνην;

— Πρὸς τὴν Γῆν! ἀπεκρίθη ὁ Βαρβικάν.

— Διάβολε!» ἀνέκραξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν· καὶ προσέθηκε φιλοσοφικῶς πως: «Ἄ! καλὰ λοιπὸν ὑπωπτεύαμεν, ὅτε εἰσηρχόμεθα εἰς τὸν μύδρον τοῦτον, ὅτι δὲν θὰ συνηθῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν εὐκόλως!»

Καὶ τῷ ὄντι ἤρξατο ἤδη ἡ φοβερὰ αὕτη πτῶσις. Ἡ ὑπὸ τοῦ μύδρου διατηρηθεῖσα ταχύτης ἔφερεν αὐτὸν πέραν τοῦ οὐδετέρου σημείου. Ἡ ἐκπυρσοκρότησις τῶν πυραύλων δὲν ἠδυ ήθη νὰ ἀναχαιτίσῃ αὐτήν. Ἡ ταχύτης ἐκεί η, ἥτις εἶχε παρασύρει τὸν μύδρον κατ' ἀρχὰς ἐκτὸς τῆς οὐδετέρας ἕλξεως, παρέσυρεν αὐτὸν καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν. Κατὰ τοὺς νόμους δὲ τῆς φυσικῆς, ἔπρεπε, διατρέχων τὴν ἐλλειπτικὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

αὐτοῦ τροχιὰν, νὰ διέλθῃ ἐκ νέου δι' ὅλων τῶν σημείων δι' ὧν εἶχεν ἤδη διέλθει.

Ἡ πτῶσις αὕτη ἦτο τρομερωτάτη, διότι προήρχετο ἀπὸ ὕψους ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδων λευγῶν, ἣν οὐδεμία μηχανὴ ἠδύνατο νὰ μετριάσῃ, καὶ κατὰ τοὺς νόμους τῆς βελοστατικῆς ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ κτυπήσῃ τὴν Γῆν μετὰ ταχύτητος ἴσης πρὸς ἐκείνην ἥτις ὤθησεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκ τῆς Κολομβιάδος ἔξοδον, ταχύτητος δηλονότι «16,000 μέτρων κατὰ τὸ τελευταῖον δευτερόλεπτον».

Ὑπελογίσθη, ὅτι ἀντικείμενόν τι ἐκσφενδονιζόμενον ἄνωθεν τῶν πύργων τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος εἶναι μόλις διακοσίων ποδῶν, καταπίπτει εἰς τὴν γῆν μετὰ ταχύτητος ἑκατὸν εἴκοσι λευγῶν τὴν ὥραν, ἀλλ' ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ πέσῃ εἰς τὴν Γῆν μετὰ ταχύτητος πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδων καὶ ἑξακοσίων λευγῶν τὴν ὥραν!

«Ἀπωλέσθημεν, εἶπε ψυχρῶς ὁ Νίχωλ.

— Αἶ λοιπόν! ἐὰν ἀποθάνωμεν, εἶπεν ὁ Βαρβικὰν μὲ εἶδός τι θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ταξειδίου ἡμῶν θέλει λαμπρυνθῆ! Τότε αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει ἐκμυστηρευθῆ πρὸς ἡμᾶς τὸ μυστικόν του! Εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἵνα φωτισθῆ ἡ ψυχὴ, δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε μηχανῶν οὔτε σκευασμάτων. Θέλει ἐξομοιωθῆ πρὸς τὴν ἄπειρον σοφίαν!

— Πράγματικῶς, ὑπέλαβεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὁ ἄλλος κόσμος δύναται νὰ παραμυθήσῃ ἡμᾶς κάλλιστα ἢ τὸ οὐτιδανὸν τοῦτο ἄστρον, τὸ καλούμενον Σελήνη!»

Ὁ Βαρβικὰν συνεσταύρωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους ὡσεὶ κινούμενος ὑπὸ ὑπερτάτης καρτερίας.

«Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου,» εἶπεν.

ΚΓ'.

Αἱ βολιδοσκοπήσεις της «Σοϋσκεχάννης».

«Αἶ λοιπὸν, ὑποπλοίαρχε, πῶς πηγαίνει ἡ ἐργασία;

— Νομίζω, κύριε, ὅτι περατοῦται ἐντὸς ὀλίγου, ἀπεκρίθη ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ. Ἀλλὰ τίς ποτε ἤλπιζε νὰ εὕρῃ τοιοῦτον βάθος τόσῳ πλησίον τῆς γῆς, ἑκατὸν μόλις λεύγας ἀπὸ τῆς ἀμερικανικῆς παραλίας;

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Πραγματικῶς, Βρόνσφηλδ, τὸ βάθος τοῦτο εἶνε ὑπέρμετρον, εἶπεν ὁ πλοίαρχος Βλομσβερῤῥύ. Εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὑπάρχει ὑποβρύχιός τις κοιλὰς, ἣν ὤρυξε τὸ ῥεῦμα τοῦ Οὐμβόλδου μέχρι τοῦ Μαγελανικοῦ πορθμοῦ.

— Τὰ μεγάλα ταῦτα βάθη, ἐπανέλαβεν ὁ ὑποπλοίαρχος, δὲν εἶναι τόσον κατάλληλα διὰ τὴν κατάδυσιν τῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων. Προτιμότερον εἶναι τὸ ὁμαλὸν πεδίον, καθὼς ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ μεταξὺ Βαλεντίας καὶ Νέας Γῆς ἀμερικανικὸν σύρμα.

— Σύμφημι, Βρόνσφηλδ. Πλὴν, παρακαλῶ, εἰς τί νερὰ εὑρισκόμεθα;

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Βρόνσφηλδ, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχομεν 21,500 πόδας ἤδη, καὶ ἡ βολὶς δὲν ἤγγισεν εἰσέτι τὸν πυθμένα.

— Πόσον εὐφυὲς εἶναι τὸ σκεύασμα τοῦτο τοῦ Βρούκ! εἶπεν ὁ πλοίαρχος Βλομσβερῤῥύ. Αἱ δι' αὐτοῦ καταμετρήσεις γίνονται μετὰ μεγίστης ἀκριβείας.

— Ἐγγίζει!» ἀνέκραξε τὴν στιγμὴν ταύτην εἷς τῶν πηδαλιούχων, ὅστις ἐπεστάτει εἰς τὴν ἐργασίαν.

Ὁ δὲ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς κρηπίδος τοῦ πλοίου (gaillard).

« Πόσον βάθος ἔχομεν; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος.

— Εἴκοσι καὶ μίαν χιλιάδας καὶ ἑπτακοσίους ἑξήκοντα δύω πόδας, ἀπήντησεν ὁ ὑποπλοίαρχος, ἐγγράφων τὸν ἀριθμὸν τοῦτον καὶ ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ αὐτοῦ.

— Καλὰ, Βρόνσφηλδ, εἶπεν ὁ πλοίαρχος, θὰ καταγράψω τὸ ἐξαγόμενον ἐπὶ τοῦ χάρτου μου. Ἂς ἀνασύρωσιν ἤδη τὴν βολίδα ἐπάνω. Τοῦτο εἶναι ἐργασία πολύωρος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ μηχανικὸς ἂς ἀνάψῃ τοὺς ἀτμολέβητας, διὰ νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι ὅπως ἀναχωρήσωμεν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας. Εἶναι δεκάτη ὥρα τῆς νυκτὸς, καὶ, μὲ τὴν ἄδειάν σου, ὑποπλοίαρχε, ἐγὼ μεταβαίνω εἰς τὴν κλίνην μου ἵνα κοιμηθῶ.

— Ὑπάγετε, κύριε, ὑπάγετε!» ἀπήντησε φιλοφρόνως ὁ ὑποπλοίαρχος Βλόνσφηλδ.

Ὁ πλοίαρχος τῆς «Σουσκεχάννης», ἀνὴρ λίαν χρηστὸς, ταπεινότατος δοῦλος τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, μετέβη εἰς τὸν θάλαμον αὐτοῦ, ἔλαβε τὴν πλήρη ἀψίνθου φιάλην του, καὶ ἔπειτα κατεκλίθη, χωρὶς νὰ λησμονήσῃ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν ὑπηρέτην διὰ τὴν καλὴν διακόσμησιν τῆς κλίνης, καὶ ἐκοιμήθη νήδυμον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἦτο δεκάτη ὥρα τῆς ἑσπέρας. Ἡ ἑνδεκάτη ἡμέρα τοῦ δεκεμβρίου ἐτελείωνε μετ' ὀλίγον ἐν μεγαλοπρεπεστάτῃ νυκτί.

Ἡ κορβέττα Σουσκεχάννα τοῦ ἐθνικοῦ ναυτικοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δυνάμεως πεντακοσίων ἵππων, κατεγίνετο εἰς βολιδοσκοπήσεις τῆς θαλάσσης τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου λευγῶν ἀπὸ τῆς ἀμερικανικῆς παραλίας, κατέναντι τῆς χερσονήσου τῆς σχηματιζομένης ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Νέου-Μεξικοῦ.

Ὁ ἄνεμος βαθμηδὸν ἐκόπασεν. Οὐδεμία πνοὴ ἐτάραττε τὰ ἀτμοσφαιρικὰ στρώματα. Ἡ σημαία τῆς κορβέττης ἀπηωρεῖτο ἀπὸ τοῦ ἀκροτάτου ἱστοῦ ἀκίνητος καὶ ἀδρανής.

Ὁ πλοίαρχος Ἰωνάθαν Βλομσβερῤῥύ, — πρωτεξάδελφος τοῦ συνταγματάρχου Βλομσβερῤῥύ, ἑνὸς τῶν ζηλωτῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὅστις εἶχε νυμφευθῇ μίαν Χορσχβίδεν, θείαν τοῦ πλοιάρχου καὶ θυγατέρα ἐντίμου ἐμπόρου τῆς Κεντούκκης,—ὁ πλοίαρχος, λέγομεν, Βλομσβερῤῥὺ οὐδέποτε ἤθελεν εὐχηθῇ εἰς ἑαυτὸν καλλίτερον καιρόν, ὅπως διεξαγάγῃ εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ δυσχερῆ ἐργασίαν. Τὸ μονόκροτον αὐτοῦ οὐδεμίαν εἶχεν ὑποστῇ δοκιμασίαν οὔτε κατὰ τὴν σφοδρὰν ἐκείνην καταιγίδα, ἥτις, σαίρουσα τὰ ἀλλεπαλλήλως ἐπισεσωρευμένα ἐπὶ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων νέφη, ἔμελλε νὰ καθαρίσῃ τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὅπως παρατηρηθῇ ἀκωλύτως ἡ πορεία τοῦ πολυθρυλήτου μύδρου. Τὸ πᾶν ἔβαινε δι' αὐτὸν κατ' εὐχήν, ὅθεν οὐδόλως ἐλησμόνει νὰ εὐχαριστῇ τὸν Θεὸν μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου.

Ἡ σειρὰ τῶν ὑπὸ τῆς «Σουσκεχάννης» ἐκτελουμένων βολιδοσκοπήσεων ἀπέβλεπε τὴν ἀνεύρεσιν τῶν καταλληλοτέρων πυθμένων διὰ τὴν καταβύθισιν ὑποβρυχίου σύρματος, συνδέοντος τὰς νήσους Χαββάϊ μετὰ τῆς ἀμερικανικῆς ἀκτῆς.

Τὸ ἐκτεταμένον τοῦτο σχέδιον ὠφείλετο εἰς τὴν πρωτοβουλίαν ἰσχυρᾶς τινος ἑταιρίας, ἧς ὁ εὐφυέστατος διευθυντὴς, Κῦρος Φῆλδ, ἠξίου μάλιστα ὅτι θὰ θέσει εἰς συγκοινωνίαν πάσας τὰς νήσους τοῦ Ὠκεανοῦ δι' ἐκτεταμένης ἠλεκτρικῆς γραμμῆς, ὅπερ θὰ ἦτον ἐπιχείρησις μεγαλουργὸς καὶ ἀνταξία τοῦ ἀμερικανικοῦ πνεύματος.

Αἱ πρῶται ἐργασίαι τῆς βολιδοσκοπήσεως εἶχον ἀνατεθῇ εἰς τὴν «Σουσκεχάνναν». Κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς 11 πρὸς τὴν 12 δεκεμβρίου, ἡ κορβέτα εὑρίσκετο ἀκριβῶς εἰς τὴν 27° 7′ βορείου πλάτους καὶ 41° 37′ μήκους δυτικῶς τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Οὐασιγκτώνος.

Ἡ Σελήνη, διατρέχουσα τότε τὸ τελευταῖον αὐτῆς τέταρτον, ἤρχισε νὰ φαίνηται ὑπεράνω τοῦ ὁρίζοντος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἀφοῦ ἀπεσύρθη ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρὺ εἰς τὸν κοιτῶνά του, ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ καὶ τινες ἀξιωματικοὶ συνῆλθον ἐπὶ τῆς πρώρας. Εἰς τὴν ἐμφάνισιν δὲ τῆς Σελήνης, αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἤρχισαν ν' ἀναφέρωνται πρὸς τὸ ἄστρον τοῦτο, πρὸς τὸ ὁποῖον ἦσαν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐστραμμένα τὰ βλέμματα τῶν κατοίκων ὁλοκλήρου ἡμισφαιρίου. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄριστον τῶν ναυτικῶν τηλεσκοπίων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν περὶ τὸ ἡμισφαίριον αὐτῆς περιστρεφόμενον μύδρον, καὶ ὅμως πάντες διηύθυναν τὸ τηλεσκόπιον πρὸς τὸν ἀκτινοβόλον ἐκεῖνον δίσκον, ὃν μυριάδες βλεμμάτων ἐθεῶντο τὴν στιγμὴν ταύτην.

« Ἀνεχώρησαν πρὸ δέκα ἡμερῶν, εἶπε τότε ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ. Τί ἀπέγιναν ἆρά γε;

— Θὰ ἔφθασαν, ὑποπλοίαρχέ μου, ἀνέκραξε νέος τις δόκιμος (midshipman), καὶ ἤδη πράττουσι καὶ αὐτοί ὅ,τι πράττει πᾶς περιηγητὴς ἀφικνούμενος εἰς νέαν χώραν, ἤτοι περιδιαβάζουσιν!

— Εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ἀφοῦ τὸ λέγεις σύ, φίλε μου, ἀπήντησεν ὑπομειδιῶν ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ.

— Ἐν τοσούτῳ, ὑπέλαβεν ἄλλος ἀξιωματικός, εἶναι ἀδύνατον νὰ διαμφισβητήσῃ τις τὴν ἐκεῖ ἄφιξίν των. Ὁ μύδρος θὰ ἔφθασεν εἰς τὴν Σελήνην καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη ἦτο πλησιφαής, ἤτοι τὰ μεσάνυκτα τῆς 5 δεκεμβρίου. Σήμερον εἶναι 11 δεκεμβρίου, τουτέστι παρῆλθον ἓξ ἡμέραι. Ἐν διαστήματι λοιπὸν ἑξάκις εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν, ἄνευ σκοτίας, ἔχουσιν ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ ἐγκατασταθῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀναπαυτικῶς. Φαντάζομαι ὅτι βλέπω τοὺς γενναίους ἡμῶν συμπατριώτας ἐστρατοπεδευμένους εἰς τὸ βάθος πεδιάδος τινός, παρὰ τὰς ὄχθας σεληνιτικοῦ τινος ῥύακος, πλησίον τοῦ μύδρου, βεβυθισμένου κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῆς πτώσεως ἐν μέσῳ τῶν ἡφαιστειωδῶν ἐρειπίων· φαντάζομαι τὸν Νίχωλ ποιούμενον ἔναρξιν τῶν χωροσταθμητικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν, τὸν Βαρβικὰν τακτοποιοῦντα καὶ ἀντιγράφοντα τὰς ἀεροπορικάς του σημειώσεις, τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν γεωργοῦντα . . .

— Βέβαια, βέβαια, οὕτω θὰ ἔγινεν, οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα! ἀνέκραξεν ὁ νέος δόκιμος ἐνθουσιασθεὶς ὑπὸ τῆς ἰδανικῆς περιγραφῆς τοῦ ἀνωτέρου του.

— Καὶ ἐγὼ πιστεύω τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ, ὅστις οὐδόλως παρεφέρετο. Δυστυχῶς, ποτὲ δὲν θὰ ἔχομεν εἰδήσεις ἀμέσους ἐκ τῆς Σελήνης.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

— Συγγνώμην, ὑποπλοίαρχέ μου, εἶπεν ὁ δόκιμος, ἀλλ' ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν δὲν δύναται νὰ γράψῃ;»

Ἅπλετος γέλως ὑπεδέξατο τοὺς λόγους τούτους.

«Οὐχὶ δι' ἐπιστολῶν, ἐπανέλαβε ζωηρῶς ὁ νεανίας· τὰ ταχυδρομεῖα οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν μετὰ τῆς Σελήνης.

— Τότε λοιπὸν ἔχει ὁ τηλέγραφος; ἠρώτησεν εἰρωνικῶς εἷς τῶν ἀξιωματικῶν.

— Οὐδ' αὐτός, ἀπεκρίθη ὁ δόκιμος χωρὶς νὰ ταραχθῇ. Εἶναι ὅμως εὐκολώτατον νὰ συσταθῇ γραφικὴ συγκοινωνία μετὰ τῆς Σελήνης.

— Καὶ πῶς;

— Διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Λὸγκς-Πήκ. Ἠξεύρετε ὅτι τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο φέρει τὴν Σελήνην εἰς ἀπόστασιν δύο μόνον λευγῶν ἀπὸ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, καὶ ἐπιτυγχάνεται δι' αὐτοῦ νὰ ἴδωμεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἀντικείμενα ἔχοντα 9 ποδῶν διάμετρον. Οὕτω λοιπὸν ἂς κατασκευάσωσιν οἱ πολυμήχανοι φίλοι ἡμῶν γιγαντιαῖον ἀλφάβητον! ἂς γράψωσι λέξεις ἐχούσας μῆκος ἑκατὸν ὀργυιῶν καὶ φράσεις μιᾶς λεύγης, καὶ θέλουσι δυνηθῇ νὰ μᾶς ἀποστείλωσιν εἰδήσεις των!»

Πάντες ἀνευφήμησαν θορυβωδῶς τὸν νέον δόκιμον, ὅστις δὲν ἐστερεῖτο μικρᾶς τινος φαντασίας. Καὶ αὐτὸς ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ συνωμολόγησεν ὅτι ἡ ἰδέα ἦτο κατορθωτή, προσθεὶς ὅτι διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν φωτοβόλων ἀκτίνων, αἵτινες συσπειροῦνται πυραμιδοειδῶς διὰ παραβολικῶν κατόπτρων, ἠδύναντο ἐπίσης νὰ συστήσωσιν ἀμέσους συγκοινωνίας· πραγματικῶς δὲ αἱ ἀκτῖνες αὗται θὰ ἦσαν τοιοῦτον ὁραταὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἀφροδίτης ἢ τοῦ Ἄρεως, ὅσον ὁ πλανήτης Ποσειδὼν εἶναι εἰς τὴν Γῆν· καὶ ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν πλανητῶν παρατηρηθέντα φωτεινὰ σημεῖα ἠδύναντο ἴσως νὰ ἦναι συνθήματα γινόμενα πρὸς τὴν Γῆν. Ἀλλὰ προσέθηκε καὶ τὴν ἑξῆς παρατήρησιν, ὅτι, ἂν καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου ἠδύναντο νὰ ἔχωσι παρ' αὐτῶν εἰδήσεις, δὲν ἠδύναντο ὅμως καὶ οἱ ἐκ τῆς Γῆς ν' ἀποστείλωσι πρὸς αὐτούς, ἐκτὸς ἐὰν οἱ Σεληνῖται εἶχον ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτῶν ἐργαλεῖα ἐπιτήδεια ἃ ποιῶσι καὶ μεμακρυσμένας παρατηρήσεις.

« Πιθανόν, ἀπεκρίνατο εἷς τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλ' ἆρά γε τί ἀπέγιναν οἱ περιηγηταὶ οὗτοι, τί κατώρθωσαν, τί εἶδον, ἰδοὺ τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἡμῖν. Ἄλλως τε, ἂν ἡ ἐπιχείρησις ἐπέτυχε,—περὶ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν,—δὲν θὰ εἶναι ἡ πρώτη. Ἡ Κολομβιὰς εἶναι πάντοτε ἐμπεπηγμένη εἰς τὴν ἐν τῇ Φλωρίδι θέσιν αὐτῆς. Τὸ ζήτημα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

λοιπὸν περιορίζεται εἰς τὴν σφαῖραν καὶ εἰς τὴν πυρίτιδα· ὁσάκις δὲ ἡ Σελήνη διέλθῃ διὰ τοῦ ζενίθ, εὐκόλως ἡ Γῆ θὰ τῇ ἀποστέλλει φορτίον ξένων.

— Εἶναι βέβαιον, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ, ὅτι ὁ Τζὼν Μάστων θέλει μεταβῇ μίαν ἡμέραν πρὸς ἐντάμωσιν τῶν φίλων του.

— Ἐὰν θέλῃ νὰ συμπαραλάβῃ κ' ἐμὲ, ἀνεφώνησεν ὁ νέος δόκιμος, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

— Ὦ! οἱ πρόθυμοι δὲν θέλουσι λείψει, ἀπήντησεν ὁ Βρόνσφηλδ· ἂν ἦνε μάλιστα δυνατὸν, οἱ ἡμίσεις τῶν κατοίκων τῆς Γῆς εἶναι ἱκανοὶ νὰ μετοικήσωσιν ἐ ὸς ὀλίγου εἰς τὴν Σελήνην!»

Ἡ συνδιάλεξις αὕτη μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς «Σουσκεχάννης» παρετάθη μέχρι τῆς πρώτης περίπου ὥρας τῆς πρωΐας. Ἀδύνατον νὰ εἴπωμεν ὁποῖα παράξενα συστήματα, ὁποῖαι συγκεχυμέναι θεωρίαι ἀνεκινήθησαν καὶ ἐξηγέχθησαν ὑπὸ τῶν τολμηρῶν τούτων πνευμάτων. Μετὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Βαρβικὰν τὰ πάντα ἐφαίνοντο δυνατὰ εἰς τοὺς Ἀμερικανούς. Ἤδη ἐσχεδίαζον νὰ ἐξαποστείλωσιν, οὐχὶ πλέον ἐπιτροπήν τινα ἐπιστημόνων, ἀλλ' ὁλόκληρον ἀποικίαν, εἰς τὰς σεληνιακὰς χώρας, καὶ ὁλόκληρον στρατὸν πεζικοῦ, ἱππικοῦ καὶ πυροβολικοῦ, ὅπως κατακτήσῃ τὸν σεληνιακὸν κόσμον.

Περὶ τὴν πρώτην ὥραν τῆς πρωΐας ἡ ἀνέλκυσις τῆς βολίδος δὲν εἶχεν εἰσέτι περατωθῇ, δέκα χιλιάδες ποδῶν ἔμενον ἔτι, καὶ ἀπῃτεῖτο πολύωρος ἀκόμη ἐργασία. Κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ πλοιάρχου τὸ πῦρ εἶχεν ἀναφθῇ, καὶ ἡ «Σουσκεχάννα» ἠδύνατο ν' ἀποπλεύσῃ αὐθωρεί.

Τὴν στιγμὴν ταύτην,—ἦτο δὲ πρώτη ὥρα καὶ δεκαεπτὰ λεπτὰ τῆς πρωΐας,—ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ ἡτοιμάζετο ν' ἀποχωρήσῃ εἰς τὸν κοιτῶνά του, ὅτε ἐπέστησεν αἴφνης τὴν προσοχὴν αὐτοῦ μεμακρυσμένος συριγμός.

Κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνόμισε καὶ οὗτος, ὡς καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, ὅτι ὁ συριγμὸς οὗτος προήρχετο ἐξ ὁρμητικῆς τινος ἐκβολῆς ἀτμοῦ· ἀλλ' ἀνεγείραντες τὴν κεφαλὴν ἠδυνήθησαν νὰ βεβαιωθῶσιν ὅτι ὁ ἦχος οὗτος προήρχετο ἐκ τῶν ἀπωτέρων ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων.

Δὲν ἔλαβον δὲ καιρὸν νὰ ἐρωτηθῶσι μεταξύ των, διότι ὁ συριγμὸς οὗτος ἔλαβε φρικώδη ἔντασιν, καὶ αἴφνης ἐφάνη εἰς τοὺς ἐκπεπληγμένους αὐτῶν ὀφθαλμοὺς ὑπερμεγέθης ἀερόλιθος, πεπυρακτωμένος ὡς ἐκ τῆς ὁρμητικῆς του φορᾶς καὶ ὑπὸ τῆς προστριβῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ὁ διάπυρος οὗτος ὄγκος βαθμηδὸν αὐξηθεὶς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν κατέπεσε μετὰ κεραυνοβόλου πατάγου ἐπὶ τοῦ δόλωνος τῆς κορβέττης, ὃν συνέτριψεν ἐπὶ τῶν πρωρηαίων, καὶ κατεποντίσθη εἰς τὰ κύματα μετὰ φρικαλέας βοῆς!

Ἐὰν ἔπιπτεν ὀλίγους πόδας πλησιέστερον, κατεβύθιζε καὶ τὴν «Συσκεχάνναν» αὐτανδρον.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ πλοίαρχος Βλομσβερῤῦ ἐφάνη ἡμιενδεδυμένος, καὶ ὁρμήσας πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ καταστρώματος, ὅπου εἶχον ὁρμήσει καὶ πάντες οἱ ἀξιωματικοί,

«Παρακαλῶ, κύριοι, τί συνέβη;» ἠρώτησεν.

Ὁ δὲ δόκιμος, γινόμενος οὕτως εἰπεῖν ἠχὼ πάντων, ἀνεκραύγασε·

«Πλοίαρχε, εἶναι «ἐκεῖνοι»! Ἐπανῆλθον!»

ΚΔ'.

ΤΟ ΛΑΘΟΣ ΤΟΥ ΤΖΩΝ ΜΑΣΤΩΝΟΣ.

Ἡ συγκίνησις ὑπῆρξε μεγίστη μεταξὺ τοῦ πληρώματος τῆς «Σουσκεχάννης». Ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται ἐλησμόνησαν ἐν ἀκαρεῖ τὸν ὁποῖον διέτρεξαν πρὸ μικροῦ τρομερὸν κίνδυνον, ἐπειδὴ μικροῦ δεῖν ἤθελον καταπλακωθῆ καὶ καταποντισθῆ, — καὶ ἐσκέπτοντο τὴν φοβερὰν καταστροφὴν τοῦ ταξειδίου ἐκείνου. Οὕτω λοιπὸν ἡ τολμηροτέρα τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων ἐστοίχιζε τὴν ζωὴν εἰς τοὺς θαῤῥαλέους τυχοδιώκτας οἵτινες ἀνέλαβον αὐτήν.

«Εἶναι «ἐκεῖνοι». Ἐπανῆλθον!» εἶχεν εἰπεῖ ὁ νέος δόκιμος· καὶ πάντες τὸν ἐνόησαν. Οὐδεὶς ἐζήτει νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι ἡ βολὶς αὕτη ἦτον ὁ μύδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἀλλ' αἱ περὶ τῆς τύχης τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκεκλεισμένων γνῶμαι οὐσιωδῶς διέφερον ἀλλήλων.

«Ἀπέθανον! ἔλεγεν ὁ εἷς.

— Ζῶσιν, ἀπήντα ἕτερος. Ἡ θάλασσα εἶναι βαθυτάτη, καὶ ἡ πτῶσις αὐτῶν ἐμετριάσθη.

— Ἀλλ' ἐστερήθησαν τοῦ ἀέρος, ὑπέλαβε τρίτος, καὶ ἀπέθανον ὑπ' ἀσφυξίας!

— Ἐγὼ λέγω ὅτι ἐκάησαν, ἀπήντα ἕτερος. Ὁ μύδρος αὐτῶν, διαπερῶν τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἔγινεν ὡς μάζα διάπυρος.

— Ἀδιάφορον! ἀπήντησαν πάντες ὁμοθυμαδόν. Ζῶντας ἢ νεκροὺς, πρέπει νὰ ἀνελκύσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης!»

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἐν τούτοις ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρὺ συνεκάλεσε τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοῦ καὶ συνεκρότησε συμβούλιον. Ἐπρόκειτο νὰ ληφθῇ ἀνυπερθέτως μία ἀπόφασις καὶ ν' ἀνελκυσθῇ ὡς οἷόν τε τάχιστα ὁ μύδρος. Τὸ ἔργον ἦτο δυσκολώτατον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀδύνατον· ἀλλ' ἡ κορβέττα ἐστερεῖτο τῶν ἀπαιτουμένων μηχανῶν, αἵτινες ἔπρεπε νὰ ἦναι ἰσχυραί, συνάμα δὲ καὶ ἀκριβεῖς. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα καὶ νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν Τηλεβολικὸν Σύλλογον περὶ τῆς πτώσεως τοῦ μύδρου.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιδοκιμασθείσης ὁμοφώνως, ἔπρεπεν ἤδη νὰ ἐκλεγῇ ὁ λιμήν. Ἡ παρακειμένη ἀκτὴ οὐδένα ἐπαρουσίαζε κατάλληλον ὅρμον ἐπὶ τῆς 27° πλάτους. Περαιτέρω ταύτης, ὑπεράνω τῆς χερσονήσου τοῦ Μοντερέη, ὑπῆρχεν ἡ ὁμώνυμος πόλις. Ἀλλὰ, κειμένη ἐπὶ τῶν μεθορίων ἀληθοῦς ἐρήμου, δὲν συνεδέετο μὲ τὸ ἐσωτερικὸν δι' οὐδεμιᾶς τηλεγραφικῆς γραμμῆς, καὶ μόνος ὁ ἠλεκτρισμὸς ἠδύνατο νὰ μεταδώσῃ ταχέως τὴν σημαντικωτάτην ταύτην εἴδησιν.

Ὀλίγας μοίρας περαιτέρω ἔκειτο ὁ κολπίσκος τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, διὰ τῆς πόλεως δὲ ταύτης εὔκολος ἦτον ἡ συγκοινωνία μετὰ τοῦ κέντρου τῆς Συμπολιτείας. Πρὶν ἢ παρέλθωσι δύω ἡμέραι, ἡ «Σουσχεχάννα», πλέουσα δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ αὐτῆς, ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀποπλεύσῃ ἄνευ ἀναβολῆς.

Τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα, καὶ ὁ ἀπόπλους ἠδύνατο νὰ τελεσθῇ ἀμέσως, ἀλλ' ἔμενον εἰσέτι δύω χιλιάδες ὀργυιῶν τῆς βολίδος ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ὁ πλοίαρχος Βλοσβερρύ, μὴ θέλων ν' ἀπολέσῃ πολύτιμον καιρὸν εἰς τὴν ἀνέλκυσιν αὐτῶν, ἀπεφάσισε νὰ κόψῃ τὴν κάλων...

«Δυνάμεθα νὰ προσδέσωμεν τὴν ἄκραν εἰς σημαντῆρα, εἶπε, καὶ ὁ σημαντὴρ οὗτος θὰ μᾶς δείξει ἀκριβῶς τὸ μέρος ὅπου κατέπεσεν ὁ μύδρος.

— Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ, γνωρίζομεν τὴν θέσιν ἡμῶν ἀκριβῶς, διότι εὑρισκόμεθα μεταξὺ 27° 7′ βορείου πλάτους καὶ 41° 37′ δυτικοῦ μήκους.

— Καλῶς, κύριε Βρόνσφηλδ, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, πλὴν εἴπατε, παρακαλῶ, νὰ κόψωσι τὴν κάλων.»

Μέγας τότε σημαντὴρ ἐξεσφενδονίσθη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἡ ἄκρα τῆς κάλω προσεδέθη στερεῶς ἐπ' αὐτοῦ καὶ, ἀφεθεῖσα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

μόνον εἰς τὸν κυματισμὸν τῆς θαλάσσης, δὲν ἔμελλε νὰ ἐκκλίνῃ ε...σθητῶς τοῦ μέρους αὐτῆς.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ μηχανικὸς εἰδοποίησε τὸν πλοίαρχον ὅτι ἠδύναντο ν' ἀποπλεύσωσιν. Ὁ πλοίαρχος ηὐχαρίστησεν αὐτῷ διὰ τὴν ἐξαίρετον ταύτην εἰδοποίησιν, καὶ ἔπειτα ἔστρεψε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀτμοπλοίου βορειανατολικῶς καὶ διηύθυνεν αὐτὸ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ πρὸς τὸν κολπίσκον τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ἦτο δὲ τότε τρίτη ὥρα τῆς πρωΐας.

Διακοσίων εἴκοσι λευγῶν διάπλους οὐδὲν ἐσήμαινε δι' ἓν ταχύπλουν καλὸν, οἷον ἡ «Σουσκεχάννα». Ἐντὸς τριάκοντα ἓξ ὡρῶν διήνυσε τὸ διάστημα τοῦτο, καὶ τῇ 14 δεκεμβρίου κατὰ τὴν πρώτην ὥραν καὶ εἴκοσι ἑπτὰ λεπτὰ τῆς ἑσπέρας κατέπλεεν εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

Εἰς τὴν θέαν τῆς κορβέττης ταύτης τοῦ ἐθνικοῦ ναυτικοῦ, ἀφικνουμένης μετὰ μεγίστης ταχύτητος, καὶ ἐχούσης τὸν δόλωνα τεθραυσμένον καὶ τὸν ἐπίδρομον ὑποστηριζόμενον διὰ ξύλων, ἄκρα περιέργεια κατέλαβε τὸν λαὸν, πλῆθος δὲ ἄπειρον συνέρρευσε παραχρῆμα εἰς τὴν παραλίαν, περιμένον τὴν ἀπόβασιν.

Ἀγκυροβολήσαντος τοῦ ἀτμοπλοίου, ὁ πλοίαρχος Βλομσβερῦ καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος Βρόνσφηλδ κατῆλθον εἰς λέμβον ὀκτάκωπον, ἥτις μετεκόμισεν αὐτοὺς ταχύτατα εἰς τὴν ξηράν.

Ἐπήδησαν εἰς τὴν προκυμαίαν.

«Τὸν τηλέγραφον!» ἀνεφώνησαν, χωρὶς ν' ἀποκριθῶσιν εἰς οὐδεμίαν τῶν μυρίων ἐρωτήσεων, αἵτινες ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτοὺς πανταχόθεν.

Ὁ λιμενάρχης αὐτοπροσώπως ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὸν τηλεγραφικὸν σταθμὸν, ἐν τῷ μέσῳ ἀπείρου συρροῆς περιέργων.

Ὁ Βλομσβερῦ καὶ ὁ Βρόνσφηλδ εἰσῆλθον εἰς τὸ γραφεῖον, ἐνῷ τὸ πλῆθος συνεθλίβετο περὶ τὴν θύραν.

Μετά τινας στιγμὰς τηλεγράφημά τι ἐξαπεστάλη εἰς τέσσαρα διάφορα μέρη: ἀ, πρὸς τὸν γραμματέα τῶν Ναυτικῶν, εἰς Οὐασιγκτῶνα· β', πρὸς τὸν ἀντιπρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, εἰς Βαλτιμόρην· γ', πρὸς τὸν ἀξιότιμον Τζὼν Μάστωνα, Λόγκς-Πὴκ, εἰς τὰ Βραχώδη Ὄρη· καὶ δ', πρὸς τὸν ὑποδιευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου Κανταβριγίας, εἰς Μασσαχουσέτην.

Τὸ τηλεγράφημα δὲ τοῦτο εἶχεν ὡς ἑξῆς:

« Κατὰ τὴν 20° 7' βορείου πλάτους καὶ 41° 37' δυτικοῦ μήκους,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σήμερον 12 δεκεμβρίου, κατὰ τὴν μίαν ὥραν καὶ 17 λεπτὰ τῆς πρωΐας, κατέπεσεν ὁ μύδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Εἰρηνικῷ. Πέμψατε ὁδηγίας.—Βλομσβερῦ, πλοίαρχος Σουσκεχάννης.»

Μετὰ πέντε λεπτὰ ἡ εἴδησις αὕτη ἦτο διεσαλπισμένη καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Πρὸ τῆς ἕκτης δὲ πρωϊνῆς ὥρας, τὰ διάφορα τῆς Συμπολιτείας Κράτη ἐμάνθανον τὴν φοβερὰν καταστροφήν. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη ἐγνώριζε διὰ τοῦ ὑπερωκεανείου σύρματος τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς ἐπιχειρήσεως.

Παραλείπομεν τὴν περιγραφὴν τῆς συγκινήσεως ἣν διήγειρεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη εἴδησις.

Καὶ ὁ μὲν γραμματεὺς τοῦ τμήματος τῶν Ναυτικῶν, ἅμα λαβὼν τὸ τηλεγράφημα, διέταξε πάραυτα τηλεγραφικῶς τὸν κυβερνήτην τῆς «Σουσκεχάννης» νὰ παραμένῃ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου, χωρὶς νὰ σβέσῃ τὸ πῦρ, ἀλλὰ νυχθημερὸν νὰ ἦναι ἕτοιμος δι' ἀπόπλουν.

Τὸ δὲ Ἀστεροσκοπεῖον τῆς Κανταβριγίας συνῆλθεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν καὶ μετὰ τῆς γαλήνης τῆς ἰδιαζούσης εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ σωματεῖα συνεζήτησεν ἀπαθῶς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔποψιν τοῦ ζητήματος.

Ἐν τῷ Τηλεβολικῷ ὅμως Συλλόγῳ ἡ εἴδησις ἐνέσκηψεν ὡς κεραυνός. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν οἱ τηλεβολισταὶ συνεκρότουν συνεδρίασιν, ὁ δὲ ἀντιπρόεδρος, ὁ ἀξιότιμος κ. Οὐίλκωμ, ἀνεγίνωσκε τὸ πρόωρον ἐκεῖνο τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Τζὼν Μάστων καὶ ὁ Βελφάστ ἀνήγγελλον ὅτι ὁ μύδρος παρετηρήθη διὰ τοῦ γιγαντιαίου τηλεσκοπίου τοῦ Λὸγκς-Πὴκ, καὶ ὅτι, συσχεθεὶς ὑπὸ τῆς σεληνιακῆς ἕλξεως, διεδραμάτιζεν ἤδη τὸ πρόσωπον ὑποδορυφόρου ἐν τῷ ἡλιακῷ συστήματι.

Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν γνωρίζουσιν ἤδη ἐπὶ τοῦ πράγματος τούτου τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἄφιξις ὅμως τοῦ τηλεγραφήματος τοῦ Βλομσβερῦ, τὸ ὁποῖον ἀντέφασκε καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὸ τηλεγράφημα τοῦ Τζὼν Μάστωνος, διήρεσε τοὺς ἐν τῷ Τηλεβολικῷ Συλλόγῳ εἰς δύω μερίδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία παρεδέχετο τὴν πτῶσιν τοῦ μύδρου καὶ ἐπομένως τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀεροπόρων, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπερειδομένη εἰς τὰς ἐκ τοῦ Λὸγκς-Πὴκ παρατηρήσεις κατήγγελλε τὴν πλάνην τοῦ πλοιάρχου τῆς «Σουσκεχάννης». Διὰ τοὺς τελευταίους τούτους ὁ ὑποτιθέμενος μύδρος οὐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

δὲν ἄλλο ἦτον ἢ ἁπλοῦς τις ἀερόλιθος, σφαῖρα διάττουσα, ἥτις κατὰ τὴν πτῶσιν αὐτῆς συνέθλασε τὸν δόλωνα τοῦ ταχυπλόου. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀνασκευάσῃ τὴν γνώμην αὐτῶν, καθότι ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἐφέρετο ὁ μύδρος εἶχε καταστήσει δυσκολωτάτην τὴν μετ' ἀκριβείας παρατήρησιν αὐτοῦ. Πιθανὸν ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς «Σουσκεχάννης» νὰ ἠπατήθησαν. Ἀλλ' ἐπιχείρημά τι ἐν τούτοις συνηγόρει ὑπὲρ αὐτῶν· ἐὰν ὁ μύδρος εἶχε καταπέσει εἰς τὴν Γῆν, ἡ μετ' αὐτῆς συνάντησις αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἀλλαχοῦ ἢ μόνον ἐπὶ τῆς εἰκοστῆς ἑβδόμης μοίρας βορείου πλάτους καὶ—λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τοῦ χρόνου καὶ τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς Γῆς—μεταξὺ τῆς τεσσαρακοστῆς πρώτης καὶ τῆς τεσσαρακοστῆς δευτέρας μοίρας τοῦ δυτικοῦ μήκους.

Ὁπωσδήποτε ὅμως, ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος ἀπεφάσισεν ἵνα ὁ Βλομσβερῦ, ὁ Βιλσβῦ καὶ ὁ ταγματάρχης Ἐλφιγξὼν μεταβῶσιν ἀνυπερθέτως εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκίσκον καὶ φροντίσωσι περὶ τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς ἀνέλκυσιν τοῦ μύδρου ἀπὸ τοῦ πυθμένος τοῦ Ὠκεανοῦ.

Οἱ ἔνθερμοι οὗτοι ζηλωταὶ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἀνεχώρησαν χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν ν' ἀπολέσωσιν, ὁ δὲ σιδηρόδρομος, ὅστις θέλει διαπερᾷ μετ' ὀλίγον ὅλην τὴν κεντρικὴν Ἀμερικήν, ἔφερεν αὐτοὺς εἰς τὸν Ἅγιον Λουδοβίκον, ἔνθα περιέμενεν αὐτοὺς ταχυδρομικὴ ἅμαξα.

Τὴν αὐτὴν περίπου στιγμὴν καθ' ἣν ὁ γραμματεὺς τοῦ τμήματος τῶν Ναυτικῶν, ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου καὶ ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐλάμβανον τὴν τηλεγραφικὴν εἴδησιν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ὁ ἀξιότιμος Τζὼν Μάστων ἐδοκίμαζε τὴν βιαιοτέραν τῆς ζωῆς αὐτοῦ συγκίνησιν, ἣν οὐδ' αὐτὴ ἡ ἐκπυρσοκρότησις τοῦ περιρήμου αὐτοῦ τηλεβόλου εἶχε διεγείρει ἐν αὐτῷ, καὶ ἥτις ὀλίγου δεῖν ἔστελλεν αὐτὸν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται, ὅτι ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἀνεχώρησε στιγμάς τινας μετὰ τὸν μύδρον—καὶ σχεδὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος—ἵνα τοποθετηθῇ ἐπὶ τοῦ Λόγκς-Πὴκ, εἰς τὰ Βραχώδη Ὄρη, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Κανταβριγίας Κ. Βελφάστ. Ἀφικόμενοι εἰς τὸν σταθμὸν οἱ δύω φίλοι ἐγκατεστάθησαν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ καὶ οὐδόλως ἐγκατέλιπον πλέον τὸ ὑπερμέγεθες αὐτῶν τηλεσκόπιον.

Καθ' ἣν θέσιν ἦτο τοποθετημένον τὸ τηλεσκόπιον, τὰ ἀντικείμενα ὑπεῖκον εἰς μίαν μόνην ἀντανάκλασιν, καὶ ἐπομένως εἰκονίζοντο καθα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ρώτερον. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἔπεται, ὅτι ὁ Τζὼν Μάστων καὶ ὁ Βελφάστ κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν ἦσαν τοποθετημένοι εἰς τὸ ἀνώτερον καὶ οὐχὶ εἰς τὸ κατώτερον τοῦ τηλεσκοπίου μέρος. Ἀνέβαινον δὲ εἰς αὐτὸ δι' ἑλικοειδοῦς κλίμακος, ἥτις ἦν ἀριστούργημα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐλαφρότητος αὐτῆς. Ὑποκάτω δὲ τῶν παρατηρητῶν τούτων ἠνοίγετο τὸ μετάλλινον ἐκεῖνο φρέαρ, περατούμενον ὑπὸ μεταλλίνου κατόπτρου καὶ εὖρος ἔχον 280 ποδῶν.

Οὕτω λοιπὸν οἱ δύω σοφοὶ διῆγον τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ στενοῦ ἀνωγαίου, καταρώμενοι τὴν ἡμέραν, ἥτις ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τῶν βλεμμάτων αὐτῶν τὴν Σελήνην, καὶ τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον αὐτὴν ἐπιμόνως εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτός.

Ὁποία λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ αὐτῶν ὅτε μετά τινας ἡμέρας, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 5 δεκεμβρίου, εἶδον τὸ βλῆμα ὅπερ ἔφερε τοὺς φίλους αὐτῶν διὰ τοῦ αἰθέρος! Ἀλλὰ τὴν χαρὰν ταύτην διεδέξατο φρικτὴ ψεῦσις ἐλπίδων, ὅτε, βασιζόμενοι εἰς ἀτελεῖς παρατηρήσεις, διεβίβασαν διὰ τοῦ πρώτου τηλεγραφήματος αὐτῶν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὴν ἐσφαλμένην ἐκείνην εἴδησιν, ὅτι ὁ μύδρος ἀπέβη δορυφόρος τῆς Σελήνης περιστρεφόμενος ἐπὶ ἀμετακινήτου τροχιᾶς. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ μύδρος οὐδόλως ἐφάνη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,—διότι, ὡς γνωρίζομεν, διέβαινε τότε ὄπισθεν τοῦ ἀοράτου μέρους τῆς Σελήνης.— Ἀλλὰ μετὰ ποίας ἀνυπομονησίας ὁ Τζὼν Μάστων καὶ ὁ οὐχ ἧττον ἀνυπόμονος σύντροφος αὐτοῦ ἀνέμενον τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ μύδρος ἔμελλε νὰ ἀναφανῇ ἐπὶ τοῦ ὁρατοῦ δίσκου! Εἰς ἕκαστον λεπτὸν τῆς νυκτὸς ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον τὸν μύδρον, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπον αὐτόν! Φυσικῷ δὲ τῷ λόγῳ διηγέρθησαν μεταξὺ αὐτῶν λογομαχίαι καὶ σφοδρόταται συζητήσεις. Ὁ Βελφάστ διετείνετο ὅτι ὁ μύδρος οὐδόλως ἐφαίνετο· ὁ Τζὼν Μάστων τοὐναντίον διατυχάζετο, ὅτι « ἦτο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ! »

« Ἰδοὺ ὁ μύδρος! ἐπανελάμβανεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Οὐχί! ἀπεκρίνετο ὁ Βελφάστ. Εἶναι νεφὰς ὄρους τινὸς τῆς Σελήνης!

— Καλά! Ἄφιον τὸν βλέπεις!

— Καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω, ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐξαναϊδῶμεν πλέον. Παρέφυρθη εἰς τὸ ἄπειρον διάστημα.

— Θὰ τὸν ἴδωμεν!

— Οὐχί! »

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς, καθ' ἃς τὰ ἐπιφωνήματα ἔπιπτον βροχηδὸν, ἡ πασίγνωστος ὀξυχολία τοῦ γραμματέως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου συνίστα κίνδυνον σπουδαιότατον διὰ τὸν ἀξιότιμον Βελφάστ.

Ἡ συμβίωσις αὕτη τῶν δύω ἐπιστημόνων ἔμελλε ν' ἀποβῇ ὅλως ἀφόρητος, ἀλλ' αἰφνης ἀπροσδόκητόν τι συμβεβηκὸς διέκοψε τὰς διενέξεις αὐτῶν.

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 15 δεκεμβρίου, οἱ δύω ἀδιάλλακτοι φίλοι κατεγίνοντο εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου· καὶ ὁ μὲν Τζὼν Μάστων ἐλοιδόρει, κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ, τὸν Βελφάστ, ὅστις ἀντελοιδόρει ὅσον ἠδύνατο. Ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου διϊσχυρίζετο διὰ χιλιοστὴν ἤδη φορὰν ὅτι εἶδε πρὸ μικροῦ τὸν μύδρον, ἐπιφέρων μάλιστα ὅτι ἐφάνη καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν δι' ἑνὸς τῶν παραθύρων, καὶ ὑποστηρίζων τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ διὰ σειρᾶς χειρονομιῶν, τὰς ὁποίας τὸ φοβερόν του ἀγκύριον καθίστα οὐκ ὀλίγον δυσοιώνους.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπαρουσιάσθη ὁ ὑπηρέτης τοῦ Βελφάστ— ἦτο δὲ δεκάτη ὥρα τῆς ἑσπέρας — καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὸ τηλεγράφημα τοῦ πλοιάρχου τῆς «Σουσκεχάννης».

Ὁ Βελφάστ ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν, ἀνέγνω, καὶ ἐρρήξε κραυγήν.

«Τί τρέχει, ἀνεφώνησεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ὁ μύδρος!

— Αἴ! τί;

— Ἐπανέπεσεν εἰς τὴν Γῆν!»

Ὁ Τζὼν Μάστων ἀπήντησε διὰ βρυχηθμοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Βελφὰς οὐδένα εἶδε, διότι ὁ δυστυχὴς σύντροφός του, κύψας ἀπερισκέπτως ἐπὶ τοῦ μεταλλίνου σωλῆνος, ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ παμμεγίστου τηλεσκοπίου. Πτῶσις διακοσίων ὀγδοήκοντα ποδῶν! Ὁ Βελφάστ, τεταραγμένος, ὥρμησε πρὸς τὸ ἄνοιγμα τοῦ κατόπτρου.

Ἀνέπνευσεν. Ὁ Τζὼν Μάστων, κρατηθεὶς μὲ τὸ ἀγκύριον αὐτοῦ, ἐκρέματο ἀπὸ μιᾶς τῶν ἀντηρίδων τοῦ τηλεσκοπίου, ἐρρήγνυε δὲ κραυγὰς φοβερὰς.

Ὁ Βελφάστ ἐκάλεσε τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ, οἵτινες καὶ προσέδραμον πάραυτα, ἀναρτήσαντες δὲ τροχαλιὰς ἔρριψαν σχοινία καὶ ἀνείλκυσαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἔξω μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου τὸν ἀπερίσκεπτον γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Ἀνεφάνη σῶος καὶ ἀβλαβὴς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου ἀνοίγματος.

«Βαβαί! εἶπεν, ἐὰν ἐθραύετο τὸ κάτοπτρον!

— Θὰ ἐπλήρωνες τὴν ἀξίαν του, ἀπήντησε μετὰ σοβαρότητος ὁ Βελφάστ.

— Καὶ ποῦ ἔπεσεν ὁ ἀναθεματισμένος αὐτὸς μύδρος; ἠρώτησεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ἐν τῷ Εἰρηνικῷ.

— Ἀναχωρήσωμεν.»

Μετὰ ἓν τέταρτον ὥρας οἱ δύω σοφοὶ κατέβαινον τὴν κλιτὺν τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, καὶ μετὰ δύω ἡμέρας ἀφικνοῦντο συγχρόνως μετὰ τῶν ἄλλων ἀπεσταλμένων τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκῖσκον, θυσιάσαντες πέντε ἵππους ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ των.

Ὁ Ἐλφινστὼν, ὁ Βλομσβερὺ καὶ ὁ Βιλσβὺ, ἅμα ἰδόντες αὐτοὺς, ἔδραμον εἰς προϋπάντησίν των.

«Τί ποιητέον; ἠρώτησαν.

— Πρέπει νὰ ἀνελκύσωμεν τὸν μύδρον, ἀπεκρίνατο ὁ Τζὼν Μάστων, καὶ ὅσον οἷόν τε τάχιστα!»

ΚΕ'.

Η ΔΙΑΣΩΣΙΣ.

Καὶ τὸ μέρος ἀκόμη ἔνθα κατεποντίσθη ὁ μύδρος ὑπὸ τὰ κύματα ἦτον ἀκριβῶς γνωστόν· ἀλλ' ἔλειπον εἰσέτι τὰ ὄργανα ὅσα ἀπῃτοῦντο πρὸς ἀνέλκυσιν αὐτοῦ. Ἔπρεπε νὰ ἐπινοήσωσιν, ἔπρεπε νὰ κατασκευάσωσιν αὐτά. Οἱ ἀμερικανοὶ μηχανικοὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ στενοχωρηθῶσι διὰ τόσῳ μικρὸν πρᾶγμα. Ἀφοῦ ἅπαξ ἤθελον παρασκευάσει τὰς ἁρπάγας, ἦσαν βέβαιοι ὅτι δυνάμει τοῦ ἀτμοῦ θὰ ἀνείλκυον τὸν μύδρον, μεθ' ὅλον τὸ ὑπέρογκον αὐτοῦ βάρος, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἠλαττοῦτο ἕνεκα τῆς πυκνότητος τοῦ ὑγροῦ, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἦτο βεβυθισμένος.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκει μόνον ν' ἀγρεύσωσι τὸν μύδρον, ἔπρεπε καὶ νὰ ἐνεργήσωσι ταχέως πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐν αὐτῷ εὑρισκομένων, ἐπειδὴ οὐδεὶς διεβεβαιοῦτο, οὐδὲ ἐδίσταζε νὰ εἴπῃ, ὅτι αὐτοὶ ζῶσιν ἀκόμη.

« Ναί! ἐπανελάμβανεν ἀδιακόπως ὁ Τζὼν Μάστων, οὗ ἡ πεποίθησις ἐνεθάρρυνεν ἅπαντας, οἱ φίλοι ἡμῶν εἰσι λίαν ἐπιδέξιοι καὶ δὲν ἐξ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ναι δυνατὸν νὰ ἔπεσαν ὡς μωροί. Ζῶσιν ἀκόμη, ἀλλὰ δέον νὰ σπεύσωμεν ἵνα εὕρωμεν αὐτοὺς ζῶντας. Δὲν ἀνησυχῶ οὔτε περὶ τροφίμων, οὔτε περὶ ὕδατος, διότι ἔχουσιν ἱκανά! Πλὴν ὁ ἀὴρ, ὁ ἀήρ! Ἄ! αὐτὸς θὰ λείψει μετ' ὀλίγον. Λοιπὸν σπεύσατε, σπεύσατε! »

Καὶ ἔσπευδον. Διεσκεύαζον τὴν «Σουσκεχάνναν» διὰ τὴν νέαν αὐτῆς ἐκδρομήν. Αἱ ἰσχυραὶ αὐτῆς μηχαναὶ διετέθησαν ἵνα τεθῶσιν ἐπὶ τῶν ἀλύσεων τῆς ῥυμουλκίας. Ὁ μύδρος μόλις ἐζύγιζε 19,250 λίτρας, βάρος πολὺ βεβαίως κατώτερον τοῦ ὑπερωκεανείου σύρματος, ὅπερ ἐσύρθη ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας. Ἡ μόνη δυσχέρεια λοιπὸν ἦτο πῶς ν' ἀγρεύσωσι μύδρον κυλινδροκωνικὸν, τοῦ ὁποίου οἱ λεῖοι τοῖχοι δυσκόλως ἠδύναντο νὰ συλληφθῶσιν.

Ἐπὶ τούτῳ μεταβὰς παραχρῆμα εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκῖσκον ὁ μηχανικὸς Μουρχισὼν, παρεσκεύασε παμμεγέθεις ἁρπάγας αὐτοματικοῦ συστήματος, αἵτινες, ἅμα ὡς ἤθελον κατορθώσει νὰ συλλάβωσι τὸν μύδρον διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν δικλαβίων, ἦτο πλέον ἀδύνατον νὰ τὸν ἀφήσωσι. Πρὸς τούτοις διέταξε καὶ τὴν κατασκευὴν σκαφάνδρων, ἕνεκα τοῦ ἀδιαβρόχου καὶ τῆς στερεότητος τῶν ὁποίων ἠδύναντο οἱ δύται κατερχόμενοι νὰ ἴδωσι τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης. Ἐφόρτωσε πρὸς τούτοις εἰς τὴν «Σουσκεχάνναν» σκευάσματα, δι' ὧν ἠδύναντο νὰ καταβιβασθῶσιν εἰς μέγιστα βάθη. Τὰ σκευάσματα ταῦτα ὑπῆρχον ἐν τῷ Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ, ἔνθα ἐχρησίμευσαν ἄλλοτε εἰς τὴν κατασκευὴν ὑποβρυχίου προχώματος. Ἦτο δὲ μέγα εὐτύχημα ὅτι εὑρέθησαν ἕτοιμα, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀπαιτούμενος εἰς τὴν κατασκευὴν καιρός.

Ἐν τούτοις, μεθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν τῶν σκευασμάτων τούτων, μεθ' ὅλην τὴν μηχανικὴν ἱκανότητα τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν ἐπιστημόνων, οὐδὲν ἧττον ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐργασίας ἦτον ἀμφίβολος. Ἐπρόκειτο ν' ἀνελκυσθῇ ὁ μύδρος ἀπὸ 20 χιλιάδων ποδῶν βάθους! Ἀλλὰ, καὶ ὑποτεθέντος ὅτι ὁ μύδρος ἐπανεφέρετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἠδυνήθησαν ἆρά γε οἱ ἀεροπόροι νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην σύγκρουσιν, ἣν 20 χιλιάδων ποδῶν ὕδωρ δὲν ἠδυνήθη ἴσως νὰ ἀμβλύνῃ ἐπαρκῶς;

Τέλος πάντων ὤφειλον νὰ ἐνεργήσωσιν ὅσον τάχιστα. Ὁ Τζὼν Μάστων παρώτρυνε νύκτα καὶ ἡμέραν τοὺς ἐργάτας του. Καὶ αὐτὸς δὲ ἐπροθυμεῖτο ἢ νὰ ἀνασηκόνῃ τὸν σκάφανδρον, ἢ νὰ δοκιμάζῃ τὰ σκευάσματα, ἵνα γνωρίσῃ εἰς ὁποίαν θέσιν εὑρίσκοντο οἱ γενναιόψυχοι αὐτοῦ φίλοι.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Καὶ ὅμως, μεθ' ὅλην τὴν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν ἥτις κατεβλήθη διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν μηχανῶν, μεθ' ὅλας τὰς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας τεθείσας ὑπὸ τὴν διάθεσιν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου σημαντικὰς ποσότητας, πέντε ὅλαι ἡμέραι, πέντε αἰῶνες! παρῆλθον ἕως οὗ περατωθῶσιν αἱ προπαρασκευαστικαὶ αὗται ἐργασίαι. Ἐν τῷ διαστήματι δὲ τούτῳ, ἡ περιέργεια τῆς κοινῆς γνώμης εἶχε κορυφωθῆ· τηλεγραφήματα ἀντηλλάσσοντο ἀδιακόπως εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν συρμάτων καὶ κάλων. Ἡ διάσωσις τοῦ Βαρβικὰν, τοῦ Νίχωλ καὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἦτον ὑπόθεσις διεθνής. Πάντες οἱ ἐν τῷ δανείῳ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐγγραφέντες λαο ἐνδιεφέροντο ἀμέσως εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν τολμηρῶν περιηγητῶν.

Τῇ 21 δεκεμβρίου περὶ τὴν 8ην ὥραν τῆς ἑσπέρας ἡ κορβέττα ἀπέπλευσε μὲ καιρὸν λαμπρότατον. Πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου συνωθοῦντο ἐπὶ τῆς παραλίας, συγκεκινημένοι ἀλλὰ σωπηλοὶ, ἐπιφυλάττοντες τὰς ἀνευφημίας καὶ τὰς ζητωκραυγάς των διὰ τὴν ἐπάνοδον.

Ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ ἀνυψώθη εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτῆς πίεσιν, ἡ δὲ ἕλιξ τῆς «Σουσκεχάννης» ἔφερεν αὐτὴν ταχύτατα ἐκτὸς τοῦ λιμένος.

Περιττὸν ν' ἀφηγηθῶμεν τὰς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου γενομένας συνδιαλέξεις μεταξὺ ἀξιωματικῶν, ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν. Ἡ ἰδέα πάντων περιεστρέφετο εἰς ἓν ἀντικείμενον. Ἡ καρδία πάντων ἔπαλλεν ὑπὸ τὴν αὐτὴν συγκίνησιν. Ἐν ᾧ οὗτοι ἔτρεχον εἰς βοήθειαν τοῦ Βαρβικὰν καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, τί ἆρά γε ἔπραττον ἐκεῖνοι; Τί ἐγίνοντο; Ἐσκέπτοντο ἆρά γε νὰ δοκιμάσωσι παράτολμόν τι μηχάνημα, ὅπως ἀνακτήσωνται τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν; Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τι περὶ τούτων. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι πανδήποτε μηχάνημα ἤθελεν ἀποτύχει! Βεβυθισμένη δύω περίπου λεύγας ὑπὸ τὸν Ὠκεανὸν, ἡ μεταλλίνη αὐτῶν εἱρκτὴ ἤθελε ματαιώσει πᾶσαν ἐπιχείρησιν καὶ προσπάθειαν τῶν ἐν αὐτῷ.

Τῇ 23 δεκεμβρίου, περὶ τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν, μετὰ ταχυπορώτατον διάπλουν, ἡ « Σουσκεχάννα » ἀφικνεῖτο ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καταστροφῆς. Ἔπρεπε δὲ νὰ περιμείνῃ τὴν μεσημβρίαν ὅπως κατορθώσῃ ἐπιτυχῶς τὴν ἀνέλκυσιν. Ὁ σημαντὴρ ἐφ' οὗ ἦτο προσκεκολλημένη ἡ κάλως τῆς βολίδος δὲν εἶχεν εἰσέτι φανῇ.

Ἐπὶ μίκρι στιγμὴν ἀγωνία κατέλαβε τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ. Προσδιορι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σθείσης δὲ τῆς θέσεως τῆς «Σουσκεχάννης», ὑπελογίσθη ὅτι αὕτη εὑρίσκετο πρὸς δυσμάς, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόνον λεπτῶν ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ὁ μύδρος εἶχεν ἐξαφανισθῆ ὑπὸ τὰ κύματα.

Ἡ κορβέττα λοιπὸν ἔπλευσεν ἐπὶ τὸ σημεῖον ἐκεῖνο.

Τεσσαράκοντα ἑπτὰ λεπτὰ μετὰ μεσημβρίαν, ἀνεκάλυψαν τὸν σημαντῆρα, ὅστις διετέλει ἐν ἀρίστῃ καταστάσει, πολλὰ ὀλίγον μετατοπισθεὶς ἐκ τοῦ μέρους ἔνθα εἶχε τεθῆ, ὡς ἐκ τῶν κυματισμῶν τῆς θαλάσσης.

«Λοιπόν! ἀνεκραύγασεν ὁ Τζὼν Μάστων.

— Ν' ἀρχίσωμεν; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρύ.

— Χωρὶς ν' ἀπολέσωμεν λεπτόν,» ἀπεκρίθη ὁ Τζὼν Μάστων.

Ἐλήφθησαν πάντα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα, ὅπως διατηρηθῆ τὸ ἀτμόπλοιον ἐν παντελεῖ σχεδὸν ἀκινησίᾳ.

Πρὶν ἢ ζητήσωσι νὰ ἀνελκύσωσι τὸν μύδρον, ὁ μηχανικὸς Μουρχισὼν ἠθέλησε προηγουμένως νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὰ διὰ τὴν ἀναζήτησιν ταύτην προπαρεσκευασμένα ὑποβρύχια σκευάσματα ἐφωδιάσθησαν διὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἀέρος, ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν μηχανημάτων τούτων δὲν εἶναι ὅλως ἀκίνδυνος, ἐπειδὴ βυθιζόμενα **20,000** πόδῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἐκτιθέμενα εἰς ἰσχυροτάτας πιέσεις ὑπόκεινται εἰς ἐνδεχομένην διάρρηξιν, ἧς αἱ συνέπειαι τρομερώταται.

Ὁ Τζὼν Μάστων, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βλομσβερρύ καὶ ὁ μηχανικὸς Μουρχισὼν, καταφρονήσαντες ὅλους τοὺς κινδύνους, εἰσῆλθον εἰς τὰ ἀεροῦχα δωμάτια. Ὁ πλοίαρχος, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ σκοπευτηρίου του, διηύθυνε τὴν ἐργασίαν, ἕτοιμος νὰ διατάξῃ τὴν παῦσιν τῆς καταδύσεως ἢ τὴν ἀνέλκυσιν τῶν ἀλύσεων εἰς τὸ ἐλάχιστον σύνθημα. Ἡ συγκοινωνία τῆς ἕλικος μετὰ τῶν ἀτμομηχανῶν διεκόπη, πᾶσα δὲ ἡ δύναμίς τούτων μεταδοθεῖσα εἰς τὰ βαροῦλκα ἠδύνατο ταχύτατα νὰ ἐπαναγάγῃ τὰ σκευάσματα ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἡ κατάβασις ἤρξατο κατὰ τὴν μίαν ὥραν εἴκοσι πέντε λεπτὰ τῆς ἑσπέρας, καὶ οἱ δύται ἐγένοντο ἀφανεῖς ἐν ἀκαρεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ὠκεανοῦ.

Ἡ συγκίνησις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν τοῦ πλοίου ἐξιπλατιάσθη, διά τε τὸν κίνδυνον τῶν δυτῶν καὶ διὰ τὴν ἀμφίβολον ἀνεύρεσιν τῶν ἐν τῷ μύδρῳ κεκλεισμένων. Βεβαίως οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ἱστάμενοι ἀκίνητοι πρὸ τῶν φεγγιτῶν τοῦ μύδρου παρετήρουν μετὰ προσοχῆς τὰς ὑγρὰς μάζας τὰς ὁποίας διεπέρων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ κατάβασις ἐγένετο ὁρμητικώτατα. Κατὰ τὴν 2αν ὥραν καὶ δεκαεπτὰ λεπτὰ ὁ Τζὼν Μάστων καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ εἶχον κατέλθει εἰς τὸν πυθμένα, καὶ ὅμως οὐδὲν ἄλλο εἶδον ἐκτὸς ἀγόνου ἐρήμου, ἣν οὔτε κογχύλαι οὔτε φυτεία ἐζωογόνει. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λαμπτήρων αὐτῶν, ἐφωδιασμένων δι' ἰσχυροτάτων ἀντανακλαστικῶν κατόπτρων, ἠδύναντο νὰ παρατηρῶσι διὰ τῶν ζοφερῶν στρώμάτων τοῦ ὕδατος ἐπὶ ἱκανὴν ἔκτασιν, ἀλλ' ὁ μύδρος ἦτον ἀνεύρετος.

Ἡ ἀνησυχία τῶν γενναιοψύχων τούτων δυτῶν ἦτον ἀπερίγραπτος· ἐπειδὴ δὲ τὸ σκεύασμα αὐτῶν εἶχεν ἠλεκτρικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς κορβέττης, ἐποίησαν συμπεφωνημένον τι σύνθημα, καὶ ἡ «Σουσκεχάννα» ἤρχισε νὰ περιφέρῃ τὸ κατοίκημά των, ἀνηρτημένον ὀλίγα μέτρα ἄνωθεν τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης, εἰς διάστημα ἑνὸς τοὐλάχιστον μιλίου.

Ἠρεύνησαν λοιπὸν εἰς ὅλην τὴν ὑποβρύχιον πεδιάδα, περιπίπτοντες καθ' ἑκάστην στιγμὴν εἰς ὀπτικὰς ἀπάτας, αἵτινες ἐτραυμάτιζον τὴν καρδίαν των. Ἐδῶ εἶς βράχος, ἐκεῖ μία ἐξόγκωσις τοῦ ἐδάφους, ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς ὡς ὁ πολυζήτητος μύδρος· ἀλλ' ἀνεγνώριζον ἔπειτα τὴν πλάνην αὐτῶν καὶ ἀπηλπίζοντο.

« Ἀλλὰ ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι; » ἀνέκραζεν ὁ Τζὼν Μάστων.

Καὶ ὁ ταλαίπωρος ἐκάλει μεγαλοφώνως καὶ ὀνομαστὶ τὸν Νίχωλ, τὸν Βαρβικὰν, τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὡς ἐὰν οἱ δυστυχεῖς αὐτοῦ φίλοι ἠδύναντο νὰ τὸν ἀκούσωσι καὶ δώσωσιν ἀπάντησιν εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ ἀδιαπεράστου ἐκείνου μεσοτοίχου.

Αἱ ἔρευναι ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ ἐξάντλησις τοῦ καθαροῦ ἀέρος ἐν τῷ σκευάσματι ὑπεχρέωσε τοὺς δύτας ν' ἀναβῶσιν εἰς τὸ πλοῖον.

Ἡ ἀνέλκυσις ἤρχισε περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, καὶ μόλις ἐπερατώθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον.

« Αὔριον, εἶπεν ὁ Τζὼν Μάστων ἀναβαίνων εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρύ.

— Εἰς ἑτέραν ὅμως θέσιν.

— Ναί. »

Ὁ Τζὼν Μάστων δὲν ἠμφίβαλλεν εἰσέτι περὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἀλλ' ἤδη οἱ σύντροφοί του, ἀπολέσαντες τὸν πρῶτον ἐνθουσιασμὸν, ἤρχισαν νὰ κατανοῶσι τὸ δυσχερὲς τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὅ,τι ἐνομίσθη εὔκολον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐν τῷ Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ, ἐνταῦθα, ἐν μέσῳ ὠκεανῷ, ἐφαίνετο σχεδὸν ἀκατόρθωτον. Αἱ πιθανότητες τῆς ἐπιτυχίας ἠλαττώθησαν εἰς μέγαν βαθμόν, καὶ μόνον ἀπὸ τῆς τύχης ἔπρεπε πλέον νὰ περιμένωσι τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ μύδρου.

Τῇ ἐπιούσῃ, 24 δεκεμβρίου, μεθ' ὅλην τὴν κόπωσίν των, ἐπανέλαβον τὴν ἐργασίαν. Ἡ κορβέττα μετετοπίσθη λεπτά τινα πρὸς δυσμάς, τὸ δὲ σκεύασμα, ἐφοδιασθὲν δι' ἀέρος, κατεβίβασεν ἐκ νέου τοὺς δύτας εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ.

Ὁλόκληρος ἡ ἡμέρα παρῆλθεν εἰς ἀκάρπους ἀναζητήσεις. Ἡ καίτη τοῦ Ὠκεανοῦ ἦτον ἔρημος. Ἐπίσης καὶ ἡ 25 οὐδὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα. Οὐδὲν καὶ ἡ 26.

Ἡ ἀπελπισία ἐκορυφώθη. Ἕκαστος ἐσυλλογίζετο περὶ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν κατάκλειστοι ἐν τῷ μύδρῳ ἀπὸ εἴκοσιν ἓξ ἡμερῶν! Ἴσως τὴν στιγμὴν ταύτην ἠσθάνοντο τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς ἀσφυξίας, ἐὰν, ἐννοεῖται, εἶχον διαφύγει τοὺς κινδύνους τῆς πτώσεως αὐτῶν! Ὁ ἀὴρ αὐτῶν ἐξηντλεῖτο, κατὰ συνέπειαν δὲ μετὰ τοῦ ἀέρος συνεξέλειπε καὶ ἡ εὐψυχία!

« Ὁ ἀὴρ, πιθανόν, ἀπεκρίνετο πάντοτε ὁ Τζὼν Μάστων, ἀλλὰ ἡ εὐψυχία, ποτέ! »

Τῇ 28, ἀφοῦ ἀνεζήτησαν εἰς τὸν πυθμένα καὶ ἐπὶ δύο ἄλλας ἡμέρας, πᾶσα ἐλπὶς ἀπωλέσθη. Ὁ μύδρος οὗτος ἦτον ὡς ἓν ἄτομον εἰς τὸ ἄπειρον τῆς θαλάσσης! Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ παραιτηθῶσι πάσης ἐλπίδος περὶ ἀνευρέσεως αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ Τζὼν Μάστων δὲν συγκατένευε κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀναχωρήσωσι. Ν' ἀφήσῃ τὴν θέσιν ἐκείνην χωρὶς νὰ συνηθῇ τοὐλάχιστον ν' ἀνακαλύψῃ τὸν τάφον τῶν φίλων του! Ἀλλ' ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρὺ δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ περισσότερον, καὶ, μεθ' ὅλας τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ ἐντίμου γραμματέως, διέταξε τὸν ἀπόπλουν.

Τῇ 29 δεκεμβρίου, κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωΐας, ἡ « Σουσκεχάννα » διηυθύνετο πρὸς τὸν κολπίσκον τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου.

Ἦτο δεκάτη ὥρα τῆς πρωΐας. Ἡ κορβέττα ἀπεμακρύνετο βραδυποροῦσα καὶ οἱονεὶ περίλυπος ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς καταστροφῆς, ὅτε ὁ ἐπὶ τῶν κεραιῶν τοῦ θώρακος ναύτης, ὅστις παρετήρει τὴν θάλασσαν, ἀνεκραύγασεν αἴφνης :

« Εἷς σημαντὴρ εἰς τὰ πλάγια τοῦ πλοίου, ὑπήνεμος! »

Οἱ ἀξιωματικοὶ παρετήρησαν εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν διεύθυνσιν καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

διὰ τῶν τηλεσκοπίων αὐτῶν ἀνεγνώρισαν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἀντικείμενον τῳόντι ἦτο παρεμφερὲς πρὸς τοὺς σημαντῆρας διὰ τῶν ὁποίων σημαίνουσι τὰ πλευστὰ μέρη τῶν κολπίσκων ἢ τῶν ποταμῶν. Ἀλλὰ—περίεργος λεπτομέρεια—ἐπὶ τοῦ κώνου αὐτοῦ, ὅστις ὑπερεῖχε πέντε ἢ ἓξ πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἐκυμαίνετο μία σημαία. Ὁ σημαντὴρ οὗτος ἀπήστραπτεν ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ὡς ἐὰν οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἦσαν κατεσκευασμένοι ἐξ ἀργυρῶν πλακῶν.

Ὁ πλοίαρχος Βλομσβερρὺ, ὁ Τζὼν Μάστων, οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἀναβάντες ἐπὶ τοῦ σκοπευτηρίου τῆς κορβέττης, ἐξήταζον τὸν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων φερόμενον ἐκεῖνον ὄγκον.

Πάντες παρετήρουν μετὰ πυρετώδους ἀγωνίας, ἀλλὰ σιωπηλοί. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διατυπώσῃ τὴν ἰδέαν ἥτις διήρχετο διὰ τοῦ πνεύματος πάντων.

Ἡ κορβέττα ἐπλησίασεν εἰς ἀπόστασιν ὀλιγωτέραν τῶν 250 ὀργυιῶν.

Φρίκη διέδραμεν ἅπαν τὸ πλήρωμα.

Ἡ σημαία ἦτον Ἀμερικανική.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠκούσθη ἀληθὴς βρυχηθμός,, καὶ ὁ Τζὼν Μάστων κατέπεσεν ὡς ὄγκος.

Ταὐτοχρόνως σχεδὸν ἐρρίφθησαν πάντες πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἀνήγειραν. Ἀλλὰ ποῖοι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι αὐτοῦ λόγοι;

« Ἆ! τρὶς μωροὶ καὶ ἀναίσθητοι ὁποῦ εἴμεθα!

— Τί τρέχει; ἀνέκραξαν πάντες περὶ αὐτόν.

— Τί τρέχει!...

— Ἀλλ' ὁμίλει λοιπόν!

— Τρέχει, ἀναίσθητοι, ἀνέκραξε βρυχώμενος ὁ τρομερὸς γραμματεὺς, τρέχει ὅτι ὁ μύδρος μόλις βαρύνει 19,250 λίτρας!

— Καὶ λοιπόν;

— Μετατοπίζει μόνον εἴκοσιν ὀκτὼ τόννους, ἤτοι πεντήκοντα ἓξ χιλιάδας λιτρῶν ὕδατος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐ π ι π λ έ ε ι! »

Ἆ! πῶς ὁ ἄξιος οὗτος ἀνὴρ ἐτόνισε τὴν λέξιν ἐ π ι π λ έ ε ι! Καὶ ἦτον ἀληθές! Πάντες, ναὶ, πάντες οὗτοι οἱ σοφοὶ εἶχον λησμονήσει τὸν θεμελιώδη τοῦτον νόμον, ὅτι, ἕνεκα τῆς εἰδικῆς αὐτοῦ ἐλαφρότητος, ὁ μύδρος, ἀφοῦ ἤθελε κατενεχθῇ ὑπὸ τῆς πτώσεως αὐτοῦ εἰς τὰ μέγιστα βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔπρεπεν ἔπειτα φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τὴν ἐπιφάνειαν! Καὶ ἤδη ἐκυμαίνετο ἠρέμα εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων . . .

Αἱ λέμβοι κατεβιβάσθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ Τζὼν Μάστων καὶ οἱ φίλοι του ἐρρίφθησαν εἰς αὐτάς. Ἡ συγκίνησις ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον. Αἱ καρδίαι πάντων ἔπαλλον, ἐνῷ τὰ πλοιάρια προσήγγιζον εἰς τὸν μύδρον. Τί ἆρά γε περιεῖχεν οὗτος; Ζῶντας ἢ νεκρούς; Ζῶντας, ναί! ζῶντας, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἀπέθανον ἀφοῦ ἀνεπέτασαν τὴν σημαίαν!

Βαθυτάτη σιγὴ ἐπεκράτει εἰς τὰς λέμβους. Πάντες ἤσθμαινον ἐναγωνίως. Οἱ ὀφθαλμοί των δὲν ἔβλεπον πλέον. Μία τῶν θυρίδων τοῦ μύδρου ἦτον ἠνεῳγμένη. Συντρίμματά τινα ὑέλου, ἅτινα εἶχον μείνει ἐν τῷ περιθωρίῳ, ἐμαρτύρουν ὅτι ἡ ὕελος εἶχε θρασυθῆ· ἀλλ' ἡ θυρὶς αὕτη ἦτον ἐπὶ τοῦ παρόντος πέντε πόδας ὑπεράνω τῆς θαλάσσης.

Μία λέμβος προσήγγισεν· ἦτο δὲ ἡ τοῦ Τζὼν Μάστωνος, ὅστις ὥρμησε πρὸς τὸ τεθραυσμένον παράθυρον.

Συγχρόνως ἠκούσθη φωνὴ περιχαρὴς, ἡ φωνὴ τοῦ Μιχαὴλ Ἀρδὰν, ὅστις ἀνέκραζε μὲ ἦθος θριαμβευτικόν·

« Παντοῦ λευκὸν, Βαρβικὰν, παντοῦ λευκόν! »

Ὁ Βαρβικὰν, ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδὰν ἔπαιζον ὁ ὀ μ ι ν ο ν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΣΤ'.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἕκαστος ἐνθυμεῖται βεβαίως τὴν ἄμετρον συμπάθειαν, ἥτις εἶχε παρακολουθήσει τοὺς τρεῖς φίλους κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν εἶχον διεγείρει τοιαύτην συγκίνησιν κατά τε τὸν νέον καὶ τὸν παλαιὸν κόσμον, μεθ' ὁπόσου ἐνθουσιασμοῦ ἔμελλεν ἤδη νὰ δεξιωθῇ αὐτοὺς ὁ κόσμος κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των; Οἱ ἑκατοντακισμύριοι θεαταί, οἵτινες εἶχον καταπλημμυρήσει τὴν χερσόνησον τῆς Φλωρίδος, δὲν ἤθελον συρρεύσει καὶ τώρα ἵνα προϋπαντήσωσι τοὺς γενναιόφρονας τούτους ἀεροπόρους; Αἱ λεγεῶνες τῶν ξένων, αἵτινες προσέβαλλον ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς ὑδρογείου σφαίρας ἐπὶ τῶν ἀμερικανικῶν ἀκτῶν, ἤθελον ἤδη καταλίπει τὸ ἔδαφος τῆς Δημοκρατίας χωρὶς νὰ ἐπανίδωσι τὸν Βαρβικὰν, τὸν Νίχωλ καὶ τὸν Μιχαὴλ Ἀρδάν; Οὐχί! ὁ διάπυρος ὀργασμὸς τοῦ δημοσίου ἔμελλε ν' ἀνταποκριθῇ ἐπαξίως εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀνθρώπινα ὄντα, καταλιπόντα τὴν γηΐνην σφαῖραν, καὶ μετὰ περίεργον ταξείδιον ἐν ταῖς αἰθερίαις χώραις ἐπανερχόμενα εἰς αὐτὸ, ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ τύχωσιν ὑποδοχῆς οἵας καὶ ὁ προφήτης Ἠλιοὺ, ὅτε κατέβη ἐκ νέου ἐπὶ τῆς Γῆς. Πρῶτον νὰ τοὺς ἴδωσιν, ἔπειτα νὰ τοὺς ἀκούσωσιν, αὕτη ἦτον ἡ ὁρμοθυμος ἁπάντων εὐχή.

Ἡ εὐχὴ αὕτη ἔμελλε νὰ πραγματοποιηθῇ μετὰ μικρὸν δι' ἅπαντας σχεδὸν τοὺς κατοίκους τῆς Συμπολιτείας.

Τὸν Βαρβικὰν, τὸν Μιχαὴλ Ἀρδὰν καὶ τὸν Νίχωλ μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἐπιστρέψαντας ἄνευ ἀναβολῆς εἰς Βαλτιμόρην, ὑπεδέξαντο ἐνταῦθα μετ' ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ. Αἱ ἀεροπορικαὶ σημειώσεις τοῦ Βαρβικὰν ἔμελλον ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκδοθῶσιν εἰς φῶς· ὁ «Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου» ἠγόρασεν αὐτὰς ἐπὶ τιμῇ, ἥτις διατελεῖ μὲν ἀγνωστος εἰσέτι, ἀλλ' οὐχ ἧττον θὰ εἶναι ὑπέρογκος. Πραγματικῶς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ «Ταξειδίου εἰς τὴν Σελήνην» ἕκαστος ἀριθμὸς τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος ἐξετυποῦτο εἰς πέντε ἑκατομμύρια ἀντιτύπων. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν εἰς τὴν Γῆν ἐπάνοδον τῶν τριῶν φίλων, αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι τῆς ἐκδρομῆς αὐτῶν ἦσαν ἤδη γνωσταί. Ὑπελείπετο δὲ μόνον νὰ ἴδῃ ἕκαστος ἰδίοις ὄμμασι τοὺς ἥρωας τῆς ὑπερανθρώπου ταύτης ἐπιχειρήσεως.

Αἱ περὶ τὴν Σελήνην παρατηρήσεις τοῦ Βαρβικὰν καὶ τῶν φίλων αὐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τοῦ ἐβοήθησαν ἤδη τὴν ἐξέλεγξιν τῶν διαφόρων περὶ τοῦ γηίνου δορυφόρου παραδεδεγμένων θεωριῶν. Οἱ σοφοὶ οὗτοι εἶχον ἐκτελέσει τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν ἰδίοις ὄμμασι καὶ ὑπὸ ἰδιαιτέρας ὅλως συνθήκας. Ἕκαστος ἐγνώριζεν ἤδη τίνα συστήματα εἰσὶν ἀπορριπτέα, τίνα δὲ παραδεκτέα, ὡς πρὸς τὸν σχηματισμόν, τὴν ἀρχήν, τὴν κατοικησιμότητα τοῦ ἄστρου τούτου. Καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ εἶχον προδώσει τὰ ὕστατα αὐτῶν μυστήρια. Τί ἠδύνατό τις ν' ἀντιτάξῃ πρὸς παρατηρητὰς εὐσυγειδήτους, οἵτινες ἐξήτασαν ἐξ ἀποστάσεως ἥττονος τῶν 40 χιλιομέτρων τὸ περίεργον ἐκεῖνο ὄρος τοῦ Τύχωνος, τὸ παραδοξότερον σύστημα τῆς σεληνιακῆς ὀρεογραφίας; Τί ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς τοὺς σοφοὺς τούτους, ὧν τὰ βλέμματα κατεμέτρησαν τὰς ἀβύσσους τοῦ ὄρους ἐκείνου τοῦ Πλάτωνος; Πῶς ν' ἀντικρούσῃ τις τοὺς τολμητίας τούτους, οὓς αἱ περιπέτειαι τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν εἶχον παρασύρει ὑπεράνω τοῦ ἀοράτου ἐκείνου προσώπου τοῦ δίσκου, ὃν οὐδὲν οὐδέποτε διεῖδεν ἀνθρώπινον βλέμμα; Εἶχον οὗτοι ταῦν τὸ δικαίωμα νὰ διαγράψωσι τὰ ὅρια τῆς σεληνογραφικῆς ἐπιστήμης, ἥτις εἶχεν ἀνασχηματίσει τὸν σεληνιακὸν κόσμον, ὡς ὁ Κυβιέρος τὸν σκελετὸν ἑνὸς ἀρυκτοῦ λειψάνου, καὶ νὰ εἴπωσιν: Ἡ Σελήνη ὑπῆρξε ...τόπος κατοικήσιμος, καὶ κατῳκήθη εἰς μίαν ἐποχὴν προγενεστέραν τῆς Γῆς! Ἡ Σελήνη. . . δὲν εἶναι κατοικήσιμος, καὶ ἐπομένως οὐδόλως κατοικεῖται!

Ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος, διὰ νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐνδοξοτάτου τῶν ἑαυτοῦ μελῶν καὶ τῶν δύω του συντρόφων, ἐσκέφθη νὰ δώσῃ πρὸς τιμὴν αὐτῶν συμπόσιον, ἀλλὰ συμπόσιον ἀντάξιον τῶν θριαμβευτῶν τούτων, ἀντάξιον τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ, εἰς τρόπον ὥστε πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Δημοκρατίας νὰ δυνηθῶσι νὰ συμμετάσχωσιν αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας.

Πάντες οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ ἐστολίσθησαν δι' ὁμοιομόρφων σημαιῶν καὶ καθωραΐσθησαν δι' ὁμοειδῶν κοσμημάτων, τράπεζαι δὲ παρετέθησαν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ σταθμούς, ὁμοιαπᾶσαι φέρουσαι ἐδώδιμα. Εἰς ὡρισμένας δὲ ὥρας, ἀλληλοδιαδόχως ὑπολογισθείσας μὲ τὰ ἠλεκτρικὰ ὡρολόγια, ἅτινα ἐσήμαινον ἕκαστον δευτερόλεπτον ἐν τῇ αὐτῇ στιγμῇ, πάντες οἱ κάτοικοι προσεκλήθησαν νὰ συμμετάσχωσι τοῦ γενικοῦ συμποσίου.

Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 5 μέχρι τῆς 9 ἰανουαρίου, ἡ σιδηροδρομικὴ ὑπηρεσία διεκόπη, ὡς τοῦτο συμβαίνει τὰς κυριακὰς εἰς τοὺς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

σιδηροδρόμους τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ ἔμειναν ἐλεύθεραι.

Μία μόνη ἁτμάμαξα ταχυπορωτάτη, σύρουσα κατόπιν ἓν ὄχημα τιμητικόν, ἔλαβε τὸ δικαίωμα νὰ κυκλοφορῇ κατὰ τὰς τέσσαρας ταύτας ἡμέρας ἐπὶ τῶν σιδηροδρόμων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Καὶ τῆς μὲν ἁτμαμάξης ἐπέβαινον μόνον ὁ καμινοκόρος (chauffeur) καὶ ὁ μηχανικός, κατ' ἐξαιρετικὴν δὲ χάριν καὶ ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, Τζὼν Μάστων.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ὀχήματος ἦσαν ὁ Βαρβικὰν, ὁ Νίχωλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Ἅμα ὡς ἐδόθη ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ τὸ σύνθημα διὰ συρίγματος, μετὰ τὰς ζητωκραυγὰς, τὰ χ ἠ π καὶ ὅλας τὰς θαυμαστικὰς ὀνοματοποιίας τῆς ἀμερικανικῆς γλώσσης, ἡ ἁμαξοστοιχία κατέλιπε τὴν Βαλτιμόρην· ἐπορεύετο δὲ μὲ ταχύτητα ὀγδοήκοντα λευγῶν τὴν ὥραν. Ἀλλὰ τί ἦτον ἡ ταχύτης αὕτη παραβαλλομένη πρὸς ἐκείνην ἥτις ἔφερε τοὺς τρεῖς ἥρωας κατὰ τὴν ἐκ τῆς Κολομβιάδος ἔξοδον αὐτῶν!

Οὕτω δὲ μετέβαινον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, εὑρίσκοντες τοὺς κατοίκους παρακαθημένους εἰς τὰς τραπέζας, δεξιουμένους αὐτοὺς διὰ τῶν αὐτῶν ἐπευφημιῶν καὶ ἐπιδαψιλεύοντας αὐτοῖς τοὺς αὐτοὺς ἐπαίνους. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διέβαινον τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Συμπολιτείας, διερχόμενοι διὰ Πενσυλβανίας, Κονεκτικούτης, Μασσαχουσέτης, Βερμόντης, Μαίνης καὶ Νέας Βρουνσβίκης· διέβαινον ἐπίσης τὸ βόρειον καὶ τὸ δυτικὸν μέρος διὰ τοῦ Νεοβοράκου, τοῦ Ὀχίου, τοῦ Μισιγάνου καὶ τοῦ Βισκονσέν· κατέβησαν ἐκεῖθεν εἰς τὰ μεσημβρινὰ διὰ τοῦ Ἰλλινοΐ, τοῦ Μισσούρη, τοῦ Ἀρκανσὰς, τοῦ Τεξὰς καὶ τῆς Λουϊζιάνης· ἔβαινον πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν διὰ τῆς Ἀλαβάμας καὶ τῆς Φλωρίδος· ἀνῆλθον ἔπειτα διὰ τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Καρολινῶν· ἐπεσκέψαντο καὶ τὸ κέντρον διὰ τῆς Τεννεσῆς, Κεντούκκης, Βιργινίας καὶ Ἰνδιάννης· ἔπειτα δὲ μετὰ τὸν σταθμὸν τῆς Οὐασιγκτῶνος ἐπανέκαμψαν εἰς Βαλτιμόρην καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἠδυνήθησαν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ὅλαι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, συμπαρακαθήμεναι εἰς ἓν καὶ ἀπέραντον συμπόσιον, ἐχαιρέτιζον αὐτοὺς διὰ τῶν αὐτῶν ἀνευφημιῶν καὶ ζητωκραυγῶν!

Ἡ ἀποθέωσις αὕτη ἦτον ἀνταξία τῶν τριῶν τούτων ἡρώων, οὓς ἡ μυθολογία ἤθελεν ἄλλοτε κατατάξει εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ἡμιθέων.

Ἤδη, ἡ ἐπιχείρησις αὕτη, ἧς ὁμοία οὐδέποτε ὑπῆρξεν εἰς τὰ χρονικὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῶν περιηγήσεων καὶ τῶν ταξειδίων, θέλει ἀποφέρει ἆρά γε πρακτικόν τι ἀποτέλεσμα; Θὰ δυνηθῶσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ συστήσωσι συγκοινωνίας ἀμέσους μετὰ τῆς Σελήνης; Θὰ καθιδρύσωσι ναυτιλιακήν τινα ὑπηρεσίαν διὰ τοῦ αἰθέρος, ἐντὸς τοῦ ἡλιακοῦ κόσμου; Θέλει κατορθωθῆ νὰ μεταβαίνωμεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πλανήτου εἰς τὸν ἕτερον, ἀπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ἑρμῆν, καὶ βραδύτερον ἀπὸ ἑνὸς ἀστέρος εἰς ἄλλον, οἷον ἀπὸ τοῦ Πολικοῦ εἰς τὸν Σείριον; Θέλει κατορθωθῆ τρόπος τις ἀεροπορίας, δι' οὗ νὰ ἐπισκέπτηταί τις τοὺς ἡλίους τούτους, τοὺς μυρμηκιῶντας ἐν τῷ στερεώματι;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τοιαύτας ἐρωτήσεις εἶναι ἀδύνατος. Γνωρίζοντες ὅμως τὴν τόλμην καὶ τὸ πολυμήχανον τῆς Ἀγγλοσαξωνικῆς φυλῆς, οὐδόλως θέλομεν ἐκπλαγῆ ἐὰν οἱ Ἀμερικανοὶ ἐζήτησαν νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ προέδρου Βαρβικάν.

Οὕτω μετά τινα χρόνον ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν περιηγητῶν, τὸ κοινὸν ὑπεδέξατο μετ' ἐξιδιασμένης εὐνοίας τὰς ἀγγελίας περὶ συστάσεως ἑτερορρύθμου Ἑταιρίας, ἐχούσης κεφάλαιον ἑκατὸν ἑκατομμυρίων ταλλήρων, διηρημένον εἰς ἑκατοντακισχιλίας μετοχὰς ἐκ χιλίων ταλλήρων, καὶ ἐπωνυμουμένην «Ἐθνικὴ Ἑταιρία τῶν Ἀστραίων Συγκοινωνιῶν», ἧς πρόεδρος ἐξελέγη ὁ Βαρβικάν, ἀντιπρόεδρος ὁ Νίχωλ, γραμματεὺς τῆς διευθύνσεως ὁ Τζὼν Μάστων καὶ διευθυντὴς τῶν κινήσεων ὁ Μιχαὴλ Ἀρδάν.

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἴδιον τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν Ἀμερικανῶν νὰ προβλέπωσι τὰ πάντα ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν χρεωκοπίαν, ὁ ἀξιότιμος Ἄρρυ Τρόλλοπ, εἰσηγητὴς, καὶ ὁ Φραγκίσκος Δάϋτων, σύνδικος, διωρίσθησαν ἐκ προτέρων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας